عاشق پاشانك

غريب نامه سی

500 yıl önce yazılmış.
Aşık Paşa'nın divanı.

BU YAZMA ESERİ İNCELEYENİN

Adı ve soyadı	Milliyeti	İşi ve adresi
Ahmet Caferoğlu.	T.C.	İstanbul Üniversitesi Türkoloji profesörü.

عاشق پاشانك
غریبنامه‌سی

228

کاف نوندن توحیدی نغمات اصول
کیم ایشتدی آنی ایلك اول اولو قول

عقل کل ذرا انکی معروف اولدی قولنك
قامو قولدن اوك کلب در اول بلونك

جاذبی ایلکن اول ایشتدی صالدی باشش
فی یعنی کاف ونون ... اولدی باشش

عقل کل ایلکن ایشتدی اولدی اونی
قلّغا دوردی حقه قارشو ینی

آتونك آدینه ایشتدی نفس کل
اول ایشکده اولدقی هم اولدی قلّك

عقل کل باشن اول اونه خوش ایلدی
نفس کل قتلاندی جوش ایلدی

نفس کل دوردی و چرخ اوردی سماع
جوشه کلدی بیر وکوك دوردی تاج

چرخ کیدی چرخدن کندی دونر
چرخ ایچنده کستر زر لو هنر

بلقیعوا (زرقه ...ش سوفی حضر
کیم بلاسین کندو نه در چرخی نه

نی اول اوندن ... کردان دور
یعنی کیم بو چرخ سرکردان در ر

...تی کوستکیم ... دونمش دور
اول ایشك ده انصافه درمش دور

...جوکه کیم بونی دوم ... بقا د
اللّه آدی یازیلد دیب انتظار

کوندقانه ... دونر یا ... ستنه
اول ساعدا خوش کلم دیب دوسته

اول مقرب ... وار در قاپوده ا
جمله حرمت ایکنده طاپوده ا

حسرو فرشته لر دربدز خاصه
انتظار اوکذا اسو کا بر ساعته

کوکدبته لر کی نیجه ایشده در
اول ساعدن بو یری جنبشده در

اول زحل کور آلتی ال فلکش ایشه — الله امریندن کلب ذرجنبشه
کورندرای تدبر ایلر مشتری — تونندن آلور شو کاو یدور ملکلری
مریخی کور کیم نجه باشلار بچار — اول سماعدن حرکت ایلرقان بچار
کورکه نیجه کیمش آلتون ذونی کون — اول سماعدن حرکت ایلر دونی وکون
زهره بر کور نجه درشاد کام — اول سماعدن ذوقه غرق اولمش مدام
کورعطارد اول سماعدن نه زار — کوردوکین ایشتدوکین جمله یازار
آیی بر کور کیم اولوری هیچ ملال — اول سماعدن کاه بدر و کاه هلال
کوربو یولدوزلار که نیجه سونشور — اول سماعدن حرکت ایلیو کرشور
کوربلوت لار نیجه آو یغار دورمدین — نیجه آغلار هیچ کمسنه اورمدین
یلی بر کور کیم نه لر ایلر نه لر — او سماعدن یعنی یازلار تازه لر
صویی کور کیم نیجه آقار دورمدین — یر قومازقنده اشده یوزسوار یدین
یری کور کیم نیجه یه اورش یوزین — اول سماعدن یاوی تلمش کندی اوزین
کوربو اودی نیجه یانر یاندوزور — هم دونر حالدن حاله بیتمم دونورور
کوردکیزلر موجی نیجه چالخنور — اول سماعدن بو دکیزلر چالخنور
کورمعادندن نیجه جوهر بتر — قوتندن نیجه خشک و تر بتر
کورنباتدن کیم نیجه نعمت کلور — اول سماعدن قامی لذت آلور

کور بو حیوانانی جمله جنس جنس — اول سماعدن جوشه کلمش نقد و جنس
کوربنی آدم نه ایشلر قاینیدور — اول سماعدر قاموسین کیم اویندور
کیمی پیغامبر کیمی امت لری — بر بری با غلودر همت لری
کیمی سلطان در کیمی لشکر اوکا — اول سماعدن یوکرو شرلر کورسنکا
انبیا و اولیا و خاص و عام — اول سماعدن بیلدویرش نک ونام
جوشه کلمش قاموسی حرکت قیلور — کیم درور و کیم کیدار و کیم کلور
جمله مخلوقات جمله انس و جان — یر و کوک و عقل و ذات و جسم و جان
اول سماعدن حرکت ایلر قاموسی — کیمسه هیچ آچی قیلماز ناموسی
کلکیلکسوز کاف نوندن اون ایرر — خلقی قدیما ذبر قرازه هی سوررر
جمله خلقی اویندن اول اون درور — بو سماعونک سازی کاف نون درور
کلی عالم بو اشارت در زهمان — یوزبینک آنجا ملک وارکیزلونهان
کیم آنی کوزلر یعقوب کوریش دکل — دیللر اول ایلدن خبر ویریشی دکل
هیم قیعالاف ایشتمدوکدر آدنی — هیچ کمسنه بلمدوک در داد بنی
فکرعقلونک ایمنز اول منزله — آدی اول ملکونک اینگ کلمز دله
اولدر اول ملک وحدت اولدرور — اونبو ملکی یوغکن اول اولدو رور
هم دلدینه وازایکن یوغ ایلمک — هرکیز آنونک حکمنه یوخدور امک

نه اولا لدي اول بو ملک اولماغله　　یا بو ملک اولماسنی اکسیله

اول دیکدن چون بو دنکلو ملک اولدی　　اولمنا اول ملک نسنی اکسیلور

اون سکیز مینک عالمنک قدری آنکا　　بو قدرر بر ذره جا اوکدن صوکا

قدر و قیمت کندونوک وار کندو بیه　　کندوی کندو بله کنه وو بی

آنجلاین کیم وار آنی کیم بله　　یا اونکا لایق عبادت کیم قلا

اول کم عالم خلقونک فخری ایدی　　اول مقامدن بر خبر ویردی ایدی

دنیادن چون تاکید یا آجدی کوزین　　اول دکیزده یاوی قیلدی کندو اوزین

عجز ایله بس بد نیاز ایتدی حقا　　ایتی یا الله یا حی البقا

بیله کیم بلمکدی سنی بلمدوم　　ایله کیم قلمق کرکدی قلمدوم

قوله علیه السلام ما عرفناک حق معرفتک

چون حبیب الله بو نالشده در　　کل قیاس ایت آیدوغی نه ایشده در

جمله عالم عجز ایله قالمشدرور　　اول دکیزده کل غرق اولمشدرور

نیجه بلسون قطره دریا نیدوکین　　ذره نه بلسون کنش نیجه دوکین

عجز و نالش بس بزه لازم درر　　آنی بلمک دعوسنده کیم درآز

کمسنه کیم بلمیا کندو اوزینی　　نیجه ایده آنی بلمک بیوزینی

در مناجات کردن و آمرزش خواستن

ای خداوند اسنی تنک فضلونک دلیم　　سنسن آخر هم حکیم و هم علیم

هم خبیر و هم بصیر و هم شکور　　هم رحیم و هم کریم و هم غفور

جمله سنسن آشکار او نهان　　بی زمان و بی مکان و بی نشان

نی سنکا عقل ایره بیلور فکر ایله　　نی سنی دل ایده بیلور ذکر ایله

پادشاه سن سن بزه بز قل سنونک　　یوغدوق بیزسن بزنی وار ایلدوک

جانی سن ویردوک تنا و جانه تن　　جان تنه جاندور جانونک جانی سن

عشق و دولت عقل و دانش جان کونکل　　ایشوکده جمله [illegible] قول

جمله سندندر بزوم سرمایه موز　　ذات ایچینده نقد و کنج و عطیه موز

ورنه خود بز بر آوج تپراغدق　　تپراغ اولمادین خود کلی یوغ ایدوق

جمله وارلیق بس سنوکدر یا جلیل　　اول و آخر سنکا سن سن دلیل

نه اولا بزده نه لایق وار سنکا　　کلمدی بر لایق ایش اوکدن صونکا

سنکا لایق قانی عقل آنکلابسی　　یا قولق قانی سوزوک دیکلابسی

قانی لایق کوز که سنی بو بلنیا　　قانی آری دل که سندی سو بلنیا

قانی کونکل کیم قیله هر دم نیاز　　قانی دوستلق قانی قوللق قانی ناز

قانی طاعت حضرتنا عرض ایتمکا　　قانی قوت دونوکی یولا کیتمکا

الخدا

قاني لايق تن كه اول امرنك دوتا — امرايجنده اوله هردم اول دوتا
قاني نفس اول امروكا عزت قلا — امرايجنده قول اولا كمتر قولا
قاني اول جان كيم سنكا لايق درر — سني سومكلك آكا بايق درر
قاني اول عشق حقيقي كيم نيدي — آله ايلنه كستره كوركاو يوزني
قاموسي اول حضرته لايق دكل — آنده عرضه كلمكي بايق دكل
رحمتونكله سن قبول قيلسنك مكر — قيله‌سين قوللاروكه رحمت نظر
بيلورا وز بز بزه يوقدر بزد ر — حضرتوكده فضل ورحمت بي عدد
بز بلورا وز بيزه چوق قلدوق كناه — سن كريم سين يارلغا اي پادشاه
حالموزه منصف اوز اوكدن صوكا — يولموز دوغري كدر سندن بيتكا
قاچبان قورتولمغا بيريوق درر — يوز سنكا دوتدوق كه فضلوك چوق درر
سندن آرتوق يوقدر الله الا سن — وارايدوك سن جمله عالم يوغكن
كمسنا اورتاق دكلدر اشبوكا — اولمدي اولمايسر اوكدن صوكا

لا اله الا هو وحده لا شريك له — له الملك وله الحمد [illegible]

علي محمد هم قولوك درر [illegible] — اي [illegible] دوك سن قبول قيلدوك قول

قوله تعالى وما — محمد ابا احد

[illegible] — الكيم بيزه يارين شفاعت [illegible]

اول

اول امام اولدي وبيز اويدق آكا — آنوكيله واروراوز سندن سنكا
عاشقوسنين بوسوزي ايتدورن — جان ايچندن دردني داشراورن
سن قبول ايله نيازين اي جليل — دوغري يوله اتوفقونك اولسون دليل
اول حبيبونك حرمتيچون اي كريم — قاموسيه سن رحمت ايله اي رحيم

في نعت كل من عليها فان هم در توحيد باري سبحانه وتعالى

اول آتي اول بيرونك بر ليكني — كيم بلورا اول قامونك ديرليكني
بيرلك آكا يراشور كيم بردرر — بيلدوغي بولدوغيلا ايكي قادر درر
يرادن ايكي جهان بنيادين اول — آشكارا و نهان بنيادين اول
عرش كرسي يروكوك لوح وقلم — اول بنادن قوبدي بو قامو عالم
جمله [illegible] بنيا دوك اولار جاني — جمله سنه يوكروشب ايشرآبني
كد كنش كد آي وكد يولدوز درر — قاموسينونك مقصودي اول يوز درر
كد فلك درك ملك كد آسمان — جمله سينونك جاني اولدر بي كمان
كد وحوش وكد طيور كد انس وجن — كوز ايلن كورامدي كنندو جانين
يرد كوكده لقامعني آندنك حضرتي — يره كوكه دوبدولودر قدرتي
الملح اركن يركوك آكا ايره مز — يركوك ابله جمله كوزلب كوره مز
زهي قدرت زهي عبرت زهي خالق — زهي لطف وزهي فضل وبي اشكال

چونکه دوزدی ملکی بو ترتیب ایله   کندو کیزلندی آدین ویردی دیله
صاحبدی کندو وارلغین بو ملکنه   دوشدیلر دوبدوز صوکنا و ایلکنه
اوک کلنلر داخی آنی بیلدی   صوک کلن هم بیله آکا بر دیدی
اوکده صوکده قاموسنک مقصودی اول   کلشوک کلدا جنونک معبودی اول
ماسوی الله ناکه وار قولدر اوکا   قول اجندن قولوز اولدر اوکا
اولدر آخر بو نجه جنت و جو قلان   اولدرر هم ایستیوب آنی بولان
کیم ایده بو علمنه و بو حکمتنه   کیم کیره بو ایشلره بو قدرتنه
بیوغدی بو عالم اول وار ایلدی   جملسنین عشقه کرفتار ایلدی
اول کتوردی اول عدم دن عالمی   اول بتوردی هم عالمدن آدمی
عالم اوزره یازدی عبرت نسخه سین   آدم اوزره اوردی دانش نقطه سین
آدم اول نسخه کتردی بی حق   دستور اولدی کیم الا اوندن سبق
هم هر کیم اول نقش بقعوب اوقیمادی   ستری خیوان کرچه آدم در آدی
چون بو نقشی بزه کتردی درست   کندوسی ویردی سبق اوقندی حجت
پس بزه واجب درر شکر و ثنا   کوندوه یوزینک کزجانا و هم تنا
جان کیم آنی دیدیجه دراک   الدن کیم چوق شکر قلما کرک
دیده کیم تن بر آوج تبراخ ایدی   بیلدکدن اولدم اول احیان ایدی

جان

5

جان و تن چون بو ایشه قایم دورا   دولتی ایرلمیا دایم دورا
جان اچنده دوغا اول جان کنشی   تن اچنده قوبه اول دولت قوشی
جانکنشی ایده جمله جانلره   هم بو تندن سایه دوشه تنلره
کان اولا دل و جان و کوهر قوپیا   قول اولا جمله جهان اوکا طپیا
هر که قول اولالدی بو عالم استنه   حاکم اولا جمله عالم اوستنه
قول اولان اولدر که دوستنه امرینی   امر اچنده سوره خرجا عمرینی
دیلیله قولم دیجی جوق درر   دیلونک اوندو قیمتی هیچ یوقدرر
هر کمونک کیم دیرلکی اولدی لایق   اول قپوده سوکلو اولدر بایق
ایستیوب کمه آنی نیجه بولا   یا رضاسی نه در آنوک نه بیلا
الا آینونک دوستدین بولخ کرک   دوستلرینوک کونکلنی آلمخ کرک
دوستنی سومک آنی سومک اولور   دوست رضاسنده اولان آنی بلور
نیتسکم پیغمبره قیلدی خطاب   عاقلا معنی بترا و شبو جواب

ان کنتم تحبون الله فاتبعونی   یحببکم الله

عاشق اول حق دوستنا کندا اوزوکی   طریق ایله ایاغنده یوزونی

فی نعت النبی   علیه السلام

اول رسول کیم حق حبیبم در دیدی   اول حبیب ایکن بو عالم بو خدیدی

بوردی آنونک دستلغیچون عالمی | هم اوکا قیلدی رعیت آدمی

ایلدی عرشنی اوکا سیران اچون | دوشدی فرشی اوکا میدان اچون

انبیا قاموسی آنونک لشکری | اولیا جمله اوکا اولدی چری

بیر یوزینی دوتدی آنونک هیبتی | کونده بیش کز اورولور نوبتی

اول کیجه کیم اول رسول بندی براق | عرش آنونک نعلینده اولدی دوراق

قاب قوسین اولدی منزلگاه اوکا | کورنه دولت ویردی اول الله اوکا

قوله تعالی ثم دنی فتدلی فکان | قاب قوسین او ادنی

کندو رازین حق اوکا روشن ایلدی | لوح نقشی اولدی آنونک انجلی

قالمدی هیچ نسنه کیم اول بلمدی | آکا بنکزر کمسه نلکه کلمدی

انبیانونک اصلی و ختمی در اول | اولیا هم جمله اوندن آلدی یول

پیشوای جمله جان در او حبیب | قامو درده حق آنی قیلدی طبیب

کیم علاج اول ایلدی جان رنجینه | اول ایروردی جانی رحمت کنجینه

دین آنونک قولیله قایم یر یوزی | شرعی آنونک باقی و دایم درر

معجزاتن شرح ایدرسم بی شمار | داش نطقه کلدی آغج ویردی بار

آی اولدی بر اشارتدن دو نیم | شرقه غربه سیر قیلدی بیر دونیم

پینه کلدی بیر کیب اولدی بدر آی | کوردی لار بو معجزی یوخسول و بای

سوکلد

اول کلوب بتخانه قوزی دل ویردی هم | ایتدی بندن یمه بن زنهار الوم دم

کروهوش کد طیور دکر انس و جان | ایتدی لر کیم سن رسول سین بی گمان

اول دو غیجق بتلر اولدی سرنکون | جمله بتلر سروری اولدی زبون

عالم ایچره حق انی آغرلدی | هم حقی توحید ایله اول برلدی

سجده دیندن کفر و شرک و شک لری | ویردی دستور قرمغا شرک لری

قوله تعالی فقتلوا المشرکین | نکته

حق اوکا انا فتحنا آیتن | ویریبدی ویردی فتحونک غایتین

ویردی نصرت برله فتح الله اوکا | یازلودر نصر من الله کورسنکا

کورنه خلعت ویریبدی اول کریم | کلدی حضرتدن اوکا خلق عظیم

طه بیله آکدی آنونک اوزنی | یعنی آیونک بدری دیبوب یوزینی

فی الضحی و اللیل دا نوخ اول یوزی | صاچی دوندو ریوزی بنکز دکوندوزه

جنی دوتی و کندو تابعیت او بردور | بن بو عالمده کرامت اولدی زور

بو بنی آدم مکرم اولدوغی | آنی بلمک در کرامت بولدوغی

یازین اونده بوکنا بلو قول تلزه | اول شفاعت ایلیسر بو [illegible] لزه

اول بیران لرکیم آنوکله وار ایدی | یول الجنده یولداشی و همدم یار ایدی

فی مدح الابوبکر الصدیق | رضی الله عنه

حمدن اید و ثنیه دلها دی لار
دوتی لار دوغری یولی صحبادی لار

بیلسی صدیق ایدی کوزجا سنی
کیم نیجه ترک ایتدی سودوک غالنی

یغلاندی مال و ملک و خانمان
ویردی عشقینه کوکول جسم و جان

وسیجنبها الاتقی الذی یؤتی
ماله یتزکی

ترک ایله سوندوردی اول حرصی اودنی
دوندی صدق آلدی و صدیق آدنی

بیری عمر دی کیم اول داد ایلدی
کندو اوغلین اولدوروب آد ایلدی

اوغلنی اولدوردی مطلق دین ایچون
ایله صانماک سیز آنی کیم کین ایچون

فی مدح عمر ابن الخطاب
رضی الله عنه

دادقلدی عالم ایچره تا ابد
خشنود آندن هم محمد هم احد

فی مدح عثمان ابن
عفان رضی الله عنه

بیری عثمان ذی النورین ایدی
هم کلام الله اول ختم ایلدی

مصحف اوزره ویردی باش و دوکدی قان
حق یولنده تا ابد قلدی نشان

دوکدیکی قان و ویردی باش آلدی رضا
خشنود اوندن هم رسول و هم خدا

فی مدح علی ابن ابی طالب
کرم الله وجهه

بیری کیم ایدی امیر المؤمنین
اول علی کیم آچدی بو اسلام دین

صالدی کافر بوینینه اول ذو الفقار
ذو الفقاردن دین تمام اولدی ذو الجهار

دین قلیجن صالدی کافر بوینینا
کمسه قاتلانمادی آنونک اوینینه

اوشبو ایشلر کیم بولار ایشلادیلر
اول رسول خشنودلغین ایستادیلر

هر ایشی کیم اول رسول قیلدی قبول
تنکری آندن راضی در هیچ شک دکل

سیز دخی ایستنک رسول خوشنودلغین
کیم بلاسین تا کرینوک خوش دوتدوغین

رحیمدخوش دوته الله سیزی
دوستنا باغشلیا قامو منزی

رضی الله عنهم ورضوا عنه
ذلک الفوز العظیم

هر کیم آنونک دوستنی دوست بلدی
خشم ایچنده قالدی رحمت بولدی

مصطفی دوستلغچون اولدی جهان
هر نه کیم وار آشکار و نهان

قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی
یحببکم الله لولاک ما خلقت الافلاک

عاشقانه فرض واجب اولدورر
مصطفی شرعی که دوغری یول درور

دوته اول دوغری یولی دوغری کده
ترک یاوا اندیشه وار ایسه ترک ایده

وان هذا صراطی
مستقیما فاتبعوه

الا خدایا دوغری یولدن ایرمغل
اول شفاعتدن بزی آیرمغل

الباب الاول [illegible]
[illegible] و لا تعشر

کچسه کم اول کتوردی کیم بنا
چشمه کیم اول آقتدی کیم کیتا

اول خلیل کیم حق دوستی کیم دیر
اول جانی کر حق بنا ادی کیم بیرو

اول تپو کیم حقدن اچلمش اولا | اول کرک کیم تا ابد باسه فی قلا
اول کمنا یحق بنسوم دیدی | لاجرم جانلارده یازلدی آدی
اول آخر دولتی قایم درور | ایشدوک اول دولت ایتی کیم درور

فی مدح | رسول الله صلعم

ایلکیم سودی چلب اول احدی | هم رسولم هم حبیبوم سین دیدی
هم دیدی کرسن دکل میک عیان | یار در دکل ایدوم بللو بیان

لولاک لما | خلقت الافلاک

جمله سنوک دوستلغوک چون ایلدوم | سنوک آدوک بله یازدوم آدوم

لا اله الا الله | محمد رسول الله

بس بلوک کیم کلمه‌ی هم کلمیا | مصطفا کیبی کمسنا دنییا
داغی قرآن کیبی خوانی کالسر | بیمانلر بللو محروم قالسر
ای چلب سن روزی قیل قولارو کا | اول زیبا خوانی بو بو خیللارو کا
گرنچه کیم دل ایا من بو سوزه | قامو سیله فرض واجب دز بزه
مصطفانونک دورت یارین یاد ایلک | آنو کیله کونکلمز شاد ایلک
کیم بولار دوغری بتون یول واردلار | مقصود او هم مراده ایردلار
بولاری آکمق کونکلا صیقلی | اول ابوبکر عمر عثمان علی

ویلوز

بیرکن لر بولدیلار کوتومرا د | محکوم اولدی بولار ایلیش ویاد
زید ابدلیک حق چلب بدلیکی در | ایکی لک شول عاصی لار دیدلیکی در
بدلکا بتمک حقا ایدمک اولور | پادشاهونک لطفنه کیرمک اولور
بدلکا بتمک نشان در دولته | لایق ایلر آدمینی حضرته
ای یاران لر بدلیک ایلاک یار ایله | کیم ورا سیز دنیادن اقرار ایله
بدلکا اولاشمدین واران لروک | یارین ایشی دشوار اولور اوتلوک
ای خدایا عاشقه سن روزی قیل | ایکی لک سوز بدلکی قلمون حصیل
بیرکوب بیله وارا اوزیار ایله | داخی شول کوچک کلن دوست لار ایله

داستان دوم از باب اول حکایة | در تشریح این آیة که ما
خلقکم ولا بعثکم | الا کنفس واحدة اشارة
نوده‌می آیه نجوی خلوک ومطلقا | آیتهم سئو د

آچ قلاغونکا بو انشت ای یول اری | ایدیوم اول بر لکه بیتی لری
کیم نچه بر اولدی لار او کدن سو کا | کستر ایوم مثلنی بندن سنکا
اول که حق اول یدا تدی خالی | عالم ایچنده بیداتدی آدمی
اول زماندن تا قیامت کونته | بدر در بر کیم کاوب بتدی دینه
ماضی وحاضری مستقبلی | حق یولنده جملسی بر در حالی

نیجه یوز بینک درلو کیشی کلدی لر　　هر بریسی دوته کلدی بر هنر
بر دکل در صورتی و سیرتی　　بر تفرج ایت سن او شبو حکمتی
ایشت ایدی حکمت ایله حال نجه　　ایشدورسنک ایده ون اوجدن اوجه
یوز بینک یکری تج بینک انبیا　　دورت یوز اول تورق دورت شیوخ اولیا
بلک اچره جملسی بر جسم ایدی　　جسم اچنده بونجه دورلو اسم ایدی
هر بر بیتوک بر شکل احوال لری　　بلک اچره بیر کوب درحال لری
باش کبی و کوز کبی قولاق کبی　　دل کبی هم ال و هم ایاق کبی
هر بریسی بر شکل یوشده دور　　الا باقسا ک تاموسی بر ایشده دور
بیرکن لر احوالی بنکزر شو کا　　دیکله ایدی ایده یوم اوکدن سوکا
کیم نجه بیر اولدی جمله انبیا　　نیجه کلدی دکسنی بر معنیا
هر بجری لو بو بر لک اچره کورنه دور　　دیکله ایدی کیم حکایت نیتسه دور

اشارة آدم صفی الله　　صلوات الله علیهم

کیمسی ایق در بو بر لسکه　　ایلکن اول کلدی جهانده دیر لکه
بونجه بیل بو خلقی کتوب بیر یدی　　جمله خلقنک اصلی اوندن دور بری
نفس دخی هم ایلکن ایاقده اولور　　آرضون آرضون آتلنوب باشه کلور
بیتکم اونده بلیدی اول زمان　　اول سبب دن سوجلو اولدی بیکمان

جونکه

جونکه بلدی سوچنی آدم صفی　　پادشه لطفی آنی قلدی صفی

اشارة شیخ الاسلام الانبیا　　نوح نجی الله علیه السلام

کیمسی ال در کم اول بوندی کمی　　غرقه ویردی نیجه یوز بینک آدمی
ال کتوردی حضرته قلدی دعا　　حق قتنده اول دعا اولدی روا

قوله تعالی لا تذر علی الارض　　من الکافرین دیارا

جونکه بولدیا اول دعا او ندا نجاح　　تا مو غرق اولدیا و اول بولدیا فلاح
هر کیم آنونک دعوتیله کلمدی　　جملسی غرق اولدیا و بر قالمدی
هر کیم آنونک حکمنی دوتدی عظیم　　قالدیا بنیادی جهان اچره مقیم

اشارة الی موسی کلیم الله　　صلوات الرحمن علیهم

کیمسی دل در کیم اولدی اول کلیم　　پادشه له دیدیا ایشتدیا عظیم
عرض ایدردی جمله حاجاتی عیان　　معرف و مشهور مناجاتی عیان
اول مناجات اونده واردیلی کلام　　سویلشوردی حقله بینک بر کلام

قوله تعالی وکلم الله　　موسی تکلیما

نه اولور ساقیغوسوز سویلار ایدی　　نه کر کسا قورقوسز صورار ایدی
بر سوزینه کلور ایدی بینک جواب　　بر جوابه بولور ایدی بینک صواب

اشارة الی ابراهیم الخلیل　　صلوات الرحمن علیه

کیمسی کوزدر کیم اول بینا ایدی — دوست یوزینی کورمکا رعنا ایدی

کورمینجه کمسنه دوستی اولور — قربان انجون اوغلنه قصدی قلور

انی اری فی المنام انی اذبحک فانظر ماذا ترى

کورمینجه کمسه جان ترک ایتدی — دوست ایله عهد و وفا برک ایتدی

دوستی کیرو دوست کوزیله کوردلار — دوستده هم دوست دوستلغیله ایدلار

کورمینجه کمسنه دوست اولمدی — نمرود اودین شویله بستان بلمدی

اشارت داود خلیفه علیه الصلوة والسلام

کیمسی قولاق در اول ایشتدی اون — اون انجندن معلوم اولدی آکا بیون

ایتدی سنی بز خلیفه ایلدوک — یر یوزینه حکم بیربیدوک

قوله تعالى یا داود انا جعلناک خلیفة فی الارض فاحکم بین

خلق ایچنده حق یولینی ایرمدین — دوغری سورکل دنیایه قاریلمدین

جونکم ایشتدی بو سوزی اول قلاق — غفلتی الدن برقدی اولدی ساق

حق نجه بیوردی ایسه اول ایشلدی — آنوک انجون دموری موم ایلدی

اشارة الی سلیمان علیه [illegible] ات [illegible] الله علیه

کیمسی کونکل کبی اوچار ایدی — کوزیونجا بر دکیزکا چار ایدی

حکمنه فرمان ایدی جمله جهان — آشکارا اولمشدی جمله نهان

قال رب اغفر لی وهب لی [illegible] لا ینبغی لاحد من بعدی

اکر کوکل جمله خلق سیغار ایدی — ویلیه یدن کوکا آغار ایدی

جمله خلقنک دیلنی بیلور ایدی — نیجه حکم ایدر ایسه اولور ایدی

کیم دکدی آنجلاین سلطنت — کیم کلب آچار ایدی قوشلار قنت

اشارت الی نوح [illegible] صلوات [illegible]

کیمسی روح در کیم اول دیدک نوری — آنک انجون اولوبی قلدی دیدی

روح در جمله خلقنک دیدیلکی — ویردی اول الله اوکا بوارلکی

قنده کیم اوردی دعا قلدی نفس — اولولر اولدی دری ویردی نفس

وابری الاکمه والابرص واحی الموتی

هر دعا اوندن قبول اولماز بیلونک — هر نفس اولو دیری قلماز بیلونک

دکلالده ویرمدی حق بو ایشی — کیم در رکیم دیدی قیلا اولمشی

اشارت الی [illegible] صلوات الله علیه

کیمسی یوز در کیم اول یوزه بقان — ترک قلدی اول یوز انجون خانمان

ویردی سلطان لیغنی مسکین لکه — اول یوز انجون دوشدی اول الکین لک

عاقبت اول یوز سببندن ینه — ییکی عمر ویردی حق اول مسکنه

پادشاه اول یوزی شویله ایلدی — کیم آنوکله مصر شهرین طویلدی

بردوكي آنوك كبي يوز فائده وار … جمله جان آنوك اچون اولسون نثار

اشارت الي خاتم النبيين وسيد المرسلين محمد مصطفى صلى الله

كيمسي باش دوروكيم اول داشي … قاموسينوك سروري اول كشي

عقليله دولت داخي آندا ايدي … آنوك اچون نه دولته ايشلدي

هيچ كسنه حكمني دوندورمدي … قالمدي كمسه كه باشن ايندورمدي

وما ارسلناك الا كافة للناس بشيرا

قامولر اعضا ايدي اول باش ايدي … حق يولنده بيركوب يولداش ايدي

جونكه باش اولدي وجود اولدي تمام … هم ركوع وهم سجود اولدي تمام

اول كليجك اولدي ختم انبيا … كلدي هم آندنك نورندن اوليا

ولكن رسول الله وخاتم النبيين

آندنك اوزره كه كلمادي دقي … هم دخي كلمايسر تا كري حقي

هركه كلدي اول يول اچون ويدي جان … دونمدي اوزدي اول يول اوزره دوكدي قان

اول بيانلر كيم آنو كلد وار ايدي … يول اچنده يولداش اولوب ياريدي

اشارت الي عباد رسول الله صلى الله عليه وسلم

كيمسي اول يول اچون تركك ايتدي مال … كيمسي اول عشقا اولوردي عيال

الي ابوبكر [illegible] ذي النورين وعلي المرتضى [illegible]

كيمسي

كيمي باش ويردي يوز دوندرمدي … كيمي اوردي قليج هيچ دورمدي

اول زماندن تا كليجه بو كون … قامو قول اولدي كلن اوشبو دين

سمدي دن صوكره دخي هركيم كله … جمله باش ايندور سردور بويله

اول آدم دن بر وجود كلن … بر صورت در حق يولنده يار اولن

دوار آخر ورزشي آيدوغ ايسه … كيمي اكسك كمي آرتوغ ايسه

جملسي بر ايش اچون كلدي بولار … قاموسينوك مقصودي حق در لار

سندخي بتدوك ايسه اول بر لكه … بي ريا كردوك ايسه اول ديرلكه

حق ديدارين كورسين آنده بيله … انشاء الله كم جلب روزي قيله

لقوله تعالى وجوه يومئذ ناضرة الى ربها ناظرة

يوزي طريق عاشقنك اول كمسيه … كيم بو سوزوك معنيسي اكليا

نظر اچنده آرتوغ اكسك وار ايسه … عيب دوتمايه آني كيم يار ايسه

كيم بو سوزدن معني در مقصود دمي … روزي قيله قاميا معبود [illegible]

[illegible] الا [illegible]

جمله انبونك يكي بر لك در … بر لكه تبك بتون اولك در

بر لكه بتن لر ايدي منزله … ايكي لك كه كلن جا صيله

قنده كيم ايكي كورنكل بر لكه در … كوره سين بونلار غني ديرلكده در

برلک اهلی خوش کچوررور وقتنی	بیرکن لر دولتی دنیا تحتنه

برلک ایله آجدی یولی مصطفا	حکم قلدی دنیایه قافدن قافا

برلکیله بتن کونکل لر اولدی شاد	حاصل اولدی بونله جمله مراد

برلک ایله کلدی جمله ایش اله	برلک ایله واردی لار دوغری یوله

برلکه بتن لر دوک تختی اوجا	ایکی لک تختی خراب اوجدن اوجا

ایکی لک دن برلکه بتمک کرک	بیر کوب دوغری یوله کتمک کرک

نه که دولت وار ایسه برلک ده در	برلک اهلی اولوم سوز دیرلک ده در

برلک اچره در چلابونک رحمتی	ایشت ایلدی ایدویوم بو حکمتی

اولکه طاعت در فریضه تا کرینوک	کونده بیش وقت کیم دراکی دردینوک

حق آنی قول لرینه فرض قلدی	بلدورب پیغمبره عرض ایلدی

نیچه کیم دیدی اولاسین قیل دیدی	قول لغ ایله قوللغوکی بیل دیدی

قیلدی پیغمبر قمو قلماق کرک	الا مقصود نه در بلماق کرک

مقصود اولیدر اونده کیم رحمته یول ایلا	عرض یرینده حضرتنه لایق اوله

شک دکل کیم رحمت اول طاعت ده در	آنه بلمزلر که نه ساعت ده در

طاعتوکی نه نفسنده یوز لیدر	لاجرم کیم رحمت اونده کیزلودر

بو طاعت بیر یوزلو دکل در آخر	کیمسنین یالاور قلار کیمسنین فقیر

کیمی

کیمی نفس حکم اولمش درور	کیمی مال اوستنه کلمش درر

کیمی اولدور کیم آنی جان قیله	کیمی اولدور کم انزا اولدی ذیله

کیمسین عقلی اوستنه فرض ایلدی	کمسین کونکل لره عرض ایلدی

هر بیدی کلمش درر بر طاعتا	منتظر در بر مبارک ساعتا

عقلوک اولدر طاعتی کیم فکر ایده	دیلوک اولدر طاعتی کیم ذکر ایده

کونکلوک اولدر حضرتا ملحق اولا	جانوک اولدور عشقه مستغرق اولا

مالنک اولدور خرج اولا حق یولنا	کیم آنوکله رحمتی حق بولنا

نفسونک اولدر کیم قیلا بیش وقت نماز	آنوکیله حضرتا قیله نیاز

هم بدنوک بر شکل طاعت لری	نه قدر کیم وار ایسه طاقت لری

ایمدی کالونک جانمیزوک راحتین	استیالوم اول چلابونک رحمتین

کوزلوم قنقی طاعتده کیزلودر	قنقسینوک اوزرسینه یازلودر

عرض ایدالوم حضرته هر بیرینی	کوزلیالوم هر بیرینوک یرینی

قنقسی لایق کلورسه رحمتا	قایم اولالوم دون وکونی اول طاعتا

شک دکل اتاز رحمت بی کمان	قودی حق هر طاعتنه اچنده عیان

شول کنش نوری کبی دوشمش درر	جمله درلو طاعتی دوتمش درر

آنک افضلی قنده در بولمق کرک	دون وکون آنده کیله اولمق کرک

بما ایتوک که اصلنی بلمیاسین   خود اول ایشدن فایده بولمیاسین
اصلی اولدر که امامه اویه لار   اویمغیله حق رضاسین دویه لار
تاکونکل لر اویمغا بر بیره ه   رحمتینه تاکرینوک قندا ایده
طاعتی یالکوز دخی قلسه اولور   فرض سنت نیدوکین قامو بیلور
الا امر اولدر بر یکب قیله لار   برلک ایله حق رضاسین دویه لار
بیربکن لر رحمت ایله طویدی لار   رحمتی بو جمع اچنده دویدی لار
لیس بلوک برلک در رحق رحمتی   ایکی لک ده قویدی جمله رحمتی

قال النبی علیه السلام الجماعة رحمة والفرقة عذاب

هر که امام له برلک ایلدی درست   اول ویریر حضرتا چالاک و چست
ای عاشق بس برلکا ویر کل کونکل   کیم اولاسین رحمت اونده قبول
هر که بونده ایکی لک له دیر له   یارین اوندا طاموطا یاسوریله
ای خدایا دوزی قلغیل برلکا   قاموییه اول سنکا لایق دیلکی

[illegible] اتباع حکایت

ایده یوم برخوش مثل سندن سنکا   یا دکاز اولسون بو سوزنیدن سنکا
عاقل ایتکک برلکه اولاسن خی کونکر   نه که دولت وار ایسه برلک ده دور
ایکی لک خیز نیز برلک اتلیه یا ایر ایلیه   بلدلغی تا شاریا جیش عار ایله

یارلیغ ایله حق یولینه کیره بیسین   برلک ایله حق دیدارین کوره سین
نیتکم برلک قلان لار بولدی لار   باقمغا دیداره لایق اولدی لار
الحدی کل عقلدکی دیر کندا وزکا   فکر ایدوبن باق قل ایکی کوزکا
کوزلرک ایده سنکا نتمک کرک   یار ایله برلک نجه ایتمک کرک
هیچ ایکی کوز ایکی یا کا باقماز   ایله بتمش در بیلی برین قوماز
ایکسی بیله بقار ساغه صولا   بیله لک ده در نچا کیم وار اولا
اویقویا وارسا دخی بیله وارور   اویه ینجق بیله بیله اویه نور
آغلیجق ایکسی آغلار بیله   دوکسه داخی ایکسی دوکه بیله
شویله بوتون برلکا بتدو کچون   عمر اچنده بیر و کب کندو کچون
کورنه دولت ویردی تاکری بونلرا   لایق اولدی بقمغا دیدار ایرنا
سن دخی برلک ایدرسنک یار ایله   شاد اولاسین عاقبت دیدار ایله
یار ایله برلک ایدن محزون دکل   رحمتندن تاکرینوک مغبون دکل
دنیده عمرین سوره دولت له اول   آخرتده شاد اوله رحمت له اول
حق یولینه یارلغیله واردی لار   منزله یار یارلغیله ایردی لار
بیوزی طریق عاشقنک اول کیمیا   کیم بو یولده کیرتدی یارلیغ ایلمیا
دیکمه بن کمتر بهاینه کوزلاری بن   قالمیا یاردن بو دین دوینده ایدون

بونه ذو كيم قالدوك ايسه اولدرر

المناجات للخاص

بلك اصلندن ديديم بر سوزر قي
كر بو سوزي جانيله ديكلايه سين
آدمونك جسمي كتاب در قاموسي
قنقي كونكل كيم آرندي دعوي دن
دكمه كونكل كورمديا بو قدرسي
اعضالاره جمله عبرت يازلودر
ايكدي كل بونكا ايله الوكا باق
اله دكين پيروكوب كلدي قولوك
هيچ ايكيسي دوز دكل قدي تمام
تاكه بوبلار بر بيرم جمع او ليميا
چونكه جمله بونلرين دو بنوردي لار
دو پيدونا اولدي قدي همم تقوي
نه حاجت كيم كسنادن صوره سين
بو مثل دربيزه معني كستورر

منزلونك بللو حقيقت شول درر

في ...

كونكلوكا ياز بو سوزي هردم اوقي
علم وعبرت نيدوكين آكلايه سين
كونكل ايچره يازلودر معنيسي
اول كونكل دويدي خبر بو معندن
دكمه لر آكلامدي بو عبرتي
خاص لرا وقبرا اول عوام دن كيزلودر
الوك اوزره يازلودر بر خوش سبق
اونده كلدي بش بداق اولدي الوك
قوت ايچره بر دكل حدي تمام
آيوتوغي ايكسي هيچ دوز بلميا
قاموسي بيره باش اينديوزدي لار
ياتقيان كورسكنه سن بو عبرتي
الوكي بيرم اوستنه باق كورسني
بركوزت بو معني قنجا وارور

بو بوزبين آدمي لر قاموسي
قاموسينوك اصلي حضرتدن درور
كلدي لر آدم بلندن سيزدي لار
كيمي يوخسل كيمي باي در كيمي بك
كيمي جاهل كيمي عام در كيمي خاص
كيمسينوك علمي وار بيلور حوال
كيمسي زاهد كيمي فاسق درر
هر بيرينوك كونكلي بر نسنه سوار
ايكيسينونك بر دكل در حال لري
تاكه بونلار بر بيره كتمايه لار
ايدينيا لر ايكي لك تبزر بر لك
اوش بو سوز معني بتر آكلايه نه
بر لكه ايتمك بلوك كيم بخشي ورا
حق بزي آيرسون اول قاييودي
عاشقونك جاخاتي قلندن قبول

في حكاية ...

آدم اوغلان لر ديدور عام وخاص
عقل وجاني جمله قدرت ده درر
كيمي دوغري واردي كيمي آزديلار
كيمي آسوده كيمي دارتار امك
كيمي بو اورتده خاص الخواص
كيمسي كلور صورار اوندن سوال
كيمسي حق يولنه عاشق درر
دكمه بيري بيردلك د وتمش قوار
بيزكوبن بيله كتمز يوللري
اولولار اتكني دوتمايه لار
كيدميالر اول اولوم سوندني لكم
جان قولاغين آچبان ديكلايه نه
حق نيدازي بيركن لر بخشي دعو
دنيا آخر كتميا لوم بو ايودنه بن
كم ميجا كيم حضرتا لا يق ديكونل

السنان ...

بدلک اصلندن دیم برسوز ایتیه
دولت اوله اوشبو سوز دیکلاینه

جانله دیکلار ایساک بدلک سوزین
کستروبو سوز سنکا معنی یوزین

طبطلو معنی دررا اوشبو جهان
کوزنی آچوق کونکله کوروندعیان

هر معانی هر اشارت دنیاده
هربیلیسی بر برات درای ده ده

هر بیات ده بنک سبق یازلودرر
هر سبق بینک دورلو معنی کسترور

بیزنی بدلک دن سبق دوتنق کرک
ایکیلک قوب بدلکا بتمک کرک

کمنا کیم یالوکوزین کیردی یولا
بولنی ایلتغومدی اول منزیلیه

نته کیم بو بیر یوزینوک صولریه
فکر ایله قلغل تفرج بولرییه

بیردکیزدن درقمو صولار یاشی
دخلوبن دوتی لار داغی داشی

قطرهٔ قطره دکه بیردن چقدیلار
بوز اوروب بینه دکیزه آقدیلار

نه قدر کجلو یدروسه بربوکابر
واکیزه یول ایلتمز بیره سنکانه

زیرا داغ ودایش اونکاپانع درر
ایسنی توقوق هم آنغک یولین اورر

یالکوزین خود قوتی یوق کیم آقا
یولنا قارشو دوتوالاری یقا

بین نیه تب دکیزه ایلتو یولنی
ایلیت ایلدی آیده نیچم احوالنی

کندوکیبی برصوبیله ایجروشور
بدلک ایلیت آنوکله قارشور

بدلک ایله شول قدر قوت کلور
کیم اولوار ماغه داکین قاتلنور

چونکه

چونکه ایدر قارشور ایدماغ ایله
هیچ کمانسز یولینی ایلتور منزله

زیدا کیم ابرماق صوبی قوت لودر
قاموآقان صودن اول دولتلودر

داغ ودداشی آنغک یولین بوکا یاز
یازی ویابان آنی اکلا بیاز

یازوقیش شویله اقار اکسلمدین
واکیزه کیرو یولی کاسلمدین

بومثل در اوشبو خلق دیبلیکنه
هم طنوق دریول اری بر لیک

کیم بو خلق جمله براودن کلدیلار
کالبانوک دینده طاغلدیلار

ینه جمله اول اوه دریونالری
اونده جمع اولاسیدور رجانلری

نیچه کیم اوصلو اولورسه بدکشی
اولمازایه حق بولنده یولداشی

بولنی ایلدیماز اول منزله
دولشور دنیاده یوزبینک مشکله

زیرا دنیا پرده در خلق یولنا
خلقی قومازکیم وارا حق یولینا

یالکوزین قوت قنی کیم یول آچا
بوقمو پرده لری بیر توب کچا

ایلدیلی چون بیله درمک کرک
دوغری یارا تاکینی دوتمق کرک

التوبیله رلبساک دوغری یارا
یارسنی اولاشدوره اولولار ا

چون آلولا محبتینا کیره سین
ایله بل حق حضرتینه ایرسین

زیره دنیا بولنا امانع دکول
دنیا خود قیب بولایه فانع دکول

دولاتکون حضرت قدر بینی انلری
پادشاها اولشوررجان لدیه

عاشقونک نه دیدوکین دویارایساک دنیادا اولولره اویارایساک
اولولارایلته‌سینی اول حضرته هیچ کمانسز داکناسین دولته

[illegible] حکایت قا[illegible]

بر بوزوم ایده‌یدم دوتارایساک ایکی لک قوب برلکه بتارایساک
داکناسین دولته بیرلیک ایله برلکه بیتن لرایردی منزل ایله
یالوکوزین کاچارایه‌عمروک سنوک ایله ایرمز قالدی یابانده جانوک
یالکوزین هیچ کمسنا یول وارمدی قولوزسز حق یولین باشارمدی
قولوزکوک یولا کیرن لسره کیم ایرالر دیلدوک لری یره
دیرولوب قولوزه بیتن لروک منزلی کوهر کانی درآنلروک
اوشبو سوزه کردانوق انسرایسنک ایده‌وّا کوعشقله دیکلارایسنک
کورسکه شول قازی کیم کالور بکجر جمله بر قولاوزه اولیشن لوچالر
قولاوزایلتوربولاری منزل ایلیه چون ابریکوب بیله کیردی لر یوله
ترکستانوک اول دومانلو داغلری کیم یولاروک اولدور یایلاغ لری
اوندن اوچوبن ایزلرعمانی تمام عمانی قشلب بولادوبند بیته
بونجه ابلی لر بونجه داغ لرآتلیوب بونجه صولار الچوب اوشبانلاو تلیوب
بونجاسیرانی و تفرّج قلور بر بوهوا اوزره اوچاردیبلوبن

اوشبو

اوشبو دولت نوبتیدن در قرن ا شول سببدن‌ای اوبار قولاوزا
کریوزایسه برسین اوکدین دوتا اول قلاوز درقمو اوکا بتار
سنده قولاوزه بتارایساک اولولاراتاکنی دوتارایساک
یول وراسین سیران جولان ایله هیچ کمانسز ایده‌سین اول منزله
اوشبو سوزدن مقصود و مزقاز دکل معنی وار بو سوزوک دکنسزد کل
قولوزشول اولولاردر کیم کیدر اوشبو خلقی حضرته دعوت ایدر
دنیا ترکستان طغی درقاری چوق آخرت عمّان دررکوهری چوق
اوچه کلب دنیا داغین یلادوق آخرت دین یاکااشدوم ایلدوک
قولوز ایلته کرک بیزی آوکا کیم آزوب داغلیا و زدورت یکا
قنق جمعیت که قولاوزی وار جمله خلقنک فرقی اوسنده اوچار
اعللوک کیم بوقلاررر قولاوزی اولدرر بو جمله خلقنک یا دولتی
بوسوزه قرانده وار در بیم جلیل یوم ندعوا دیدی آخر اول جلیل

[illegible] [illegible]

یعنی هر کیم کیم کرتندی تمام آنتو کیلد اوقنوسار واتکلام
اول کشیلر کیم امام سز قالدیلار بللیدلوک کیم ایمانسز در بولار
پس بوعشق درعاشقه کرتو امام آن اولدی کونکلی جانی عشقه بر تمام

بل امام اولدر کونکل بغلو درر آنوک اودینه یورک طغلو درر
اول امام دن حق بنزی آیرمسون دنیه آخرد وغو یولدن ایدمسون

ابتداستان هشتم حکایة چقمق

برحکایت ایدسرون مختصر خوش مثل در خوش معانی خوش خبر
بوخبردن بیزه معنی آکلنور ایدی قانده کیزلو درکور آکلنور
نوری الله بر لک اچنن قودی ننه کیم چقماق و داش قاودا اودی
اوشبو سوزدن معنی وار ایدم سنکا دیکله الیدی نیجه دراوکدن سوکا
روزکارا ایچره مکر کیم بر عرب کعبیه کتمک لکه قیلدی طلب
دیلدی کیم یاز وقتدن یولنا بو نیت له کردی کعبه یولنا
قافلیه امیدی یول دوندی کدر بر ایشت کیم واربان اوندا اندر
مال و نیت ترک ایدوب کتمش ایدی جور و محنت احتیارا تیتمش ایدی
جون بریه اوجند کردی عرب اوکا بر حال واقع اولدی بو العجب
قافله دن کیرو قالدی آکسزین آدلون آنقون کیدر ایدی حالکوزین
کیدر ایدی قارنی آج کونکلی یاوز نه زواده وار بیله نه قولیه وز
اول کون اوزون یوردی یالکوز غریب قوندی بو بیرده کجه آج و آدیب
اول اراده کز کناری دی مکن دونلده کز صوغی قیلدی اثر

اودکرک اولدی اوکا ایسنغا تا اول اوقت اوبخا کیم کنش قاوغا
چقماق و هم داش و قاو واردی بیله قاولوغندن چیقروب آلدی اله
بو قمو تشویش ایله دیلر صورر ا اودبولا روک قتقسنده درکورا
چقمقی آلدی الینه ناز ایله چوق عظیم آند ویردی آکا راز له
ایتدی ای چقماق آنوک حرمتنه کیم جهان محتاج درر رحمتنه
طوتب بو کالدوم بیرزا او دویکل بکا بو کالوبن محتاج اولدم بن سنکا
کعبه داپه واروروم اسرکه کل تاکدی بیغمبری آغز له غل
بیروکوکی تاکدی بیغامبری جمله سین یا دایلیوب قلدی زاری
نیجه زاری قلدی ایسه ایش بتمدی چقمق آنوک زارسین ایشتمدی
ویرمدی بر ذره اود اول مسکنه کیم اول اودی یاندورا اوینه
چقمقی الدن براقتی اول کشی عزتیله الله الدی داشی
بو کز الدی اول اودی داشین دلیه شویله کیم اولومه ذاکدی جان دله
زاری قیلدی آغلاروهم یالواروب تنک بنوک آدلارینه آندلاره بیرو
داریلغی بنه مقبول اولمدی داشده داغی یلوروب اود بولمدی
بنه محروم قالدی اول مسکین عرب اوشومیش آجیش و کونکلی پر تعب
داشی داغی قودی چاپندی قوا قاودن الیندر دینه بوغردو ا

قالدی داغی چوق تضرع ایلدی
ایدرای قاو بارسن محروم قوم
تنکری عشقی ایچون بکا او دویرین
دوب بو کالدوم بیزز اودوید باکه
قاو ده داغی بولمدی ایستادوکین
بوکذین داشی قاوی دوندی بیله
اوردی داش چقدی اود دوشدی قو
چونکه اودیاندی حقه شکر ایلدی
فکر ایچنده معنی بو بیله کدار
ایدور اوشبو او دعجب قندا یدی
کر بوچقاقیدی اما بولا ایدوم
بوخسا کر قوداولیدی سویلوب
بیلمو بیلدوم بو او دوک قندالغین
او دبولاروک بیرلکنده نقش ایش
بو مثل ایکی مثل دربیر لیکا
نکه دیدلک وارایسه بیرلک ده در

آغلیوب هم یالوروبان سویلدی
چاره سوزم یا خکل آخرحالمنه
بو صوف الندن آل بنی بو کز
بو کالدوبن محتاج اولدوم سنکا بن
عقلنی جمع ایلدی دیددی اوکین
بدیکا دن چقمقی آلدی الا
جمله حاجت اول ساعت اولدی روا
او دقینده اوتوروب فکر ایلدی
ذکر ایچنده سوزی بیله شرح ایدار
بونجه زاری قیلدوغم بن نه ایدی
داشده میسا یالواروب آلا ایدوم
البته بولا ایدوم جهد ایلیوب
هم دقی کی آکلدوم دیرلک ساغین
بو ییکنه دوریلو دولت بخشی ایش
بیرکن لر کیردی کیرتو دید لکا
بیرلک اهلی اولمسز دیدلک ده در

ایکی لک محنت دربیلو بیلو نک
شول نسه کیم شویله قانی داش درر
بونلدوک بیرلک لدی نور قوپرور
کراولا بر قاج کونکل بیرلک قیله
ای خدایا روزی قیل سن عاشق
اولا کیم بر کمسنه بو بیرلک که
تازه اوله دنیا آخرضو لمیا

داستان نهم

کونکلومه کلدی ینه بر خوش خبر
بو حکایت بیرلکا ایلتور بزی
بر کیشندی بیرلکه دولتنده دز
بیرلک اهلی واردی لاردوخی بولا
یا لکوزین هیچ کمسنه یول وارمدی
بیرلک ایچره هیچ یاوز لنق کوریه
ایکی لک ده قالنوک کوز نور حالی
اوشبو سوزه کیم دیرم ذا نوق نه در

کوچونک اوندن بیرلک اوینه کلوک
داش وهم دمور وهم دمور هم
کیم قدا کو بیرلده آیدین دیدور
کل قیاس ابت سن آنی کیم نه قیله
کیم بو سوزی ایده جمله صادقا
کالبن اولاشه باقی دید لکه
دنیده هم آخرتده اولمیا

حکایت تیر

خوش حکایت در صحیح ومختصر
بیرلک اوینده در اول درلک اوزی
ایکی اهلی قمو محنت نوه در
بیرکن لر درکیم ایدر دیوی نسر نه
ایکی لک ده کمسنه ایش باشارمدی
بیرکن لر دشمنه بویی ویرمیه
هر ایش ایچنده زبون ایکه اولی
اثبات ایلدی کیم حکایت نیته در

بر زمانده وار ایدی بر نامدار
سلطنت سورمیشدی چوق روزکار

دنیا ایچره نعمتی کی بول ایدی
اول زمانده نه که وار ایسه اول ایدی

اوتوز اوغول ویرمیشدی حق اوکا
بر کی ایشت کورکه نه دیدوکن سنکا

ویکه برسی بابلیه مخدوم ایدی
یدی اقلیم بونلره محکوم ایدی

هر برینوک دنیده الکیم اوکی وار
هیچ کمان دوتماک کیم آنوک بیوکی وار

نیچه اوزاق یولیله اوجی دونوم
نیچه اوزون عمر ایسه اوجی اولوم

جون اوزن یاشنک اوجی اولمک ///
بس بو نیچه اویمق کلمک درر

بللو در بونده کلن جمله کدر
دیکله ایمدی اول حکایت کیم نیدر

اول کشی جون بللو بلدی کیم اولور
دیردی اوغلانلارینی اوکت ویرور

ایدور ای اوغلانلروم کچدی زمان
وقتوم ایردی اولسارم بی کمان

یاری سیزه بن بر اوکت ویریوم
ونیده دیرلک یکین کسترا بیوم

دیدی لیده فرمان سنوک نیدر ایسنک
دوتارز بز نه کیم سن دیر ایسنک

ایتدی ایرته قامو حاضر اولوکوز
هر بر یکوز بر اوق آلب کلوکوز

کیم سوزم وار سویلیاسی سوزلیوم
دیرلک اصلین سیزه معلوم ایلیوم

ایرته اونده قامو حاضر اولدی لار
هر بری بر اوق آلوبن کلدیلار

ایتدی اوقلو اوقلو زیرک کوزلین
اوکا لایق سیزه اوکت ویره بن

صیدی لار اوقلو اوقین سویلادی لار
نه بیورورسنک ایلدیبور دیدی لار

ایتی وار اوک کتوروک بیر دقی
بکا ویدوک بوکذ اول اوتوز اوقی

کیم سیزه اول اوکد ایدم عیان
بیلسیز هر بر ایشی بللو بیان

واردی لار بیر داخی کتوردلار
اوقلو اوقین اورتدا قویب دوردلار

کوربوکز نیدی اول ایش بیلن کشی
سنداقی اوکت ایدین کل بو ایشی

اوتوز اوقی جمع ایدوب دوتدی بیله
باغلدی باشدن باشه برک ایپله

شویله محکم باغلدی کیم اولدی بیر
کتدی اوندن اول اوتوزلق قالدی بیر

ایتدی کوروک بوکزین ضیایی سیز
صیماکوز دیدوکوم دویایی سیز

اول اوتوز یکت آنی اوجدن اوجا
آلوبان هم بیرلیکی کوردیلر کوجا

هر بری کوجلو کوجین سینادی لار
نیجه کیم جهد ایتدیلر صیمادی لار

جون عجز قالدی قمو باقدی بیره
ایتدیلر کیم آنی توز اوکت ویره

آتالاری ایتدی ای اوغلانلروم
ای نور الکم قانی وای جانلروم

بو اوکت طیدور آخر دوتانلره
ایکی لک توب برلکه بیتنلره

کیم اول اوق یالکوز ایکن هیچ دوکیدی
جون بر کدی هیچ کمسه قولیدی

بس بلونک یالکوز کشی کوجیوز اولور
بیرکنلر دولتی اوجنوز اولور

قنده کیم اولور ایسه یالکوز کشی
هر مقام ایچنده صنق در ایشی

بیر کن لر شادمان در شادمان
بو حکایت کم تو سوز در بی گمان

اول کشی کیم اول سوزنی اوندا دیدی
ایلدر کیم اول اونی بوندا دیدی

زیرا بونلار دنیادن نقل ایتدلر
الله بو پندی بیزه قوب کتدلر

بس بلوک حق سودوکی بنده لک دررر
بنده لک ایچنده صفا دیدلک دررر

هرکه قالدی ایکی لک ده یار دکل
بوغه ضایع لق سن آنی کیم وار دکل

بیر کن جاندر اول رحمت بولان
رحمت ایچنده ابد باقی قالان

عاشقنک جانی فدی اولسون فدی
جانتا بو سوز غدی اولسون غدی

بیله لکدن ابو سنون اول حق جواب
بو دعا حضرت ده اولسون مستجاب

داستان دهم حکایت الکور

ایشیدای معنی صوران کور نه دیرم
بر قولاغ اوردیکله کور نه ایدورم

کور جلابوک قدرتین کور مخلوقی
کور بو مخلوق نیجه ایتر خالقی

قاموسی کور نیجه کیدر بر یا کا
جان الوجا الیله بوتین دوتش اکا

کور که قامو منصب اول بردن دوتار
قاموسینوک مقصودی آندن بتار

قامو دل سویلادوکی بر سوز درور
قامو کور نبیلا دوکی بر یوز درور

قامو عالم سودوکی بزنده درر
الله بر بنوک حالنی بلمز نه در

آنوک ایچون دانشق در اور ندا
جنق بر بنوک حالن بلمزندا

نجه قامو عالمنک مقصودی بیر
کلمشونک کلدا جنونک معبودی بیر

بو سوزه بر خوش مثل کلشی درور
بر قولاغ اوردیکله نه اولمش دررر

روزگار ایچره مکر کیم بر یولا
دورت کشی یولداش اولب کتی بلا

بر عربدی بر عجم بر ترک اری
آرمنی دی اول بری یولداشلری

آکسوز جنون بیله یولداش اولدی لار
دوردی بر یرده بر اقچه بولدی لار

آلدی لر اول اقچه وکستی لار
بر ایشت کیم واروب آنده نیتی لار

وار ایدی اوندا مکر بر شهر اولو
شهر ایچنده درلو نعمت لر طلو

ایدی لر بو شهر ایچنده قوندی لر
بولق آرمشلر ایدی دکلن دی لر

بر تعتدن نفس اشتهه ایلدی
قارنی آجدی هر بربنوک سویلدی

بر بر بنه ایتدی اول آقچه قنی
کاتور وک بیا سیا وبیه لوم آنی

اقچه اورتایه کتوردی لر
هر بربنوک کونکلی بر نسنه دلر

دیلی آجمقا الله دیلک بیر ایدی
بر ایشت کیم هر بری نه دیر ایدی

ایلک آغاز ایتی دلنجه اول عرب
قال یا اصحابنا هاتو العنب

پارسی ایدور نباین انکور خریم
خوش بهم بنشسته آنرا میخوریم

آرمنی ایدور جبیس خاغج کزیم
نی خاغج جو تو بیس بیس الرکزیم

ترک بن ایدور اوزوم آلوک بیلو
بو اوشق کالاطا رقو یالوم

بر برینوک نه دیدوکین بلدی
اول دیدیکین ایشدوب اول اولدیلا

ساواش اولدی جمله اوری دوردیلار
یوموروخ ایله بربرینی اوردیلار

خلق ایشیتدی بونلروک غوغاسینی
کلدیلر کیم کوره لر ندلاسینی

ایتدیلر بی نه در احوالکوز
نه اوریشور سیز ونه در حالکوز

ینه بونلر دیللو دیلن سویلدی
حاللو حالین خلقه معلوم ایلدی

خلق ایشتدی بونلروک دیلارینی
لیک آکلامادی لار حالارینی

وار ایدی اورتاده بر کیشی کیم اول
بولمشیدی جمله خلق کونکلینه یول

دل لو دیلی ویرمشیدی حق اوکا
معلوم ایدی جمله ایش مطلق اونکا

اول بولاروک دیلنی بلدی عیان
هر برینوک دیلین بللو بیان

کلدی ایلادو ایتدی بی اورشمکوز
صبر ایدوک بر بیروکوزه بوشمکوز

باکا ویروک اقچه کیم بن سیزی
خشنود ایلیب کتورم آرزوکزی

اقچه آلدی وواردی باغچیه
ویردی اوزم آلدی اول برآقچیا

چون کتوردی اوزومی قودی ایلرو
قامینوک دردینه اولدی دارو

شاد اولوبان هربری سوندیلار
آرزولارین بولوبان آوندیلار

جملینوک مقصودی اولدی تمام
قالمدی بونلارده ذره انتقام

چون بر ایدی ایستدوکی دوردنوک
هر بیری بریرده ایدی دردینوک

بس

بس بو غوغاو اوروشمق نه ایدی
جمله دیل بیلمدوکنده ایدی

بلمین قاتنده بو سوزنه سواش
هرکه بلدی بو ایشی اولدی یواش

بو مثلدر دنیا اهلی حاللرنا
هم طنوق دریولداری احوالنا

کیم بو جمله مخلقاتوک معبودی
بردر اول بر بیرده بیتر مقصودی

بر کنش دندر بو جمله کون نوری
بر امردندر بو جمله خلق دیدی

که صورت یوزبنک ایسه بر در حیات
کورسنکا کیم بر صودن یوز بنک نبات

سن که کسه بر داغی یوز بینک صنا
چون ضیاسن صوک همان بر دریا

بر مقامده یوز چراغ اولسا منیر
سرچی آیدوق دورالانوری بیر

رنکی آیدوق اوزومک بر در صوی
چون شراب اولدی قامو بر درخوبی

بر دنکیزدن ییل ایله بینک موج اولر
چونکه ییل کتدی ینه دکیز اولور

بر کنش یوزبینک بجادن که اینه
چون بجا کتدی کنش بر در یته

ییل حسابده اوچ یوز آلتمش کوندرر
الا هر کون دوغان اول بر کوندرر

هر کعبوک بر آدی وار بر حکم ایدر
قامسندن بر کنش کلور کیدر

حکم ایچنده دکه کون بر صاندورر
اصل ایچنده قاموسی یکساندرر

پس بنا ودندور بو جمله موجودات
مختلف دوشمش دار المخلوقات

دکه بربنوک بیلینی الوان درر
هر بلودن مقصودی الواندرور

بیمش ایکی ملتوک مقصودی اول … مطلوبی معشوقی و معبودی اول
غم دکل کرد یللری آید و غیسا … خال اچنده السوک و آرتو غیسا
جمله اول بر قاپویا محتاج درور … قاموطوق ون دینْ اوندا آج درر
چون غرض بر در به بتمک کورک … بیرکوبن بر یو لا کتمک کرک
ایکی لکده کیم قالورسا قالسا ب … دانکله اول حضرتده اوده یانیار
ای عاشق سن بو ایشی بلدوکسه … اول کونکل لر مقصودین بولدوکسه
ایکی لک ایلمه هیچ کمسا ایله … خوش دیر لکل یو خسول ایله بایله
کیم ایراسنک اول بو دنک بر لیکنه … هم کراسن اولولا دیر لیکنه
بو ایکنجی باب اچنده اون بینا … داستان وارکیم آنی دیکلا بینا
بیلنور اضداده عالمده عیان … چون تن جان چون زمین آسمان

ذ…شرف زادلر … فی الباب الثانی

بیلونک آنوک بر لکین کیم بر درر … ایکی دینْ لر او کافر درور
او بنکا بر دیمک ذرر اقرار منز … بر لکینه نی قدر ر انکا لا منز
بر در اول بر لیکنه شک یوقدور … اوندن آرتق هیچ کمسنه یوقدور
بیننه کیم یار اتدی سه جفت ایلیدی … هر بین بر مقصوده قفت ایلدی
هر بیننوک مقصودی وار اور تلسو … آنی کو دوبن آنکلیان در تختلو

ایلدی بر کوز آخرت له دنیایی … جان کوز یله اوقی کل بو معنی
کوز بو معنیده نلر کیز له دو رز … آنی بو صورت کوزی قاندا کوردر
ایکی او در دنیا ایله آخرت … آخرت در منزلموز عاقبت
بو ایکی او بیری بیرندن عجاب … بزیبی کوز نوری در بیری حجاب
کمسنا کیم کوزی قالدی دنیاده … حق دیدارندن بولا رقالدی یاده
کمسه کیم آخرته قلدی نظر … حق دیدارین کورینر شکسز بولا بر اولر
دنیده خود نه بیار سنک بیقلا … آخرتده یا بدو غوک باقی قالا
قدما دنیا دیلکین اوتانه سنک … آخرت اوینده اوده یانه سنک
دنیایی کوروب یاقین آلدا لمغل … آخرت سندن ایراق درصانمغل
دنیا دلیقی آخرت جانه یکنه … قاوشبدن تندکی جانوک باایله
بند او یم کیم آنکلامز سنکم جانکی … باقدی ایشت ایدم بو نم احوالکی
دنیا جتمرک دنیالکی در ولی صفا … کیم کلور اوندنی سنکا بر زینک جفا

آخرت جان مقصودي در اي عاقل   كيم بتر اوندن سنكا يوز بينك حاصل

جان دلاكين تنك ايدوب اوله تنه   تن دلاكين تنك ايدوب اويغل جانه

كيم بوجسمك اصلي تپرقدا دورر   ليك جانڭك بنيادي حقدن دورر

كيم تنه اويا دايه تپراق اولا   كيم جانا اويار اليه باقي قالا

ربيره كيم هرنسنه وارور اصلنه   جان چقار عرشا وتن كيرور سنه

تن دنكون نفسله ويدور آلور   آنوك اچون حضرته عاصي اولور

جان دونكون عشقله آلور ويرور   آنوك اچون معشوقه دوغري وارور

[illegible]

اي عاشق سن عشقله اميدور جانڭي   كيم بكوردا سنك كوزاليله سلطانڭي

[illegible]

اي طالب عشقدن بندي آيير متخيل   دنيا آخر دوغري يولدن ايرمتخيل

الثاني
الداستان

الداستان الثاني در شرح جفت ...

كورچلابك قدرتين كيم نيلدي   نيجه درلو نقش بنياد ايلدي

هر صورت هر نقش كيم قيلدي عيان   جملسنده معني واربلكل بيان

يير ايله كوكي بنا تدي اول قديم   بربرينه جفت قيلدي اول حكيم

ايكيسنوك آراسنده آدمي   قيلدي پيدا جمله بو خاص وعامي

آدميدن جمله درلو حال وايش   يير ايله كوكدن بتر بو يازو قيش

كوكدن ايندي جان وعقل وفهم ودين   ييردن اولدي نفس وتن هم كبروكين

كوكدن ايندي دولت ومرتبه لر   ييرده بتدي محنت ومفسده لر

كوكه كلوب دولمش درر روحانلر   ييريوزين آلمش درر نفسانيلر

كوك يوزي جمله فرشته لر طلو   بو ييرآلتي ديولر وچركين خولو

كوكلر اچنده درار اوچمق قمو   بو ييرآلتنده درر ييدي طمو

ييريوزينه بختولق كوكدن انر   دنيايه قاراكولق ييردن دونر

دورلو رحمت قاموسي كوكدن ينار   درلو زحمت قاموسي ييردن دوغار

زيرا كيم كوك عالمي روحاني در   الا بو يير عالمي جسماني در

ايله اولسا ييرو كوك تن در وجان   بو سوزه البتا اليسنك ايدو نشان

ييدي قت كوك جان اچنده كزلودر   ييدي قت ييرتن اچنده ييزلودر

جانده در اوچاجغو هم حور قصور | تنده در مطبخ هم فسق و فجور

معرفت جاندن قوپار گلور تنغه | معصیت جاندن قوپار گلور جانه

جان دلاکی اوجاخ ایله ساز کار | تن دلاکی دام ایله ساز کار

جانده تن حکمتی اوکشن در | تن قفص در جان اچنده قوش در

منتظر جان کیم قفس قاچان سنه | آزاد اولا کیده کنده ملکنه

عشق کتوردی جانی تنده اکلدی | عاقبت جان کنده ملکین اوکلدی

نیه عشق در جانلرک قولاوزی | کیم ایلا ایلا در کتورر کورگلو یوزی

ای عاشق سن عشق یولنجه کیده کور | عشق یولنده جانوکی تبدیل ایده کور

کیم ایده اسین مقصودو کا بی گمان | رحمته پیوست اولاسین جاودان

الداستان الثالث در شرح [illegible] روحانی

آچ گوزوکی کیم گوره سین منزلت | آچ قولاغوک ایشیده سین معرفت

دیده کوکی گنده اوزوکی آره غیل | قتنی بلک وه در معنانوک آگاه غیل

ملک ایکی در یاردان بر دوغولت | بو ایکی ملکه دولی بدن امر حق

بری روحانی لر دولمش دورور | بیری نفسانی لر آلمش دورر

عقلی وار و نفسی یوق روحانی نوک | نفسی وار و عقلی یوق نفسانی نوک

دورمدین حضرت سور روحانی لر | دون و گون دنیا قور نفسانی لر

بولار ایکسی بر بر بنزیانغی در | بیری بر بیوک تدبیری داغدر

صویله بنکزر اوده امثالی لری | اتوک اچون بر یکون حال لری

آدمیوک قلکی گلدی معتدل | نفس وتن در وارلغی هم عقل و دل

یعنی کیم اول عقل و دل روحانی در | نیته کیم بو نفس وتن جسمانی در

اصلی بر کمش در روحانیه | فرعی داغلمش در جسمانیه

کند و اورتا منزلی دولمش در | اول ایکی ملک اهلی اوتمش در

عقلیله روحانی ملکه سیر ایدر | بر ایشت کیم واربان اونده ایدر

نه فلکدن یوقرو سیری پکچو | ایدر اول رحمت خداندن بیراکچو

سیر ایله هردم اول منزله | جمله کوک اهلین کورر بو عقلیله

هم کورر اول حق دیدارین بی حجاب | پادشالق بولور اونده بی حساب

ما اول فناسز ملک اچنده شاه اولور | مرکزی و منزلی درگاه اولور

عقلیله روحانی ده گوردوکی اول | بو کزین جسمانیه کلدی بو یول

نفس ایله جسمانی ملکه سیر ایدر | بر ایشت بونلر دقی نیله نیدر

دنیده هردورلو جسموک آدی وار | هوب آدوک کیزلنی بر دادی وار

جمله جسموک آدمی آدین بیلور | آد اچنده کیزلنی دادین بیلور

کیم اول جسمانی ملکه نفس ایله | آلور اول لذتلری قلدن قلمه

کیکیدروکه بنوز خوش آتلو   که بقار شول سوکلو صورتلره
گاه آلور بو جمله نعمتدن غذی   آدمیده قاموسی اولدی بغدی
عقلیله روحانیلر ملکین بیلور   نفس ایله جسمانیدن لذت آلور
کندو اور تایده اوریش در قدم   سیر ایدر اول ایکی ملکه دمبدم
آنکار ایسانک اول ایکی ملکسنده در   بیرسی جانده و بیری تنده در
کوز آچوب بقدوغوز ملک جهان   کوز یوموب کوردوکموز ملک نهان
سیر ایدوب واردوغموز حضرته   کیدوکومز خلعت و دولت درر
مایل اولوب قودوغموز دنیا در   باقی دکل بیقاسی بنیا در
هرکه باطین ملکنه کیردی روان   پادشه اولاسیدر آنی سوان
هرکه ظاهر ملکنی دوتدی قوی   عاقبت دوزخ درر آنک اوی
ایی یا دانا ظاهر کوزنک ایدوک   باطن ایچ بیر و کوزی بهرک ایدوک
کیم ایدر ایسه اول حقیقی دولتی   حکم ایدر ایسه اول فناسز ملکته
عاشقنک ابدی ملکی اونده در   دولتی تنده دکل در جانده در
انشاء الله کیم تنده قالمیا   جان عشقه یار اولا قالمیا

واجتنابنه [illegible]   دویم   حکایت [illegible]

تکری علمین خوش درر اوکرنسه چوق   دولتسا اوکرنمکوک آتسی یوق

دولت

دولت اولدر کیم دوتا ایشتدوکن   حق یولینه باغلیه اوقیدوکن
عبرت آلا هر نیا باقار ایسه   ایمین اوله هر ندن قورقار ایسه
اکلیا بو دنیانونک احوالنی   آکا کوره بیله کندو حالنی
دنیاده نه وار ایسه سنده درر   علم تنده معنسی جانده درر
چونکه دنیاده نه وار در بیلهسین   آندن آنی کندو اوزوکده بولسین
بیلدسین سوزوم یانوک نه ایمش   هم داقی اوشبو ایشی نیجه ایمش
ایشد ایمدی ایدیوم مقصود نه درر   اوشبو سوز ایچره حکایت نیته در
ایکی نسنه وار جهانده کی اولو   ایکیسی دا مخلوق ایله دوپدولو
بونلروک بتروجه در آدلاری   بنکزر بیری بر بنه دادلاری
یعنی بتروجه دیوب سویلدوکم   قوری بیر ایله دکیز درر دیدوکم
ایمدی بر ایشت بولاروک حالنی   ایدیوم بیرین بیرن احوالنی
دکیز اهلی بالق و بحری درر   بونلروک دکیز قدیم شهری درر
اول دکیز ایچره درر سیرانلری   دیرلکو شادی و هم جولانلری
بیر یوزینه چقسلار اولورلر بونلار   هیچ کمانیز درر فنا اولور بونلار
قوری بیر اهلی وحوش هم طیور   دنیاده بونلر دخی قیلور سرور
کیمنه میدانی درر داغ و اووا   کیمنه سیرانکه اولمش هوا

بییرلیو زنده در بولاروک لذتلی / ویدلکی وشادیسی و نعمتی
دکیز اهلی قوریا چقسا اولور / قوری بییر اهلی دکیزده غرق اولور
دکیز اهلی قورتیدا دیکلانه مز / قوری بییر اهلی دکیزه کیره مز
پس دکیز اهلی دکیزده یارشور / نیته کیم بییر اهلی بییرده یارشور
بو مثل درمعنی کسترور بیلن / رمز در بو تن ایله کوکل منع
تن قوری بییر در کوکل دکیز درر / بدانشت بو سوز نه معنی کسترر
جان بالق در عشق درر بحر عیان / کوکل ایچره بولدوک حکمی روان
زیر الکیم کوکلده در جولانلری / در کوهر اوستنه سیرانلری
اول که دیدوم دیو وحوش وهم طیور / تننده اوش نفس هوا بونلر درور
تن ایچنده در بولاروک تختلری / دنیا ازره آچلب در بختلری
تن ایچنده شاد وخرم در بولار / آرزولاری دون وکون چوکن خولار
نفس ایله اوشبو هوا ال بیر ایدر / بدانیت بونلار که نه تدبیر ایدر
جانیله عشقی اوقورلار دنیا یه / مقصود اولکم بونلری قول ایلیه
کد بولاز بونفسه منقاد اولالر / دنیدکی قالماز کرک کیم اوله لاغر
نیته کیم بالیغ ایلیه بحری درر / چیقبق ییر لو زینه تیزجک اولور
جانیله عشقی داغی برکوز نه ایدر / اول هوایی نفس ایله دعوت ایدر

اوقور

اوقور ایدور دونلوکوز جهدن یاکا / اصلمزه اولدور رجوع ایتلوم آکا
راضی اولمازلار بولار کیم وارهلار / قوری بییری قوب دکیزه کیرلار
نیته کیم شول جانورلد قوری یا / اوکدنوب در آنی قوب کیرمز صویا
دون وکندوز دارتشقدا در بولار / اول یکز کیم عقل آنوکله اوله یار
قنقی سینه کیم عقل قولداش اولا / یول ایچنده یاداولب یولداشی اولا
اول کرک کیم یولن ایلته ایلرو / یول بولا اول ایچودن ایچرو
ساکه شول نفس وهوا دشمن درر / دوستلق ایدن ساکه عقلوجان درر
جانیله عشق کد اویارسا نفسکا / پس کلیسر در ندامت جانکا
اول هوایی نفس ایله اویدور جانا / کیم یوزوک تازه وراسین بجانا
بو دکیزده قوی هلاک اولسون بولا / یول اری نفسی هلاک اولماق دلار
ای عاشق سن نفسه یولداش اولمغل / عشق اوینغل عشق یولندن قالمغل
کیم سنی عشق اوشورا معبودکا / هیچ کمانسز ایرسین مقصودکا

داستان بنم ازباب دودم حکایت درکشف حجاب علمی [illegible]

آج قولاغوک ییدانشت کوره دیرم / عاقل ایسنک آکلاغل نه ایدورم
کر بو سوزوک معنیسن آکلار ایسنک / جانیله کوکل ایله دیکلار ایسنک
آنکلیاسین دوستوکی دشمانوکی / قورتراسین دشمنوک دن جانوکی

بیلدینک بو دنیاده نتک کرک / نی ترک ایدوب نی دوتمق کرک

دیکله ایمدی کیم نه دیدم ای عقل / اوشبو سوزدن فایده قلغل حاصل

ایکی مجلس وار جهانده بلکه لو / هر بری حال لو حالنده سوکلو

بیریسی اول مجلسنک رحمانی در / بیریسی هیچ شک دکل شیطانی در

ایشت اول رحمانی مجلس وصفنی / کیم نجا دزمش درر اللّه آسی

یوزبیک ویکرمی تاج بنک انبیا / دورت یوز اول قرق دورت طباق اولیا

اهلی اوشبو مجلسوک اونلار درور / داغی بونلارا اویان جانلار درور

جانده نور اول اورتده خرجه وارن / جاننا قالمدی اول کرچک ارن

اورتدن یا یلیب درر قرآن خوانی / علم وحکمت بیر بولار دونی کونی

مصطفا اول مجلسوک سردیه دور / پادشه اول محللا مجلسوک یاردیه در

اسلام اونده درر دینک لری / یوقدور هیچ بونلروک ایو مکلری

خوش خدایی مجلس اوندا قورلب / هم صفادن بادیه خوش اورلب

دوبدولو اول بادیه شربت درر / کیم ایچرسه جاننه رحمت درر

عشق درر اول مجلسک هم ساقی / ایده نرم دیله کلمز باقی

اول که عاشق در نه دیرم آکلیا / اونلروک کیم عشقی یوقدر داکلیا

توبه در عشق ساقینوک سغرقی / الحن اولور جمله جمله عشق مستغرق

هم

27

هم ایماندر اول راده شمع جمع / بختی ویدور اورته بیرده کچه شمع

اول چراغنی اورتاده یاندوربن / بونلری دوبدولو زجقه دوندوربن

اول شرابی خوش اچولر ذوقله / مجلسنوک جانی دوله شوقله

اول بری مجلس کیم اول شیطانی در / کیم بولار بو مجلسنک دشمانی در

دیکله ایمدی آنی داقی نه ایلمش / اهلی کدر حال لری نیجه ایلمش

نمرود وفرعون وشداد لعین / عتبه وشیبه ابو جهل وزنیم

اهلی بونلر در بلونک اول مجلسنک / نابیلدر هر بریسی ایلسنک

سردیی اول مجلسوک شیطانی در / سوکلو نعمتلری کفرانی در

کفر اوننه مجلسی قورمش بولار / ایشلری کین وکبر وحرکین خولار

مجلسی شیطانی اوندا قورلوب / مشکلاتدن بادیه لار اوزلوب

دوبدولو محنت درر اول بادیه / غزه اولمش دربولار شول شادیه

اوشبو نفس درساقیی اول مجلسک / تسقرقی فسق درهم اول شکل اشک

دون وکون ایچدوکلری محنت درر / ایلدخا بوندلارد آلی حضرت درر

سن بولادن فتنه لی سوز ایشتک / صحبتینه وار حقا یتیر ایناک

آنو کیده وار اشنا نشین خضرتنا / رحتی قوب نایل اولمه محنتا

ای عاشق سن اوشبو خدانی یارکا / واخی هم سوکلو دوستلارکا

پیدوردی دون وکون اوصافمدین — هرنسانوک چوق یین بیلوب دادین
انشاء الله کیم جلب روزی قیله — بیروزنده بو خوانی دوست لار ایله

داستان ششم از باب دویم
حکایة
در تفصیل ارکان قناعة

بر سوزوم وار خوش صریح و مختصر — سوز اگرچه معنی‌دار در معتبر
هرکسنا کیم بو سوزی دیکلیه — دیکلیوبن معنیسنی آکلیه
دولت آلتی در حقیقت اول کشی — پادشاهه لایق اولمش در ایشی
اونلوک کیم کوزلری آچوق درر — آنوک اچون آز مدین دوغو ورور
کمنوک کیم کوزی یوق درنه کوره — قیلدن انجه بو یولی نیجه واره
اونلوک کیم قولاغی بغلو دکل — ایشیدیجک اول سوزی قیله قبول
کمنوک کیم قولاغی ایشتمیه — لاجرم اوکت ویراسین دوتمیه
ویردی صاکا کوز قولاق تاکری سنکا — بر ساعت دوت کوز قولاق بندین یکا
کوزوک ایله کورسین تنک کرک — ایشداسین هم نجاکتمک کرک
ایشدایلدی یول اری ور زیشنی — کوزوک آچ باق کیم کورسن ایشنی
نا اشیده حق رضاسین بولدیلار — بیلیوبن حق یولنده قالدیلار
انکی دیرلو قانع اولمق مراد درور — بیریسی کوزون بدیکی بو بر دردر
بوبیرین ایشدا ایدا سین تاکم یا — بیرسین قیله سنی یولدن قوبا

برقناعت

بر قناعت درسنی ایلتور حقه — بر قناعت وار قلن دیندن چیقه
هر که قانیعا آز اچوق نعمته — ایسیدر اول حقیقی دولته
هر که طاعت آزینه قانع اولا — رحمتندن تنکرینوک محروم قالا
مال آزینه کیم قانع اولور ایسا — تاکرینه هردم شکر قیلور ایسا
تاکری آنونک یاندن اوچمق ویره — کیم کمانسز اول کشی حقه ایره
ولکه طاعت آزینه قانع اولا — کندو ایشی کندویه مانع اولا
قومز آنی کیم اولاشا حضرتا — اول کشی لایق دکلدور رحمتا

قال رسول الله صلی الله علیه القناعة کنز لا یفنی

اول نساکیم کان دررا الکلیما — یاری کیم حقدن درر کاسلیما
کسه کیم یاری جسی رحمان اولا — داغو داش جمله اوکا فرمان اولا
طاعتا قانع اولان کافردرر — زیره اونوک یولنی شیطان ارور
سستلغی اوندن درر اول کشنوک — حضرتا لایق یوخدر ایشنوک
اول کشی قانع آنین اولمشدرر — نفس الندا زبون قالمشدرر
عاقله دکمش اولا سوز معنیسی — انباروک بر آوج اولور چاشنیسی
بو قدرون آکلیاسین حالنکی — باقبان آرازاینک سن یولنکی
عاشق آنوک قعلیندرکیم یول بلا — یولین آزانه کندوا کسوکین بوله

ای خدایا دوغرو یولدن ایرمغل اول قناعتدن نبی آیرمغل

واستعانت منهم ... معرنة ... ومذلت بذکو یه

خوشدر اکسک کلیب بلکه کیشی نیته اولماز مخلقنک الکسک ایشی

کندو اکسوکین بلن محروم دکل محروم اولدر کیم بو لا المحکوم دکل

خیری حقدن شری نفسندن بلن اول در آخر توبه سی مقبول اولن

قوله تعالی ما اصابک من حسنة فمن الله وما اصابک من سیئة فمن نفسک

نیته کیم قرآن خبر ویردی بزه آیتن ایده یدوم کلمز سوزه

کرچه تقدیر تکری ویدر هر ایشه هیچ کمسنه ایدمز کیم بو نشه

لیک ادبدر سوچی نفسدن بیله لر هردم استغفار و توبه قیله لر

سوچی حقدن دوتسه لایق اولمیا ایله دیان هیچ رحمت بولمیا

نیته کیم ابلیس ایله آدم درر بو سوزه دانق بولار محکم درر

بونلر ایکیسی صوچلو اولدی ناکهان کرچه تقدیر تکری ایدی در بی کمان

بیریسی لعنت اولب دوشدی ایراق بیری اوچماقدن چقب دوتدی فراق

بونلر ایو ایش چلیدن لجنن ایدکه تقدیر ایچره نیجه اولمش نقش ایری

ابلیسه آدم بهانه اولدی دی آدمه ابلیس حواله کلدی دی

دکمسی یدرلو ایش اشلادی لر اول ایشله سوچلو اولدیلر بولر

بریسی

بریسی رحمت بولوب کلدی الرو بریسی لعنت اولوب قالدی کرو

نه سببدن دربولارک حاللری ایشت ایمدی نیجه در احواللری

ایده وین کر عشقله دیکلارسنک دیکلیوب سوز معنیسین آنکلارسنک

ابلیس ایتدی سنلو دربوجله ایش سندن آلور قامو عالم پرورش

قوله تعالی قل کل من عند الله

سن ازلده بو ایشی دوزمشدوک عرش اوزره نسخه سین یازمشدک

بو ایش ایچن سوچی نه من سکنوک امر و تقدیر ودلک جمله سنوک

بویله دیمک نیجه سویلمک اولور بو ایشی سن ایشلدوک دیمک اولور

چونکه سوچی کندو اوزینه آلمدی لعنت ایچره قالدی رحمت بولمدی

آدم ایتدی یا الهی ربنا سوچلو اولدم رحمة ایت بن مسکینه

ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنکونن من الخاسرین

بلوردم اکسوکلیم سوچ ایشلدیم کندو کندو نفسمه ظلم ایلدوم

توبه قلدوم دوندم اوش بندین یکا قامو اکسوکوم بله کلدوم سنکا

سن رحیم سن کریم سن حی غفور هم قدیم سن هم مقیم سن هم صبور

بن بلورم سوچی قلدوم کناه سن کریم سین یارلغا ای پادشاه

دائما بندیدن یکادن سوچ زر زر یارلغا غل رحمتک اوکوچ ررر

تنلقی ادم من ربه کلمات فتاب علیه انه هو التواب الرحیم

چونکه ادم منصف اولدی حضرتا   سوچلو ایکن لایق اولدی رحمتا

رحمتین بیر بیلدی اولدم اوکا   اوش بوایش عبرت ییتر سنکا بکا

هر که کندو الکسوکین بیلو دورا   دوردین رحمت اوکا کلودورا

هر که سوچسوزم دیو دعوی قیلا   لاجرم اول لعنته لایق اولا

عاشقونک سوزی اوکت دردوتنا   دوتیان لار مغبون اولب اوتنا

ای خدایا دوغرو یولدن ایرمغل   رحتوکدن سن بنی آیرمغل

داستان هشتم از باب دوم   حکایة در شرح این آیه من عرف ابا نفسه

خودشندر بکمه کیم اول معنی بیله   نه که وار سا کندو جسمندن بوله

جمع اولا کندو اوزینه داغلیه   کندو اوزیندن داشره نسنه بولیه

کندو اوزینده معلوم اولا نقش جهان   ایدویا اوز آشکارا و نهان

زیره حق قرآنده معلوم ایلدی   نه که عالمده در اول سنده دیدی

[illegible] ایات الموقنین   [illegible] انفسکم افلا تبصرون

دونوکندوز بیر و کوک اوجماق طمو   سنده در آخر نه کیم واریسه همو

آلمشیسن کیم سن سنی بیلمدوک   ایکدی یازوک بر سنکا کلمدوک

بیلمادوک سن سنی کیم سن نه سین   کندا اوزکده سن دخی بر دنیا سین

نه که وار دنیاده وار سنده دقی   بر الف اکسک دکل تنکری حقی

سن اگر بلمازسه کندو اوزکی بلمازایسک   بن دیایوم کم ملول اولمازایسک

کیم بلهسین سنسنی هم دنیالی   هم بلهسین سندکی هر نسنی

اوشبو دنیا ایکی نسنه در ای یار   جفت جفت در دنیده هر نه که وار

بیر و کوک و دون و کندوز یا زو قیش   اوشبو تر تیجه وار و هر در لو ایش

کیمی ظاهر کیمسی باطن درر   نیته کیم تن اصلی ماء و طین درر

یعنی کیم طین ایکی ذر لو نسنه در   طین غیله صود کلمی بس نه در

انی خالق بشرا   من طین

جسمی شوندن ایلیو بدر اول آله   چون بیتاندی هر ایشی اول پادشاه

ایکی اوردی هر ایشوک بنیادنی   عالم ایچره جسمنی و آدمی

اول ایکی دن دنیده هر نیکی وار   شلنی هم سنده قویشدر ای یار

ایشت ایمدی هر بیرینی بیجیدوکین   کیم بلهسین بو حکایت نیدوکین

دنیده کوک وار ایسه سنده کونکل   سندخی اول کوک کبی شویله کیک اول

دنیده بیر وار ایسه سنده وجود   سن دخی اول بیر کبی قلکل سجود

دنیاده عرش وار سنده جان و دل   دنیاده فرش وار سنده آب گل

دنیاده کون وار سنده معرفت — دنیاده دون وار سنده معصیت
دنیاده یاز وار هم سنده صفا — دنیاده قیش وار هم جفا
دنیاده کوز نیجه نعمت خشک و تر — جان کوکدن صورتی ید دن بتر
سنده علم و معرفت قاندن کلور — حرف دلدن معنیسی جاندن کلور
دنیاده بر دم کلور کنش طغار — بر ساعت بولت اولور یغمور یغار
سنده شادی قوبدوغی اول نور کبی — قایغو بولت کوز یاشی یغمور کبی
دنیاده هم بر و هم بحر ایلدی — هم کوه و کوهسار و هم نهر ایلدی
بر سنده تن در هم بحر جان — کوه و کوهسار اعضالر در نهر قان
یر ده کوکده نه که وار سنده وار — کیمی جاندا و کیمی تنده وار
کوک طلو حور و قصور نکنز نورا — هر بریسی رحمت ایندور ر بیرا
سنده خوب اندیشه لر نکز را کا — کیم بتر جاندن کلور هر دم سکا
بویر آلتی جمله دیولر در دولو — نیلشت و عبرت هر بری چرکین خلو
سنده کی خشم و غضب کبر و کینه — هر بری نکز بر سلیمانی دیو نه
بیشه کیم لعاق الجنده یازلو در — جمله بو نفسوک الجنده کزلو در

سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم حتی یتبین لهم انه الحق

[illegible]

اچ کوزونک آفاق اچینده کورنه وار — ایلدی بو کل کندا و زیکه قیل نظر
کیم بلدسین حق نه در باطل نه در — دنیا ملکنده سنکا حاصل نه در
هر که بونده بو ایشی بلمادِ ایسه — اولکه مقصود در آنی بولمادِ ایسه
یارین آنده مقصوده اید مایسر — پادشاه دیدارنی کورمایسر

وما کان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی

اوشبو سوزدن سنسنی اکلایسین — عارف ایسن بیلسین کیم سن نه سین
سنسنی بلدوک ایسه بلدوک حقی — علموک اصلی سنده در جهد ایت اوقی

اشارت الی آدم علیه السلام — اعرف نفسک تعرف ربک

ظاهر و باطن نه کیم وار ساعیان — قاموسی سنده در ربک بیان
ظاهرونکده علم و عبرت یازلو در — باطنونکده علم و حکمت کیزلو در
ذات اچینده خود دولو بدر حق نوری — کیم حقیقت جان آنو کله در ...
آیروغین ایدا ایدوم کلمز دیله — نیجه ایدم معلوم اولماز دل ایله
آنکا کیم حق معلوم ایتمش در ایشی — اول کشی بیلور بو سوزنی اول کشی
آنکا کیم بلدورمدی نیجه بیله — آنکا کیم بولدورمدی نیجه بوله
ره روانلار نه نماز اولدور آفو — قول لرینی کندو به هم اول و خو
وای او کاکیم اول اقیمایه نک — مثلا قالمشدر قنجا کبی

عاشقا یول كسترن اولدر عیان　　اوندن آچلمش در كشف وبیان

اول اگر دوغری یولی كستر سه　　عشقله دوغری گیدر سه (یوله)

بو یولی كمسه نجه وار ایدی　　یاخود اول درگاهه كیم ایر ایدی

چونكه تو شدی دوستلره آیر سون　　دنیا آخر دوغرو یولدن ایر سون

داستان شهر [illegible]　　حكایت　　در ذكر [illegible] وجود آدمی

قانی اولكم كندو اوزندن علم اوقیر　　كلسون ایدوك كه علم در كر فقیر

اوقلوم بو مكتبوك علمین بیله　　عالم اولدر كندونوك علمین بیله

كندو علمین هر كه بیلدی مطلقا　　كندو اوزندن یول آچلدی اول حقا

كندودن اول حضرتا چون بولدی یول　　سیر ایدر هردم بدم اول یولدن اول

اول كشی چون كندودن آلدی خبر　　اول خبردن ایش دوبیلدی معتبر

كوردی كندو جسمنی بر شهر اولو　　هر نه كیم عالمده وار اونده طولو

كفر و دین و زهد و طاعت خیر و شر　　ایشلنور بو شهر ایچنده هر هنر

شهر ایچنده هنر ایشوك ایسی مقیم　　هر بریسی بر ایشی دوتمش عظیم

هر بری خشنود و راضی ایشنه　　دیكله ایدی كندو كیم در ایشینه

شهر ایچنده وار ایكی تختگاه　　هر بر نده اوتورر بر پادشاه

بونلار ایكیسی بر بریله یاغی در　　بری بری بنوك تدبیرینی داغیدر

هیچ

هیچ بری بریله مطیع اولماز بولار　　اوندن اولور كوكجو كین خولار (؟)

بو ایكی سلطاندر آخر ای كشی　　شهر ایچنده ایشلدن هر بر ایشی

گرچه بونده حق قویوبدر بونلاری　　بونلر اوقر لیك هم افسونلاری

جمله اعضا بونلروك حكمنده در　　گرچه كیم حق امری بر له دندن در

ایشت ایمدی هر برینوك آدنی　　كیم كوراسین سن بو سوزوك دادنی

برینوك آدی عاقل در ای صفا　　كیم آنی كلدر دوزدی شرعی مصطفا

برینوك آدی نه در نفس و هوا　　كیم عقل حكمینی اول دوتماز روا

وار بولارك هر برینوك لشكری　　بیر بر نه وبیدور هر دم چری

عقل ورو بدر جان ایچنده تختنی　　جمع ایدوب در لشكروك نیكبختنی

جسم ایچنده نفس تخت اورمشدرو　　لشكروك مفسد لدین دیرمیش دری

بو ایكی لشكر دور بدر صاف صاف　　بری بری بیله قلور هر دم مصاف

دیكله ایمدی آدنی اول لشكروكن　　كوز بولاردن قنقی در لشكر وكن

دونی وكنده تفصیله بیلسین　　ای شبو سوزدن كندو اوزنی بیلسین

علم و عبرت طاعت و زهد و وصفا　　بیلكدو بدر بر عقله عهد و وفا

خلق و ایمان قناعت و تافسی (؟)　　عقله در گمش بولاروك تامسی

هم ریاضت هم كرم اخلاص هم　　دوز اولیدر عقله دون كونی بیله

هم محبت هم حیا هم دوغرولق   عقله بونلار ده یوقدور آیرولق

اوشبو لار در لشکری عقلوک ای یار   بونلار ایکن داخی هر نه که وار

وار در نفسک داخی لشکرلری   ایده یوم کیم کمدور اول لشکرلری

کبر وکینه فسق وانکار و ریا   نفسله بونلار دیلر عقلی صیا

بخل و زرق و خشم و جهل و هم حسد   دون وکون نفسه قلر بونلار مدد

هم کفر هم مکر و حیله هم غضب   نفس بونلر یار اولوبدر روز و شب

هم هوا هم فعل و فتنه هم نفاق   بس کدبدور نفسله کی اتفاق

اوشبو لار در نفسه ایش و یار سا   بونلر ایکن داخی نه وار سا

صحبتی دون کون بولار وک نفسله   یعنی جنک ایتمک دیلرلر عقلله

جان ایچنده بو عقل دوتمش مقام   لشکری بیله دورور اونده مدام

جسم ایچنده هم بو نفسوک منزلی   لشکریله دون کون اونده محفلی

بونلار ایکی بر بریله دیش بیلر   بر برینوک جنکنی باسمق دلر

بو ایکینوک اورتاینده کعب کل   دار تشورلار کیم قالالر آنی قل

بو کوکل ملکین بولار وتمق دیلر   اوندن کنج وار در آنی اوتمق دیلر

که بسر نفسی عقل صبر لشکرین   تن داغنده داغدور بر بر ارین

که بسر عقلی بو نفس ایلر ذلیل   لشکری عقلونک اولور خوار و خجل

نفس

33

نفس سنقسا سیغنور تن داغنا   بو عقل سنسا کر جان باغنا

جسم ایچنده هر بری بو اعضالر   نفس ایچون کی قلعه لر در قلعه لر

عقل چون نفسی یکا و نفس سنا   وار در اونده سیغنور قلعا سنا

جانده وار در عقل ایچون کی تختکاه   کیم کتور ور عقل اوکا هر دم پناه

بو عقل سنسا کیرور اول تختنا   مشغول اولور کندوکندو وقتنا

اول آنی یوردایر نبدور اول آنی   بونلار ایشلر خیر ایله شر اولنی

اورته یرده بو کوکل بر نقطه در   هیچ کمسنا بیلمز کیم بو نه در

که یونن عقلا دوتار طاعه قپار   جمله اعضا قول اولور طاعه طپار

که یونن نفسه دوتر ایشلر فساد   جمله خیر ایشلر اولور اونده کساد

قلب آنوکیچون دیدی اوکا اولولار   کیم بو نفسی خیره شرع اول اولار (شخصی)

ایکی یوزلو اولدوغیچون آدی قلب   آلتونا باقر قتیلدی اولدی قلب

بو کوکل بس بیره اویسا کرک   کیم اولا اول عقل و نفسدن بیکرک

عقل حقه دوندره ایش دوینلر   لشکریله نفسی عقلا اویدورا

کیم درر اول اولیا در اولیا   عقل نفس بونلار ایلنور رمز لیا

کر حقا نفسک بیتون ویره مانا   عقلونک الی نفسوکا ایرماز ایسه

دوت اولولار اتکین ایسته مدد   قوت ایده سنکا وتدن بی عدد

نفسوکی اول دوته دار تا دامورا — صالمه کیم نفس آبیورغ اوندن ذم اورا

توبه ور بو نفس اغنده دمر — توبه‌له نفس اولدی قفل قامو عمر

هر کوك کیم نفسی توبه قلمدی — ایله بیل کیم اول ایمانه کلمدی

اولیا درنفسه ایمان اوکدن — بو خمه کافر یوردی اولور بو بدن

چون فساد ایش آلدی هر بر اعضای — سانك کافر دوتدی جمله قلعه‌یی

قالدی عقل اول قلعده اولدی زبون — محبوس اولدی جانده و اولدی زبون

چون بو نفسه توبه ویردی اول ولی — کلدی دیبلدی فسادو نفس اکلی

قالدی تنده محبوس خار و ذلیل — فاسق حق توبه قلمغین دلیل

عقل اوتوردی تختنا التثلث اثنین — مشغول اولدی حضرتا یازین قشین

یاندی ایمان اورته یرده شمع اولب — الله امری یورسنده جمع اولب

اورته یردن کتدی اول فسق و فساد — معزول اولدی نفس ایشی قالدی کساد

هر کمونکه کیم نفس توبه بله اولدیا — اولیا اوکنده توبه قیلدیا

پس مسلمان اولدی نفسی مطلقا — دنیایی ترک ایلدی دوندی حقا

یوخسا دك آدی مسلمان در همین — ملکی چون کوآلدی کسترقانی دین

یوقدر سوز طپدر آخر عاقلا — هر کیم عاقل در بله کیم نه قلا

دولت آنوك کیم فساد دن آیریا — ایننا اول اولولار آخر ازینا

کونکلی

کونکلی و عقلی دو نه حقدین یکا — محکوم اولب قول اولانفی اکا

جمله وارلق حضرتا عاشق اولا — حق دیداری کورمکا لایق اولا

لاجرم حقدن بولا هردم مدد — بی حساب و بی شمار و بی عدد

عاشق اوشبو اوکدی ایلکن سن آل — بو اوکتدن اولمسون کونکلوك ملال

سن بو علمی کندو جسمونکده اوقی — کوربشب قاقیر اینك نفسه قپی

کندوزین بلمك در آخر معرفت — کندو حالن بلمك در معصیت

هر که بلدی کندوسی بلدی حقی — کندوزیندن اول کشی بولدی حقی

کندوزندن کندویه آچلدی یول — حقه اوغور قچو کیم وارسه یول

ای خدایا دوغری یولدن ایرمغل — رحمتونکدن سن بنی آیرمغیل

داستان العاشق ... الثانی ... در عشق

عشق الجنده هر که دوغو یار اولا — ایرولق یوق نیچه کیم عشق وار اولا

عشق یولنده بر لکدیو قدر زوال — عشقله یولداش اولان بولدی وصال

عشق الندن اسرین آیلمیا — عشق الندن یا یالان یعیلمیا

عشق ایله سحکه ابد بنیاد اولا — کر صورت غمناك اولا کر شاد اولا

ایکی حالدن بو صورت خالی دکل — کیم اولا کیم اول آنوك حالی دکل

ایکینه عشق بله درجان ایله — دیکله بن بن ایدیهم برهان ایله

کورسنکا بر کشي کیم عاشق اولور — چونکه کندو عشقنا صادق اولور

اول ایکي حالده اکر سودوکني — هیچ کدرمز سودوکندن اوکني

شادي کلسه اول یوزي کورمک دلر — شادیٔ آنوکله سورمک دلر

قیغو کلسه هم آني ایستر ینه — زیرا درمان اوندن اولور دردینه

عشق بله در قیغودا و شادیدا — جانه بو یالمش دورر قیغجا کدا

هم ایکي حالدا بله در عشق ینه — قومز ایلتودکو کلي سودوکنه

بو ایکي حالي داقي بلکل نه در — ایشت ایدي ایدیویم کیم نیته در

یا ذکر در یا فکر در کیشده — یا دیبه یا ذکر دوره آیرق ینه

اول دکدو دیجق عقلنوک فکري در — سویلیجک دیلنوک ذکري در اول

بو دوکین سویلر دوتر عشق قوبدین — کوردوکیبه خود بلاسین دیمدین

بینه وار در آدمیده ایکي حال — بو ایکیدن داشره خود کشي محال

اول دقي نیجه ایش بلکل غنیا نه — دیکله ایدي ایدیم بللو بیان

یا اویوریا اویغودا بیدار اولور — ایکسنده عشق آنونکله یار اولور

کورسکه بر نسنه کیم سوسه کشي — کنده بو بن ایشي اولور دوشنلده ایشي

عشق اینچنده دوشوندوکینه خبیر اولور — جمله حالده عشق ارشاکر اولور

جوانه ایره یلیا نه عشق حال دونیاکا — نیجه حالایدر بنیه بولو بولور بلنه

بس

سن محبت برلکي آیب لمیا — عشق ایله ذیبي اولن هیچ اولیا

ایله اولسا عشق ابد بنیاد اولور — عشق اینچنده بیله لک آباد اولور

عشق دن آیرق نه که وار ایسه فاني در — عشقي بر ک دوت آیرغینوک ترکین اور

عشق سنکا سرمایه طپدر دوت آني — کیم آني دوتدي ایسه اولدي غني

اي عاشق سن عشقه دوتکل یوزکي — عشق یولنده خرج سوکندا اوزکي

کیم ابد دیرلک بولاسین اولموز — هم کل اولب آچلاسین صیولموز

دوستوکا حق رحمتي تنغادو با — طلعت آیي قارشوکا دوغادورا

الباب الثالث في اثبات حکایة زهد و مجاهده و معاش

وصف حال ایدم بنکا ایشت جانم — بو حکایه هم سنوک درهم بنوم

سنلکي و بنلکي قو بر سنکا — بیقولاغ اور دیکله نه دیر وار سنکا

سن سنوک احوالکي بلسا ایدوک — بر ساعت کندا اوزوکا کلسا ایدوک

آکا یا ایدوک اونداغي دیرلیککي — اول ازلدن شاهله بر لیککي

اول ازل اوتنده بیله قنده ایدوک — نه مقام ده نیجه معدنده ایدوک

اول مقامدن نیشه کلدوک بو ایله — هم دقي اوندن نه کتوردوک بیله

بونده نه کسب ایلدوک بیلو بیسین — بو قدر کیم قانغي اولور مسکین

اوچشي ینه یوندن کچسینی بر بله — کیا شقین سرمایکي نو ید نه بیله

بو اوج او ده حال نه در بلنك كرك / آكا لايق ديرلكوك قلنك كرك
كه بلومزسن بلمدن آل خبر / اول خبردن ايش دوياسين معتبر
ايشت ايمدي بزانلردن نه ايدوك / شويله كيم كي اكوكي يوق بايدوق
يوغيدي تشويش وغصه اول زمان / رحمتندن طويدولودي اول زمان
اكمدين بيتاردي دورلو يمش / وارمدين اولوردي جمله يوميش
سويلمادين آكلنوردي هر جواب / ايشلمادين يازلوردي هر ثواب
هر ثواب ايشلامدين كلوردي / نه ديلرسه كونكلموز اولورايدي
صونمدين دوتاردي ال لازمنى / كلي آراسته ايدي حال لارلموز
وارمدين ايرارايدوك هر منزله / قورقوسز كيرارايدوك هر محفله
ياقمدين كورنورايدي معشوق يوزي / شويله بر لكده دوتاردي اول بزي
شويله بر لكده ايكن كوربو ايشي / نيجه دوتساق اولدي اول حضرت قوشي
فارغ وآزاد ايكن اولدوق اسير / كيوركه نه قلدي بزي اول بي نظير
چونكه صالدي بزي اوشبو دنيايه / بونده كلوبن سناشدوق غصيه
جمله دربلو ايشمز اولدي امك / بو قدر رامكموزين لقمه يك
بونجه دورلو ايش كه بو دنياده وار / قايي بردم آسوده لق قندا وار
برساعة يايدور كونه يانمق كرك / برساعة قيش در اوده چونقمق كرك

برساعة

برساعة ساغليق وبردم سيرولق / برساعة بر ليك وبردم آيرولق
برساعة خوش قربلوز طوق آسوده / برساعة آجليق النددن آلوده
برساعة نفس اسير حيوان كبي / برساعة ديرليكموز اوغلان كبي
برساعة كوزموزه اويخو كلور / برساعة كونكلموزه قيغو كلور
برساعة ديرليكموز حقدن تاير اق / برساعة وصلت كبي بردم فراق
برساعة ديرليك اچون امك كرك / برساعة اولوم غمين يمك كرك
برساعة بو قيغودن چيقمزوز / بر نظر حقدن يكا بقمزوز
او بازرخ وخانمان ومال طوار / جملسي قيغو درر هر كيمده وار
اونلروكيم الي ايرمز بيش بتر / قايغودا در آه ايدوب توتني تتر
اوشبو ايشد جمله دنيا خالي در / كيم اولا كيم بو امكدن خالي در
ايلدي بو درده بزه درمان كرك / بو بزم درليكموزه جان كرك
اوشبو ديرلكده كچن ديري دكل / آني كچون قايغودن ايدي دكل
ديرلك اولدر كه اولوبي اولميا / شادلق اولدر كه قايغو كلميا
قامو سيله چونكه بوندن كيدهيوز / هيچ بلامزوز كه آنده نيده يوز
چونكه ايش بونده حقا لايق دكل / آندانه اولاسمز بايق دكل
بونجه ايش بونجه حساب وهم جواب / بونجه حال بونجه عقاب وهم ثواب

بوبجه خلق وبوبجه لطف وبوبجه ناز / بوبجه شوق وبوبجه ذوق وبوبجه راز
جملسي بزم ایچون شربت درر / کیمسي خلعت کمي ضربت درر
کیم بنه لایق ایسه ایدا نسیدر / بلمنوز کیم بزه نه ویدا نسیدر
ای عجب بز اول ازلده نه ایدوق / نیجه دیبلکده ونه حالدا ایدوق
کیم بو جان ایله غني ازاد ایدي / غصه وقیغوسي یوق وشاد ایدي
آنک ایچون کیم بز وملا اولمدان / یوغدي کفر ونفاق وهم گمان
جانموز طولو ایدي حق سوکسي / کونکلمزده یوغدي نفس قایغوسي
دون کندز جانموز صحبت ایدي / آنوک ایچون خوالمز رحمة ایدي
یوغدي بزوم ایله بخل وحسد / دنیاده کاسد شونکله درجسد
پس نجه دیبلک کدک بونده بزه / کیم یارین اوده کلمیا اوندا یوزه
دیزلالوم اول ازل دیبلیکنی / کیم بولاوز پادشاه بز لیکني
کفر وانکار وگمان ترک ایلیلوم / کونکلموز کوچیک لکه بدرک ایده لوم
ترک ایدوب حرص وهوس اوللوم صفا / اولولار صحبتنه قیله لوم وفا
کیم بزه دنیادقي حضرت اولا / جمله درلو خوالمز رحمة اولا
کیم قیلور سا پادشاه بزه یا بیي / همدم گچوته دنیده دیزلک اري
یارین اوده اخالمز ازاد اولیا / دیب کلیونز اولمز آباد اولا

اول قدر ملکت ویره دکما مزه / کیم آنوک وصف حالي کلمز سوزه
دکه بر کوشک یتمش اوشبو دنیا جه / یتمش آنوک کبي کوشک اوجدا افرجه
کوشک ایله حور وقصور بزم وبراق / حله وتاج وکمر تخت وطراق
جلین ویره بزه آلما بریوز / داخي یوز بنک اتجیه قالمایه یوز
ایدیوز کیم سني کورک دربزه / جانموز مشتاق درر کورکلو یوزه
اول ساعتده جمله پرده آچلا / درلو رحمت اوستموزه ساچلا
کوزوموزه کورنوکله پادشاه / عاشقینک اول یوچون اوزغل آه
داقي نه ایدم سنکا بوندن لطیف / کر عاشقسنک کر عالمسنک کر ظریف
اوشبو سوزدن حالیکي آکلایسن / آکلیوبن سن آخر طاکلایسن
عاشقنک جاني فدا اول کمیا / کیم بو سوزي جان ایچندن دیکلیا
آکا لایق دیبلکي آرزي اولا / یعني ایچنده ناموسي عاري اولا
ای خدایا آرزي دیبلک روزي قیل / آندي لار له بیزم دیبلک روزي قیل

داستان [illegible]

ای عاشقي دیدار کي کندا وني کم / کیم کوید ... نه کیز لوحال لوکیم نوکه
قیل لرا انتدوکیني ویره بر جلب / ایدکه رور بر نیه کیم قله طلب

طالب اولتغل کندو حالنک بلکه / قانع اولمه کدن کونین اکسلمکه
عاقل اولدرکیم بله کندو حالین / هر حال ایچره قویمیه الدن یولین
جاهل اولدرکیم دیمز ایش نیجه در / شو یله درکیم کندوز اوکا کیجه در
اوشبو سوزدن مقصودم بر قیج جواب / کیم آني بلمک بزه یولق ثواب
ایشت ایدي ایدیوم مقصود نه در / اوشبو سوز ایچره حکایت نیته در
آدمینوک عمري اوچ منزل درر / دکه بر منزلده بر محفل درر
هر بیرینوک بر شکل احوال لري / بنکزمز بري بر بینه حال لري
حال داقي آیدوقي در صورتده قي / هیچ مقامده بو صورته قالمز باقي
نیجه کیم دونر بو دور روزکار / هیچ مقام دبو صورته دوتمز قرار
اولکه اوچ منزل دیدم آکلانه در / عمر ایچنده وصف حالوک نیجه در
اوغلني ویکیت قجا در دیدوکوم / کندو عمرم قیغوسي در دیدوکم
بن یدم بو قایغوبي بیک سیز قي / کیم دکو یا کنه تا کدي حقي
عمر خوش سرمایه در بیلن لده / واي آني حیفین یئوقین لده
هر مقام ده حال نه در بیلو نه در / هر بیرینوک کو نکلنه دولونه در
کلدوک ایدي ایشت اوغلانلق حالین / نه ایش ایچنده کچور احوالین
اوغلن ایکن کیشي هیچ قایغو بیلمز / دنیایه کلدم نیته کیدم دیمز

یوقدر

یوقدر اونده اولوم اندیشه سي / دون وکندوز اوینمق در پیشه سي
نه بیلور دنیاده نعمت ایچون / نه سوینور اوچمغا رحمت ایچون
نه بلورکیم دوست نه در دشمان نه در / نه بلورکیم کفر ایله ایمان نه در
نه بلور کندو اوزني نه آیدوغي / نه بلورکیم نیجه در حق بویروغي
نه کوزي باقیبنوک عبرت دوتر / نه خو کونکلنده آنوک حکمت بیتر
نه قولاغي تنکري علمین ایشدور / نه ولي اللهه ایتمک ایش ایدور
نه ادب وار نه حیا نه طاعتي / اوینامغه صرف ایدر ساعتي
آنده بیله آنیني بیلور رحمین / بو قمو اندیشه لردن اول امین
بو بیله کچه جمله اوغلانلق حالي / بو حال ایچنده قني تنکري یولي
کچدي اوغلانلق یکت اولدي یکیت / اولداغي نه حال درر بدکي ایت
بیکدوک حالي کچر غفلت ایله / اوکي اوچي دون وکون عشرت ایله
اندیشه سي اولدرکیم خوش کچه / دنیده اوراد و تابیه ایچه
آت بناه دون کیا دولت سره / یورت دوتا ونکلک آلاجوق مال دیره
باغچه لاده دون وکون سیران قله / بیز بوب جلوه اوروب جولان قله
قایغو بیه قایلمیا خوش شاد اولا / هر برا عضا دنیادن بر داد لا
قولاغي سازلار اوني دولا مدام / کونکلي قیغو کورمیا کوله مدام

آغزي دنيا نعمتين يير دور ا | ديلي دنيا سوزلرين دييو دور ا
شادي لق ايچره كونلارني | كورنكلو يوزده بسليا كوزلارني
دنيده هرنه كيم كوزدي كوره | جهدي اولدر كيم اوكا الي ايره
بوندن ارتوق انديشه سي يوقدرر | اوشبو حال لو نيچه ديو ايسم چوق ار
نه اولوم انديشه سين ير اول كشي | نه كنه ذنب ترك ايدر مكروه ايشي
اول يكيت لك حالي داقي بويله در | اوشبو سوزي كند وحالوم سيبله در
قاني الله قوللغي قاني صفا | قاني حال كيم خشنود اولا مصطفى
كجدي يكتلك داخي اولدي قجا | بر ايثت آنوك داخي حالي نجا
ديكله ايمدي اول قجالق حالني | ايده يوم بو بر سنكا احوالني
قوجليجق كتي اولور تن ضعيف | كتي قوت كتي است اولدي نحيف
انتديجق دورمغا يوق طاقتي | راحتندن دنياده چوق زحمتي
جمله اعضا قالدي ايشدن اوغلدي سست | قوپدي اوندن حرص وساغنج اولدي جبت
بولنمايدي حالي آبا ايدنسي | حرصي آنوك دنيايي يود ايدي
كوزي طوييار عالي او بطا غيله | طوله مك بر آوج تبر اغيله
تدبيرين ايدويسم طاكلايه سين | عاقلينكه ديدوكم آكلايه سين
باغ وجفت وشركت شاتغ بلنداي | اوكي ايچتي دورمدين آني دوزار

دمن

دون وكون اوغلي قيزي انديشه سي | ياي وقيش غصه يمك دريشه سي
اولكه وار در انديشه دن كاچمز | اولكه يوقدر غصه دن كوز آچمز
جمله عمري شونكله خرج اولور حال | ابد مدين ساغنجنا بر كون اولور
قاني طاعت قاني قوللق قاني | قالدي جمله آو باغ ملك مال
قوجلق ملكي داخي اولدي فنا | بونجه معصيت كه قيلدي جانانا
آج كوزوك كجدي عمر وار ديله | كون كه كجدي اول كرو كلمز اله
حق سني بونده نيه بيير بدي | عمر نكي وار شويله يي خرج ايتدي
قوللغا كلدوك آخر قوللق قني | دنيايه صرف ايلدوك عقلي جاني
اوشبو حال بر كون آخر عرض اولسا | نيچه لر اولام ده اودلو قالسا ر
اول غصه شمدي دن يمك كرك | بويله كيدن ياراق ايلمك كرك
اولكشي كيم اوغلن ايكن طايودا | كچورا اوغلانلغين حق قايودا
آنوكيله كمسنه نك نه ايشي وار | تنكري خشنود هم رسول آني سوار
اول يكيت كيم توبه كلمشن اولا | تنكري حاصلادي اليني آليني اولا
طاعت ايچره كچوره يكيت لكين | حق يولينه باغليا اوتيني اوكين
آكا دكلمز بو سوز ميز بيلكو ق | اول ولي در آكا حرمت قيلكيل
اول قجا كيم قوشابي الدن قوي | دنيا سوزلارين قمو دلدن قوي

طاعة وذکر وحضور در دیرلکی / پادشاهه بیرکو بدور بیرلکی

آنوکیله دکل اوشبو سوزموز / ایاغندن طپراق اولسون یوزموز

انشاالله کیم چلب سیزی دقی / بونلره باغشلیا بیزی دقی

یوزی طپراق عاشقنک شول کمیا / کیم بو سوزی جان ایچندن دیکلیا

دیکلیوبن آرایا کندو یولین / یولین آراب آکلیا کندو حالین

حالین آکلب دعوی سندن اوتنا / اوشنیبن حق یولنده دوشنا

ای خدا یا طپراغه دوشنلری / رحمتک کلسن کتورنکل آنلری

داستان سیوم از باب سیوم حکایة / در تقریر مولودات سه نوع

پادشاه لطفین دیوم دیکلرلینک / دیکلیوب سوز معنیسن آکلارلینک

دیکلیاندر آکلیان اوشبو سوزی / کوزی کورندور سون کورکلو یوزی

کورمین قاتنده بر در خوب و زشت / بلمیانه چه دوزخ در چه بهشت

بس کورندور هم بلندور آکلیان / آکلیان در اوشبو سوزی طکلیان

کورمکو بلمک سنکا ویره دیه حق / اولکی دیر کوزوک آچ بر دوغی و بق

کورکیم اول الله نلر قلمش درور / قدرت الندن نه لر کلمش درر

صانعی صنعتین کوروب بلدی بلن / کنجی کنج نامه ایلن بولدی بولن

اول

اول قدیم در هیچ زوال یوقدور آکا / بر قولاغ اوروب دیکله نه دیرو اسنکا

هم آنک دوستلارینه یوقدر فنا / جسم ایچون کلدی اولوم یوقدر جنا

اوشبو سوزه کر طنوق ایسترایسنک / ایده و اکر عشقله دیکلرایسنک

اوج نسنه دنیا دمولود دررر / بر کوزت بو سوزنه معنی کستررر

بری بریندن طوغوب کلدی بولار / دکمسنده مونجه درلو معنی لار

بولر ونک شولدر بری اول قدم / کیم بو عالم یوغکن واردی عدم

جمله وارلق یوقلوغ ایچره غرق ایدی / نی دون و کندوز نه غرب و شرق ایدی

نی یر و نی کوک نی چرخ و فلک / نی تن و نی جان نی انس و ملک

اول عدم ده قاموسی پنهان ایدی / سانین کیم دوغدوق اوغلاندی

چون اشارت قلدی بر کز حق آکا / جملسی اولدی تمام اوکدن سو کا

دوغدی عالم اول ساعة اسمیله / کورنو کلدی کوزلره جسمی ایله

عرش کرسی بیر و کوک لوح و قلم / اول عدم دن دوغدی بو قامو عالم

چونکه طوغدی عالم اولدی پایدار / آنوک اوزره کچدی نیچه روزکار

دوغدی عالمدن داقی آدم عیان / خاص و عام و جملسی اولدی بیان

هم سعید و هم شقی و هم شریف / جمله صورة بغلدی زشت و لطیف

چونکه جمله اعضالر اولدی تمام / دوغدی آدم دن دقی کورکلو کلام

هر بر ادلمش که وار آدی ایله
بس بو عالم قاموسی کیم خلق بیلور
اول عدم دن دوغدی بیلوک بیلکمان
هم بو آدم عالم اوغلی در بیله
آتسی کوک آنسی ییر آدمونک
چونکه عالم اوغلی در آدم بیان
آنونکیله معلوم اولدی ایش قمو
کلوک ایدی یونموز دوتلوم حقا
کیم در اول اولیسر در بی کمان
کورلوم اول فانی اولان کیم درر
هم بلهلوم کمدر اول باقی قلان
کلدوک ایدی پادشاه تقدیرینه
کورلوم فانی نه در باقی نه درر
اولکه عالم ایدوم ایدی حالنی
قامو ولده سویلنوز راسی آنوک
دورت نسنادن حق آنوک بنیادنی

سوز آلوبن هر بری کلدی دلم
ایتو یاوزنه که دلده ایدی لور
بی نشاندن کلدی بو جمله نشان
آنه آنه ییر و کوک در بو تنه
ایله اولسا اوغلی اولور عالمنک
دوغدی آدم دن دقی بو سوز عیان
آی یاوز خیر و شر اوچق طمو
کورلوم کمدر فنا کیم در بقا
کیم در اولکیم قالسار در جاودان
کیم بو عنددا ئیل اونکا حاکم درر
پادشاه درکاهنه لایق اولان
کیرلوم بر بو سوزوک تقریرینه
دیکله ایدی کیم حکایة نیته درر
اول عدمدن طوغدوغی احوالنی
آنه بو کورلوم نه در جنسی آنوک
ایلدی واوردی عالم آدنی

بریسی یلدور اسر دستور ایله
بریسی طپراق درر قایم مقام
هم بو دورتدن حق یراتدی دورت وجود
بریسی آنوک نبات در کیم بتر
بریسی حیوان درر مرکب اچون
بریسی انسان درر اهل خطاب
هم ملک در بر بریسی روحانی لر
اوشبو دورت نسنه که ایتدم حالنی
عالمنک جسمنده بوند جان کبی
قان درر کیم صورتی قایم دوتار
ایدی کالونک بونلروک احوالنی
کورلوم قنقی سید باقی قالان
کیم بولار دوردی بیله دیسانز درر
عالمی دوتدی بولار دوردی بیله
الا بو بر لک کرک آیرو لسانه
ایوسندن یاوزی سچمک کرکدی

بریسی اود در منور نور ایله
بریسی صو در آنوک یوریدم؟
کیم قمونسنه اوکا قلدی سجود
بر کور اوندن نیجه لر منصب دوتر
کور نیجه راحت و نور دردون وکون
بونلروک چون در بشارت هم عتاب
حضرتنه مشغول درر دون کون بولر
عرضه قلدم دوستلره احوالنی
جانله صورت کبی در تن تبی
نیجه کیم یولداش درر دایم دوتار
شرح ایدوبن ایدده یالوم حالنی
هم بلهلوم نه ایشن فانی اولان
نیجه کیم وار لقده در هم راز درر
ایی یاوزنه که وار کوزدی بیله
عارضی دیرینه قایم قالسار
معنیدن آلوب تشرنی ساچق کرک

ورب قیوم الله احد ... الرحیم ... الله

اولکه مغزیدر باقی قالسار
اولکه قشریدر فانی اولسار

عالم پاکدن کلن پاک درینه
عالم خاکدن کلن خاک درینه

پس نبات اولور بایق حیوانله
باقی قالسار ملک انسان ایله

دنیا بادیدر نبات اولمق کرک
هم دخی حیوان فنا اولمق کرک

لیکن انسان و ملک اولمایسار
حضرت اهلیدر فنا اولمایسار

اولملکی شولدرکه بو ملکدن کیدر
اول مقامه وارجق کورکیم نیدر

حق دیدارین کورسرلری کمان
اوجق ایچره قالسرلر جاودان

سلام عليكم طبتم فادخلوها خالدين

زیرا بونلار حق نورندندر باقی
حق نوری فانی می اولور ای آیق

كل من عليها فان ويبقى وجه ربك ذي الجلال والاكرام

چونکه بلدوک نیجه ایش عالمی
ایدی بر کل شرح ایدالوم آدمی

کورلوم بو آدمک اصلی نه در
ایشت ایدیی ایدیوم کیم نیجه در

دورد اصل نسنه در اول آدم دخی
اوشبو نقشی کیم اونوکده کوراو

صورت و نفس و عقل و جان ایله
دوردی بر یرده بله انسان ایله

دکمسنده خاصیت واردر درست
هر برنده بر حکمت واردرشت

صورتی کور آلت اولمش بونکا
آلتی یوق کیمسنه ایش باشرا

نفسی

نفسی کورکیم دنیادن نه داد آلور
نفس کدیجک تنده نه لذت قالور

جانی کورکیم دییی دوتار بونلری
اول سببدن بریکوب دیونلری

عقلی کورنه رای تدبیر دومودور
یدی اقلیم اوزره حکمین یورودور

نیجه کیم دنیا دورا دیبلکده دور
دوزولوب دوردی بله بر لکده در

خوب و زشت قهر لطف و خیر و شر
بیرکوب دوردی بله کورر بولار

الا بو برلک کیدکیم آیرولا
ایشدایمدی ایدیوم نیجه اولا

صورتیله نفس فانی اولسار
جان ایله بو عقل باقی قالسار

صورتوک مثلی نباتدور کیم بتر
حضرتا ایدمز کیرو بوندا ایتر

نفسنک اصلی حیوانه بنکزر عیان
اولسار حیوان فنا بللو بیان

الا جان انسان و عقل اصلی ملک
بونلدوک چون اورولوبدر نه فلک

هم ازلده وار ایدی بو عقل و جان
تا ابد هم قالسارلار جاودان

ایله اولسا عقل و جان اولمایسر
پرتو چقدر فنا اولمایسر

نفسله صورتده در اولکم اولور
اصلی طپراقدی کرو طپراق اولور

منها خلقناكم وفيها نعيدكم ومنها نخرجكم تارة اخرى

بو خسا حضرت اهلنه بوقدر بما
اوجق ایچره بولالر دایم حیات

بلو بلدوک آدمینوک حاللرنی — هر بر اصلنک اکلادوک احوالنی

ایدی بر کورلوم نتّه در اول کلام — کیم دوغادر آدمی لردن مدام

اول دقی هم اصلی دورت نسنه درر — ایشد ایدی ایدیوم کیم نه درور

بربی آنوک نفس در قوت جان — بری آواز در کیم اول جانه نشان

بربی حرف در هم اول جاندن کلور — بربی معنی اولور جاندن کلور

قنده کیم سویلر ایسه یوخسول بای — دوردی برلکده بله بیل اون ایکی آی

کفر و ایمان هر نه کیم کلور دیله — سویلین سوزده بو لار دوردی بله

سویلیوبن سوز تمام اولدوغی دم — ایشد انوک کو کلنه طولدوغی دم

اول ساعتده بونلروک دیرلکلری — بوزلوبن داغلور برلکلری

کیمی وارور عقلیله جان اوینه — اونده واران شک دکل کیم سوینه

کیمسی آیرلوبن تنده قالور — تنده قالن بلکه یابنده قالور

اول نفس آوازیله اولور فنا — آیروغ اونده نه ذکر وار نه ثنا

حرفله معنی کورن باقی قالور — جانله عقله وارور باقی اولور

یازلور حرف جان ایچنده نقش اولور — معنی وارور کلّی عقله بخش اولور

نیچه کیم عقلیله جان وارلقده در — حرفله معنی بله وارلقده در

اول نفس آوازیله اولور فنا — اوشبو نسنه دن نکا حالوک اکلنا

بس

بس ملک انسان و حیوان نبات — ایکسی ثابت در ایکسی بی ثبات

هم بو صورت نفسله هم عقل و جان — ایکسی اولور ایکسی قالور جاودان

بو نفس آواز و حرف معنی دقی — ایکسی فانی درر ایکسی باقی

سوز تمام اولدی قمو شرحی ایله — باقی و فانی قمو ایکسی بله

معلوم اولدی کیم بو جمله مخلوقات — جسمی اولور جاننا یوقدر وفات

ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احیاء

نه وار آخر نقل ایدرسه دنیادن — جان حقا وارور اکر اولور بدن

دنیادن کیدنلری اولدی دیمنک — بونلری کلّی فنا اولدی دیمنک

زیرا حضرت اهلنه یوخدر فنا — فادخلوها خالدین کلدی ثنا

اولن اولدر کیم بو ایشی دویدی — دنیده حق دوستلارینه اویلدی

صدقی اولدر عاشقنک اول دوستلره — بحثدن اشرک اول ازلدن مستلره

کیم اولوم یوقدر بولاره بی کمان — حضرت ایچره قالسار لار جاودان

داستان چهارم از باب سیوم حکایة [illegible]

تانی اولکم یعنی ایشترد یکلشونا — دیدوکم سوز معنیسی آکلسونا

ایدلسانم معندن بر قج جواب
دیکلیانوک جاننه یوز بنک ثواب

دیکله ایدی ایده یوم جاندن خبر
هم کرِ وینه سنکا سندن خبر

کیم بلاسین سن سنی هم آیروغی
هم بلهسین نیتش اول حق بویروغی

اولکه بلمز کندوبی بلمز حقی
اول کشینوک آدی حیوان اوقی

کندوزین بلمک اولو دولت اولور
کندویه کلمک اولو نعمت اولور

کم دلرسنک کیم بلهسین حالوکی
حال اچنده اکلیاسین یولوکی

ایلک سنکا بلمک کرکمه کیم جان نه در
جان اچنده کفر ایله ایمان نه در

جان دوتامی کلدی بو جمله حالی
یوخسه کلدی بونده می بولدی یولی

دوغرو یول وارنلره نه در سبب
آزانوک آزماغی نیتش ای عجب

دوغالی اقرار ایله کلمک نه در
دونمدین انکار ایله اولمک نه در

اولکه یاوز خلقی ترک ایتمز نیچون
یک اوکت ویداسین ایتمز نیچون

اولکه هیچ اوکت اوکا حاجتمی کل
قنده کیم بولسا حقی قبلور قبول

یاخود اولکیم کفر وایمان بیله در
که کلور ایمان وکه کفر ایله در

بو قمو ایشلر که وار در مختلف
نه سببدن بویله اولوری ای حریف

بو ایشی خالق میدر جمله قلان
یوخسه بو مخلوق میدر بویله اولن

ایشی بلمک دوادر قاموا یا
ایشن بلانی ایلتمیالر طاموا یا

یاکشی

یاکشی بو ایشلری بلمک کرک
یابلندن ایشدوب آلمق کرک

وای آنی کیم کندو ایشین بلمیا
یابلندن ایشدوبن آ لمیا

جاهل اولدر دنیاده هیچ شکسزین
حق بنده کمتر سون آنوک یوزین

ایدی بر کعور لوم کلوک بو ایش ندن
خلق اچنده بو قمو تشویش ندن

مشکلی یوقدر اکر آکلار ایسنک
ایدهوَن کر عشقله دیکلار ایسنک

دیکله ایدی ایده یوم جاندن خبر
بو خبردن ایشدو یاسین معتبر

اول ازلدن اوج کروه کلدی بو جان
دکمنده بیله کلدی بر نشان

بریسی دولت دوتا کلمش درر
بریسی دو محنتده قالمش درر

بریسنده دولت و محنت بیله
اول سببدن دوندور حالدن حاله

اولکه دولت دوته کلدی دنیایه
دولتندن هرکز اول آیدیلمیا

زیرا کیم حق ایله قلمش در آنی
رحمته یولداش اولب کلدی جانی

اولکه محنت ایله بله کلمش درر
محنت اچنده ابد قالمش درر

هم اونوک ازره داخی حکم آله
ایله امر ایندی اوکا اول پادشاه

تنکریدن در بو نلر ابو ایش قمو
بو نلر وکله بیر نور اوچق طاموا

اول بری کیم ایکسندن بخشی وار
اولدورر کیم کیپی کوزرسه او یار

دولت ایستینه او یارسا او کشی
دولته دکشورلور جمله ایشی

محنت اهلنه اوياز ساخود عيان
قالدي اول محنتده بللو بيان

بس اوكا مرشد كرك يول كوستره
كيم اونى كله حق يولين دوغرو واره

مرشدي اولمازايسه وارمايساد
يولده قالدي منزله ايرمايساد

ايمدي بر كل ايد دكل سن يولوكي
يول اچنده اكليا سين حالوكي

بونلدوك قنقي سنوك حالنده سين
دون وكون يولداش اولب يولنده سين

بو ايشي بلمازايسنك نسنه دكل
بلمدين بلدم ديمكل اي فضول

كر دياسين دولتي كلدم دوتا
چون دكل دوغرو بو سوز قاندا اونة

اولكه دولة دوته كلدي دنيايه
كيم دررا اول انبيا در اوليا

كيم بولار هيچ محنته دوشمايسر
ننه كيم قرآن ويدو بيزه خبر

الا ان اولياء الله لا خوف
عليهم ولا هم يحزنون

يوخسه كر ايدور اسنك محنت ايله
يولداش اولب كلدم اولدن بله

بو دقي كچمايسار دوغرو دكل
يا كلتي ننه قلور كمنه قبول

محنتي دوته كلن كافر درر
شول نفاق اهلي قمو منكر درر

كيم بولار هيچ دولته كيرمايسر
پادشاه ديداري كورمايسر

هم بو سوز معلوم درر قرآنيله
آيه تين ليده ايدم كلمز دله

ختم الله على قلوبهم وعلى سمعهم وعلى ابصارهم غشاوة

قالدي بو كز اول بري بولوك كيم اول
اولشبدور جانانا اول ايكى يول

دولت ومحنت بله جاني ايله
قارشبدر خير وشر قاني ايله

كي عمل ايشلرسه ايرر دولته
يا وز ايشي ايلتور آني محنته

اول كشي بس كند وفعلندن بولور
خير وشر ايشلدوكي قارشو كلور

بو مقام درمنزلونك بلكل عيان
كورندور ديرلكوك بللو بيان

صدق وطاعة دولته ايلتر سيني
نفس وشهوة محنته ايلتر سيني

دولت اهلي حق رضاسين دويدورر
محنت اهلي كند اوزينه اويدورر

اورتاده عقلونك حكم دراوستكا
ايو ياوز كورنو دورر عقلنكا

هم بلورسين دولة اهلي يولني
هم كورورسين محنة اهلي حالني

تنقيين كيم سن قلورسين اختيار
صحبتنده دون كون اولورسين ايار

آنوكيله واريرسين حضرتا
دولتي قوب مايل اولما محنتا

يوخسا كربلدوك كچونك يتمازايسه
نفسونك اوكنده سوزنك اوتمازا

دوت اولولار اتكني صدق ايله
كيم بولار ايلته سني اول منزله

مقصودوك اونده بولاسين بيكمان
رحمت اچنده قلاسين جاودان

يوزي طپراقي عاشقنك اول كيميا
كيم بو سوزي جاني اچندن ديكليه

اوكا لايق درلكي اولا تمام
كيم بولا اول رحمت اونده مقام

ای حلب سن روزی قیل قوللارونکا   اول توکنمز خوانی یوخسوللارونکا

داستان نعم ارباب [illegible] ایمان

[illegible] باری تعالی آدم [illegible]

اول چلابوک رحمتن ذکر ایدلوم   ویردوکی نعمت لره شکر ایدلوم

بی دریغ کوکدن انا در رحمتی   بی‌حساب یردن بته در نعمتی

جمله درلو نعمتی اول بیترور   جمله خلقه بیتورور و ییتورور

هر صورتده بونجا درلو اعضالر   هر بریئوک بونجا درلو بخششی وار

قوللغا خوش اونلری خوان ایلدی   کوزی کورکلو یوزلریله طویلدی

آغزی کور نیجه نعمت ییدرور   کوزده ماغه نیجه نعمت دادرور

کوکلی کور کیم نلر کیزلودرور   آلنابق بر نه لریازلودرور

عقلی بر کور کیم نه ایشلر دوزیدور   دولتی کور نه حکوملر یوریدور

کورنفسدن نه دعا آغاز کر کنه   کمسه آنوک لطفنی نیجه اوکه

داخی یوز بیک آنجا نعمت دنیاده   کیم بیدآندی پادشاه کلدی آدده

کد بها ویرسنک کلور جمله اکه   ایشدایدی ایدیوم کیم نه ایلیه

دنیاده اوچ دورلو نسنه وار درر   قاموسننا یه بهابونلار درور

بونلروکله بولونور نه ایسه   بونلروکله آلنور هر برنسه

اول بها آلتون کمش و پول درر   دنیده نعمت بولاره قول درر

الله کمساکیم دیلر کوهر آلا   نیلسون کیم پول‌له کلمز الا

مایسی پولونک صوغاندریاتره   پول قچان لایق اولیر کوهره

اقچه ویرسه چوق نسنه آلنور   دنیا اقچه درلو نعمت بولنور

اقچه داخی کوهره لایق دکل   زیرا کوهر آقچه قلماز قبول

کوهره آلتون کرک لایق اولا   کیم آنی المقلقه بایق اولا

کوهری بر طشت الجنده دیکه لر   آلتونی اول کوهر ازره دوکه لر

آلتونک اعدادینه یوقدر قرار   بی‌حساب و بی دریغ و بی شمار

کوهره آلتون بها شولدم اولور   کیم کوهر آلتون الجنده اورتولور

یا تدازویه قویالر کوهری   دارته آلتون برله آنی مشتری

تاکه کندو قیمتنی آلمیا   نیجه چوق آلتون ویرسنک آلمیا

ساتسی بویله درر اول کوهروک   آکلیاسین وارایه خود جوهروک

بومثل درکیم بنده حال کسترور   اللهها وارماقلغا یول کسترور

ایدی کل بو معنی ایردهیلوم   کند اوزموزده نه وار ابستایلوم

اوکیم ایندوم بوللا آلتون کمش   بر کورالوم بزده اونلر نه ایش

کوهری بز ایستیالوم بو للوم / نه ایله کلور اله بز بیله لوم

اولکه نعمتلر دیدم بلکل نه در / ایشد ایمدی کیم حکایته نیته در

بول و بیلوک درهم کمش تن دعیان / اول قزل آلتون بلوک جان در بیان

اول قچه نعمت که دیدم دی سنکا / یعنی اوچیق نعمتی در بقینکا

اول کوهر جان مقصودی در ایی حبیب / آج قولاغوک اوشبو سوزدن آل نصیب

بول بو دل در اول کمش بو تن درر / اول قزل آلتون مثال جاندرر

ایرمیاسین مقصوده بو دل ایله / ننه کیم کوهر آلناز بول ایله

دل ایله دنیا درر اله کلن / زیرا کیم آز ننه در دیله کلن

تن دقی اول مقصوده ایرمزا لی / کورونه درکیم نه قدر درتن حالی

تن عمل قله اوکا اوچمق کلور / ننه کیم اقچه جهان ملکین آلور

تن ایله مقصود الدکرمالیسر / حق دیدارین تن کوزی کورماکیسر

جان کورک درجان کرک درجان کورک / اوینسون هرکیمه کیم سلطان کرک

تاکه جان خرج اولمیجا مطلقا / بللو بیلوک کمسنه ایرمز حقا

جان داخی شوبله کرک کیم بی شمار / پادشاه درکاهنه اولا نثار

دکمه جانیله لقامی آلینور / بلکه اچنده اوکا برجان بولنور

سیله سوز معنیسی دکدی تمام / بلمیی اچون ننه غم وار و السلام

عاقلینک

عاقلینک ننه عرض ایلمه کل / عقل و جان و طاعتوم وار دیمه کل

دکمه ننه نی کچرا اول حضرتا / دکمه جان لایق می اولور رحمتا

حق ملکی فضل ایلیه رحمت قله / قوللروک طاعتنه رغبت قله

یوخسا نه وار بزده عرض ایلیسی / نه دیلومز وار آنی سویلیسی

عاشقنک عرض ایدسی ننه سی یوق / نیچه کیم ایستر ایسنک اکسوکی چوق

حق ملکه اکسومز کندو دوزه / یوخسا کندو حالموزله وای بزه

ای قو بیچاره یه فریادرس / بو قو بیچاره یه فریادرس

داستان ششم از باب سیوم حکایت در شرح [illegible]

لی مراد در دنیده اوج درلو حال / کیم طفیلی درانوک بو ملک و مال

دنیا ملکی اول ایشه نسبت دکل / دکمه جانه اول عطا قسمت دکل

تنکریدن بخشایش و خلعت در اول / بیلوک آنی کی اولو خصلت در اول

هرکمه ویردی حق اول اوچ خصلتی / بللو اوندن صاودی جمله محنتی

بوقدرر آنکله کمسنوک ایشی / یا رجیبی حق ارندریولداشی

شول کیشه ویردی حق اول دولتی / دکمز قندا بولوراول خلعتی

روزی قلنون حق آنی کرچکلره / کیمه ویردی حق آنی کرچک ارره

ایشدا اول خاصیت ایمدی نیدوکین
نه در اول کیم دکمه جانه ویرمدی

شرح خصلت

اول اولکیم نفسی اوکا قول اولا
هر بر ایشده قادر اولا نفسنه
محکوم اولا نفس اوکا نیلار ایسه
اولمیا هیچ نفسنوک حکم ایتمکی
نه کونکلدن کینه دو ته کمسیه
نظمع قیله کوزی کوردوک یره
قامو ایشدن آرینوبن پاک اولا
اول ایشی ایشلامیا کیم اوده کلمه
هر که نفسی بویله در اول شاد اولا
هر که نفسی محکوم اولا کنده و یا
قورقوسی قیغوسی یوق آیرلق آنوک

کیم بلهسین بو ایشی نیجه اید وکین
دکمه شخصوک الی اوکا ایرمدی

اوکی

نه که نفسه حکم ایدرسه اول اولا
نفسی مرکب ایلیوب نفسه بنه
دیکلیه حقدن نه کیم سویلاد ایسه
نفس اوکا قول اوله اول نفسوک بکی
نه دیلندن بیهوده سوز سویله
نی غلط سونه الی ایدک یره
حق یولنده دوشنوبن خاک اولا
اول سببدن بیری یارین اوداولا
جمله درلو قیغودن آزاد اولا
بیلوک آنی اولیا در اولیا
لایق اولدی حضرتنه مولینوک

شرح خصلت دوم

ایشد ایمدی اول ایکنجی خصلتی
هرکمه ویردی ایسه اول دیرلکی
شولدر اول دیرلک که نفسندن بتن
پندویرسه پندنی بکلایه لر
قامو اهلی محکوم اوله کندو یه
کمسه کیم اهلینی یولادوندوره
دیرا حق قرآنده یاد ایتمش درر
آدمینوک اوغلنی دشمانی در

ان من ازواجکم واولادکم

غدوا لکم فاحذروهم

کمنا کیم دشمنی قول ایلیه

شرح خصلت

ایشد ایمدی اول اوچنجی سین دا
منکر کافردن اول قایرمیا
قامو یرده بکلیا الله آنی
هیچ خلق اوکا الم دکورمیا

روزی فلسونی دوستنده اول خلقی
اول کشیدن صاودی جمله شرلکی
قامودن یک اوله اول سوزین دوتن
نه که دیرسه دید وکین ایشلایه لر
اول نکیم دیرسه بولاز اوکا اویه
بیروکوک اهلی اوکا باش ایندوره
دوستموز دشمانموز ایتمش درر
کرنجه کیم یور کیلوک قانی در

جان اچنده حق اوکا یول ایلیه

سیوم

شول دررکه قیلمیا دشمن اوقی
اوکا قارشو مدعی دم اورمیا
ای خوشا نه بختلو آنوک جاننی
حکم ایدوب کمسه اوکا یول سورمیا

کر مسلمان کر جهود کر نصرانیی
جمله خلق آندین یکا ایرار اولا
دولت اولایتمش ایکی ملتنه
ایدشورسه یدیوزی جه خلقی بلد
ایدی بللو بلد وکوزی بو ایشی
کیم قبول اولور حلسی آنی کورن
چونکه باصدی قبول ایندی نفسی
قامو عالم قبولدز اول کمسیه
بو یله اولان کمسنا دولتلو در
روزی قلسون آنی دوستلاره حلب

کیم یاقوب کورر ایسه سوره آسنی
قمولاری اولدقی سوار اولا
دوشمیه آنی سونلسه محنته
قاموسین قبول ایلیه خلقی ایله
نسبدن ایله اولور اول کشی
مدعی لقدن کچراوکا ایرن
کندو یه دوندردی جمله اهلنی
کیم درر کیم اوکا قارشو سویلیه
منصب وبخشایش خلعتلو در
عاشقنک اولسون دعاسی مستجب

داستان هفتم باغچه [illegible] حکایت بادشاهی در جهان خواست که
[illegible] جمله ز آن جا موجود باشد چون باغچه
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] بار ایدی بر پادشاه [illegible]
دنیاده ایلیشدی حکمی بو ایدن

دوتلمشیدی یدی یوزینی آد ایله
یدی اقلیم خلقنه مخدوم ایدی
حکم وکوشنک وعمری اوزون مالی چوق
آیوغ اندیشه قمو کفیت شدی
غالب اولدی اول هوس یولق آکا
دیلدی بر اولو باغچه ایلیه
دنیده نه وار ایسه اونده اولا
ایو یاوز آجی طاتلو نه که وار
چونکه سلطان اوشبو سوزی سویلدی
اوقدی بکلارینی طابوسنه
بکلر ایتی محکوم اوزنه دیدی اسینک
اول کیجه صبر ایلیوب قتلاندلار
یوریدی سلطان قمو بکلر بله
بکلر ولشکر قمو سلطان ایله
کوردیلر صولار آقر بر صحراده
یاقدیلار اول صحرایی بکندلار

دوزمشیدی خلق عدل وداد ایله
نه که دیرسه خلق اوکا محکوم ایدی
عقلی کامل کوکلی آچق قانی دوق
کوکلی اچره بر هوس چیقشدی
ایتدی اوشبو حکمتی باتغل دا آکا
یدی اقلیم خلقین اونداد ویلیه
هر که نه ایستار ایسه اونده بولا
باغچه اچنده بولا اول نامدار
بو ایش اوزره دوردی کوکل بیلدی
سویلدی بو تدبیری قاموسنا
ایشلیه اوزنچه حکم ایدار ایسنک
ایرته اولدی دوردیلار آتلاندلار
یورتدیلار تازی وییدکلار بله
بونیچه کون یوردی سیران ایله
کلدیلار اکلندیلار اول آرادە
امر قلدی سلطان اونده ایتدیلار

ایتدیلار بو باغچه لایق دررر … بوندا باغچه اولمغا لایق دررر

بکلر ایتدی دیدوکوک ایشلایلوم … بو یوردرسنک یاپمغا باشلایلوم

سلطان ایتدی کتورک معمارلری … کیم بولار یاپالور دیوارلری

نیجه معمار اول کون اونده کلدیلار … بونجه آلتون آقچه بیشین آلدیلار

ایرغد اجون کشی کتدی ایللره … بو خبر یایلدی جمله ایللره

قنق بنک ارغت جمع اولوبن کلدلار … نیجه یوز بینک اقچه بیشین آلدیلار

ایدی یلده یاپدیلار دیوارینی … دورت یکادن قودلار یوللارینی

شه بیوردی باغچه وانلار کلدلار … هر بریسی بو یکاسین آلدیلار

قزمغا باشلادیلار دورت یکادن … دون وکون ایشلادلار بی دوزمدین

باغچه باشدن باشه دوزتدیلار … آرقلارین خوش دارتبن اوزتدیلار

درلو یمش دیکدیلر اول باغچه دا … نیجه ایدم وصفنی کلمز آده ا

نیجه نعمت کیم جهانده وار ایسه … بر یوزینده هر نکیم بتر ایسه

بتدی اونده اجلنی اولدی تمام … صانسن کیم اوچتق اولدی هر مقام

پادشاه کوردی بکندی اولدی شاد … دیلیدی کیم چیقرم دنیاده آد

چون کوزی نیخوش کوزندی اول آرا … پس بیوردی یاپدیلار کوشک سرا

کندی اوزی چون دورمغنه ایلدی … بیوردی اونده قشلدی و یایلدی

کشی

کشی صالدی جب و چوره یولارا … ایتدی وار و ک معلوم ایدوک ایللرا

ییدی اقلیم خلقنی دعوت قلونک … کلیانی کنکسزین آلوب کلونک

تا که جمله بو ایشدن بیلر … نیجه کیم دنیا دورا سویلیه لر

چونکه بو سوزی ایشتدی خلق واری … کلدی جمله بایلاری یوخسوللری

سن ایشت اول باغچه دا ایتن یمش … هر بریندہ خاصیت نیجه ایمش

کیمی عقلین آرتوروردی کیشنوک … کیم چقردی عهده سندن ایشنوک

کیمی دلو ایلر ایدی بیتینی … کیم کوریجک قورقر ایدوک سن آنی

کیمی خلقنک نور ویروردی کوزینه … کیم باقیدی کورکلولرونک یوزینه

کیمنی کوزنوری آلور ایدی … کیم بر ایسه نابینا اولور ایدی

کیمی کونکللری قیلوردی شاد … ایلر ایدی خلقی قایغودن آزاد

کیمی بین دوشردی قودقو یا … هرکه بیر ساپرغودی قایغو یا

کیمی خلقنک دوزایدی دردلکین … بیینوک هم آرتوروردی ایرلکین

کیمسنین کشنی اولورایدی … باغچه وانلر قاموسین بیلور ایدی

شه بیوردی باغچه وانلر کلدیلار … پادشاهدن ایزدستور آلدیلار

ایتدی بیاشلانک خلقی کیروک باغچیا … کسترک کیم نه کفایت در دنیا

هم لیش خاصیتن ایدوک عیان … قنغیسندن کیم کرک ییسون بیان

کیم اولوردی بکمنا کیم یا کلا / یکمیا نفسی و اول بیکلا
یا طمع ایده یا وزیمش لره / شول ساعة تریاق اچورک اونلره
کیم هلاک اولمایه لر کیم نسنه دن / خوش سلامة یوریا لر دنیادن
اولکه تریاق اچرزم دیرقوک آنی / اولورایسه بو بینا کندوقانی
چونکه دستور اولدی جمله باغچوان / بر بولوک خلقی آلب کلدی روان
نه که شاه ایتدی ایسه دیدی بولر / یمشوک هر بو سین کستردی لر
هم دقی اکلادیلر تریاقی اوز / ایتدیلر کیم اچنه ساقی بزوز
چونکه سوز دکدی تمام اولدی صلا / اول یمشدن هر بری آلدی الا
ایتت ایدی خلق ایتی کیم نتدیلا / باغچیه نیجه کلوبن کتدیلار
بونلر اول کون اوج کروه اولدی همو / کیم بولارا منتظر اوچاق طامع
خوش یدیلر باغچونک یمشنی / دیکله ایمدی هر برینوک ایشنی
بر کروهی شول یمشی یدیلر / کیم بیلر بو ایو دردیدیلر
صو یغدیلر آبرو غینه نه ایسه / یدیلر یاوز اکرکی ایسه
خوش سلامة چقدیلار اول باغچه دن / امین اولدیلر جمله درد و غصه دن
بر کروهی ایوسینی بیر ا یکن / یاوزین یدی عازم دیرایکن
بلدی کیم یاوز الش دوندی کیرو / تریاق اچدی دردینه اولدی دوا

اول

اول دقی ساع چقدی کیرو یولنا / خوش سلامة واردی کندا یلنا
بدکروهی یدی نه کوردی ایسه / یرمدی هیچ هرنیه ایردی ایسه
چون زیان ایتدی بولار ایدوکی / تیز اغه دوشدی همو کتدی اوکی
باغچوانلار چون بو ایشی بلدی لار / هر بریسی تریاق آلب کلدی لار
ایتدیلر آلوک اچوک بو شربتی / کیدروک کندا اوزوکوزدن زحمتی
اویمدیلر بونلر آنی ایدنا نغه / اول ساعتده جملسی اولدی فنا
هرکه نه ایشلر ایسه آنی بولور / کیم نیه لایق ایسه ایله اولور
ای خدایا روزی قلغل قوللرا / کیم سنکا لایق یولی دوغرو ورا

هاذا کبست و علیها ما کتبت

ای خدایا روزی قلغل قوللرا / کیم سنکا لایق یولی دوغرو ورا
بو مثلدر کیم بزه یول کستورور / جانموز بلالیسی روز کستورور
بو مثلدن بر اوکت آل ای کشی / حاضرین کورنید روز اول کچشی
سلطان اولدر کیم یراتدی عالمی / عالم اچنده دوزتدی آدمی
بک لر اول خاص لاردور کیم حقله / دونوکدن آیریلدین اولوز بله
نه که حق ایشلر ایسه دیب بونلرا / عاقلینک کونکلو کیدیر بونلرا
باغچه بو دنیادر کیم ایلدی / آنوکیله جمله خلقی دوبلدی

باغچه وانلر اوشبو مرشدلر دورر
کیم بو خلقه ایو یاوز کوسترور

اولکه ایتدوم باغچه دا ایمش لري
ایو یاوز جمله دنیا ایشلري

توبه اول تدیاقه بنکنزر بیلنه
کیم چلبدن صحت ایرر قیلنه

اول قوم کیم کیردیلر دي باغچیا
دنیا خلقي درکه کیردي دنیا یا

پادشاه حکمي کتوردي بولري
کیم بلوره هر برینوک خولري

دورت یکادن طلب طلب کلدیلار روان
دکمه طلبي باشلدي بر باغچه وان

ایو یاوز هر نه کیم کلدي آدا
جملسین کتردیلار بو دنیا دا

چونکه خیري شر بلندي صلدیلار
حسن اثشت بو خلقي کیم نه قیلدیلار

اوج گروه اولدي جهانده خاص عام
هر برینوک دیرلکین دیکله تمام

کیم جهانده ایلدیلر نیدیلار
هر برینی نیجه کلب کیتدیلار

بر کروهي دوتدیلر ایشدوکین
حق یولا بغلدیلار اوتین اوکین

صوفیلار صفا دنیده یاوز ایشه
ذکر و طاعة بونلرا اولدي پیشه

لاجرم خوش واردیلر اول حضرتا
هر برینوک جاني ایردي رحمتا

بر کروهي بیلور ایکن حق یولین
نفسني بکا مدي اولدي بولین

بلدیلر کیم خوش دکل ترک ایتدیلر
توبه قیلوب مرشد الین دوتدیلر

پادشاه هم یارلغادي بونلري
دنیادن بونلر داغي چقدي آزي

بر کروهي

بر کروهي ایو یاوز دیمدي
دنیده ایشلمدوک ایش قومدي

یاوز ایشدن حاصل اولور چوق کناه
قاچن اولسا البته ایسابه پادشاه

دنیایي نیدوکني بیلور دقو ا
هم دقي بیلورکه وار اوچمق طموا

ایلد ایکن توبه کلماز بولار
اولولارا اوکودیني آلماز بولار

طاموا ودینه بولار لایق دورر
هیچ کمانوزا اوشبو سوز بایق دورر

ای یارانلر کیم که عاقل یار ایسه
هر که عقلي کندویه اویار ایسه

اوشبو سوزدن فایدا باغلایه اول
کیم بلوردي نیجه ایمش دوغرو یول

عاشق ایدر دوغرو یولي وارنه
تیراق اولسون یوزمز اول آزنه

تابو لاردن بر دعا ایره مکر
کیم قیله رحمان بزه رحمت نظر

اول نظردن حق بزي ایرسون
دنیا آخر دوغرو یولدن ایرسون

داستان

خوشدورر بینه حالین بلنه کشي
معلوم اولسا کندویه کندو ایشي

واقف اولسا کندو حالین آکلیا
عارف اولسا اوشبو سوزي دیکلیا

بلسه بو سوز معنیسي قندن کلور
اصلي نه ایدوکین قنقي معدندن کلور

دیکلیا کنک دیلکي بلمک دورور
بلمکو کیم کندو اوزینه کلمک دورور

معنیسین بلمک دلرسنک بو سوزک / اوگلی دیه کند اوزوکا آچ کوزوک
کورجهاندا بو بیادلمش لربی / بق اوکا عبرة کتور ای یول اری
هرکه کوردوک نسنه دن عبرة دوتا / کونکلی اچره قینیا حکمت بتا
ایشداییدی معنی دن بر قج جواب / دیکلیانوک جانتا یوزبینک ثواب
جان قولاغی ایشدر معنی سوزین / جان کوزی کورا بلور معنی یوزین
نفس درر بو معنی دویدورمیان / کونکلی اول حق عشقنه اویدرمیان
ای خدایا دوزی قلغل قامو یا / کیم قویا نفس دیرلکین عشقه اویا
کلدوک ایدی سوزومز سویلیلوم / بو سوزی قنجا وارصویلا بلوم
اوج مقام ده در بو سوزوک منزلی / هر برینوک بر شکل در محفلی
دکمه بر منزلده بر بوزک ستورر / دکمسنده بر شکل معنی ورر
اوّلی کونکل درر کیم کیزلودر / جمله سوزوک اصلی اوندا یازلودر
سویلمدین سوز کونکلده واردرر / کونکل اچره یازولو دفتر درر
اوقنور هردم کلور اوندن دله / کیم جهاندا خیر و شر معلوم اوله
کر کونکل ده اولمیا بنیاد اوکا / اولمیایدی بو کونکل اوستاد اوکا
هم ایکنجی منزلی بو دل درر / دل دقی بر کوینجه منزل درر
سوز کونکلدن چون قوپار دیله کلور / خلق اوکودی جمله بو دلدن آلور

دلدرر

دلدرر معلوم قلن اوشبو سوزی / دل اوقیدی دورة کتابی دوبدوزی
دلدرر کیم کیشنوک احوالنی / معلوم ایلر جمله خلقه حالنی
معنی کر دل بیان ایلمسه / کیم بلیدی سوزی دل سویلمسه
بس اوچنجی منزل اولدر کیم اینر / ایشدانوک کونکلی اچنده قونر
یازلور اوندا کونکل اوراقنا / حاضر اولور نوحت کرک اولساینا
نوری ایله کونکلی آیدین دوتار / اول سببدن بونجه حکمتلر بتار
اوشبو اوج منزلده در سوز محفلی / که کونکل ملکین دوزادر که دلی
که دوغار بو صورته دیرلک دوزر / که اینر اوندن کونکل ملکین بزر
سوزله دوتدی دوتانلر اعتبار / سوزله اولدی اولانلار اختیار
سوزکنش در معنی تنکری نوری / آنوک اچون خوش دوتر کونکل لری
اول کنش بو جان کوکندن هی دوغر / که دغی بیزه کورینور که اینر
بو آغز مشرقنا کلور طوغار / بو نفس بر جینه سیر ایدوب آغار
اوشبو صحبت ملکنه تا وبیر غور / پس بو قولق مغربندن اوینه غور
بو آواز منزل کهندن سیر ایدر / بر کوزنت قندن کلور قنجا کیدر
ینه چوینور کلور بر دم دقی / اوشبو نقشی کند اوزوکده کوز اوقی
کندو نقشین اوقیان اولور حریف / کندو حالین آکلیان بولور حریف

کندونفسین بلمیان بللو بیلان   اولدرر بو معنیدن محروم قلان

کند اوزنده کندو علین بیلنه   بیده کوکده نه که وار ایسه بیلیسنه

کند اوزین بیلن در اول حقی بلن   کندویه کلن در اول حقی بولن

من عرف نفسه فقد عرف ربه رمزی نعمه بعدیرق

عاشق اول کند اوزنی بولن لره   تیرق ایله یوزونی سن اونلره

کیم بولارونک تیرغی اکسیر اولور   هرنیه ایرار ایسه کوهر قلور

ای خداوندا کریم و کارساز   ایرمه بیزی حق ایشکدن قیش و یاز

داستان نعمه زادمن خلایق از عدم بوجود

دیکله ایمدی ایدیوم بر قچ خبر   کر جانوکدا وار ایسه عشقدن اثر

بو خبردن بر نصیحت آلسین   آکا باقوب کندو حالونک بیلسین

قاموبیه واجبدر حال آکلامق   حالنی بلمک در احوال آکلمق

کندو حالین بلمین حیوان درور   کرنجه کیم صورتی انسان درز

ایشد ایمدی ایدیوم خلق حالنی   کیم باقوب آکلایه سین احوالنی

اوچ بولوک در نه که خلق وار دنیاده   هر بری بر ایشله کلدی آده

دکم بر بولوک ایشلری الوان درر   جملسی بو دنیاده مهمان درور

ایلة سیدد نه که قازاندی ایسه   ایدیسیدور نیه اوزندی ایسه

کلدوک ایمدی بر بولاری ایدلوم   هر برینوک دیدلکین شرح ایدلوم

دیلکندن معلوم اولور حاللری   دیکله ایمدی نیجه در احواللری

بونلروک بر بولوکی یاوزخولو   ایچی داشی زهر ایله فتنه دولو

نه طوز اتمک بیلور اول نه قونشولوق   ظاهرینده یوقدرر هیچ دوغولوق

نیچه کیم ایلوک ایداسین سن اوکا   آیقوتین یاوزلق ایدر اول سنکا

سن اوکا دوستلق حالین آرتورسین   اول سنکا دشمانلق ایده کورهسین

سن آنی کوتورسین دوشموش ایکن   اول باته اولا سنکا قدشو تکن

شوکا بنکزر کیم اوشومش ایلانی   ایسداسین قوینوک ایچنده آنی

دونه سینی اورمغا قصد ایده اول   زخم اورانی الحال اگر بولوره یول

ایلوکه یاوزلوق اتمک در ایشی   بس منافق در حقیقت اول کشی

اول بری بولوک دقی ایشت نیجو   مرتبه ایله اول بولوک اوندن یوجه

ایلوک ایدانه بولار ایلوک ایدر   کوجی یتدوکجه بولار دوغروکیدر

دوستة دوستدر دوشمنه دوشمندرر   دوستی دوست و دوشمنی دشمن بلوبن

کیم اوکا ایلوک ایدرسه اول بنه / ایلوک ایلر هم بنه ایلوکنه
هرکه یاوزلوق ایدرسه اول عیان / قلور آیقوت هم یاوز بللو بیان

وجزاء سیئة مثلها

هرکشی کندو حالنده دوتار / هرمتاعی کندو حدنده ستار
اول کشی مؤمن دربر بللو بلوک / عزته لایق در اول عزت قلوک
ایشت اول اوچنجی بعلوک درلکن / بر تفنج ایت بولارنک ارلکین
کیم بولار رحمة درر قامولاره / هم یارین فریاد ایره طامولره
بونلر ادوبدوز درر جمله جهان / نه که وارسا آشکارا و نهان
جمله خلقنک دیر لکین بیلو بولر / نیجه کیم فسق و فساد چرکن خولر
کوزدرکن جمله چرکین خولری / ایلغرکن خوش دوتارلار بعلوری
اول کشیلر کونشه بنکزر اولوبن / نوری ایله دنیای آیدین قلوبن
دوغه کلور جمله عالم اوستنه / بخشی ویرور دوشمنینه دوستنه
یادقی شول یل کبی کیم دوبدوزی / چون اسر تازه قلور جمله یوزی
چرکن و کوکجک قمو بردر اوکا / هیچ بیرری یکمز بر باقسنکا

یادقی

یادقی شول صوکبی در حکمتی / کیم بتورر جمله درلو نعمتی
کیم یوتور کیم آوداز آلور کیم اچر / جملسینه مقصودین ویرور کچر
هم داخی شول یر کبی ساکن لکی / قامولار اوارادر مسکین لکی
هرکه نه ایشدایسه اول کوتورور / کیم یوربر وکیم دورور کیم اوتورر
تنکرینوک خاص قوللری دربس بولار / کیم بولار یاوزلغا ایلوک اولار
سن بولاردن قنقیسی سین ای صفا / قنقینوک یولنه قلدوک وفا
کوربولاردا یولداشوک قنقیسی در / سندکی خو قنقینوک خوسی در
آنوک ایله وارسارسین کوزوک آچ / قوی منافق دیر لکین مؤمنه قاچ
کیم ایاسین اول ارنلر یولنه / اول مقامده دکمه جانمی بولنه
یوزی توپراق عاشقنک اول کیمسه / کیم بوسوزی جان اچندن دیکلیه
جانوکو نکل اوشبوسوزدن دادلا / معنی اچره اول کشی اوستاد اولا
کیدتو مؤمن اولدر کیم معنیا / ایرلشیجک صدقله صدق دیا
ای خدایا رحمت ایت قوللاروکا / لایق ایله عاقبت دیدار وکا

داستان [illegible] حکایت

کونکلومه کلدی بنه بر وصف حال ... کیم نیه بو سوز جواب در هم سؤال
معلوم ایلر هر مقامنک حالنی ... کوستورر هم یول اری اجوابلنی
دولته یولداش نیجه اولدر کشی ... باشنه نه ایله ایلدور هر بر ایشنی
هر مقامدا ایلیوب نتمک کرک ... یول اری یولدا نیجه کتمک کرک
اوشبو سوزنی ایدی وزور دیکلینه ... دیکلیوب سوز معنسین آکلا بینه
ایشدا ایدی حال نه در دینکلک نه در ... هر مقام ایچنده سرورلک نه در
کور بو ملکی نیجه دوزدی اول اله ... نیجه قودی هر مقامدا پادشاه
کیم آنونکله اول مقام آراسته در جلیل ... پادشاه اولمایجق ملک خسته در
دنیده اوج تخت بنا ایتدی اول ... کیم بولاما یوقدر او ملک ذلیل
کرا اولورسه تخته حکم ایدن کشی ... تخت اولمز بیلوبیلوک بو ایشنی
نبی اکیم بونلر درر کوکه درکب ... نیجه کیم دنیا دورا بونلر کرک
اول زمان کیم بونلرونک حکمی تله ... بو فلک حکمی کرک نا معزول اوله
دیکله ایدی ایدیوم اول تختلری ... کیم بولارونک تنکریدندر تختلری
بیرنجی سلطان درر حکمی روان ... محکوم آنونک حکمنه جمله جهان
مونیله ایسه دنیده عدل ایتلیه ... نعمت ایله جمله خلقی طویلیه
کر دلنسه ظلم ایله ... ... نه اولا کیم ایومیه آنونک ا...لی

بری

بری علم اهلی درر کیم شرع علمه ... دین ایچنده حکم ایدر قلدن قلنه
سملی مرداری بونلر در بلتن ... دین ایچنده کستروب معلوم قلنی
نبی اکیم بونلر درر دین دیرکی ... شرع ایچنده جمله خلقنک یکرکی
هم بریسی اولیا ... لیا ... بو کونکل یوزین کرک بونلر یعنی
قنقی کونکل کیم یوزی یولشی درر ... اول کونکل در کیم حقه دونمش درر
اولیا درکو نکله صیقل اورن ... جسم ایچنده نفس لرنک بوینن ورن
دکمی بر درلو ملکه حکم ایدر ... هر بری بر درلو ایش دوتمش کدرر
اولکه سلطان در الحکین سورر ... کوکونکل حکمی اونوک قندا ایدرر
عدلی وظلمی یورور ایل اوستنه ... یازلور فرمانلری مال اوستنه
هر که دوتمازسه آنونک فرمانینی ... اولدرور بیره دوکر قانینی
الاعلم اهلی دینه حاکم درور ... دین ایچنده محکوم اولماز کیم درر
دین ایلنی دوزر بولار دونی کونین ... بونلرا ایلدردی حق اسلام دینی
هر که محکوم اولماز ایسه بونلرا ... یا یرین اوندا قیچ پار یوزی قرا
اولیا نونک حکمی کونکلده یوررر ... آنونک ایچون قاملار یوزین سورر
بونلرا ویردی چلب کونکل ایلنی ... بونلرا ایلدردی هم قدرت دیلینی
کمسنا کیم بونلرا ... لا ... حق دیدارندن کرک محروم قلا

ایدی بر کون اولوم بو تخت لاونه ایله   دولتنه یولداش اولوب کیدربله
تخته حکم ایتمک کنکنی می درای یار   صاانغل کیم دکمنوک حکمی ازار
بونلا اوج درلو حال لازم دریر   آنوک ایله تختنه حاکم درور
تنقینوک الکوک اولورسه ایشی   تختنه حاکم دکلدر اول کشی
ایشد ایدی اید یوم اول حال نه در   کیم بلهسین بو حکایه نیته در
سلطانک اول کرک اصلی اولا   آندن ایکنجی بتون عقلی اولا
اصلی اولمازسا اوکا کیم طاپسار   عقلی اولمازسه ایلی کیم یاپسار
هم اوچنجی دولتی محکم اولا   کیم خلایق قاموسی محکوم اولا
دولتی اولمازسه خود سلطان دکل   هیچ کمسنه حکمنی قلماز قبول
چون اولا اصلی وعقلی دولتی   بی یوزینی دوتدی آنوک هیبتی
آندن اول سلطانلغه لایق اوله   پادشهلیغی آنوک بایق اولا
بویله اولمازسه بنآد درد ادی یوق   بو ضعیف مظلوملره فریادی یوق
کلدک ایدی اول شریعت اهلنه   کیم بولار مطلق حکم در بو دینه
مسجد و منبر بولاروک تختلری   علم و قرآن در بولارک رختلری
حکم ایدرلر نفس حق احکامیله   کسترلر حق یولین قلدن قله
هم بولاری اوج هنر دایم دوتار   دین اچنده تختنی قایم دوتار

اول هنر

اول هنردن کربدی الکوک اولا   حکمنی ایلتو میا عاجز قالا
دیکله ایدی اول هنر نیجه ایمش   کیم بلهسین بونده مقصود نه ایمش
اول اولدر کیم اولا علمی تمام   علم اچنده معلوم اولا هر مقام
بر سواله بنک جواب حاضر اولا   مشکلی حل ایتمکه قادر اولا
هم ایکنجی کی عمل ایشلیه اول   دیدوکین دوتمق اولورکی دوغرو یول
دیدوکین کندو دوته اول قدم   حالنی ایدرایو دورا دمبدم
هم اوچنجی قانع اوله دنیایه   نه که حق ویررایسه شکر ایلیه
کیم قناعتکی اولو کنج خانه در   هیچ توکنمز خرج ایدوب درد انده

قال رسول الله القناعة كنز لا يفنى

چون اولا علم وعمل آراسته   هم قناعت قیله اول بی واسطه
قاموعالم حکمنه فرمان اولا   شکسیز اول درتلو ایده درمان اولا
بو خصه کر بویله دکلسه نیدیسر   کندو عاجز در کیمه حکم ایدیسر
اولیا تختن داخی آکلادینک   ایده ون کر عقله دیکلر نیک
کورد اوچنجی تخته حاکم کیم درر   کیم الله کل ملکی آکا محکوم درر
اولیادر کیم چلب امری ایله   شاه اولب حکمین یوریدر کونکله

بو کونکل آخر چلب ملکی دررر | ملکنی سوزوک قولیته بلدوررر
مولینوک سوزوک قولیدر اولیا | اولیادر دوغو واران مولیا
اولیادر کیم بولار اقورقو یوق | ونیده هم آخرتده قیغو یوق

الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون

ایشدایمدی اولیا تختین دیمی | کونکلکا یان بو سوزی بهدم اوقی
اول دقی کورنه یله حاکم دررر | کیم کونکل ملکی اونکا محکوم دررر
اوچ نصیب بخش ایلدی الله اوکا | تختین اول قایم دوتار اوکدن اونکا دکل
کم بری اکسک اولورسا ایش دکل | هیچ نصیب سونکیشی یول وارش
ایشدایمدی اول نصیب نه درعیان | کیم بله سین بو ایشی بللو بیان
اول اولدر کیم بتون عشقی اوله | کیم بو خلقی دوندره حالدن حاله
هم صفا اولا ایکنجی هم آدی | آدی کونکلده اولور تنکری نوری
هم اوچنجی دوست الله خلقینی | خلقله خوش دوته عالم خلقنی
چون اولا کونکلی بتون عشقی صفا | آندن اولا اوندا خلق مصطفا
بس کونکلده اول کشی سلطان دررر | حکمنه جمله جهان فرمان دررر

کردکله

کردکله بویله کیم دیدوم تمام | کونکل ایلنده اونکا یوقدر مقام
زیرا کیم سلطانلغا لایق دکل | اولیا حالنده اول بایق دکل
سوز تمام اولدی بو شرحی ایله | الا اولکیم معنی دیر کلمنز دیله
معنی بو دل بیان ایلایه مز | ایله کیم کونکلده درسویلایه مز
اونلر اکیم معنی کشف اولمشدررر | بحری اولب داکزه دالمشدررر
قندا کوهر وار ایسه اولدر بولان | بو سوزونک معنیسنی اولدر بلان
اونلرونک کیم صورته قالدی کوزی | نه دیمک درنه بلورداول بو سوزی
سوزقوسی اول دکل کیم دلده در | اوله کیم اصلی سوزوک کونکلده در
کوکله کرکیم حقیقت بلسین | بو سوزوک معنیسین اوندا بولسین
ای خدایا عاشقه سن یاری قیل | کیم بو سوزی بو خلقه بلدوره
دوستلروک دوستلیغنی آرتوردقی | دوشمنین دوست ایله برلیکوک حقی
سوچینی باغشلکل حاصلاروکا | لایق ایله عاقبت دیدارونکا

الباب الرابع فی الربع والله یقول الحق ویهدی السبیل

داستان اول فی باب بهائم حکایة [illegible]

[illegible]

کورکیم اول الله نه‌لر قلمش درر قدرت الندن نه‌لر کلمش درر
دنیلدی کیم کند اوزینی بلدورا ملک براده مخلوقینه دولدوره
اول دیدی اولدی جهان وجسم وجان دوردی بیر کوک معلوم اولدی انس وجان

اشارت الی کلمة الحضرة

هربر ایشی برانیه قیلدی سبب اول سببدن قامویه اولدی نسب
هیچ سبب سوز دنیده ایش اولمدی هیچ نسب سیز دنیا خلق کلمدی
هرکه کلدی قاموسینوک اصلی وار اصلی اولان نسنه‌نوک هم نسلی وار
اولکیم اصلی نسلی یوقدور کیمدر اول اولدرر کیم قامویه حاکم‌در اول
ایشد آنوک قدرتین ایدم عیان کیم بله‌سین بو ایشی بللو بیان
کورکه نه قلدی ونتدی نیلدی نه یراتدی نه‌ندن ایلدی
بو ایشی واجب درر بلمک سنکا دیکله ایلدی ایدیوم باتغل دانکا
ایلک یراتدی قدرتندن عقل کل عقل کلدن ایلدی دورت درلو قول
قلدی اول دورنی جهانه دورته ستونی اوندن اولدی جر نصب رفع وسکون
آب وآتش باد وخاک آدایلدی بونلری بو ملکه بنیاد ایلدی
دورلوینه دورت حکم ویردی اول جلیل کیم بولارا نیوقدرر اولماق ذلیل
هربیری برایشه قایم درور بونلروکله بو جهان دایم درور

ایشد

ایشد ایلدی هر بیرینوک ایشی نه کورکه نیجه خشنود ایشلو ایشنه
بیرسندن تازه دشت وباغ بیتر آنوک حاصلندن بال ویاغ
بیریسی ملکه چراغ اولمش درر آیدیکندن ییر وکوک طولمشدرر
بیریسی بیر یوزینک فراشی در هم صولار هم سوپوررهم آریدر
بیریسی محکوم اولب دوتدی قرار تاکه مخلوق سوره اونده روزکار
دوردی دورد ایشده دوربدر خوش لطیف ایشلو ایشنده ولی دوردی حریف
تاقو پونجه اول قیامه کونلری کسنه معزول ایتمیاسی بونلری
عالمنک اصلی بو دورت سرور درر عالمی قایم دوتن بونلر درور
بونلرو کله بو جهان دوندی ثبات بونلروکله دنیده بتدی نبات
دنیده نسنه وجوده کلمیه‌یی کیم بولردن اونده موجود اولمیه
صورت اصلی جمله بو دورتدن بشر هم بینه جمله غذی اوندن دوتر
ایدی کل معنی یله باق حالنکا عاقلیسنک اقف اول احوالنکا
کورکیم اول الله سنوکله نیلدی نیجه دوزدی سنی نادن ایلدی
نه عنایه قلدی سنکا اول حکیم نه کرامه ویردی سنکا اول کریم
کربلورسنک قدرنی شکر ایلکل دون وکنده ز دوزمدین ذکر ایلکل

واما بیان ترتیب حدیث

شکر ایدرسنک آرتور احتیاجلرینک
دیکله ایلدي ایدیوم نه در ایشنک

لئن شکرتم لازیدنکم ولئن کفرتم ان عذابی لشدید

چونکه اول الله سنکا ویردي وجود
تیرغو صو یل و اود قلدي سجود

دوردي بر یرده سنوک قوللغنکا
کلدي تسلیم اولدي اولولوغنکا

هر بیري قوللغا دوتدي بویین
کوتو بلکل بو سوزي دوتما اوبیین

ایدیم هر بیرینک ایشي نه در
کیم بلهسین بو حکایة نیتة در

اودي کورکیم یورکونکده یانه در
ایتلیغنک اود دکلی یانه در

معدکي کرم ایلین اود در سنوک
آنو کیله قایم اولور بو تنوک

هم کنش اود در طوغو هر کون کلور
قارکو ایکن اوکي آیدین قلور

نه دکرسن بیلد آني یتشو دور
نه بترسه یورشله بیشور ور

کیم سن آني یوبن شکر ایدسین
دون و کون الله آدین ذکر ایدسین

لان شکرتم لازیدنکم

یل دقي کلدي سنکا اولدي نفس
کیم آنو کله دیري یورور بو قفس

کر نفس کیدوب کیرو کلماز ایسه
تن اولور یلدن نفس اولماز ایسه

دکمه بر ساعتده بک کز ای ولي
سکا نعمت ایلر الله اول یلي

شکر

شکر ایدرسنک سندقي اول نعمت
خوش نفس لر بیر بیکل حضرتته

صو ییچ کورکیم دمارنکده قاندرر
هم ایچرسنک صو ییچق قاندورر

صورتوک هم آنو کله خوش یکي
هم یو نور هم آه و داز آلور هم ایچي

دین و دنیا اهلنه اول ساقي در
هم چلب دیدارنوک مشتاقي در

آني ذاتي نعمت ایلب اول جلیل
کندو لطفندن سنکا قلدي سبیل

کیم ایچاسین شکر ایدسین سندقي
یوینه کلمک کرک قوللق حقي

تبرغي هم کورکه نتدي اول آله
سنکا کیچون ایلدي خوش تختگاه

تبراغ اوستنده سنکا ویردي مقام
کیم اول مقامده سن اولاسین مدام

هم بو طوبرقدن صورت ویردي سنکا
کیم کودن حیران اولب قالوردا نکا

سندقي شکر و ثنا قلسنک کرک
اوشبو لطفنک شکرني قلسنک کرک

کیم حلال اولا سنکا بو عشق و دم / دولتوک آرتا دورا هر دم بدم
چون بو دورده نسنه قولونکدر ای صفا / سندقی حق عشقنه قلغل وفا
هم قولونکدر هم دخی اصلنک کو گنک / اوشبو سوزه اولمون هر کیز شکونک
ظاهر ایچنده بولار سندن اولو / باطن ایچنده بولار سندن آلو
صورته باقسا بولار بیلورسنی / معنده قوللدر سنکا بلکل آنی
کلدی بونلر بیلمک ایچون تنسنی / کلدی قول ایدینه کلی سنی
قامو نسنه جانه قول اولمش درر / جان حقا قوللیغ ایچون کلمش درر
حیف اولا کیم قول اولا قوللارینه / قوللیغ ایده کندو یوقمه لارنه
اوشبو سوزلر عاقله معنی ییتر / بو قدر سوزدن دلیم معنی بیتر
جاهله سوز او کشی آصی دکل / چون ایشیدوب معنی قلمز قبول
کمنا کیم کند اوزن بلمش اولا / جمع اولب کند اوزینه کلمش اولا
معنینوک اصلی اونکا معلوم اولور / آنیکچون منصف محکوم اولور
عشق سوزیدر عاشقه معنی ویرن / معنیدن واقف دکل عشقین ازن
ای خدایا بو سوزی آکلاینوک / عشقین آرتور جانله دیکلاینوک
کندو عشقکدن آنی آیرمغیل / دنیا آخر دوغ و یولدن ایرمغیل

حکایت مسجد آدینه

ایلک سنکا بلمک کرک کیم اول آله / کیم ندن قلدی سنی اول پادشاه
تا جهانده هیچ نسنه قالمدی / کیم آنوک مانندی سنده اولمدی
بو سنوک جسمک معامدر معتبر / معتبر بیل بلمه آسنی مختصر
بلکیم اول بر مسجد جامع درور / ایلین بو مسجدی صانع درور
آنوک ایچون ایلدی بو مسجدی / جمله مخلوق بونده جمع اولسون دیدی
چون صورت جامع دماغ منبر درر / جامع ایچره جمله نسنه وار درر
عقل آغندر بو دماغ منبرنه / خطبه اوقی جمله خلق اوزارنه
دنیده عمروک دخی دیکلهنه درر / ایله صان بو یالکوز آدینه درر
خلق واری جمع اولمش اوشبو بدنه / نته کیم مسجدده در آدینه کون
قامو عالم بونده جمع اولمش درر / بو وجود مزکیدینه طولمش درر
کیم بو عقلنک خطبه سین دیکلاپلار / کیم قول نه در سلطان نه در آکلایه لر
عقل اقیر اول وحدتی حق خطبه سین / خالقی سلطان قول ایدر قامسین

فتبارک الله

پادشاه حکمینی قول دوتمق کرک / عاقلینک بیله سین تمک کرک

اول زمان کیم پادشاه لطف ایلدی … یاپمغا بو مسجدی حکم ایلدی
بو بیوغ اولدی تپرغین دیوشوردلار … دورت قول درکیم نیجه کتوردلار
بر قولدا تپرغین بو مسجدوک … دوش فرشته لر کتوردی ایشدوک
بر قولده شول فرشته لر آدی … کیم بلادک حق رسول بیر بیدی
بر قولدا اخود حکم عزرا یلهسین … اولدی کیم اول طپرغی حاضر قلسه
بر قولدا اضوندی قدرت قبضه … جمع قلدی مخلوقاتنک قامسین

قبضة تبضنة من جميع الارض

دورت قول دوردی دقی کلدی درست … دوروا اصلدن بو بدن اولدی درست
دکمه اصل اچنده بر قدرت قودی … بر اثبت کورکیم نیجه حکمة قودی
بریسی اول قدرتوک دوینده در … بریسی حیوان کبی بوینده در
بریسی انسان کبی کوینده در … بریسی بیجون ملک جوینده در
دورد نه دوردنه قسمت قلدی حق … هر بری حاللو حالنده اولدی حق

نحن قسمنا بينهم

هر برینوک شرحنی ایدم عیان … دکله ایدی نیجه دربلو بیان
اولکه روینده درر بیجون نبات … بتمک اوزانمق درر اونده صفات

شول

شول فرشته طپرغین جمع ایلدی … کیم بولازوک منزلی داشرایدی
صوینی جان ویردی چلب اول تپرغی … تا کیم اوندن نیجه نعمت لر دوغه

ومن الماء کل شیء حي

اولکه بوینده درر حیوان خلقو … کونکلی یمکده وکوزی اویخلو
تپرغین شونلر کتوردی بدیده … کیم رسالت ایلتدی پیغمبرلره
ایله اول تپرغی قلدی دری … بو قدر آنوک ترتبی وتدبیری

تل الرزق من الرزاق

اولکه کوینده درر آدم کبی … دیمکه اینتمکه درر منصبی
تپرغین دیوشرتدی اول عزرائیله … دیدی قلدحق آنی نفخة ایله
نفخة اول تپرغا جان ایلدی … آنوک ایچون علم وحکمة سویلدی

نفخنا فيه من روحنا

ولکه جوینده درر بیجون ملک … زیر پایی اولدی اوکا اول نه فلک
تپرغین قدرت الیله اول جلیل … جمع قلدی وار درر اوکا دلیل

والارض جميعا قبضته

روحي قدسي بونلرا جان ایلدي | حضرتین هم اوکا سیران ایلدي

وایدناه بروح القدس

اوشبو دورت نسنه سنکا قسم ایلدي | دوردني قتدي بله جسم ایلدي

ایشد ایلدي بو بوینوک آدمي | کیم بله سین اوشبو سوزوک دادني

جسم ایچنده دوردي دوتدي دورت مقام | آنوکیله بو بدن اولدي تمام

کورسنکا توینده در اوشبو ایاغ | تا اونکا داکین که اولمشدر دوشاغ

ایله صانا ایکي دیرک دورمش در | بو صورت اوییني کوتورمش دورر

والله انبتکم من الارض نباتا

هم ایاقدن بو قیرونت و شکم | ییدوکین دیکلر ایسنک ایدي ویرم

بو شکم بوینده در چیوان نسکي | یمک و ایچک در آنوک سینمي

شهوت وحرص وهوس دریته سي | بوقدرر آیریق آنوک اندیشه سي

چون شکمدن کچدي کور اوشبو سینه | نیه بنکزر دیه لکي وضعي نه

دیله دکین بو سینه کوینده در | آنده کچون علم وحکمت آنده در

زیرا کیم اولمشدر آدم صفت | سو بیلدوکي جمله علم ومعرفت

ذکر وتسبیح وتمنا در ایشي | آدمینوک بس دخي نور ایشي

سینه دن سوز چون قوپارقیدولنه | دل آني معلوم قلار دلدن ذل

آدمي بو سوز ایله اولدي شریف | سوز ایچنده خاصه کیم اولسا لطیف

چونکه دلدن کچدي منزل اولدي باش | بس بلوک جوینده ملکي کلدي باش

شول فرشته لر کبي کیم دمبدم | کاه اوزر ایده و کاه کوکده قدم

ییده کوکده نه که وار سیر ایدر | بو ایشت کیم سیر ایچنده اول نیدر

في خلق السموات والارض

نه که یعني وار ایسه ایستر بولور | دیرلکي جوینده نوک بو ایله اولور

اوشبو دورت نسنه کیم ایلدي عیان | معلوم اولدي دیرلکي بلکو بیان

کورلعم بو بونلري الهي نیچه | دیکله ایدي ایدیوم اوجدن اوجه

اولکه رویننده دورر تیراسني | داش فرشته لر کتورتوي آسفي

ضوئی جان ویرمشیدی الله اوکا — ایشیداو شبو حکمتی با تکل دانکا
ینه جانن اول فرشته لر آلور — قرآن ایچره آیتی بو یله کلور

الذین یتوفیهم الملئکة طیبین

اول نبی پوینده در اوکدن سنکا — وصفنی شرح ایلیوب ایتدم سنکا
کیم رسول لر تیرغین دیرمیشدی — الله امرندن جانلرین ویرمیشدی

حتی اذا جاء احدکم الموت توفته رسلنا

ینه بوندا آلور آنوک جانینی — نظم کلمز کیم دیم قدر آنینی
اول بری کوینده کیم ایتدوم ایدی — وصف حالین جمله شرح ایتدومدی
شولکیم امر اولمیشدی عزرائیله — کیم آنو طپراغنی حاضر قیله
نفخه دن جان ویرمشیدی حق اوکا — ایتدومیدی بونلری جمله سنکا
ینه عزائیل درر جانلرین آلان — قرآن ایدر بو سوزی دوتمه یلان

قل یتوفیکم ملک الموت الذی وکل بکم ثم الی ربکم ترجعون

کلدک اول جوینده نوک احوالینی — دیدومیدی سنکا جمله حالینی

کیم آنوک توپراغنی قادر اله — کندوسی قلیشدی اول پادشاه
روح قدسی هم بولارا جان ایدی — نه فلک اوچدن اوچ سیران ایدی
ینه جانن بوندوک الله آلور — بو سوزه قرآنده هم آیت کلور

یتوفی الانفس حین موتها

اونلروک جانینی الله آلور — آیله بیل قطره کدو دریا اولور
آیروق اوکا قطره اولمق اولمیا — ایله دیرلک بولدی اول موج اولمیا
معلوم اولدیا بو وجود بدین بدین — ایتدوک اول جوهرلروک یرلوین
ثابت اولدی جملسی ایا تلسه — شرح و تقریر و بیان قیلدن قلمه
الا اول معنی که واردر کیزلودر — دیله کلمز اول کوکوله یانلودر
هر کمسنا کیم کوکله یول بولا — اول کونکل گنجانه سینی اول بولا
ای خدایا عاشقی بو معنی دن — بر نفس بر دم آیرمه آنی سن
دیکلیانوک کونکلنه رحمت براق — بونلرا کورستمکل هجر و فراق
دوستلروک یوزی صویچون ای کریم — بزی بزدن استماکل ای رحیم

داستان سیوم از باب چهارم حکایت در شرح آیه که ولتعلموا عدد السنین والحساب

ای جهانده علم و عبرت استین — آچ کوزوک بر دم بو غفلتدن اویان
کور که عالم طپطلو عبرت دورر — هر نیه باقسا اینک حکمت دورر
وک کونکل بر له کوز ایتی کوز کورک — کورنه معلوم دورر نه سون کرک
اونلروک کیم کوزنی آجدی جلیل — قامونسنه اوکا آیات و دلیل
قنده کیم بقسا او قیر اوندن سبق — آچیغیسه کوزلروک سنداغی بق
کیم کوزاسین عقله عبرة نه در — هم بلهسین بو حکایة نیته در
بوجته کور باقب کوزنک کوره زاسیم — فکر ایدوب عقلنک اوکا ایرمز اسی
دوت قلاغوک اول ارنلر سوزینه — کیم بلهسین دیلکی نه سوزی نه
سوز ایچنده معلوم اوله ایش نه در — دیکله ایمدی ایدیوم کیم نیته در
حق یراتدی قدرتندن دنیایی — هم یراتدی دنیده کونی آیی
آی و کنش طوغوب اویا قاغله — کون حسابی آیه وار آی ییله
ییل ایچی عمری بله خوجا سورر — نیجه اوزاق یاشلروک اوجنه ایرر
شمدی خوجه چوق یاشیان سکسن یشار — طوقسانه ایررایسه عقلی شاشار
بس عمر یکی سکسن یاتش اولور — کیم عقلی اونده بله یولداش اولور
او شو سکسن یاش کیم ایتدوم حالنی — نه قدر در ایدیوم احوالنی
سکسنی کلمش دورر بو ییل کبی — بو ییل ایچنده دوشبدر ترتیبی

بلمین بو ترتیبی حیوان دورر — کم نیجه کیم صورتی انسان دورر
ترتبه دوزمش دورر بو ایشی — نیدیوم بلمز ایسه دکمه کشی

قوله تعالى وكل شيء فصلناه تفصيلا

ایشد ایمدی ایدیوم اصلی ایله — کورسکا بر بیلی دورت فصلی ایله
دکمه فصلنک آدی وار در باشنه — دیکله ایمدی آدی نه در ایشی نه
اولی کلمش دورر فصل بهار — معتدل در اونده بو لیل و نهار
اول زمان جمله جهان کوکچک اولور — یر یوزی لون لون چیچک اولور
قامونسنه بیتر اونده اوز نور — درلو درلو رنکلر ایله بیتر نور
آچلور رفتی و آرتار قوتی — بو بیله اولور یازکونی نوک مینا قی
اول بهار اوج آی ایچنده ختم اولور — اول ایچره آردینجه تابستان کلور
آنوک ایچنده دقی کورنه در ایش — نیجه کلور رنک و حال و پرورش
اول زمانده بو هوا کی کرم اولور — نیجه خام لار کوینولوبن نرم اولور
اول نبات لرکیم بتر حدی یتر — چیچکی و یاپرغی قدی یتر
الا اول موسمده پیش اولور — آز ایکن هر نسنه آرتار بر اولور
نه که نعمت وار ایسه کورنور کوزه — دوزولب جلوه اورار قارشو بزه

یای کونینوک بو یله اولور حالتی / زیبا ایله ترتیب اولمش آلتی
سور اوج آی اولداقی کندو ایشین / قل نته دوتقایا رحق یوشین
آنک آردینجه بو کز پاییز کلور / اوشبو سوزلر عاقله جاییز کلور
کور بو کز پاییز اچنده ایش نه در / دیکله ایدی کیم حکایة نیته در
اول زمانده حاصل اولور جمله ایش / خای کیدر کوینولور جمله لمش
نه که نعمت وار ایسا بللو بیان / کیزلو قالماز قاموسی کورنور عیان
نعمته باتمش اولور هر بر مقام / اولدقی اوج آی اولور شو یله تمام
اول کچه آردینجه بو کز قیش کلور / جمله درلو نسنیه تشویش کلور
شول بزنمش باغ و باغچه بوزولور / نیجه وارلق اوندا یوغه یازلور
شول الف کبی دوران طوبی و نبات / ایکی بو کولوبن اولور دال صفت
قار کولق اوکوش اولور آیدین آن / زیبا کیم کون قیصه اولور شب دراز
ایتیدن اونده صوق آرتار اولور / کون یوزین هردم بولت اورتار
نه کر کسه بیتبان کلماز ایش / اوشبو حالی ویرمش الله اول قیش
الا بو ایش وار کیم اونده اوش اولور / کده نیجه کیم باغ و باغچه بوش اولور
کویلر مجار داق و انبارلار طولار / اوکا قارشوجه نوک بنکزی کولار
یاد نشور طاعات و صحبت اول زمان / کر توبلکل بو سوزی دقته کمان

کم

کمسه کیم یازین یشیل یاپراق سووه / یای کونده یایلو کلکا قووه
کوز کلیجک نه کیر مز الینه / کوروننه درکیم قیشین آنوک حالینه
هر که یازین نعمته بنیاد اورا / یای کونده کوننه قارشو دورا
کوزین اولدر اول دخیره بغلیان / قیش اچنده خوش بیغین یاغلیان
نیچه لر اول کشیه محتاج اولور / اول طوق و بو جمله عالم آچ اولور
ایدی سن کندو اوزوکا کلنک کرک / بو مثل درکیم دیدم بلسنک کرک
اوشبو سوز جمله سنوک حالنک درر / نه که دیدم جمله احوالنک درر
بر یلونک شرحی که دورت فصلی یله / تقریر ایتدم بن سنکا قلدن قله
اول سنوک سکسن یشوک بنکزر شوکا / ایشد ایلدی ایدیوم اوکدن سوکا
اوشبو سکسن ایله ییل دورت فصل اولور / دکه فصلینه یکرمی ییل کلور
هر بر ینوک حالنی ایدم عیان / دیکله ایدی نیچه در بللو بیان
فصل اول کیم یکرمی ییل درور / شول یلونک اوج آینه قابل درور
اول اوج آیده نه که عالمده اولور / جمله بو یکرمی یلده اول کلور
کورسنکا صورت بتر بوی اوزانور / ات دوتار و رنک کلور یوزبان نور
نه ایشیدورسه کشی آنی دوتار / نیته کیم یازین دوشن شوندان بتار
بو بو سوکوک آرتار و ایلک طولار / قرشادی آچلور بنکزی کولار

بو یکرمي ییل صورت بویله اولور   آنوک اچون یانه اول قابل دررر
کچدي اوندن کلدي یکرمي دقي   ایدي کل آنوک دقي علیین او ق
اوشبو یکرمي دقي کورنیجه در   ایشد ایدي ایدیوم کیم نیته در
اولور
صورت اونداقایم و محکم اولور   خوش فصل خوش موسم وخوش دم
کیزلو قالماز علم و صنعت فتح وجود   خوش غنیمت اولور اولدم بو وجود
آدمینوک اچي داشي بایي اولور   ایله صانکیم ییل اچنده یایي اولور
عشرت وشادي و قوت حفظ اولور   نیا کیم قرق یاش اولومنزل اولور
بو بدن قرقه دکین بویله کیدر   چونکه قرق کچدي بوکز کور کیم نیدر
جونکه قرقدن کچدي کتدي آلتمشا   اول یکرمي ییلداقي دوشدي ایشا
آنوک اچنده دقي کور حال نیجه   دیکله ایدي ایدیوم اوجدن اوجه
جمله ایش اوندا دوتار حد و قرار   صورت اولور هر بر ایشده پایدار
عقلي کامل رایي محکم مالي چوق   دوتمش اولور کیشي اوندا ایش یوق
محکم اولور اول زمان عقلو بلو   علم وحکمت جان کونکل اولمش طولو
نه کجه هر وار الیه بلبو بیلن   کیزلو قالماز جملي کورونور عیان
هر بر اعضا بر هنر ایسته اولور   قدقدن آلتمشه دکین بویله اکلور
نته کیم شول کون کوننده خاص عام   نغمة باتمش اولور هر بر مقام

اول

اول زمانده آدمي بویله اولور   چون کچی اولدم ایشت کیم نه کلور
کچدي آلتمشدان و واردي سکسنه   اونده دیرلک قشن دکلیدرینه
کورسنکا کیم دورلو جوهر دو کلور   ساچ وسقل آغور بییل بو کلور
اعضالردن کیدر اول درلو هنر   صورتوک شکلي آزار رنکي دونر
غصه وتشویش قیغو اول زمان   شادلقدن آرتق اولور بي کمان
هم شفقت عشق و بازي کم اولور   معده اچنده شوق محکم اولور
نته کیم قیشوک دوني آرتق دورر   آینندن قار کوسي چوق دررر
بلکمش اولور ایسي اول زمهریر   شوکا بنکزر آدمي چونکیم قدیر
قوجه لق بیله ک شوکا مانند اولور   آنوک اچون حاللري بنکدش کلور
نه کیم اوغلان ایکن اوین قوره   چون یکت اولا ایک اچمک سوره
کدخدا اولدي و دنیا کد اید ر   قوجلیجق تنکري آني ر د اید ر
اوغلن ایکن مکتبه مشغول اولن   یکید ایکن توبه وطاعة قلسن
کدخدالقدن دوشر اول صحبته   قوجلیجق لایق اولور رحمته
منعم اولور معنده اول کمسه لر   معرفتدن طولو اوندا اینک کیلر
هم عقل چارداقلري حکمت طولو   قوجه لر شونکله اولور اولو
یوخسا اول درمانده محروم قالدي ییل   دیري دینک قاچنیسا اولزي ییل

بو حکایت اوش تمام اولدی تمام — قامو چوق بر بیله کلدی تمام
حالنی بو بیله کودن اولدی ولی — بر بییل اچینده کورر سکسن بیلی
اولکه سکسن یاشدی غفلت ایله — ایله صانکیم کلمدی بو منزله
طونمدو غصه‌یی آنی کیم وار دکل — چون بو دانش آنوکیله یار دکل
آدمی اولدور بله کندوزنی — حضرته دوتمش اوله اول یوزنی
عاشقنک جانی فدی اولسون اوکا — آنون آیرو اولمسون اوکدن سوکا
بو تمنایی چلب قلسون قبول — دیکلیانوک حاجتی اولسون قبول

داستان رابع حکایت جهارم قسم ... تماوف

بو عجب حکمت سوزی کلدی دله — خوش اوکت درعشقله دیکلاینه
اونلوک کیم کرچک استعدادی وار — اولولار اوکو دینه استادی وار
اونلوک کیم جو هری قابل دکل — بنک اوکت ویرور اینک قلمز قبول
بس اوکودی خصمنه ویرمک کرک — نذنیه لایق درر کورمک کرک
عاقل اولدر ایشی اکلب ایشلیه — نذنیسه آنی آندن ایستیه
نته کیم حکمتده سوز کلمش درر — بیش قدم لردن بزه قلمش درر
درصدفده دیدیلر آهوده ناف — کونکل ارنده اولور جاهلده لاف

بواوکت

بو اوکت مومن لره دولت درر — بو خسیسلره بو محنت درر
اوشبو سوزوک دانغین ایدم سنکا — ایشدکیلدی ایدیوم اوکدن سنکا
دورت بلوک مخلوق یراتدی اول اله — قامسی قولدور وکندو پادشاه
بونی وار ایلمکه قادر در اول — قندکیم ایستر اینک حاضر در اول
چون یراتدی بونلری جنسی ایله — معلوم اولدی هر بری اسمی ایله
هر بیلوک حالنی ایدم عیان — دیکله ایدی نیجه در بللو بیان
بر بینه ویردی نبوت خلعتین — قامولاردن یوجه قلدی دولتین
بر بینه ویردی ولایة تختنی — اوردی کونکل لرده آنوک رختنی
بر بین ایمان ایله یاد ایلدی — آنوک اچون دلدن اقرار ایلدی
بر بنوک کونکلنه مهر اوردی چلاب — قلیسر در بونلرا قاتی عذاب
اول بلوک کیم رحمت اولدی خوانلری — اول نبوت خلعتی درطونلری
انبیادر اول بلوک بو دنیاده — مشهور اولب هر بری کلدی آده
بونلرا بیغام کلدی تکریدان — هم بولار در بویولی دوغو کدان
معجز ایله دنیایی دوتدی بولار — نیچه من من دینی اوتدی بولار
بر کروهی کیم ولایة اهلی در — شول ارندر کیم کرامة اهلی در
اولیادر اول بلوک بللو بیان — خلق اچینده هر بری اولدی عیان

چون بولار حق یولنه بصدی قدم
حقدن آچلدی بولارا فتح ودم

حق یولنده کتدی اول کوتواران
قیدی بونلردن کرامت بی کمن

بیر کروهی کیم ایمان دربولداشی
اعتقاد وصدق وایمان دراپشی

مؤمن ایدر بونلا قدآنده حق
مرشد اوکنده اوقیر بونلر سبق

نه کم مرشد دیدا ایسه دیکلر بولر
هراپشی الهام ایله آکلر بولر

مؤمنک بخشایشی الهام اولور
کیز لو ایشلر کونکلنه کورنوکلور

بیر کروهی کیم مهر لنمش درر
کفر وانکار اوندا بیر لنمش درر

کافر ومنکر منافق دربولار
بیر بو نینه خوش موافق دربولار

فعل وفتنه زرق وانکار ایشلری
محقه در اولو بخشایش لری

زیرا مقصود دوبیجید راول چلب
ایدکو رور هر کیم نیه قلسه طلب

اوشبو دورت دور لو خلایق حالنی
کیم دیدم بر بر سنکا احوالنی

آدم اصلی دنیده بونلر درور
ایتدیاوز جمله نه کیم وار درور

ایدی کل سن بو عجایب معنی کور
نیچه بیلد اوشبو خلقی مولی کور

اول کیم ایتدوم دورت بلوک خلق حالنی
دیکله ایدی نیچه در احوالنی

هر نکیم حق حضرتنده فیض اولور
دوردنوک اوزراسنده دوپدو ز کلور

الا کور کیم هر بیرنده نه بتر
اکلیانه اوشبو سوز معنی یتر

انبیانوک بحجزاتین آرتورور
کیم آنوکله اوشبو یول قایم درور

اولیادن خوش کرامتلر قوپار
کیم کورنلر قول اولور حقه طپار

مؤمنک هم آرتورور الهامنی
دین اچنده بیرکدور اقدامنی

کافر ومؤمن منافق کورنیدر
کرکورا مزسن کورندن صورنیدر

نی آرتار بونلروک اول فیضدن
دیکله ایدی ایدیوم قلدن قلنه

فعلی آرتر فتنه سی هم قلبلنی
سحری ومکری وخبثی ضرب لنی

جملی بخشایش اول بردن دوتار
الاذ آننده نه وارسه اول بتر

نیته کیم شول کوبکلو مایس یغموری
کیم اچنده کیز لودر تنکری نوری

کورلیب کوک یوزینه بولت آغاز
بیر یوزینه دوپدوز اول یغمور یغار

شول دنکیز قعرندکی کیز لو صدف
چقرا اوکا قارشو دور ورصاف صاف

آغزین آچار هر بیری اول یغموره
یغمور اچنده دوران کیز لو نوره

بیر اچندن هم چقار عقربیه یلان
شول بهشتنده آدمه دشمن اولان

اولداقی اول یغمورا آغزین اچار
نیچه کیم یغمور دوشر بیر بیر اچار

ایدی بر کور سن چلابنک قدرتین
آکله کل هم بو حکایت حکمتین

کیم صدفده در اولور یغمور صوبی
شوندن ایلر پادشا اول لؤلؤیی

اول یلانلر قورساغنده زهر اولور
هر کیم اوکا ساتشور ساقر اولور

ایکینوک اصلی بر ییغور دروور — الا آنی ییری شویله دوندرور
هم بیله اول ییغوروک بر حکمتی — قاموسی ده دوبدوز اولوردی قوتی
الا باغلی ده بتر دورلو چیچک — شوره ییرلردن کلن خار و خشک
بیله بقسنک ایکینوک صوی بر — بس نه دیلر دکه بر نوک خوی بر
اوشبو سوزه بر دلیل ایدم بیله — دولت اوله اوشبو سوز دیکلینه
دیکله ایدی تنکری نوک بر لیکنی — هم رسولوک یارایله دیرلیکنی
دنیده کورنتدی بو نلر نیلدی — بر بیرینی کورکه نیله طویلدی
تنکریدن هر نه خطاب اولور ایدی — آنی جانیله رسول آلور ایدی
معلوم ایلدی آنی یارانلره — قارشوسنده صدقله دورانلره
دوردیه سویلر ایدی بر لفظ ایله — امر و نهی اول نه ایسه قیلدن قله
دکمده بر هنر آرتار ایدی — شو لکه کندوجو هر بیره وار ایدی
هر اشارت کیم قلوردی مصطفا — صدقا آرتار ایدی صدق و صفا
عمروک هم آرتوردی عدلنی — آنک ایچون قتل قلدی اوغلنی
یوز صوینی عثمانده هم آرتار ایدی — کندوجیین کندوده اورتار ایدی
هم علیده فتح وارتاردی سخا — کندوجانن قارشو دوتدی او خا
هر اشارت کیم بولار کورور ایدی — حکمی آنوک قاموسیه وارور ایدی

قامو عالم اول اشارتدن حکمته — تسلیم اولب یوزین اوردی بودینه
عتبه وشیبه ابوجهل و لعین — ایدور ایدی کیم زهی سحر مبین
داخی آرتردی بولرده کبر و کین — فعلو فتنه زرق و حیله کون کونین
قامویه بر حکم اولوردی تنکریدان — کیم کو حاصل قلوردی کیم ایمان
هر بیروک جو هر بنده نه ایسه — اول بتردی یاوز اکر کی ایسه
بس بلوک هر نسنه کیم اصلی دکل — بیک اوکت ویرور اینک ایلی دکل
هرکه بوریا قاشینه رنج ایسه — صاقنمسون کیم اوندن اول شکر بیه
عاقلینک جاهله رنج ایلکی — ایسه سنک صونکه دوتب رنج یمکی
کمسه کیم بلدی ایمان کنجنی — عاقبت آلوردی الدن کنجنی
بو قدر سوز معنی یتر عاقله — معنی بیلن آکلدی قلدن قله
اونلوک کیم معنی بلمز جاهلری — آدمیده صایمغل سن آنلری
ای عاشق سن شول بیره خرج ایت سنی — کیم یوقلمایین اونده دینی
دین دقی کو خرج اولورسا سهل اوله — الا شول کمسه لده کیم اهل اوله
ای خدایا منکه ایله جاهله — یولداش ایلمه بنی بر دم بیله

داستان پنجم از باب چهاردهم حکایت و ملوک و تعزین — در شرح نبات و حیوان و انسان ...

ایدیوم سندن سنکا وصف و صفت
آچ قلاغونک دیکله علم و معرفت

اوشبو سوزدن اکلیاسین حالیکی
بلدوره بو سوز سنکا احوالیکی

هم سنوک حالونک سنکا کورنوکله
هم دقیق یکده نه وار معلوم اوله

هم کوره سین کندو تختنک نقشنی
هم بله سین تمولاروک بخشنی

بیله سین بو صورتوک اصلی نه در
دیکله ایدی کیم حکایة نیته در

دنیده دورت درلو بنیاد اوردی حق
آچ کوزنوک بربو نلروک اوستینه بق

کورکه بونلر هر بری نه ایشده در
اصلی نه در کندو نه آدی نه در

ایشد ایله هر برینوک آدینی
کیم بله سین اوشبو سوزنک دادنی

بیرینوک آدین نبات ایدنکام
مجموعینوک نیجه کیم وار در تمام

بریسی حیوان درر جمعی ایله
اوشبو بر سوزده کلور جمله دله

بریسی انسان درر اوکدن سنکا
قاموسین بر لفظله ایتدم سنکا

برینوک آدی ملک بللو بیان
اولدقی بر لفظله اولدی عیان

دوردینوک دورته دورلو در بخشایشی
هر برینه بنکزمز آدا ایشی

چون نکیم اول الله سنی وار ایلدی
بونلری سنکله یار ایلدی

دوردنی دوزدی سنکا آیلسون
شویله برکتدی که هیچ آیلسون

دوردینوک بللو برین ایدم عیان
دیکله ایدی نیجه در بللو بیان

اول

اولکه حیوان درسنوک نفسنک درر
کیم نیکوک ذرتن سنکا قوة ویردر

اول بریکیم آنوک انسان درآدی
شولدرر اول سنده کیم جاندرآدی

اول ملک کیم وصفین ایتدم دی سنکا
شول سنک عقلنک درر اول کور سنکا

دوردی یولداش درسنکا آیو بلمیا
نیچه کیم عمروک اولا ایو بلمیا

دکمه برنوک برشکل در حاللری
هر برینه بنکزمز احواللری

هر برینوک حالی سنده وار درر
زیره کیم اصلی سنوکله یار درور

ایدی کل سن کندا اوزوکی ایدکل
بونلروک حالنی سنده استکل

کورکه سن قنقسنک حالنده سین
دیه لکین دیه لک لنوب یولنده سین

قنقسنک جوهری غالب درور
کیم سنی کندا وزینه آلب درور

بلکیم اولدر مرتبنکله منزلنک
آنوکیله اولیسار در محفلونک

چون بوایش معلوم اوله سندن سنکا
کونده یوز بیک کز سلام بندن سنکا

یوخسه کر آکلایمز سنک حالکی
دیکله بر بر ایدیوم احوالکی

کورکه بنکزرمی نبا تا مرتبنک
یوخسه حیوان دیدکلیمی سنکا دکک

یاخود انسان محفلیمی دیرلکونک
یوخسه اول ملک ملکیمی منزلونک

آدمی اولدر که بو رمزی بله
دیکله ایدی ایدیوم قلدن قله

کرچلب آدی سنک ذکروک ایب
یا اونوک ضنی سنک فکروک اسیه

یاخود قولار حالینی آنکلار ایسنک
بس ملک بخشایشی در مرتبنک
زیرا ابو نار خالقنک ذکرین قلور
کدولر سنک کیم قله حاجت روا
یوخسه کر حاجتنک حالین بلمز ایسنک
آنکلیومز سنک کونکلده دو ننی
کیم بو درلکده اولورسه منزلنک
زیرا انسان اولدر کیم سوز دوتا
کیم رسول از ره خطاب ایتمشدرر

ویدین حاجة روا ایلار ایسنک
آندک اچون کلدی حالنک آکاه ک
هم بو جمله مخلوقونک حالین بلور
کوز آچینجه ایدکوره درره دوا
ویدین حاجة روا قلماز ایسنک
باری دوتغل سویلیو بن دینی
بلکه انسان منصبی در حاصلنک
بو بیروخ اچنده دوز اکونکل اوتا
امر اچنده طوغرو در دیمشدرر

کداولولار سوزنی الماز ایسنک
حکم ایله ایلر ایسنک هر بر ایشی
زیرا کیم حیوان آنخ زخمی ایله
حکمله بیروق دوتان حیوان اولور

امر معروف نیدوکین بلماز ایسنک
بس سن اول حیوان کبی سن ای کشی
یوک کتوربن کدر ایلدن ایله
بلکه حیواندن دقی کیرو قالور

قرآن ایدر اوشبو سوزک غایتین
وای اکر بویله داخی اولماز ایسنک
بس حقیقت سندکی بو جسم و ذات
قاچن اولسا اودا یا نفق در ایشی
یوخسه سن داخی دوشانین طامو یا
بلکه سندن یکرک اولا اول نبات
اول کشی کیم خیری دکمز کمسه

کدایشلمز سنک بکا کورآیتین
حکیمله هم حاصد کلماز ایسنک
شویله در کیم طاغده بتمش در نبات
کوره کشو کابنکز مکلل ایلا کشی
اوش بو سوزلو خرش اوکوت در قاتو یا
کیم دکه اوندن بتره بر منفعات
داش و آنخ یک کله اوندن آیه

اوشبو سوزک تفسیری اولدی تمام
معلوم اولدی هر وجودک اصلی نه
کورسنوک اصلنک دقی قنقی در
اول ملک خلقیتین دوتار سنک ای صفا
یاخود انسان دیدکلی سه دید لکوک
یوخسه اول حیوان خوسی سه خوسنکا
وای اکر دوتدوکسه خلق نبات
ایلاخدا یا عاشقه سن قل یاری

شرح بر له معلوم اولدی هر مقام
نیجه دونر هر بریسی اصلنه
سندکی خوقنقینوک خوسی در
عاقبة بیوت اولاسین اول صفا
اول ارنلر له بر یکه بر لکوک
آدمیکن حیوان اولدوک پوسنکا
جدن اولاسین اوتخیل آبر وق حیات
کیم بو خلق بلدوره بو سوزلری

توفيقين ار تورقمو ديكلينوك | ديكليوب سوزمعني سين آكلانيوك

جمله اكسوك لوكمونله اي كريم | رحمتوكدن آيرودوتمه اي رحيم

داستان چهارم روانه

بوعجايب حكمة ايدم نظم ايله | شرح وتقرير وبيان قلدن قله

كيم بوحكمة سيروبيره جانوكا | جان اچنده قوت اولا ايمانوكا

هم بوحكمتدن بلهسين حاليكي | آكلدا بوسوزسنكا احوالنكي

بلهسين مؤمن منافق نه ايمش | دنيا ده ديرلك لري نيجه ايمش

ايشد ايدنيجه در ايدم عيان | كيم بلهسين بوايشي بللوبيان

آدميده دورت قپوواردركدر | بيروكوك ايچي كلوراوندن كچر

ايلهسان بردودري كاروان سرايي | كاروان دورمز كچر سيل اون ايكي آي

يروكوك دكه بري بر ايل كبي | اورته يرده آدمي بريول كبي

يول اناده بوصورت برشهر اولو | كيم كلورداوندن كچر اصولو دلو

شهر اچنده واردرر بر تختگاه | حاكم اول تخت اوستنه حكم آله

جان اونوك ملكي كونكل كنج خانسي | عقل گيتا لي فهم پيمانسي

بوصورت شهري مقام دلر معتبر | كرنيجه كيم كوروبنوربه مختصر

بوشه

بوشهرده دورت قپو واردر عيان | آدلوا ديله ديوم بللو بيان

بربيي كوز در بري قولق درر | بريسي دلدر بري بر منق درر

نيك وبد جمله كلوراوندن كچر | عقل اوكنده عرض اولورجاندن كچر

كمي كوزدن كيرر ال دن چقر | كمي قولاقدن كيرر دلدن چقر

زيرا كوز كوردوكين ال ايلر اولور | قولاغ ايشيدور دل سويلر اولور

كوز آلورنقشي ويرور جان ملكنه | ال چقار اوراوشبوكيهان ملكنه

قولاق آلورسوزي ويرور كوكله | ينه كوكلدن كلور اول سوز دله

پس بلونك كوزدن كيرن الدن چقار | هم بوقولقدن كيرن ديلدن چقار

زيرا عالم دون وكون دورانده در | كه صورتده كه كوكلده جانده در

چوزنو در دورمدين دولاب كبي | دكراوندن هروجوده منصبي

هرصورت حاللوحالنجه منصبين | آلوراوندن هربريسي لايقين

كلدوك اول مؤمن منافق حالنه | كوربولاروك ديرلكي نه حالي نه

كورمك ايشتمكده بونلار نيجه در | ايشلمكده سويلمكده نيته در

ديكله ايدي ايديوم شرحي ايله | كيم بلهسين بوايشي قلدن قله

كورمك ايشتمكده بونلر فرقي يوق | ايشلمكده سويلمكده فرقي چوق

نه كه مؤمن كوروريه دنيا ده | هم منافق كورور آني اي ده ده

الا مؤمن خیر ایشلر شر یوق   اول منافق خیر قلماز شر چوق

زیرا مؤمن چون کورر خیری آلور   قورسغنده بر آیو ایش بیک اولور

جمله الندن چقار اول ایش آنوک   اول سببدن یولی حقدر مؤمنوک

اول منافق داخی هم خیری کورر   کوردوکی ایش جمله کوکلینه کیرور

الا کویز قورسغنده بوغ اولور   آنکیچون کلمز الندن قالور

یاوز ایشی کورر اول مؤمن دخی   هم کورر ناحقی هم کورر حقی

اولکه حقدر ایشلنور حاصل آلور   اولکه ناحقدر قالور باطل اولور

کوز یولین ایتدم نته واردی اکله   کور قولق داخی نجه واردی دکله

کیم دیاسین بو سوزوک معنی سنی   هم بلهسین آیروغی وهم سنی

سوز قولاقدن اینر اولور کوکله   بینه کوکلدن کلور جمله دیله

ایو یاوز هرنیجه کیم سوز اولور   قولق ایشتمکده جمله دوز اولور

نه که دل سویلرسه قولق ایشیدور   زیرا ایشتمک قولاغوک ایشی در

سوز ایشتمکده بو جمله خاص و عام   فرقی یوق اولوبچی بر در تمام

الا کیرو سویلمکده ساچلور   کمیده نه کیزلو ایسه اول آچلور

کفر و ایمان دکسی بر سوز درور   بو قولاقدن جمله کوکله کیرور

الا

الا مؤمن کفری قطع ایلر بقادر   بری بینک اولور ایمان ٢ دلدن چقار

اول منافقلر داخی ایشیدور آخر   کیم بو مؤمنلر نیجه تسبیح اوقر

قولغندن کیرور آخر کوکلنه   لیک بینکدن بری کلمز دیلنه

الا کفره کوز نیجه رغبت ایدر   چونکه کفری ایشیدر کور کیم نیدر

بری بینک اولور دیلندن ساچلور   بو ایشیله اول منافق ساچلور

الا کیرو ایشلمکده فرقی وار   کیم نه سوز ایسه آنی قوار

هم بو سوزده بر در جمله قولاق   سوز ایشتمکده قولاغ دوتمه داق

سویلمکده سچلور کفر و ایمان   کر تو بلکل بو سوزی دوتمه کمان

سوز ایشیدنده دکل دوتانده در   ایش اکیلنده دکل بیتنده در

کشی اولدر کیم الندن ایش چقار   یوخسه بو کوز قننده اولورسه بقار

ای عاشق سن اول ایش ایسی ارنه   قربان ایله جانی یول وارسنه

کردلرسین مقصودکا ایرسین   بی حجاب اول دوست یوزونی کورسین

ای خدایا دوغو یولدن ایرمغل   دوستلروکدن سن بزنی آیرمغل

داستان سوال

ای جهانوک مشکلین حل ایلین دون وکندوز علم وحکمت دیکلین

بن دقی بر مشکلوم وار صوریوم حل ایدرسنک شکرانه جان ویریوم

هرنه کیم کشی آنی بلمیا کر صورر سا بیلنه عیب اولمیا

مشکلی اولن کشی صورمالی شکر ایچون قامشی صورمالی

کوچه کستاخلق درالا صوررم چون سوالدا معنی وار در کوررم

کلدوک ایدی بوزوموز سویله بلوم بو سوزی قنجا وارر صویلا بلوم

کورلوم سوز معنی قنجا کیدر دکه کوزکورمز عظیم اینجا کیدر

امتحان بر له دکلدر بو سؤال احتیاجدن هم دکلدر اوشبو حال

الاعشق موجی دررکلدی دله مقصود اولدر کیم کشی حالین بیله

ایشیدالیدی ایدیوم کیم حال نه در حال ایچنده صوردخم احوال نه لا

کندوحالوم صوررم حال بیلنه جسم ایچنده کندا وزینی بو لنه

ذیرا بو جسمی چلب دورت نسنه دن ایلدی کیم قایم اولدی بو بدن

اودی صویی طپرغی قتدی بیله دوردی بر یده بو جسم اولدی بله

کندو امرندن بو جسمه ویردی جان جسم آنوکله دیری اولدی بیکان

عقلی هم اول جانه یولداش ایلدی نفسی داخی بیله قلداش ایلدی

دکه بربیی بر ایشه قایم دورر کیم بو جسم آنوکله دایم دورر

ایت

ایت بولاردن قنقسی در آدمی کیم آنوکله در مکرم لک دمی

قنقیدر حق آکوب سویلدوکی شول فرشته لر سجود ایلدوکی

بن کرورم آدمیوک جسمنی بولمازم جسم ایچنده جسمنی

بلمزم کیم جانمی دریا عقل ونفس یا صومی طپرقمی اودمی یا نفس

قنقسی کیدر الیه بو نفس اولور باطل اولور ایش وآواز بیر قلور

بس بولاروک اورتسنده کیم در اول کیم بو اوده مطلقا حاکم در اول

خود بولار هر برلسی یومشچی در ایش بتورن قانی بونلا ایشجیدور

ایش بتیجک داغلیسار هر بریسی نیره وارور کورنه دریرلو یزی

کیر و بونلر جمله کیده اصلنه خاک خاکه و آب آبه اوله ینه

یل یله قاریشه رحم اوده اوده عقلوجان درکاهه وارر ای دده

نفس اولور خود اورتدا بللو بیان قانی اول آلین آجوب بن ون دیان

قانی شول کیم بن فلانم دیر ایدی درلو نعمت لر جهاندا بیر ایدی

قنجه واردی قانی اول کستر بکا اوشبو سوزدر اولکه بر جودوم سنکا

ایت بکا قنجاروواردی قانی اول شونی بیلنه ربیلدی آنی اول

شول کشی درصور دغم بن شول کشی … کیم بنوم دردیه ایدی جمله ایشی

عقله عقلم جانه جانم دیه ایدی … نفسه هم جسمه بنوم در دیه ایدی

عقلو جان ونفس وتن اولدی جدا … قنجه واردی اورتدن اول کدخدا

عقلهمی واردی یوخسه جانله … نفسلهمی قالدی یوخسه تن ایله

یوخسه اول بونلردن آیرو باشنه … کشی میدرکیم حکم در ایشنه

شونی بیلندر بلدی کندوسیی … کندوی بلدی وبلدی تنکرسیی

من عرف نفسه فقد عرف ربه

کندواوزین بلمینه دعوی حرام … نه دیم بن اول کشیدن نه صودام

کندواوزین بیلن بلورکیم نه ایدی … اوشبو ملکه کلمدین قنده ایدی

هم بو ملکه نیچون کلدی بلور … الله آنی نه ایشه صالدی بلور

ینه بو ملکدن کدیجک اول کشی … هم بلورکیم نه اولا کندو ایشی

شول کشی کیم کندواوزین کیم در بلور … اول حقیقت منزله ایرمش اولور

هم دلو سه ایدکوره قالمش لری … عیسی کبی دیه کوره اولمشلری

اول کشیه قول اولان مغبون دکل … دک بنی اول قوللوغه قلمون قبول

عاشقنک جانی فدی اولسون اوکا … اوندن آیرو اولمسون اوکدن سو کا

بو تمنایی قبول قلسون جلیل … دیکلیانلر اولمسون خوار و ذلیل

شکر نعمت نعمت افزون میکند … کفر نعمت از کفت بیرون کند

داستان [illegible]

ایدسادم ینه بر خوش وصف حال … خوش حکایت در لطیف وخوش مثال

هم تفتج در عارف لرکوزینه … هم تماشا دررانلر اوزینه

هم اولولرکونکلنوک شرحی درر … هم اول اوچمق اهلنوک مدحی درر

هم مقابلدر کونکل اول اوچمغا … بلکه یکدر بقاصوری قوچمغا

عالمنک کونکلی در اوچمق کوکی کوکر … عالمی قواوچمغی قو کونکلی اوک

کونکلی حق کندواوزیچون ایلدی … ایسته سونلر بنی کونکلدن دیدی

اوچمغی اوایلدی مؤمنلره … جوری قوجدورمق اچون مسکینلره

نه کیم اوچمقده دراول کونکلده دار در … عشقله دیکلر ایسنک ایدم نه وار در

دیکله ایدی ایدیوم اول اوچمغی … اوچمق اچنده اقان دردایدمغی

کیم نیجه آقر بله قاره شمدین … ایشد ایلدی ایدیوم بربر آدین

بری صودر بری سود در بری بال … بریسی خمر ولیکن خوش حلال

اوچمق اچنده آقر دوردی بله … دوردنی مؤمنلره ویردی بله

تخت و تاج و خلد و حور و قصور
قاموسی مؤمن ایچون حاضر در

نور طبق لر طولو دورلو بیبیسی
کیم بو مؤمنلر وارو بن بیبیسی

هم دقی دیدار کسترده چلب
اول امیده قلدون کون طلب

انشاء الله روزی قیله قوللره
اول توکنمز خوانی بو یوخسوللره

ایدی کل کیرلوم کونکل اوچاغنه
لایق ایسنک حور سین قوچاغنه

بو نهایت نه در بو اچمق حورسین
یوزبینک اچمق یک دکو بر بیرسین

هم دیدم دور دارمق اول اچمقده وار
دایما اکسلمدین اوندن اقار

اوش کونکلده آقه در دوردی بله
دیکله ایدی ایدیم قلدن قلم

اوندا بو ایرماغ صو در ره تیر
کیم نه مسجد قور نه بتخانه نه دیر

اندا بو یبسی خمر بوندا معرفت
کیم بو جانی سرخوش ایلر می صفت

اوندا بر ایرماغ سود در بونده علم
اول بدی کیم اونده بال در بونده حلم

چون کونکل هیچ شکوه زین اچمق دررر
بس بولار هر بری بر دارمق دررر

اوش کونکلده آقه در دوردی بله
اوشبولار کیم آدلری کلدی دله

ایلک کونکلده حق آنی نقش ایلدی
دوندی بو دوستلارینه بخش ایلدی

ایکسین دوزی ایلدی درویشلره
عشق اودیندن سوخته دلریشلره

ایکسین خوان ایلدی علم اهلنه
تا اونلکله قایم اوله بو دینه

ایلدی کور قنقسی در درویشلروک
شول چلب عشقله و دلریشلروک

اول حکیم در نه نیه لایق بلور
اولمشی اولا اجی یانیق بلور

ویردی سیری معرفت لبونلره
لیلی عشقندن ینان مجنونلره

سیر ایدرلر جانله دوست آوینه
اونده واران آغلایه آوینه

جان واروین کوردوکین دل سویلیه
معرفتله بیزه معلوم ایلیه

شول کشی کیم یالکوز آنوک سیری وار
شول صویه بکزرکه دون کونی اقار

آنوکیله عیش و عشرت اولمیا
صودن آیدق یالکوزین ایش کلمیا

شول قدر کیم بر قنقنجا ایچه لر
چونکه قندی ترک ایدوبن کچه لر

اولکه یلکوز معرفت در کی کیبی
اولد اقی شول صوبی الکنمی کبی

هر کیم ایچر کویندرر قدرسا غنی
صاید وایلر آدمینوک صاغینی

اولد اقی هم کی دکلدر یالکوزین
دیکله ایدی ایدیوم دیرلک اوزین

کمده کیم ایکیسی بله موجود اوله
اول کشینوک ایشی فتح وجود اوله

یول ایچنده سرده اولا اول کشی
مجلس اولا دایما آنوک ایشی

اوندا ایرن خانمانن ترک ایده
جلبی آیق کله اشترک کیدا

سیر ایله اول معرفت ایشی بودر
دیرا کیم جب خمر ایزنی صیودر

کلدوک ایدی سودا ایله بال شرحنه / دیکله بر کور تقدیرینی نه شرحی نه
اولکه سودا رماغن ایتدم علم ایدی / اول نبی بال دررا اول حلم ایدی
بو نلری علم ایلمه ویردی جلیل / کیم آنونکله اولا لو خلقه دلیل
اولداقی هم یالکوزین نسنه دکل / یالکوز آنی کمسنه قلماز قبول
کمسده کیم علم اولا حلم اولمیا / اول حلم سیز علمی کمسه آلمیا
زیرا کیم بو علم چون بی حلم اولا / اول علمدن چوق کشیه ظلم اولا
یا علم سوز حلم اولورسه یالکوزین / اول کشیدن تیز خراب اوله بو دین
حلم یالکوز بی علم ایشده دکل / آنی داقی کمسنا قلماز قبول
بس ایکیسی بله کرک کشده / کیم آنوک دیدوکنی خلق ایش ایده
خلقی دعوت ایلیه حلمی ایله / امر معروف بلدوره علمی ایله
اول کشی نه دیر ایسه بایق درور / خلقی دعوت قلمغا لایق درر
کیم اولورسه کمسده دوردی بله / بو جهاندا اول کشی نادر اوله
نبی اولا اول کمسنا قطب زمان / رحمة اولا عالمه اول بی کمان
اول کونکلده کیم بو دورد ادماغ اوله / بس حقیقت اول کونکل اچماغ اوله
هم چلب دیدارنی اوندا کور بینه / بو کون البتة آنی کوریه یا رینه
هر کوبونده کونکله کرمز ایسه / کونکل اچره دوست یوزنین کورمز ایسه

یارین اوندا اوچمغا کرمایسار / پادشه دیدارنی کورمایسار
عاشق ایستردون وکون اول کونکلی / آتلغ اچون کونکل ایتینوک قولی
هر که او کا قول اولورسه شاد اولا / دنیا آخر قیغودن آزاد اولا
انشاالله کیم چلب روزی قیلا / لایق ایلیه بزی اول کوکولا

داستان هشتم از باب چهارم حکایت چهار فرزند

کمسنا کیم ارلکه دکمش اولا / ایدیوم نه ایشلیه اول نه قیلا
نیلیه کیم بلیه لر اول ار دررر / دورلو بخشایشلر اوندا وار درر
کرنیچه کیم کیزلو در ارده هنر / بالورر البتة اوندا بر هنر اثر
کیم آنونکله اول هنرلر بلنور / نته کیم مشک ییبیله بو لینور
اول هنردن ایدیوم بر قیچ خبر / سول قدر کیم معتبردن مختصر
صانمه کیم بونجق درزارلک ایشی / بینکده بری درکه دیدم ایی کشی
یوحضه بن آنی نیجه ایدم تمام / اولو نیرده اولو در اول مقام
قاموسیله کلدوک ارلک شرحنه / بر کور آنوک دیدلکی نه شرحی نه
کیم بلیه سین ارلکه ایومک نه در / ایشید ایدی کیم حکایة نیته در

هر کیم ارلکختنه آغش او لا | اول کشیدن دورت اوغول دوغش اولا
دوردي دورد ایشده اولا قایم مقام | آتسینوک آدین آکدوره مدام
ارژوک
دوردي دوغا دورت بینیدن اول | ایدیوم کو آچیغیسه کوز لروک
ایشدایدي هر بوینوک آدسي | کیم بله سین اوشبو سوزوک دادیني
بر اوغول اولدر که مالندن طوغار | شویله کیم مالین دوکوچ یبار
مدرسه هم کپري هم کاروان سرای | آتیا آلقیش اولوریبل اون ایکي
زیرا مالندن طوغار اوغلي درر | آنوک ایچون آته آدین آکدورور
اوغول ایله آته آدي آکلور | اوغلني کورن دعا اوکا قلور
بر اوغول اولدر که نغمندن بتر | آته کیدر بیني اوغلي دوتر
کتن
شول اوغلدر اول بتوب نغمدن | کیم بو خلق ایدر فلان اوغلی فلان
چون سلاله متقبل اولا دنیاده | آته آدین بیره قومیا زاي دده
اول قالور
ایرا اوغول اولدر که اول جاندن کلور | آته بو ملکدن کیدر او آندن کلور
دون وکندوز صحبة ایلر خلق ایله | آتسینوک آدي کندو بیله بله
اول اوغول اوشبو کتابدر عیان | آتسي بیلدر بلاه بیان
درر
هر کتاب کیم دنیاده قالمش او لا | جملي جاندن طوغوب کلمش درر
پس بو سوز جان اوغلي در هیچ شکسز | معنیه بق کیم کوراسین حق یوزي

شول چراغلر کیم چراغندن یتر | بر اوغول شولدر که ذاتندن اوتر
کم سورد رسه شیخ کبي دوغروبول | اوغلي در ذاتندن اولمیش شیخوک اول
اول اره عاشق اولان اوکا طاپار | بو خلیفه کیم قپیا واردن قپار
اوکا اوغول اولمغا لایق در اول | زیرا کیم اوغلي آنوک بایق در اول
شیخي یولي نیجه در معلوم قلور | شیخ کیدر دنیادن وبونلر قالور
هم دقي کتمش در کدنکلي پاسي | کسنوک کیم خوش حلال در لقمه سي
اولمیا هیچ دیرلکنده بي اصول | کم قلا اول کشیدن بو دورد اوغول
اوندن اوشبو دورد اوغول قالمیش ایسه | کیم حرامدن قورصغي طولمیش ایسه
کیم اوکا بولداش اولانلر اوله دخ | هیچ بولاردن کلمیا بر خوش قلنج
معلوم اولدي هر بري اوکدن سوکا | اوش دیدوم بو دورد اغول شرحین سکا
کندو کیده دورد اوغول بوندا قلا | هر کیم اوشبو تقریدوک ایتي او لا
شول کشي اولدي کیم اوغلي قالمدي | اول حقیقه دیدي درر او لمدي
هرکه عاقل در بله کیم نه قلمه | بو قدر سوز معني یتر عاقله
ایش ایچنده کلیه تشویش اوکا | اوشبو سوزدن معلوم اولا ایش اوکا
دنیا ایچره حقه لایق ایش قله | دوله اول کمه لروک کیم ایش بله
جاني اولمایه اولوسه بوبدن | ایشي قاله کندو کیده دنیدن

ای یاران اوشبو ایشه جهد ایدوک / ایش اچنده پادشه له عهد ایدوک
ایله ایتیلنک کیم کچیک روزکار / قالمیزدن دنیاده بز یادکار
آنی کورن آکا بیزنی دم بدم / ایدلو کیم زهی یول زهی قدم
ایله ایتمک کیم کورنلر قافیه / آردکوزچه قامو لعنت اوقیه
اوشبو دنیا باقی قالماز کمسیه / جان کونکل خرج ایلمنک بو دنییه
دنیدن هیچ کمسنه آلمادی داد / دولت آنوک کیم قویه برایو آد
کندودن صونکرا جهانده یاد اولا / کندونوک اوندا روانی شاد اولا
عاشقوک سوزی اوکت دردو ته نه / دوتمیانلار لعنت اولوب اوتنا
ای خدایا رحمتوکدن سن بزنی / آیدین ایله بوطونوق کونکلومزنی
بزنی بزوم حالموزله صورمه غل / دنیا آخر دوغو یولدن ایرمغل

داستان ... باب چهارم حکایت پادشاه و چهار حریف

ینه کلدی کونکله حقدن اثر / اول اثردن ایدیبارم بر خبر
وصف حال در بو خبر آکلا دیلینک / سنی سنکا بلدورر دیکلار ایلینک
کر دوشرسنک قولغوک بردم بکا / کوسترم معنی ایله سنی سنکا

آکلا

اکلیاسین سن سنی کیم قنداسین / دیرلکوک نه کیم حریفنک سن نه سین
نه دراصلنک نیته کلدوک بو ایله / کیم درر بونده حریف سنوک ایله
اول حریف لرله بو اوده بیرلکوک / نیجه در یولداشلغوک و یارلغوک
شونی بلدوکسه بلورسین حاللرکی / کر بلورسنک ایشت احواللرکی
ایدیوم کیم تن نه دور و جان نه در / جانله تندن چهار ارکان نه در
بونه ترتیب درکه دوزدی اول جلیل / کاه عزتده بو ترتیب کاه ذلیل
باغچه و باغ و سرای تخت و بخت / عیش و عشرة حال و درلک بزم و تخت
شاه اوتورمش ایلینده دورت حریف / کاه موافق حاللری که مختلیف
نه سببدن مختلف در حاللری / ایشیدامدی نیجه در احواللری
هر بیونوک حالنی ایدم عیان / کیم بلهسین بو ایشی بللو بیان
بر قولاغ اور کیم نه دیرم ای شریف / نه در اول سلطان و هم اول دورت حریف
باغچه و کوشک و سرای تخت نه در / دیکله ایمدی کیم حکایة نیته در
اوشبو عالم باغچه در دنیا سرای / بو سرایده کیم غنی در کیم کدای
هر سرایده بو صورت بر تخت درر / تختی ایسونکورمه سلطان اوتورر
قنده کیم تخت وارسه سلطانی وار / یعنی طپراق ییل او ود صو جانی وار
جان اوتورمش در صورة تختنده خوش / طپوده اول دورت حریف دورمش در اوش

داعیا بونلر بله عشرتده قلورلر　　جان اوتورمش آیروغی خدمت قلور

دون وکون مشغول اولب بونده بولار　　بوحیاتِ عیش سوررتنده بولار

عقل اوتورمیش بزم دوزمیش اورتدا　　هم وزیر وهم نیب هم کدخدا

نفسی کورکیم بونلره ساقی درکل　　هر شرابوک چاشنی سنی اول آلور

ساقی نفس وسغرق ایشده باده جام　　بادیه بو روز هفته ماه و سال

بوحیاته حالیله بونلر عیش ایدر　　ایچیا وزنه که کلسه نوش ایدر عیش

قنق یل اولنجه بولار خوش سانکا　　چونکه کلدی کیجدی قیقدن رونکا

صایدوا اولور هربری عیشدن اوصنور　　اصلین آکار اصلی اوزره اوزنور

زیرا کیم مستغرق اولدی مستلغا　　باشلدی هربیسی بی مت لغا

ایلک فضول لق تپرق ایلر اورتدا　　اصلنه قاوشمغ ایسترای ددا

اصلی کاهل اولدیقی کاهل اولور　　یولداش ایله یورومز یولده قالور

اوتورنجق کیرو دورمق دیله مز　　یاتمق ایستر ایشه وارمق دیله مز

اوشنوند هربری ایش ایشلمکه　　دیلمز کیم دوشه بردم امکه

ایله اولسا مجلسنک ذوقی کیدر　　عقل آنی جمع ایتمک اچون کوزنیدر

طبیدن اوکا شربت ایلی اچورور　　آنی اول کاهل لغندن کچورور

کیم ینه یولداش اولا یاران لرا　　سازکار اوله حریف اولانلرا

اول دوزلدی بوکزین یل مت لغه　　باشلدی هم اولدقی بی مت لغه

یعنی دیلر کیم بولاردن آیرولا　　اصلی بیلدور قارسا هم بیل اولا بیله

چون دلر اصلیله اولا صحبتی　　قصد ایدر ویران قیله بو صورتی

بو صورة که اوکسرور که آغرور　　اوشبو ایشلر قامو بیل فعلی درور

که یوراکین آغریدور گاه بوکرنی　　که بلی که کوکسی و گاه یاغرنی

که دوتر دیزین و گاه قوللارنی　　یعنی کیم آچاق دلر یوللارنی

یول آچار بیل اصلنه کتمک اچون　　بوندغی دوزکونی ترک ایتمک اچون

بیل کدیجک ینه مجلس داغلور　　کتمسون دیب عقل اوکا درمان قلور

ینه طبیدن شربت ایلی اول یله　　تا دوزیله بیل بیاغی منزیله

بیل دوزلدی بوکزین باشلدی بو اود　　مست اولوب بر کورکنه ایشلر بو اود

که تنی اطلاق الر که قبض ایلر　　که دماغی خشک اولب عقلی کیدر

گاه اولور کیم حصبه اچین کویندرر　　گاه بیاقان رنجه رنکین دوندرر

قاموسی اود فعلی در کتمک دلر　　یعنی کیم بو بزمی ترک ایتمک دلر

اود کدیجک ینه بو بزمی بوزار　　عقل اوکا طبیدن ینه شربت دوزار

قویمازاودی کتمکا واز کتورور　　ینه بو اود ساکن اولور اوتورر

اود دوزلدی بوکزین صو اولدی مست　　دیلر ایواندن چقه قیله شکست

يه بوزين يول ايلدي سيزدي چقار — كه كوزنيدن كاه بورندن اقار
كه قطار البول اولور بر بر دمار — كه تنندن چونولور بر بر طار
قاموسي صو فعلي ور مقصودي نه — يعني ديلر صو صويه كيده ينه
صو كديجك ينه بو ديرلك كيدر — اوشبو مجلس داغلور برلك كيدر
ينه دوزر عقل اوكا طيبدن شراب — ديلمز كيم اوله بو مجلس خراب
صودقي صبر ايتدي جمع اولدي ينه — خوش دوزولدي اول بياغي حالنه
بو كزين بي مثلغي سلطان قلور — يعني كتمك عزمني بو جان قلور
آيووق اوكا كيشنوك درماني يوق — آنوك ازره كمسنوك فرماني يوق
عقل اوكا بس راي تدبير قيلماز — طبيب الجنده شربة ايتر بولماز
بس اجل اولدور بلوك بللو بيان — مخلوق اوكا الي ايدر عيان
امر ايله كلميش ايدي اول بو ايله — ينه بو ملكدن كيدر هم امر ايله
هيچ عاقل اوكا درمان بولمدي — قاموا ايشي بلدي آني بلمدي
چونكه جان بزين كتوردي قل نيد — هر بريسي كندو اصلينه كيده
اودا اودا و صو صويا و ييل يله — كتدي قالدي طيرغي طبراغله

قوله عليه السلام كل شيء يرجع الى اصله

اوشبو صحبتده كه بونلر وار ايدي — دوره حريف سلطانله كيم يار ايدي
نيجه يمك نيجه اچمك اورتدا — نيجه ذوق كيم سوردي لردي اي دده
كرچلب خشنود اينه اول ديرلكا — هر كيز اولمايه زوال اول برلكا
بو خسر خشنود اولمدينه اول جليل — تا ابد قالدي بولار خوار و ذليل

داستان دهم از باب چهارم و حكايت نفس واحد

داغي نه ايدم سنكا بوندن لطيف — كر حريفنك كر ظريفنك كر شريف
اشبو سوزدن اكليا سين حالوكي — آدم ايسنك بيلسين احوالوكي
يوزي طپرق عاشقنك اول كميه — كيم بو سوزي جان الجندن ديكليه
آكا لايق آري اولا ديرلكي — ديرلك ايتسيله بر يكه برلكي
اي خدايا روزي قيل قوللاروكا — اول دكمز خواني بو خسولاروكا

هر كه بلدي كندو حالين دنياده — آدمي اولدر حقيقت اي دده
كندو حالين بلميان آدم دكل — اوكا حيوان ديرسنك سن غم دكل

بودنيده

آدمي بو نقش صورة بلمه سن — معني سيز آدم دكل در خود بوتن
معنيدر كيم صورتي قايم دوتار — معني اولمازسه صورتدن نه بتار
صورتي جو نكم يق ايتدي اول آله — كورنه ترتيب ايلدي اول پادشاه
اودي صوي طپراغي قتدي بله — صورة اولدي دوردي بر بيرده بله
هم بو دوتدن بتدي دوره تمام — دوردي دوتدي صورة ايچه دورت مقام
آنو كيله صورة اولدي معتبر — طنك دكل كوركورونرسه مختصر
هر بر ينوك ادي ايدم سنكا — ديكله ايلدي نيجه در اوكدن سوكا
بر ينوك آدين نباة ايدر علوم — بر بيله خود حيوان ايدر اوش دلو
بر يني انسان درر بللو بيان — هم ملك در بر بيني بلكل عيان
يعني تن در نفس وجان وعقلله — صورة اولدي دوردي بر بيرده بله
اول ملك انسان وحيوان نبات — بو صورتده اهر بري دوتدي ثبات
هر برينك بيريني ايدم عيان — ايشيد ايلدي نيجه در بللو بيان
باشي كوركيم بير ايدينش اول ملك — يعني عقلنك تختي اوندا در دولك
كوكسي كور انسان ايچون اولدي سراي — يعني جان اوندا اولو ديل اونكا
بيلدقارين حيوانه ملك اولدي هم — يعني كيم نفس تختي در پشت وشكم
بو اياقلر خود نبا تادنك درر — يعني ديرك در بو ملكي كوتورر

بس ملك انسان وحيوان ونبات — عقلو جان ونفس تن درر حيات
آدمونك بنيادني اول پادشاه — اوشبو دوردنسنه دن اوردي اول آله
شويله كيم هر بريني ايندوم سنكا — شرح بر له تقريرين اوكدن سنكا
بنه ايدم عشقله ديكل ايشنك — ديكليوب سوز معنيين آكلارينك
بر اياق كلدي نباته بنكزدي — آنوك ايچون بتدي شويله اوزدي
هم بو قارين اولدي اول حيوان يري — كورسنكا قلب درآني بر دري
كوكس اولدي خوش سراي انسا چون — بو يوركك آندا مقام در جان ايچون
كوكسي كوركيم نيجه محكم ايلدي — دوره يكادن بركك سكوكلا قابلدي
الا باش اولدي ملك ملكي مقام — آنو كيچون دوتدي عقل اوندا مقام
باشي محكم قلعه قلدي اول آله — باش ايچنده اوردي عقلا تختكا
يعني اول ملك ملك در شكندين — هر كيم اوندا بقدي كوردي دوست يوزين
جون بويله تمام اولدي درست — خوش يراتدي صورة چالاك چست
آدمي اولدي وكلدي دنيا يه — كيم اوله بونلار وك آدين كم ضيا
قاموسين قلدي چلب بر آدمي — بس اوكا تملك ايلدي بو عالمي

ما خلقكم ولا بعثكم الا كنفس واحدة

آدمي بر نفس دررا وكلدن سنكا … شرح بدله آدمي ايتدم سنكا

چون كه نفس واحد اولدي آدمي … انشد ايلدي ايديوم اول آدمي

اول صفي الله كه خلق ايدر دم … بوكه نفس واحد اولدي قدم

جمله خلق صلبنا آليشدي … بونلر اكندو اياغ اولمشدي

جونكه اول آدم اياغ اولدي عيان … اوكا بو روبندلق كلدي عيان

اوكا بو ربندلق كلميشدي … بوبي آنوكچون بلند اولمشدي

كچدي آدم دور كلدي موسيه … اولدقي بر كورنيه بنكزرنيه

موسيه بو بيندلق كلميش ايدي … يعني كيم پشت وشكم اولمشدي

دوتندي حيوان تلكني سوردي ايل … كوذوكي حيوانذي يازين قيشين

بس كنفس واحدوك قدني دراول … قدمنوك حيوانلغي اننديبول

اول قوم حيوان دكلسه اي يار … اوتي نيچون قيلدلر دي اختيار

قوله تعالى … وقالوا

هم دم اوچق نعمتن بيزلار ايدي … نه بو كاقاتلمزوز ديدلار ايدي

لن نصبر على طعام واحد

ايتدلر يا موسي الله دن ديله … تازه نعمتلر كه بو يردن كله

نوخته دلدسا وزبزآني بيه لوم … سني هدم قنجه وايستايلوم

فادع لنا ربك يخرج لنا مما تنبت الارض

موسي اولدم صدقله قلدي دعا … حق قتنده اول دعا اولدي روا

نبتدي بقلا شنكيز جون قلدي ناز … ترسنق هم نه جك وهم پياز

من بقلها وقثائها وفومها وعدسها وبصلها

بس حقيقت اول قوم حيواندي … موسي هم آنوكچون چوپان ايدي

بر داغي هم بونلروك حيوانلغي … شول ايدي كيم دو نجق اوغلنجغي

آنسندن طونله دوغاردايدي … تن اولا الدو تجه طوني آرتار ايدي

نته كيم حيوان طغا درتو يله … توبس آرتادربله كندو ايله

بردقي طانوق بولارونك حالنه … مطلقا حيوانلغي احوالنه

مجزاتين موسنوك اول پادشاه … آنجنده قويمشيدي اول اله

وما تلك بيمينك يا موسى قال هي عصاي اتوكؤ عليها

زیرا حیوان سوز بیلوز آغاجلـ
کچدي موسي عیسیا کلدي زمان
آنوکچون دوغدوغی دم سویلدیا

سوز منیجه یورمز و غز و یو لا
عیسیه کوینیدلک کلدي عیان
کندا اوزنی خلقه معلوم ایلدي

ویکلم الناس في المهد و کهلا

بس بلوک عیسا کنفس واحدوک
زیرا کیم سوز جمله کوکزدن کلور
بو کوکوز انساني ملک در ای کشی
عیسي انسان ملکنه حاکم در ر
اول ملک ملکینه حاکم ای صفا
اوکا بوجویندلق کلمیش ایدي
بیـ ده کوکده نه که وار سانلدي اول

کوکبدورر هم کمانوز ایندوک
نوضه کوکسه بو دله اوندن کلور
عیسي کلد معنده آنوک دوشي
بس ملک ملکینه حاکم کمدرور
مصطفی کلدي جهانه مصطفا
نه که اولدي اولسار بلیشدي
تا ابد ایش نه ایدوکني بلدي اول

قال علیه السلام علمت علم الاولین والآخرین

بس کنفس واحدا اول باشدي
چونکم اول کلدي تمام اولدي وجود

عقلله دولة آنین یولدا شدي
اونده دوزلدي رکوع وهم سجود

اول کنفس واحد اوش اولدي تما
اول آدم ایاغ اولدي کورسنکا
موسي کیم قدني دررا اول کوزنک
عیسي آنوک سینه سیدر ای کشي
بس محمد کلدي باش اولدي آکا
باقي نیچه خلق که وار در دنیاده
اولدر الله اوکدوکي اول آدمي

م

دورة کشي دورة منزلي آلدي تمام
مرتبه دویندلق کلدي اوکا
منصبي پویندلق کلدي انوک
کورسنکا کویندلق اولدي آشي
منزلي جویندلق در کورسنکا
تابعي در بو وجودنک ای دده
اوکابر او ایلدي بو عاملي

ولقد کرمنا بني آدم وحملناهم في البر والبحر

چون بو یکدردي بولاري اول حلب
ایتدي ایشله نیچه بو یوروالدي ایـ

بس آنوک ازره بو کز قلدي خطاب
طوغرو دورغل نیچه امر اولدي آیـ

فاستقم کما امرت ومن تاب معک ولا تطغوا

چونکه دوردي اول اولو آدم اورو
دوردي آدم کیم ایا قدر مکه ده
موسي کیم قدني درر آغذي طور ا

بوي کچدي یدي کوکدن یو قر و
یعني مکه پایکه در ای دده
یعني کیم جه پاني کرک طغذا دورا

عیسی کیم اول آدمنک کوکی درر
اوکا اول دوردنجی کوک کرسی درر

مصطفا کیم باشدی چقدی تمام
تنکرینک عرشی اوکا اولدی مقام

قاب قوسین اولدی آنوک منزلی
تا ابد اول حضرتع اولدی محفلی

وهو بالافق الاعلى ثم دنى فتدلى فكان قاب
قوسين او ادنى فاوحى الى عبده ما اوحى

جمله پیغمبر لر اولدی بر بدن
قاب قوسینه ایرشدی مکه دن

بس جهانده اشبو در اول اولو قل
بو کشی عقلی دررا اول عقل کل

عقلی دوتمش در جهانی دوبدوزی
یره کوکه طبطلو درکند اوزی

انبیا جمله آنوک اصلی درر
اولیا جمله آنوک فرعی درر

زه وجود معتبر آراسته
از زمین تا نه فلک برخاسته

اول کنفس واحد اوش اولدی عیان
جمله خلق بر نفس درر بللو بیان

چونکیم اولدی جمله مخلوق بر وجود
یر و کوک اهلی اوکا قلدی سجود

واذ قلنا للملائكة اسجدوا لآدم فسجدوا الا ابليس

جان قولاغین آچ کم بو سوز آکلنا
خوش غنیمت اوله جانوک دیکلنا

جان کوزیله بق کیم آسنی کورسین
اوشبو سوزوک معنی سینه ایرسین

عاشق آنوک قیلی درکیم جانی وار
جان اچنده شبهه سیز ایمانی وار

کیم تو مؤمن دنیده شول کشی در
معنی سوزین قنده بولسا ایشدور

ای خدایا دوغو یولدن ایرمغل
معنی ایلندن بزی آیرمغل

الباب الخامس فی الخامس والله يقول الحق
وهو يهدى السبيل داستان اول حكايه جوز

اول قدیم سلطان قدیمدر اول قدیم
اول عظیم بجان عظیم در اول عظیم

دیلم سلطانلغین وصف ایلیم
دیله کلمز نه دیم نه سویلیم

بکذشی یوق آرتوغی یوق بر در اول
قنده کیم ایستر ایسنک حاضر در اول

عقلوم آنوک صنعنا قالدی طنکا
عاجز و حیران خبر و یرمز بکا

آنوک اولولغنا حد یوق درر
واحد اولور داقی واحد بو قدر ر

اشبو عظمت کیم آنوکدر بی زوال
نیجه ایده اکا کمسه وصف و حال

اشبو عظمت ایلینده خاص و عام
ماسوالله سربسر جمله تمام

تاموسی شول بر حجد سوز کبی
شویله دورمش بر معلق قوز کبی

چون مقابل كلدى عالم بر قوزه اول قوزوك معنيسنى كلهلوم سوزه
كيم بلهسين قوزنه در عالم نه در ايشد ايلدى كيم حكايتنه نيته در
عالمى بيش قت بيه اتدى اول جليل كيمى عزتده در كيمى ذليل
بر قتى جسم نباتدر كيم بتر حضرتنه ايدمز كيرو بو ندا يتر
بر قتى حيوان درر بللو بيان اولدقى داش قتدهدر بلكل عيان
بر قتى انسان درر اهلى خطاب بونلروكا اچون در بشارت هم عتاب
هم بنه جسم ملك در بر قتى كيم بولاروك بيرى اول حضرتى حق
اوندن آيه وق وار درر بر قت دخى اولدرر بو قاموسنوك رونقى
اول چلب سرى درر هيچ شكسز بن كسترور عاشقلرا معشوق يوزين
عالمنك بيش قاتنى ايتدوم سنكا آدلريله بر بر اوكدن سوكا
ايشدا ايمدى نيجه در اول قوز داقى دوت مقابل عالما علمين اوقى
قوز داقى بيش قت درر عالم كبى آنوك اچون بنكزر او كاتبى
ديكله ايمدى بر بر آنوك آدينى كيم بلهسين اشبو سوزوك داديني
بر قت اول كوك قابدرر نيچون نبات كيم آنوك وارليغنه يوقدر ثبات
بر قت اوندن ايچروكى قاتى قاب جسم حيوان در اولور هم اول خراب
بر قت اول لب كيم قوزوك جانى در اول شوله بيلكم جسم انسانى در اول

قت

بر قت اول ياغدر كه لبوك جانى در اول ملك در كيم بولار روحانى در
بر قت اول نه در كه ياغ كيزلر اونى اولدرر ايتدوكلرى جانلر جانى
اولدرر شول كيزلو كنج و نهان آنى ايستر بو كروشب جمله جهان

ما السموات والارض فى عظمة الله الا كجوزة معلقة

قوز داقى بيش قت تمام كلدى دل تقدير اولدى قامى قلدن قلمه
عالمه كلدى مقابل تقريري كوز كونيدى پادشاهنك تقديرى
چونكه اول عظمتله نسنه دكل عالم اوندا قوز چه اولساطنك دكل
يا عجبى كه معلق دوردى سا دور ميامى كه معلق دور دنيا
يوزينك اونجادر آنوك جبادلغى هم ازلدر هم ابد در وارلغى
قنده كيم ايستر ايسنك حاضر در اول يوغى وار ايلمكه قادر در اول
هم وارى يوغ ايلين اولدر ينه قاموسنه محكوم آنوك امرينه
اول كتوردى يوغكن بو عالمى اول بتوردى عالم ايچره آدمى
عالم اوزره اوردى عبرة نخسين آدميه ويردى دانش نقطهسين
عالمى بو آدمى ده كيزلدى علم و دانش كلدى آنى ايزلدى
كوردى عالم آدميده كيزلو در كيزلو علمنك نقشى ظاهر يازلو در

اوقدی اول نقشی بلدی عالمی — اوشبو سوزی بیلن اولدی آدمی

ایدی کل سن کندا وزوکی ایدکل — اشبو سوزی (علمی) کندا وزکده ایستکل

کورکه سن کمین وبو عالم نه در — ایشد ایدی کیم حکایة نیته در

بیش قت اول عالم که ایتدم تو تبی — دوریمیشدی بر معلق قوز کبی

آدمیده قاموسی وار درعیان — دیکله ایدی نیجه در بللو بیان

هم وجو دبیش قتة در ریشین دقی — بن دیئم آدین وسن علین اوقی

بری تن در بری نفس در بری جان — بری عقلو بری اسرار نهان

تن مقابل شول نباته کیم بتر — حضرته ایرمز کیرو بونده ایتر

نفس تمام حیوان کبی کلمشدر — آنوکچون حرصه طولمشدر

جان مقابل در تمام انسان کبی — آکا بنکزر جمله دورلو ترتبی

عقل هم کلمشدر مثل ملک — کیم معین ایلینده نه فلک

اولکیم اسرار دیدم اول شول نوردر — کیم کورن دیداری آنوکله کورر

هم مقابلدر وجود اول قوز کبی — اوکا بنکزر اورلودر ترتبی

شویله کیم بیش قت در ایتدم سنکا — ایشد ایلدی نیجه در اوکدن سوکا

تن قوزوک کوک قابی در نفس قاتی (قابی) — قچن اولسا اولسا بونلار خزا

جان ایچی در عقل ایچ ایچنده یاغ — پادشاه عشقیدر اوندا چراغ

یاغ

یاغ ایچنده کیزلنوا اول نور که وار — شول محبت درکه اللهی سوار

لاجرم ... — ...

کورسنکا نیجه یانبدر ای صفا — حق نوریندن اول چراغ مصطفی

قال الله تعالى ... وداعیا الی الله باذنه وسراجا منیرا

اول چراغدن سندغی یاندر چراغ — یاندراسین وارایسا باشنکده یاغ

کمسده کیم عقلو دانش وار اولا — لاجرم کیم معنی اونکا یار اولا

کمسنک کیم عقلی یاری قلمیا — لاجرم بو معندن داد آلمیا

آدمی بو عقلیله دوتدی شرف — کورسنکا عقلی کیدن اولدی خزف

عاشق ایدر معنی سوزین عاقله — عاقل اولدر معنیه صدق قله

معنی بیلن بو سوزوک دادین بلور — کیزلو نقشنک رنکن وآدین بلور

معنیه هر کیم کوکل ویرمش اولا — هیچ کمانسز مقصوده ایرمیش اولا

حق بزی بو معندن آیرمسون — دنیا آخر دوغرو یولدن ایرمسون

الباب السادس داستان طوب

تنکری اوکدی قرآن ایچره آدمی — آدمی نه در بلسندر آدمی

نسخه سي در آدم اشبو عالمنك / سروري وخاصي در هر نسنه نوك

عالم ايچره نه كه وار سا نقش بخش / قاموسي بو آدميده اولدي نقش

شويله كيم بر ذرّه بو قدوركي / نه كه عالمده رهان در آدمي

قوله تعالى سنريهم آياتنا في الآفاق وفي انفسهم

لبس نيچون عالم دور بدر معتبر / آدي نيته دوشتبد ور مختصر

نه سببدن در بو لاروك حاللدي / ايشيد ايلدي نيچه در احواللدي

اول شكل كيم حق بيا اتدي عالمي / عالمنك عكسنجه دوزدي آدمي

آنونكا ايچون اول اولور در بو نيچي / كيم آنوك طاشي بنوك اولدي ايچي

ويكله ايدي نيچه در ايدم سنكا / تقديري وترتيبي اوكدن سونكا

عالمي بيش قت بنا اتدي پادشاه / كوركه نيلدي ونتدي اول اله

بربرينه قبلدي شول طوب كبي / ايشد ايلدي بو عجايب ترتيبي

بري طپرق بري صودر بري ييل / بري اود در بريسي امر جليل

اولكه طپرق قدر طور بدور اورتدا / طپرغي صو قبليو بدر الي دده

صويي هم ييل قبليو بدر بيلي اود / اودي الله قبلمش بامر خود

زيرا كيم الله محيط در عالمنا / عالمي بلدوك بوكز كل آدما

آدمنك

آدمونك هم كوز نيچه در ترتيبي / اول دقي بيش قه در عالم كبي

بربريني قبلمش در اول داقي / ايشيد ايلدي نيچه در علمين اوقي

عالمونك ايچي اولو بدر بونده قاب / قابي آج والله اعلم بالصواب

آكليو مز سنك ديم هر بيرسني / آدلريله هر برينوك بيرسني

طوپرغو صو ييلو اودو امر حق / عالمنك عكسنجه دور سنده بق

داش يانوك طپرق دو تو بدر قبليو / تن دور طپرق بقا دسنك آكليو

تن اچنده شول طمرلر طلو قان / صودكلي كيم آقر دون كون روان

اول صودن داغي ايچرو يللر ينه / اوش نفس كيم وارورا ينر اويكنه

ينه يلدن ايچرو اود يانندور / شول حرارت اود دكلي يانه در

هم بو اودن ايچرو امر خدا / بو امر حقدن دكلدر خود وجدا

عالمنك شول داشنه اولن محيط / آدمنك ايچينه اول مرتبط

اوش ايتدوم آدميله عالمي / عالمنك عكسنجه كلدي آدمي

امل آنونكچون معتبر دورمش دا / آني قدرت قبليوب دوتمش دا

بز آنونكچون مختصر قلدوق ضعيف / بيزي طپراق قبليو بدر اي حريف

الا كوركيم ايچونز نه معتبر / يردن وكوكدن ديرور هر دم خبر

بوكز اولوب دير كوز نجك حق بزي / داش يكا دوندور سر ايچو مزي

جونکه ظاهر اولا کیزلو بیرموز — اوشبو عالمجه اولا هر بیرموز
کیزلو کنج آچیب معلوم اولا — کیزلو سرلر کوزلره کورنو کلا

...وم تبلی السرایر فما له من قوت ولا ناصر

بونده جان وار جمله الا نهان — باقیانوک کوزنی کسه عیان
اونده یارین تن اولا هم جانله — الاکورمیه کشی نشان ایله
بونده اوش تن قبلیو بدر جانلری — اونده هم جان قبلیسر تن لری
جون قیله حق یارین آندا بو ایشی — دو بدرست عالمجه اولا هر بر کشی
شول یره کیم بونده ایره کونکلموز — یارین اونده اوکا ایره اولوموز
آندیکیچون بر کشینوک منصبی — اولمیش قورله بو دنیا کبی
بلکه حدی و حسابی اولمیه — حق ایرن اوکا داقی قالمیه
جان کونکل بیوست اولاکلی حقا — حق ویره اونده بزه عمر بقا
آیبوق اولمک اولمیا اوندا بزه — دوست یوزی کورنو دورا هر دم کوزه
عاشق ایوز اول یوزنی کورمکیچون — ذره اول کنشه ویرعا کچون
قانی یولداش کیم اولور کلسون بله — کیدلوم اکلمدین اول منزله
الی خدایا توفیقنک آیر مغیل — دنیا آخر دوغرو یولدن ایرمغیل

داستان سیوم — علم و عشق

قانی اول ایلدن ایله علم ایستیان — کلسون ایشتسون عیان اندر عیان
نحو تصریف لغت حاجت دکل — باغ نه حاجة چون بدلونور اوده کل
مصری نیدرسین سنکا شکر کرک — خوانه کل کیم بیین شکر بورک
نه حجت در اول خطایستان سنکا — کر دلوسن شک خالص کل بکا
جون کنکز قلدی چلب هر بر ایشی — نیشه دار تارسین امک سن ای کشی
مقصودوک علم و عملدر بیلو قیل — نه کرک درماجرا و قال و قیل
حضرتا ایرمک دلوسنک صادق اول — معشوقه ایرمک کرکسه عاشق اول
عشق کتابندن اوقرسنک بر سبق — معلوم اولا سنکا سندن علم حق
دیرا کیم کنج خانه قلدی حق سینی — قدی سنده کلی کنز و علمنی
خالقنک خود علمی جو قدر بی حساب — الا شول کیم مخلقا اولدی خطاب
تنکردن بیش دورلو علم ایمش درر — قوللروک بیش یرینه قولمش درر
عشقلا دیکلا ایسنک ایدم تمام — قنق علمه نیرکی قلدی مقام
دیکلا ایدی هر بر نوک آدنی — کیم بله سین اشبو سوزوک دادنی
برسی بو علم ظاهر در عیان — برسی عبرتدرر بللو بیان

بيسي شولدكيم اول حكمت درر — بدي اسرار وبدي قدرت درر
اپشيد الدي ايديوم هر بدني — كستر ايوم سنده بدلو بيسيني
علم ظاهر تنكردن جون دوستنه — كلدي حاكم اولدي بونفس اوستنه
تاكه نفسه امر ومعروف بلدوره — پادشاها قدشه قوللق قلدوره
نفسو كا بو دوغرو يولي كوستره — سني شيطان عادتندن قورتره
علم ظاهر ايلمسيدي اول احد — نفس قلبيدي ظلمت ايچره تا ابد

قال رسول الله لولا العلماء لصار الناس كالبهائم

علم ظاهر پس بونفس دن اوتر ودر — اينتي اولدور نفسي بولا كتوروور
اول كه عبرة علمي در اول كورنه در — كنداوزوكده اولدقي كورقنداور
علم عبرة ايندي كيم عقل آكليه — كورمدوكين هم كوره هم طاكليه
نيه عبرة عالم اتره بيازلودر — علمي آنك عقل ايچنده كيزلودر
كوزكورر عقل اوقر اول عبرتلري — هيچ اولامي دلوده عبرة اري
اول علم پس عقل ايچنده اوتورور — قنده كيم باقر ايسه عبرة كورور

ان في ذلك لعبرة لاولي الابصار

جونكه بلدوك علم عبرت نه ايمش — ديكلا اول حكمة داقي نيجه ايمش
حكمتي حق كوكله قلدي نزول — بلكه آني كندوسويلبدر نغول
حكمتي كوكلده حق بلدرور — شول كوكوله كيم اوكا قابل درر
پس بوحكمت نقش اولوبدر كوكله — اوندن اول قيسنه كلور مهردم دله
حكمتي بلدوك بوكز اسراري كور — اولدق قنده ايمش بوآني صور
علم اسراري چلب جانه اقودي — صانمه كيم نفس ده ويا تنده قودي
شول زمان كيم جان ازلده وارايدي — آنده سويلشدوكي بواسرار ايدي
پس بو اسرار اول ازلدن جانله — بيله كلدي بونده نيته آيروله
جان ايچنده قودي اسراري احد — جاندن آيريلماياسر تا ابد
كل بو كز اول علم قدرة كورنه در — كنداوزوكده اولدقي بل قندادر
علم قدرت ذاة ايچنده اوتورر — نيجه بتمز ايشلدي اول بتوروور
قدرته بو ذاة ايچنده پادشاه — كندو دوزي اوكا لايق تختكاه
زيرا قدرة علمي كلي حق درر — عالم ايچره حاكم مطلق درر
پس بو قدرت جمله علمنك جاني در — ذاة ايچنده بيتونيزداني در
اپشبو بيش علمنك تمام اوكدن سوكا — آدلو بيله يول لرين ايتدم سنكا
الشدا ايدي هر برينه اول جليل — نيجه ويردي حاللوحالنجه دليل

جونكه

اول دليل در كيم بو علمي كچورر   شربة ايلر جمله خلقا ايچورر

بس دليل سوز علمي خود آلمز كشي   مانع اولور دكه بد اولماز كشي

ايدي هر علمنك دليلي كورنه در   كيم بله سين بو حكايت نيته در

علم ظاهرده دليلنك غايتي   يا حديث در يا خو قرآن آيتي

زيرا ظاهر علمي نفس ده اوتورر   نفس فضولدر دمبدم باش كوتورر

كمسنوك آيدوق سوزين قلمز قبول   الا شول كيم تنكري ايتدي يا رسول

بس بو ظاهر علمنه اولدر دليل   كيم رسول ايتمشدي آني يا جليل

كل بوكز عبرة دليلين كورنه در   ديكله ايدي ايديوم كيم نيته در

عبرته يوقدر دليل الا مثال   چون مثل كلدي دقي يوقدر مجال

زيرا عبرة بو جهاندا ايازلو دور   سر آنوك جسمي اچنده كيزلودر

عقل اوتورمش دربقادر اول عبرته   كوزر اوندا نيجه در بوندا نيته

يا جهانك عبرتين ايدور بزه   جسم اچنده بر مثلدر اول سوزه

يا جسمنك عبرتين ايدور سنكا   بو جهاندن بر مثل كتدور اوكا

بو مثل بدا اينه در اودر تاد ا   علم و عبرة آنده كورنور ايدي دا

بس مثلدر عبرة اونده دليل   نيته كيم قرآنده ايدور اول جليل

الم تر كيف ضرب الله مثلا كلمة طيبة

حجبر توك بلدوك دليلي نه ايمش   ايدي كو حكمت دقي نيجه ايمش

حكمته هركيز دليل يوقدر عيان   الا شول كيم صادق اولا ديكليان

حكمته كه صدق اولماسه دليل   قنده سويلنسه اولور خوار و ذليل

زيرا كيم حكمت چلب نطقيدرور   بس دليلي مؤمنك صدقيدرور

صدقي يوغا حكمتي سن سويلمه   كي صقين اول حكمته ظلم ايلمه

لا تعطوا الحكمة غير اهلها فتظلموها

حكمتي الله كونكللرده قودي   آني غير اهلنه ايتمنك ديدي

اهلي اولدر كيم آنوك صدقي اولا   سن ديني قوشودن صدقي كلا

بس دليلي حكمتوك بو صدق ايمش   الله آني سنده آنوكچون قومش

كيم آلاسين حكمتي سن صدق ايله   هم قوياسين يارين اوندا صدقله

يوم ينفع الصادقين صدقهم

حكمتي بلدوك بوكز اسراره كل   نه درر اونده دليل اقراره كل

ولدقي معلوم كه كيم نيجه در   ديكله ايدي ايديوم كيم نيته در

علم اسرارونك دليلي سوكودر   زيرا سوكو جان اچنده ايكو در

تاكه سوكوا وليمجه اور تدا   جان اچندن ستر آچلماز ايدي دا
سومدوك ييره كشي راز آچميا   كه آچاروسا سوزي آندا اچمنا
جان جاني سوسه اوكا رازين آچار   كفر ايسه اسلام ايسه اوندا اچار
بس بو اسراره دليل سوكو ايمش   بو سوشمك دوست لره ايكو ايمش
اول تمام اولدي بوكز كل قدرته   كور بو قدرت علمني قال هيبته
اونده داخي آكلغل نه در دليل   قدرة اچره نه قوميش ربّ جليل
قدرته شولدر دليل كيم سه بيليا   نه كه ديدسه ديدوكني ايشليا
زيرا قدرة اولدركيم آل ايده   ديلسه هم جان آلا هم جان ويره
ايشلياكه ايلي ايده هر ايشي   يا يمغ و يقماغ اوله كمتر ايشي
نه دليل كورك دقي آيروق آكا   ديدوكين چون ايشليه اوكدن سنكا
بس دليل بو علم قدرتنده عيان   حكمني سورمك درر بللو بيان
قنده قدرة علمي وارسه حق درر   آني بيلن حاكم مطلق درور
هركه صاحب قدرة اولا شكسزين   آني كورن بلكه كوردي حق يوزين
كوزكو دراولكشي هم هركم بقا   كوره حق ديدارين اوندا مطلقا
اوشبو بيش علمي تمام ايتدوك تمام   بيشنه بيش بيريموز اولدي مقام
بيش دليل هم بيشنه كلدي عيان   كيم آنوكله كجدي اول بللو بيان

هركه كيم تنكري يازوزي قلدي سنا   اشبو بيش علمي تمام اول بلديسا
هيچ مشكل قالمدي اول كيشده   رحمت اولا اول كشي بو دنياده
عاشقنك جاني فدي اولسون آكا   اوندن آيروا اولسون اوكدن سكا
اول كشيدن حق بزي آيرمسون   دنيا آخر دوغر و يولدن ايرمسون

باب چهارم ن داستان پنجم در ششم مقام

تنكري علمين خوش درر بلسه كشي   ايشليا آنوكله هر بر ايشني
اتفاق و بلمك و قلمق در ايش   قلدوغي اوندا قبول اولمق در ايش
معنين بلمزسه علم اولور محال   بلدوكين قلمزسه خود كلي وبال
قلدوغي اوندا قبول اولمازايسه   پادشاهنك رحمتي كلمازايسه
اوقمق بلماك و قلمق آصي يوق   فاسد ايش ايشليانوك اوصي يوق
ايشدالمدي ايديوم بن اول كشي   ايشليا كيم فاسد اولميا ايشي
اول كزك كيم كندو اكسوكين بلسه   بي ريا اخلاصله توبه قلسه
چون ريا سوز توبه دن شربة اچا   نه عمل ايشلرسه حضرتده كچا
اول كشينوك ايشي فاسد اولميا   ايشليوبن سونكره محروم قالميا
كرچه بو علم و عمل حقدن بزه   غرض اولوبدر ايشلمك قامو مزه

الا طاعة توبه سوز قابل دکل | اول کشينوک مقصودي حاصل دکل
اوشبو سوزوک مقصودين ايدم سنکا | ديکلا ايدي نيچه در اوکدن صوکا
شول کلام الله که قران در قديم | بر بدي آني بيزه اول کريم
هم اوقنک هم معنيين بيلونک ديکي | چون بله بيز ديدوکين قيلوک ديدي
قيلنان چون لايق اولا حضرتا | تا ابد يولداش اولاسين رحمتا
اوقماغ و بلمک و قلمق نه در | قلدوغوک اوندا قبول اولمق نه در
ايشداليدي ايديوم بر برعيان | کيم بلهسين بو ايشي بللو بيان
قران اوقماقدا وار در بيش مقام | بيش کز اوقنا غله اولور تمام
ديکه برينه بونجه دورلو رنج کرک | رنج ايه اول کمسيه کيم کنج کرک
ديکله ايدي بيش کز اوقوناق نه در | کيم بلهسين بو حکايه نيسته در
بر اوقمق شول که قران حفظ اولا | حافظ آني يدي قراتله بله
قج عشر در نيچه آيت در تمام | معلوم اولا قج دور قدر قج مقام
لا بلمز معنيين لفظين بلور | ايله اولسا بر کز اوقماغ اولور
پس ايکنجي اوقماغي شول نه در | کيم بر ابد تحت لفظين بلدورر
ديکه بر حرفنک کيم اوقر معنيين | بيلور آنوک نه ديمک در قاموسين
تحت لفظنک بيلور اول نه ديدوکين | الا بلمز اونده مقصود نيدوکين

معنيوک مقصودني بلمک در ايش | پس اوچنجي اوقماغي اوقلمش
هم سوره هر معني مقصودينه | هم بله هر آيتوک مقصودينه
سبب نزول نه در آني بيله | شرح تقرير و بيان قلدن قله
بو اوچنجي اوقمق در قاموسي | زيرا بلينور بوندن معني معنيسي
ايلدي کل دور دونجي کورنه ايمش | برايشت کيم اولدقي نيچه ايمش
شولدرر دوردنجي کيم اول کشي | حضرتا لايق اولا هر ورزشي
بلدوکي علمي تمام ايشله اولا | اول علم بر له عمل ايله اولا
اولکه دوردنج اوقمق در شولدرر | علمي بو يله اوقمقلق يولدرر
کلدوک اول بيشنجي اوقمق لغا | شولدر اول کيم قلدوغوک کوکه آغا
طاعتوک اول حضرتا لايق کله | پس سنکا حق رحمتي بايق کله
چونکه الله دن سنکا رحمت ايره | علمکا هم طاعتوکا جان ويره
ديرله علم وعمل سنده تمام | محکوم اولاسنکا جمله خاص و عام
هر بر اعضا بر هنر ايتي اولا | ايشت ايمدي ايدوم نه ايتي اولا
کوزوک اولا حق نوريندن تجتلو | کيم باقدسنک قلاسنک تجتلو
قلاغوکدا اشويله اولا اول اثر | کيم اولاسين هر بريندن (اوندن) برخبر
علم حکمت کيم کله سندن دله | ايشدانوک کونکلي ايچره باز بله

هر بو دعا کیم کله آغزوکدن طوغا   برنفس ده اول نفس کوکه اغا
اللرو کله کتوراسین دوشمشی   دوتار اُرسَنک بیتوراسین بها ایشی
آیغوک باسدوق یره رحمة کله   نیره کیم وار و رالینک ایلدن ایله
عقلنک الله صنعنی فکر ایلیه   صنع اچنده صانعا شکر ایلیه
کونکل الله رحمتیله شاد اولا   جمله دورلو قیغودن آزاد اولا
حاصل اولا اول زمان قرب و وصال   عید اولا سنکا بو جمله ماه بسال
سنکا باقن آنی کوره شکنزین   کوزکو اولوب کترا سین دوست یوزین
شول سببدن سنکا بو دولة کله   کیم ایشنک اول حضرتا لایق اولا
چونکه طاعة او نده مقبول اولمیه   اول کشیده اشبو دولت کلمیه
چون قبول اولمایه حضرتده ایشی   حاصله کلمیا هر کیز اول کشی
نیه بنکزر اشبو سوزکه ایتدم سنکا   عشقله دیکلر الینک اوکدن سوکا
شوکا بنکزر کیم کشی خوان ایلیا   آنو کله دوستلرینی طویلیا
چونکه اول نعمت تمام قیننبشر   اول بشنجه خاص عام اونده اوشر
آش بشیجک از ره خوانسالار کلو   زیرا خوانک ترتبنی اول بلور
کتورور اول نعمتی چاناقلر ا   دوزر اول چاناقلری طابقلر ا
چونکه خوان آراسته اولور تمام   بو بیرور کیم اوتورر لار خاص عام

بیر غو رخوانی و خلق ازره بقار   ایکه و یر ور صلا کندو چقار
چون صلا دکدی و خلق مشغول اولورلر   ایدر و کنجه صونا اول خواندن آلور
قنقی آش کیم خوش کلور سه کونکلنه   لقمه لقمه آنی آلور آغزینه
الیله ایلتور آنی آغزنه   دیش اورور چینر که چیقا مغزینه
لذتی چون چینر آنی حل ایدر   طوقلیق اوندا حاصل اولور کیم یودر
یدوکی چون قورسغنده هضم اولور   جمله دورلو اعضیا قوة کلور
قوتی تن حاصل اولور کشیه   اشبو سوزدن سنکا معنی ایشیه
بو مثلدر معنین ایدم سنکا   دیکله ایلدی نیجه در اوکدن سوکا
خوان بو قرآن در که ویردی اول جلیل   کیم بو خوانه یوقدرر اولمق ذلیل
چون دلادی حق بو خوانی مطلقا   دوزدی یوزیکرمی دورت بیک مطبخا
کوکش پیغمبرلرک مطبخ دررر   کونکلی خود چوملک کبی مطلقدررر
یرده کوکده یاش قورو قالمادی هیچ   کیم بو مطبخلرده اولمدی حوایج
یدی بیک یل قیندی بشدی تمام   تا مدینه دعوتا اولدی مقام
کلدی خوانسالار دوزدی ترتبی   زیرا اوکا ویردی حق بو منصبی
یدی قات خوان ایلدی دوزدی تمام   عالمه دوبدر بو خوان دوشدی تمام
آکلهٔ خوانسالار کیم در ای صفا   مصطفی در مصطفی در مصطفا

كورسنكه هر بر ورق اولدي طبق … دكمه بر حرف اول طبقده بر چنق

دكمه حرف معني سي بر نعمت درر … بر بينه بنكزمز لذت ويدور

چون نبي دوزدي بو رحمة خوانني … خوانه دوندردي بو خلقنك يوزني

چون بو نقدي خواني واوردي صلا … واي اوكا يمية محروم قالا

ديكله ايدي يمكي نيجه ايمش … كيم بله سين بونده مقصود ندا لمش

حافظ اولدر خوان قتنده اوتور درر … تنقي آشدن ديلر ايسه كوتور ر

نحت لفظين بلدوكي شول درينه … كيم آلا در آلدوغني آغزينه

اول نزولين بلمكه يمك آمك … شولدرر كيم اول طعامي چينمك

شويله كيم بلدوكي دوتمق درر … يعني اول چينا دوكين يوتمق درر

ايشلدوكي لايق اولمق حضرتا … ييدوكين سكمك كبي در صورتا

ييدوكي سكمانه ايسه شربت ايچه … اول دوتلمش معدهٔ شربته آچار

طاعتي بجمز ايسه نتمك كرك … توبه قيلوب ال اتك دوتمق كرك

وتوبوا الى الله جميعا ايها المومنون لعلكم ترحمون

اشبو سوزوك تقديري اولدي تمام … ييش كزا وقتمق دله كلدي تمام

معلوم اولدي نيجه اوقمق كرك … وقتين كور نور نه اوكنمك كرك

خلق

خلق صنور كيم كندوني قرآن اوقير … الا بيلوك كيم بني قرآن اوقير

قرآني بز قنجرو اوقي يه وز … اول اوقير اول كستوراي يوز

اولدرر مؤمن لروك قولاوزي … آنوكله بولنور ديه لك اوزي

دولة آنوك كيم اوكا يولداش اولا … رنج ايمكدن اوكا بغري باش اولا

باتي خوشدر عاشقنك قرآن ايله … سودآيي كونكل ايله جان ايله

كر دكلمسيدي قرآن اينمكي … معلوم اولمايدي بو دينك يكركي

يانغميدي جانلر ايچره بو چراغ … ظلمت ايچره بوليميدي جان قراغ

اول چراغوك طلعتندن دكدي تاب … كيم توجه اوكا ايلر شيخ وشاب

حق بني اول سوكودن آيرمسون … دنيا آخر دوغرو يولدن آيرمسون

الباب الخامس من خامس اهل السلوك جلوتكي خلوت

ثاني اولكيم خلوته كيرمك ديلر … خلوت ايچره نفسي اولدرمك ديلر

قصد ايدركيم اوندا انجا اوتورا … تا كه نفسي اوكا ايمان كتورا

فكر فاسد كندا اوزيندن ياد اولا … روزكار شرندن اول آزاد اولا

يعني ديلي قورتولا انديشدن … حضرتا طاعة قله بوجان وتن

كوشه لرده براوي خلوت قلور … دوتورر اوندا آني خلوت بلور

نیچه خلوة کیم جهاننک تشویشی　　داکی اولمش باتمش اوکا اول کیشی
کونکلی جانی تشویشو غلبه طولو　　یعنی خلوتده میم دین اول دلو
خلوة اولدر اونده غلبه اولمیا　　اندیشه اول کوکلا یول بولمیا
یعنی بیش قة غلبه وار دردنیاده　　خلوت اوندن اچو ودرای دده
هرکیم آندن قوتولا ایللوبیان　　خلوت ایتی اولدر بیلو کم عیان
ایشید ایدی بیش قة اول غلبه ندر　　کیم بلهسین بوحکایه نیته دور
وصف بدلا شرحنی ایدم تمام　　کیم سنکا معلوم اولا خلوة مقام
کلدوک ایدی بریسی اول غلبنک　　سلطنت حکمی در اوستوکده سنوک
هر دم آنک غلبسی اکسوک دکل　　تنمی وار درکیم اول آکا یوک دکل
سلطانی ذکر ایلمز دل اولمیا　　اول آکلماز هیچ محفل اولمیا
قامودلده سویلنو در دور مدین　　کیم اولاکیم آکمیا سلطان آدین
هم اکاردلار آدنی هم ایشنی　　کمسه واری کیم بیمز تشویشنی
کاه عدلی کاه ظلمی سویلنه　　خاص وعام جمله آنی ذکر ایلنورلری
کاه بکلا آکاه درکاسیء جری　　کلدی واردی آخری اوردی ایل
کاه ایلچی سوزی ال تمغا یله　　شهر طولو غلبه وغوغا ایله
کدیسانا کاه قبجور رکه تغا　　قوشنا قوشمش ایلی هر دم سنغا

اشبو

اشبو سوزدن خالی اولمازخاص وعام　　بوکلاجی طبطولو در هر مقام
بریسی بوسوزدر اول غلبنوک　　بوکلاجی تبجوک رخو دسنوک
بنه بوندن ایچوبیقه دسیقی　　غلبه وار آنوک دقی علمین اوقی
اولدقی کوردنیده نه درعیان　　دیکله ایدی نیجه دربیللو بیان
سولدر اولکم ایش وقونشی دوست ویار　　هر برینوک سنده بر مقصودی وار
کیمسی اولدی یَشا وُرمق کرک　　قومنوک هم کونکلنی صورمق کرک
کمسی خوش دوکون ایلر ایل کاود　　اوقدی وارماز ایسنک کونکلی قلو
کمی صیبه وصورمق ایستر صودانی　　کمی بر دم کورمک ایستر کوزآینی
کمی خسته بر بر بینه کینی وار　　خوش صفا قل بر بر یله آنی وار
کیمسی شونی دلر اید ته کیچه　　کیم صورا لر ننه سین حالنک نیجه
هر برینوک حالنی صورمق کرک　　هر برینوک مقصودین ویرمک کرک
هیچ اکسلماز بو ایش یلدن یله　　نیچه لروک عمرینی ویردی یله
بینه وار در بر قتی غلبه دقی　　شویله در کیم بر دم آکدرمز حقی
نیچه باش اول غلبدن اولدی یمی　　عمری کچدی بولدی خلوت دمی
دکله ایدی اولدقی نه درای یاد　　باغ وجفت وملک ومال روزطوار
هر بریسی اچون کدک در بر امک　　باغی بودادمق کرک وبیل المک

جفتی قوشوب تخمنی تیچوق کرک / چون اکین اولدی بوکز بیچمک کرک
حالی ایشلتمک و باشارمق کرک / کوتوروب ایلدن ایله وارمق کرک
کر عمارة اولمازایسه ملک دقی / حاصلی بتمز و اولماز رونقی
هم بشارلمق کرک روزوطوار / چاره یوق قمندا یسه قیغوسی وار
خاص وعام وبک وقول یخول بای / غرق اولجدر بو ایشیله او نکای
بر دم اوجه بو غلبدن خالی دکل / کیم اولاکیم اول آنوک حالی دکل
بینه واردر بر اولو غلبه بینه / شویله کیم هیچ بنکزمز آیدوغنه
اولدقی بر کی ایشت نیجه المش / اکیم بلهسین بو حکایت نه ایمش
آنه آنا عورة اوغلن قیز کلبن / قامینوک سن یسنک کرک غمین
آتیا و آنیا حرمت کرک / عورتا و اوغلنا نعمت کرک
چون اولالدی اوغول اورمک کرک / اغی اطلس آت قتیر ویرمک کرک
قیز بویا دکدی بر کوا ایله جهیز / الین آل بر کشیه اسمادله تبز
چون اوغول قیز ساغ اولا قیغوسی وار / صاپر و اولسا خود دقی قوقوسی وار
اشبو غلبه تشویشندن خاص عام / عمری کچدی بلمدی خلوة مقام
قامو سندن اولو بر غلبه دقی / واردورر کیم هیچ ایشتدر ز جقی
آیروغندن جهد ایدنلر قورتولور / الا اول غلبه اولیجک آیزلور

دیرلکنده اوندن آیروالن کشی / اولدرر مطلق حقی بولن کشی
نه در اول غلبه دیوم دیکلر ایسنک / دیکلیوب سوز معنیسن آکلارایسنک
شولدر اول نیجه که تنده جان اولا / اوج یوز آلتمش دمارکده قان اولا
قان اچنده یوکرشور نفس هوا / اردر اولکیم آنی کندودن صوا
کبر کین وبخل وهم فسق وفساد / قتلرینده حق سوزی یولق کساد
فعل وفتنه حرص وحقد وشر شور / خلوة اولماغه کشی قنده قور
خشم وغیبت جهل وانکار وریا / قوریسی کیم وواسین تنکر یا
دکمه بریتوک غلبه سندن خاص عام / جوش اچنده قانی خلوت ای همام
هرکه بو بیش غلبدن قورتولمدی / بیلوک آنی هیچ خلوت بولمدی
اول کوکسه کو که چقسون یلکوزین / خلوت اولوب کورمیار دوست یوزین
کرک اینسون یدی دکیز قعرینه / خلوت ایتی اولمیسر اول ینه
کرک آعنسون یوجه طاغلر باشنا / دوستله اولمایسار در آشنا
جونکه دنیا غلبسندن چقمدی / خلوة ایچره دوست یوزینه بقمدی
خلوت ایتی اولدرر کیم دنیدن / قورتولا دنیی یوروکن بو بدن
اولومندن ایلروا اولمیش اولا / خلوت ایتی اول کشی اولمش اولا
کندا اوزیندن چقر نیجه آدمی / بولمدی قندا اسدا خلوت دمی

جونکه کندو وارلغندن یاد اولا — قندا اولسا اول کشی آزاد اولا

غلبه ایچره خلوت اوله اول کشی — حقدن آیدو اولیا هر ورز شی

عاشق آنوک اتکین الدن قوما — تسبیح ایدن آدنی دلدن قوما

اولدرر اول پادشاهنک رحمتی — بو جهانوک اول جهانوک دولتی

کر بولاردن کمسه کیم بهره آله اول — تا قیامت رحمت ایچره قاله اول

بونلرو کله واره کوره کل حضرتا — کیم ابد لایق اولاسین رحمتا

ای کریم بن کرم سن قل کرم — ایره دورسون رحمتوک هر دمبدم

داستان پنجم ارباب — پنجم بیان سفر

ایشت ای ساغون دیوب دعوی قلن — اولمسون کیم اوله بو دعویک یلان

اودا اولا ساغن دیمک صیروکشی — عیب اولا بایون دیمک یوقلوکشی

خلق تمو یوحسول اولا و تنکری بای — قامویا ذوقین ویره ربل اونکای

خلق شکلدر الا بلمز کیم ندن — نوار اژیو دورسه ساغ اشبو بدن

هیچ دردیوق کیم اونوک درمانی یوق — الا حلقنک کندویه فرمانی یوق

مصطفا ایتدی سفر قلق کرک — ساغلغی هم بایلغی بولمق کرک

قال النبي عليه السلام سافروا تصحوا تغنموا

کر بو خلق صیرو دکل بیتا بدی — ساغلغی ایتنک ایچون دیبا بدی

آدمنک بس بیش ییی صیره اولور — صیرعیه تیمار ایدوک یوخسه اولور

هیچ حاجة یوقکیم اولماز دوا — هیچ دردی یوق کیم اوکا یوقدر دوا

الا مکر کیم اجل ایرمیش اولا — قامو ایشدن اول کشی قالمیش اولا

کیم آنوک دردینه درمان اولمیا — رنجنه تیمار آصی قلمیا

یوخسه آیدوق نیچه کیم بیچاره وار — قامینوک دردینه برچاره وار

بس بلوک صیرولدا وار در مدد — تنکرنوک فضلی اوکشدر بی عدد

کلدوک اول بیش صیرولق کورنمش — کندا اوزوکده هر بدی قندایمش

هر بیرنوک صابرو اولور بلکل آی یار — ساغلغین ایتار اینک قلغل تمار

دیکله ایمدی هر بیرنوک آدنی — کیم بلهسین اشبو سوزوک دادنی

بر بیی شولدرکه تن صیرو اولور — بر نفس درخود اول ایشدن قالور

بر بیی عقلونکدرر بلمزمیسین — بری کونکلدر تمار قلمازمیسین

بر بیی جاندر کیم اول رنجور اولور — نیچه لرجانی کیم اول رنجدن اولور

ایشدا ایمدی هر بیرنوک رنجی نه — نه کفار ندر بولاروک رنجنه

نه دورتن رنجي نيجه ام كرك
اول جراحتدر اوكا مرهم كرك

تنده يا انده چقار يا زخم اولور
اوكا نه درمان كرك جرّاح بلور

بوتنوك صايرولغي شولدر عيان
اوكاجه احدر حكيم بللو بيان

چونكه تن صايرولغين بلدوك عيا ندر
ديكله ايمدي بر بو نفسنك نيجه در

نفس ده اولدر صايرولق كيم خلق بلور
صايرو ديب خلق لر آني صورا كلور

چون يمك ايچمك بو نفس اللنده در
بى تغيّرلق دخى يولنده در

يا ييمكدن ناموافق لقمه لر
كلور اولور دمبدم نفسنه ضرر

يا شوق قويلميش اولور يا ضد هوا
طيب اچنده ايستنك اول درده دوا

اولكه نفس صايرولغي درشولدرر
آكا درمان طيب اچنده بولدرر

نفسي بلدوك ايمدي بوكز عقل كور
نه ايمش آنوك دخي رنجيني صور

چون بلدسين سن بو عقلنك رنجني
اكليا سين اشبو سوزوك كنجني

عقلنك اولدر رنجي كيم فكري تشتّت
فكر ينه اوطايسي ايشلر دوشار

كاه اولور كيم فكر ايله چوق مال بولور
ويروز آني فكر ايله ملك آلور

كاه آلور بر اولو بكوك قيزيني
سلطان ايلر فكر ايله كندوزني

كاه واروز فكري ايله بر ايل آچار
كاه متاعلر كوتورر دريا كچار

كه ييار كاه يقار كاه اولدرور
فكر ايله هيچ اولماز ايشى اولدورر

اورندا آلكاز چلب امرينى هيج
بو هوس لر كوكله دولمش بيچ بيچ

بويله اولسا بس جقل رنجور اولور
اشبو رنجدن عقلي صحبت يور اولور

اوليا نوك صحبتن هركيم بولا
عقلي آنوك اشبو رنجدن قورتولا

شربتي عقلنك ولي قاتنده در
دكله بو كز كيم كوكل رنجي نه در

بو كوكل رنجين دخي بلسنك كرك
نه ايمش درماني قلسنك كرك

چون كوكل رنجور اولا قيغو دوتار
قيغودن قيغو ينه قايغو بتار

بو كوكل صيرولغي قايغو درر
واى آني كيم قيغو اوكا جودرر

قيغو اكلنسه كوكلده زنك اولور
زنك اولنجق كوزكو يوزي تنك اولور

غصه و قيغو كوكلدن كيدي جك
بو كوكل باغچه لري ويرو چچك

بيتر اونده معرفة يمش لري
صاغ كوكولوك بويله اولور ايشلري

هركيم ايستر كوكلي رنجدن قورتولا
ايديم كيم نيليه اول نه قيلا

اول اولولار صحبتني ايستون
واروسون اونده علم حكمة ديكلسون

چونكه حكمة ايشده اول شاد اولا
كوكلي قامو قيغودن آزاد اولا

چون كوكلدن قيغو كلي سوره له
رنجي آنوك صاغلغن دكشوره له

بلكه ايدوك يرده بو حكمة نوري
ديركوزر اولمش ايكن كوكل لري

نته كيم يغور رضوي كوكلدن يغاز
اولو يرلر ديرلور نعمت طوغار

بس کوکل رنجنی بو حکمة صواب — زیرا کیم حکمتده الله نوری وار

اولاقی بتدی بوکز کل جانی کور — دردنی بیل دون ینه درمانی کور

جانی داقی صورنه دندر دردی نه — کورنه درمان اولور آنوک دردینه

ایشد ایدی ایدیم شرحی ایله — کیم بلهسین بو ایشی قلدن قله

نوخت که نفس دن صادر اوله بر کناه — کیم دوتا قول ازره آنی پادشاه

آنوک اودندن بو جان صیره دوشر — زیرا دوستدن دیدلکی ایدو دوشر

کم کناه دن ذوق آلور نفس یاغلنور — الا جانوک یولی حقدن باغلنور

جون کناه جانی کلدر قاه قاه بصر — محبوس ایلر یولی حقدن کسر

بو کنا هنک هر بری بر داغ اولور — جان آنوک الندن نیته ساغ اولور

یارین اوندا بو کنا هنک جرمنی — جان کوریسر اول عذابی اولی

بس اول اوددن جان بو کز صبر اولور — زیرا دوستدن دیدلکی آیرو اولور

کورسنکا کیم مسکین اولوب یاسلور — ذکر طاعتدن غذاسی کاسلور

نیته کیم رنجور اولن نسنه یمز — بکه سویلمکه رنجی قوماز

ایمدی بو رنجه بنده درمان کرک — ایستمن درمان که کیم جان کرک

دکله درمان نه در ایدم عیان — کیم بلهسین بو ایشی بللو بیان

توبه در جان رنجنه شربت بلونک — ای یارانلر توبیه رغبت قلنک

چونکه

چونکه جان بو توبه دن شربت ایچر — حق آنوک اوزرینه رحمت صاچر

یا ایها الذین آمنوا توبوا الی | الله | توبة نصوحا

جانه صحت ایره اولدم شکوزین — کوزین آچار قارشو کورر دوست یوزین

هم شکوردن هم اوتانمقدن قیزر — نه کناهی وار ایسه درلر بیزر

ساغلور جان دورلو رنجدن آرتور — قند ابقسا کوزینه دوست کورنوز

بو قدر سوز طبدرر آکلا بنه — صدقله اقرار ایله دیکلاینه

کشی اولدر کیم آنوک اقراری وار — بیلمن سوز اوکا کیم انکاری وار

عاشقنک ایستدوکی شول کیشدر — کیم بو سوزی جان اچندن ایشیدر

سوزی دیکلکن کوزی معنی کورر — کونکلی اول معنی ایله دولمش کیدر

ای جلب سن روزی قلغل قامو یا — شولی کیم سوزدن کونکل معنی دویا

داستان [illegible] ابیات [illegible] | در شرح | [illegible]

ایلک سنکا بلمک کرک کیم اول آله — نیجه دوزدی دنیایی اول پادشاه

کافلهنون اورتسندن بو جهانی — نیجه دوغدی آشکار او نهان

چون بو خلقی یوغکن وار ایلدی خوان بداقدی قاموسنی طویلدی

هیچ خلق یوقدر کیم اول نعمة یمز واکر ور هیچ کمسه محروم قومز

خلق خود نعمت یمک بایق دور الا خوانی کندویا لایق دور

هر بیوک خوانی لایق اوزینه هم موافق نعمتی کند اوزینه

یر ده کوک ده نه که مخلوق واردری حق خواندن پیودور هر بری

هر بری حالنجه خوانی وار دور الا بو خلق اورتدا سرور دور

عقلی بو ملکه خلیفه ایلدی قامولاردن عقلی آرتوق طویلدی

واذ قال ربک للملئکه انی جاعل فی الارض خلیفه قالوا اتجعل فیها

آنوکیچون کیم آنوک بیش حس وار هر نه نوکسه لذتنی اول طویار

ایشیدیلدی ایدیوم حس نه در کیم بلدسین بو حکایت نیته در

بری بیمک در جهانده خوانلری بری ایشتمک در خوش اونلری

بری شولر خوش ییی لر بیلکیه بری کوره خوش تفرج ایلیه

بری دادمقدن آلور لذتلری ویردی حق بیش حس بو نعمتلری

که یلمکدن لذت آلور معتبر که ایشتمکدن آلور طاتلو خبر

که ییی لر خوش لطیف چیچکلری که بقادکوزدن کورر کوچکلری

که نیه کیم میل ایدرسه آل صونر حس اچنده کیزلو در بو بیش هنر

الا اولکیم اولیا عقلی دور آنوک ایشی قامودن عالی دور

زیرا کیم اول عقل کل درای کشی ایشدایلدی نیجه در بخشایشی

نیجه لذت روزی قلدی حق آکا دیکله اشبو حکمتی باتغل طنکا

کلدوک ایلدی ایدیوم مقصودنه در کیم بلهسین اشبو حکمت نیجه در

اول زمان کیم حق یراتدی عقل کل کیم جهانده یوقدر اوندن اولو قول

یوغدی بو بیر و کوک اوچمق طمو عقله خوان اولماغیچون کلدی قمو

اول زمان کیم دوغدی بو عقل آجدی یعنی کیم قولدر حقه محتاج دی

پادشاه دن خوان توقع ایلدی شاه آنوکیچون کورکیم اول دم نیلدی

آجدی یوقلیق مطبخینی اول حکیم دوزدی وارلق خوانن اوندا اول کریم

دوشدی عقل اوکنه اوردی صلا وای اوکا کیم یمیا محروم قلا

پس بو عالم تنکری خوانی در ای یار ایشدایلدی ایدیوم خوانده نه وار

جمله صورت کیم یرادلمش دور اول عدمدن عالمه کلمش دور

هر بری بر کاسه در نعمت طولو نعمتی حکمت در آکله ای اولو

نیجه بینک یلدور که بو عقل آنی ییر نه بو خوان اکسلدی نه عقل اولدی تیر

خوان بو عالم نعمتی حکمت دور اول که خوانلاری در قدرت دور

خوان یدیا بوکز سماع ایستر سماع خوش آوازلار قلمق ایستر ایتماع

قولاغین اول کافله نونه دوتار ایشدوب آکا اینا اول سازیتار

زید اول سازدن بو صوفی کیم دزدر رقصه کرمیش دورسین هی چرخ اورور

جمله خلق اول نغمه دن جنبشده در کورسکا کیم هر بری بر ایشده در

زه که نغمه دکمدی بر دم اونی اولدر جو روندن آیی کونی

اول دیدی اولدی اولو دراولسار کنفکان بس نیجه معزول قالسار

اول زمان کیم حق بو سازی دوندره اوتورا بو صوفی خرقه ایندره

جونکه ساز ایستر عقل دیکار شونی خوش سماع ایله حقا قرشو یونی

بو کن ایستر خوش بیی لب بیلیه دکله ایلدی ایدیم کیم نیلیه

یده کوکده که مخلوق واردرر قاموسینه بو عقل بورینین ازور

بیله حق بیی سین ایستر بولور قنده وارسا اول بیی معلوم اولور

نیته کیم اول مصطفی ایتدی عیان با که رحمان بیی کلور زروان

وقال النبي عليه السلام اني لاجد نفس الرحمن من قبل اليمن

کبدولرسین سندقی بیله لسین انوکیله جانوکی طویلا لسین

قرشو دورغل اولیا بوک یوزینه دوت حقل یوزینین بولار وک سوزینه

کیم

کیم الاسنن اول نفسدن بیی لز بیله بیله آنی بو بیله بیی لز

جون عقل حق بیین خوش بیلدی بو کزین کوزکلو یوزه میل ایلدی

کلدی کوزدن بقدیا عالم نقشنه بلدی کیم نقاشی کیمدر نقشی نه

نقشی قور نقاشنه حیران اولور یعنی حق درکاهنه سیران قلور

قنده کیم بقسا کورر حق یوزنی آنوکیچون اونور رکند اوزنی

اینما تولوا فثم وجه الله

عقله هر دم کورونر در قدره یوزی اول یوزی نیجه کوره صورة کوزی

کردلرسین کیم کوراسین سندقی بقدوغوک یده کمانسوز اول حقی

کوزکوده تغل عقلوکا صنعینی سن کیم کوراسین صانعی اول کوزکودن

ینه دوشدی عقله بر خوش آرزو دیلدی قوجاغوش خوش خوبرو

ایدیم کیم نه قلودعقل آکلغل آکلیجق اشبو سوزی طا کلعل

مصحف ایچره صحرا الرواکا فزی کیم دوشبدر بونلرا الله نوری

صحرا یوزی طو بطولوچادر دررر نه دلرسنک اونداسن حاضر دررر

مشک عنبردن درر اول خیمه لر خیمه ایچنده نه لر واردر نه لر

خیمه ایچره اوتورر خوش خوبرولار کیم چابونک رحتندنر بولار

يوزلري توري گنشدن کوکلورک — دکه بر بینوک بویی نوروون بر ذوک
صحرا کاغذ خیمه یاز و معنی خوب — نیجبي صبر ایده عقل اوکا باقوب
تبن عقل اول صحرا یه حیران قلوب — کوردی اول کوکجک لري حیران قالوب
کیم بر اول خیمه لرده اول صونین — هر بریندین حظ آلور زه خوش هنر
حورغلان صانمکدن کوکدن ینغان — الا بیلمک کیم بو صحبت دن طغان
اول کشیدن کیم بو صحبت کلمیه — یا برین اوندا حورو غلمان بولمیه
کر اینانمز سنک بکا باق مصحفا — حرف الجنده معنیین کور ای صفا
معنی دوت عقله وار کیم ایدسین — تا نه لذت وار در اونده کورسین
عقله ویردی حق بو بیش دورلو ایش — عاقلینک سندق ایشدا ای کشی
اولیا بخشایشی در اول هنر — دکه جاهل بو ایشه آل بی صونش
عاشق آنک قولیدر کیم ایش بله — اشبو بیش دُرلو هنر اوندن کله
جمله عرین ذوق ایچنده کا چره — اول ازلدن تا ابد دولت سوره
ای چلب سن روزی قیل قولاروکا — اول دو کنمز خزاني بو خوش لارکا

[illegible]

قانی اول کیم الفقش ایستر اولوردان — وصف حالين دیکلسون بن دکلوردن

ایدیم کیم نیلیه اول نه قیله — کیم اولولاردن مدام آلقش آله
نیلیه کیم دولت اوکا یار اولا — پیر و کوک لهلي اوکا دلدار اولا
فنق دیلدن آلقش آلا اول کشی — کیم دونه خوشنو دلغه هر بر ایشی
اول که بلمز آلقشی رکمدن آلا — نه بلور کیم خشنو داوندن کیم اولا
کر دلرسنک کیم بلهسین دیکله کل — دیدکوم سوز معنیني آکله کل
ایدیوم آلقیش و خشنودلق نه در — کیم بلهسین بو حکایه نیته در
دنیاده بیش قاپو واردر ای صفا — هر برینه جانله قل غل و وفا
هر کیم اول بیش قپودن آلقش آلا — هر برینه جانله شکر زین اوندن چلب خشنود ولا
ایشدا ایدی هر بر بینوک آدینی — کیم بلهسین اشبو سوزوک دادینی
بیبي آتا یله آنا در وید — بیري اوستادوک دکلي یا نه در
بري آخي دربري شیخ قاپوسي — اولسا کرک هر بیرینک طاپوسی
بري خود حضرت در ربللو بیان — بیش قپو بونلر درر بلکل عیان
ایشید ایدی هر بو بینه نه کورک — طاپوسي و قوللغي نیجه کرک
وصف بر له شرحني ایدم تمام — کیم سنکا معلوم اولا بو بیش مقام
هر بر بنده نه کرک دربیلسین — آکا لایق قوللغي قیله سین
کلدک اول آتا آنا قاپوسي — ایدیوم نه در بولاروک طاپوسی

بو اوغول قیز بس اتا یه آنیه
فرض واجب درکه اکرام ایلیه

نه که دیه سه قارشو سوز قیترمیا
محکوم اولا هیچ قاشین قنترمیا

ولا تقل لهما اف ولا تنهرهما
وقل لهما قولا كريما

بر زمان آتا آنا ایثار ایدی
اوغلی وقیزنی نیسلر ایدی

بوکز اوغول قیز کرک کیم ایشلیه
آتنی وآننی خوش بسلیه

آتیا اوغول کرک کیم یاد اولا
دوغو یولدا دونه دلدار اولا

آنه کونکلین بجلیه هیچ ایمدین
آتا کونکلین ایسته یه هی دورمدین

اول کشی هردم بدم آلقش آلا
بس بلونک اوندن چلب خشنود اولا

اول تمام اولدی بوکز اوستاده کل
جهد قل آنوک دعا آلقیشین آل

کیم چلب خشنود اولا هردم سنکا
رحمة اولا یولداشوک اوکدن سنکا

نیدب اوستاد آلقیشن آله سین
هم چلب خشنودلوغینی بوله سین

ایدیوم قلدن قله دیکلر ایسنک
دیکلیوب سوز معنی سین آکلار ایسنک

خدمة ایت اوستادوکا سن قول کبی
شویله کیم بربابه یوخ اول کبی

هر کیم اوستاد ایشکنده قول اولا
تنکری قاتنده سوزی مقبول اولا

اوکدن آنوک علمی او لمالو ل
هر نه کیم دیر علم اچون قلغل قبول

بو شریعة درکیم اوستاد اوکده در
رسم وارکان ونشان آد اوکردر

فرض سنت بلدرر نفسه عیان
دعوت ایلر طاعتا بللو بیان

قنقی نفس کیم طاعتا کلمادی اول
تنکرینوکا امری نه در بلمادی اول

بس بلونک اوستاد عالملر دورور
کیم شریعة نیدوکنی بلدورور

ایله اولسا اونده کی عزت کرک
هم ادب ارکان وهم خدمت کرک

کمسه کیم اوستاده خدمت قلمیه
هیچ کمان دوتماک کیم اول آلقش آلا

هم چلب خشنود اولا اوندن عیان
کیرتو بلکل بو سوزی بللو بیان

اولدقی بتدی بکمز کل اخیا
قو تلغ ایت اخلاصله قلما ریا

بک قوشانسن اول قپوده از
کوچ کتور کل صبر ایدوب اول نیر

مالوکی ترک ایت یوز دوندرمکل
کالنی خوش دوت قوروکوندرمکل

حق یولنده دونی ودورکل سینمدین
یولی کستر یول سوزه قینمدین

طپراق ایله یوزوکی یول اهلنه
اولمون کیم دوتسین کیبرو کینه

کیم اجی هردم سنکا آلقش قلا
قمدقی سندن چلب خشنود اولا

آخدن کجدی بوکز شیخ قاپوسی
کور آنوک داقی نیجه در طاپوسی

نیدسین کیم اولدقی آلقش قله
هم بنه سندن چلب خشنود اوله

شیخ اوکنده شویله دورغل سن ای یار
شیخدن اولو کورمکل هیچ اختیار

شول کوزیله کیم بقرسین سن حقا ‏ ‏ اول کوزین باق شیخکا سن مطلقا
حقدن آیرو کورمکل سن شیخی کی ‏ ‏ شیخه باغله کونکلوکی و عقلوکی
شیخ کونکلی کوزکودرسن باق آکا ‏ ‏ کورونه اول کوز کودن الله سنکا
شیخ اوکنده سن فدی قل اوزکی ‏ ‏ آنی سن آل و یر آکا کندو اوزوکی
چون قلهسین سن بو بازاری تمام ‏ ‏ پس بولاسین شیخ کونکلنده مقام
شیخ نفسندن سنکا آلقش کله ‏ ‏ لاجرم سندن چلب خشنود اوله
اول دقی اولدی بو کزکل حضرتا ‏ ‏ کور آنوک قوللوغنی قل خدمتا
آنده خدمت نه ایش یلکل عیان ‏ ‏ ایشدایدی نیجه دربلو بیان
اول ایشکده یوزوکی اور طپرغا ‏ ‏ وارلغکدن چیق فنا اول یوقلوغا
حقدن آیروق هرنه کیم سرمایه وار ‏ ‏ تدکین اورغل قامسینوک سن ای یار
علم وعبرة ذکر طاعة قاموسین ‏ ‏ اونودا ولدم اچاغین وطاموسین
تجرید اولغل وارلغکدن کلی دور ‏ ‏ عقلو جان ونفس کونکل تدکین اور
قو بو یولدا اشلاروکی سن یلکوز اول ‏ ‏ سندغی سخازسین اوندا سغیر اول
رنک وآدو رسم و ارکان ونشان ‏ ‏ ایسته اوندا زمان و یا مکان
قامو سنده محو اولیحق کوز قلمه ‏ ‏ پادشاهدن اول کوزه کورمک کله
آنوکیله باقوب آنی کورسین ‏ ‏ اول کونکللر مقصودینه ایرسین

تقریر

تقریب اولدی اوش تمام اول بیش قمو ‏ ‏ بلدوک اوندا نه ایمش قوللق طپو
نیلیو بن لایق اولا قول حقا ‏ ‏ معلوم اولدی هیچ کمانوز مطلقا
ایش بلندی ایشلیاسی ار کرک ‏ ‏ بو یولی بلمکا وارماغه کی سرور کرک
عاشق آنوک قولدر کیم یول ورا ‏ ‏ حق کمی سودیسه یولی اول ورا
اونلروک یوزی صوبیچون ای کریم ‏ ‏ بزی بزدن ایستاکل ای رحیم
رحمتکدن یارلغاقو لاروکی ‏ ‏ روزی قلکل سن بنده دیداروکی

داستان نهم اندر باب نجم که سالک حضرت عزت چون حقه میرود

نیته بولدم بر مثل سندن سنکا ‏ ‏ دوت قولاغوک بردم اوضه بندن یکا
کیم بلهسین بو مثل قنجا وارور ‏ ‏ سوزی نه در معنیسی نه کترور
بلدوره بو سوز سنکا نتمک کرک ‏ ‏ حضرتا کسه نیجه کتمک کرک
اوندا وارنلر نه در آکلایهسین ‏ ‏ آکله الحق بو ایشی داکلایهسین
ایشدالدی ایدیوم شرحی ایله ‏ ‏ کیم بلهسین بو ایشی قلدن قلهسه
بر کشی کیم دوردی سلطانه وارور ‏ ‏ بو مثللر دیکله بر نه کترور
اول کشی بلیش درلو ایش قلمه کرک ‏ ‏ ایشدالدی ایدیوم کیم نه کرک
اول کرک اول دوزه یول زادنی ‏ ‏ آلبان کتماکچون اول زادنی

هم دورده سلطان اچون جدمة طپو   کیم بولا اول واردوغی یرده قپو
چونکه جمله یول یراغی جمع اولا   هم موافق اول یولا یولداش بولا
چون یراغین ایلدی نتمک کرک   بوکزین یولا چقوب کتمک کرک
یولده هم کورنجه زحمت دارنده اول   خود امکنون اولمدی هرکیز بو یول
گاه اینش درگاه یوقوش گاه یازی بیر   یوله کیدن گاه شوق گاه ایتی یر
آجلق وآرنوق حرامی قورقوسی   یول اینوک هیچ توکنمز قایغوسی
تاکیم اول وارنجه سلطان شهرینه   کندو ازین ویرمک کرک یول قهرینه
چونکیم ایردی منزله ایتمک کرک   بر قولایی یر بولبان قونمق کرک
آنوک اچون قوندی اوندا اول کشی   تا تفحص ایلیه هر برا یشی
کوره بکلر قانی سلطان قنده در   آکلر اوندا ایش ننه درحال نه در
دوتنوداول سلطانوک بس بر بکین   قوپغیزالدن شول بکوک اول اکین
قوللوغ ایلر اول بکوک کونکلین آلور   شویله کیم اول بک اوکا خشنود اولور
بک اوکنده عوضه قیلی حالینی   تا بلور اول بک اونوک احوالنی
هم دقی عرضه قلور خدمتلرین   کوسترور بس اول بکه بیش کشلرین
بک وارور سویلر شها بو حاللری   دستور آلور آلور ایلتور اول اری
بک ایلچون طپویه کتدی کشی   قالدی اوندن ایشی اوتی یولداشی

هیچ کشنا آنوکیله واریمازن   وارسا داقی پادشه حکمی قومان
یالکوزین وارمق کرک اول طاپویا   قاموسیله چونکه واردی قاپویا
کوردی اونده دکمه برقوللر دورور   کیم مطیع اولماز ایسه بوینن اورر
زهره سی یوق دینمغا هیچ کمسنه   کیم دورنیا رقادشو سلطان حکمنه
هرکوک کیم نسنه سی یوق وارمغا   آنی قویمازلر سرایه کیرمکا
بوکزین اول بک اوکا اولدی سبب   ایلتدی سلطان اوکنه قالدی عجب
کچورر اول پرده لردن بک آنی   زیرا کیم دوتمشدی اتناکنی
چون حقیقة کوردی سلطان یوزنی   یاوی قلدی قورقودن کندوزنی
سویلیاسی برکلاجی بولمازن   قالدی عاجز نیلیاسین بیلمازن
بوکز ایش سلطانه قالدی حکم آنوک   چاره نه چون چوجی بتدی وارنوک
نه که سلطان حکم ایدرسه آنی لردرر   یا وبرور خلعت ویا خود آولدرر
اول کشینوک داغی یوقدر چاره سی   الا شول کیم یوزاوروب یالوارسی
کرقبول قلدی کچوردی لطف آنوک   یوخسه کرخشم ایتدی سوردی حکم آنوک
اوش تمام اولدی بو بیش دورلو ایشی   ایتدوکم اول سلطانه کیدن کشی
بری شولکیم ایلدی یول یراغین   بری شولکیم یوله باسدی آیاغین
بری شولکیم واردی قوندی منزله   بری شولکیم شاهی کوردی کوزله

بري شو لكم پادشاهنك حكمت — هيچ كمسنه زهره‌سي يوق كيم دينه
اشبو بيش درلو ايش كيم ديكلدونك — شرح بيلا بن ديدم سن آكلدوك
بو مثللر باغله آسي مخلوقا — كور بو مخلوق نيجه وار اورخا لقا
هم بو بيش درلو ايشي آكلا نه در — بو شريعت هم طريقت نيجه در
معرفت هم اول حقيقت نه ايمش — اول لدن علمي دقي نيجه ايمش
ايدون كو عشقله ديكلر ايسا ك — ديكليوب سوز معني‌سين آكلاريسنك
بو شريعة شولدرر كيم آد اولا — بيلو قيل كيم بو لاشاكه زاد اولا
يول ياغي ايلمك در مطلقا — اوشاك اولماچون كديرسين حقا
علم وطاعة هم سنكا آزوق درر — هم چلب دركاهنه لايق درر
چوق يراق ايت آي آندن چق يولا — خوش درر كيم بولاه آزوق بدل اولا
الاجهد ايت كل كه يولا كيده سين — كه كيدامزسين بوزادي نيده سين
بس طريقة اول يولا كتمك درور — يول اما كين اختيار ايتمك درر
بو رياضت اول يولونك آفاتي در — لاجرم كيم يول يريلك قاتي در
دوست و دشمن زحمتين دارتق كرك — دون وكندوز دورمدين يورتمق كرك
تنك تجريد اول اينش يو قوش درر — يوله كتمك يولق اوليوايش درر
نفس حرامي در بو يولدا كي سقين — هم بو يولونك اوغروسيدر كيروكين

كي حذر قل بوزموني بوتلسيني — كر ظفر بولو ماليه ايليتون ديني
بو طريقت دربن ايتدوم سنكا — يولداش ايسته يالكوزين كتما آكا
واره كور كل بو يولي يولداش ايله — واريماسين منزله بر باش ايله
معرفة نه در بو كز بلكل عيان — كيم بله سين بو ايشي بللو بيان
معرفت منزلدر اوندا جان ايرز — دوراغ ايله بر زمان آنداقونر
تا تفحص ايليه نتمك كرك — حضرتا كيمو كله كتمك كرك
آكليا كيم كيمدرر حضرت بكي — اولدر اول سلطان اوكنده خاصكي
اتكين دوتمق كرك بو جان آنوك — چون بيلور سوزين سماز سلطان آنوك
جان آنوكله حضرتا كرمك دلر — يعني كيم سلطان يوزين كورمك دلر
اولكه حضرت بكلدي در شكونين — اوليا وانبيا دركورديوزين
ديكله تك لر بكي بكلر اي صفا — مصطفا در مصطفا در مصطفا
جان بو ايشي بلدوكي در معرفت — اوليا اول جان اوكنده معصيت
بس حقيقة قنقسي در بيله ليم — ايشيدن بلمز كورندن صوره لوم
ايشيد ايدي نيجه درايدم عيان — كيم بله سين بو ايشي بللو بيان
چون چلب دركاهنه يول بولدي جان — جان الچنده قالمدي بر كزنشان
كوردي كيم قارشو دوران اول خفدرر — حق جمالين كوردوكي مطلق درر

چون حقیقة کوردوردوست یوزین / بس حقیقة دیمک اولدر شکیوزین
زیرا کیم هیچ قالمدی شک وکمان / اول اوزندوکی بیره ایدی بوجان
اولدقی بتدی بوکز علیم لدن / مبداثت کیم نه ایمش اول من لدن
من لدن اولدرکه حکم ایدر چلب / قول ایچنده قالمدی آیروق طلب
اول حکمدن اوکرو قول کاچمز / هیچ کمسنا آندا آغزین آچمز
انبیا و اولیا عاجز قالور / نه کیم الله دیلکی ایسه اول اولور
یارلغاسا رحمتی چوق لطفی آنوک / خشم ایدرسه پادشاه در حکم آنوک
آنی کیم بلمز بو قول لر اول بلور / دیلکین ایشلر وهم حکمین قلور

یفعل الله ما یشاء ویحکم ما یرید

اول اراده حکمی بو قدر مخلوقنک / امر تقدیر و دلک اول خالقنک
نه قولسا حاکم اولدر مطلقا / اول اراده سویلیومز قول حقا
سویلدین قاموسوز معلوم آکا / من لدن بو در که دیدم اوش سکا
بو لدن بس تنکری لق علمی درر / کیم دیا کیم عدلی یا ظلمی درر
کندونوک شول کندولیکی علمی در / شویله کیم بونکر دلرسه اولدرر
مخلوقنک اونده الی ایرمز الی / عاجز وحیران نبی وهم ولی

اوش

اوش تمام ایدوک بونیش علمی تمام / هم علیم در اکلیا نه هم مقام
عقلومز ایدوکی یه دن سویلدوک / کوج یتنجه یه دن سوزی شرح ایلدوک
الا اولکیم اولولار علمی درر / بو قدر بلمک کیم اول عالی درر
یوزی طپرق عاشقنک اول اولتوره / کیم بوسوزه اچره دلک نه درطوبه
سوز اچنده آرتق اکسوک وارسا / دوزی ویره هرکه طوغرو یارایسا
قاموموز اول حق قتنده اکسوک اوز / دعویموز یوق بلوراوز اکسوکموز
انشاء الله کیم چلب عفو ایلیه / رحمتیله جمله موزی طوبلیه

داستان دهم از باب پنجم حکایت پنج

نیه بو سوز ایدیسارم ای صفا / آدمینک بو سوزه قلقل و وفا
زیرا بوسوزی آدمیلر ایشیدوب / اول بله کیم عقل آنوک یولداشی در
آدمی بس نقش صورت صانمغل / دکه صورة کوربن آلدانمغل
آدمی شول کمسنا در مطلقا / کیم ایچندن یول آچلشدر حقا
اول کوکلدن حقا یول یوقدر / بس آنوک حیوانلغی مطلق درر

ولقد کرمنا بنی آدم وحملناهم فی البر والبحر ورزقناهم

دنیاده بیش پرده وار در معتبر	آدمی اولدز بله اوندن خبر
اول بیشنجه پرده آدم درعیان	بیله ایدی ایدیوم بللو بیان

انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون

اول زمانکیم پادشه لطف ایلدی	کن دیوب قدرت دلیله سویلدی
چون دوقاندی بربرینه کاف نون	دوغدی عالم اولدی یرکوک آی وکون
اول امرکیم مطلقا حقدن اندی	عالم آنوک جسمی در اول جاندی
عالم ایچره سرنکون دورمیشدی	حضرة اوکنده یوزین اورمیشدی
سرنکون دورمشکن اول امر خدا	پرده دوشدی اورتیا قالدی جدا
کیرو حضرتدن یکا یول بولمدی	قالدی شویله نه قلهسین بلمدی
بس چاغردی اولدم اول آواز له	نالش ایتدی حضرتا بینک نازله
ایتدی ای حق دوغرو یول کستر بکا	کیم دورام قارشونک دیدارکا

اهدنا الصراط المستقیم

ایتدی صبرایت بر نعمت قلما شتاب	تنکریدن اولدم اوکا کلدی خطاب
یورت کیم اول سن استدوکنک دوغرو یول	بللو بل آدم نهادنده در اول

یول اولا اول آدمنک کونکلی سنکا	آندن اول یولدن کلهسین سن بکا
چون ایشتدی بو سوزی اول امر حق	بیره ایندی دوشدی حضرتدن ایرق
یر ایچنده چونکه دوردی بر زمان	معدن اولدی هر مقامدن چقدی کان
چون بو یاندی امر حق اول معدنه	حضرتا یول ایستدی آندن ینه
معدنی آدم نهادین صاندی اول	حضرتا آندن دقی بولمادی یول
ینه ایندی اول امرکیم ای اله	دوغرو یول کستر بکا ای پادشاه

اهدنا الصراط المستقیم

سن قولاوزلابنی دوغرو یولا	کیم یوتوم دیدارکا قارشو اولا
ینه کلدی حقدن اوکا بو خطاب	ایتدی وارغل آدمه قلما شتاب
یول اولا اول آدمنک کونکلی سنکا	آندن اول یولدن کلهسین سن بکا
ایشدیجک بو سوزی ینتدی بوکز	شویله کیم دورمیشدی بتدی بو کز
باشی اول معدن ایچنده سرنکون	آیغی بتدی بوداق اولدی اوزون
یعنی معدندن نباتا کلدی اول	کیم نباتدن بوله بوکز دوغرو یول
بس نباتلر سرنکون دورمش درر	کورسکا آغزین صو یا اورمش درر
چون نباتا کلدی اول امر اله	بو نبات اولدی اوکا خوش تختگاه

دارندی شاخ و آجدی یاپراق ویردی کل / جون امر باقدی نباتا کوردی کل

بو کلی آدم نهادین صاندی اول / کل اچندن حضرتا ایستدی یول

ایستدوکن بولمدی آندن ینه / کیم ویر ایدی پادشاه درکاهنه

ینه ایتدی ای چلب کستر یولوم / کیم سنکا قارشو اولا دوغو یونم

اهدنا الصراط المستقیم

ینه کلدی تنکریدن اوکا خطاب / آدمه وار آدمه قیلمه شتاب

یول اولا اول آدمنک کونکلی سنکا / اندن اول یولدن کله سین سن بکا

جون ینه کلدی چلبدن بوندیل / اول امر کند اوزنی قلدی فدی

کورسکه حیوان لرا ایلیم اولدی او / یعنی کیم بولمانجون درکاهه یول

جون یدی حیوان نباتی سمردی / سمردن اول حیوانی بو امر ایدی

اول نباتدن سرنکون دورمیش اوردی / حیوانه کلدیسه دوندی آرخر و

بیر اچر اولدی بو کز ایشدر کوزر / بربندن خط آلور لذت ویرور

چونکه لذت بولدی حیواندن تمام / دوندی اول حیوان وجودنده مقام

ینه آدم صاندی آنی بلمدی / ایستدی اول دوغو یولی بولمدی

ینه ایتدی یا آلهی سن بکا / دوغو یول کستر که وارم بن سنکا

اهدنا الصراط المستقیم

ینه کلدی تنکریدن اوکا خطاب / آدمه وار آدمه قیلمه شتاب

یول اولا اول آدمنک کونکلی سنکا / آندن اول یولدن کله سین سن بکا

ینه اشبو سوزده عاجز قالدی اول / نیلسون چون حضرتا بولمادی یول

کند اوزین ویردی بو کز قربانلغا / یعنی ایستر یول بولا کوکا آغا

آدمه خان ایلدی اول اوزنی / کورنجه قلدی فدی کند اوزنی

مقصودی درکاهه یول بولمانجون / قطره کیرو داکزا طالمانجون

جون یدی آدم بو حیوان خوانینی / پادشاهه دوغو دوتدی یونی

اول امر کیم حضرتا بولمازدی یول / آدمه کلدی بو کز حیواندن اول

آدم اچندن یول آچلدی آکا / یولی دوغوندی بو کز حقدن یکا

باقدی بر یولدن ازل کورندی یان / کوردی بر یولدن ابد بللو بیان

قارشوسنده کوردی بر یول وار دخی / باقدی اول یولدن بو کز کوردی حقی

کلدی اول بیش پرده دن کچدی بو کز / کنزلنو جان رازنی آچدی بو کز

جان اچندن جاغروب اشبو سوزی / ایتدی کوردی تنکرینک کونکلم کوزی

حاجتی و مقصودی اولدی تمام / حضرت اولدی ینه اول امره مقام

آدمه نجره آنين اولدي حلال
كيم بو صورتدن بولندي اول وصال

اشبو سوزه بر مثل ايدم بينه
سين ويره بو مثل ديكلا بينه

ديكله اليدي نيجه در ايدم عيان
كيم بله سين بو ايشي بللو بيان

چون ولد بنا ييا بر خوش سرايي
اول سرايي تا كوره يوخسول بايي

صورتين ايلك باغلر آنوك فكر ايله
طاش آغچ يوغ وكر يوج يوق بله

چون سراي ايستر كه بنايي كوره
كندوبي ايله بنا فخي ايره

جهد ايدوبن كورمز بنايي اول
بن بو كنه ايستر بولو ماز دوغ ولو

چاغور ركيم دوغ ويول كستر بكا
تا وارم اول دوغ ويولدن بن سنكا

ايدر اول بنا سني بن ايلدوم
فكر اچنده بر معلق سويلدم

اول ديدوم اولدوك كوردم بن سني
اول صورتدن كورميا سين سن بني

سر نكون سين و هنوز ايرمايسين
بني سن بو حالله كورمايسين

بو لطيفدن اول كثيف واركه بن
كوروزنم سكا بله سين بني سن

چون ايشتدي اوشبو سوزي اول سراي
دوشدي بنادن ايراغ وقلدي راي

واردي داشاكر پوجه بو باندي اول
يعني كيم اوندا ابولا معماره يول

ينه يول بولمدي آني كورمكه
طاقت اولمدي آكا ايرمكه

ينه ايندي دوغ ويول كستر بكا
كيم وارام اول دوغ ويولدن بن سنكا

ايندي

ايندي بنا آدما كل آدما
كيم اول آدمدن كله سين بن بكا

چون اولاسين خوش سراي وخوش مقام
بولسين بني اولا مقصود تمام

چون سراي آلدي بو بنا سوزيني
ويردي بنا الينه كندوزيني

كرپوجي داني چو بنا يا بدي خوش
اول سراي كيم ايدر ايدم اولدي اوش

اول سرا ايوك صوتي در بو سراي
كيم بو بنا قلدي دي تدبير وراي

كوردي بنايي ايدر بو كنه بن
هيچ كمانسوز كوردي بو كز شكوز بن

ايلدي معمار آني خوش تختگاه
لايق اولدي اوتورا بر پادشاه

نيته كيم معني كه عقل آني بسوزر
نيليو بن اول كروعقله ايدر

ايشيد اليدي ايديوم شرحيله
كيم بله سين بو ايشي قلدن قله

ايلك دوشر معني بر كب چنكنه
رنكني قور دوني آنوك رنكنه

آنوك اچندن دل عقلي كوره
قاني اول عقل اونه قندا ايره

قيغور عقله كه يول كستر بكا
تاوارام اول دوغ ويولدن بن سنكا

اهدنا الصراط المستقيم

عقل اوكا ايدر سنك دوغ ويولوك
آدي كونكلنده در دكشو رحالونك

حبر اچنده اولدو غنچه شكسوزين
بلله بلكل كورميا سين دوست يوزين

بو عقلدن معنی چون آلدی جواب / اول جوابی کندویه کوردی صواب
حبر اچندن کلدی بو حرف او بنه / یعنی کوره عقلی اوندا اسا و نه
معنی بو کز حرف اچنده ایدردی / یعنی عقلا ایرمکه یول ایستدی
حرف اچنده ینه عقلی کورمدی / چوق اوزندی مقصودینه ایرمدی
ینه ایتدی دوغرو یول کستر بکا / کیم وارام اول دوغرو یولدن بن سنکا

اهدنا الصراط المستقیم

عقل ایتدی معنیه وار آدما / یولداش اولغل اول نفسله اولدمر
اول نفسدن چون دوتا سین سن وجود / سنکا خلق اوندا قله جمله سجود
اول نفس یول ایلیه حقدن سنکا / آندن اول یولدن کله سین سن بکا
چونکه معنی آلدی عقلنک سوزنی / دارتدی اول حرفدن بو کز کندی اوزنی
یعنی دلده سویلنور سوز اولدی او / سونا اچنده عقله بولدی دوغرو یول
حرف اچنده معنی یول بولماز ایدی / عقله نیجه وارسین بلماز ایدی
تا که کلمه اولمینجا حرف حرف / اولمدی هیچ کمسه بو معنی صرف
یعنی کیم آدم دلندن بولدی یول / بر عقلدن وار معنا بر عقله یول
بس بلوک کیم آدمی در کارکاه / آدمیده الکنور اول پادشاه

ل

اول امر کیم حقدن ایریلمشدی / ایله سانکیم اولدم اول اونتلمشدی
اولدی اوندن اولدی معنیدن دری / طپرغی کان ایلینی آنوک نوری
اولدی معنیدن ینه بولدی حیات / اول حیاتدن بتدی بو جمله نبات
ینه اول امر اوش نباتلرده اولور / دیرلور بو کز وار رحیوان اولور
اولدی حیواندن اولدی آدمی / سلطنت لا دوتدی جمله عاقلی
بو کز آدمدا اولیجک مطلقا / دیرلوبن وصل اولیسار اول حقا
اونده وارب نولسار کلماز دله / آدمی اولدر که بو رمزی بلمه
اثره ایدی و امر بولدی بقا / اصلی حقدن دی ینه ایدی حقا
کیمینجا اوش بو بیش اودن تمام / اولمدی حضرته آکا ملک و مقام
بو حکایه یول اری وصفی درر / سوزدکلدر سوزلروک اصلی درر
جمله کندو حالموز در ایدی لن / آکلیا اول یول ور انو حال بلن
آدمیلق کی اولو منزل درر / حضرتا یولق یقین محفل درر
هر که کچدی ایلی واول اولدی حق / کتدی کندو وارلغی وطولدی حق
اولکه دوندی کیر وحیوان ملکنه / صونک نفسده میلی اول عمر الکنه
کیر وحیوان ونبا تاکتدی اول / حضرتا قندا ایدر بغلندی یول
جون کر و میل ایلدی بو جان کونکل / رد حضرت بل آنی بلمه قبول

عاشقا نولدر غنا كيم جليل   كنديه اولانه كندو دليل
قو يميا اول بيزي كيرو دو نمكه   بـارمشوبن دنيده اكلنمكه
دنيايي قوب جان كونكل عشقا اوية   كندو عشقي دارته ايلته كندويه
اي خدايا دوغو يولدن اير معغل   كندو عشقو نكدن بزي آير مغل
رحمت ايله ديكليان لرجا ننا   بن ايرور بو نلاري رحمة كا ننا

وابتدأنا الاول في الباب السادس

ايلك سنكا بلك كرك كيم اول كريم   نيجه يارانتدي جهاني اول حكيم
نيجه كتوردي عدم دن عالمي   نيجه بتوردي عالمدن آدمي
يري كوكي نيجه دوزدي معتبر   دكله ايمدي نيجه در ايدم خبر
كن ديدي قدرة دليله سويلدي   اشبو ملكي بو غكن وار ايلدي
كندو علمندن بو ملك اولدي عيان   عرش وكرسي يير وكوك وهر مقام مكان
الا ظاهرده جهانيوك جسمي   آلتي كونده اوردي آنوك رسمي

اعلم انه اذا اراد شيئا ان يقول له كن فيكون

عرشي دوزدي كوكدن اول ابتدا   ينه آخر آنده قلدي انتها
كعبهٔ ايلك يرده بنياد ايلدي   ينه سونكره آني آباد ايلدي

وما خلقنا السموات والارض وما بينهما

چون يرتدي يري كوكي پادشاه   كوركه نه قلدي ونتدي اول اله
يره كوكه آلتي كون ويردي زمان   هم دقي آلتي يكا اوردي مكان
ايشد ايمدي هر مكانوك آدني   كيم بلهسين اشبو سوزوك دادني
اول مكانوك بريسي مشرق درر   كيم كنش آندن طغار آيدين ديرور
بري مغربدر كه كون آندا بتار   اول بتيجق قاركو ملكي دوتار
بر ينوك آدي جنوبدر مختصر   كيم خروكه هردم بدم آندن اثر
بر ينه خود معروف ايدرلر شمال   دورت مكان در دورة يكا دوتدي كما
دورة مكان در دورة ذكن در دورت يكا   دورت ديواري در جهانوك كورسنكا
ايله اولسا عرش آنوك سقفي درر   هم دقي بو فرش آنوك صحني درر
بغلدي اوش شش جهت اولدي تمام   سقف وصحن ودورة ديوار هر مقام
بس بو دنيا براو اولدي كي اولو   اوايچي عبرة ايله نعمت طولو
سقفه باقسنك طوبطلو عبرة درر   صحنه باقسنك دوبدزي نعمت درر

جون بو ملکي بویله دوزدي اول إله
ایلدي مخلوق اچون خوش تختکاه

بیر بیدي مخلوقي کیم کلدي لر
دکمه بیریسي بر دِ لاکا قالدي لار

هر بیرین بر نسنیه طوش ایلدي
آنکیله کونکلني خوش ایلدي

کمسي اول عبرتنه قالمش درر
کمسي اول نعمته طالمش درر

کمي دوشمش دون وکون عشرت قوار
کمي دوشمش علم ایله حکمت سوآ

کیمسي مشتاق در حق نورنا
شویله کیم کونکلي بو کوندن یارنا

کیمي شویله غرق اولوبدور دنیایه
بیلمز کیم نه قلا و نیسلیه

وکمسین حق باغلمش بر ایشه
هیچ کمسنا ایدمز کیم بو نیشه

کندو کیزلنمش کمسنا کوره مز
هیچ مخلوق قدرتینه ایره مز

بیر کوک آنوک قندالیغین بلمدي
آي وکونش یوکروشوبن بولمدي

عرش کرسي و قلم بلمز آني
بو بیر بینه صورشورلار کیم قاني

بیدي یولدوز دون وکون حکمنده در
الا بلمزلار که حاکم قانده در

شول متوکل که وار در طاپوده
شویله سرکردان قالبدر قاپوده

جمله کوک اهلي بیري بیرنه صورار
آني بلماکه کمنک عقلي ایرار

چرخ آني بلمکده سرکردان درر
آنوک اچون دورمدین کردان درر

نه فلک حیران قالب در اول حقا
قندلیغین بیله مزلر مطلقا

آدم وپري وجن وقورد و قوش
بوي وغنده کوانیش درکز یوقش

الا باقوب کوزمزلر کوز ایله
سویلیوبن ایدمزلر سوز ایله

نه دل ادراکي و نه بو عقل وجان
بي زمان و بي مکان و بي نشان

شش جهت کیم ایدي بو خلق جالي در
یوخسه اول بو شش جهتدن خالي در

کلّي فارغ در بو ملکدن ذات ایله
ثابته اولدي اشبو سوز ایات ایله

لیک جمله مخلوقات اوندن درر
امري آنوک جمله خلقا جان درر

کون آنوک امري ایله هر کون طغار
بیر آنوک حکمي ایله دوتدي قرار

ییل آنوک حکمندن اسر دورمدین
صو آنوک امرندن آقار دیکمدین

هر نه ایدیلمش که وار آنسوز دکل
نیته کیم هر بیر بدن جانسوز دکل

الا آکا کمسنه دک ایدمز ازلي
جمله سرکردان نبي وهم ولي

بیر و کوک آنده کله قایم درور
اول منزه باقي و دایم درور

صنع در خلق کوردوکي صانع دکل
آني سون صنعنه قانع دکل

شش جهتدن نسنه کیم خالي در اول
بس اکا نیجه بولا کمسنه یول

ایشدا ایدي اکا ایدمک نیجه در
کیم بله سین بو حکایت نیتنه در

شش جهاتي سندقي یقسنک کرک
یعني بو اندیشه دن چیقسنک کرک

ساغ وصول و زیر و بالا پیش پس
اشبو فکري کندا وزوکدن کلّي کش

کونکلوکی جمع ایلیوبن باخدا — تامکر وصلت بولاسین باخود آ
آکلیانه بوقدر سوز طلب دررر — کونکلی بوسوز کلّی آکا طپندرر
ایوزی طپرق عاشقنک اول کمیه — کیم بوسوزی جان ایچندن دکلیه
جان کونکل ویرمش اولا کلّی حقا — حضرتا کوزا ایرمدین طوغرو بقا
ای خدایا دوغرو یولدن ایرمغل — رحمتوکدن سن بزی آیر مغل

داستان الثانی فی السادس

بینه کلدی کونکلومه بر وصف حال — کیم بو حالدن آچلور قرب و وصال
جمله دشوار ایشلدی اوکدا اسو کا — کلّی آسان ایلیه بو حال سنکا
ایرسین مقصودکا بو حال ایله — شاد اولاسین دولة و اقبال ایله
کیم بو حالی حاللنور ساشکسوزین — بیحجاب اول کورسر دردوست یوزین
دکله ایمدی ایدیم کیم حال نه در — کیم بله سین بو حکایت نیته در
شش جهت له باغلو در بهر آدمی — آنو کچون حضرتا ایرمزدی
کر نیچه کیم حضرت اوکا ایره در — بهر نجه حالدا که وارسا کوره در
الا بو خلقنک الی ایرمز اوکا — شش جهاتی باغلیو بدر کورسنکا
نه درر اول شش جهاتی باغلیان — دکله ایمدی ایدیوم بلکل عیان

آلتی

آلتی یاکا آلتی نسنه پرده در — ایدیم اول پرده لر کور کیم نه در
بری معدن در نبات درهم بری — ساغ و صولدر بو ایکی پرده بری
بری حیوان در بری انسان درر — اوکده سوکده هر بری بر سان درر
بری اصلنک بری فرعنک در عیان — زیر و بالا ایدلری بللو بیان
ایشد ایمدی ایدیوم تفصیل ایله — کیم بله سین بو ایشی قلدن قله
اولی معدن درر اول پردنوک — آنوکیله باغلنو بدر ساغ یانوک
مقصد اول معدن دیمکده نه ایمش — یعنی معدن دن بتر آلتون کمش
باغلیو بدر اول سنوک ساغ یانکی — حضرتا وارماغه قویماز جانوکی
زیرا ساغ اولور جهانده کسب ایلی — ساغ الیله ایشلر اولور کسب اری
چون سنکا آلتون کمش ساغدن کلور — سنی قویماز حضرتا مانع اولور
بس سنوک ساغ یانوکا پرده درر اول — ساغ تمام اولدی بوکز قالدی بو صول
صول یانوک باغلب دورن پرده نه در — دکله ایمدی اولدغی کیم نیجه در
هم نباتدر بیلی اول پرده نوک — آنوکله باغلنو بدر صول یانوک
اول نباتدن مقصدم نه در دیوم — آرپه بغدای درکه ایدرسین ییوم
بس نباتوک یکرکی بو نلدرر — آنوک ایچون خلق آنی انبار اودرر
هر نه کیم انبار اودرسنک دنیده — پرده در حقدن یانوکده ای دده

باغلیوبدر اول سنوک صول یانکی | حضرتا اورماغه قویماز جانکی

بوکزین صوکوکدعی بر ده نه در | کیم بله سین بو حکایت نیسته در

اول یانوک حیوان دوتبدر مطلقا | سنی قویماز کیم وراسین اول حقا

یعنی حیواندن خلاصه بکرکی | آت قاتر در جمله حیوانوک بکی

کورسکه بکلار بنر سیران ایدر | خوش بکلار قوللار آردینجه یدر

اول دوتبدر اول سنوک صوکی یانوکی | حضرتا قویماز که واره جانوکی

کلدوک انسانه بوکز کورنه الیش | اولدقی نه دریی قندا الیش

یعنی بو انساندعکدن ای بکوم | قول قراوش در بو سوزده دیلکوم

بونلر ایکیسی کشیه قارشو دورور | جانی قویماز حضرتا مانع اولور

بس سنوک ایلینوکی بغلبدر اول | سنکا ویرمز حضرتا کجاکه یول

ایشد الیدی نیجه در اصلنک کوکونک | شویله کیم آنوک فرعی سین سن اول کوکونک

یعنی اصل و کوک دیمک مقصود نه در | دیلک اشبو سوزده آنه آنه در

اول کوکنکدر بو دعی سن سین آنوک | بغلیوبدر اول سنوک آلتی یانوک

اندیشه سندن کچماز سین حقا | پرده لوکوز حضرتا نیجه بقا

بس سنک اوندن دعی ایرمز الوک | حضرتا کورمک لکا بو قدر یولنک

قالدی بوکز یالکوز اول اوستین یانوکا | برداشت کیم پرده سی نه الیش آنوک

پوزبداقدر

پوزبداقدر اول ینوک بغلب دوران | پرده اولب سنی حقدن آیران

پوزبداق دیلکده مقصود نه در | یعنی اوغلی قیز سنکا پرده در

سنی قویماز کیم وراسین اول حقا | شویله بلکل دشمنوک در مطلقا

تنکری خود ایدر درسوز غایتین | فاحذروهم دیدی اوقونک آیتین

یا ایها الذین آمنوا ان من ازواجکم واولادکم عدوا لکم

دشمنوکوز در حذر ایلنک دیدی | نیچه یول ایلین بو لار یولدن قودی

بس سنوک اوستین ینوک بغلبدر اول | سنکا ویرمز تنکریا وارماغه یول

آلتی نسنه جانکی اوش قبلدی | آلتی یکا سدی محکم باغلدی

شویله محکم سد در اول آلتی نسنه | کیم یقامدی ای هیچ کیمسنه

قصد ایدرسه کسه آنی یقماغه | چاره یوقدر کسه یعقوب چیقماغه

کرنیجا کیم ذکر سی بر پرده در | الا باقسنک قاموسی بر پرده در

تعقیق بولاجا بنو دسنک ای ولی | آلتی بر کزده بغلی اول یولی

آلتسین بر کزده کیم تدکا ایدیسا | اشبو سدلردن چقوب کیم کیدیسر

شویله در بو سدلروک آغیارلغی | کیم جهابدر بو قلبی هم وارلغی

کیم ده کیم وار قیغوسندن اولور غرق | آرزوسندن آنده کیم خودیعق اولور

وارلیغی هم یوقلوغی بیده درر / حالنکا باق کیم بلهسین نه درر
اشبو حالده بغلودر خلق قامسی / قانی بس بو یول ارینوک نامسی
حیف دکلمی بیده آردنده دورا / بیده لوکوز دوست یوزین نیجه کورا
چین یولنک باغلودر اول آلتی یکا / شش جهتدن وارمازسین سن اکا
ایمدی سن بونده بر ایش قلمق کرک / شش جهتدن آیرو یول بولمق کرک
زیرا الله شش جهاته کیرمدی / شش جهتله کمسه اوکا ایرمدی
شش جهتدن آیرو بر یول واردی / اول یولا کیر کیم بولاسین سن حقی
ایمدی چون بویله درر نتمک کرک / اول یکا سوز یکایه کیتمک کرک

کلا انهم عن ربهم یومئذ لمحجوبون

کیم ایرا اسین اول یکادن تنکریا / آندن اولا جمله ایشوک بی ریا
ساخ وصول فوق وتحت وپیش وپس / یوقدر آندا نه در اول یول آدی بس
آدنی کونکل قومشلردر آنوک / تنکریا دوغرو یولنک اولدرسنوک
بر کونکل وار کیم اولاشمشدر حقا / بیحجاب اول دوستی کوردی مطلقا
بر کونکل وار کیم اوکا ایرمشدرر / یعنی کیم اول کورنی کورمشدرر
کورسنوک کونکلوک بولاردن قنقی در / بو ایکیدن آیرو کونکل سنقی در

یاکونکل

یاکونکل اول حضرتا ایرمش کرک / یا ایرانه کندوزین ویرمک کرک
ایمدی کل سن ایده کل بر حاللوکی / حال اچنده نیجه در کوریولوکی
کر اولاشدیسه حقا کونکلوک بتون / غم یمه اول شش جهاتوک بندی اچون
بر کونکلدن دوستلق ایله دوزمدین / باقه دور دوست یوزینه کوز ایرمدین
یوخسه کر کونکلونک اوکا ایرمزایسه / یا آنی کونکلونک کوزی کورمزایسه
کونکلوکی ویر آکا کونکل ویرنه / طپراق ایله یوزوکی اول ارنه
اول ارندن مقصودوکا ایرسین / اول کونکلدن دوست یوزینی کورسین
کوزکو اوله اول کونکل بق کل آکا / کورونه اول کوزکودن الله سنکا
کورسین آنی عیان اندر عیان / قالسین اول رحمت اچره جاودان
بو قدر سوز طپدرر آکلاینا / سوزنه آجی ایشدوب الماینا
یوزی طپراق عاشقنک اول کمسه / کیم بو سوزی جان اچندن دکلیه
هم بو سوزه لایق اولا دیرلکی / یول اریله بوتون اولا برلکی
کبر وکینه اولمیا اول کشیده / اشبو سوزی جان اچندن ایشده
ای جلب سن روزی قلغل قامیا / کیم قویه کبر وکینی عشقه اویا

داستان الثالث فی السادس حکایة مرشد

وصف حال ایدم سنکا ای یول ازی　　کیم بلەسین نیجه در اول یول ازی
ایدسارم یول ارینوک وصفینی　　ایلەکیم قیلدن قلەسن اصلینی
یول ارندن اولیا در مقصود دم　　اولیادن دیکلە نه در مقصود دم
اولیا کونکلنده حق جوهر قودی　　شو یله کیم کی قیمتی کوهر قودی
کند اوزیچون آنی کنج خان ایلدی　　بو ایشت کیم آنو کیله نه بیلدی
آلتی یولونک اورته یینده تمام　　اولیانوک کوکلنه ویردی مقام
ساغ وصول وپیش وپس هم فوق وتحت　　شول ارادە اول کوکولە ویردی تخت
شش جهتدن اول کوکلە یول کلور　　دکە یولدن بر ایشت نه حال کلور
ایدوگا کر عشقلە دیکلە ایسنک　　دکلیوب سوز معنسین آکلا ایسنک
ساغ یکاسندن ملالتلر کلور　　اول ملالتدن کوکل ایشدن قلور
صول یکاسندن مشقتلر بتر　　اول مشقتدن کوکل بوزلور یتر
ایلیندن هم ملامتلر اسر　　اولدقی بو کوکلونک سیرین کسر
صوکی یکاسندن مذلتلر ایدر　　عزت اوندن کونکل تختین ایدر
آشغادن دمبدم محنت قوپار　　اشدها کبی کونکل کنجین قپار
یوقرودن رحمت ایتر دور مدین　　اول دوتار تختین بو کوکلنک ایتر
بریکادن کوکلە رحمت کلور　　بیش یکادن مطلقا زحمت کلور

کلدر

کلدر اولکیم اکا آفت ایرمدی　　کونکلینی حق حضرتندن ایرمدی
آنونک اچون چوق کشی ایرمدی ایش　　نیلسون کیم حیچک ایرمز بیمش
ایدی بو بیش آفتا قالخان کرک　　نسنه کیم درد در اکا درمان کرک
یوخسه بو کونکلی هلاک ایلر یقار　　اول سببدن یول اری یولدن چقار
نه در قلخان اکا ایدم عیان　　کیم بلەسین بو ایشی بللو بیان
کلدوک ایدی یول ارینوک حالنه　　بو ایشت کیم دیولکی نه حالی نه
یول ارندن مقصود دم مرشد درر　　کیم بو خلقا تنکری یولین بلدرر
خلق آنوک ارشادنه اویمش کیدر　　کور کیدرکن تنکری یولنده نیدر
صف صف در بو مرید مرشید ایله　　یول اچنده یولداشی اولمشدر بله
دکە صنفنک بیری وار دربا شنا　　دکلە ایدی بیری نه در ایشی نه
بر صف اولدر ساغ یکا دورمشدرر　　مرشد اچون دنیا ترک اورمشدرر
بر صف اولدر صول یکا دورمشدرر　　مرشد آنی خدمتا دوتمش درر
بر صف اولدر مرشد اونکجه کیدر　　یعنی وارر ایللره معلوم ایدر
بر صف اولکیم مرشد آردینجه کلور　　یعنی صونجا آنوک دعوت قلور
دورة یانندە مرشدوک دوردی کیدر　　مرشد ایله کودنجه یارلیغ ایدر
مرشدوک دوغرو مریدگی یاردی در　　دوغرو دورمز سابلوک اغیاری در

بوكز اول آفت لره كلدوک بنه / بومريد قلغان آنوک هن بيريته
اول مريد كيم ساغ يكا دور مرشدي / مرشد اچون دنيا تدک اور مرشدي
اول ملالت قلغني بونلي دررور / كيم بو يولدا دنيالک تدكين اورر
دنيا ليكي كيتنوک چون كادر لـه / بس كرک اندن ملالت يول بوله
مرشده چون نعمت اكسوک اوليا / يول اچنده هيچ ملالت كلميا
ساغ يكا دورن مريد بس اي كشي / مطلقا دفع ملالت در ايشي
ساغ تمام اولدي بوكز كچ صول يكا / كور مريدوک قنقسي در اول يكا
قنقي آفت قلغني در اولدقي / اتشيد ايلدي ايد يوم علين اوقي
اول مريد كيم صول يكا بتمبشدي / مرشد آني جدمتا وتيش ايلدي
اول مشقت قلغني بونلار درر / اول مريد لر مرشده خوش يار درر
زيرا حاضر اولما خدمت قلان / اول مشقت مرشده ايد اي فلان
هر مريد كيم خدمت ايتمک در ايشي / اول مشقت قلغني در اي كشي
صول يانده مرشدوک بس اولدرر / اول سجدن در مرشد يول وارر
صول دقي بتدي بوكز كل اوک صفا / نيه قلغان اولدقي كور اي صفا
اول مريد كيم مرشد او كنجه كيدرر / قرشودن دشمن كلورسه دفع ايلر
بو ملالت قرشودن كلسه كرک / آني ايدن يوزه يوز اولسه كرک

خود ملامت اول دكل كيم غيب اولا / غيب اچنده سويلنن سوز عيب اولا
بس ملامة قرشودن در امر مرشده / آني اول اوک صف كرک كيم دفع ايده
اولدقي بتدي بوكز كل صوک صفا / صوک صف اولدر كيم بولار قلدي وفا
كندي مرشد بونلر آرديجه كلور / يعني خلقي اول يولا دعوت قلور
اول مريد لر در مذلت قلغني / نيجه بولسا ايله لمولور خلق آني
ايو يا وزنيسه مرشدن دوتار / ايو اولسا كي ياوز ساطاش آتار
بس مذلت مرشده صوكدن كلور / اولكه صوک صفدر اكا قلغان اولور
اول مريد لر حالين اوش ايتدم سنكا / دورت صف اولكيم دور مرشدي دورة يكا
دوزولب مرشد ايله دوردي تمام / دورة يانده مرشدوک دوتدي مقام
دفع ايدر اول دورة صف اول دورة آفتي / دوغرو ايسه مرشد ايله سيرتي
مرشدوک دوغرو مريد قلغاني درر / دوغرو اولمازسا بلوک دشماني درر
دورت يكا نوک شرحين ايتدم آ كلدوک / بو مريدله مرشد ايشين ديكلدوک
كل بوكز اول ايكي ياكا شرحنه / بو ايشت تقريري نه در شرحي نه
آشغادن دمبدم محنت قوپار / اژدها اولور مرشدي تحتدن قپار
مرشدوک دريليكي در قلغان اوكا / يوخسه هيچ يوقدر ندخلقدان آكا
بومريد حالندن آكا آصي يوق / تكيه قيلانوک مريده اوصي يوق

الا کند و دیرلکی دوغو کوک … کند اوزنده حقه لایق خوکوک
چونکه مرشد لایق اولا حضرتا … دیرلکی قلغان اولا اول محنتا
دیرلکی لایق دکله خودعیان … تختنی محنت یقار بللو بیان
بس بلونک کیم محنت آیقدن کلور … دوربشیکن مرشدی هضبون قلور
تا موسیله ساغ اولاجون دیرلکی … دفع اولا آنوکله محنت شرلکی
مرشده اول محنت آید وق ایرمیا … کونکلی باغن هرکیز آفت اورمیا
ایمن اولا قامو ایشدن اول کشی … اولمیا اول بیش یکادن تشویشی
قالدی اوستین یانی بوکن مرشدوک … نه کلور اوندن دقی بیاشدوک
جانی آذره مرشدوک هم ذوق ایفر … هم صفا هم وفا هم شوق ایفر
جان آنوکله معرفة ایتی اولور … جمله ایش آندن کورو آصی اولور
بس بلوک بو یاکادر دولة یولی … اول یانی آچوق اولن اولدیو
کورسکه هرکمه کیم قیلور دعا … ال کتور ربونی ایلکو کا
اینبیا انلی یوقرو قلدی طلب … یوقرودن یوقرودر اول جلب
شش جهاتوک شرحی اوش اولدی تمام … معلوم اولدی نه ایش اول شش مقام
ایش بلندی ارکوک کیم یول ورا … صف کمی سودیه یبلی اول ورا
عاشقی ئول ارینوک عاشقی … قومون دک یول اری بن عاشقی

سورناو ایچه کیم عروم اولا … انشاء الله کیم جلب روزی قیلا
ای خدایا توفیقنک آیرمغل … دنیا آخر دوغرو یولدان ایرمغل

داستان الرابع فی داساوس مرید و مشایخ

بیه کلدی کو کلمه بر قوج اوکوت … عقله شربة در بوسوزلر جانه قوت
هم اوکت در آکلیانه هم ادب … هم عطا در یول ورانه هم سبب
هم بوسوزلر شرط لازم دربیزه … هم دقی کی فرض واجبدر بزه
هم قلور معلوم مشایخ حالینی … هم دقی ایدر مرید احوالینی
آنی ایدر کیم مرید نتمک کرک … شیخ ایله یولده نیجه کتمک کرک
هم مرید له بو مشایخ نیلیه … یول اچنده نیجه دیرلک ایلیه
اشبو سوز معلوم قلور دکلینه … دیکلیوب سوز معنیسین آکلاینه
دکله ایمدی ایدیوم مقصود نه در … کیم بلسین بو حکایت نیته در
آلتی درلو ایش کرک یول اهلنه … کیم اول ایشلر دیدک اولا بو دینه
چون اولا بو آلتی ایش قایم درست … یول اری یولدا اولا چالاک چست
بریسی اکسوک اولورسا ایش دکل … اکسوک ایشلو کیشی یول وارمش دکل
شیخله بو ایش مرید قاتنده در … دکله قنقی قنقسی ذاتنده در

اوچی اول ایشوک کرک شیخده اولا　　کیم آنوکله شیخ آیخده اولا

قایم اولا کندو یولنده کشي　　لایق اولا حضرتا هو ورزشي

هم مرید ده در آنوک اوج دزلوسي　　شیخه لایق اولنوک اولدر خوسي

هر مرید کیم فرض اولا بو ایش آکا　　رحمت اولا یولدشي اوکدا سوکا

یعني بو ایش دیدوکم دیولک دورر　　ایشلمک اول دیدلکي اولک دورر

کلده کا ایدي کور مشایخ حالني　　بو مرید ایله آنوک احوالني

شیخ مریدي کورنیجه دوتخ کرک　　شرطي نه درنیلیوب تنخ کرک

شیخنک اوّل شرطي اولدر ای کشي　　کیم چلبدن نه ایسه بخشایشي

قلمیا هرکیز مریدندن دریغ　　نیته کیم حق قلمدي اندن دریغ

علم وحکمت عبرت واسرار وراز　　توبه وتوفیق وطاعة عزّ وناز

نه که حقدن فیض اولورسا کندویه　　بي دریغ آني محب لرینه دیه

شیخوک اوّل شرطي اشبودر تمام　　بو اشیله دوتدي کونکلده مقام

هم ایکنجي شرطِ شیخونک شولدرر　　حضرتا اول کي موافق یولدرر

کیم بو خلق ازره بقا خالق کبي　　بقمیا هیچ کمسیا مخلوق کبي

یعني خالق کبي بقماق کورنه در　　دکله ایدي ایدیم کیم حالنه در

بقمیا اول کمسنک هیچ جسمنه　　الّا باقه جسم ایچنده خصمنه

بقما

بقمیا هیچ کمسنک اول مالنه　　الّا باقه ویرلکینه حالنه

بقمیا هیچ کمسنک پیشه سنه　　الّا باقه کوکلي اندیشه سنه

قال النبي عليه السلام ان الله تعالى لا ینظر الى صورکم ولا الى لباسکم ولا الى [illegible] بل ینظر الى قلوبکم

اشبو در اول دیدوکم حق باقشي　　ایشدایدي نیجه در خلق باقشي

خلق کوزنده بانکا عزّت کرک　　بوقصلنداکیزلنوب عزلت کرک

خلق کوزي کوکلي خوش کورمک دلر　　چرکنین رده ایلیوب سورمک دلر

خلق باقیشي بو یله دورر مطلقا　　بو باقشله کمسنا ایرمز حقا

بس مشایخ اولدرر کیم اول عیان　　تنکري کوزیله بقا بللو بیان

کل بو کز اوچنجي شرطِ کورنه در　　کیم بلسین بو حکایت نیته در

شولدرر شیخنک اوچنجي شرطِ کیم　　کندو یولنده حکیم اولا حکیم

آکلیا کیم هر مریدوک دردي نه　　نه کفارت اولور آنوک دردِ نه

جون بله هر بیرنوک یرلو بیرین　　خوش دوتا یرلو یرین نیجه هر بیرین

اول بوکي اورمایه کیم دارتامیا　　آچمیا اول رازي کیم اورتامیا

هر ایشنک حدّین بله قلدن قله　　بر قلي اوزمایه جون حدّین بله

اول اوچنجي شرطِ شیخنک اشبودر　　تنکري یولنده بو دیلک خوش خودر

کوزمریدوک هم بنه اوج شرطنی   کیم انوکلا ثابت و قایم در دینی
اشیدالمدی ایدیوم شرحی ایله   کیم بلهسین بو ایشی قلدن قله
کلدوک اول کندو شیخینه مرید   ایده کیم بو در جنید و بایزید
اعتقادی شویله اولا شکوزین   شیخ کوزکوسنده کوره حق تو زین
صورتنده نیجه اعضا وار ایسا   دل اولوبن هر بری سویلا رسا
شیخنا حق در دیه اول قامو دل   اولمیا هیچ آیروغ آنده قال و قیل
کل مریدنک اول ایکنجی شرطنه   بر ایشت کیم نیلیا اول شیخنه
کیم مرید شیخ کونکلنه لایق اولا   اول مریدم دیدوکی بایق اولا
تنکری اوکانه که دنیا ویردی سا   دنیا آخر الی نیه ایردی سا
هیچ شیخندن دریغ ایلدمیا   شیخنه قارشو لا دیوب سویلمیا
الا کوج یتدوکجه تسلیم و رضا   کیم مکر خشنود اولا اوندن خدا
بو مریدوک قالدی بو شرطی دخی   ایدیوم آنوک دخی شرحین اوقی
کیم بلهسین سن مریدلک حالینی   دکلا ایدی نیجه در احوالینی
اول مرید کیم یولی دوغروندی حقا   بو نشانی واردر آنوک مطلقا
اول کوک کیم شیخنا حق در دیه   حقدن ایدو هیچ ایشی یوقلردیه
نه که شیخی دیر ایسه حقدن بله   نه قلورسا شیخ سوزیله قله

شیخ

شیخ آدیچون بو دنیا دادینی   ترک ایده و بر کدوتا شیخ آدینی
هیچ دنیا دادنا آل صونمیا   تا که شیخی آدنه توز قونمیا
خیری آنوک آدی ایچون بر کدوتا   شری آنوک یولی ایچون ترک ایدا
شیخی ساونلر آنوک دوستی اولا   هر که سومزسا آنی دشمن بله
اول کشی آندان اولا کرچک مرید   لاجرم حقدن اولا هر دم مزید
اوش تمام اولدی تمام اول آلتی شرط   کلسون ایدوک اهلی دانش اهل ضبط
ایشلسون بو ایشلری وارسون یولی   بو یولی بویله وارن اولدی ولی
ایش بلمدی ایشلیاسی ارکورک   بو یولی وار ماغه کی سرور کرک
چونکه قلدی شیخ اول شرطی تمام   پس مرید کونکلی اوکا اولدی مقام
یا مرید کیم اول بو شرطی ایشلیه   شیخ کونکلین کلی خشنود ایلیه
چون اولا بونلرده بو دیرلک صفا   اورته لارنده بتون اولا وفا
حق بولاردن راضی بی کمان   قاله بونلار رحمت ایچره جاودان
یارلغمق بونلره بایق اولا   هم چلب دیدارینه لایق اولا
عاشقی در عاشق اول یول وارنوک   یول ایچنده اول ریا سوزار نوک
آنوک ایچون ذور مدین فکرنده در   سوزلری تسبیح اولوب ذکرنده در
اول ارندن حق بزی آیرمیون   دنیا آخر دوغرو یولدن ایرمسون

داستان الخامس ... فی السادس

پیدا معنی سوزی کلدی دله   شرح وتقریر و بیان قلدن قلد
هم علم در هم مثلدر هم رموز   بر اینشت کیم نه قلورا اول تنکرموز
کورنجه قایم در آنوک قدرتی   نیجه دولتدر جهانه رحمتی
امرنه باق کیم نیجه حاکم دررر   خلقینی کورکیم نیجه محکوم درر
نیلسون چون امر النده قاموا .. لش   قاموعالم آندن آلور پرورش
هرنیه کیم اول امر یولداش دکل   کندو حالنده قورو دریاش دکل
کیم امردن آیرلورسا آنی کور   نیچه عزتده ایسه اولام اولدی خوار
بس چلب امری دوتبدرها ایشی   دک آکا بو خلق سبیدرای کشی
اشبو سوزوک معنیسن ایدم سنکا   بر قولاغ اور بودم اوضح بندین بکا
کیم بلهسین بو نده مقصود نه ایمش   دکلهایدی ایدیوم نیجه ایمش
آلتی نسنه ایله بتر یردن نبات   بو نبات اول آلتی دن دوتدی ثبات
کربری اول آلتی دن اکسوک اولا   هیچ نسنه کلمز آندن حاصلا
ایشد اول آلتی نه در ایدم عیان   کیم بلهسین بو ایشی بلله بیان
بریسی شول اکین اکن کشی در   کیم بو اکنجیلک آنوک ایشی در

بری تخم و دانه درکیم اول بچار   چون بتر قدی یتر کیرو بچار
بیری طپراقدر کم دانه بلنور   بتر اول طپراق اچنده کوکلنور
بری صو درکیم نبات آندن بتر   هم بتورر دوشمشی هم تز دوتر
بری کنش در آکا تابش ویدور   تابشندن کورنه بخشایش ویرر
بریسی حق امری درکیم اولدرور   خلقی اول هم دید کورر هم اولدرر
کربری اکسوک اولا شول آلتیدن   باشری مانکسه یوزبینک جهد ایدن
اکسوک اولسانه اولور ایدم عیان   دکلهایدی ایدیم بلله بیان
کرا کنجی اولمازایسا کیم اکه   رنج ایوب شول قاتی بیری کیم سوکه
واردرا کنجی تخم یوقدر نیده   نه اکه اول نه کتوره ای دده
بو کزین بولدی تخم طپراق کرک   تخمی هم اول طپراغه ساچمق کرک
طپراق اولدی صو کرک کیم بیتوره   کر صوا اولمازسا آنی کیم بیتوره
صو دقی اولدی بو کز کون کورمدی   بتدی اولا الدی ولی بار ویرمدی
کون دقی کوردی بو کز حکم اله   یا ری قلمازسا قمو اولدی تباه
بس چلب امریله قایم هر مقام   امر ایله اولمش درر هر ایش تمام
هر نیا کیم اول امر یولداش اولا   شول نفسده قوری ایکن یاش اولا
بو مثلدرکیم دیدوم بربر سنکا   دکلهایدی معنیسن ایدم سنکا

نَیَه بنکزدا وشبو سوز معنسي نه — آج کونکل کوزیني باق معنسنه

جون بقا هر نسنه کونکل کوزي — کورنو کله اوندا اول معني یوزي

اول مثل کیم ایتدوم ایشت نیچه در — کیم بدیسین بو حکایت نیته در

بومشایخ شول انکجي لر کبي — آکا بنکزر جمله درلو رتبه

آلتي نسنه ایله بتر قاموا ایشی — نه در اول آلتي بر آکلا اي کشي

بري کندوکیم ایشوک اوستادي در — بومشایخ دیمک آنوک آدي در

اول انکجي یعني کیم کندو درور — معني اکمک هر دم آکا ضو درر

بري قران در هر دم ساچلور — نیچه نعمت بیتر آندن آچلور

یعني کیم تخم ازلدر اول اي یار — شکموز اول دخل ابد آندن بتار

بري مؤمن کوکلي در طپرق کبي — علم اکلک هر دم آنوک منصبي

یعني کیم طپرق کبي آلچق درر — طاش کبي قاتي دکل یومشق درر

بري حکمت در کونکل آزره یغار — اول یاغیجق کورکونکلدن نطقا

یعني کیم حکمت کونکل یغوري در — دیري دوتن کونکلي حکمت نوري در

قال النبي رسول الله يحي القلوب الميت بنور الحكمة كما يحي الارض الميت بماء المطر

بري عشق در که بو کوکله دوشر — دورلو علم اوندن بتار وهم بشر

یعني کیم کنش کبي اول بیتورور — بیتورر هم جمله خامي بیشرور

بري دولت درر کیم قاموا ایش — آنوک الندده بو قاموبه ورش

یعني کیم اول اوحقدر مطلقا — حاکم اولدر کوییا و اکر یقا

بیتکیم ایتدوم اکنجي حالنی — شوکا نسبت دوت بو درویش یولنی

کرمشایخ اولمسا یول کیم آچا — حق قلیجیني اوربن ایل کیم آچا

بو کزین وار در مشایخ نیلیه — کیمسه اولمازسه کیمه نه سویلیه

علمي وار بولماز بوکز دیکلر کشي — ایله اولورسا یته قالدي ایشي

کشي بولدي علمي ساچدي اوستنه — حکمت اولمازسا بلوک بتمز ینه

حکمتي وار بوکزین عشق ایرمدی — اول کونکل باغچاسي یمش ویرمدی

عشق دقي اولدي بوکز دولت کرک — سورمکه بو ایشلري قدرت کرک

دولت اولمازسا قمو معزول درر — عاجزوني چاره قالمش قول درر

دیني اشبو آلتي ایش قایم دوتار — هم عمارت هم دقي دایم دوتار

ایتدم آخر هر بیروک آدني — بیته ایدم کیم بولاسین دادني

هم مشایخ هم علم هم دیکلیان — حکمت وهم عشق وهم دولت عیان

اشبو آلتي نسنه دن در دین دیري — دین الچنده بردرکذر هر بري

نیته کیم اول آلتي نسنه دنیده — هر بریسي بر دیرک در اي دده

آدلوين ايتدم ايدي بو بر سنكا / بنه ايدم دكله كل الخامسه كا

هم اكنجي هم تخم هم خوش طرق / هم صو دورر هم كنش هم امر حق

دنيايي بونلر درر دايم دوتن / دنيا اهلن دنيده قايم دوتن

بو اكنجي دنيا اچره كورنه در / بو مشايخ دين اچنده شويله در

بو اكنجي اكين اكوتن اچون / اول مشايخ معني اكوجان اچون

بو اكنجي دنيا ترتيبن دوزر / اول مشايخ آخرت ملكين بزر

بس مشايخ معني اكوجان لره / جان قدي قلج كرك زوا در آنلره

اول مشايخلكه كلدي دنيايه / بر كور آخر كيم نيه كلدي نيه

هر بريسي اكدي علم و معرفت / اشبو اكيندن بتر اول مغفرت

آخرت زادين بولدر كيم اكر / اكن اولدر كيم بو بيته بينك دوكر

سكز اوچاق اول اكين انباريدر / اول اكين در كيم كونكل لر آريدر

قنقي كونكل كيم آني بولميش اولا / قيغودن كلي بري اولميش اولا

آنوكچون اول اولولار شاد اولور / جمله درلو قيغودن آزاد اولور

دمبدم عاشق تمنا قلدوغي / جان و تن ترك ايليوين آلدوغي

اول اولولار كونكلي يولداشليغدر / همتي هم عشق قوللاشليغدر

الحذر ايا دوغو بولدن ايرغل / اول اولولاردن نزي آيرمغل

داستان السادس في السادس ششم پنج

هر كيم اول حق عشقنه ويردي كوكل / نه كه حقدن كلديسه قلدي قبول

قهر و لطفي هر نه كيم كلدي آكا / قاموسين نوش ايلدي اوكدن سوكا

هيچ حضرتدن يوزين دوندرمدي / آنده كيم باقمش ايدي كوز ايرمدي

دوغو دوردي هر نه كيم كلدي ايسه / پادشاه آنوكله نه قلدي ايسه

بلكه منت دوتدي كندوجا نسنه / آندن ايردي دردينوك درماننه

دانوق ايدم بو سوزه دكله ايسنك / دكليوب سوز معني سين آكلارسنك

كورچلا بوك دوستلري نه قلديلار / دوستلق اچره بر ايشت نه بولديلار

نيجه شاكردر بولار ايشلا دينه / كورچه كلدي واقعه باشلارينه

اول چلا بوك دوستلري ضد چوقدرر / نيجه ايدم كيم حسابي يوقدرر

بر قچينوك الا مكرو صفني / دييه وگا كيم بيليسين سوز اصلني

آيرو غني اوندن قياس ايليه سين / آنوكيله جانوكي طويليه سين

كلدوك ايلدي ايدلوم مقصود ندر / كيم بله سين بو حكايت نيننه در

آلتي پيغمبر بر بر سوز سويلدي / هر بري بر كون اچون آه ايلدي

شويله كيم حقدي دوتون اول آهله / كوربلشمك نه ايمش الله ايله

الینده اول آه ایلیان لر آدنی — کیم بله سین اشبو سوزک دادنی
بری ابراهیم ایدی کیم ایتدی آه — ایتدی بر بینه کوردم ای اله
شول کُنی کیم نمرود اوده اورمیشدی — اوده قتنده منجنق قورمیشدی
نمرود اودی طولشدی یری یوزی — دوتونندن دوتمش ایدی کون یوزی
یانه او دوک یالکندن بو هوا — طوبطلو اولمیشدی داغ و اووا
اول اوده آتیشدی نمرود بنی — قتنده کوردم بردنی بن شول کُنی
صوردی لار کیم یا خلیل الله دیکل — نیجه ایدی حالنک اولدم سویلکل
دیدی کیم اولدم بکا معراجدی — پادشاه نوری باشمده تاجدی
جمله پرده کوترلوبن اول چلاب — کوزومه کورنو دوروردی بی حجاب
قتنده بولام اولدی بن بر بینه — کیم باقم شویله آنوک دیدارینه
بردُقی آه ایدن اسماعل ایدی — آه ایدوبن اولدقی نه دُردِدی
دمبدم ایدر ایدی کیم آه آه — شول کونی قتنده کوردم ای پادشاه
سنکیچون جان و تن قربان ایدی — ال ایاق بغلو سکا فرمان ایدی
بوغزومه چالنوردی تیز بچق — بردقی قتنده کوردم شونی ای حق
صوردلار اولدمده نه حالده ایدوک — نه ایدی ذکروک نه فالده ایدوک
دیدی کیم معراجدی اولدم بکا — جان کوکلک وارمیشدی آندین بکا

حضرتا

حضرتا ایرمیشدم هیچ شکوزین — کوزلروم کوزه دوردی دوستک یوزنی
قتنده بولام اولدمی بن بردقی — کیم حجابسوز شویله کوردم بن حقی
بردقی کورکیمدی آه ایلیان — آه اچنده زاری قلوب سویلیان
یوسف ایدی کیم دیدی آه ای جلب — بردقی شول کونی کوردم ای عجب
کیم یالنجق دوشمش ایدم قویبا — کیدر ایدم قویو دیبنده صوبا

قال قائل منهم

نه آتام بیلوردی حالوم نه آنام — کیم بله قتندا دوشم قتندا ییتام
ال و ایاق باشم اونودلمیشدی — اشبو وارلق جمله محو اولمیشدی
کلّی یاوی قلمش ایدم بن بنی — قتنده کورم بردقی بن شول کونی
صوردلار اولدمده حالنک نه ایدی — نه یدوک سن منزلنک قتندا بدی
دیدی کیم اول حضرتا وارمیشدم — بیحجاب اول دوست یوزین کورمیشدم
قتنده بولام اولدی بن بردقی — کیم حجابسوز کوره ایدم اول حقی
بردقی کیمدی اولکم اوردی آه — یونسیدی کیم دیدی ای پادشاه
بر بینه بن شول کونی قتنده کورم — یا انوک کبی دمه قتند ایدم
کیم منافقلر بنی دوکلیشدی — بغلیوبن داکزه آتیشدی

یوددی بالق دکیز اچنده بنی | قنده کورم بر بنه بن شول کونی

فالتقمه الحوت وهو مليم

صورولار نه حالده ایدوک آنده سن | کیم آکیجق آه ایدرسین بونده سن

دیدی کیم اول دوست بنوم‌له یار ایدی | دون وکندوز کوردکم دیدار ایدی

بن آنوک کبی دمده قنده ایدم | کیم حجاب کیده باقم دوستی کورم

بر دقی اول آه ایدن ایوب دی | کیم تغیرلق اکا منسوب ایدی

ایندی آه ای پادشاه ایدرمیم | بر بنه بن شول کونی کورامیم

کیم تنوم قاینادایدی طوبطولو قورت | قندسا بولمازایدم دوداسی یورت

بلشدی اثنی اول قورت بنوم | سوکوکوم قالمشدی کتمشدی تنوم

شول کنش کیم اوستمه دوشاردی | بو بنومدن اول بکا کاچارایدی

بو تنوم غلبر کبی اولمشدی | نه دیدیکم بللو نه اولمشدی

بر دقی بن شول دیی قنده بولام | یا آنوک کبی شاد اولب قنده کلم

صوردیلار آنده نجیدی دیرلکوک | کیموکیله بیرکو بدی برلکوک

دیدی کیم الله بنوم‌له یار ایدی | دون وکندوز باقدوغم دیدار ایدی

بر دقی بن اولدم قنده ایدم | دوستی شویله بی حجاب قنده کورم

قالدی بر کیشی دقی کیم اوردی آه | جرجیس ایدی کیم دیدی ای پادشاه

قنده

قنده ایدم بر دقی بن شول دمه | کیم ملامت اولمشیدم عالمه

درلو درلو اولدررلردی بنی | قنده بولم بر دقی بن شول کونی

کافرلرنده سیاستده ایدوم | هم عذابده هم ملامتده ایدم

صوردیلار کیم اول حالنکده نیدی سنک | کیم شونوک کبی عذابده ایدی تنوک

دیدی کیم قرشومده اول الله دی | قنده باقسام کوردوکوم اول شاه ایدی

اول کبی قنده بولم بن بر دقی | کیم کورم شویله حجابسوز اول حقی

ایشبو آلتی کشنوک حالی سنکا | مطلقا دانق یترا کدا سوکا

کیم چلابوک دوستلری نه قلدیلار | ابتلاده انجه رحمت بولدیلار

بس بلوک کیم قهر اچنده لطف وار | شونی بیلن قلدی قهری اختیار

آنوک اچون صبر ایدر هر بو ایشه | هر نه کیم اولورسا دیمز بو نشه

اشبو دیدوکده در اول حقه ایرن | یعنی بو یله واردی اول کرتو ارن

ای عاشق کوسندقی یولدا ایسک | شکر اچنده اول نجه حالدا ایسنک

کیم اولاسین اول ارنلرله بیله | انشا الله کیم چلب روزی قله

یولداش ایله بیزی دوغو یارا ایله | عاقبت شاد ایلکل دیدار ایله

داستان سابع | فی [illegible]

برعجايب وصف حال ايدم سكا … دوت قولاغوك بر دم اوخته بندیكا
كورچلابوك حكمني كيم نه قلور … خلق اچنده دكله نه ايشلر اولور
كورنه حال لر سورلور خلق اوستنه … خواه دشمانا وخواه ايي دوستنه
خاص وعامه دنيده يوق اعتبار … قنقسيناكه بيپار وكاه بقار
بوصورة حالنده جمله بر درور … زيرا بو حكمي سودن تقدير درر
اولوكيمي جمله فرمان دراكا … نه لر اولور دنيده بر باقسنكا
كورسكا كيم بايي كيم يخول درر … كيمي بك دركيمي آكا قول درر
كيمسي خوش بيراچر اوينار بوكر … كيمي دون كون دورمدين زحمت چكر
قهر ولطف وشادي وغم دنياده … هيچ صورة واري كه ايرمزاي دده
هر بريله حاللو حالنجا ايدر … خالقنك حكمي درر خلقا سورر
الا بوتج حكمي واردر خالقنك … كيم كوچين جمله اوزر بو مخلوقنك
اول حكم لر شويله دشوار ايشدرر … كيم اولوم دن اول قتي تشويشدرر
آلتي دورلو خلقه كلمش دربولار … آلتسي آلتي كونه دوشدي بولار
بيلسون الله جمله قول لري … كمسيا كوسترمسون اول حال لري
دنيا اچره آلتي حالده آلتي ايش … جمله دشوار ايشدا اول دشوار ايمش
دكله ايدي هر برين ايدم عيان … كيم بلهسين بو ايشي بللو بيان

بري اوغور طفل اوغلان لرا … بري يولر يكيد اولنلرا
بري خودپرلك اوختنده اولور … بري كوركيم غريبلقدا اكلور
بري اوغوار منصب ايتي بك لره … بري هم شول كي سوشمش دوست لره
ايشبو آلتي دورلو ايش ضرب ايشدرر … بيلونك اولوم دن قتي تشويشدرر
پادشاه كسترمسون هيچ كيمسه … دوستنه دشمانه بخشولنه بابنه
ايشدا يمدي ايديوم اول ايشلري … اول اولومدن قاتي رق تشويشلري
هر برينوك شرحني ايدم سكا … ايشد ايمدي ايديوم اوكلا سكا
اول اول بركيم طفوليت ده در … ايديوم آني بر ايشت كيم نه در
شولدر اول كيم آتا و آنا اوله … بو اوغول قيز طفل ايكن اوكسوز قله
كيمي كورسه آكا قارشو بيرمزه … كوزلريندن دورمدين ياش طرمزه
بنكزي صاره و ساچي ياپش دوني كير … كيم سوكار وكيم بوشار وكيم دقير
يا ملي آچلق سوزي خودسوز دكل … سوليجك كمسنه قيلماز قبول
هيچ آكا شفقت قلمه كمسنه يوق … نيچه ديدسنك كوينوكي و دردي چوق
حقدن آرتق خصمي يوقدر دنيده … اول يتيم لر حالي بو در اي دده
بس بلوك كيم اول اولومدن قاتي حال … كيم طفوللقده يتيم اولا عيال
اول بري ايش كيم يكتلكده كلور … شولدرر اول كيم جوانه مرك اولور

اکسوزین ایدر جلب حکمی اکا　　بولماز اول درمان اسبب دورة یکا
ایتی اوتی چوره اوتورمش اولور　　اورته یرده آنی حق حکمی آلور
قالماز آنده اجنبش نطق و نفس　　الا قالور عشرة و عشق و هوس
ای نیجه شادی قلن غمناک اولور　　ای نیجه چوق آرزوکیم خاک اولور
ای نیجه اژدرهالر باسدی اجل　　ای نیجه لر عمرنی کسدی اجل
هر که کلدی دنیایه خود کیدلیبر　　اول شرابی جمله مخلوق دادلیبر
الا بیلورک کیم یکتلکده اولن　　اولورر بو دنیادن محروم قلن
بس حقیقة بو یکتلکده اولوم　　بنک کز اولمکدن قتی در ای الوم
اول تمام اولدی بوکز کل یرلکه　　باق بر اول یرلکده کچن دیرلکه
نیجه در آنده کچن اول قاتی ایش　　دکله ایدی ایدیم نیجا ایلمش
شولدر اولکیم یرلک اوختنده کشی　　صورتینا ضعف ایده قالا ایشی
دنیالیکی قالمیا مخصول اولا　　اول سببدن قاپولارده قول اولا
ایدنه نیجه کمسه کوره کلمیه　　کندو ویره خلق سلامین المیه
صورمیالر حالنی کیم نیجه در　　دیه لر کیم بر دلنجی قوجه در
قوجه کیم مخصول اولا اولدر ایشی　　اولسه یکدور ایله اولنجه کشی
بس حقیقت قوجه کیم مخصول اولا　　شوبیلدر کیم کوننده یوز بینک کز اولا

اولاقی

اولدقی بتدی بوکز کل غربته　　کورکل ایلدی غربت ایچره حالنته
چون کتی یردن صودن آیرو دوشه　　آیدن اول آیرو یکن صایدو دوشه
بولمیا اول یر واروبن یاتسی　　بینوا ونسنی یوق ساتسی
دوکه حسرة یاشنی ایده کیجه　　کیمسه کلوب صورمیه حالونک نیجه
نه قرینداشی وار نه آتا آنا وار　　قنده وارسا ایدلر کلخانه وار
واره کلخنده یتا مسکین اولوب　　اشتیاقدن کوزلری قان یاش دولوب
ایکلیه کلخانه الجنده زار زار　　ایده قانی ایشوم اوتوم قانی یار
قانی کمسه باشمی باغلایه سی　　اولور ایم اوستمه اغلایه سی
قانی بو دمده کدکدی یار بکا　　بو غریبلق حالین ایدیدوم آکا
غربت ایچره صایدولق شویله اولور　　قامو بر کز اولسه اول بینک کز اولور
صیرولق غربتده بس تنکری حقی　　بنک کز اولمکدن قتی دردر دقی
اولدقی بتدی بوکز کل بکلکه　　بر نظر قل بکلک ایچره بکلکه
اول مقامده اول اولومدن قاتی ایش　　انشد ایدی اولدقی نیجه ایلمش
شولدر اولکیم بک ایکن معزول اولا　　کیرو کندو قوللرینه قول اولا
هیچ کمسنا دیکلمیا سوزونی　　دونده خلق جمله آندن یوزونی
نه که دوستی وار ایسه دشمان اولا　　اول شکرلر کیم یر ایدی قان اولا

سوردوكي دولت همو كوزدن چقا / كردش كردون نه كيم يابدي بقا

خلق قتنده قالميا هيچ حرمتي / حق قتنده بوغدي خود قيمتي

دنيا داخي آخرت ايكسي بله / معزول اولمق خجلتندن يقيله

ايله اولسا اولمك اوندن يك اولور / زيرا منصبدن دوشن هر كون اولور

بس بلوك كيم منصبندن آيرولن / اولدرر ديري ايكن بينك كز اولن

اولداخي اولدي بو كز دوستلوغي كور / اوندغي ديولك نه در بو آيي صور

نيته قاتي در اولومدن اولدقي / ايشد اليدي نيجه درعلين اوقي

شولدر اول كيم سوكلو دوستلار اولا / اكسوزين اول بو بوندن آيرولا

بو بوبني كورميه ايو نه كيجه / بلميه نه ايشده در حالي نيجه

فرقة اودوندن يوداكي باش اولا / دورمدين كوزي طلوقان ياش اولا

آه ايدجك توته كله توتونني / زاري اكسلميا دوني كوني

مال نعمت كونكلني اكلاميه / قتنده اسدا هيچ قرار ايلميه

الا دون كون حسرتي اول يار اولا / اوندن آير خلق قمو اغيار اولا

اي نيجه بو كلولر دوشدي ايراق / اي نيجه لر بغرني ياقدي فراق

اي نيجه شادي قلن دوشدي غمه / زاري قيلوب آه ايدر دمدن دمه

بللو بيلوك دنيده يار حسرتي / بو عذابدر كيم اولومدن كي قتي

زيرا

زيرا اولمك دنيده بر كز اولور / الا يار دن آيرولن هر كون اولور

بس بلوك كيم يار فراقي دنيده / بينك كز اولمكدن قتي در اي دده

شبو آلتي نسنه كيم اوكدا سوكا / تقرير ايله شرحني ايتدم سنكا

هر كيم اوغرار ايسا بلكل عيان / تنكري نوك خشمي درر بللو بيان

كيمسه كورستمسون الله اسني / طاغ و داش كتورميه والله اني

مسكين آدم اغلني بس نيلسون / بو قدر درده نجه صبر ايلسون

اوله اول حقدن مكر رحمة اينه / يوخسه كيم صبر ايده آنوك خشمنه

عاشقنك حالي سيزه معلوم درر / كيم بو يول ايچره نجه محكوم درر

الا طاقة قاني صبر ايله نيسي / قاني دل يا حالني سويله يسي

ينه اول حقدن مكر رحمت ايره / يوخسه كيم در كيم ايدبلادين دوره

اي خدايا توفقنك آيز مغل / دنيا آخردوغ و يولدن ايد مغل

داستان هشتم از باب ششم حكاية تواضع

هر كيم كندو ازني مسكين كوره / حقدن آكا دورمدين رحمت ايره

هر كه دوشدي طپرغه كتوردي لر / اكسوكين هر نه ايسه يتوردي لر

هر كندو اكسو كندن يرينه / يتند اول جمله خلقه كوزينه

کنداوزین الهک کورن اولدی تمام
اولولار کونکلنداول دوتدی مقام

اولکیم آچلق کلدی یولی یوجه در
ایشدا ایمدی کیم حکایت نیچه در

خوش تفوجدر اکر آکلار ایسنک
ایدوکا اکر عشقله دیکلارینک

دکله ایمدی بو حکایت وصفنی
ایدیوم کیم بیله سین سوز اصلنی

چون بیراتدی عالی اول پادشاه
کورکه نه قلدی ونتدی اول اله

بیری کوکی دوزدی محکم معتبر
آیه کونه دورمدین ویردی سفر

بیر یوزینده صولری قلدی روان
هم هواده بولی قلدی دوان

دوزدی درلو رنک ایله بو بیر یوزین
نقش اوندن اوکرنور نقاش چین

قدرتیله بیری کوکه آصدی اول
یدی اقلیمنک بنورین کسدی اول

درلو نعمت دنیایه طولدی تمام
یعنی کیم دوستلار اچون قلدی مقام

نه کوارسه آچی طتلو خشک و تر
ای ویاوز قهر و لطف خیر و شر

قاموسی آراسته اولمیشدی
بیره کوکه طوبطلو اولمیشدی

پس بوکز حق بونلرا قلدی خطاب
هم عنایة هم بشارت هم ثواب

ایتدی سیزی دوستلارم چون ایلدم
بن بولاری رحمتومله دویلدوم

حاضر اولونک کیم کلینسز در بولار
بونلر اویردوم بجا لایق خولار

بو نسنا کیم بولارا خوش کله
اول همیشه رحمتومه دوش کله

اول

اول بنم دوستلارومه خوش کلیان
رحمتومه اولدر خوش کلیان

چون ایشتدی بو خطابی قامولار
بیرده کوکده ایو یاوزنه که وار

کوردیلر کیم حاللری بایق درر
دوست قبول ایتمک لکه لایق درر

شاد اولوبان هربری سوندیلار
خوش کوروب حاللو حالین آوندلار

الا آلتی نسنه یوزدوتدی حقه
نالش ایتدی کندو حالنه بقه

بقدیلار حالارینه یولق عجب
زاری قیلوب ایتدیلر کیم ای چلب

کیم بو حاللر کورمکه لایق دکل
کوروبن کیم قیلسار بیزی قبول

اول سنوک خاص دوستلروکدن ای چلب
محرم اولوب قالسارمیوز عجب

چون بولار بویله دیوب نانالیی
نالش ایتدی زاری ایله سویلدی

پادشاه دن رحمت ایندی بونلره
کنداوزین اول کم کورن مسکینلره

کیم ایشت کنداوزنی اول کم کورن
حضرتندن اللهونک رحمت ایرن

هر کیم اول کنداوزنی مسکین کوره
لاجرم حقدن اکا رحمت ایره

ایدیم ادی بیله بو بر عیان
کیم بله سین بو ایشی بللو بیان

آلتی نسنه اولکه نالش ایتدلار
زاری قیلوب حاللو حالین ایتدلار

هربرینوک وصفنی ایدم سنکا
دکله ایمدی نیچه در اوکدا سوکا

اول زمان کیم بیرو کوک اولدی تمام
درلو نسنه دنیایه طولدی تمام

قادر ایله چون بو ییری دوستدی / ییر یوزین خوش رنکلر ایله بزدی

والله جعل لكم الارض بساطا

قاموسینک اوستنه اول حق چلب / دوستلروم کله دیو قلدی خطاب

حاضر اولونک دوستلرم چون دیجک / بو خطابه شادی قلدی قامو رنک

الا ییر بیلدی قرارنک اورتدا / ییر یوبن کورنه دیدی ای دده

ایتدی ای عالملره دولت ویرن / ویی قمو مسکینلروک حالین کورن

سن بیاندوک قاموی خوش رنک ایله / بن واروب کیمه قلم سندن کله

چونکه بو رنکوم بنوم کتما یسار / دوستلروک بنی قبول ایتما یسار

قورقدم بو رنک ایله مغبون قالم / دوست بکنمایه بنی محزون قالم

چون قرارنک اوشبو سوزی سویلدی / نالش ایتدی حضرتا ناز ایلدی

ییر یوبن بقدی کندو حالنه / زاری قیلوب ایکلدی احوالنه

کور چلبدن نه خطاب ایندی اکا / ایشید اشبو حکمتی بتنغل طنکا

حق ایتدی سن یوینیه ای قرا / سندن ایلیم بزک اول دوستلارا

کورکلو یوز آرایشین سندن دوزم / قاشدا کوزده سنوک ایچون جان اوزم

قنقی یوزکیم آنده بربنک وار اولا / بینک کشینوک کونکلی آنده زار اولا

هم دخی اول دوستلرا ایتی خطاب / سنوکله یازلدی جمله کتاب

سن ییر یینا کل کمن مسکینلروک / اکسوکین بیتورجیم انلروک

چون چلبدن بو خطاب ایندی اکا / اکسوکی بتدی تمام اولدن سوکا

قاریه حق آنده قلمشدی نظر / مصحفی آنوکله خلق آنین بزار

هر کیم اول کندو اوزینی مسکین کوره / لاجرم حقدن اوکا رحمت ایره

بردخی کورکیم ایدی زاری قلن / ییر یوبن کندو اکسوکین بلن

آنی داخی ایدیم شرحی ایله / دکله ایدی نیجه در قلدن قله

شول غریبلق حالیدی بوی هم / قامولردن کندو اوزنی کوردی کم

سونیجک قامونه اولدخی شاه / ییرنوب زاری ایله آکدی حقی

ایتدی ای لطف ایتی جومردیاد / سنی قوتیب کیمه وارم ای اله

سنین آخر قامویه دولت ویرن / قامو درمانده لره فریاد ایرن

سن بیاندوک قاموی خوش حال ایله / بن نیدم دنیاده بو احوال ایله

بوقتی حال کیم بکا ویردوک بودم / دوستلروک بنی بکنمزسه نیدم

کیم بکا اوغرارایسه شاد اولمیا / هیچ بنوم ایچومدن اول داد آلمیا

کوزی یاشی دیکمینه ایده تیجه / کمسنه صورمیا کیم حالوک نیجه

چونکه بندن کمسه شاد اولمایسر / دوستلروک بنی قبول قلمایسر

اول سنك خاص دوستلروكدا اي چلب / كر قلام محروم اولب نيدم عجب

چون غريبلق اشبو سوزي سويلدي / پير نوبن حالني عرض ايلدي

پس چلبدا خوش خطاب ايندي اكا / دكلا ايمدي نيجه در اوكدا سوكا

كيمي سوديسم قيلم آني غريب / كر دودم ايلدن ايله آجوب آريب

حبدخصمدن آني يادا ايليام / الآن دوستلق قلوب شاد ايليم

چون بنوم دوستلرقمي شوندا بولا / دوستلرم جمله آكا راضي اولا

هم غريبلق دارتيمجا هر بري / خلق ايجنده اولميا دين سروري

غربته حق چون بو سوزي سويلدي / غربت اشتدي آني شكر ايلدي

شادي قلدي كندو حالي اوستنه / دوش اولام ديب يعني اول حق دوستنه

اول زمان حق آنده قلشدي قرار / دوستلري بونده آنين غربته سوار

هر كيم كندا اوزني مسكين كوره / لاجرم حقدن آكا رحمت ايده

بر وقت اول نالش ايدين نه ايدي / پير نوب زاري ايله كورنه ودي

شرح برله ايدم آني د قي / ايشدا ايمدي نيجه در عليين اوقي

قهر ايدي اول كيم ايتدي اي جليل / وي قهر درغانديه سنين دليل

سن بني اول كيم قامويه ويردوك وجود / خلق و لطف و بخشش و احسان وجود

اوزتدا قلدوك بني قهر و جفا / قلميا كمسه بكا هر كيز وفا

پس

پس قبول قلمايه اول دوستلر بني / اوليا بندن بيكانه كيز يوني

كر قلم مغبون اول دوستدن بندم / آيرلوبن يادا اولورسم بن نيدم

چونكه قهر اشبو سوزي ايتدي تمام / پير نوب مسكين لكي دوندي مقام

حقدن اولدم خوش خطاب ايندي بنه / اللهنك لطفي اكا دوندي ينه

حق ديدي كيم اي قهر سن دينمغيل / كندو حالوكا بقوب يرينمغيل

بن سني دوستلاروما دوش ايليم / كندو عاشقلروما آتش ايليم

كيم بكا دوغرو دوتار سايو نني / سندن ايليم بن آنوك خوانني

بني سوني سنوكله طويليام / عاشقه هردم سني خوان ايليام

چونكه عاشقلر ايشي بويله كوره / پس قهر بو دمده لغز راضي اولا

سن بريندا كل كه محروم قويميام / دوستلرومدن سني يادا ايلميام

چونكه قهر اشبو ايشي بلدي عيان / كندو حالينه شكر قلدي عيان

مهر ايله قلمشدي حق عهد وفا / دوستلرم آنين ويرور بونده جفا

هر كيم اول كندا اوزني مسكين كوره / لاجرم حقدن اوكا رحمت ايره

اول تمام اولدي بو كربدكور بنه / نالش ايدن كيمدي بر صورينه

ايديم آني اكر دكلار ايسنك / دكليوب سوز معنيني آكلار ايسنك

اول زمان كيم دنيايي دوزدي چلب / قامونه حضرتا قلدي طلب

قلدي معلوم هر بريڭ يېرينې   دوزدي يېرلو يېرينه هر بيريني
كوكده يېدي يولدوزه اردي مقام   يرده يېدي اقليمي قلدي تمام
قامو سنوك اوستنه اول حق جلب   دوست كليسر ديو قلمشدي خطاب
يېدي اقليم هم آني بلمشدي   دوستنه قرشو انتظار اولمشدي
آلتي قلدي بشارت اول سوز   هر بيري بن خوش كلم ديب اول كوز
اورتدا يېر بېدي اول ملك جهان   نالش ايتدي حضرته قلدي نيان
ايتدي اي درمانده لر دستكري   يېري كوك سندن طلو سندا ديري
سن آخر حالكم مطلق تمام   سندن آلور نعمتي هر بر مقام
قامويه سن ويردوك اول خوش خلعتي   چشمه ايرماغ و درلو نعمتي
بني قلدوك درلو نعمتدن فقير   قامو يېردن اولسام بن حقير

ربنا اني اسكنت من ذريتي بواد غير ذي زرع عند

دوستلروك بني قبول ايتما ليسر   كمسي بنده مقام دوتما ليسر
اول سنوك خاص دوستلروكدا اي مجيب   كر قلم محروم اوليه نيدم حبيب
چون جهاز ملكي ديدي كيم بو سوزي   باقدي آنوك اوستنه رحمت كوزي
حق ديدي كيم سن يېرينمه اي جهان   دوست بكا سندن قله نازنيان

بن سني دستلارده كعبه قلام   باكه طاپا نلو سنكا ويره سلام
هر كه ساكه يو نتورسه شاد اولا   طامو اوديندن تني آزاد اولا
اول حبيبم چون سني يورت ايليم   يلده بر كز خلقي سنده طليليم
سن بيينه كيم بو جمله عالمنك   يو نبي سنكا قلم خاص عامنك
چون جهاز ملكي بو سوزي ديكلدي   حق آنوكله نيليا سين آكلدي
بس بشارت قلدي كندو حالنه   دوش اولم ديب يعني اول دوست يولنه
حق آنوكله آنده عهد ايتمشدي   خوش دوتام ديب بن سني ايتمشدي
آنوك ايچون آنده قويدي مصطفا   قبله اولدي عالمه اول اي صفا
هم كيم اول كندو اوزني مسكين كوز   لاجرم حقدن آكا رحمت ايره
اولدقي بتدي بو كز كلدي يينه   نالش ايدن كيمدي كندو حالنه
آني داقي ايديم بر بو سنكا   ديكله ايمدي نيجه در اولكدا اسوكا
اولز مانكيم قلدي نمرد عاصلق   يېر يوزينده دعوي قلدي تنكرلق
قوشدي قرتال چقدي كوكلره آ   آلدي بر اوق آتدي آلله آدينه
يعني كيم كوك تنكرسين اورماغچون   تنكري بتوردي بن دور ماغچون
اول صبرلو پادشاه كوزنيلدي   شول ساعتده جبرئيله ايلدي
ايتدي وار بر بالغ آل تيز كل بينه   باليغي دوت بولعينوك اوقنه

نیچه کیم عاصی سانعبون کتمون کزه … مقصودینی بولسون محزون کیتمون
شول ساعتده جبریل ایزی دا … یعنی کیم اول عاصنوک کوکلن دوزه
آلدی بر بالغ تیز کلدی ینه … قوشو دوتدی اول لعینوک اوقنه قتنه
دارتدی اوقی وبعقدی تختنه … وابدی نمرود مشغول اولدی و
بالغ اولدم حضرتنه ناز ایلدی … ناز اچنده نالش ایدب سویلدی
ایتدی ای مسکینلروک حالن کورن … وی حکملو زخمنه مرهم اورن
قامو عالم رحمتوکدن شکر ایدر … بونک کوننده جمله سنی ذکر ایدر
نه دیوم بن حضرتا دردم دلیم … سن سین آخر هم خبیر و هم علیم
اکسوکم چوق ای چلب دردم اوکش … اولو دردم اولدر اولدم اوقه دوش
قوشو دوتدوک بنی عاصی او قتنه … کیم ستا شدی دنیده اشبو قتنه
نه کنه لو قولدم بن ای عجب … قامو قوللار آرسنده ای چلب
چونکه بالق بویله نالش ایلدی … بیر نوبن کندو حالین سویلدی
تنکرد ن اولدم خطاب ایتدی اکا … ایتدی سن بیر نیحکل کیم بن سنکا
هیچ بچاق زخمین وخی کسترمیم … شول بوغازلقلق عذابن ویرمیم
کندو حالنکلا قچان کیم اولسین … جمله محفللرده بسمل اولسین
چونکه دکدی بالغه اشبو جواب … حالنه شکر ایلدی بولدی ثواب

بالغی حق اونده قلمشدی کدام … بس بچق آنوکچون اولدی حرام
هر کیم اول کندو ازنی مسکین کوره … لاجرم حقدن اکا رحمت ایره
بویله کورکیمدی نالش ایلین … بیر نوبن کندو حالین سویلین
آیی دقی ایدیم بر بو خیان … کیم بله سینی بو ایشی بلملو بیان
دکله ایدی نوح پیغمبر ایشین … اول زمانده اول خلایق تشوشین
تنکریدن چون نوح طوفان دیلدی … جمله کفر اهلین هلاک اتکل دیدی

لا تذر علی الارض من الکافرین دیارا

پادشاه قلدی قبول اول نوح سوزنی … چقدی طوفان دوتدی جمله یر یوزینی
چونکه طولدی اول طوفاندن طاغ دره … دوردی قرق آرشون صو دپدوز هره
تنق کون اول صو دنیایی دوتدی تمام … غرقه واردی بابای نجل خاص و عام
الا اول قالدی که نوحه اویدیلار … بو چلابوک بزلکنی دویدیلار
فانی اولدی آیدوخی باشدا باشا … یوکورشوب قدرتنه لدی قاشدا قا
اکتدی کفر اهلی قریلدی قاموسی … صو یوزنده قالدی نوحک کامسی
بر نچه کون یوریدی شویله روان … وقتی اولدی کیم اوتوردی طوفان
حال دلیله شول ساعت اول حق چلب … جمله طاغلر اوستنه قلدی خطاب

ایتدی ای طغلی سیزه اولسون خبر　　حاضر اولوک نوح کمیسی کالسر
تنقی کوزده اکلنورسه اول کمی　　اوندن اکسلمایه دوستلارم دمی
آنی سیران قلم دوستلار وما　　شول ازلدن اسرمش مستلارما
بو خطابه نه که طاغ وار قاموسی　　شادی قلدی کله دیب نوح کامی
هر بری ایتدی کله بنده دورا　　بن یوجه ون اول قدم بنده اورا
اورته یرده جودی طاغی دازله　　نالش ایتدی حضرتا بنک نازله
ایتدی ای ایکی جهانوک خالقی　　سن بیدا ایتدوک جملهین بو مخلوقی
قاموسین قلدوک یجا قلدوک اولو　　اورته یرده بن ضعیف ایشده آلو
اول کمی بن مسکنه قندا کله　　تنقی طاغ یجا بیسه آندا قله
محروم اولیسارم اوش بن نیدیوم　　سنی قعیوب کیمه نالش ایدیوم
دیدی حق ییدینکل یا جودی سن　　بنوا آخوقاموبه دولت ویرن
جونکه سن کندا اوزوکی ضعیف کوردوک　　بن قلم نوح کمیین سکا حریف
آشورام بن قاموطغلردن آنی　　عاقبت منزل قلم آکا سنی
تا ابد سن اول کمیله قالسین　　اولسین اول سببدن خوش زیارت
جودیه حق آنده عهد ایتمشدی　　اکا اشبو سوزلری ایتمشدی
آنوک ایجون آنده دوردی اول کمی　　وادر آکا بوجه یوزینک آدمی

هر کیم

هر کیم اول کندا اوزنی مسکین کوره

هر کیم اول کندا اوزنی مسکین کوره　　لاجرم حقدن اکا رحمت ایره
اشبو آلتی نسنه کیم اوکدا سوکا　　وصفنی شرح ایلدم بر بر سنکا
کندا اوزین اکسکلو جون کوردی بولار　　کورکه نیجه دولته ایردی بولار
بس حقیقت کندا اوزین مسکین کورن　　آولدرر آیریلموز دولت بولن
کندا اوزین آلجق کورد اولدی یوجا　　نیته کیم شرح ایلدم اوجدن اوجا
هر کیم اول کندا اوزنی کوردی اولو　　عاقبت اولدر اولن ایشدن آلو
کیم اوزین آلجق دوترسا یوجلا　　دورمدین حقدن اکا رحمت کلا
هر کمنک کیم کونکلی طغروندی حقا　　آکا خود دعوی حرام در مطلقا
آنوکیجون عاشقنک دعویسی یوق　　نیچه دیرسنک اکسوکی و دردی چوق
درده درمان مکر حقدن اولا　　یوخسه لایق قانی دیرلک بو یولا
ای خدایا دوغرو یولدن ایرمغل　　خاصه لاروکدن بزی آیرمغل

داستان ختم از باب ششم حکایت مسکینان
[illegible] محمد رسول الله

هر کیم اول کندا اوزنه عجب ایلدی　　کندو حالین بکنوبن سویلدی
عاقبت الله آنی قلدی خجل　　تا ابد اول حالده قالدی خجل
هر که کندو اوزنی دوتدی بجا　　دعلیقی اولدی خراب اوجدن اوجا

هر که بقدی حالنه بنوب ایردی
رحمتندن حق آنی محروم قیلدی

اونده کیم معنی اولا دعویسی یوق
قنده کیم دعوی اولا معنیسی یوق

معنی و دعوی بله یولداش دکل
دعوی اهلن پادشاه قلماز قبول

دعوی اولدر کیم آنوک کبری اولا
کبر ایله یولداش اولب دعوی قیلا

اول حقیر اولا کرک کیم عاقبت
آکا نه دنیا قالا نه آخرت

دانغ ایدم بو سوزه دکارینک
دکلیوب سوز معنیسین آکلازینک

آلتی نسنه دنیده عجب ایلدی
عجب ایله هر بری بر سوز سویلدی

هر برینوک شرحنی ایدم سنکا
دیکله ایدی نیجدر اوکدا سوکا

بدی ابلیس ایدی اول کبر ایلین
کبر الچنده دعوی قلوب سویلین

کبر ایله چون غره اولدی حالنا
بلمدی کیم نه کلیسر یولنا

دیدی دنیا آخرت ملکوم درر
اشبو ملکی بندن آلن کیم درر

شویله مطلق حاکم بن هر ایشه
کیم کمنا حکمومه ایتمز نیشه

نه دلرسم ایلرم حکموم کچر
بنی الله برلکندن کیم کچر

کردکل منة آنوک حکمی روان
باشریدم بن بو ملکی جاودان

چونکه ابلیس اشبو کبری ایلدی
کندو علمنده بو سوزی سویلدی

عرش ایاغنده شولغدم اول احد
یاندی لعنت نخسینی تا ابد

طاش الچنده الچدی چقدی اونلغا
هم الک دن کچدی دوشدی یوغرغا

بشدی اوده دوشدی دیش اورتاسنه
اوغودیبه باری تنکری خاصینه

یرلغندی قاموا اول عجب وکناه
اول نفسدا حشنود اولا پادشاه

یوخسه آنی بر منافق یرا ایسه
آندن آنوک قرسغنده اریسه

عاقبت شویله اولور اول بغده ایشی
کیم بونین آندن دونن کوردن کشی

قنجه واردی قانی اول غره ایار
طپراق اولدی اول کزیده اختیار

قالدی مردار اولدی اول خوار یازوقیش
کورنه عبرتدرر آخر اشبو ایش

هر کیم اول عجب ایلدی شویله اولسار
تا ابد مغبون و محروم قالسار

بس بلنک عجب اهلنک یولی خراب
عاقبت منزل اکا تحت تراب

کیمده ایمان اولا عجب اولمیا
عجبله هیچ کمسه رحمت بولمیا

قنی کوکلده که وار در کبر و کین
قلمسون حق بیزه آنی همنشین

هر کیم اونده وار درر صدق و صفا
بغلدوق آنده کله عهد و وفا

عاشق ایدر صدقله کلدک یولا
تا که صادقله بیزه یولداش اولا

عاشق و صادق بیزه یولداش یتر
هر نه کیم ایسترسونز آندن بتر

تنکری بونلدن بزی آیرمسون
دنیا آخرده بو یولدن ایرمسون

داستان العاشر فی سادس بیر ملوک

وصف حال ایدم سنکا دیکلرینک | دیکلیوب سوز معنین اکلرینک
سرکذشتدر بو که ایدودم سنکا | نه که کوردی کوزلرم اولکدا سکا
یولوم اوغرادی و کوردم کوزیله | اتیمکوز کیم بیزی آلدار سوزیله
والله آنی ایدرم کیم کورمشم | دعوم اول یردن درر کیم ایرمشم
کورمدوکم بلمدوکوم ایتمیم | اکوم ایدرم ایته دعوی ایتمیم
هر که کوردیه بوبن کوردوکمی | بس قبول ایده نشان ویردوکمی
سوز آنده کله درکه کوردی بیرپی | یول اجند بلدی کندو حالنی
بلدی کیم قندن کلور قنجا کیدر | کندو یولنده نیه او خوز نیدر
اشبو ملکه کلمدین قنده ایدی | یولداشی کیمیدی و کندو نه ایدی
بونده کلدی قنده ایدی منزلی | یکنو کله اولدی دون کن محفلی
هم کچنجک بو جهاندن اول یته | نه کلیسر اول جهانده اوکنه
طانغم اولدرکه بلدی بو ایشی | اول کشیدر ایستدوکم اول کشی
یول نشانن اول کشی صورسون بکا | بندقی نه کوردوکم ایدم اکا
بن دیم اول دیکلسون قلدا قلیه | یولداش اولوم تنکری یولنده بله

اولدق

ایشدالدی بیر بینوک آدسنی | کیم بله سین سن بو عشقونک دادنی
سودی اول بیرو کوک بر بیرینی | سن ایشت بو تنکری نوک تقدیرنی
قلدی حسرت بیر بیریله بو نلری | اول هوسده کچدی جمله کونلری
بیر دوروب بیر دکوکه قرشو انتظار | کوک دوننده در دونوکندز بی قرار
صبر ایدر بیر کوک اینه دین ایتمز | جهد ایدر کوک ایشتم دیب ایتمز
چون ایی ایتمز بیره کوک کورنیدر | غیرتش ایلیب زاری فریاد ایدر
بس دوکوکه حسرت یاشین بیر اوستنه | یعنی درزین عرض ایدر اول دوستنه
دوستچون چون کوک کوزندن اکلدی یاش | اول اثردن قلدوش بیر اولدی یاش
دوست بنی آکدی دیوبن بیر بو کز | شاد اولوبن نه قلور بیر کوز بو کز
اول هوسدن بیر قلور حرکاه جوش | دوست بنی آکدی دیب اولور سبز پوش
داشره ویرور جمله کیزلوسن کنجنی | عرض ایدر یعنی که دوستنه رنجنی
چون کیور بیر جمله کیزلو طونینی | دوندرر کوکده ایکا اول بیو ننی
دلدو درلو دنکلریله بازنور | عزم ایدر بیر دوسته قرشو اوزنور
ندبان ایلر بناتی چقمغا | ایشتوبن دوست یوزینه بقمغا
چونکه ایرمز دوست مقامی یوجدر | بر کوز آنونک حالی بو کز نیجه در
ایتمک مغبون نلغندن بو کلور | تیراخ اولور بیره دوکلور

بعشق ایچنده بو زمین و آسمان
اشبو حسرتده کچرلر هر زمان

بو بولسین سودکیچون یرو کوک
رنک آلور کوکدا اولور بو یر کوک

یعنی کیم اول دوست رنکین اورتور
یلده بر بو یر کوم کوک کورنور

اول تمام اولدی بو کز بر کورینه
عاشق معشوق کلدر صوربنه

شرح بر له اولدقی کلسون دیله
دکله ایدی نیجه در قلدن قلمه

اولکه عالمکیم حق یاراتدی دنیایی
بوغکن وار ایلدی هر نسنه یی

ظلمت اولدم دنیایه طولمشدی
ایله سانکیم بو جهان اولمشدی

پس بر اندی قدرتندن اول آله
عرش نورندن کوک یوزنده شمس و ماه

بیری طبتاخ و بریدر رنک رز
رنکوینن آی و کنش درمیوه ین

هم بولارده دوشدی دی اول عکس زنک
اول سببدن طولدی عالم رنک بوی

چون بری بر نوک یوزنده حق نور بین
کوبردی عاشق اولدی سودی بر بتین

کنشی نور ذنجی کوکده اول آله
نبی اعظم قودی اول پادشاه

آیی اشبو کوکده شیدا ایلدی
الآکنش عشقنه زار ایلدی

کنش آیه ایتمک ایسترا ینه مز
آیله اول بر فلکده دونه مز

آی دلرکیم نوا یده کنش قاتنه
جهد ایدرکیم ایریشه حسرتنه

تا وارنجا

تا وارنجا کنشته کلی ادرین
اول یکتالک قوتی قالمازهی قودین

مغبون اولور پس کنشدن آی اولور
منزله وار ورکن آی یولده قالور

آیغون آرقن آی دوشرکوندن ایراق
شول خجالتدندر آخر بو فراق

ندقت ایچره آی چو دوست قدرین بلور
پس بو کز کندا وزینوک بدرین بلور

آی چو بلدی بدر اولو بدر یوزنی
دوسته عرض ایتمک دیلر کندا وزنی

آی طوغنجا کون طولینور ایره مز
کورنومز دوسته دوستین کوره مز

ایلد اول دورمادی کتدی بن دورام
کوریم دوسته وهم دوستی کورام

کون طوغنجه آی ینه وارور بتار
بر بربین کورمکا بولماز ظفار

جهد ایدوب کسترمک ایستر بدرینی
کوسترمز بلدوریمز قدرینی

پس رجوع ایلر ینه دوستندا یکا
ایدر آخر دوست بقا بر کز یکا

تا وارنجه دوسته کلی محو اولور
کندو علمی کندا وزندن سهو اولور

مغبون اولور آی ینه کوندن کچر
دائما بو نلی بو حسرتده کچر

بر بربین سودوکیچون آی و کون
نیجه یوز بیک ییل اولور آی و کون

ییل کچر دکشورلور دور زمان
دکشوریلمز آی و کون عشقی همان

چونکه بلدوک آی و کون احوالنی
دیکله بو شفلمزن ایچا حالینی

عشق اچنده نته‌لر بونلرد قی   کوکلوکا یاز بو سوزی هر دم افقی
بر زمان اول مصر شهرنده مکر   ساندی قول دیب یوسفی بر بی خبر
صاتون آلدی اول عزیز مصر آنی   چونکه کوردی سودی جمله مصر آنی
هر کسنه کیم کوردی یوزنی   اونودردی مست اولب کندوزنی

توله قاتی و بروه بثی بخش   [illegible]

کون دیسم کوردکلو یدی کوندن صوبتی   آی دیسم آریدی آیدن سیرتی
کیم کوررسه اونودردی کندوبیی   ترک ایدردی یمکی و او یخویی
شویله بل کیم عکس روی اول آله   اول یوزه دوشمشدی نور پادشاه
چون زلیخا کوردی آنوک یوزنی   بس یوقلدی بو کز کندوزنی
عاشق اولدی کندی آندانک و نام   بلدی لو بو حالی جمله خاص و عام
اینده لو صبر ایلکل سوز آلمدی   جهد ایدوب خود مقصود اله کلدی
چونکه صبری کتدی اولدی بیقرار   پس بو کز بر حیله قلدی اول نکار
یعنی ایستر یوسفنک کونکلن آلا   بلدی کیم جهد ایله کلمز ا لا
اول سببدن قالدی یوسفدن اراق   پس زلیخا جاننه دوشدی فراق
کچدی بو حال اوستنه چوق روزکار   کیتمدی هرکیز کوکلدن درد یار
هرکه یوسف نی آکدی دیدا ایسه   ویرور ایدی هر نکیم دیلی ایسه

اول

اول هوسده ویردی جمله مالنی   یعنی دوستنه معلوم ایلدی حالنی
کتدی جمله جاه ملک و مال و کنج   قالدی جاننده عشق و حسرت درد و رنج
کچدی عمری قاردی اولدی حقیر   کتدی اول خاتونلغی اولدی فقیر
چونکه کوردی عشق ایچنده عمرنی   ایلدی بر کوز پادشاهنک امرنی
ویردی اکا ییکی عمر بولدی داد   قومدی حق آنی شویله نامراد
عاشق و معشوق بیر اولدی تمام   مصر تختنی بونلر اولدی مقام
اولدی یوسفله زلیخا آدلدی   قالدی جانلرده بولارنک دادلری

چونکه یوسفله زلیخا حالنی   آکلدوک نیجه ایمش احوالنی
ایشد ایدی اول خدیجه دوشنی   کیم بلسین عاشق اولن ایشنی
بر زماندا وار ایدی بر نیک بخت   کیم یمن ملکی اوکا اولمشدی تخت
کورک ایچنده بی نظیردی اول نکار   مال نعمت بی حساب و بی شمار
خاتونک آدی خدیجه ایدی بنام   بیلور ایدی آنی جمله خاص و عام
آدی چقمشدی جهانه خیر ایله   حاشا کیم اول خبر جاندن آیر ایله
بر کیجه خاتون یاتورکن دوش کورد   مصطفی سترین قرشو طوش کورد
کوردی کوکدن آی ایندی اوستنه   شویله کیم بر دوست کلدی دوستنه

آي بدر آراسته اولمشدي — آيدننده يير و كوك طولمشدي
كلدي كيردي ياقسندن قوينينه — كندي قوينندان وچقدي بوينينه
وردي خاتون دوشكندن سر ديكه — ايچي قيناب كوزلري ياش دردي
بلمدي اول دوشنوك تعبيرني — كيم بليسر تنكرينوك تقديرني
اونده معروف بر معبر وار ايدي — كيم كوررسه دوشني اول يوروار ايدي
اوندردي خاتون آني بيك نازايله — دوشني اكا بر بر ايتدي رازايله
اول معبر بقدي دوش تعبيرينه — بس عجب قالدي جلب تقديرينه
ايتدي بو دوش تعبيرنده بيكمان — شويله كورنور كيم كله فخر جهان
اول اولا آخر زمان پيغمبري — هم اولا آنوك ديني شكدن بري
اول سنوكدرسن آنوكسين شك دكل — حالي اشبو دوش كه كوردوك دكل
يا اوكا آنا اولاسين يا حلال — اوساك اولمه اولمسون كونكلنك ملال
مكه ده عبد المطلب اوغلنه — وار غل آنده بقغل آنوك آلنينه
آنده نور وارطانغي در بو ايشونك — تعبيري اولدر حقيقة بو دوشوك
چون خديجه بلدي بلدي بو ايشي — عاشق اولدي كتدي دنيا تشويشي
آلدي مال وكنج كلدي مكيه — انتظار اولدي كه تقديرنيله
عشق ايچنده قالدي قلدي سبيل — دوست كلديب كوبدي بونجه ايكي او

اول دم كلدي مقصودي كيم ارلنه — ياخود آنوك ارلكندن فرلنه
اوزنوردي معشوقه ايرمك ايچون — يعني اول كوردوكني كورمك ايچون
عشق ايچنده كچدي نيچه روزكار — حالا ايردي مقصودينه اول نكار
آني كيم كورمشدي كوردي مطلقا — اول يوزي كورمكه ايردي حقا

جونكه بلدوك اول خديجه نتدوكين — مصطفا عشقنده نيجه كتدوكين
ديكله بو كز ليلي مجنون حالني — كيم بله سين عشق اري احوالني
بر زمانده وار ايدي خيل عرب — ديكله اشبو حكمتي قالغل عجب
بر معلم وار ايدي اونده اولو — كيم مسلمان كيم ادبلو كيم خولو
اوبه اوغلانجقلرين ديرمشدي — تنكري علمندن سبق ويرمشدي
ليلي مجنون دخي اونده مكر — علم اوقوردي بر بريندن بي خبر
بيدي ييل كچدي بولار اونده ايدي — قاني اول معشوق عشق قنده ايدي
جونكه ايردي مجنونه اول قوتلو دم — كوزلري ياش طولدي كونكلين آلدي غم
بقدي ليلي يوزنه كوزن ايردي — آني كيم اول كوردي كمسه كورمدي
كوردي بر كوركلو نكارين مشك بوي — اوتوديردي قرشوسنده خوب روي
عاشق اولدي كتدي جمله جان ودل — قالدي حيران دوكندي قال وقيل

بیدی ییل اوکوندوکی علمی تمام   بیدی کونده بیله ویردی والسلام

همنشینلر بیلدی مجنون حالنی   عالمه فاش ایتدیلر احوالنی

چونکه دوشدی بو خبر خلق دیلنه   معلوم اولدی جمله بغداد ایلنه

لیلیٔ مکتبدن آلدی آتاسی   مجنون اولدی جانن اودا آتسی

اوندن اوکدین قیس ایدی مجنون آدی   قیسوک اولدی بعدازان مجنون آدی

کسنوک کیم یومدی عشق آدینی   یازمدی جاننده معشوق دادی

لیلی عشقی قیسی مجنون ایلدی   قیس بو بیدی لیلی مجنون ایلدی

آنوک اچون عالم اچره آدی وار   جان اچنده هم کوکلده دادی وار

سوز اوکشدر حالی مجنون سوزنه   کلدوک ایشت ایشی نه در سوزنی نه

عشق اوکاندی بسرانجامی نه در   دیکله ایمدی کیم حکایت نیته در

چونکه لیلی عشقی دوشدی مجنونه   لیلی اولدی کندا اونین کوندن کونه

لیلی عشقی یاو قلدی کندا اوزین   قنجی و بقیبا کورر لیلی یوزین

لیلی عشقی جانده چون ذوتدی مقام   لیلی اولدی تسبیحی دیلده مدام

یوریجک یولداشی لیلی ایدی   اوتوررسا هم ایشی لیلی ایدی

آجیحوق لیلی ایدی نعمت اوکا   سوسسا لیلی ایدی شربت اکا

اچی طاشی لیلیدن طولمشدی   لیلی نه دک مجنون آرا ولمشدی

چونکه مجنون دکشوریلدی لیلی یه   لیلی آدی دوندی بو کز مولییا

لیلی لیلی دیر ایکن مجنون دیلی   دیله مولی کلدی کتدی مشکلی

پس بو عشقنک معدنی اول حق در   کندوبی کندو سور مطلق در

مولی عکسی اولدی مجنون کوردوکی   لیلی دیب اول عشقنه جان ویردوکی

اوش ایتدوک لیلی و مجنون ایله   عشق اچنده کتدوکین قلدن قله

کور بو کز کلزار اچنده اول کلی   قرشوسنده نیجه کویز بلبلی

دکله ایمدی بلبل ایله کل ایشین   بلبلونک نالیشین و کل کولشین

چون بقار بلبل کورر اول کل یوزین   اونودر بیچاره بلبل کندا اوزین

صبری قالماز اولور الدم بی قرار   پس کله قرشو قلور جانن نثار

یورکی اوینار و دیترر قانیدی   یانر یاو دیولنسا دوشون یاندی

نالش و زاری قلور بی خویشتن   رقت ایلر آنوک اونین ایشدن

آنجا کوینر بلبل اونداز زار   کیم اونشدن اولیور اول کلزار زار

بی ضعد اولور یبین دوشر اولدم یرین   یعنی معشوقچون دایلر کیم جان ویره

چون کوردی بو حالی لیله کل بلبلی   بلبله سویلر بو کز اول کل دلی

ایدر ای وش بن قرشو دورمشوم سکا   عشقله سن بکا هر دم باقسنکا

نیچه اولورسن سن ای بلبل دلو   نه روادر اولمق اولمق اوسندا آلو

بلبل ایدر حال دلیله اول کله   چونکه عاشق آغلیا معشوق کله

معشوقونک نازی ازر عاشق کوجین   قالماز اوندا عقل و دانش کون کونین

معشوقه قرشو بس اولام عاشقا   تیر خاروشمک مسلم عاشقا

بلبلونک کل کولر اشبو سوزینه   یعنی آزرخ آتی کندا او زینه

ایدر ای بلبل بو مید رعشق ایشی   معشوقا بو بحقی عاشق باقشی

بلبل ایدر چون بقاردوا بن سنکا   سنده کورنور تنکری نوک صنعی بکا

هم کلور بو بیی لطیف مصطفا   آنوکیچون مست اولورم ای صفا

چون چلب عشق و پیغمبر دُر سی   سنده درسنین چچک لر سروری

سنی کوروب نیجه عاشق اولمیام   یا سنوک عشقوکده نیجه اولمیام

سنی سومکدن کلور بو ایش بکا   زاری و فریاد بو نالش بکا

چون بنوم بلبل لکم سندن اولا   بو بنم ایشم نیجه بندن اولا

بس کلیله بلبل ایشی شو یله در   بلبلو بلدوک بلبلی کل سویله در

بس بلونک کیم معشوقه عشقی دُرر   عاشقی حالدن حالا اول دوندورر

چون اشتدوک بلبل ایله کل ایشین   بلبلوک آغلدحنی کل کولشین

انشد المدی اول صدف قطره ایله   ایدیم نندوکنی قلدن قلبنه

اول اشدن قورمش بیر یاش اولا   بته نعمت جمله خلقا آش اولا

بیر یوزی کلنار اولا اول قطره دا   کیم بلو اول قطره نوک اصلی ندن

جمله خلق اول قطره نوک مشتاقدر   آنوکیچون کیم بو خلقا ساقی در

الحزور هر نسنه یه آب حیات   دنیاده آنوکله بو لنور حیات

شول دکیزلرکیم بو بیر قارنده وار   جمله اول قطره یه قرشو انتظار

قاموسنه منتظر درخود اوکا   یونی دوتمش درر آندن یکا

لیک وار در بر مدور جانور   قامدن اول قطره آرتق سور

زیرا کیم اولدر آنوک سرمایسی   جان الچنده نقد و کنج و مایسی

قاموللرده صدف دیرلر اوکا   ایشد اشبو حکمتی با تغل طنکا

اول دکیز قعرنده دوتمش در مقام   کوکده کی قطره یه عاشق در مدام مکانا

شویله عاشقدر که هردم هر زمان   عشق ایچون ترک ایلمادی ملک و

قوردکیز قعرین چقار صو اوستنه   یعنی کیم اول قرشو کلور دوستنه

دمتی چون بولمانطولارکوکلی جنون   ینه دونر قعره ایغر سر نکون

کونده بیک کز هی اینار وهی چقار   یعنی ایستر دوست یولین هردم نقار

چونکه دار تار بو صدف اول تخمی   ایرشور بس پادشاهنک رحمتی

کوکدن اول قطره ایتر دستور له   اجی داشی خوش منزین نور ایله
چونکه قطره ایندوکین بلدی صدف   چقار آکا قتشور دوردی صف صف
تازه آلور آغزیله اول یغموری   زیرا کیم کیزلودر آنده حق نوری
چون صدف قورساغنا یغمور دوشر   اول محبت اودیله قینر بشر
بس اولور هر قطره در شاهوار   آنوکیچون کانده دردو آه وار
چونکه کوکدن ایندی نیسان قطره‌سی   قیمتی در اولدی هر بر دانسی
بو صدف اول قطره یه عاشق دکل   اوندغی حق نورینه در جانی قول
معشوق اولدر بو صدف عشقی اکا   بغلنبدر جان اچندن کوز بقیسکا
قطره یه آنین صدف عاشق درر   آنده الله نوری وار بایق درر

اوش بلندی اول صدف قطره ایله   نیجه در اول عشق واول سودا ایله
دیکله ایلدی جانلرتن حاصلینی   عشق اچنده نیجه در احوالینی
اول زمان کیم حق بیاتدی جانلری   جانلری قلدی اوکش احسانلری
کوک بیاتدی جانلری اسیران اچون   بیرنیاتدی بونلری میدان اچون
یرده کوکده هر نکیم وارسا مقیم   ایلدی جانا مسخر اول قدیم
زیده کیم اول جان اچنده جان قودی   کندو لیکندن دوکنجکا قودی

جان

جان اچنده کیزلدی کنج ونهان   آنی استر بو کردوش جمله جهان
جانده چونکیم کنج وپنهان قودی اول   عالم اچره جانی سلطان قودی اول
بس کرک سلطان اچون بر تختگاه   کیم کله اول تخته او توره پادشاه
حکم ایده بو جمله عالم ملکنه   دونکا دوک صوکنه وایلکنه
بس بیاتدی صورتی دورت نسندن   آب وآتش خاک وباد اولدی بدن
دورت درکدر یعنی تختی کوتره   کیم کله تخته ازره سلطان اوتوره
کندو کنجندن ینه اول بی زوال   کیزلدی اول دورت دیرک آلتنده مال
تا که سلطان تخت وکنجا آتلنا   کنجیله بو سلطنت قوت لنا
کندو پرتاو یدر اول کنج ونهان   کیم آنو کله قایم اولا بو جهان
حالیا جان کلدی قوندی تختنه   بخت تختوک کنجنه ورختنه
کوردی بونده نیجه حکمت قوپسار   نیجه ایشلر یقسار ویا پسار
هم دقی تخت آکلدی سلطانینی   یعنی صورت کوردی کندو جانینی
آکلدی کیم جان النده قامو ایش   یعنی کیم سلطان النده قامو ایش
چونکه بویله کوردی بر برین بولار   جانوتن بس بر برین سودیلر
جانی کوردی عاشق اولدی تن دقی   هم تنه شفقت بر قدی جان دخی
ایله سودی بر برین بوجان وتن   کیم بولاردن اولدی هیچ سنو بن

آلت اولدي تن بو جانه ایش ویرر / ایش ایچنده جان تنه جنبش ویرور

هم بر ایشنده یولداش اولمشدر بله / بیله ایشلر هر ایشی قلدن قلمه

قهر ولطف وفسق وطاعت خیر و شر / جانله تنده بله در هر هنر

آنوکیچون جان وتن آیریلمغا / راضی اولمازلر وفالیق قلمغا

بیری بر یله بس بولار عاشق درر / قاموتنده اشبو ایش لایق درر

نیشه سودی بر برین بونلر عجب / اورته یرده سوکویه نیشن سبب

بر برینده کنج وپنهان طویدیلار / آنوکیچون بر برینه اویدیلار

اول سکز نسنه که وار ایدی اوش تمام / عشق ایچنده اولدیلر قایم مقام

ثابت اولدی بونلره عشق ودرنیشی / طانق اولدی کندویه کندو ایشی

ایشلریندن معلوم اولدی حاللری / عالم ایچره سویلنور احواللری

بن که عشقه یولداش اولدی اولمدی / اولن اولدر عشقه یولداش اولمدی

باقی در بو عشق ازلدن تا ابد / عشق کندو ساجدی ملکه اول احد

عکسنی عشقه مقابل ایلدی / بونلری بر بر نه قابل ایلدی

هم حواله قلدی عشق عکسنه / آگله ایدی عشقی نه در عکسی نه

کور آنوک عکسی جهانه طولمسنه / یا ضیا آنی سوکه عشق اولمسا

بوجهان

بو جهان نیشه کلوردی هیچ هیچ / خود طولیدر زمکچیله پیچ پیچ

بس جهانی عشق سیران ایلدی / دوستلره عشق ویردی حیران ایلده

جمله نسنه عشقله قایم درر / یوغ اولودسا قامو عشق دایم درر

عشق دکلمی چرخی سرکردان قلان / آبی کوکی دورمدین کردان قلان

عشق دکلمی یلی دون کون یلدورن / آقدوب صویی دکیزلر طولدورن

عشق دکلمی یری بر یده دوتان / درلو نعمتلر اولب یرده بتان

عشق دکلمی عقله دانش اوکردن / ایشلرین اونوتدوروب ایش اوکردن

عشق دکلمی باش ایچنده اوتوران / دولت اولب دوتدوغی ایشی بیتوران

عشق دکلمی شول کونکلده کنج اولان / آنی ایستیه بنه آنده رنج اولان

عشق دکلمی جان ایچنده جان اولان / هیچ دوکمیز درد وکوب شول کان اولان

عشق دکلمی نفسه قوللق اوکردن / سودوکینه قول دکلمی بو بدن

عشق دکلمی شول بوره کلر قیندان / مالی یغا بویدوب باش اویندان

عشق دکلمی تاجی تختی ترک ایدن / پادشاه لا عهد وپیمان برک ایدن

قامونه عشق قلیدر عشق شاه / عشقی حاکم قودی خلقه پادشاه

بس بو عاشق جانینه شکرانه در / کیم بو عشقک شمعنه پروانه در

چون بو بودون کون ولکیم نور اولا / یعنی عشقه کوینه کلی نور اولا

عشق و عاشق صرف اولا اول معشوقه	کیده بوسن بن قلا اول معشوقه
کندا وزین کندو کوره کندو سوه	اشبو معنی جمع اولوب کلدی آوه
ای خدایا روزی قلغل قامو یا	کیم بوا وده بوا یشی بو یله طویا

الداستان السابع فی اثبات حکایة معدن

ینه کو نکلم معدنی جوش ایلدی	اول اش بو عقلی سرخوش ایلدی
قیندی سرجوش دل کلدی دله	اول نه دن قیسنادآنی کیم نه بله
یا غنیجا اودنه قینما ن	طاشمینجا دیک داشرا اوینما ن
کورمه کوز کمسدن و یرمز نشان	بلمدوک علی بو دل قلمان بیان
سوزی وار کیم دل آنی سویلمدی	یا نه ایش قالدی کیم ال ایلمدی
نه اولا کیم کوزلو آنی کورمدی	یا نه اوردر کیم کوکل لر ایرمدی
نه نه کیم خالق بیراتدی دنیاده	آشکار او نهان کلدی آده
قاموسین بلدی بو ثبیرکان تمام	معلوم اولدی بونلره بر بر مقام
یرده کوکده نه که وارسه بولدی لار	هر ایشنک اصلینی بدر بلدی لر
بلدی لر هر بر متاع قنده ن کلور	قنقی جوهر قنقی معدندن کلور
بولدی لار هر در لو جوهر کانینی	بلدی لر نتمک کرک ارکانینی

معدنی جوش ایلدی

کلدی

167

تجربه

کلدی اول ارکانلره جوهر آلا	صنعت اولدی دوشدی اول ایلدن ایله
نیجه بیک بلدور کیم اول صنعت یوزین	قانلور معدنلرو جوهر ادین
آچلو اول کیزلو کنج اولور عیان	معدن ایدرلر اکا بللو بیان
دنیاده خود کان و معدن چو قدرر	نیجه ایدم کیم حسابی یو قدرر
الا اول کان کیم بترا وندن کمش	دیکله آنوک حکمتی نیجه ایلمش
نه سبددن اول جوهردن آیرولور	ضرب شاهی دو تمغا لایق اولور
تا کیم انده یا زلا بر شاه آدی	هم محمد آدی هم الله آدی
حاصل اولور اول سکیز نسنه ایله	دیکله بر بر ایدیم کیم نه ایله
چون بلدسین هر بر ایشنک آدنی	آکلیاسین سن بو معنی دادنی
اول اوکا دستور سلطان کرک	ایده شول یرده بجا بر کان کرک
حکم ایده حاکم قویا و مال و یره	آندن اول معدن بو خلقا ال ویره
یوخسه سلطان دستوری اولمازایسا	پادشاهدن بی حکم کلمازایسا
کندا و زندن کمسه معدن آچا لن	آنده تنزیه تر و ایچینه بز
یرده اول معدنی قالور شویله بطال	کندازندن کندو خود چیقمز محال
خلق دقی چون حکم بو قدر آچانز	اول جوهر فدا جوهری هیچ ساچانز
آنی بس بل اول حکم در ایشکدنی	اول ایکنجی ایش بو کنه بلکل ندنی

اوکا ایکنجی بوکه اوستاد اولا / هم الینده داد وهم ایستاد اولا
بیلمک نتمک کوک دور بیله اول / کیم بو بیر آلتنده جوهر بوله اول
ایش بیلندر باشه ایلتن هر ایشی / جونکه بلمز نیلیه بلمز کیشی
جون کفایه اولا آنغه کله بلیه / لاجرم نتمک کوک در اول بلیه
آکلیا اول قنده جوهر وار ایسه / جوهروک اصلین بله ایستار ایسه
خلق ایچنده اول اولا جوهرشناس / آکا صوره هر ایشی جوهرشناس
معدنوک هم کدخداسی اول اولا / طعنه شول یرقتی آکا بول اولا
جونکه بلدوک معدنینک اوستادینی / آکلدوک جوهرشناسین وآدینی
نه کرک اوستاده بلکل بوکن بین / کیم کیده طاغ التنه آنین آنین
اوکا بر محکم کلنک اولمق کرک / آنی اول اوستاد اله آلمق کرک
کیم آنغه کله طوپراغو طاش آختارا / کیزلو کنجی اشبو خلقا کسترا
ایله بل یرقتی بر زندان در بر / جوهر اول زندانده بر سلطان در
نیجه ییل محبوس اولبدی اونده اول / هیچ کمسنه آچانه دی آکا یول
اورولیدر زندانده بر محکم کلید / بو کلنک آنغک دلیدرکی اشید
کز کلنک اولمایه آنی کیم آچا / طاشی طغوب طاغ اچندن کیم کچا
جونکه اوستادوک کلنکی اولمیا / طاغ اچندن جوهره یول بولمیا

جونکه اول اوچنجی نیمتن آکلدوک / کز کلنک اولماسه اولمازدیکلدوک
ایلدی کل دوردونجیسین کوربن ای یا / آنده داقی ایدیم دیکله نه وار
اول بو جوهر درکه بیر آلتنده اول / دونکن اولدر ایسته نی معدندن اول
بونجه رنج وروزکار ایلتن لعبی / یعنی بولمقدر مراد اول جوهری
جوهری یوقیسه معدن ایشلمن / کمسه اونداکاوین ایش باشلمانه
مقصود اول جوهر درر آنسوز نه ایش / ارغنت ایشلب آنی ایستریایی وقیش
تیراغه جوهر دوشبدر رنک رنک / طغلر آلتندن چقاد اول تنک تنک
الا جوهر رنکی بیرده بر د کل / قنقی رنکده اولسا اول اولور قبول
بیلا درلو رنک ایچندن جوهری / کوره جک آکلار بولور اول جوهری
رنکنه باقمازآکا جوهر کرک / جوهری آکلامغا کی ار کرک
جوهر اولدی بوکه آکا بر کورآ / آیلرا وستادی که جوهر سیزو ورا
جوهری هم اول کوره بو طولدرر / اولدر آنی ایشه کتورن اولدرر
بس بشنجی آلتی اول کوره در / کیم بو جوهر طپرغین اول دبره در
اولدر آنی جمع ایدن بربیرده خوش / کیم بو جوهر آنوک ایچره آله جوش
تینیا آنده جزعدن آین ولا / کیده طپرق آدی کمش آد قالا
هفت رنکین دوکر اونده اول کمش / کندی مشکل معلوم اولدی اول کم ایش

کمیش

کو بوجوهر دمشیه اول کور ... | خلق اچنده اچه نیجه اوزر ...
الا طپرقدن کیشی آیرا ... ن | اود دور آنی کندو حالندن ایدان
بس اوکا آلتنجی آلت اودالیش | جوهره اود اولمسا اوکمز کیشی
کنیمز ساطپیغ اول اود زخمنی | هیچ قبول ایتمز کمسنا سوزینی
اود در آنی قیز دروبن قینه دان | قینه دوب بیر لو بیرنده اوینه دان
اود اریدیر آخر آنوک اوزنی | کیم ایمز اول بیره سوز دریوزینی
اود در آنی دوندرن حالدن حالا | اود در آنی کندو دن ایلدن ایلا
تا دوشنجه اوده اول طپراغدی | بلکه حیوان اوتلغی بر طاغدی
اودوقی ضود نیلسه ایلیا اوکا | الا حکمت واردقی ایدم سنکا
اوکا قورشون قاتمینجا آیریمز | کمیه اول کندو کنجین ویریمز
کمشی قورشوندن دیو اوندن ایندورن | آیریب طپرقدن آدین دوندورن
اوکا قورشون کوک یالم ده سنک | لیخه قیناد قاسقتی اولور سنک
بس بیدنجی آلتی قورشون الیمش | آنتوز آیریلمز جرقدن اول کمش
کومشی آیرتلیان قورشون اوزر | هم ادیمه هم ایتمز هم ایندرر
سجدیه ایندرینجه کوز بشنی | قفرما الندن بو قورشون ای کشی
کومش ایندی طپرغه اوردی یوزین | چون جرقدن آیرو بولدی کندوزین

بو کز اول قورشوندن آیریلمق دلر | آیدلوبن کلی پاک اولمق دلر
بس بیلو قیناد بیز ... قلدن کچر | یعنی کلی قیل وهم قالدن کچر
بو کز اول صافی کمش اولدی تمام | بللو بلدی آنی جمله خاص وعام
صافلق جونکیم اوکا لایق اولور | ضرب شاهی اوردغا لایق اولور
بس یازیلور دا وستنه سلطان آدی | مصطفا و خالق رحمان آدی
الله آدی جون کیم اکا نقش اولور | بس بو عالم خلقنه اول بخشی اولور
سکه بر لا اچه اولور اول کمش | آلتونک سکونجیسی اول ضرب ایش
آغلیانلر آنی کوربسه آوندور | اول کلیجک قیغولور سوینور
اول کیمه کلسه اوکا عزت کلور | اودنق بیردن بتر بیعت کلور
کم بیدرر خلقدن زمانه شرنی | خلق اچنده آینق ایلمز قدرنی
طپیه اوندن آج وبالنک طونبور | بر نکیم اول دیبه بو خلق اینمور
اول کمش در صانعلق بونده مراد | یعنی دو تکیم قالیاسین نا مراد
اول آنوکچون خلق اچنده یوزلو در | کیم بونده الله آدی یازلو در
ایدیا کل ببق بو سوزک سرینه | الکاغل کیم یعنیسی نه بیتری نه
بو مثل در کیم دیدم بن بن سنکا | دیکلکل بو معنی اوکدا سوکا
با بنعلغل بو علم حالم اوستنه | سعدن ایستر معنی کیم قصد ... نه

ایدی کل بو عالما دوتغل مثال
معنی یحق ساچدی عالم خلقنا
دنیاده خلق دردنه اولدردوا
ایدی معنی قنده ادر بلمک کرک
معدناجوهر چقرمق نیجه در
شولکیم ایتدم ایلک کرک دستور شاه
اولدی اول کیم معادن آچلا
پادشاه دن کر بو دستور کلمسا
کیم آچا ایدی یا بو کوکل لر معدنن
وین چو کندو کندودن آچلمدی
بس اوکا اول کرک حکم اله
دستور ادنجا کرک اوستاد اولا
پیر بیدی انبیا و اولیا
بونده جوهر وار سا بونلر بیله لر
زیرا کیم جوهرلن بونلر درر
کلمیدی انبیا و اولیا

کوردکه معدندر بو دنیا معنی مال
قارشبدر بو صوره طپرا غنا
نیجه حاجتلر اولور اونده روا
معدنده جوهر نه در بلمق کرک
ایشدا ایدی کیم حکایت نیته در
معدنه بلکل کیم اول حکم اله
کندونک اول کیزلو کنجی ساچلا
دعوت ایلنک دیب اشارت اولیا
کیم یچینکی کفرا یله اسلام دین
تا که حق بلدرمدی خلق بلمدی
نیتکم معدنلره دستور شاه
کیم النده دادم استاد اولا
کیم بو معنی جوهرین بونلر دویا
ایستیالوخلق الچنده بوله لر
شکسوز اول جوهر بولرده وار
کیم دکو دیدی بنی بو معنیا

بونلروک بو کز کز کدر آسلیته
زیره جوهر قاتی بیده کیزلودر
آنی آچماغه درشت آلت کرک
علم وحکمت بدله قو آن آیتی
بس بو آلتدر کونکل بندن سوکن
نیته کیم طعذه کلنک در یول آچان
چونکه الده آلت اولدی معتبر
یعنی کیم جوهر کرک اول کیشیه
بل که خلقنک جوهری شول صدق در
ایشدیجک حقه اقرار ایلیه
الا بل کیم خلق دوشبدر رنک رنک
آس وچرکس قپچق وکرد ومغل
رنک رنک در جنس جنس خلق کورسکا
جمله خلقی دعوة ایلی لر دینه
جوهری لر رنکنه باقمازاولور
بوکزینی بو یتر کرک اول دعوة

کیم النده یومشغ اولا بهرسیتی
یعنی معنی بوک کوکلده یازلودر
آلتی نه یعنی کیم آلت کرک
شول کوکل آچماغوک اولدر آلتی
معدن ایلب معنی یداشرا دوکن
طاغ الچندن جوهری داشرا ساچان
کیردی عالم خلقنک کونکلین قدر
قنده جوهر وار ایسه خود ایشینه
طانغی صدقنک دیلنده نطق در
حق یولنده جانن ایثار ایلیه
ترک وتاجیک ارمنی روم فرنک
هر بدنده معنی دوشمشی در نغل
بس جواهر ایستین باقماز آکا
نیته کیم جوهر دوشبدر معدنینه
قنقی رنکده وارسا جوهر آلورز
کیم بو خلق اونده کله چرخی بتنه

اول ارنلر صحبتی در کیرسی … یعنی صحبت در بو آدم کوزسی
چونکه خلقنک صدقی وار در کوزلری … دعوت ایلیب صحبته دیر شوردلو
بو نلری جمع ایلین صحبت دررر … آچ کوزوک بکور بو نه حکمتدرر
خلقه بو صحبت درر کونکل باغی … نیته کیم کوره داغتمز طوپراغی
کسنا کیم صحبته اول دوشمدی … بللو بیلوک خام در اول پشمدی
صحبته دوشدی بو کز قیزمق کرک … جان الچندن جوهری سیزمق کرک
عشق کرک کیم قیزدوره بو جانلری … نته کیم اود قیندرر اول کانلری
خلقی حالدن حاله عشق دوندررن … اریدوبن کبر اودندن اندورن
عشق درر کیم خلقی کبرندن اسجر … مسکین ایلر کبر ایله کیندن کچر
جمله علتدن چو بو عشق اریدور … لاجرم کیم کیمه کلسه آریدور
نته کیم طپراغ الچندن جوهری … اود آیرتلار طپرعندن جوهری
ایدی وار در بونده بر حکمت دقی … کونکلوکا یاز بو سوزی هر دم اوقی
کورکه خلقی یالکوز بارشمز خلقله … عشق بو خلقی نیله اریدر خلقله
بو سوزه ایستر ایسنک شولدر دلیل … کیم حبیبک خلقین اوکدی اول جلیل

قوله تعالى وانك لعلى خلق عظيم

بس کرک که بو عشق الچنده خلق اولا … کیم آنکله خلق دونه حالدن حالا
بو خصه عشق یالکوز بو خلقی خشک … دوتار
خلق انک خلقنک باغنی بندین سکی … …
قوپاراندا ذکر وطاعت ترک بخت … …
عشقله خلقدرکه خلقی دوندرور … نیته کیم شول اودله قدشون ایشی
چونکه بو خلق اولدی علتدن بری … بس بوکزیا ذلورا کا الله آدی
جون اورعلورا وکا اول ضرب الله … قاملردن آرتغ اولور قیمتی
کیم آنوک یوزین کورر ساشاد اولا … جمله حاجتلر اولورا اونده روا
آنی بولن بای اولا یخسول ایسا … کیم آنوکله باغلسا عهد و وفا
اول سکیزنده که اوردغدی مثال … دین و دنیا بنکزدی بر بر بنه
شولکه عبرة علیین آل دیرحق … سنکا
قیندوجا قوردر طشدن بتابد … جان الچندا جوهرن داشرا دوکر
حق یولنده ترک ایدا اول تاج و تخت … جهله کبرین کسر باشی اندورر
طپراغندن آیرور اول کمشی … جان الچندن داشره کلور جوهری
نیته کیم اقجه یوزنده شاه آدی … اولور اول اسلام اونده پادشاه
دنیده هم آخرته عزتی … قیغوسندن عالمنک آزاد اولا
در تلولر کونکلینه اولا اول دوا … آنی کودن بک اولا کر قول ایسا
تکری اوندن راضی در هم مصطفا … اوش تمام اولدی دقی بو قدر مجال
سورتینی اوقیو کیر تفسیرینه … اشبودر اول کوزوک آچوب بقسنکا

قوله تعالى والله يويد بنصره من يشا ان في ذلك الايـة

هر کسنا کیم بو علمی بلمدی — معنی ایستر اول و لیکن بولمدی

هر کوک کیم کوزی آچلدی تمام — کوردی کیم عبرة طلو در هر مقام

هر و کوک کوردی طلو سانسز ورق — هر ورقده یُزلو در یوز بیک سَبَق

هر سبقدن اوقدی عبرتلر دی — آکلدی عبرتنده بو حکمتلر دی

سَندَقی کورکوزوک آچلدی ایسا — عقلنک اشبو معنیٔ بلدی ایسا

کورکه عالم بر کتابدر معتبر — معنی کَنجندن ویرور هر دم خبر

یَزلو در ذرّات عالم حرف حرف — نی کتاب و نی لغت نی نحو و صرف

دکه بو ذرّات اچنده بر هنر — پر معانی در بو عالم پر هنر

کوزنکوک کیم کوره و عقل آکلیا — آکلیانلار لاجرم کیم طکلیا

چون آچلدی عاشقه بو مَدرسه — کوزینه عبرة کورندی هر نَسَه

نیره بقسا کوردر اونده معنی وار — نه کوررسه اوقور اوندن معنیلار

هم کورر هم کسترور کورنلره — صدقله عشقا کونکل ویرنلره

عاشقا و صادقا ویردی جلیل — کیم نیه بقدی ایسه بولدی دلیل

ای جلیبسن روزی قلغل قاموبا — کیم قویا کبرو کینی عشقا اویا

[illegible] ان في ذلك [illegible]

عشق اوندن بوینه کونکلم قیندی — معنی موجی طشدی طشره اوبندی

جان دلو کیم کیزلو کنجی آچلمه — کیزلو رازم اوش بینه کلدی دله

چونکه حقدن کونکلمه دوشدی اثر — کوزلرم بو عالما قلدی نظر

عالمی کوردم کتابدر بکی اولو — عِلم و عبرة برله حکمت طوبطلو

آدم اول عالمده بر کوز کبی — بر ایشت سن بو عجایب ترتیبی

عالم اچره نه که وار ظلمات و نور — بقدوم اول کوزکوا اچنده کورنور

واجب اولدی پس بو سوزی سویلمک — بلدروبن خلقه معلوم ایلمک

تنکری کوز ویردی بزه کورماکچون — دل دقی ویردی خبر ویرماکچون

عالمنک نقشین کوزه عرض ایلدی — عبرة آلونک دیب بزه فرض ایلدی

قوله تعالى فاعتبروا يا اولي الابصار

پس بو عالم طونطلو عبرتدرر — دکه بر عبرتنده بیک حکمت دررر

بی حساب و بی نهایت در بو حال — قاموسین شو بر کشی بلمک محال

لاعالمده سکیز درلو ایشی — نیته بلمز کوربن اوصلو کشی

کر دلو سنک اول ایتی ایدم سنکا — دوت قولاغونک بر دم اوخشه بندن یکا

آچ کوزوک بق عالما کور نیجه در — کیم بله سین بو حکایت نیته در

بیری یکو کی چون یر اتدی اول قدیم   یرده کوکله کورنه قودی اول حکیم

بر بر ینه نیجه محتاج ایلدی   هم هر برین برکوره که نیجه طویلدی

کوک معلق کور نیجه دورمش نجا   نیجه دورمش عرشی کور کوکدن یوجا

نیجه آلچقدا دورو بدر یقین یره   یروک آلتی قندادر خود کیم ایره

قامودن آلچق بو یردر یوجه عرش   عقل ایرمز قانی عرش و قانی فرش

فرشی حق صو اوستنه اورمشدر   عرشی هم صو اوستنه دورمشدر

قوله تعالى وكان عرشه على الماء

اول صو جاندر بو تنی در اول صونک   بو که تن در جانی در اول هم تنوک

رزقی خلقنک اول دکیزده بخش اولور   اول اشدن بو چچکلر نقش اولور

ایمدی کل کیرلوم بو سوز تقدیرینه   بر نظر قل تنکری نوک تقدیرینه

کور چلب بونلری نیجه ایدکوردر   نه مقامده ایدکو بن دکوردر

دیه کوریجک کوربولا زدن نه بتر   آکلیانه اشبو سوز معنی بتر

ایدیم بر بر سنکا تقریرینی   کیم بله سین تنکری نک تقدیرینی

دیکله ایمدی اول سکز درلو اسینی   کیم آنوکله یانه نور هر بر کشی

شرح بولا ایدیم بر بر سنکا   کیم بله سین بو ایشی اوکدن سوکا

بیری شولدر کیم چلبدن امر اولور   شول ایشه کیم کسه بلمز اول بلور

حق دلرکیم یرده نعمت بتره   جمله خلقه یدرا ویتره

طوپلیا آنوکله قوللارینی   بایدا بو جمله محصوللارنی

قامیا رزقین ویروکوندن کونه   طویورر دیکلندرر دوندن دونه

بس اولور اول آمزوک آمری روان   کیم همیشه اولدرر امری روان

اول امر حقدن فرشته لردر یه   کالور آلور بونلر آنی ییراوبه

بر دخی شولکیم فرشته لردرر   ایشلمک اچون آنی کیم حق بویورر

پادشهدن نه کیم امر اولدی ایسا   بونلر ایشلر نیجه بویورلدی ایسا

قوله تعالى ويفعلون ما يؤمرون

آنو کیچون ایلدی حق بونلری   امرینه قرشو دورو بدر یونلری

دوته لار اول امری هرکیز ارمدین   ایشلیالر دونوکندن دورمدین

بس بولاری پادشاه امری بتورر   هرنه کیم بویرلدیسا اولدم ایرر

بونلری امر اندورر شول بولدا   اول فرشته لر بولیدلا کوزنیدا

بریسی هم شول بولتدر کیم یوریر   اول هواده تنکری صنعدا دریر

قار و یغمور یغنا اولدر سبب   اولدقی قولده بر قولدر عجب

هم بتر اول شول هواده هم یتر   هم اولدر کیم کوک یوزین دویدن دوتر

که دوریر طغلر کبی اول که یوریر   که قوپا اول یوغنی و که اریر

كه معلق شول هواده سير ايدر قبه وكيم حكم اولا اونده كيدر

بس فرشته اول بوليدي ايندرر شول دكيزلر اره آني قوندرر

هم دكيزدر اول سكيز ايشدا بيري كمسه بلمز نيجه كونلكدر يري

چه يسين طغار دوتبدر معتبر آلتي قندا كمسنه بلمز خبر

نيجه درلو جانورلر بسلر اول نيجه قيمتلو كوهرلر كيزلر اول

نيجه گنج اوندا قالبدر ايمز ال غرقه وارمش كميه اول وير غال

زيرا اوكا صوطولبدر بي حساب خلقه اول هم سد اولوبدر هم حجاب

بيري صودر كيم اوكا طولمشدرر نيجه لر اول صوده غرق اولمشدرر

نيجه يوز بيك چشمه لر ديلور اكا نيجه ايرمقلر كلور بر بقسنكا

نيجه موج اوينر كه صايان كمسنه چالقنوبن داشره دوشمز بر دنه

بوكه وشور اونده نيجه يوز بيك يكي دكمز بر سنده نيجه يوز آده يي

كيمي آندن كچب ايرر مقصوده كيمي غرق اولور واولور اول صوده

اول فرشته لركه بولود ايندورر بو دكيزده آني صويا باندورر

آلور اول صويي كيدر عرشدا يكا بر ايشت بو حكمتي با تخل طنكا

اول دكيزكم عرش آنوك اوستنده در آني صورت بلمه روح زنده در

كلي شيئك اول صودادر ديركي زيرا آنوك تنكريدن در ديركي

بو دكز

بو دكيز كيم بونده در بر اولو در كر نيجه كيم جسمي بيحد اولو در

بو صوتندر بو تنوك جاني در اول جمله خلقنك بن قنوك كاني در اول

شول سكيزدن بيريسي اول صودرر كيم اولو ديكيزمك اكا خوددرر

حق دميده ايلر اوندن بو صويا ديربر اول ديني بو اولويا

اول كلبجك بو اولو صودير لور اول اشدن كوكده نفيت اورلور

بس اولور بو آجي صو طتلو صولار ساچلوب بو يير يوزين ديبدن صولار

اول صودن هم اولو ييرلر ديلور جمله خلقنك رزقي آندن ديرلور

چون اينر طوپراغه اول يغمور صويي ديپوغوك نعمت بتورمك در خويي

اول سكيزدن بيريسي بو يير در بر كيم چلب بو رزقي اوندن ديردرر

حق بو ييرده دوندي خلقنك غذاسني كرچه كيم كوكه دوتبدر بو سني

دنياده بو درلو نعمت خشك وتر كورسكا كيم جمله بو ييردن بتر

بس بو يير باشدن باشا بنجاندرر جمله خلقي حق بو جاندن طويوردر

جونكه بتدي خوش حبوبات ونبات آدي دادي دنياده دوتدي ثبات

هر بريده خاصيت لر واردرر هر بريكا بر درلو قوت آرتوررر

باشده عقلو كوزده نورو دلده سوز بو يمك ايچكدر آخر ايلده سوز

بيلده نسل وقولده قوت اله ايش شول نباتدن در بو تامو پرورش

اول سكيز درلو ايش اولدي اوش تمام / انى كله ديرلور بو خاص و عام

آكلدوكسا بر بر ايتدوم آدني / نيه ايدم كيم بله سين دادني

بر آمي در بر فرشته بر بولت / بر دكيز در بيري صودركي ايشت

بيري اول كوكده كي صودر بيري / بر بي نعت دركه بو خلق آني بيير

ايدي كل كندا اوزكا آج كوزيكي / عقلوكي ديه آكلغل كندا اوزوكي

بو مثلدر بغلغل كندا اوزوكا / كيم بو معني يوزني كوره نه كوزوكا

دكله ايدي بو مثل نيجيدوكين / كيم بله سين بونده معني نيدوكين

اول زمانكيم حق بيا ايتدي عالمي / هم قوبردي عالم ايچره آدمي

بر نه كيم عالمه نقش ايلدي / آدميك جسمنه نقش ايلدي

بو سوزوك قرآنده واردر آيتي / او تحقيق بيلنه سوزنك غايتي

و قوله تعالى سنريهم آياتنا في الآفاق الآية

كلدوك ايدي اول مثل تقريرينه / دوشين ايدوك كيراوم تعبيرينه

اول سكيز نسنه كيم ايتدم ديناوه / شرح بر بر لرقا سيني كلدي آده

كوربو لاري كندو جسمونكده نه در / كيم بله سين بو حكايه نيته در

اول امر شولدر كه عقلنك حكم ايدر / اول حكم بر اعضيا يول واركدر

يعني عقل ايستر كه بر ايش ايشليه / كندو علمين خلقه معلوم ايليه

خلق

خلق بله كيم بونده كمسه واردر / هم دوتن هم ايشدورو هم كورر

جمله ايش اول حكم الندن ايشلنور / بلميانلر ايشي اوندن اوكرنور

اول حكم بو عقل ايچنده اوتورر / اعضالرده نيجه ايشلر بيتورور

كلدي بوكز اول حكم بو بر مغا / بو بيرونج اولدي وارب ايشي باشرمغا

يعني بر مقلر همیشه ايشده در / شول فرشته لر كبي يوموشده در

اول عقل نه حكم ايدر سه بو دوتر / كوركه بر مقدن نيجه ايشلر بتر

نيجه درلو ايشلر و نيجه هنر / نيچه درلو ايشلده اول ال صونر

كور بو بارمقدن نلر صادر اولور / هر نكيم يا زدين سنك حاضر اولور

بس بو بارمقلر فرشته لر كبي / حكم ايتمكدر همیشه ترتيبي

چون عقلدن حكم ايرشدي بو مغا / واردي بو بارمق بر ايشي باشرمغا

صوندي بو بر مق قلم آلدي ايكز / اول فرشته بو لدا كلدي بوكز

بو قلم يعني مثلدر نو لدا / كيم مركب بولنه كاغد او لدا

اول بولوتلر نيته كيم كوترر صوي / بو قلم هم صو كوترمكدر خويي

چون بولينه بو قلم كلدي مثل / بس فرشته لر كبي اولدي بو آل

چون قلم بوليدين همیشه ايندرر / شول دكيزه كيم دواتدر بند و رر

بو دواتلر شول دكيزلر كبي در / چوديسي محكم دكيز ترتيبي در

اورتسي صودر طولو کنج نهان
ايستر يوکروشب جمله جهان

غرقه وارمشدر صوده اول کنجنه
آکله ايدي صوي نه در کنجي نه

چون مثل کلدي دکيزه بو دوات
بس دکيز صوينه بکزر بو مدات

نيجه فکرت کميسي آندا يوکروشور
نه حاصل ايليم ديب سونشور

آنده بو انديشه جمله اخجي در
نيجه يوزمينک معني آنوک موجي در

قاموسيله بو مدادنک جاني يوق
کميسيله مکه امکاني يوق

بر مثق آني بو قلم له کوتورر
جان دلا بو عقل اکينه کاتدر

عقل اچنده بر دکيز وار در نهان
کيم آنو کله ديديلر جمله جهان

دانش اهلي دانش ايدرلر انکا
جمله اتشنکجاني اولدر کورسنکا

اول دکيزدن بو مداده جان کلور
هم اصول و حکم و هم ارکان دا

نيته کيم عرشدا بوليده صو اينر
آنو کله بو صونوک حالي دونر

چون مداده کلدي عقلوک دانشي
اول مداذک کوزيله دکدي ايشي

نيدي يغمور طولدي آندن يازلار
يعني کيم کاغذ يوزنده يازلار

صحرا الردر کاغد اولمش نيه کبي
شول قعدنيش نيره بنکزر تفتيتي

چون قلمدن يغدي يغمور بتدي حرف
حرف اچندن اولدي جانا معني صرف

دکمه بر حرف اولدي اوندا بر نهان
کوردکلو سوز کوزکلو آنجا کلدي مثال

دين يرينده برک ايلمش بق کوکنه
کور بوداغن چقمش ايمان کوکنه

علم و حکمتله يتشمش اوکا
کوز آچوب بو عبرته بر بقسنکا

هرکه يسه بو اغاجنک يمشين
آجميا هيچ طوق اولا يانين قتين

جان کونکل جونکيم بو نعمتدا يه
قتي وقته آرتا ثمر بيته

قوپه هر بر اعضاسندن بر هنر
اول يمشدن بيان اولا بر هنر

عقل اچنده آرتا حق فکرني
آرتورا هم دلده الله ذکرني

کونلينک نوري آرته شکوزين
قنجروکيم بقسه کوره دوست يوزين

چون کوزندن کوته وله جمله حجاب
هر بر اوندن قولغي ايشده خطاب

اللرينده داد وهم استاد ولا
هر بر ايشده اول کشي اوستاد اولا

زهد و طاعت قوپه نفسندا مدام
عاشق اولا اوکا جمله خاص و عام

هر نفش کيم ويره آلا اول کشي
هم بقا وهم بيا هر بر اشيي

آرته کونکلنده محبت جانده حال
بس بولا اول حقله قرب و وصال

اول سکيز نسنه که ايتدم ديسنکا
اوش دله کلدي قمو اوکدا اسوکا

هر نکيم وار ايسا بو عالمده مقيم
نفس لر اچنده قمو بو بدر اول قديم

نفسده عالم مقابل کلدي کور
بر بر ينه نيجه قابل کلدي کور

قوله تعالى ضرب الله مثلا کلمة طيبة الآية

کلدي عقلنک حکمي اللّٰه امرینه | یعني نایب بوبیوغي شاه امرینه
کلدي بر مقدار فرشته لرکبي | بوبیو ولایي ایشلمک درتیبي
هم قلم کلدي مقابل بیله | یعني بولت قوري بیري اولدا
بس دکیزه بنکزدي کلدي دواة | هم دکیز وک صوینا بنکز مداد
شول بولوت کیم صویي آلوردمبدأ | اوش مرکب کیم آلور هر دم قلم
اول دکیز کیم عرش آنک اوستنده در | هم بولت صویي آنک آلنده در
عقل انجنده نیته کیم دانش درر | اوش قلمده بو مداد دوجان ویرر
نیته یعني کلدي مثل شول کاغد | یعني صحرا در بو صفحه ایدده
نیته کیم یغمورله صحرا فرلنور | صفحه لر هم یازلیبن فرلنور
یازدا نعمت بترتن بیرآني | یازدا هم معني وارسن دیرآني
دنیا اهلي نعمتي انبادا وورر | عاقلنک انباري بو معني درر
بو صورتده معني در مقصود مز | معنده معني در اول معبود مز
بس بو صورت اورتده بد کوزکودر | جمله عالم نقشي اونده کورنور
صورتا بق کورنه نقش جهان | معنیه کید بولنه کنج نهان
آدمي اولدر کیم اول معني بله | آکلیا بو حکمتي قلدن قله
هرکه بو قدر اونده علم و معرفت | آکا چه طاعت چه زهد و معصیت

معرفت

معرفت شول در کشي نفسین بله | بیرکوکي کندو نفسنده بله
معصیت در بلممک کندوزني | دونه دکشور دیش اولاکندوزني
ای خنک اول جانکه کلدي کندوزینه | کندوزني هم کوزکو اولدي کندوزینه
کندوزینده کندو بلدي کندوزین | کندوزینه سویلدي کندو سوزین
شکلین کندوزینده صوردي بینه | کندو یه کندو خبر ویردي بینه
کندودن کندوزینه استادي وار | کندوزندن کندونک اوستادي وار
کندوزنده کندو بولدي مقصودین | کندو کوزکوسنده کوردي معبودین
کندوزن بلمکدر اول یکدکي بلو | اوصلولر اول بیلوده اولدي دلو
هرکه بلدي کندوزیني بلدي حقي | اول کشي نه ایسته سون آیره وقي
معلوم اولدي بس بو حکمتدن تمام | نفسي اولبدر نفس انجنده هر مقام
آدمي بر کارکاه در معتبر | ایشلنور قدرتدن ویرلور خبر
بیرده کوکده نیجه حال کیم دونردر | بونده دونر اول دکلي یانر در
چون بو معني عاشقا اولدي عیان | بیري کوکي کندوده بلدي عیان
کوزني وکونکلني جمع ایلدي | جمع انجنده حق آني شمع ایلدي
بس بو شمعنک رونقي یانمقدر | یانه دورسون یاندوران چون حقدر
کیم بنار ساعتقه کلي نور اولا | قنده درسا دوزدوغي سیر طور اولا

قیله اول طورده مناجات نهان — ویره هر دم بی نشاندن اول نشان
دوستلره سن روزی قلغل ای کریم — رحمتوکدن معنی کوستر ای رحیم

الدستان التاسع فی اثبات آدم مثل شهر

قانی اولکیم کندا اوزین کورمک دلر — کندودن کندو خبر ویرمک دلر
بلکه ایستر کندویی کیم دُرر — کندو نه دریانیه حاکم دُرر
قنقی ملکنک حاکمیدر کندا وزی — نه مقامده سویلنوب دوتولر سوزی
شهری قنقی حکمنی کیم ایشیدور — حکمی ایچنده کیم در اولکیم ایشی ایدور
کندو شهرنده نه ایشله حکمی نه — بقسون ایدی کندو کندو حکمنه
چونکه ایشی معلوم اولا کیشیه — ایشی ایچنده اوکا نسنه ایشیه
کوره کندوجسمنی بر شهر اولو — بیده کوکده نه که وار آنده طولو
شول علیکم بالسواد الاعظم — معنده اولدر بو جسم آدمی
یعنی کیم کندا وزنکا کلکل دیدی — کندو کندو جسمکی بلکل دیدی
بلکه چونک بر شهر در معتبر — کر بیلو مز سنک بلندن آل خبر
شهر ایچنده واردر بر تختکاه — قنداکیم تخت اولسا اوتورر پاشاه
شهر ایچنده جمله حکم آنوک اولور — اول حکومله کیم کیدار و کیم کلور

خلقله

خلقله طولمشدر بو شهر ایچی — شهر ایچنده کیم اولو در کیم کیچی
کیم کیدار و کیم کلور کیم اوتورر — کیمی کسب ایلدکی انبار اورر
کیمی صید اهلیدرر اولار آوین — کیمی وارماز قنده سا بکلر اوین
کیمی سلطان نایبیدر کیمی قول — ایسته ایدی بونلری سن سنده بول
شهر ایچنده هم سکیز دروازه وار — قاپولر در یعنی اول دروازه لار
قاپولاردن کاروان ایشلر مدام — هم عزیز و هم ذلیل هم خاص و عام
اشلنور بو شهر ایچنده درلو ایش — هیچ دوکنمز دون و کوندز یاز و قیش
بو شهر قومنده وار در هر هنر — خشم و رحمت فسق و طاعت خیر و شر
ایدی کل کیرلوم بو سوزک سترنه — کورلوم معنسی نه در ستری نه
اول سکیز دروازه و شهرک ایشین — آکلیالوم نیجه دریازین قیشین
کاروان کیم ایشلر آنده دور مدین — بلم آنی کسنادن صورمدین
آوجیلار کیم اول هنر بونلرده وار — نایب و قول قنقی سلطان قنقی در
شرح برله آدلرین ایدم سنکا — دیکله ایدی نیجه در اوکدن سوکا
اول زمانکیم یوغیدی بو نه فلک — بیر و کوک و جسم و جان انس و ملک
قاموسندن ایلکیدی اندی عقلی حق — عقلکی دیدی عقلله اول عقله بق
بیلدی کور پادشاه اول عقلله — خود بو سوز معلوم اولو بدر نقلله

... اول ما خلق الله العقل

چون بن ایتدي عقلي اول اول کريم … منت اوردي عقله بو کز اول حکيم
ايتدي سني قامودن يک ايلدوم … قامودن اويک رحمتيله طو يلدوم
قامعقولار سنکا محتاج اولسار … کمده سن اولمان ايسنک آج اولسار
رونقي اولمايه سنسوز کمسنوک … خلق اچنده رونق و رغبت سنوک
چونکه حقدن عقله ايردي بو خطاب … بس نياز ايلب عقل ويردي جواب
ايتدي اي قادر سنوک فضلنک دليم … سنين آخر هم حکيم و هم عليم
چونکه قيلدک قامولردن بني باتي … بن بنو بچون ايلکل بر خوش سراي
اوتي کوشک اولسون سرا يوک اوکي نثار … اولسون اول شارده نکيم عالمده وار
حق قتنده مقبول اولدي بو نياز … چون عنايتدن اولدي کچدي ناز
بس بنا ايردي بو جسمه اول اله … ايلدي اول عقلچون خوش تختکاه
بن الوشها ايلدي بو جسم اول … هم سکيز بيدن بو جسمه آچدي يول
کوکسي يابدي عقلچون بو خوش سراي … شويله کيکدر کيم سغر بحسول باي
اول سرايدا بو کونکل توخانه در … حافظ انبار اچون کي خانه در
هم دماغي عقلچون کوشک ايلدي … عقل اوتوردي بر کورانداني ايلدي
دوني قيش ويردي بو عقله کوني ياز … تا قله بو عقل دن کندوز نياز

پنجره

پنجره لر قودي کشکده کوزلري … کيم بقا اوندن بو خلقنک کوزلري
هم کتابلر و بيبدي حق اوکا … ايتدي اوتور پنجره دن بقا اوکا
کورکلو سوز کورکلو آنجدر يعني کور … اول انفاجوک يمشي در معني کور

بقدي اول پنجره دن ديردي يلمش … باغچه اولزد ايما ويردي يلمش
چونکه دون کلدي کونکلده قشلر اول … بو ايت آنداد قي نه ايشلر اول
اوده قرشو اوتورر توخانه دا … معندا انبار اورر هر خانه دا
شول حرارت اودکلمي يا نه در … کيم بو ركلده دونوکندز يا نه در
بس بلوک عقلي که کونده بر يشار … ياشني سايسنک اوتوز بينکدن اشار
چونکه بلدوک سن بو عقلنک ياشني … هم ايشتدوک ياذني و قيشني
دکله ايمدي نيلدوکين نتدوکين … جسم اچنده پادشهلق ايتدوکين
جسم اچنده واردرر بر تختکاه … بو عقل دراونده اوتورن پادشاه
عقل اچنده حکم ايدا اول حقدرر … اولدرر کيم حاکم مطلق درر
عقل اللدن اول حکم ايشلر مدام … عقل اوتورمش باشده دوتمش خوش مقام
بو سکيز دروازده حکمي روان … دورمز ايشلر دون وکندز کاروان
ايشد اول دروازنيمش آدني … کيم بلسين سن بو سوزوک دادني

بو قلقدر جسمنک اول قاپسی ... اونو ساز اونداکی وارلق قاپسی

کیرور اول یولدن خطاب و عتاب ... جسمی ایلر هم عمارت هم خراب

عقلنک اونده بر کشیسی واردرر ... انی یاوز کیم کلورسه اول کورر

آکلدر عقله آنوک احوالنی ... کفر اکر ایمان نیسه حالنی

عقل آنی اولدم بو شهره طولار ... معلوم ایلب معنیسنی بلدورر

ایلک عقلدا یورکه ایو شو خبر ... زیبا قوتی واردر اندا معتبر

جان کونکل اندا قلق دوتشدرر ... عقله هم عهد بر کتمشدرر

اول خبردن حرکه ایلر بس بولار ... عقله شول مده بولار قوتی اولار

عقل آنو کله شول قلقدا کیرنی ... نیک و بددن شول خبرلر ویرنی

کو اینو درجان اچنده قوندرر ... بو حسابدا ایلب جهان دوندورر

آنی بلدوک کل اکنجی قاپو یا ... هم بو عقل آندا دقی کورینه

اول قپونک نیدوکین ایدم سنکا ... کوزلر و کدر کیم بقارسین دورت یکا

کوز نوری هر دم کدا در آوِنا ... تا آنک آوینه بو عقل آوِنا

کورکادلر کوزکین و تجربه معنسین ... آولرو ایلر بو عقله همنشین

خوب و زشت و نقش و رنک اوندن ... آنده عقلنک نایبی وار هم کورر

آنی عقله بلدرر بحیندو کین ... کر خبیث و کر لطیف سانیندو کین

شاور

شاور ایلر عقل آنی جسم ینه ... ایلک کذرک کیم اول خبر کوکلنه

هم کونکل هم جان و هم عقل اتفاق ... بر کد و بدر اونده ایقدر نفاق

بلدررچون کوزیله لندا کیرنی ... خوب و زشتدن شول خبرلر ویرنی

شهر اچنده قوندررلر خوبنی ... کتمکه قومز کونکل محبوبنی

هم بشارت ایلر آکا عقلوجان ... معلوم اولور جمله جسمه اول نشان

زشت ایسه خود رد اولور اولمز قبول ... عقلو کونکل جان اوکا یولداش دکل

خوب و زشت ایکیسی دقی کوزدن کچر ... الا خوبنک قیمتی آرتوغ اولور

شرح بر له معلوم اولدی اولدقی ... کور نیجه ایمش اول اجنجی یولدقی

اول بورونددر کیم نفس ایشلر مدام ... اینر اونیکن ده دوتار ملک مقام

آنده هم عقلنک ینه بر حکمی وار ... نه کلورسه بو نفسله اول دیار

هر نه درلو ییی کلسه اول بلورر ... عقله هم شول دم آنی معلوم قلور

عقل آنی بو شهره جا ایلر ینه ... الا ایلکین اول کورک کوکله اینه

جان اچنده بس اوکا ییر ویرلور ... رد اولور اول یوخسه کیرو سورلور

بو بورنندا شهره چوق نسنه کیرور ... عقل و کوکل جان آنی نیسه بلور

اولا کیم اولمز قبول بکدا ایری ... شهر اچنده کرچه کیم واردر ییری

بو صورته شهرنده چوق نسنه صغاد ... الا کوره کیم جانه کوکله نه صغاد

اولدقی بتدی بوکز بر کوریله … قنقی در دوردونجی قاپو صوریله
کیم بو شهره کیمی انڭا کرور … بلکه بیلورک اول قپو آغزدرر
اونده قومشدر عقل برچاشنی گیر … هم اوکا ایتمشدرر کیم چاشنی گیر
عقل آنی آکلر بلور کیم نیدوکین … کندونه هم چاشنی نیجیدوکین
پس بیر آنی جانا کوکله … یعنی ایدر بخش ایدب جانه اله
شهر قوبی چه نکیم آنی بیسلکله … اول طعامدن قاموسی غربه لر
یعنی کیم بو اعضالر قوة دوتا … قوتندن هم آنڭ قوت بیتا
ایلتوب آنی معده یه پس جاذبه … شغلر آنده آنی هم اول ماسکه
تا آنی اول هاضمه هضم ایلیه … غاذیه آنده کله شهری طویلدی
خاصیت چون شهره بخش اولدی تمام … آلدی آندن کندو بخشنی هر مقام
ثلثی قالدی شهر ایچنده کوروکر … دافعه ایلتوب آنی داشره دوکر
شهره اولدر هم بشنجی قاپوسی … دفع اولانلر اوکا واردر قامی
بیله واردر عقلنک اوندا بر ایشی … یعنی کیم اونده قویبدر بر کشی
بکلین اولدر ادبله تربیه … اولمیه تا نه آدمی حیوان کبی
کرچه بوجمله فرح اوندن درر … چون اولا بی ترتیب اول حیوان در
پس عقلدر آنی ترتیبده دوتان … عقل اننی دارتسا اوتان آندن

معلوم

معلوم اولدی اولدقی بر کوربوکن … قنقی در آلتنجی قاپو صور بوکن
شرح بر له اولدقی کلسون دله … کیم بلهسین نیجه درقلدن قله
شولدر آلتنجی قپو کیم کاروان … چقرا وندن ام ایله هر دم روان
آنی تقدیر در سوزن شاردگا شرا … بو شهردن یعنی اول شهره ورا
زیرا کیم صورتلمو ک نسلی در اول … جمله جسمانی نتوک اصلی در اول
بونده عقلنک حکمی واردر هم ملام … اولدر ایدن بو حلال وشول حرام
بکلمزسه بو عقل اول تن تبی … آدمی مطلق اولور حیوا کبی
کرچه کیم بو شهر اندن داد آلور … عقل ایلی اولماز آندا اودکاکلور
صورة اولور آنده خوار و شرمسار … پس بو شری اول عقل حکمی نیسا
اوشته معلوم اولدی نیجش اولدقی … نیجه در کورا اول یدنجی بولدقی
اول یدنجی قاپو اولدر کیم دوتار … بر ایشت آلدن نیجه ایشلر بتار
ایشلو نردادوستنه اول قاپو … نیجه لر دوورمش در آنده طاپو
نیجه کیم بن آلام دیب انتظار … نیجه مفلس باغلیا اونده کاروبار
تاکز نیدر کاروان اندن کچر … کیزلو نقدین کثیر جاندن کچر
کورنور آنده اجله صنعت نقش و رنک … قبض و بسط قهر و لطف و حرب و جنک
بو هنرلر قاموسی آندن کچر … کوزدن ایزکو کله و جاندن کچر

هم عقلدن اوتوردی آنده بر کشی   ضبطه کتوردی اولدرر هر بر ایشی

عقل ایلی اولمازایسه آنده بله   بغلنوردی اول یولی ایش کلمز اکه

پس عقلدر آلده صنعت ایشلدن   عقلله در هم کلان وهم کیدن

اول بیدیجی یول دکی اولدی تمام   آکلیان لونید وکین بیلدی تمام

ایلدی کل سکزنجیسین کورلوم آی   نه قپودر اولدقی اونده نه وار

اول قپو آیق درر بیللو بیان   کادوان اوندن دکی ایشلر عیان

نه در اونده ایشلنن شهرک ایشی   شهری کوتروب یورمکدر ای کشی

جونکه بو شهرک ایقده ایلی وار   هم بلنک اونده بو عقلنک ایلی وار

پس بو عقلنک بر ایلی آیق درر   کیم آنوکله بو صورة آیقده در

عقل ایلیدر اوروردتن صورتی   کرچه جاندر دیری دوتن صورتی

عقل ایلی دوتماز ایسه دورمزدو   پس بلنک کیم عقلله در هر هنر

عقل ایلی بو اعضالرده او   قابو یا بلور باطل اولور نی

اول سکزدروازنک وصفی تمام   شرح اولب اوش دیلده کلدی مقام

معلوم اولدی کیم عقل سلطان درر   عقل ایچنده الله ای جان در

صورة آنوک تختی درر هیچ شک دکل   پس بو عزتله صورتده دکل

الا اودر صورتة ایچره بر کشی   کیم بو عقلله دائمدین ایشلر ایشی

نفس اماره

نفس اماره اکا آدا ایتدیلر   طاعتی قودی اول فسادی اولدیلر

بو صورة شهرنده فاسق اولدرر   آیروغی مؤمن منافق اولدرر

اولدرر ایلتن بوجسمی طامیا   شرمسارلق اول کتوردر قامنیا

عقل اوکا اویسا حقیقة ضار اولور   شهر ایچی طوبطلو شر وشور اولور

معتدل اولور عقل تختندا دوشر   بلکه حقدن آیرولور دیندا دوشر

نفسی قویب عقل اکر عشقا اویا   تکرنک اول کیزلو کنجین اول طویا

عشق آیی اول کنجه ایلته شکستوزین   قنجی وبقا کوره معنی یوزین

حق قتنده اولا قدر وقیمتی   هم الا بو خلق ایچنده عزتی

هم عزیز اولا آنوکله بو وجود   عالمنک خلقی قله آنده سجود

تا نه اولا بو ذی دنیا آخرت   رحمت پیوست اولا اول عاقبت

عاشقنک حالمده سرور بولدوغی   عقلله عشق در تمنا قیلدوغی

عقلله علم وعمل حاصل اولور   جانله حق رحمتی نازل اولور

عشقله دیدار بلنور شکستوزین   قنجی کیم بقسا کورر دوست یوزین

ای خدایا دوغوبولدن ایرمغل   کندو عشقوکدن بزی آیرمغل

نیه کلدي کو نکله بر وصف حال / هم معاني هم حکایت هم مثال

هم حقنك قدرتلرین ایدر عیان / بلدرر بر بر بونه بللو بیان

هم بزم احواللرز نیجیدوکین / شرح بر له معلوم ایلر نیدوکین

هم مثللر هم حکایت هم رموز / بلدرر کیم نیجه در بو عمر مون

هم جهانك نیدوکین ایدر بو سوز / شوني سویلر کیم کورر بر جمله کوز

هم مثل بر له معاني بیلدورر / اکلیا هر کمسه کیم عاقل دورر

حق بو علمي جاهله بلدرمدي / جهل چوکاني بو طوبي اورمدي

ویردي بو علمي چلب عاقللره / شونلرا کیم علم ایچنده قیل نیا

هله کلدك بو سوزك تقریرینه / بر نظر قل تنکرینك تقدیرینه

کور کیم اول الله نتدي نیلدي / کن دیدي قدرت دلیله سویلدي

قوله تعالی انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون

اولدي عالم یر و کوك دونتدي وجود / عالم ایچره معلوم اولدي فتح وجود

کوك معلق کورنیجه دورمش یوجا / ملکي رحماني در اول اوجدا اوجاب

یر تمق نیجه دورمش دوشنوب / شرق و غرب هم شمال و هم جنوب

کورد بوطغلاری و دکیزلر نیجه در / دیکله ایدي کیم حکایت نیته در

یر و کوك نیجون نیه اتدي اول اله / یعني دوزدي قوللاریچون تختکاه

کوك یوزین روحانیلر دوتدي تمام / یر یوزي جسمانیه اولدي مقام

خلق کلدي بي حساب و بي شمار / آدمي زاد اورته یرده اختیار

جون بیر اتدي یر یوزنده آدمي / آدما قلدي مسخر عالمي

جون بني آدم جهاني دوتدي لار / بر ایشت کیم یر یوزنده نتدي لار

حکم ایلیچون دوتدي لار بو ایللري / کلدي دکیزه کیردي بو کز یوللري

بو دکیزه اکچمکه قوت کرك / قوتي یتماینه آلت کرك

جونکه دکیزه کیرمك ایستر آدمي / چاره سي یوقدر دقي الا کمي

بس بو کز حکم کمي ایلدی لر / یعني آنو کله دکیز کچمك دلر

کلدوك ایدي اول کمي احوالني / ایدلوم بر بر نجیش حالني

کیم دکیزدن کچکی آنوك نیجه در / دکله ایدي کیم حکایت نیته در

اوکا البته سکیز نسنه کرك / شرح بر له ایدیم کور نه کرك

اولمینجه اول سکیز نسنه تمام / هفت دریا کچمدي بو خاص و عام

آدمي زاد آنده یورمش اولیا / اول یانده کمسه یر صو بولمیا

پادشاه لر آلمیا اول ایللري / کچمیه چونکیم دکیزدن یوللري

اول دکیزده اولا اجلد ریهان / هیچ کمسه ویرمیا آندن نشان

چون دکیزدن عاجز اولا آدمي / بس اولا حاجت ضرورتله کمي

دونتلر

کیم بوکلە دونتدیلر دریالری — اولا میدان اول دکیز صحرالری

اول کمی کی معتبر محکم اولا — بیندیکی کونلک بیرا کا بردم اولا

اوق آتارسنک تیمیە بوکروشنە — شویلە کیدە دونوکوندوز ایشنە

کمی کیرە اول دکیزدە بوکوزە — کیم نە ملکە عزم ایدرسە ایرە کورە

الا داکیر کمیە هیچ کیرمیە — دکیز اوکا یول ویرە اول ویرمیە

بو دکیز کچمکوک اولدر آلتی — شول حسابسوز یازنوک اولدر آتی

چون کمی اولدی بوکز بیلکن کرک — کیم اولا اصلی آنوک محکم دزک

بیلکن آنوکلە اولا قایم مقام — شول هوادن بیل آلا اولا مدام

بو کمینوک یدو بالی اول اولا — قندا آجدوقچە هوادن بیل آلا

صوبیوزندە کمی آنوکلە یوریە — کمی کنکسوز بلنک بیلکن سوریە

بس کمی اول بیلکن ایلە یول آلور — بیلکن اولمازسا کمی یولدن قالور

بیلکن اولدی بیل کرک بوکز آکا — دورمز آییق اول کمی چون بیل اوکا

بو کمیلر جملە موقوفدر بیلە — بیلدرر ایلتن آنی ایلدن ایلە

ایلدن ایلە کمی ایلتن بیلدورر — صوبیوزندە آنی بو بیل بیلدرر

بیل اکر اولمازایسە یوزمز کمی — ایدیشامز مقصودە بو آدمی

بیلە وکمسندر چلبدن اول هنر — صوبیوزندە کمی اول بیل سورر

بس بیل اولمازسا کمی یولدن قالور — کرچە کیم کونلی دقی اورسا اولور

بیلدقی اولدی بوکز لنکر کرک — یعنی یوکردرکن آنی اکلر کرک

اوشانور یوخسا کناردە بو کمی — غرقە واردر آندە جملە آدمی

صوبیە دوکلور آندە نە خلق وارسا — غرق اولورکر یاروکر اغیارسا

لنکر آنی دوتمنجا کیم دوتر — کوجی اکا کمنوک قندا ایلتر

بس بو لنکر در کمینک اکلین — کرچە اللە دربلادن بکلین

قامی اولدی بوکز اوستادی یوق — سانکە آشدر طونیا یوق وادی

بس کرک البتە بر اوستاد اوکا — کیم کمیجی ایدە بو خلق آد اوکا

بو دکیزدە اول بلە نتمک کرک — تنقی شهرە قنجە وکتمک کرک

بیر یوزین دولتیش اولا دوپدوز دکیز — بولمیا هیچ کمسە آندە یول وایز

اول کمیجی شول دکیزدە یول بولا — قنجە وکتمک کرک در اول بلە

کیدە دون کون اول دکیزدە ازمدین — چیقە نە ملکە کرکسە آزمدین

هم کمینوک کدخدایی اول اولا — شول دکیزدون کندزا اکا یول اولا

چون کمیجی اولدی بوکز بو کمی — نیشە کلوردطوتمازایسە آدمی

آدمی ایچون در بو ترتیب قامی — کیم بولار دوک سنمیا آندا نامی

یوخسە اولور آدمی آندا خجل — عرق اولب جملە اولور خوار و ذلیل

بو کمی ایلمکوک مقصودی بنه — شول کیم ایده آدمی مقصودنه
بس کیمله آدمی دولمق کرک — یولنا آنده روان اولمق کرک
اوش دیدلدی کلدی جمله خاص و عام — آدمی طولدی کمی اولدی تمام
آدمی اولدی بو کز یوقدور متاع — بی متاع آنده نجون در بو صداع
بو متاع ایلدن ایله وارسا کرک — خلق بری بر بینه آلب ویرسا کرک
کر متاعی اولمازایسه کیشونک — اول کمیده رونقی یوق ایشونک
یا متاع ایلتو دبوا ایلدن اول ایله — یاوارر کیم آنده بر نسنه آله
چون متاع و نقد و زادی اولمیا — اول کمیده کمسه هیچ دادآلمیا
بس متاع و نقد و زاد اولمق کرک — آندن اول کمیه کشی طولمق کرک
کمسه کمیه کیرمک اولماز بی سبب — بو یله ترتیب ایلمشدر اول چلب
بو سکیز نسنه کیم اوش ایتدم سنکا — تقریر ایلیب قاموسین اوکدا سوکا
بینه ایدم هر بر بیوک آدنی — کیم بله سین آد ایچنده دادنی
بیری اول شول دکیزدر کیم دیدوم — شرح برله سنکا تقریر ایلدوم
بیری شول کیم دلده آدی کمیدر — دکیزه کیرمکلکوک اول ایدر
بیری یلکندر کمیده کورسنکا — کیم هوادن ییل کلوردوقونرا کا
بیرسی یلدر که حق امری ایله — سورر ایلتور کمیی ایلدا ایله

بیری

بیری یلکندر کیم اول اکلر کمی — تا که غرقا وارمیا بو آدمی
بیری شولدر کیم کمیجی اولدرر — بو دکیزلردوپدز اکا یولدرر
بیری خود خلقدر که طولمشدر کمی — بو کمی کیرمک ایچون در آدمی
بیری هم خلقنک متاع و زادیدر — کیم دکیزه کیرمکوک بنیادیدر
بو سکیز نسنه ایله کچلور دکیز کمی — بو خصا ضد دکیزده نه یول وار نه ایز
ایمدی کل بر اوکوک کند اوزوکا — کیم بو معنی یوزی کوره نه کوزوکا
اکلیاسین بونده معنی نیدوکین — دیکله ایمدی ایدم نیجه ایدوکین
بو مثلدر کیم دیدوم بر بر سنکا — آکلغل بو معنیٔ باتغل طنکا
بو مثلدن آکلیاسین حالوکی — دکله ایمدی نیجه در احوالوکی
اول دکیز کیم ایتدوم اوش عالمدر — کیم چلب امریله هر دم موج اوردر
دکه موجندن قوپار بینک درلو ایش — دونو کندوز قادویغور یازو قیش
بو دکیزوک کمسه بلمز حدنی — هیچ کمسنا ییقمادی سدنی
بی حساب و بی کران در بو دکیز — بو دکیزده یوغدی اول یول اینز
ویلدی الله کیم آندن یول اچا — بو کناردن اول کناره یول کچا
بس کمی ایلدی اول دکیزه — اول کمی تندرکه حق ویردی بنده
چون دکیز در بو جهان بلدوک عیان — بس کمی در بو صورت بلوبیان

نیچه یوزبیک کمی لر بونده یتیرین
دنیاده صورته یوزرسه غم دکل
پس بو صورته دنیایه کرمک روا
نیته کیم صوده کمی قوت لنور
پس صورتدر دنیا دکیزنده کمی
هم کونکلدر بو کمینوک یلکنی
چون بو کونکل یلکنی پروانه اورر
اول هوادن بر هوس اوغرا اکا
یا خیردر اول هوس یا مفسده
بو کمیده پس کونکل یلکن درر
یلکن اولدی ییل کرک بو کز آکا
کیم طولار هردم کونکل یلکاننه
پادشاه امری درر خلقی سورن
الا نیت خیره دوتسا خوش اولور
بو کونکل یلکاننه اول ییل طولار
پس امر در ایشلین هر بر ایشی

نکروشوبن دنیاده باغرین سوریب
دنیای چون کندویه قلماز قبول
دنیا کیرسه صورتا ایلر خطا
غرق اولوچون کمیه صو آتلنور
یعنی کلدی دنیایه بو آدمی
کیم نه ملکه دیلسه ایلتور انی
شول هوسلر ییلینه قدشو دورور
ایلدن ایله ایلتور آنی کورسنکا
تهلکه ایلتور هر بری بر مقصده
یعنی جسمی هر بیره ایلتن درر
تنک نوک امری در اول ییل بقسنکا
آکله امیدی یلی نه یلکانی نه
ایلدن ایلدن ایله یرقین ویرن
خیر نیت کین و خیره طویش اولور
صورتی ایلدن ایله اول ییل صلار
هیچ امر ستوز قنداسه وارماز کشی

یل

ییل دقی اولدی بو کز لنکر کرک
پس شریعتدر کمینوک لنکری
کر شریعت لنکری آصلمیه
پس کونکلدن چون هوا استلر قوپا
کرچه کیم حق امری در خلقی سورن
بو شریعت دوتمسا خلقی دوکک
پس شریعت لنکری در بو تنوک
قامو اولدی قانی بو کز کشتی بان
اول عقلدر کیم چلب ویردی بزه
تنجه و کتمک کرک در اول بلور
اکا اویلشدر دکیزده بو کمی
خلقی عقل ایلتور آخر مقصودنه
پس عقل در بونده کمجی شکسوزین
اول کمجی اولدی بو کز بو کمی
یعنی کیم عقلنک کرک فکری اولا
دکه بر فکروک اولا بر مقصودی

لنکری دپر تمکا کی ار کرک
قودی آنی اول جهانوک سروری
بو هوسلر شورشی با صلمیه
اول هوسلردن سیاستلر قوپا
هر بری مقصدینه ار کورن
اید دوکی یرده بو خلق اولور هلاک
جمله خلقنک هم بنوم وهم سنوک
کیم آنوک حکمنده اولا بیمکنان
بیزی آلوب اول کیرور بو دکیزه
اولدرر کیم بو دکیزه یول بولور
یعنی کیم عقلا اوی پدرا آدمی
یعنی پادشاه ایلدور معبودنه
خلقی آنه در ماندونین وکندوزین
طوپطولو اولسا کرک در آدمی
اول فکردن بو صورت کمسی طولا
کرچه بودر قاموسینوک معبودی

بس عقللردر بوندکیجی شکوه زین

هرکینک کیم فکری بوقدر کند وده
شونکیله بل کیم کیمیه بوقدر کمیده

کی آنو کچون طولار کیم خلق طولا
آدمی اولدر کیم اوندا فکر افلا

بس کمینوک آدمیسی فکر ایمش
کیم دوتو بدر هر بری بر درلو ایش

ایدی بو فکره کرکدر سکه عمل
نه ایشه کلور خود عملسوز اول امل

یعنی اولمازسا متاعی کیشنوک
هیچ کمیده رونقی یوق ایشنوک

بس عمل در آدمیده کی متاع
اول عملسوز کیشی دک دار تر صداع

اول سکیز نسنه که اوردقدی مثال
اوش تمام اولدی دقی بوقدر مجال

آدمی کور کیم مثلدر عالما
ایدی بر بق عالما و آدما

کور متابل کلدی دنیا دکیزه
موج اورر هردم دکیز قارشو بره

هم بو صورت دنیا دکیزنده کمی
اولدی آنن یوکو شو ذهن آدمی

هم هواده بو کونکل یلکن کبی
آچلبدر اکا بنکزر تن تیبی

هم چلب امری دقی بنکزر دیلمه
کیم سوزندا ایلتو دیزنی ایلدا ایله

هم شریعت لنکره بنکزر رهنما هم
خلقه اولدر کوستورن حد و مقام

هم بو عقل اولدی کیمجی دنیاده
یعنی یول اینا بیلن اولدر بای ده

هم فکر در بونده کمیده آدمی
نیته کیم خلق طولو در هر بر کمی

هم عمل بو فکر آلنده کاله در
نیته کیم خلق ایلدن ایله ایلدور

کاله

کاله سوز ایلدن ایله ایلتن کشی
رنجی ضایع در هم بتمز ایشی

بو حکایت اوش تمام اولدی تمام
آدمی کمیه مثل کلدی تمام

اول سکیزه بو سکیز قابل دورر
یعنی کیم سن نیدوکو کی بلدرر

چون دکیز در دنیا سن اندا کمی
ایدی نیمش کورسلا متلق امی

اول ایشی ایشله سلامت چق اوجا
طاغ کبی موج اولمیا سندا یجا

دکیزه کیرسه بو کمی کمیه نه باک
چون دکیز کمیه کیره ایلر هلاک

کلدی بونده اولیا و انبیا
بر نظر قل عقلله بو معنیا

کیردی بونلر دنیایه کوردی زمان
آلدی ویردی دنیاده سوردی زمان

الا کیم دنیا بولار اکیرمدی
کونکله دنیا کیرمکه یول ویرمدی

کر هوسلر یلی غالب اولدیسا
ایشبو کونکل ملکنه نه طولدیسا

بو شریعت لنکرینی آصدیلار
آنو کله شر شوزی باصدیلار

خوش سلامت چقدیلار بو دنیدن
آکله ایدی اول سلامتلق ندن

دنیایه کیرمک ایلکو کربس عجب یوق
غم دکل بو دنیالک اولورسا چوق

الا دنیا کوکله یول بولمیون
کی سقین کیم کمیه صو طولمیون

غالب اولورسا دودان یلی
کیم نیه صونسنک ایره نفسنک الی

بو شریعت لنکرین چوکمز بزق
ایلتمسون اول ییل سنی یولدن ایرق

هم دکیزده بو کمی غرق اولمسون / یعنی کیم شیطان ایمانوک آلمسون

تا سلامت ایرسین مقصوده کا / ایلته سین صدق وصفا معبوده کا

عاشق اشبو پندی ویرور کندویا / ایلک کرک کیم سوزینه کندو اویا

تا خلایق هم کوره هم ایشده / اشبو علم آندن بو خلقا ایش ایده

هر متاعنک قیمتن ایستی بلور / قیمتین بلدوکچون آصي بولور

کمسنه کیم معنی قدرین بلمدی / اول حقیقتدر که معنی بولمدی

کوهری صراف الندن کورسی / ویرن آلن اولدر آندن صورسی

کمسنه کیم کورمدی ودوتمدی / نه بلهچون آلمدی وصاتمدی

ای چلب سن روزی قلغل قوللرا / اشبو معنی خوانی یخسوللرا

عشقین آرتور صدقله دکلینوک / اشبو سوزدن حالنی آکلاینوک

ای کریم بی نیاز وکاردسان / چارهٔ بیچارکان خود بسان

الباب التاسع في الاول

قانی اول صدقی بتون مؤمن ارن / حق یولنده جان وتن ترکن او [دل]

دیکلسون کی صدقله وجان ایله / شرح وتقریر وبیان قلدن قله

مصطفی مدحین عیان اندر عیان / ایدیم بر بر بیان اندر بیان

تن

تن قولاغی ایشد ومن بو سوزی / کورمن معنی یوزین بوتن کوزی

جان قولاغی ایشدر معنی سوزین / هم کورن جان کوزیدر معنی یوزین

هرکوک جانده وارسا کوز قولاق / حق یولنده اول اویاندی اولدی ساق

آکلیان اولدر بو سوز معنیسنی / نیجه دیندر اول بلور اسلام دینی

اول بلور کیم کیمدرر اول مصطفی / آنکیچون قولنا قلدی وفا

قولی قایم شرعی باقی درر آنوک / پیشروی اولدر قمو یول وارنوک

پرده کوکده برکزیده اولدرر / هم رسولدر تنکریدن هم قولدرر

دیلیم کیم آنی تقریر ایلیم / دیله صغمز سوزی نیجه سویلیم

نیجه ایدم بن آنوک تقریرینی / مکر ایدم بینک صفتدن بیرینی

حالیا قلدم توکل اول حقا / جان اچندن قوپدی بو سوز مطلقا

کونکلمه شول معنی کیم یوز کستورور / واجب اولدی ایدیم چون ال ویرور

کیرلوم ایمدی بو سوز تقریرینه / بر نظر قیل پادشاه تقدیرینه

ایشد اول نیلدی اول پادشاه / ایلک کیم قلدی خطابی اول اله

کلدی اول کاف ونونه اول خطاب / یوغکن بو بادو آتش خاک وآب

طوغمدوغدی نه فلک هفت آسمان / نی ستاره واریدی نی انس وجان

طوغدی اول کاف ونوندن عقل کل / عقل کلده کیزلدی کنج اوصول

كندو اوزينه آني كنج خانه ايلدي — كيم بله كيم آني كله نيلديكي
آينه قلدي آني كندو اوزينه — صيقل اوردي دوندي قارشو يوزنه

قوله تعالى يحبهم ويحبونه الآية

اول محبت تنكريدن بر نغمه ايدي — كيم بو ير كوك يوغكن معمور ايدي
اهل دانش عقل كل ديدلر آكا — آنا اولدر قامو يا اوكدن سوكا
طوغدي اوندن نفس كل دوندي وجود — اول اثردن در بو جمله فتح وجود
ايلدي آنوك نورندن نه فلك — عرش وكرسي ير وكوك انس ملك
ويردي صورت ويردي آدو ويردي ايش — اوندن اولدي دون وكوندز يازو قيش
دكمه بر ينه ويردي بر درلو هنر — كيمي قايم كيمي هي دوران دونر
هر برينوك ايشي بر له آدني — ايديم كيم بيله سين سوزدادني
ايلك بر اندي قدرتندن عقل كل — اولدرر اول كان اول اولو قول
طوغدي اوندن نفس كل دوتدي قيام — اولدي اول عقل كله اولدي مقام
نفس كلدن طوغدي بو كز نه فلك — علوي وسفلي وهم انس و ملك
قودي اول طوقوز فلكده طوقوز ايش — هر بريسي ايشليو در بر اوز ايش
هر بريسي بر ايشه حاكم در ور — كمدرر ايدن كه بونلي كيم درور
هر برينوك ايشني ايدم سنكا — دكله ايدي نيجه در اوكدن سوكا

حق بولارا عرشي بنياد ايلدي — عرش عظيم در ديب آني ياد ايلدي
عرش دررر بو نه فلكده بكر كي — هم بولاروك باشي در اول هم بكي
نفس كل جسمنده عرش همچون دماغ — آني اولور عقل كل آنده چراغ
روشن اول نوردن بو جمله مخلوقات — ير وكوك وجسم جان وعقل ذات
اولدرر اول الله اوكدوكي سراج — اولدر آخر قامنك باشنده تاج
كلدوك اوش اول نه فلك تقريرينه — كورلم بر ايشي نه تدبيري نه
بونلري الله ندن قلمش دررر — صورته بونلر نجون كلمش دررر
چون تقاضا قلدي الله ديلكي — كيم جهانده بيلنه مخلوق يكي
عقل كلدن عرش وعرشدن اثابتات — ايلدي ويردي آكا قايم صفات
بعضي آنده ايدر آكا فلك البروج — اختران اوندن طوغوب قلدي خروج
بونلري حق آنده ايلك جمع ايلدي — كندو نورين اورتدا شمع ايلدي
دكمه بر ينه آنده ويردي بر نصيب — تا جهانده ظاهر اولا اول حبيب
اول محبت كيم جليد اوار ايدي — بل كيم اول عقل كله معمار ايدي
عقل كل بنكزر تنده اول جان كبي — قوندي عرش اندره تمام سلطان كبي
جونكه دكدي تنكريدن اول بخت اكا — اولدي طوقوزنجي فلك خوش تخت اكا
اوردي آنده تختني دوتدي مقام — نه فلك بس زير دست اولدي تمام

دیلدی کیم حق آنی بو عالما کوستره سرمایه ویره آدما
علوی دیکن ایندوره بو سفلیه انلا اوندا اولیا و انبیا
بس دیو بولدی بونت مدتبر بریئه واردین هر بر مدتبر بیده
الله ایدی بر له تدبیر ایتدی لر ایشدا ایدیکا هر بری کیم نیتدی لر
کیزلو کنجی کستروب آچانجون عالما اول رحمتی ساچانجون
سفلیه ایتمانجون اول عقل کل اول محبت نوردی اول کنج اصول
یعنی کیم اول مصطفا کلمک ایچون یبروکوک اهلی آنی بلمکچون
الله امریله بولدی بو تدبیری دوزدی واردی یبرلو یینه هر بری
هر بری بر ایش ایچنده ویردی داد قایم اولدی آب و آتش خاک و باد
عالم سفلی تمام اولدی تمام صورتی جسمانیه اولدی مقام
کلدی اول دورتدن بو جسمانی وجود اول وجوده قویدی بو خالق جود
اولدی بیرده معدن و بتدی نبات کلدی حیوان دنیایه دوتدی ثبات
کلدی آندن صوکره آدم دنیایه اول کرک کیم قامیا حکم ایلیه
جمله خلقنک بکرکی آدم در ور هر نیه کیم حکم ایدرسه آنی دور
قانودن آدم انن اولدی کذین کلدی ذاتینده بله حکم و یقین
مصطفا نوردین آلوب کلدی بله لاجرم انس و ملک سجده قله

کلدی

کلدی آدم دن نوحا بحی اول نشان اول محمد نوردی اول کنج نهان
قوندی ذاتنده نوحک دوتدی ثبات اولدی طوفاندن نوح آنین بولدی نجات
کلدی ابراهیم خلیله اول اثر اول سببدن انمورده بولدی ظفر
مصطفا نورین دوتا کلیشدی آنین ابراهیم خلیل اولیشدی
کلدی بوکز ایشدا اول اسماعیله پادشاه درجه فعلوک فاعلی
کسمدی آنی بچاغو کلدی قوچ نه سببدن آکا قربان اولدی قوچ
اشبو عزتی قاسی اول نور ایچون سانمه کیم معصوم یا مستور ایچون
کتدی اول نور یوسفه کلدی بوکز منزلی یوسف یوزی اولدی بوکز
چاه ایچندن چاهه ایرمکی یوسفا اول سببدن اولدی آخر یوسفا
موسی بن عمرانه کلدی بوکز اول آنوک ایچون نیل آچلدی ویردی یول
کندیکنج قالدی فرعون اولدی غرق بو خبردن طولدی جمله غرب و شرق
داوده کلدی بوکز اول محض نور موم آنوکچون اولدی الینده دمور
اول خلیفه اولدی حکم ایندوکی اول قولا اوزلیدی ذغو کتدوکی
واردی داوده سلیمان تختینی آجدی کیم بیل کتوره ایدی تختینی
آدم و پری دی وجنی و قورد و قوش اول سببدن رام ایدی جمله وحوش
عیسی نک نفسنده اول بوز ایدی آنوکچون اول نفس معجز ایدی

قندا کیم قلمه دمیده اول نوری / اول ساعتده اولو اولوردی دیری
کندی یعنی قالدی اول نور بو زمان / عیسی کوکه آغدی اول اولدی نهان
ذره لردن دل اولوبن سویلدی / یعنی خلقی حق آنوکله طویلدی
بعضیده حکمت اولان اول نور ایدی / هرکیمه کیم ایرسه رنجن یورد ایدی
بعضیده اولدی دلیر و شیرگیر / اول اشدن درر آخر دار و گیر
بعضده اولدی فصاحت آچدی دل / طوبطلو اولدی عالمه بو قال و قیل
طولدی عالم مشکلات و معضلات / ایمدی حل اولسا گرک بو مشکلات
لازم اولدی کلمکه بس بر وجود / کیم قله جمله عقول آنده سجود
اول اولا بو جمله خلقنک یکرسیکه / هم اولا هر دو جهانونک اول بکی
دینی اسلام و سوزی توحید اولا / تختی محراب و اوی مسجد اولا
ملک اچنده اولدر صاحب قران / حکمنه منقاد اولا جمله جهان
لشکری سنی و هم حربی اولا / کندو نه شرقی و نه غربی اولا
آدی احمد اولا اینی معجزات / آنده حل اولا بو جمله مشکلات
اول کشی بس واجب اولدی کیم گله / دنیاده اسلام دینی معلوم اولا
تقدیر اولدی تنکریدن اشبو ایشه / کیم در آنوک حکمته ایده نیشه
چون اراده اولدی کیم اول عقل کل / گستره بو دنیاده رسم اصول

عقل

عقل کل کیم تنکریڭا نیکبخت ایدی / عرش اوکا هم مسند و هم تخت ایدی
یعنی طوقوز رنجی فلکده ایدی مقیم / زیب با اولمشدی اول عرش عظیم
جون جلبدن دکدی بو اقبال آکا / قلدی پیغمبرلر استقبال آکا
یعنی روح انبیا ارمیشدی / عرش اوکنده قاموسی دورمشدی
جمله دورمشلردی آنده انتظار / تا کله دیب اول لطیف و اختیار
پادشهدن اولدی بس امر و رضا / کیم اینه یریوزینه اول کدخدا
آب و آتش باد و خاک جسم آکا / اولا میم وحی میم و دال اسم آکا
حقدن امر ایرلیشدی جمله قولا / کیم اکا هر بیری بر قول لق قلا
طالع و دولت اوکا اول قدم / یازمشیدی لوح اوستنده قلم
تنکریدن دکیشدی بو بخت آکا / عرش آنوکچون اولمشیدی تخت آکا
کلدی عرشدن کرسیه ایندی بو کز / ایندی اول سکزنجی اوه قوندی بو کز
اول اوه فلک البروج ایدر کتاب / آی منزل آنده آلور کون حساب
آنده وارمشلردی روح انبیا / جمله ایدرلردی ای سرور بیا
چونکه کلدی عقل کل اول منزله / جمله عرش اهلی بله کلدی بله
یدنجی یدیجی کوکه دوتدی مقام / کیم زحل حاکم درر آنده مدام
چونکه تخت اوردی اول اوده عقل کل / یدی یلدوز جمله کلدی اولدی قول

چونکه قلدر هر بري حلقه بكوش   كيدي خرقه جمله قلدجرعه نوش
تجريد اولدي هر بري سرمايسين   عرضه قلدي نقد و كنج ومايه سين
تاجله اودي زحل قودي ايلرو   نيشه قودي تاجله اودي ايلرو

يعني جسموك باشنه بن تاج اورم   خصموكي خوار ايليب اوداترم
مشتري هم ايكى نسنه اورتيا   كلدي يعني داد استاد ايليا
يعني ملكي جمله ملتدن آلام   بيا كاويم حاكمين سنداقلام
مريخ ايتدي بندخي هم ايكي ايش   ايشليم هردم سنوكچون يازوقيس
يعني ويرم دوستلروك الينه قليج   هم ديرم دشمنلروك بوينيني بيچ
كونش ايتدي ايكى نسنه بندن قي   خدمت اولسون طاپويا بندنادقي
يعني شرقدن غربه حكموك ايريشه   مانع اولب ايتميا كمسنه نيشه
وكلدي نوبت زهريه اول خوش نكار   ايكى نسنه اولدقي قلدي نثار
يعني كيم بن شادو دشمن قيغلو   بونلا اولا ابدخوشن كوكجك جولو
نيسه آردنجا عطارد كلدي هم   ايكي ايش قلدي نثار اول محتشم
يعني كيم علم و هنر ايكيسي بله   هم بله هم بلدوكي الدن كله
بوكزين كلدي قمر اول حدمته   ايكي ايش قلدي نثار اول حرمته
يعني كوكجك رنك وهم دوغرو حساب   كيتميه اول اولميا هركيز خراب

چون

چون يدي يلدز آني طويلادي لار   هر بري خدمت نثار ايلادي لار
هر بر يبوك خذمتين قلدي قبول   كچدي بو كز اول مقامدن عقل كل
منزل اولدي اوكا بر برنه فلك   خذمته باش اوردي انسان و ملك
هر بر ينوك ملكنه قلدي نظر   تهله كلدي آنده كيم وار ايدي قمر
تخت اوريبن آنده قوندي بر زمان   تا كه كلدي دنيايه آخر زمان
وعده اولدي كيم اينه يريوزينه   صورة اولب كورينه خلق كوزينه
آي وار وبن مشتلامق ديلدي   واردي عالم خلقنه مشتولدي
ايندي دوغدو اول خديجه تختنه   بلدورب اول عالمنك نيك بختنه
ايتدي اوش آخر زمان پيغمبري   كلدي اول جمله جهانوك سروري
حاضر اولغل كيم كليسر اول سنكا   اي ايله جفت اولسار سن آكا
سونداوكوشدر بله كلدي مكينه   كيرسر يعني كه نقش سكينه
وار ايدي بر نور آدمدن برو   سير ايدر دي جانده اولدمدن برو
ايتدم ايدي آخر آنوك حالني   نيجه كلدي بير بر احوالني
كلدي عبد الله آلننده دورر   ايله سان عكس كونشدر بلق اورر
عالم علوي وسفلي اولدي بير   معلوم اولدي حالما اول كيزلو سير
يعني كلدي صورته دوندي وجود   بت لر اولدي سرنكون قلدي سجود

اول نشانکیم اولمشیدی علویده　　معلوم اولدی قاموسی بو سفلیده

اول قلم یازدوغی بخت اولدی عیان　　زیردست اولدی اکا جمله جهان

اونده عرش اولمشدی اکا تختگاه　　بونده شرع اولدی آخرچون عکس ماه

آنده منزلدی اکا فلک البروج　　بونده اوش مکه کیم اول قلدی خروج

آنده اولمشدی یدی قبه کوک مقام　　بونده ملک اولدی یدی اقلیم تمام

اونده اقلیمشدی یدی یلدوز نثار　　بونده کلدی جملسی اول کاروبار

بونده اول ایشلر تمو معلوم درر　　آنوکیچون جمله‌سی محکوم درر

بو صفت بو شرح و بو وصف و بیان　　بر ایشتکل کیم کوک‌در اول نشان

معنده اول عقل کل در ای صفا　　صورته ایچره آدی یکدر مصطفی

دوستلغیچون ویر صلاوة عشقیلا　　تا سنکا یارین شفاعت اول قیلا

اقللر اول ایلک کلن اول اولو قل　　آخر آنوک عقللر اول عقل کل

آیروغی جمله آنوک جزوی درر　　هرچه کیم علوی و یا سفلی درر

حق آنی سودی آنی وار ایلدی　　بن حبیبم دیو بو اقرار ایلدی

عالم ایچره بو کنبده اولدر بر　　هم رسوللر تنکریدا هم قول درر

تا قیامت حکمی قطع اولمیسار　　اکا منکر کیسنا قاملمیسار

اول آنوک دورت یاری کیم وار درست　　حق یولنده هر بری چالاک و چست

بی حساب و بی شمار و بی عدد　　راضی اولسون حق بولاردن تا ابد

پادشاه امری درر بلکل عیان　　بو صفت بو شرح و بو بسط و بیان

اشبو فعلنک فاعلی اول حق درر　　اول امردن داشره نسنه یوق درر

اصلی بردن دی ینه بتدی بره　　بو حکایه اوش ایتشدی آخره

یا خود ایله سانمه کایتدم یازدن　　بس بو سوزی اوقمادم یازدن

بیله کوردم بر بر آنی کوز ایله　　نه کیم آنوک وصفین ایتدم سوزله

آنده کوردم دی آنوک کوزکلو توزین　　کاف نوندن بیله طوغدوم شکستوزین

بیله کلدم طاپدا هر منزله　　آنده آنوک خدمتنده ایدم بله

معلوم آنین اولدی بکا اشبو سر　　نه فلکدن بیله کچدم بیر بر

قنقی عاقل ایدیشا بو معنیه　　علویدن هم بیله ایندوم سفلیه

هیچ کمانسوز در بو سوز تنکری حقی　　هم آنوکله بیله هم شمدی دقی

کونکلم ایچره صدق و ایمانیدر اول　　ایله سانکوردم دیکی جانم درر اول

پس بلوک کیم قاموسی علوی درر　　چونکه مؤمنلر آنوک جزوی درر

دوتدی لیکین اصلی اولدر شکسزین　　شول کنش نعونکی کیم یر یوزین

بیله لک معنی سنی بوندن بلوک　　کون نوری آیرو دکل کوندن بلوک

کیم محمد دینی نه او یار انبیا　　پس بلونک کیم کیمده اقرار وارسا

بلی بیلنک آنی و دکل آنداً اول — انجو بر کیزلو کنج درجانداً اول
اصلی اولدر جمله پیغمبرلرونک — سروری اولدر قمو سرورلرونک
اولیا هم جمله آنوک فرعی در — قاموسینه اول چراغداً دکلدی نور
خالقنک شول کیزلو کنجین آچن اول — کوستورن هم خلقه اولدر دوغرو یول
خالق مخلوق آراسنده نشان — واسطه اول واصل اولدر بیکمان
رحمت آندن دوغدی دوسدی عالما — آرته ذر کوندن کونه دم دادم
اولدر مؤمنلری ایلتن حقا — کیم اوبا رسا اول بولا عمر بقا
عاشقه مدحی آنوک بولنق شرین — نیلسون کیم ایده مز بیکداً بدین
کمسه کیم بی یوزنی دوتمش اولا — جمله خلقنک کونکلنی اوتمش اولا
نیجه ایده بو دل آنوک مدحنی — ذاته داکیم نه بیله اول معدنی
آنی کمسه نیجه ایده نطق ایله — خوشدر آکا تابع اولمق صدقله
یادین آندن حق بنی آیرمسون — دنیا آخر دوغ و بولدن ایرمسون

في [illegible] التاسع

بیته کونکلم طلدی معنی د کذ بیته — در حقارمق دیلدی بیرلونه
کیم آنی کله قامو جشول با بیا — عقل و جان آندن کزک نعمة بیا

غیب اچنده واقعی چوق نسنه وار — کیم آکا خلقنک ایلی ایره مز ای یار
چون جهابداً چقدی دوشدی آللزه — تسبیح اولدی دلده دوشدی ایللره
نسنه واردر کیم آکا خلق ایده مز — اشبو صورة کوزی آنی کوره مز
نسنه وار کیم ایده مز بو دل آسنی — ایشدا ایدی نه در اول بر بیل آنی
قدرتندن پادشاه بو دنیاده — نیجه مخلوق ایلدی کلدی آدده
هر بری نه ایشده در جمله کورر — کسمدین کوندن کونه رزقین ویرر
هر بر ینوک حالی معلوم در آکا — معبود اولدر قامو یا اوکداً اسوکا
خالقنک خود خلقی چه قدر دنیاده — نیجه ایدم وصفنی کلمز آده
بی حساب و بی شمار و بی نشان — عالم اچره آشکارا و نهان
الا طوقوز درلو خلقنک وصفنی — ایدیم کیم بیله سین سوز اصلنی
بو طوقوز اول نه فلک دندر ای یا — کیم طلب کوکدن بیره قلدی نثار
هم جماد در بو طوقوز هم جانلو در — هر بری بر ایش اچنده صانلو در
بونلرو کله درجهانوک رونقی — دیکله ایدی نیجه درعلمین اوقی
ایدیم هر بیرنوک اسمی نه در — اسم اچنده فعلی و جسمی نه در
کلدوک ایدی هر بر بنو آدنه — آکلغل کیم کندونیمش آدی نه
بیر بری معدن در اول کنز خاک — آنوکچون اولدی جمله کان نخاک

جمله جوهر معدني كاندن گلور | اصلنا بقسه آنوك قندن گلور
كان ومعدن كيم بو يير آلتنده در | بلمو بيلنك يير آنوكله زنده در
قنقي طوپرقده كه جوهر اولمدي | اولدر اول هيچ حاصل كلمدي
جوهروك اصلي كواكبدن درر | اول كواكب جان وجوهر تن درر
بو معادن ستر دريلدوزلروك | كوره در هر دم آني خود كوزلروك
كور سنكا آلتون كمش در اقچه آي | بازار اچنده يوريبل اونكاي
بازارنك آي وكوني بونلر درر | بونلر وكله خلق ايشين كوجن كورر
خلق اچنده اولمسا آلتون كمش | ظلمت اچره غرق اوليدي هر بر ايش
آلتون اچا در جهاني كسترن | خلقي بو قلق زحمتندن قورترن
لبس معادن اول طوقوزدن بيرغا در | كرچه يير ده در ولي كوك نوري در
كل ايكنجي نيتش آني كور بو كز | كز بلورمز سنك بلندن صوبو
معلوم اولسون اولدقي اسميله | آدي وفعلي نه در جسمي ايله
يشعل نباتدر اولكه بو ييردن بتر | درلو درلو نعمت اولوخشك وتر
درلو رنك و درلو شكل درلو آد | كيرلودر بونلرده درلو درلو داد
حق بولاري مخلوقه رزق ايلدي | جمله خلقي بونلر وكله طويلدي
كرچه خلقنك رزقي بو ييردن طوغار | الا رزقوك اصلي اول كوكدا يغار

اول

اول دكيز كيم عرش آنوك اوستنده در | قاموسنسنه آنوكله زنده در

قوله تعالى وكان عرشه على الماء

جمله شيئوك درلكي آندن درر | صانمكوز كيم يالكوز جاندا گلور
بو نباتلر هم مفيد وهم مضير | خاصيت واردر بولرده بي نظير
هم بو عقله نفسه قوت آرتورر | كيم بو جسم آنوكله دايم درر
بس نبات اول قوتي كوكدا دوتر | كوجه كندو تخم ايله يرده بتر
اشبو قوت جمله كوكدا در آكا | آنوكيچو اونور كوكدا بيكا
اولدقي بتدي بو كز حيواني كور | شول طوقوزدن بري اولدر آني صو
هم ايكنجي جنسي خلقنك اولدرر | درلو نعمت دنيايه اول طولدرر
هم بو خلقنك رزقنا اولدر سبب | آني شول تبنده قومش اول ذي حي
كيمسي آندر كيم اول بنا كچون | كيمسي آندر كيم اول بنما كچون
كيمسي بو بيني ايله يرلر سوكر | كيمسي ايلدن ايله يوكلر چكر
كيمي يو كوزرجا نوزلر دوندورر | كيمي قوش آولر هوادن ايندورر
هر بر بيده ايشلنو در بر هنر | يير يوزي طولدي بولاردن پر هنر
ايتمكوز كيم بو هنر جسماني در | ايشلدن جسمي بو جسمنك جاني در
بس بولارده نه فلكدندر بو جان | كرچه كيم جان امر حق در بي كمان

ايلدي قوتي حيواني كيت انسانه كل   اول حيالدن كچ بو كرچك جانه كل
اول طفقوزدن بيري بو انساندرر   ديدلكي ديو ليكلو جاني جان درر
كلدي انسان اولدي دوردنجي كروه   بونلره اولدي مسخر دشت و كوه
حق بولاردن ويردي پيغمبرلري   بونلر اولدي عالمنك سرورلري
هم بولاردن قويدي سلطان ويردي داد   دوتدي بو ملكي تمامت حقدي آد
هم بنا در قويدي بونلردن دلير   آكندي بو عالم ايچره همچو شير
هم بولاردن قويدي بونجه مشك بوي   متقبلات و مهربان و مسك موي
اوليا و انبيا بو دنياده   بو كروهدن كلدي آخر اي دده
بونلر ايچون ايندي كوكدن دوت كتاب   بونلرا كلدي بشارت هم عتاب
قاموددن يك بونلري سودي جليل   اول محبت بونلرا اولدي دليل
لبس بولار دركيم قلور عهد و وفا   هم بولاردن قويدي آخر مصطفا
اولدقي بيتدي بو كز كور كيم ملك   كيم بولاروك يوردي در اول نه فلك
هم بيشنجي جنس در خلقنك بولار   بونلره ويردي جلب كوركلو خولار
ذكر و طاعتدر بولاروك ايشلري   يوقدرر آيوق دقي تشويشلري
آنده نه بوين و ارمه كين نه يازو قيش   الله ايري در بولاره مردم ايش
نه اويور بونلر نه بير و نه ايچر   بلمزوز بللوكه نه بير نه ايچر

خوانلري

خوانلري واردر ولي روحاني در   بونلروك جيبي بو خلقنك جاني در
يوقدر آسايش بولارده هم امك   ايشلري اول حق رضاسين ايتمك
يو مشنوبدر هر بري بر يومشا   كيمه نه زهره اولدي كيم ايده نيش
حقده ايشلر بولار بهر بر ايشي   حكمنه قتشو آنين دورمز كشي
پادشاهنك لشكري در پس بولار   نيچه كيم چوق لشكر اولدي باصديلار
معلوم اولدي اولدقي نيجيدوكي   ديدلكي نيمش و كندو نيدوكي
ايمدي كل آلتنجي جنسي كور بو كز   اصلي نيمش هم آنوك بر صور بو كز
شرح بوله اولدقي كلسون ديله   كيم بله سين بو ايشي قلدن قلم
شولدر اولكيم آدي ابليس در عيان   جان بن جان قويي در بللو بيان
بونلري اوده ديا اتدي اول جليل   واردر آخر آكا قتا آنده دليل

قوله تعالى وخلق الجان   من مارج من نار الآية

ايلك كوكا آغشدي اول ديو ليكله   ييره ايندي سوكره مدبرليكله
عجبله كبر ايلدي كندو زينه   آنى كيچون اودكتوردي يوزينه
سجده قيل ديب قلمدي اول آدمه   لعنت اولدي آدي چقدي عالمه
مفسده هم مدبر اولدر دنياده   مايه در آندن بتر هر مفسده

هر وجهوفک کوکسنه کیرمشدر اول — ای نیجه جانلارا زخم اوردر اول
ای نیچه ده رولری یولدا قودی — اکا اویدی یولنی آلدن قودی
ای نیچه منزل ارین بیت ایلدی — ای نیجه طاعتلری نیبت ایلدی
بس بلنک اولدر که خلقی آزدرر — کرچه کیم هر واقعه حقدا دردر
بو هواء ومفسده ایلتر آکا — سیز آنی قونک یوریت دیلنک حقدا یکا
معلوم اولدی ابلسنک اصلی نه در — دکله کل دیولردقی نه ایشده در
خلقنک اول یدنجی جنسی دیو درر — کوه قاف ملکی بولار ا ایو دررر
دیولر اولدرکیم سلیمان امرلی — دوتب ایشلدی دنیو کون ایشنی
کمسه کورمزدی بولاروک کلدوکن — حیله ایستردی سلیمان آلدوکین
آکسوزین بر واقعه کلسه اوکا — شاد اولوردی قاموبنی آندین یکا
جنسی اول سروره دشمان ایدی — کرچه کیم بونلره قبیل اول سلطان ایدی
چونکیم اول دیولرده یوغدی طغولق — هر بیرینده بر علتغردی آیریلق
یکمدی چونی بونلرک تدبیر ایلیه — بلکدی هر بیرنی نه نجیر نی
بل کیم اولدی اولدوکین بلماد لر — اول امکدن هیچ قورتولمادیلر
قتی بر بنده صبور صلی کیم ایش نه در — دیر ایدی ایشلنک سلیمان زنده در
بکلو دوبرمش ذره ینوز انده بولار — بس اوکا لایق در اول یاوزضلار

دیولری

دیولدی بلدوک بوکز کورپدیلی — نیجه دردیلکلری ونشدیلر
دنیده بونلردقی بز خلق دررر — هیچ ولایة یوق که بونلر یوقدرر
خلقنک اول سکزنجی جنسی اولدر اول — اشبو یرآلتی بیلار احمله یول
بونلری یلدن یاراتدی اول اله — هر ایشه قادر درر اول پادشاه
یراچنده بونلره ویردی مقام — آیغ آلتنده اولور بونلر مدام
بونلروک ویرانه لر دریورتلری — خولری وحشی وآدلاری پری
کورکلولر اولور بولارده بی نظیر — هرکه کوردی قلدی فریاد نفیر
آدمیزاده بیچوق اولدیلار — بربرینی سودلار وآلدیلار
هم بولارده کافر ومؤمن اولور — فسق اول دیودا بلز دادن آلور
هم اولور چوق بدلقا وخوارخولار — ایر شوخلقه بولاردن قورضلار
حالیا بنیادی بو قدز بیته نوک — بس بقاسی یوق جهانده فنانوک
اولدقی آکلندی نه مخلوقمش — نه بتون عاشق نه خود معشوقمش
ایلدی کل طقوزنجی جنسی صوربوکز — نیجه خلقدر اولدقی بر کوبز بوکز
غیبی لردر اول بنی آدم دررز — عالم اچره کیزلو بر عالم دررز
کرچه آدم اصلیدر آدمد کل — طاغ ودریا هیچ بولاردن دکل
مشرقلو مغربه ایتسه ایورن — طغلمی آشدو هر نیه بقسا کوردر

کسه بلمز بونلری کیم قنده در   الا قندا دیلو ایسنک انده در
قانده یوق بونلروک الا اوچادر یوق   کمسنه کورمز ولی دریا کچر ق
دونوکن بر در بولازه فرق   هیچ مخلوقدن بولار اقورقو یوق
حضرتا دوغو دور بدر بونلری   دایما حقدن کلور درضانلری
کمسه بلمز نه ایچون نه بیر بولار   دیرلکی نیجه نیدر نیلر بولار
ایتی اولسا یوقدرر قورقو رضولری   شونج اولسا قورقدوغی بونلری
عهدلری شویله بتون درحقله   کیم بولار قندا اولور سا حق بله
خلقدر بونلر ولی خلقدا جدا   حق اودیاردی بونلری خلق اوچون دا
بس بولار در تنکری نوک خاص قوللری   خلقدا آیدوقی بلنک بس بونلری
بعطقوز در لو خلایق دنیاده   کیم جلب حکمی ایله کلدی آخره
بو جهانوک بیمشی بونلر درر   نیک و بد هر رنک ایله کیم واردرر
ایمدی کل عبرة کوزیله بق اکا   کیم بولردن آچله معنی سنکا
کوربولاروک وارلغی باطل دکل   هر که باطل دیر بنه عاقل دکل
جمله قوللر قول اولوغا دورمش درر   حق اوکنده یوز یره اورمش درر
جون بولر قوللر اولدر معبودی   آنده بولنور رقاسینوک مقصودی
دنیا بیکار و انسرا در بی وفا   بو سرا نقشی بولاردر ای صفا

بلکه

بلکه نقاشی بو نقشنک اولدرر   کیم بولاری دیو کوردوم اولدرر
ایمدی کل قو نقشی اول نقاشه بق   جمله عالم نقشنی کوزدن براق
سندقی اول نقش اچنده بیلسین   بن سنی قو کیم بو نقشی بیلهسین
آکماز آنی کندا وزین اونوتمیان   وارماز اکا کندولکدن کتمیان
اولمینجه کمسنه اولماز دیری   کوکه آغماز نیجه کیم ییردر یری
هر کیم اولدی دیری کن بولدی حیات   دنیاده اولدر ایچن آبحیات
هرکمسنا کیم بورنکی اوردنه   کوزلرینه کیزلو سرلر کورینه
لاجرم کیم اول بو نقشا قالمیا   حقدن آیرولنه هیچ آلمیا
عاشقنک کونکلی طولبدر عبرته   دیلی آنن یولداش اولدی حکمته
خالقنک خلقین همیشه فکر ایدر   فکری اچنده پادشاهی ذکر ایدر
خلقه بقمقدن دلک خالق درر   مقصودی اولدر اوکا عاشق درر
نقشه باقمقدن دلک نقاشی در   کیم بو نقشی یازمق آنوک ایشی درر
صنع ایچندن صانعی کورمکدر ایشی   کیم آنوک صنعی درر بو یازقیشی
هر که بقدی کوزکویه کوردی یوزینی   کوردن در کیم کوزدا اول کندا اوزینی
بس آنوک صنعی اکا کوزکو درر   تنکری و کیم بقسنک اول کوردوک درر
ای خدایا روزی قلغل قاموبا   کیم بقا نقشا و نقاشی طویا

الداستان الثالث في
التاسع وتوكلنا على رب
الناس وبلغنا بابيات القضاء

اوش بنه قلدم توکل تنکریا — جان الچندن معنی قوپدی بی ریا
کونکلمه چون قلدی بو معنی اثر — اول اثر دندر دیلمده بو خبر
وار در ایش کیم بلدم آنی عقلله — وار در ایش کیم معلوم اولدی نقلله
وار در ایش کیم کوز ایله کوردم عیان — ثابت اولدی قاموسی بللو بیان
عقلو کونکل کوز قولق چون اولدی بیر — لاجرم جاندن آچلدی کیزلو سیر
آشکارا اولدی اوش کلدی دله — دکله ایدی نیجه ور قلدن قله
بو بنی آدم جهانده نیجه کین — ایدیسارم دیلکی نیجیدوکین
حق تعالی آدمی زادی تمام — ایلدی طوقوز بولوک ویردی نظام
کیمسی اعلا کیمی ادنی‌ در — کیمی اوسط هر بیری کورنه در
هم بولر اوچ اوچ بولوکدر هر بری — دیرلکندن بیلنور بیرلو یری
قاموسی بونلر طوقوز محفل درر — دیرلکی بر بر بولاری بلدورر
دکله ایدی هر بر بونک حالنی — دیرلکندن بیلسین احوالنی
شرح بله ایدیم بر بر سنکا — کیم بله سین بو ایشی اوکدا سوکا

کلدوک

کلدوک اول اعلا مقام احوالنه — بر نظر قل دیرلکی نه حالی نه
کورمکنک در اول مقام اول مرتبه — اول عطا کیم بنکزه مز هیچ مکتبه
انبیا ملکی در اول اعلا مقام — ایشدبدر آنی جمله خاص وعام
تنکریدا دولت دوتا کلدی بولار — تا ابد دولتله قالدی بولار
هیچ بونلر منصبندا دوشمدی — بو فلک حکمی اکا ایرشمدی
کرچه بونلر قاموسندن اعلا درر — اوسط و اعلا وهم ادنا درر
اوچ بولوکدر اللابد بولردن کیدر — لولی بر درلیک اوچ حالدا کیدر
دکله ایدی هر بر بونک حالنی — کیم بله سین بونلروک احوالنی
شولر اعلا کیم اکا اندی کتاب — امر معروف بونلرا اولدی خطاب
ظاهر و باطن بولار حکم ایتدلار — هر کیشنکله ادیندیسا اوتدیلار
تنجز ایدی بونلروک هر ایشلری — بوغدی هیچ کمسدا تشویشلری
دعوت ایلب خلقه یول کستردیلر — نیجه کیم بو بیولدی شونیله واردیلر
هم رساله کلدی حقدن بونلرا — معلوم اولدی جمله ایشلر قیل بونرا
حق بولارا ایشدی اول جبریلی — کیم کلب حل ایتدی جمله مشکلی
بونلرا وحی کلب دوش کوردیلر — تنکرنوک تقدیرینی طوش کوردیلر
یعنی کوکلکه کیزلو ایشلر کلدی طوشی — هر نجه کیم کوردلرسا اولدی طوش

بو بجه ایشلرڭا بولار ویردي خبر
اول خبر عالمده اولدي معتبر

هم کتاب ایندي چلبدن حکم ایله
معلوم اولدي تمام ایش قلدن قله

بونلر اولو العزم اولدي لر (اولدرکیم)
اول ایشي ایشلدي لرکیم اول دلو

بس بولار اعلا نوک اول اعلالر
جمله خلقنڭ سروري و خاصي در

اعلاسي بلدوک بوکز کل اوسط
اولاقي کوزنیجه خلقدراي دده

اوسط اولور کیم بولر اولدي رسول
دنیاده دیرلک لري اولدي اصول

بونلر اولدي رسالة تنکري دڭا
هر ایش اچنده بشارت تنکري دڭا

ایندي جبریل بونلرا ویردي خبر
اوممیاني قلدي لر نذیر و زبر

هم بولارا وحي کلدي دوش ایله
بلدي لر هر بر ایشي قلدن قله

خلقي دعوت قلدي لر حقدڭا ایکا
اوممیان اولدي هلاک اوکڭا انکا

بونلر وک رسل درر آدي عیان
عالم اچره ایشلري بللو بیان

بو نبوتده بولار اوسط درر
کرچه پیغمبر قمو بو آد درور

چون رسالة کلدي حقدڭا بونلرا
بیزدقي رسل ویدوک آدا انلرا

بس بولر اوسط درر اعلاده کل
بو نبوة ده بولار ادني دکل

چون بلندي اوسط و اعلا مقام
لیک نبوتده نه درر ادني مقام

معلوم اولسون اولاقي شرحي ایله
کیم بله سين بو ایشي قلدن قله

شولرر

شولردر اني کیم بولار دوش کوردیلر
دوش اچنده کیزلنو ایش کوردیلر

ایتدي آني خلقه وهم اولدي راست
هر نه سوزکیم دیدیلر بسه کلدي راست

آنوکله خلقي دعوت ایتدي لار
تنکرڭا بو خلقه پیغام ایتدي لار

بونلرا نه جبریل ایندي نه کتاب
دوش اچنده معلوم اولدي بیر خطاب

کرچه کیم بیر در بو خلقا انبیا
یعني خلقي دعوت ایلر تنکریا

تنکرڭا در قاموسي هیچ فرق یوق
الا بو منصب اچنده فرق چوق

کیمسي اولدرکه دوش کوردي همان
معلوم اولدي دوشله آچي زیان

آنوکله خلقي دعوت ایلدي
تنکري امرین خلقه معلوم ایلدي

تنکرینوک پیغمبري در اولدقي
نبیا حقدن کلدي کستردي حقي

کیمي هم دوش کوردي هم جبریل آکا
کلدي هردم تنکردڭا آندین یکا

تنکري امین اکا بلدردي تمام
مرسلي اولدي اولدرر اوسط مقام

کیمسنه هم وحي کلدي دوشله
ایندي هم جبریل هردم ایشله

هم کتاب ایلدي بولارا حکم ثم
معني درج اولمش تمامت بیچو در

اول اولو العزم اولدرر اعلا مقام
بیلکي خلقنڭ بولار درر والسلام

اول تمام اولمدي بوکز کل اوسط
شرح بولنا اولمدقي کلسون اندده

اوج کروه در جمله خلقنڭ اوسطي
اولیا در بونلر وک معروف آدي

بيري حكما بو ييني علما درر | هر بري نه كلدي حالي آدويرور (كندو)

هر بر بونوك حالني ايدم سنكا | ديكله ايمدي نيجه درر اوكدا سوكا

اوسطوك اعلاسي كيم در اوليا | اوليا درر دوغوكيدن معرليا

اوليا درر كيم بو لار اقورقوبوق | دنيده هم آخرتده قيغوبوق

اوليا در اول كو امتلو كو كل | هر دعا كيم قلدي لار اولدي قبول

اوليا در انبيا حكمين سورن | اوليا در خلقي حقا ايدكورن

اوليا درر كيم بو لار يول واردي لار | يول اچنده حق اچون جان ويردلر

اوليا در دنياده دين ديركي | ايشكنده قولدرر دنيا بكي

اوليا در خالقنك كنجا نيسي | اوليا در مخلقنك مستلـ نيسي

اوليا در كوزكو اولان اول يوزه | دوست يوزي اول كوزكودا كوز (نوريتو)

اوليا در تنكري نوك سوزك قولي | آنو كيچون آدلري اولدي ولي

اوسطوك اعلاسي ليس بونلر درر | نه كيم ايسترسنك بو لارده وار درر

اوسطوك اعلاسي بلدوك تمام | ايشيدي اوسطنه درر اوسط مقام

بيلدوك اوسط اوسطي حكما درر | كيم بو حكمت نيدوكين بونلر بلور

حكمتي حق بونلره روزي ايلدي | ايشي بلدي بونلر آندن سويلدي

بونلروك قولي قولدر سوزي سون | معني يوزين كوردي بونلر كوزه كوز

قولغنده

قولغنده بونلروك كوز وار درر | سوز اچنده معني اول كوز كورور

حرف صوتي بو قولاقدر ايشيدن | اچره اول كوز درر معني كورن

هم قولاق وار كوزلرنده ايشدور | عبرة آلمق آنن آنوك ايشي در

بير بو زنده عبرتي كوز در كورن | اول قولاق در ايشدوب معني و بون

حكمت اچره معني وار كوزكلو يوزي | كورمز آني الا بو قولاق كوزي

عبرة اچره معني وار سويلر عيان | كوز قولاغي ايشدر آني همان

اشبو علمنك ايسي اول حكما درر | جان اشيدور معني كونكل كورر

آندن آيرق كسنوك حالي دكل | الا بو ايشدا بو لار حالي دكل

اوليا حالنده همدم جانلري | كوچيطا هر صنعت ايشلوتن لري

خاصله عام اورسنده ديركي | هم آنوكله هم بنوكله ديركي

بس بلنك حكما درر اوسط مقام | كيم آنوكله متصلدر خاص وعام

جونكه بلدوك اوسطوك وسطي | ايدي ايشت نيجدر ادني سني

شرح بيله اولدقي كلسون دله | كيم بو ايش معلوم درر قلدن قلمه

اوسطوك علما در ادني محفلي | ايدمز اول حكما يه آنوك منزلي

علم ايله حكمت ولايت له بله | كيده اولسا اوليادك اول قولا

ولايه علم ايله حكمت دقي | كيم ده كيم اولسا آني حكما دقي

عالمنڭ کیم حکمتی یوق نه دررر
بیلوک آنی اوسطوک ادنی سیدر
علمی آلت دربولاروک دنیایه
الا بونلر علم ایله عبیر عذتلدی
لیک حضرت سترنه ایو مایه‌لر
پس بولار اول اوسطوک ادناسی دررر
اول تمام اولدی بوکزا ادنایه کل
کور بو دنیا اهلنڭ اعلاسی کیم
اولدقی کلسون دله نیجیدوکی
اوج بولوکدر اولدقی بلکل عیان
بیری مؤمن در منافق در بیری
بیری اعلا بریسی اوسط دررر
جمله انسانوڭ بولار ادناسی در
دیر المؤمنده ایمان واعتقاد
کرچه بلمز علم و حکمت نیدوکین
الا کندو اکسوکین آکلادر بولور

کندو کیمدر منزلی قندادررر
کرچه دنیا اهلنوڭ اعلاسیدر
کیم آنوکله دنیایی آرتق بیله
آل دیه بو دنیانوڭ نعمتلری
کیزلونقشی باقب کورمایلر
کرچه دنیا اهلنڭ اعلاسیدر
خاص و عامه بخشوله و بابه کل
کیمدر اعلا اوسط و ادناسی کیم
معلوم اولسون اولدقی نیجیدوکی
عالم ایچره هر بری بللو بیان
بری کافرنه اولودر نه دیری
بیری ادنیدر که کلی یاددررر
الا مؤمن بونلروڭ اعلاسی در
واردرر بو حق یولنده اجتهاد
هم ولیلر دیدلکی نیجیدوکین
هر دم آکر سوچنی منصف اولور

دوغرو دیدلور ایش و قوتشی یادله
کرچه کیم فسق و فساددر دیدلکی
چونکیم ایمان مؤمنڭ یولداشی در
نیجه کیم صوچلویسه یاد اولمیا
پس بو مؤمن خلقنڭ اول اعلاسی دررر
چونکیم ادنی اعلاسین بلدوک تمام
اوسط اولدر کیم منافق دربولار
آدی مؤمن دیدلکی منکر سکبی
ایشله قونشو بیله دوغرو د کل
دعویسی اسلام و دیلک کفر ایله
دیلنه باقسنڭ سناسین دوست دررر
نه کفر در دیدلکی نه بللو دین
کسه کیم کفره موافق در ایشی
آدی مؤمن دیدلکی کفر و نفاق
جسمی مؤمن جانی یولداش کافر
شولکه منکر در منافق در تمام

هم سوریول اهلنی اقرار ایله
الا یول اهلیله واردر بر لکی
پس بو مؤمن اول کروهنڭ باشیدر
طاتیا دوشرسا آندا قالمیا
بیلکی و سروری و خاصی در
ایشده ادناده نه در اوسط مقام
یعنی کیم کفره موافق در بولار
حقه بدی ویرمز تمان کافرکبی
ایشدی بن حق سوزین قلمز قبول
کو کلی طولو کفر ایمان کلمشی دله
دیدلکین کورسنڭ کوراسین یول اوررر
طاشی صلح و ایچی طولو کبر و کین
اول کشی در اول منافق اول کشی
جسم بنکزر مؤمنه جانی ایراق
بلکه کافردر اودا اوکدین کیرا
اشبو دیدلکده بولار دوتمش مقام

بس بلنك ادنانوڭ اول وسطیسدر … كونكلی كافردڭ بو اسلام آدیدر
اولاقی بتدی تمام اولدی بوكز … ادنا ادناسنه سون كلدی بوكز
كوردلوم ادنانوڭ اول ادناسی كیم … حقه مشرك كیم دررو عاصی كیم
اول بولاردركیم بولار درذمیلر … قور محمد دینن آیروق دین دلر
بو محمد دینی قلماز قبول … دیر كه بیزوم دینموز اسلام دكل
آدی كافردر بونینا آلمش خراج … قبلسی كون طوغسی معبودی خاج
تنكری دیب بونلر بوته دون كن طپار … دكه یرده بتلر ایچون او یپار
دیرلكی مردار و یولی یول دكل … شولكه بونلر حق بودردیا اول دكل
قاپولرده اول قداوش اولدوغی … شول سبب شول شوكا طاپو قلدوغی
اولارن غازی اولوراولن شهید … هیچ كمانسوزدر بكا قت آن شهید
بس بولار ادنانوڭ اول ادناسیدر … آنوكیچون كیم بولولا عاصیدر
تنكری دوستی هركه دشمن دوتنه … لایقی در قوتلو اولسون بوتنه
اوش تمام اولدی بو تقریب آخری … معلوم اولدی حالی خلقنك هر بری
آدم اصلی بوطقوز محفل درر … طوقوزی یعنی طقوز منزل درر
دوشنوب فرشدن طولو عرشه وكین … فرشده صانما عرشده بل خلقنك یكین
قنقسی فرشده و عرشده قنقسی … بلمین درایشبو خلقنك سانقسی

دوتدی بونلر اوچغین طامسین … دیرلكندكم اكلایسین قامسین
تنكرینوڭ جمله ایشی قدرت درر … آكلیانه قامسی عبرت درر
یروكوك عبرة طلودڭ كوزكرك … كورنه كیزلو دكل نه سوزكرك
اشبو سوزدن فایده شولدر بزه … یروكوك عبرة اولا كوروناكوزه
معلوم اولا تنكرنوڭ قدرتلری … كوزالا عبرة كوڭكل حكمتلری
عالم ایچره دوست و دشمن بیلنه … اوزنه جان اولولار منزل بلنه
معلوم اولا آری دریك نیجه در … كورنه اول مرتبه كیم نیوجه در
كوردی بو عاشق مكر اول منزلی … آنی اول اودن خبر ویرورذلی
تنكری بلدوردی بو خلقنك حالنه … آكلدی كیم هربرینوڭ حالی نه
ایوسین دیا وزین جمله عیان … بیلدی نیكین آرسین بللو بیان
آنوكیچون اولولار مخفیلنه … ایرشوز ایدیكچون منزلینه
ای خدایا دوغو دنولدن ایرمغل … اول اولولردن بنی آیرمغل

الداستان الرابع فی التاسع

بنه عبرة كولنه ظالدم ینه … بنه بقدم عبرته قالدم ینه
بنه كوردم تنكرنوڭ قدرتلرین … بنه دیدم علمه حكمتلرین

نه بلدم بو جهانوک نیدوکین فعلی نیش کندوسی نیجیدوکین
کوزلردم جون باقدی آنوک نقشنه آکلدم کیم کندونمش نقشی نه
عالمی کوردم بیزلمش بر کتاب علم وعبرت بی شمار و بی حساب
اول کتابدا معنی آچلدی بکا نیجه ایدم قاسین اوکلدا سوکا
بیکده بر بلبلو لرین ایدم مکر کیم اشیدن جاننه ایدیشه اثر
کوزکوکه بنکزر بو عالم سکنزرین کسترور کوزلره معنی یوزین
معنی هردم کورونه در اول کوزکودا کستورنیته کیم جانیفی بوتن
کلدوک ایدی معنیه بر قولاخ اوز کونکلوکی دیر بر بیره داغله دوز
کوزوک آچ بیر یوزینه بق بو نظر کیم الا سین هر نیه بقسنک خبر
کوزنو لوکنالون صنعت لکه وار هر بونده بر مثل وار درایا یار
هر بونده کیزلو معنی وار درر هر بیری بر درلو معنی کوستورر
حالیا بر صنعتنک احوالینی ایدیم کیم نیجه کوردم حالینی
نیه بنکزر نیجه معنی کوسترر بر کوزت بو معنی قنجا وارر
دوت قولاغنک بر دم اوضنیدا بکا ایدیم بو معنی بر بوسنکا
دنیاده چوق صنعته بقدی کوزم الا بر صنعتده در شمدی سوزم
خلق ارکد خیر ویبه آداید آکا دیکله اشبو حکیتی با تعلیمنکا

کوردم آنی کیم طقوز نسنه تمام دوزلبدر بیلو داتی خاص وعام
بیری پید در بیری اکدر بیری طاش بیری صو در بیری بیی شول بیری آتش
بیری اولو قدد که صو اوندا ایندر اول ایکی بو دکرمن هی دونر
بیری بغدا در سنبد در هم بدی اوکونجه اولدرر بغدا ایدی
هم چقلدقدر بری کیم چلدرار اولدرر بو بغدابی هردم سوداد
اشبو طقوز نسنه کیم بدلیدوار شول دکرمنی دید کوک اولدرای یار
بو طقوزدن کر بری اکسوک اولا ایشلمایه آیدوبی باطل اقالا
پید در آخر هم دونر هم دوندورر اکدر کیم کوندورر هم کوندورر
پید در آخر چو دونن چو دندورن صو اوکنجه هم دونن هم دوندورن
پید اکر دونمز سه طاش نیجه دونر بس بلونکه کیم اولمسا اولماز بو بیر
ایکی اکر دوغو درست دورماز سا باشی ازده طاشی کوتورماز سا
کند اوزندن طاش معلق دورماز بیری بر بیه یاپشور هیچ یوری ماز
بونلر اولدی بو کزین طاش اولمد آیدوغندا هیچ حاصل کلدی
طاشدر کیم دون وکندز یوکورر اول یوکورد کچه بو بغدایی اوکونور
بیری دونیری یو قدر کیم دوره بغدایی اون ایلیب نیجه سوره
اول دونن طاش دونده وکچه دو بوتون انسان بغدی آنده اولور اون

طاش دقی اولدی بو کز یوقدر صویی
خود دکرمنده بو صودر ایش ویرن
بنا اولوق حاجت بو کز کیم صو اینه
کنا اولوق اولماز اینه صو طاغلور
قاموسی اولدی بو کز بغدی کرک
بغدی اولماز سا بولار کلمز ایشه
بغدی اولدی بو سبب حاجة لیک کز
کز سبب اولماز سا بغدی دورمیا
قاموسیله چون چقلوق اولمیا
درلو درلو اوینیو بن بو کز اول
شول دکرمن بو طقوز لشنه درر
عشقله دیکلد ایسنک احوالینی
بو دکرمندن مرادم کورنه در
بو مثلدر کورنو کلدی کوز وجه
بر دکه من کوردم اشبو عالمی
بر طاشی محکم دوربدر دونی کون

کیمدر کیم دیرده بو قاموسی
دک دورانی دیر دوب جنبش ویرن
دوغو وپراز ره اینه کیم بی دونر
اون اوکونمز قاموسی باطل قالور
اون اولا هر دم بشه ایستی چورک
بغدی اچون کلدی بونلر جنبشه
کیم اینه بو بغدی آندن آز و آز
بغدی آز آز دوکلوبن کلمیا
کی سببدر اول سبب بو بغدیا
بغدیی انداز سنده دوکن اول
معنده بر کورکه بونلر نه درر
آکلیاسین نیجه ایمش حالینی
دیکله ایدی کیم حکایت نیته در
بو مثلدن معنی دونشدی کوزکلو
طاشکری بیر و کوک اوینی آدمی
بیری دونرده و بیری کنجه دوکر اونی

عقلله کورسنکدن بو طاشلری
بو دکرمن نیجه رنک لر دوندرور
ای نیجه ساچلو سقل لر اولدی بوز
ای نیجه سرورلری کیم دونه کوزن
بغدی کونکلم بو دکرمن چرخینه
کوردوم آنوک چرخنی کیم هی دونر
چرخی چرخه بکزر درسم طنک دکل
قطبی قطبه بکزر درسم عیب یوق
بو دکرمن ایکنه قطب ایدر روز
طاش و چرخ اول دوغو لقدن چو رنور
عالمنک هم اورتسنده قطب وار
چرخ آنوکله چرخی کندر اول چرخله
بلکه چرخ اول قطبله کردان درر
چرخ اکر چرخنه قودی صویی
ری دکرمن چرخنی کیم اول چرخ درر
صویه بکزر یغنی کیم بو امر حق

اون کبی ایلر نیجه قانی باشلری
نیجه خلقی اوکدور و ایندرور
ای نیجه آق یوزلر ازره قوندی توز
چورنوبن بو دکرمن ایلر اون
آکلدوم کیم کندو نیمش چرخی نه
دوندوکنجه اوکتور بو خلق ایز
کرچه کیم بو چرخ آنوکله دکدکل
بر بر بنه بکزر اولور آز و چوق
اورته بیرده دوردوغی چون دنکر و اوز
قایم اولور بونلر او کا بکنور
کیم دوربدر محکم و قایم ای یار
هر بر ایش کیم ایشلنور بونلر بلنه
قطب قایم چرخ سرکردان درر
صو اوروب دونمکدر چرخنک خوبی
ری چلب امری کیم آنی هی اوروور
چرخی چر کندورن اولدر آخربق

چون ارادة اولوغندن صوانك دوقونور نوح چرخ هی دوتن
یعنی حق امری ارادتدن کلور چرخی چویرور کوزکه نه ایشلر قیلور
بیروکو کدر بو دکرمن داشلری اوکودر بر دمده یوز بیک باشلری
بیری محکم بر بیسی هی جز کنو ت بو عجب نه اوشنورو بز صیغور
ایشلدوکجه دیشنور آرتادامنی آنی آرتر دنیاده فریاد اونی
روزکار دکجه وکجه بو خلق نیز اولور دیشنور یعنی دکرمن تیز اولور
بو دکرمن دانسی خلق در عیان اوکونور هی دورمدین بللو بیان
بیچ سقل ایلکن قرا ایکن بوز اولور سوکره شویله اوکونور کیم توز اولور
هیچ دوکمز بو دکرمن دانسی اوکنور بر کیم طولار پیمانسی
چون مثل کلدی بو خلق اول دانة بی حسابدر کیمسه نیجه سانیه
کرچه چوقدر آرتیان قالورینی کور بیمو بن ایش باطل اولوربی کور
شویله دوزلبدر بو ایش ترتیب ایله محکم وآراسته قلدن قلمه
جونکه بلدوک بو دکرمن نه یمش بغدای وخلق بویله چوق قندا غار
نه سبدر اول که بو بغدی سخانا اول عدم در که بو خلق اوندن طو
چون عدمدن عالمه کلدی بو کز چاره یوقدر اوکنیمز آز و آز
بغدی بر بر چقلدق ایندرور ایندرور بن داشی اکنده قوندرر

بو سبدن چقیقوب آندان وارنه اوکونوب کچمک در آیدق چاره نه
بو چقلدق دنیاده خلق نفس در کورسکه بر بیرنوک نسلی درر
خلق جهانه کلمکه نفس در سبب کرچه قدرت ویر بیلور بی سبب
اول طوقوزاوش جملسی کلدی آدم بس چقلدق نفس درر بو دنیاده
اول طوقوز ابو طقوز کلدی مثل کورونور خودا ایتمسم آخر مثل
بو مثلده آرتق اکسک یوقدرر کرچه کیم بو آزجق اول چوق درر
بو مثلدن عبرة آلدی کوزلروم آنکیچون بونلر اولدی سوزلروم
معنی سین چون حق بر قدی کوکلوم نه عجب شرحی کاورسه دیلومه
کوردکم در ایتدوکم بللو بیان عالم اکچه کورونور بو ایش عیان
لیک دکمه کوزلو آنی کورمز دکمه کشنوک عقلی او کا ایرمز
بو مثل کیم شرح بر له سویلدوم یعنی کیم بر آدی کوزکو ایلدوم
تا بو معنی کورونه اول کوزکودن کیم بله سین عالمی و سینی سن
بله سین کیم ایشی نیمش عالمنک اورته یرده حالی نیمش آدمنک
آدمینک حالنی آکلایه سین آکلیمیجق حالنی طنکلایه سین
حق تعالی کوزقولق ویردی بزه ویردی حکمت قولاغی عبرت کوزه
تا که حکمتدن اقلوق معنی بله هم نه کورسه بوکوز عبرة آله

چونکیم الله آچدی بو علمی بکا واجب اولدی کوردوکم ایدم سکا
کیم کوررسه بنجلاین بعد ایشی هم کتابدر خود بنوم له اول کشی
کورمیانه کوسترو دورمق کرک طالبه مطلوب دیو دورمق کرک
تا که حقنک کیزلو علمی بیلنه آدمی اینه ملک منزل بلنه
هرکسنه کیم بو علمی بلمدی اکا بل کیم کیزلو کنج آچلمدی
اشبو عالم بر کتابدر معتبر بختلو کیم آلدیسه اوندن خبر
علم و عبرت طوبطلودر بو کتاب جانلر احقدن کلور هر دم خطاب
ایدر اشبو عبرتی آل کل سنکا بو یقین بیلدر بو یولدن کل بکا
چون ایشتدوم بو خطابی جانلیله جان ایچندا بو خبر کلدی دیله
قنده عبرت وار ایسه کوردی کوزم آنن اولدی بو خبرده دونوکون سوزم
هر که عبرت علمنه قلمدی نظر لاجرم هر نسنه‌دن ویردی خبر
بلدی عالم نیمش آدم نه در آکلدی کیم بو نه در و اول نه در
کوردی عالم بر دکرمن در درست هر نه کلسه اوکدورر حالا کی وقت
کندو دوتمش ایکی داش اورتاسنه اوکنودر زهره سی یوق کیم دینه
دوکلور دیش کبی کوزین کوز چونکه او خوب و زیبا شکل نشت و نکه او اولور
بو دکرمن دونه دونه دوندورور اوکدر کوبرا و نلعنه اندزور

هرکه

هرکه کوردی بو ایشی بویله عیان کندو حالین آکلدی بللو بیان
یول ایچنده اول نجه سرکش اولا یا نجه کندوزنی سرکش بله
یا نجه دعوی قله او تا ممدین اوکنوبن اون اولاسین صامدین
اول اروکبس یوزکی باشلو اولا دونوک کندز کوزلری یاشلو اولا
آغلیا هر دم کسنه اورمدین یوزی طپرقده اولا هی دورمدین
کیده آندن مال و نعمت سوکوسی اللهی سومک اولا خلقی خوسی
دنیا سومک کلمیه هیچ اوکنه اوکنورسه حضرت ایچون اوکنه
نیته کیم شول انبیا و اولیا بر نظر قلدی عقلله بو معنییا
کیم بولاری دقی بو کز دونو دون اوکدوبن هر برینی قلدی اون
صورتا ایدی فنا الا که جان قالدی باقی رحمت ایچره جاودان
آدی و دادی یا نه کدن حقله قندا آکسا خلق بولاری حق بله
إِنَّ الْإِنسَانَ لَفِي خُسْرٍ جلاب عام و خاص انده اولیدر بو خطاب
الا کیم خاص تیز ایلدینه اهل ایمان اهل عرفانی بلنه
هرکه صالح ایشلر و عامل دررر جسمی فانی جانلری واصل دررر
بونلر اغزله فنا هیچ ایرمدی بونلری حق حضرتندن ایرمدی
عاشق ایدی کل بو کز کندوزکا اشبو عبرتلرکه کوردوز کوزوکا

ایلدن اوکلدین بن کتور بو عبرتی / یولداش ایله جانو که بو حکمتی
جان اچیندن بیشروب ویکل دله / کیم مجبلد دیکلیا لر جان ایله
جان اچینده نقش اولا اول تا ابد / ایشقدن اکا هر دم مدد
اشبو حالنی ای چلب بن روزی قیل / توفیقونک اولسون بزه هر دم دلیل

الداستان الخامس في التاج

قانی اول کوچک محب کلسون برو / کوزی کونکلی بر دم اوخة اولسون برو
وصف حالوم ایدیم بر بر اکا / کیم نه کوردوم یولده نه کلدی بکا
یول اریده یول جون غیب اولیا / کوردوکین کوسویلسه عیب اولیا
قهر و لطف و خشم و راحت یولده در / واقع اولان نسنه جمله دلده در
کلدی کچدی روزکار کوردم چوق ایش / اوغردم کوردم اوکش اینش یوقیش
یول اچینده درلو درلو حال اوکش / حالی اول بلدی کیم اولدی حاله دوش
کیمسنا کیم اوغردی حالدا حاله / لاجرم تشنیع اولا دلدا دیله
کمسه کیم ایش کورمدی نه سویلسون / حق چو کستر مدی نتسون نیلسون
یول اری اوغرر کورر هر بر ایشی / کوردوکین ایتسه کرک بس اول کیشی

بیله لر کیم بو اوزق یولدا نه وار
بن اکر بس حالمی سویلاردایسم
اشبو ایش عیب اولیا یولده بکا
چون چلبدن دستور اولدی جانلره
صورة اولا کوزلره کورونه عیان
کلدی سوردی هر بریسی نوبتین
کندوده کیزلو هنر هیچ قومدی
سویلدی هر بریسی کوردوکینی
چونکه کلدم بندقی بو دنیایه
طوقوز اوده اغردم طوقوز آشیشه
اول طقوز نسنه که وار هر بر سکا
کیم بله سین یولده منزل نیدوکین
ایلک طلبدر یول اری اوغرر اکا
آنوک آردنجه بو کز عشقه ایرر
بس اچنجی منزلی غربت درر
کچدی اول دوردنجی او اولدی یقین

قیله لر هر نه کلورسا اختیار
واقع اولن حالی شرح ایلمایسم
دیکله ایدی حالمی اوکدا سوکا
کیم وار اجانلر چهار ارکان اندا
بیله لرکیم کمدرر بللو بیان
چوق سکرتدی اشبو میدانده آتین
اول هنرله دنیاده چقدی آدی
ایشلدی هم اللری ایدوکینی
حق بنی دوش قلدی بر قچ نسنه
حکم آنوکدر کیم دیه کیم بو نیشه
آدلر بله ایدیم اوکدا سوکا
هم بله سین حق یولی نیجیدوکین
یعنی اوزنک قویا رحقدن یکا
قومز ایروق آنی دون کندوز سورر
دنیادن ایرور قتی فرقت درر
قربت اولدر زنهار اندا کی ستین

هم بشنجی منزلنک حیرت درر ... اول مقام پرهیبت و قدرت درر

کچدوک اوندن واردق آلتنجی اوه ... وصلت اولدر دردوکا اولدر دوا

چون کچاسین اول یدنجی ملکه سن ... اولدر استغنا چه سن آندمچه بن

کچدی بو کز واردی سکزنجی ایله ... اول فنادرکیم سوزی کلمز دیله

بس بو کز طقوزنجی اوه اولدی مقام ... ملک وحدة اولدر اوش اولدی تمام

چقدی مخلوق منزلندن مطلقا ... اصلی حقدن ایدی ینه ایردی حقا

بو طقوز منزل که یولدا واردرر ... یول اری اوغورآنی بر بر کوزر

کچمیانلر ایرمدی مقصودنه ... ایرمدی بللو بلونک معبودنه

جمله کلدم بن بنوم احوالومی ... ایدیسارم کل وصف حاللی

بو سوزی هرکیم کونکلدا دیکلیه ... یول اریسه کندو حالین اکلیه

ایمدی کورنتدی بنوم له اول چلاب ... ویره بیدی جانما اول طلب

اول طلب دارتدی بنی بو دنیادن ... کندی کونکلم ذوقنی هر نسندن

طالب اولدم کتمکه هردم اکا ... مایل اولدی جان کونکل اندن یکا

اول طلب دکشوردی حالومدن بنی ... بیقرار اولدم بو کز دونوکونی

لا یقدر طاقتم یول وارمغا ... لیس یونار دم باشلدم یالوارمغا

ایتدم ای کچسوزلره قوة ویرن ... بونک کوننده قوللره فریاد ایرن

طاقتم

طاقتم یوقدر الوم ایرمز بکا ... کیم دوتم یولی کیدم سندن یکا

هیچ مدد یوقدر بکا بندا انیدم ... قالدوم اوش یولده نکا نیجه کیدم

کرچه طالبدر سنکا بو عقل و جان ... ایرمز چون کورمز نقش و نشان

کندو لطفوکدن بنی چک کل سنکا ... سن قولاوزلا بنی سندن یکا

جان و دل چونکیم بو سوزی سویلدی ... کورمنوم له الله اولدم نیلدی

ویره بیدی عشقنی کلدی تمام ... جان ایچنده جان اولب دوتدی مقام

چون طلب آردنجه عشق کلدی بکا ... قوت اولدی کتمکه آندین یکا

عشق قولاوز اولدی بنی ایلتمکه ... جان کونکل اویدی اوکا وجدی کوکه

هم بو زنده دولشدوم بر مکان ... اول مکانده دورشیدم بر زمان

کونکلم آنوک طوپراغیله طاشنا ... میل ایدوبن اولمشیدی آشنا

ایله یر دولمشدی یرده کو کل ... شویلکیم بر یرده بر صاحب قبول

ترک ایدم دیلمزدی هیچ بو یری یوزین ... عشق کچوردی آلدی کندی کنکلوزین

چون کونکل کچدی بوزدی رسمی ... ناکزیر ترک ایتدی جمله خصمی

عشقه اویدی کتدی بلمزن لسان ... حق نه کیم امر ایلدیسه اولسان

واقع اولدی چون بکا بو سرکذشت ... اونودلدی باغو باغچه کوه دشت

یاور قلدوم کندو کندو اوزونی ... بس جهاندن کلی یومدوم کوزمی

چونکه کچوردی عشق بنی بیدا صوغا
دکشورلدم اول بله بتمش خوداغا

آلدی کتدی عشق بنی کنکسوزلکین
کونکلومه آکلدرمدی هر کیز صوکین

ایلتدی بنی اول مقامه کاول مقام
یاو وارمش آنده جمله خاص و عام

کوردم اول ملکه وارانلر قاموسی
هیره دوشمش کلی نام و ناموسی

هیچ بلمز آدی سانی کمسنوک
قدر و قیمت نه بنوم وار نه سنوک

کمسه بلمز ایشنی نتمک کرک
قنده دریا قنجه و کتمک کرک

چونکه عشق ایلتدی بنی اول منزله
چاره سوز دوشدم بنه اول محفله

کیمسه دخی هر کیز بلشلک بولمدوم
اول نه منزلدر نه ملکدر بلمدوم

عشقه صوردم بو کزین کای یار دغو
نه مقام در ایت بکا اشبو دیلر

عشق بکا ایتدی کیم اول غربت در
عالمنک نقشین کونکلدن آیو بود

اشبو ملکده سن غریب اولسنک کرک
وارلغوکدن محو اولب اولسنک کرک

کیم بو غربتدن ایراسین قربتی
اوغریاسین درلو درلو قدرتی

قالمیم اول غربتده بن بو نچه زمان
تا که بنده قالمدی نقش و نشان

کلی محو اولدی اول اوده وارلغم
هیچ بلمز یارلغم اغیارلغم

بش بوکز کونکلم یوزین آوردم بره
ایسترم حقدن که بو دعوت ایره

بو کلویه هم بیرده رحمت ایره اول
ایش آنکدر آلین اولدر ویرن اول

ینه کلدی عشق بکا دوتدی الوم
چکدی اول اودن بنی اچدی یولوم

ایلتدی قربت ملکنه اولدوم یقین
عشق بکا ایدر اشبو ملکده کی سقین

نیجه لر بو منزله ایردی بیدی
آیرو دوشدی صوکره چوق حیرت یدی

چونکه بو منزل سنکا اولدی دوراق
کی سقین غل آکسوزین دوشمه ایراق

چونکه بو پندی ایشتدی جان کوکل
دوردی قربت ایشکنده اولدی قول

مقصودی اولکیم حقه قوللق قله
یعنی اول قوللوغله رحمت بولا

قالدوم آنده بر زمان بو طاعتا
انتظارم بر مبارک ساعتا

ایدرم کیم اوش طپروغا تنکریا
قوللوغم اخلاص ایله دربی ریا

چونکه بو اندیشه کلدی کونکلومه
بر کور اولدم نه کوروندی کوزمه

کوردم آنده اون سکز بیک عالمی
یاو وارمش اورته یرده آدمی

قوللغ ایچره جمله یوز اورمش حقا
تا مکر رحمت قلبه بر کز بقا

کیم دوشار کیم دور رو کیم اولور
هر نکیم حق بویروغیسه اول اولور

هر نه ایش کیم ایشلنورسه ایش آنوک
دیردن بو قامو بی جنبش آنوک

نته اول دیرمش قرار و مسکنت
چرخی اول قلمش روان ویرمش قوت

جمله نک طاعتده ولی هیچ بولی قدری یوق
شویله کوردم زاری قلدم آنده چوق

بس اوتاندم حالما بقدم بو کز
کوردم اول هیبت لری قوردم بو کز

قوللوغمدا اوتنوب اولدم ينه / وارلغمدن كلي محو اولدم ينه
قاني قوللق قاني طاعت قاني ناز / ايتدم اي فضل ايتسي حق اي ابي نياز
بنده نه قوللق اولا لايق سكا / سن قوللاوزله بني سندن سكا
بس چلب عشقي بكا كلدي ينه / برايشت كيم نيلدي بن مسكينه
آلوبي دوتدي بوقدي حيرته / غرقه واردم قالدم آنده هيبته
كوردوم آنده قامولار حيران و مست / جمله اولمش قورقودا ابي پاودست
هيچ كمسنه بيلمز نتمك كرك / قنده دريا قنجه وكتمك كرك
بيروكوك اهلي تحير قاموسي / قورقودن اولمش تغير قاموسي
كوردوم الله حكمي دورمش معتبر / نه اولوسار هيچ كمسنه بلمز خبر
طنك دكل حيرة مقامنده كشي / حيران اولوب يا وارورسه ايشي
كوردم اول هيبت لري اولدوم عدم / بلمزم كيم نيلم قنجا كيدم
بس ينه كونكلم يوزين اردم يره / حضرتندن تا ملك رحمت ايره
نه دلوم وار حالومي عرض ايتمكه / نه كجم وار باشم آلوب كتمكه
نه بلورم نه قلسام اصرا لومي / نحقه واردم بلمز اولدم حالمي
نيجه ايدم حالومي كيم نولمشم / ايله صانكيم وارلغمدن اولمشم
چون تمامت وارلغم كتدي بنوم / ينه كلدي عشق الوم دوتدي بنوم

تكرار

چون تمات وارلغم كتدي بنوم / ينه كلدي عشق الوم دوتدي بنوم
ايلتدي وصلت ملكنه بولدم وصال / طوغدم اول كوكده ينه اولدم هلال
يختي لندم رحمتي نوري ايله / قنده كيم اولسم بنوملا دوست بله
نيجه حالدا وارسم اول كوزه در / رحمتي آيدينيبا كا ايره در
حالي اولدر كورن قلدن قلمه / رزقي اولدر ويرن يلدن يلمه
ديلوم آنسوز سويلمز سوزني / يومز آچماز كمسه آنسوز كوزني
اولدر آخر عقلوم اچنده بلو / اولدر آخر كونكلم اچنده طولو
اولدرر تنده دوتن بو جانوني / اولدرر بو كوستردن بو قالمي
اول يراتدي جمله عالم خلقني / اول يراتدي خلق اچنده خلقني
اول يراتدي اوجمني وطاموني / اول دوروردي قوللوغا بو تاموني
اولدرر كيم چرخي قلدي بي قرار / اولدرر كيم بو يره ويردي قرار
اولدرر كيم صولري قلدي روان / اولدرر كيم بو يلي قلدي روان
اولدر آخر كنش اودين يا ندران / اولدر آخر آغدران اندران
هر نيه ادبلمش كه وار آنسوز دكل / نته كيم هر بر بدن جانسوز دكل
چون اول اوده بوبله كوردم بو اشي / ايله صاندم اولمش بن بر كيشي
آكا وصل اولمش بكلي حال لروم / آنوكيله دوتدي ايشي ال لروم

ل

ایله صاندم کیم تمام اولدی ایشوم — منزل اولدر قالمدی آییق تشویشوم

بس بوکز بر عالم آچلدی بکا — جان الندن بقدم اول حقدن یکا

کوردم اول سلطانلغی کیم آنده وار — انده بو یرکوک دکل کرد غبار

ایله مستغنی بو ملکدن اول اله — کیم دکل تملک آندا بر بوکک کیاه

اون سکز بیک عالمنک خلقی تمام — آنده یاوز نه که وارسا خاص وعام

کوردم اونده قدری یوق بیمزاج — کندو قدروک کل قیاس ایت ای خواج

کو بو یرکوک بو نفسده یوغ اولا — بر یوننده صانکه بر بیرق صولا

یا بو جمله مخلوقات اولساعدم — ایله صان بر طمله یغمور اولدی کم

ایله مستغنی درر اول بی نیاز — کیم اکا نه نازایاروفی نیاز

کمسنوک محتاجی یوق قوللو غنا — نه شکست کوره ونه رغبت دیدم

چون بو استغنایی بویله آکلادم — دوردم آنده بو ایشی چوق طنکلادم

یاو واردوم وارلغم اولدی فنا — قالدی بندن ذکر وتسبیح وثنا

غرقه واردی اول دکیزده عقلوجان — کتدی وارلق تحته سندن بو نشان

قوللوغم محو اولدی کلی قانی بن — بویله چون مستغنی کوردم آنی بن

بس بوکز فقر وفنا کلدی بکا — کتدی بنلک قاموایش قالدی آکا

قانی کونکلم قانی عقلم قانی جان — قانی قوللق قانی اول نام نشان

قانی طاعت قانی علم ومعرفت — قالمدی بر ذره زهد ومعصیت

قانی کوز کیم کوزلینیدی بو ملی — قانی دل کیم سویلینیدی حاملی

غرقه واردی جسم وجان وعقل وذات — وارلغم شاهی اول اوده اولدی مات

یرو کوک هم یرده کوکده ایدلن — عالم ایچره یول ووان وایش بلن

اول فنا دکزنده غرق اولمش تمام — نه نبی ونه ولی نه خاص وعام

کتدی مخلوق قالدی خالق بی زوال — آیدوغ انده نه جواب وار نه سوال

لا اله یو قدر الا الله بس — قول سلطان جمله اول الله بس

اولدرر اول قل هو الله احد — هم صفت هم آدی الله الصمد

یکمسه آندن دوغمدی اول یکمسدن — نی صورة وار آنده نه جسم وبدن

قل هو الله احد الله الصمد لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفوا احد

نه شریکی ونه وزیری ونه ندیم — فانی اولدی جمله قالدی اول قدیم

کل شیء هالک اولدی فنا — قلمدی الا وجهه کلدی ثنا

چون بو مسکینلک بکا اولدی مقام — وارلغم اولیدی و محو اولدی تمام

چون فنا اولدوم نوکز بولدوم بقا — اولمیجه بولمدوم یول اول حقا

واردی وحدت ملکنه ختم اولدی سوز — دیتر نوره دل قالمدی آچ ایلدی کوز

کوردکه جمله دل آنکدر سوز آنوک   کوروش اول کورن اولدر کوز آنوک

خلق ایدوکندی فرد و واحد قالدی اول   یا نه واردی اول مقامده جمله یول

جمله امر اول آنره کلدی ینه   اول اولدی آخر اول قالدی ینه

اول اولدر آخر اولدر دایم اول   ظاهر اولدر باطن اولدر قایم اول

هو الاول والآخر والظاهر والباطن

چونکه سیرم واردی وحدة ملکنه   بقدم آنوک صوکنا و ایلکنه

نه اوکی وار نه صوکی وار اول ایلوک   آیدوغ آنده مدخل یوق بودلوک

بس بر کدوم اول بیره بولدم وصال   ایدی کل بر بو سوزه قلغل مثال

چونکه قطره دوشدی دکزه اولدی   کندی جمله موج دریا قالدی بیر

سویله نن اول موجدی قطره ایله   بر دکیزدن بیک اولب کلدی دله

موج قطره جون دکیز اولدی ینه   کندی اول بیک بر دکیز قالدی ینه

چونکه جان ایردی حقا کندی حجاب   قالدی حق والله اعلم بالصواب

اول طقوز ایش شرح تقریر اولدی اوش   بو طقوز ایش نه فلک لهٔ کلدی اول طوش

هر که کچدی بو طقوز اوندا تمام   نه فلکدن یوقرو دوتدی مقام

اصلی حقدن دی ینه ایردی حقا   حقله ایله اولدی بله بولدی بقا

بیر کوبن اولدی بیر اول بیر ایله   بیله انیشلر هر ایشی تقدیر ایله

جون

چون بو منزل عاشقا اولدی دراق   دکشو ولدی وصلتا جمله فراق

عین وشین وقاف دوندی معشوقا   میم وعین شین وقاف دوندی حقا

حی وقاف اولدی بوکز الله آدی   جمله حکمه یازلودر اول شاه آدی

حکم ایچنده خیر وشر کیم یازلودر   جمله شول بر آدا ایچنده کیزلودر

یازلودر اوستومزه حکم اله   رحمتوک دوش ایلکل ای پادشاه

قامویه رحمت ایره سندا مکر   کیم طویا بو معندن جانی اثر

الداستان السادس في [illegible]

قانی اول کونکلی کوزی آچوق کشی   بر تفرج ایلسون اول بو ایشی

دنیاده کورشون که نه ایشلر اولور   خلق عدمدن عالمه نیجه کلور

نیجه کونده حاصل اولور جسم وتن   نیجه طوغر آنه دن اشبو بدن

نیجه در ایدم سنکا بر بر عیان   کیم بله سین بو ایشی بللو بیان

کرچه تقدیر تنکریدندر هر ایشه   هیچ کسنه ایدمز کیم بو نیشه

لیک هر کیز نسنه یوقدر بی سبب   هیچ سلاله کلمدوکدر بی نسب

چون حلب بو مخلوقی جفت ایلدی   بری بر بینی سومکه قوت ایلدی

تا که طوغا اول ایکیدن بر وجود   بر لیه حقی قله هر دم سجود

پادشاهنك وارلغی معلوم اولا / قل بله قوللوغنی محکوم اولا
بیله لکیم یرده کوکده بردر اول / یوغی وار ایلامکه قادردر اول
الا کیم واردر سبب هر نسنه یه / اول سبب له هر بر ایش کلدی آیه
ویردی هر بر صورته اصل ونسب / امی آنوکدر لیک بو اولدی سبب
ویردی هم وقت وزمان وهم مقام / تا زمان برله وجود اولدی تمام
تاکزیر بو صورت آزره وعده وار / کوربنی آدم نیجه کونده طوغار
صورته وعده اولیدر طوقوز آی / طوقوز آیده طوغدی بو یخول وبای
چونکه نطفه دوشدی آنا رحمنه / یوردی تقدیر آنوک اوستنه
آلدی صورته نه فلکدن پرورش / آنوکله ضبطه کلدی هر بر ایش
هر بر اعضا آلدی آندن پرهنر / خواه ماده اولسون اول تن خواه نر
کرچه بخشایش چلبدن درقوله / خشم ورحمت بابیه وهم یخسوله
نه فلکدن هم اثر وار در تنه / هر برین حق قودی هر ایش اوستنه
ایله اولسا ایش بولادوک وصفنی / ایدسام عیب دوتلنک شرحنی
نه فلکدن در بو زشت ونک وزاد / نیته کیم آیدن درر نقص وزیاد
آیوک ایشی آنلق اکسلمک درر / تیز کتمک در وتیز کلمک درر
بی ثبات وتیز سیر ایشلو در آی / بیقرار اولمشدرر بیل اونکای

صورتا

صورتا آیدندرر اشبو دوریش / اول اثردندر صورتلرده بو ایش
هم عطارددر اثر وار صورتا / اول سوزیر جسمی بو جمله صنعتا
مکتب آنوک فنی در بنیادده اول / دنیاده کاتبلروک اوستادی اول
صورتا اول اوکزر صنعتلری / آکا شاکرد جمله بو صنعت ازی
صورتا بس واردرر آندن اثر / کرچه حقدندر بو جمله خیر وشر
زهره دن هم پرورش آلور بو تنلار / قابل اول فعله بو جمله مردوزن
صنعت وفعل آنده عیش وشادیدر / عیش اچنده تنلروک اوستادیدر
کیم ده کیم غالبدرر نفس هوا / زهره در دیلک اول شخصه دوا
بس آلور آندن دخی تن پرورش / کرچه کیم حقدن درر بو جمله ایش
هم کنشدن فعل ایدر صورتلره / اول سوزر صورتلری نعمتلره
نیر اعظم درر اول شمع جهان / قنده کیم یوریر ایسه کور نور عیان
ثمرة آنوک فعل در بو دنیاده / شول که مخصوص ایلره آدی کره
تخت وتاج وسروری وسرکشی / فاعلی اولدر بو فعلوک ای کشی
بس کنشدن فعل ایدر صورتا / کرچه موقوف دور قامو ایشلر قدرتا
کور بو کز اول مریخوک فعلین ای یار / اولدی بر کوکده نه ایشده سوار
نیل معروف اولدی عالمده آدی / شول که هی اوردی قلیج هیچ دورمدی

صورتنده اوندن وقتی وار در اثر
صورتده بو آلتیلیغی اول اوکر در
بو هنی دکشدرر حقدن اوکا
قنده کیم وار ایسا بو ایشلو کیشی لر
اشبو فعلی صورتا اول اوکره در
مشتری در صاحب ملک مهین
تنکریدن اول داد استاد ایتی در
کیمده کیم عقل و کفایت وار ایسا
بس نظر قلش در اکا مشتری
رای تدبیر مشتری فعلی درر
ایدیلی نیمش کور لحل فعلی دقی
غنی و فعلی بر آکا نیجه در
هم موش در آنوک فعلی نتنه
فرتوت ایلیا تنین صورت لری
اوتور ایسا دورمغا قدماتی یوق
چونکه بو اعضا و صورة قوجه لور

تن لر ازده قیلور هر دم نظر
زیره جمله آلیلو وک اوستادی در
قیلجی یا لیک الندة کور سنکا
اولدر اوستادی قیلجینن اول بلی
کرچه کیم جمله ایشی حق ایشلدر
هم آنوک حکمنده در ملک زمین
ایلدصان کوک جمنوک اول اصی در
کندو عقلی کندویه اویار ایسا
خلق آنی اولمشدر اکا مشتری
کرچه خلقا دولتی تنکری ویدر
بن دیم بر بدوس علبین افرقی
صانکه بر فرتوت قالمش قوجه در
آرقون آرقعن بنکزور کندوزنه
خوش یکدکن اولور اول چرکین قوجه
کندوزینوک کندویه زهانی یوق
یعنی کیم اوستادنوک رنکینی آلور

تن لره

تن لره بس اول زحلدن در بو فن
بیدی یلدوزدن یوجه فلک البروج
بیله آنده وار ایسا در هر برجی
جان لره اولدر طلوع و هم غروب
ویرور آلور شول نفس ویرمکی
نته کیم اول جانلری ویرور آلور
بس بنه اوندن اشدوار در نیته
یوقریه فلک البروج اوستنده عرش
خیر و شر آندن ایرر فرش اوستنه
اولدر اول یا بلان ملک و مقام
عالمنک اصلی و ختمی اولدرر
صورتده اونداکلور بو عقلو جان
اولولق کوکلره عرشده درر
عرش در اولکیم نه دلر سنک انده وار
بس اشبو عرشدا دقی واردر بره
اشبودر ایشی وکلری اول نه فلک

کرچه حق امرنده در بو جانی و تنی
جمله جان آندن طوغوب قلدی خروج
هر بر ینوک بللو در بیرلو بیری
بینه جانلر جمع اولور آنده ورنو
جمله جان اندن دوتر بو ترتیبی
اوش نفس جاندن کدازم کلور
کرچه فرمان جمله ایش حق امرینه
کیم انوک محتاجدر بو جمله فرش
خوش خبر آندن کلور دونت دوستنه
هم آنوکله اولدی بو بیر کوک تمام
قاموبیردا انده نعمت بول درر
هم کوکلک هم علم و هم سر نهان
نته کیم کورده لره باشدن درر
باشدر اولکیم کوده ایلر پایدار
کرچه قادر حق درر اوستو مزه
بو دنلو کله حاصل اولور هر دلک

شول مدبرلر که کوکده واردرر هم بولاردر هم فرشته لر دررر
حق بولاري صورته حاکم قودي حق قومشدر اینچکل کیم کیم قودي
تنکرینک امرنده واردر اولماغا کیم آتا آنا یوغکن اوغلن طوغا
نته کیم طوغدي دي آدم آتموز طوغدي قویدي آتسوزو آنسوز
هم بیراتدي شیثی یالکوز آتدن هم دقی عیسی یالکوز آنه دن
یعني کیم اظهار قدرت در بولار بیله لرقا دردر اول قدرتي وار
چون بلندي قدرت ایش اولدي تمام بو ایشه ایمان کتوردي خاص وعام
باقي خلقنک صورتینه اول چلب آته و آنه یي ویردي سبب
ایدرر ایلک خلقي آتا صلبنا قوندرر بس بو کز آنا رحمنا
اولدم اول بر قطره صو در آر سوز شوندن اولور کورکلو تنی و کوزي بوز
اول صویي قان ایلر آندن قاني ات قاني اول صو قاني قانو قاني ات

ثم جعلناه نطفة في قرار مكين

کیمسه ایدر بو ایشه قدرت دررر هله بر دیکله بي حکمت دررر
آني شوندن صورت ایلر خوب روي ویرور آکا کورکلو دولته کورکلو

ثم انشأناه خلقا آخر فتبارك الله احسن الخالقين

صورتین بر بر فرشته لر دوزر طالعین و دولتین کندو ایذر

نه فلکدا

نه فلکدن اوکا قدرت بیر بیر باقر آنوک اذره بونلر بیر بیر
طوقوز آیدا اولور اول بر خوش وجود آندن اول طغوز قلور حقا سجود
پرورش ویرر نه فلکدن طقوز آی اشبو ترتیبله طوغر بو قول و بای
نیچون اولدي طقوز آي اون اولمدي کوکچکر اون آیه آي طولمدي
کمنه اون آیي طولدرمش دکل اونده اوج یوزکون تمام درمش دکل
آنوکیچون کیم بو خلقنک نقصي وار نقصني بلمکله اولدي اختیار
اون عشر کامله دردیدي لر هیچ شي کامل دکلدر بلدي لر
کامل اولمق قول له لایق دکل مصطفادر اي دخي لایق دکل
بل که حقا اولدقي قلدي نیاز اول ایشکده اولمدي هم بي نیاز
اولدقي کامل دکل محتاجي وار عالم ایچره کرچه تخت و تاجي وار
کامل اول بردر که اولدر بي نیاز اولدرر اول حکم دان و کارساز
اولدرر کیم کیمسه محتاجي یوق ایشکنده قامو آج و کندو طوق
اولدرر کیم خلقي یوغکن قلدي وار جمله اکسوکلو لره قلدي تیمار
اولدرر اول منعم و آدا ستة نه فلک بابي او بر خاستة
یر و کوک و جمله عالم بونده در جمله صورت آنوکیله زنده در
لیک نه اودرسنه هر بر سبب اول سببدر اولدي بو اصل و نسب

كيم انوكله دونله خلق ويدلكي — تا كه بلنه پادشاهنك بر لكي
نه سببله در جهانده هر بر ايش — كزلنو بدر بر ايش اچنده بر ايش
نيتي اولدر كيم سببدر اول ايشه — بري اولكيم كمسنه ايتمز نيشه
ايچرو ايش ام النده ايشلنور — داشرغي ايش خلق دلنده سويلنور
بر ايش اولدر كيم بهانه اولدي اول — بر ايش اولدر كيم شهانه كلدي اول
اول بهانه اشبو خلقنك فعلي در — بو شهانه پادشاهنك امري در
بس بهانه نيشه دوتلوم آشفته بز — كورلوم اول كوزكودن اول جاني بز
ايلدي ايشت عشقله اولماملال — بربيره كلدوك شول ايكي حال
يعني كيم اولدر بهانه اوعزتدا — تا شهانه بخص دوغا اي دادا
شول اكنجي قاتي بر لر سوكدوكي — رنج ايتو بن اكا تخمين اكدوكي
يعني كيم رزقه بهانه اولدرر — الا رزقي اول شهانه اولدورر
بو خلايقلر عبادة قلدوغي — بيركو بن شرعه منقاد اولدوغي
بو دخي هم بر بهانه در اي يار — يوخسه خلقي رحمتيله بيلغادر
بو بهانه بر سببدر اي عزيز تدا — خلقي حقا واصل ايلدي ايد
توبه هم بر بهانه ايلدي — كيم كه قلدي رحمتيله طويلدي
بو بهانه اول شهانه صورتي — بو صورتدن بولديلار اول رحمتي

نته كيم دولاب باغلر صو ويرور — آلور ارمقدن صويي باغه ويرور
خوش سبب در اول صويي چقارمغا — اولمسا اول صو چقرمي شول طغا
كور دكيز صوين بلوت نيجه آلور — اول سببدن آجي صو طتلو اولور
صو ورر بو جمله دشتي يرلري — كوز بهانه نيمشي اي معني اري
بس اونلر واسطه دربي كمان — بزي حقه وصل ايدرلر رايكان
كيم دوترسا اول اولولاره تكين — بوله اول شهد شهي بكلمه بكين
عاشقه بس بو بهانه طپ درر — آني حقا بو بهانه طپدورر
بو بهانه كونكوسندن اول يوزي — كوزدر هر دم بدم كوكلي كوزي
هم بهانه هم سبب هم واسطه — بوارنلر صحبتي در اي دده
حق بو صحبتدن بزي آيرمسون — دنيله آخر دوغرو يولدن ايرمسون

[illegible] التاسع حكايه [illegible]

كوركله بو خوش فلك دوشندي بنه — كونكلم آنوكله كوكا اوچدي ينه
طلدي معني دكزينه كوهر دلر — صدقله كيم دبلديسه ويرديلر
نيه اكوهر معدني در اول دكز — نه نشاني وار اندا نه يول وار نه ايز
ياو واره‌ي اول دكزده جقل جان — ويرمدي تحقيقله آندن نشان

ایدوکیجه سوبلدی هر بر کشی … کیم دورر کیم بللو بلدی بو ایشی
بلدوبکدن ایدستارم بن دقی … قول ایسنک کل قوللوغنک علین
اول ایشکده قول اولند نندی کور … یول اری اول یولده نیجه کتدی کور
کورچلب نیجه بیر اندی مخلوقی … کور بو مخلوق بلدی خالقی
نیجه دوزدی دنیایی اول بی نیاز … ایلدی بیر کوک وویردی قیش ویاز
درلو نعمت ویردی بیر کوک اوستنه … یعنی کیم خوان دوکدی جمله دوستنه
ویربیدی قدرتین قلدی صلا … دیلدی کیم یعنی اول دوستلر کلا
بیه لر اول نعمتی شکر ایده لر … بیله لر حق وارلغین ذکر ایده لر
تا بولاروک قوللوغی معلوم اولا … هر بری حق امرینه محکوم اولا
بیله کلدی هر بری دوتدی وجود … بلدی الله وارلغین قلدی سجود
خالقوحا لیغا عبادة قلدی لار … دیلکی دیلنجا اشارة بولدی لار
هر بیری بر طاعتی قلدی قبول … محکوم اولدی قوللوغا ویردی کوکل
قلدی طاعت یعنی دوردی قوللوغا … قانی اول طاعة کیم اول کوکه آغا
بیتدوکیجه هر بر بنوک طاعتی … بله قلدی نیجه اولسا طاعتی
تا کلیجه بوجهانه اول حبیب … کیم کنه لر رنجنه اولدر طبیب
حقی نیجه بلدلرسا بلدی لر … هم عباده نیجه اولسا قلدی لر

بونده کلدی اولدی جمله ایش تمیز … بونده بیلدی ارق اولدی بمیز
چون حبیبی قلدی حق بک لر بکین … اوکا بلدردی قمو ایشلر یکین
اوکا ویردی یکرکین طاعتلروک … اکا آچدی قتلوسین ساعتلروک
اکا ویردی یکرک امت قاموندن … آزاد آنوک امتی درطامودن
امت ایچون چون حبیب ایش ایستدی … کورنه بنیادا اوردی نه ایش ایشلدی
کورنه طاعة دوزدی قودی امته … کیم قلرسا لایق اولور رحمته
عشقله دیکلا ایسنک ایدم عیان … اکلیاسین بو ایشی بللو بیان
دیکله ایلدی مصطفا معراجنی … حلّه دن طونی ونوردا تاجنی
اول کیجه کیم معراجه آغدی رسول … نه دعا کیم اولدی سا قلدی قبول
حق آنی سودی آنوکچون اوندردی … ویربیدی جبرایل کلسون دیدی
کلدی جبریل وکتوردی بر براق … ایتدی دورغل یا رسول قلغل براق
حضرتا اوندر چلب سودی سنی … اوش برکا بوک دولتغا ویردی بنی
دور اوتور مابن یداغه کل برو … چیقسارسین نه فلک دن بوقرو

دوستلغوک نیچش بله سین دوستلة … اکلیاسین بو ایشی قلدن قلسه
سونه اوکشدر بیله چون چقدی کوکه … مصطفا چون بو نظر قلدی کوکه

کوردي کیم صف صف فرشته لر تمام
دورمشش آنده بي حساب دولمش مقام

جمله ال بغلب
دور و بدر طاعتا

منتظر در بر مبا
رک ساعتا

چون بو ایشي بویله کوردي اول رسول
کونکلنه خوش کلدي بو ضبط اصول

ایتدي یا جبرئیل اخي ایت بکا
بونه ایشدر بو ایشه قالدم طنکا

جبرئیل ایتدي بو فرشته لر درر
نیچه یوز بینک بونجه داقي واردرر

اشبو در دایم بولاروک طاعتي
ضایع اولمز بر دمي بر ساعتي

تاقیامت بو قیامده ایشلري
بو قدر آیعق دقي تشویشلري

صوردي پیغمبر بو طاعت فضلني
ایدمدي جبرئیل آنوک شرحني

فضل و مزدین چونکه بیحد سویلدي
مصطفا کونکلي اکا میل ایلدي

بله بو دنیا کوکندا
کجدي اول

واردي بو کذ
اول ایکنجي کوکه بول

کوردي اول کوکده فرشته لر ینه
صف و صف دورمش چلب قوللوغنه

الا بونلر قاموسي قالمش دوتا
دوبدزي قلمش رکوع اولمش دوتا

چون نبي کوردي بولاري اکلدي
هم بولاروک طاعتني طنکلدي

ینه صوردي جبرئیله بونلر نیدرر
جبرئیل ایتدي قول درر قوللق ایدر

تاقیامة شول رکوعده در بولار
دور سازلر شویله وقت کیم دوردیلار

بونلروک فضلن ینه صوزدي رسول
ایتدي بوارکان و بو ضبط و اصول

حق قتنده قدري نه در ایت بکا
کیم بولاروک حالنا قالدم طنکا

فضل و مزدین هم بولاروک بي قیاس
ایتدي کیم قلدي نبي شکر و سپاس

کونکلي ایمرندي حبیبوک بونلرا
ایتدي همده اشبو ایش قیجاورا

کجدي بو کزوا
ردي اوچنجي کوکه

واردوغنجه ایر
شور یکدا یکه

کوردي اول کوکده دقي بیک بیک هزار
سجده یه دوشمش یاتدر صف صف بولار

بونلروک اذره دقي بقدي رسول
کونکلي جاني بو ایشي قلدي قبول

ینه صوردي جبرئیله کیم یا اخي
اشبولرنه ایشده در ایتکل اخي

جبرئیل ایتدي بو فرشته لر دخي
قوللق ایلربرلیوبن اول حقي

بونلروک طاعتلري بو ندق درر
هیچ زیا یوق ایشلري مطلقا در

تاقیامة شول سجودده در بولار
یاتسارلر شویله کیم یاتور بولار

بو ایشنک مزدین ینه صوزدي رسول
ایتدي اشبو ایشلري ایشلرسه قول

حق قتنده نه قدر در قیمتي
سودي جانم کونکلم اشبو طاعتي

جبرئیل ایتدی بو بیچه وانچه ثواب
بینه ایمرندی اکا اول مصطفا
بله اول کوکده
واردی دوردنجی
کوردی اول کوکده دقی بیک بیک ملک
الا بونلر جمله صف صف اوتورر
بینه صوردی اول نبی کیم یا امین
بونلرونک احوالنی ایتکل بکا
ایتدی اول پیک الهی یا رسول
جمله ملکلردر بولار اول حضرتا
بو تحیتدر بولارنک طاعتی
هم بولارنک فضلن ایتدی بی شمار
بینه ایمرندی بولارنک ایشنه
کچدی اول کوکدا دقی واردی لرو
واردی بشنجی
یوانی آنده دقی

بی عدددر بی شمار و بی حساب
جانی کونکلی اول ایشه قلدی وفا
دقی کچدیلر بو دم
کوکه باصدی قدم
صف دوتب درمش چلب قوللوغنه
ایکی دیزه ازده تحیتاتده دورر
نچون اوترر بولار بویله امین
کیم کوکل میل اتدی بونلردن بکا
اول ایتکده نه محل در بو نجا قول
هر بری درمش در بر طاعتا
تا کلنجه اول قیامت ساعتی
اول ثوابده نه عدد وار نه قرار
جونکه بیلدی طاعتی نه ایشی نه
جبرئیل اوکنجه دیودر کلی برو
کوکه اردی بنه
کوردی بنه

کوردکم صف صف فرشته بی شمار
قامسی حقدن یکا دوتمش یوزن
جو نبی کوردی بولاروک حالنی
جبرئیل ایتدی بو فرشته درهمان
بو ننده وقت در بونلروک قوللوقلری
تا قیامت قالسا دبویله بویله بولا
صوردی پیغمبر بنه اول جبرئیله
ایتدی بی حد در بو طاعتده ثواب
واردی آلتنجی کوکه ایدی حبیب
کوردی کیم اول کوک دقی طولمش تمام
جمله مستغرق دعایه صف وصف
مصطفا جون بونلری کوردی بنه
ایتدی یا جبرئیل بولارنه ایشده در
جبرئیل ایتدی یا نبی بونلر دقی
جمله بیل بغلب دوربدر طاعتا
بو دعادر بونلرک طاعتلری

دورمش آنده تسبیح اقورلر زار زار
جمله نه تسبیح اوقور دورمش اونی
بنه صوردی جبرئیله احوالنی
حضرته قوللق قلورلر بی کمان
حقدر تسبیح اوقب طبدوقلری
اشبو حالنده که واردر قالدیلار
یعنی ایستر بو ایشوک فضلنی بله
کچدی پیغمبر بنه قلدی جواب
اول کوک اهلی نیدوکین کوردی حبیب
ال کتورمش حضرته قالمش تمام
جاغرشور یا رب قلغل عفو عفو
بو ایشی پس جبرئیله صوردی بنه
اشبو زاری کیم قلورلر بو نه در
جمله قدرته یوز بیک اونجا وار دقی
یلغادیب یا الوارشور حضرتا
آنجق ایدرکو جلبی طاقتلری

بو نه بعادر بونلروك طاعتلري
آنجق ايدر كوجلري طاقتلري

تا قيامته قالسالر بويله بولار
كندونوك هم آيروغك سوجن دلار

صوردي كيم بو حاله يول وارنوك
قدري نه در آنده بو ياللوارنوك

فضلنومزدين جبريل ايتدي بلعدد
پس رسول ايتدي كيم اي حق قلمدد

ينه امرندي نبي كوكنكلي اوكا
كچدي اول كوكدن دقي صعدا ايكا

كچدي بو كنه واردي يدنجي كوكه
اول كوك اهلني اشبو دل نيجه اوكه

كوردي اول كوك اهلي دوتمش فكرته
فكر اچنده جمله قالمش عبرته

عرض ايدرلر حضرته احوالني
بيله مزلر نولا احواللارني

بونلري كوردي نبي بو حال ايله
پس ينه صوردي بو حالي جبرئيله

جبريل ايتدي يا رسول الله بو ايش
حالني عرض ايلمكدر بو روش

يعني كيم بلمك اچون حق قلوقلدين
حق قبول ايتمش مي بو قلدقلرين

تا قويا حشر اولا بو حال ايله
قالديلر يعني دل و حالن بله

بو فكر فضلني ينه صوردي رسول
ايتدي كندو حالني فكر ايتسه قول

حالني بلمك اچون قول فكرتي
نه قدر در آنده قدر و قيمتي

بو تفكر اهلنوك فضلن امين
ايتدي آني پادشاه بلدي همين

مائل اولدي جانله اول حاله اول
قالدي بونلر كچدي كتدي بيله اول

واردي سكزنجي كوكه بصدي قدم (ايق)
جبريله ايتدي يا نبي بو نه بق

كور بو كوكده قوللري نه حالده در
نه فكرده در بولار نه قالده در

حضرته قرشو بولار حيران و مست
اول اثردن جمله عقل و جان مست

كمسه بلمز ايشني نتمك كرك
قنده در يا قنجرو كتمك كرك

جمله حيران و تفكر حضرتا
پس عجب قلدي حبيب اول حالتا

جبرئيله صوردي ينه كيم اشبو لار
نه سببدن بويله حيران قالديلار

جبريل ايتدي حضرت اوكنده دورن
بر نظرده بيك لون قدرت كورن

طنك دكلدر بونلروك حيرانلغي
چون كورور هر لحظه بو سلطانلغي

نيجه لر حيران درر بو قاپوده
يا نو قلمش كندوازين بو طاپوده

تا كه قويه بونجا قيامت بونلره
طاعت اشبو در كرك بويله وره

پس بو طاعت فضلني صوردي ينه
جبريل انكا خوش خبر ويردي ينه

كوكلنه پيغامبروك قلدي اثر
بيله اول كوكدن دقي قلدي سفر

كچدي طقوزنجي كوكه اعزاز له
عرشه واردي يعني يوز بيك نازله

كوردي اول ملكده فرشته لر كه وار
قالمدوق هيچ اكرينده اختيار

جمله اولمش كندودن محو و فنا
نه ذكر قالمش بولاره نه ثنا

يا تو قلمش هر بري احوالني
بلمز اولمش هر بري بي حالني

غزقه واردی اول دکزده هر بری | ایلدسان کیم نه اولو درنه دیری
پادشهلق حکمی یاتمش قامسین | بیله ویرمشن هر بیرینوک ناموسین
چون بولاروک حالنی صوردی نبی | لیس بوکون احوالنی صوردی نبی
ایتدی یا جبرئیل بولار نه حالده در | نیچه ویلکده و نیچه قالده در
بن بولاروک حالنه قلدم عجب | بو فنا اولمقلغا نه در سبب
جبرئیل ایتدی یا رسول الله بولار | شول جماعتدر که وصلت بولدیلار
حق بولاروک قوللوغین قلدی قبول | هر نجیسه حالی یا اولدی قبول
بونده چون رحمت ایتدی تنکریا | اول اشدکا بیخود اولدی عقل و جان
هرکه کیم ایتدی رحمت آیدی بیکی | بلمدی بیلکا ابدی بر دکا بیکی
نته کیم کون نوری اورتر یلدوزنی | بر کونه نمرطو بطلوا ایکین کوک یوزنی
چونکیم الله رحمتین بولدی بولار | اول کی جدن او تنوب اولدی بولار
کلدی رحمت بونلری محو ایلدی | قلدوغین و بلدوکین سهو ایلدی
چون بولاروک حالنی بلدی رسول | جانی کونکلی بونلری قلدی قبول
کچدی واردی حضرتا قلدی نیاز | حقله سویلشدی بو نجا ستر راز
قاب قوسین اولدی منزلکاه اوکا | کورنه دولت ویردی اول الله اوکا

... قاب قوسین او ادنی

آچدی رازو ویردی سر علمین تمام | بلمدی اول بلدوکین بو خاص و عام
قلدی معلوم کندونوک قادرلغین | بیر ده کوکده حاضر ناظرلغین
قوللروک هم قوللوغین قلدی عیان | هر بیری نتمک کرک بللو بیان
بقدی پیغمبر بو بیرکوک ایچلنه | کوردی کیم هر بیری ایلمش بر دینه
کندویه بخش اولمش اول اسلام دینی | بلدی خاص دین در ذکلدر عام دینی
چونکه قوللر قوللوغ ایچره اولدی غرض | هر قولا بیر در لو طاعة اولدی فرض
هر بیری بیل باغلدی بر طاعتا | یعنی کیم لایق اولام دیب رحمتا
ذکلدی طاعت بو کزین پیغمبره | یعنی حضرة قوللوغی اول سروره
تنکریدن امر اولدی بو بیش وقت نماز | کیم قله هردم آنوک بر له نیاز
آنی آنوکچون بتیوردی اول احد | کیم بنده رهبر اولا اولدن تا ابد
چون حبیب حقدن امر اولدی بو ایش | ایتدی قلغل کونده بیش کز یاز و قیش
سوز اوکشدره یله چون دوندی رسول | کلدی کیم کلمدن بیره ایتدی رسول
دیلدی اول طاعتی جمع ایلیه | هم منوک جانن آنوک کله طو بلیه
اولا اسلام دینینوک اول دیرکی | هم اولا جمله عبادت یوزرکی
کورنه ترتیب ایلدی اول پیغمبر | نه فلکده اولکه قلمشدی نظر
هر بر سنوک طاعتین کورمیشدی | فضلن آنوک جبرئیله صورمیشدی

هم تفکر هم تحیت هم ثنا کیم بولارده نه ذکر وار نه ثنا
اشبولدر بو ایکی رکعت نماز نه فلک اهلنده کی قلنن نیاز
روزی قلدی تا حین بنجا مبره قلدی اول نالدی بز مسکین لره
بس بو طاعت کم قلورز کونده بز آنده بولنمز که بولدق بونده بز
جمله کوک اهلنک نماز و نیاز کلدی اوش اولدی ایکی رکعت نماز
آنی اول فضل و رحمت ای فلان بونده جمله حاصل اولر بی کمان
بو نمازی کیمسه کم قلدی تمام اول نمازک مزدنی بلدی تمام
بس بشارت در بو جمله مؤمنه کم طلب دوش ایلدی اشبو دنه
روز قلدی بو نمازی بو ملا دکلدی بو رحمت ایرق دینلرا
فضلی آوزنق رسمی زیبا آدی خوش تنده عزت دور و جانده داد و خوش
حضرت لایقی عبادت در نماز زینهار اولمکل بی نماز و بی نیاز
کم قلرسا بو نمازی صدق لا هیچ کافر حق الا رحمت قلا
کونده بیش کز نوبت حق اولور .. شکری دیلک جمله آنده دیرلر
بیلکلی در مؤمنوک بو دست نماز کیم کدر فخر کندونه نداقش و یاز
در بکاه سجده اول شیطان چون کم کلر اول قصد لا ایمان ایچون
صف صف آلی آنی دور شور شیطان اول سیسی مز بونلر آنی شونلیه یر

جمله سین جمع ایلدی بر طاعتا دوش اولادیب بر مبارک ساعتا
ایلدی بر ایت که نتدی نیلدی دیدی وی اول نه طاعتی بر ایلدی
آنده اول کوکلرده کی قلنن نیاز کلدی بونده جمله اولدی بر نماز
بر کوک اهلی کیم قیامده ایدی تمام اول قیامدن اوش بنده ویردی قیام
بر کوک اهلی کیم رکوعده یدی بولار بو رکوع اوندن درر آخر ای یار
بر کوک اهلی کیم سجوده قلمشدی بو سجود اولدر کاول اوضه اولمشدی
بر کوک اهلی کیم تحیتدی ایشی بو تحیت آخر اولدر ای کشی
بر کوک اهلی کیم مسبحدی مدام اشبو اول تسبیح در اوقور خاص و عام
بر کوک اهلی کیم قلور ایدی دعا اول دعادر بو دعا اولسون روا
بر کوک اهلی کیم فکر دی ایشلری اوش تفکر کیم قلور بو یول اری
یدی قات کوک اهلنک طاعتلری یدی کنجه بو یدی طاقت لری
اهل کرسی کیم تحیر قالدیلار اوش ارنلر درکه حیران اولدیلار
اولکه عرش اهلی فنا اولمشدی پادشاهدن اوتنوب اولمشدی
رحمتندن یازمشیدی حق آگا بو نمازده قاموسی وار بقسنگا
هم قیام و هم رکوع و هم سجود کیم قلنلر بولدی صدقدن فتح وجود
هم تحیت هم بو تسبیح و دعا هر که قلدی صد قله اولدی دوا

عازلر در بس بو موبتلر بلونکن   عازلقدور بو نماز تلق قیلونکل
هم شهیددور بو ایش ایچنده اولن   بلکه بونلر در ابد زنده اولن
عاشقی در عاشق اول یول ایلنونک   کم بولار قدرین بلورلر بو دینونک
ایشلری اخلاص اولا درپی ریا   یونلری دوغرو دنو بدرتنکریا
بو عبادتدن بولر اول معبودا   یول بلیبن ایرشودر مقصودا
تنکری بونلرده ابزی آیرمسون   دنیا آخر دغرو یولدن ازمسون

الداستان الثامن فی [illegible]

تان اول ایلده الا سوز بیلین   تنکری علمن شرح وتقریر ایلین
بو سوز نک اصلی ندر پر صو بیلسون   سوزی بلسون الکن اندا سوبلیسون
سوز ندر تقندن کلور قنجا کدر   هر مقاعده کیم ایرر نیلر ندر
نه بلکده اینجه ایرر اشبو سوز   کم بتوب هرگز کورا فرآنی کوز
یا نجه علو بدا بو سغلیه   یونسی پنیکز دوتر اول علوبه
یعنی معنی صورت اولمق دیلمز   اینوب آنده بو خرای ایلمز
الا اول حکم الهی ایندو روه   صورت الیب کاغذ اوزه قیلدور
یازلور کاغذلره اولور نشان   صورت اولور حرف وصوت فی معنی جان

نازل اولور معنی چون کوکدا اینر   کمسه بلمز اولدم اول نجیدو کین
طوغیجا تسبیح اولمز دل لره   سوز کلنجه عقل ایچندن بو دیله
هم نه ارسا اول سوزی اشبو قلم   اول طقوز آو نیدوکین ایدم سنکا
بیری عقل وبیری جان در بیری دل   بیری نفس در بیری یغرین بیری قول
بیری الدر بیری برمق بیری هم   بو طقوز اودن کچنجه هر ایشی
هم طقوز اودن کچنجه سوزلری   دکله ایدی بو طقوز اوده نیدر
ب بر ایدم هر بر اوده نتدوکین   یعنی ایلکین تنکدن جانه اینر
رای وتدبیر علم صنعت نقش او   نقشین کیم دیلسه عقل ایشلمک

آدمینوک عقلی ایچنده قو نر   آنی یاوز خیر وشری نیدوکین
هم قلم یازمازدو دوشمز ایل لره   اول کرک کیم قونه طقوز منزلیله
طقوز اودن کوچه کلور آنده هم   دوت قولا غنک بر دم اوخشه بنده ایکا
دل دیدوکیم بو کو کلدر بلو بیل   کلدی یغرندن قوله اوغدی یول
بو قلم در کیم بنزار هر دم قلم   صورة اولمازکور منز آنی کیشی
کوزنمز آنی بو عقلنک کوزلری   بو اوی قوب اول اوده نیجه کدر
سوز عقلدن جانه نیجه کتدوکین   عقل ایچنده کسترور در لو هنر
بونلا بو معنی انده بخش اولور   رای وتدبیر صنعت ونقش ایلمک

کندو اوزندن آنی جانه بیر بیش — تا جهانده بیلنه اول بیر زبیر
بس عقلدن جانه کلور ایلکن اول — کیم دوتا جمله بو کوده ملکین اول
جان ایچنده اکلنور اول بر زمان — تا بله تمک کرک در آنی جان
دایی تدبیر صنعت و هر بر نسنه — ایی و یاوز دنیاده نیجه ایسه
جان ایچنده معنی معلوم اولور — فعلی کر ظالم و اکر مظلوم اولور
چونکه جان کوردی آنی بر بیل نیدر — جان ایچندن بوکز اول قتجا کیدر
جان بر بر کوکله اول معنیٔ — زشت و زیبا خیر و شر هر نسنیٔ
چونکه واردی کوکله اول اندیشه — دیلکی اولدر کرک داشره دوشه
اکلنور اول بر زمان آنده دورر — کونکل اول اندیشیه قوت ویرور
هم بلور کیم اول فکردن نه قوپا — خلق ایچنده نه یقا و نه یاپا
چون تقاضا وارسه ادر نیلسون — کونکل اول حکمی نیجه منع ایلسون
بس بر بیر نفسه اول اندیشهٔ — ایو یاوز جمله درلو پیشهٔ
نفسه کلدی طوغمغ ایستر بوکز اول — تا الوکدر یا دلوکدر اکا یول
یا ایش اولور ایشلنور الدن چقار — یا سوز اولور سویلنور دلدن چقار
زیره جانه متصل بو نفس در — قولی و فعلی و آنی داشره ویرر
قول ایسه نفسدن دیله کتمک کرک — فعل ایسه خود بو اله کتمک کرک

چونکه

چونکه نفس دن بو اله ایش طوغو نا — اول کرک کیم چیقه نفسدن یغ نا
یازلور اول یغ نا قوت دوتار — تا کیم آنده ایچه درلو ایش بتار
زیره کیم یغرین درر قوت بیری — یعنی کیم محکم اولور قوت اری
هم بو یغرین دکلدر ایش قوللرا — نته کیم قولدن کدرا در اللره
هر فعل کیم کیشده کیزلو درر — نقش آنوک یغرنا یازلودرر
بو کیشی چون اول ایشه قادر اولا — یغرننده واردر اول بر قولا
چونکه شخصنک قوللنا کلدی اول ایش — الدی بو قولدن دقی اول بر وریش
قولده قوه کیزلودر هم معتبر — ایو یاوز خوب و زشت و خیر و شر
قولده قوه اولنجق آرجست اولور — اولمسا کندو ایشنده سست اولور
قولدقی منزلدر بس هر ایشه — نیک و بد هر صنعت و هر جنبشه
هر هنر کیم اله درر قولدن کدر — اللاجون واردی اله بر کور نیدر
ایشلنور اللرده اول ایش آیدله — اوکرنور شاکرد آنی اوستادله
زیره کیم هر بر ایشوک اوستادی وار — الده آنوک دادی وار استادی وار
نیز رلب اول عقل و جانده ایچن ایش — الده ایشلر الدن آلور پرورش
الدر بس ایشلین هر بر ایشی — نیلیه نه ایشلیه ال سوز کشی
کچدی الدن واردی بوکز بر مغا — کلدی بر مقر بو ایشی باشر مغا

هر بنا ایتي ترتیبه برمق دوزر   شول دیوارلر نقشني برمق یزار

قوله تعالی اولئك هم الراشدون فضلا من الله

کلمنجه بارمغا هر بر نقوش   نه شکل در معلوم اولماز قورذوقوش

جمله سازوك پردهسین برمق بلور   هم حساب وعقد برمقدن اولور

جمله صنعت کلمنجه برمقا   کلمدي ضبط واصول ورونقا

کچدي برمقدن بوکز کلدي قلم   واردي فکر انداذقي باسدي قدم

یازدي اول فعلي قلم رسمي ایله   مشهور اولدي عالمه اسمي ایله

بلدي آني باي گدا خاص وعام   ایو یا وز خیر وشر نیسه تمام

حرفله نقشي قلم درکه [illegible]   باقي جمله صنعتوك انکاري وار

الده البته بر انکار اولمسا   ظاهر اولوب ضبطه کلمز هر نسا

اول فکر کیم عقل اچنده وار ایدي   بو طقوز منزلده اول سیار ایدي

اشبو دوقوز اوداء اول کچدي تمام   نیدوکین بلدي بو جمله خاص وعام

اشکار اولدي اول فعل نهان   صورت اولدي اکا بو نام ونشان

معلوم اولدي بو فعل آنو کله   فعلي کوردوك قولي کورکیم بودله

نیجه کلدي اولدقي ایدم سنکا   دکله ایمدي نیجه در اوکدا اشبو کا

قول سوزدر فعل ایشدر ایشلنور   فعل الده قول دلده [illegible]

قول ایله فعل ایکسي یولداش درای یار   تا عقلدن نفسه ایرنجه بولار بر

نفس اچنده بر بر ندا ایرلور   فعل الله کتدي قول دلدن کلور

چونکه آیرلدي فعل کتدي دله   بوکزین بو قول یول ایستر دله

قول اچون چون چقغا بر یول کرك   کوچدي نفسدن قوله یوردا اولدي یورك

چون قول ایردي یورکده دوتدي یر   بو یورکدن قوة آلدي اولدي سیر

یا قول آلدي یورکدن آه و درد   یا موافق کلمدي حال اولدي سرد

سوز یورکدن آلور اولور پرورش   کرچه تحسین اولورسا اول کر سرزنش

چون یورکدن کند وحظین آلدي سوز   کلدي تحصنك اویکنینه طولدي سوز

چون کندور بوزا ویکنه و باغرا   کیشي اولدم قصد ایدرکیم چاغره

سوز قبر در اویکني وسندورر   سوزي اویکن قالدورور اندورر

سوز کلنجك اویکنه چقق دلر   نیجه ایشلر یابغ ویقمق دلر

بو کزین بس بنمك ایستر بیله اول   آچلبدر زیرا انده بیله اول

بو نفس بیلي کرکك اویکنـ   سوز دلدکیم آنده بیل ازره بنـ

بندي سوز بیله سکتدي اکنـ [illegible]   کلدي اویکندن بوغازه کنکسوزین

ك بوغازیغا زسر آنده سوزي   سویلر اولور دل پر اکنده سوزي

سوزي بس بغسا کرك آنده بغا   یعني بوغز دیدوکي ایدر بوغ ازز

سوزي بو عربعني آز ایلر چو غي ... آز اچنده کیزلنو سویلر چو غي
چون بو غلدي سوز بغازدا ازاولور ... تا تبه ضبط کلور و اوزاولور
کچدي بوغازدن یا یلدي آغزا ... کلدي خلعت اولدي آواز اول سوزه
چون آوازدن سوزه خلعت و یرلور ... اول آغزده یا یلن سوز دیرلور
کورکلو آواز اولدي کورکلو طون اکا ... جمله قولقلر یوني اندن یکا
چون طونندي سوز اول آواز طوني ... چقغا بس داشره دوتدي بوني
آغز اچندن بو کز کلدي دیله ... ایلدي کل بن سوزي بودلدن دیله
چونکه معني دیله کلدي اولدي سوز ... بلدي خلق آني جهانه طولدي سوز
تا معاني کلمینجه بو دیله ... مقصود آنده نیدوکین کیم نه بله
کرحکم در کرخطاب و کر عتاب ... دلده معلوم اولدي بو جمله حساب
کفر ایله ایمان بو دلده بچلور ... معني نوک یوزي بو دلده آچلور
بو شونه طوقوز بچي منزل دلدرر ... نه ایا سوز نیدوکین دل بلدورر
اوش تمام اولدي طقوز منزلده سوز ... آني ایشتدي قولاغ وکوردي کوز
نه کیم کلدي طقوزدن ایش اکا ... ایشلدي اون کز آني دوشدي ایله
اول طقوز و بو طقوز آرتق ده کلی ... اشبو طقوز منزلي سن سنده بول
هر که بولدي کندواوزنده بو ایشي ... قولي فعلي بلدي نیمش اول کشي

صن

چون بو ایشي کندو اوزنده بولدي اول ... نه فلک نیمش حقیقت بلدي اول
نه فلکدن نیته کیم حکم اکله ... ایندرر بو عالم اوزره کاه کاه
تا که ظاهر اولمینجا نیدوکین ... بلمدي کمسه آني نیجیدوکین
قول ایله بو فعل هم بکزر شوکا ... کیم چلبیدن ناز اولور عقلنکا
صادر اولمق آلدن و دلدن بولار ... نه فلکده ظاهر اولمق در ایي یار
بس جهاندا نه که وار سنده وار ... کیمسي جانده کمي بو تنده وار
بس سنکا کل کیم بو علمي بیلهسین ... یرو کوکي کندواوزوکده بولهسین
آکلیاسین سوزنه دور حدي نه ... سویله ایجک ایر کوره سین حدي نه
هم بلهسین ایش نیجه ایشلنور ... ایش اله و سوز دله قندن کلور
چون بلهسین قول فعلي نه ایمش ... مطلعي و مقطعي قندا ایمش
آندن اول اوخشین حلال اوله سنکا ... فکرة و ذکري بلمک اوکدن سوکا
کونده یوز بیک کز شکر اول خالقا ... کیم بو علمي روزي قلدي عاشقا
قول فعلي بلدي قندن کلدوکین ... بو جواهر قنقي کاندن کلدوکین
قول حقي بلمک در اي صفا ... هم رسولي در دیمک در مصطفا
فعل آنوک بو یر و غني نوتمق درر ... مصطفا خشنود لغین اوتمق درر
قول و فعلي بو بله بلمک اولدي یول ... بو بله کیم بلدي نسنه واردي دغرو یول

ای خدایا دوغی دیولدن ایرمغل   رحمتوکدن سن بزنی آیرمغل

الداستان التاسع فی التاح حکایة آلپلیق

قانی اولکیم ایستر آلپلیق آدینی   آلمغ ایستر دشمندن دادینی

دشمنین قهرن ایلیوب باصمق دلر   باشنی آت یاننا آصمق دلر

کلسون ایشتسون کیم آلپلیق نیمش   آلپلوک سرمایسی نیجه دیمش

ایدیم بر بر سنکا اصوالینی   کیم بله بیلن آلپ ارنلر حالینی

آلپلق ایلیب دکه‌لر آدا آلمدی   یاغیا قهر قندوروب دادا آلمدی

زیرا کیم آلپلق ککزنسه دکل   کیم اوکنده جمله دشمن اولا قول

کیشی آلپ اولمقلغا آلت اوکا   نه کوکدر ایده یم بر بر سنکا

اوکا البته طقوز نسنه کرک   اولی اولکیم اولا محکم یورک

انکیه هیچ نسنه دن قیلمیه   محکم اولا یاغی کوزب صنمیه

آلپ ارن اولدر کیم آنوک یورکی   اولا جمله لشکروک اول دیرکی

یورکی محکم کشی اولدی دلیر   یاغیا هیبت بر قدی بیچو شیر

پس یورک در آلپلغنک ایلک آلتی   آنوکله اولور آلپلق حالتی

حق چو ویردی ایلک اکا محکم یورک   پس ایکنجی بازوده قوة کرک

بازوسنده قوتی اولماز ایسا   آلپ اولیماز بنده کوچی آزیسا

آلپ ارنده قوة اولمق یارشور   زیرا چوق قوتلولر اورشور

بازودا قوة کوکدر الده کوچ   یغری محکم اولا و بیلده کوچ

آلپ ارن کوجلو کرک کیم آرمیا   کوچ سوز اولسا آلپلغی باشرمیا

چونکه قوة اولدی جسمنده تمام   بلدی آنوک کوجلو لیکینی خاص و عام

پس بوکز غیرت کرک اول کیشیه   کیم آنوکله کندوجانینه قییه

آلپ اره غیرتدرر اوچنجی حال   غیرتی اولماز ایسا آلپلق محال

حمیت اولماز غیرتی یوق کیشیده   کورنوردر کیم اول کشی نه ایش ایده

آلپلغنک بر آلتی حمیت درر   حمیتوک اصلی نه در غیرت درر

پس بلونک غیرتدرر یکوک هنر   آلپلغی باشارمیا غیرتسوز ار

کیشنوک چون یورکی و کوجی وار   هم وار اندا غیرت و ناموس و عار

اکا لایق بس کرک بر آت اکا   کیم آنوکله چاپنا اول دورت یکا

آلپلغا دوردنجی آلت آت درر   آلپلرا بو آت کی آلت درر

آلپلغی ارنیله ایلر آت ایله   آلپ اره کی آت کرک کیم آتله

نته کیم حمزه بنوردی اشقرا   هم بنوت اولمیشدی دلدل حیدرا

رستموک رخش آدلو آتی واردی   ایله بل کیم کندانیله یارایدی

بس كركك در آلپ اره بو لايق آت
آلپلروك آدين چقاره بايق آت

آتدقي اولدي بو كون بو طون كرك
كيم آنكله اورتوله قارن يورك

كه آرتولوسا قليج له كسميه
قاتي يايدن اوق طوقونسا چميه

هم كوزنلي هيبت آلا قارشودن
اوكا قارشو دورمايه قورخودن

آلپلروك چون بو بك يراغي اولميا
ياغي آنك آلپلغيني بلميا

آكسوزين اورا آني بو كم كشي
كم كشيه باسغا محكم كشي

هم بشنجي آلت آلپا طون درور
آلپه آلپلق آدني طون قوندرور

طوني اولدي بيلكين باتسون بلنه
اوقيني و يايني آلسون بلنه الم

آلپ ارنلر الينه چون ياي آلا
آلپلغي آنوك جهاندا باي اولا

آلپلرا آلتنجي آلت ياي اولور
آنوكله چاوي ايله ياي اولور

قاتي يايي چكلكو اوزا آتق اره
كي هنر دركيمه كيم تنكري ويره

آلپ كشي يايي سوز يوا شماز ياغدا
يايله اول نيچه ديبنك داغدا

آلپلرا بس يايدكي آت درور
دشمنه قرشو اوتي اول آت درر

يايي اولدي كه قليج اولمازايسا
دشمنه اول قيلجي صالمان سانسا

ياالكوز اوق يايله آلپ اولمان
اوقله اول آلپلق آدين آلمان

آلپ النده يارشور ايكو قليج
بينكه آنوكچون دكر اشبو قليج

بس قليج در آلتوك بيدنجي
اولدر آلپونك آلتولي و ايچيني

قليج اززه آنده آنوكچون ايچلودر
كيم بو كافر قاني آندن صاچلودر

غازلر ديني قليج له آچدي لار
كافر اولدر كيم قليجدن قاچديلار

بس قليج در اولو آلت آلپلرا
قيلج ايچون مال ويرورلر آلپ اره

قليج اولدي آلپ النده سوكي يوق
سوكي ايشين ايشليمز قيلج اوق

قعلده سوكي اويندن شول آلپ ارن
اولدر شول قلبي قلبه آختارن

آلپ النده سوكي يولق يادشور
ازوك آلپي ايلك سوكويله اوردشور

سوكويي ار آنوكيچون اويندرر
آد بلينور سوكي چونكيم اوينه يورر

دشمن آني كوررر ايدر آلپ دورر
اليدي اوكا قرشو قنقي قلب دورر

سوكي سكزنج آلتي آلپ ازوك
بس سوكوسي اولسا كرك اليدوك

جمله آلت اولدي بو كز ياري يوق
بيله آدنجه يورر دولداري يوق

چون قغادار اولميا بس نيليه
دورت ياني كندو نيجه بكليه

يل كه آلپلق ياالكوز اولمزاي صفا
نيته كيم ياالكوز دكلدي مصطفى

حق اكا ويرمشدي فتح مبين
آنوك النده آچلدي اشبو دين

شول يارانلركيم آنوكله وارردي
حق يولنده قاموسي دلدار ايدي

بس بو آلپلق ياالكوز اولماز يار كرك
يا انوكچون اول جان و باشي اوينر كرك

الچلر اطوقوزنجي آلت ياريدر … دشمني يارقوتي له آنري يا در
اشبو طوقوزنسنه در آلپ آلتي … بو طقوز سوزا ولماز آليلق حالتي
كمده وارسا بو طقوزنسنه تمام … آلپ آديله اوقور آني خاص وعام
آدبنور اول عالم ايچرا آلپ آدين … اول بلور نيچه دوكين آليلق داه‌ين
اوشبو ظاهر آليلغين ايتدم سنكا … شرح وتقرير ايلدم اوكدن سوكا
بلدوك آليلق دنياده نيچه ايمش … ديكله ايمدي دين ايچنده نه ايمش
دين ايچنده شولدر آليلق كيم كشي … نفسني باصمق اولا هر دم ايشي

قوله تعالى واما من خاف مقام ربه ونهى النفس عن الهوى

دوبنى كيدزچالشا نفسي ايله … تاكه نفسي دوزله عقلى ايله
شويله اولا بونلدوك بزلك لزيي … كيم چلب ابريا اولا ديكك لبري
ايمي ايچنده واشبره نسنه سوميه … دنيايي صيد ايليوبن قوميه
نفسنك اولو لشكري نه در هوا … بو هوا اولدر كيم اول دنيا سوا
عمرني خرج ايليه اول سوكويه … كچدي كون آيدق اكا قنداكويه
اول هوادن طوغه حرص وكبر وكين … آنوك الندن خراب اولا بو دين
هم حسد هم بخل وهم فسق وفساد … نيچه دين آصلين بولار قيلور كساد
نفسه بونلردن اولو نيو قدر چري … آلپ اولدر كيم صبا اول لشكري

ايمدي آني سيمغا بدار كرك … كيم ابد لا بو دين ايچنده اول دينك
دين ديره‌كي ديبه جمله خلق اوكا … اول بيا بو لشكري اوكدن سوكا
اي دين آلپي قاني سين ديكله سوزم … طپرق اولسون آنوك ايزنده يوزم
خود بو آليق كيمده اولسا سكنوزين … آيا غينه سوره جمله خلق يوزين
ايمدي بر كورلوم بو آلپ نرمايه‌سين … نيمش آنوك نقد وكنج ومايه‌سين
آليلغي نيمش اوكا آلت نه در … ديكله ايمدي كيم حكايت نيته در
اوكا البته طقوزنسنه كرك … كيم انوكله اولا اول دينده دركى
آلت اولا اول طقوزنسنه آكا … ايديم اول آلتي بر بر سنكا
ايلك ولي اولمق كركدر اول كشي … كيم آنوكله باشه ايلته هر ايشي
اول ولايت ايچني قايم دوتا … لاجرم كيموكله اوبنرسا اوتا
كر ولايت اولمسا آنده عيان … دين يولنده آلپ دكل بللو بيان
اوليا در اول كيم اوكا قورقو يوق … دنيده هم آخرتده قيغو يوق

قوله تعالى الا ان اولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون

بس ولايت ايلك اكا دكمش كركى … كيم اكا اولا بو ركن ايچره يوزك
بو ولايتدوكدي سنقنقي قولا … دين ايچنده اول كرك كيم آلپ اولا
اول آلت بو ولايت در اوره … دين ايچنده كيمه كيم تنكري ويره

بلدوک اول آلتین دین آلپنوک ‌ آنوکله آکلدوق آلپین دینوک
ایمدی کوریمش ایکنجی آلتین ‌ شولدر اولکیم اوزه نفسنک طاقتین
اول ریاضتدر ارنلر دیدیلکی ‌ دین اچنده اول بلوردی ارلکی
کیمده کیم یوغسا ریاضت ار دکل ‌ آنوکیچون نفسنی ییکر دکل
چونکه کندو نفسنی اول ییکیسه ‌ دین اچنده نیجه آلپلق ایلیه
بس ریاضتده بوله آلپ اولدی کیشی ‌ آنوکله باشه ایلتدی بو ایشی
آنوکله صیندی بودینده چری ‌ آنوکله اولدی ار دین سروری
کلدوک ایمدی اول اوچنجی آلتا ‌ کیم آنوکله کلدی بو ایش حالتا
اول کفایتدر که باشلارده اولور ‌ آنوکله بو ایش ضبط کلور
که کفایت اولمیدی انبیا ‌ خلقی نیجه اوندیدی تنکریا
بو کفایت بدله یولی آچدیلار ‌ خلق اچنده خیر شری سچدیلر
شول هوایی بو کفایت کسمسه ‌ کیم بکیدی نفس کداول باسمسه
بس کفایت معتبر آلتدرر ‌ نفس هوایی اولدرر بوینین ورر
بی کفایت کمسه یول وارمدی ‌ نفسنه باسقدی ایش باشرمدی
ایلدی دورد آلتا کلدوک بوکز ‌ اولدقی تنودوکنی بلدوک بوکز
اول بو عشقدر کیم جانی کوتورر او چار ‌ بوکره ک آندا اول اچار قوشدا

بندیلر عشق آتنه دین آلپلری ‌ قرشولرینه دوندی بیک بیک چری
عشق له آچلدی آخر اشبو دین ‌ عشق الننده فانی اولدی کبر و کین
بیره کوکه اینه دی بیتدی عشق اری ‌ عشق ایاغنده یقلدی نفس ایلی
عشق اولو آلتدرر دین اهلنه ‌ بختلو اول جان کیم اول عشقه بنه
بس بولار کیم عشق بندی ایندی ‌ صیدی نفسی کندو مرکز صیندی
کلدوک اول بشنجی آلت نیدوکین ‌ ایدیم بو برسنکا نیجه دوکین
شولدرر اولکیم توکل طونینی ‌ طوتناوه دوته حقا یونینی
اول توکل آکا یراغوبرک اولا ‌ کیم آنوکله جانی کونکلی بوک اولا
کچیه کیمسه اوکا دشمن اوقی ‌ یعنی دنیا مکری و شیطان اوقی
کیمده کیم یوغسا توکل ار دکل ‌ کندو نفس لشکرین ییکر دکل
نیدکیم اول انبیا و اولیا ‌ قلدیلر دوبدور توکل تنکریا

قوله تعالی ومن یتوکل علی الله فهو حسبه

بو توکلدر طونی دین آلپنوک ‌ آنوکله آلپی اولدی بو دینوک
کیمکیم صدق ویده دیبه اول خلعتی ‌ سورن اولدر دین اچنده دولتی
اولدقی بندی ینه برکور بوکز ‌ نیمش اول آلتنجی آلت صوربوکز
اول شریعت بیلکی درای صفا ‌ کیم قوشاندی آنی اول مصطفا

فتنی شخصوک کیم بلندده اول اول
شیطان آننک بو لنی ناغلدی
بو شریعت بیلکین سیز کیشه
بس حقیقة اولدی کیم دین آیلری
اولو آلقه در شریعت ای دده
چونی شریعت بیلکین بایدوک بله
بو علم دور آلتوک بید ایجی
کیمده کیم علم اولدی نفسی نجیدی اول
علم ایلده جمله بو فسق و فساد
انبیا و اولیا بو علم ایله
بس بو عالم لر دور دین آیلری
هر کیم آلدی بو علم قلیجین الله
چون علم قلیجین بولار آلدی الله
آلتوک سکز بخیی همت دور در
هر کیمنی همت دور دین آلتینوک
همتی یوق کشی حقیقه ایدیکده بی

جمله خلق ایچره آچیو قدر اکا یعنی
عالمی دوتدی آننوک کوردکلو آدی
بلا بیل دورمادی قورشو دوشمنه
بو بیلک له سیدی جمله لشکری
دشمنی قهر ایتمکه بو دنیا ده
ایلدی بو کون آل علم قلیجین الله
آننو کله باصاور شیطان بوسی
کندو دیندن بکدی باشین کسدی اول
ذره قدری قالدی اولدی کباد
آچدی لر دین یولنی قلدین قلچ
کیم بولاردن سیندی شیطان لشکری
بوردنی کندی حکمی ایلدا ایله
ایلدی همت بو کوسین دوتستون قول
کیم ایدوکدا دوشمنه ایتدی زخم اوزر
اول صدری بودنین بو شیطان قلبنوک
اول کلب شیطان چرلیبن ضیمیدی

بس بو همت اول الده سویکی در
دشمنی اور ماغه کی آلت دراول
جمله اولدی قالدی بو کز دوغو یار
اولو آلت دوغو یار در دنیاده
مالکو نین هیچ کیمسا یول وارمدی
هر نبی کیم کلدی تلکه دوتدی یار
یارلا ردر یول ارینوک دو نیقی
یار له وار ایدی یولی دوغو وورین
بنی بلو تنکه کیم اولو آلت در بو یار
ابر لطف ذو بسته که وار ایدی نام بنام
یار ایله ختم اولدی اوش طوغو نجیی
ایش تمام ایتدوکده آلیلق شرحی
اول طوغ بو طوغو قوزه کلدی تمام
ایلدی له کلسون هر کیمکه عقلی واریسا
آکلیونی کیم بو هنر لر دین بیری
یاکیی دنیا ایچنده آدکرک

ای ابلیسنک دیر دشمنی آنوکله اوز
آنو کیلد آچلدی بو دوغو یول
کیم قلا اول یار ایچره جانین نثار
یار لا آچلدی بو دین ایلده ده
اول اینجه یار ایش باشادی
هر ولی بیار قلدی احتیار
یار ایله بولدی بولنلر اول حقی
یاری آلدن قویدی کیدتو ایمانی
دنیاده دین یار ایله دوتدی قرار
دین ایچنده اولنانیدی اول تمام
کیم آنو کله صیدی اول دشمن بوسی
بدنا ایتدم دنیا بی و هم دینی
شرح بر له بیلدی جمله خاص و عام
کندو عقلی کیندا بو ایله یار ایشا
کمده وار ایسه دنیاده اولار دری
یار دینه ایچره حاکم و بیرو بیرکرک

یوخسه بلسون کلمدوکدر ساعتی — عمری کچدی ایدمدی بر ساعت ایش
هر کیم اول ایشده دکلدر اردکل — یوخسه سایغلسن آنی کیم وار دکل
خود بقا رسنک قاموسنه ایشده در — الا ایشی هر بر سنوک کورنه در
قاموا ایشده درو لیکن فرقی وار — کیمی سکبان و کیمی شهد یار
کیمی دوتش کیدر حق امینی — کیمی کلی بیلنه ویدش عمرنی
عاشق ایشی اولکه عشقه یانه در — آنی سونک ایشی دکلی یانه در
کونده بیک کز شکر آنوک رحمتنه — کیم محبت یازدی عاشق ذاتنه
کندو عشقی دردین اوش ویردی اکا — آکا بو ایشی طپدرر او کدن سوکا
عشق اچنده عمرنی صرف ایلسون — دلده دون کون عشق وصفن سویلسون
ای خدایا عشقدن آیرما بزی — عشق یولنده دوغرو دوت ایدغا

قانی اولکیم حال بلو دوغلی ضورر — حال ارین هم ایشدورو هم کوررر
هم بو حاله اوغیش دیر ایشی در — هم بو وصفی قنده بولنسا ایشیدر
حالدا شوم در ایدوک اول کلسون برو — حال اچنده دردوم اولسون دارو
وصف حالوم ایدیوم بر بر اکا — اوشمدن کوزروو کم اوکدا سوکا

بن اولا اول حال اچنده حالدا شم — چونکه حالدن واقف اولا بولدا شم
حالمه کیم او عوا دیسه اول بلمه — وصف حالوم چون کله بر بر دلمه
هر نهانی بیلنه صورتی کورک — هر نهانی بیلنه ویرمک کرک
اول بلنه اول اکلیا کیم نه دیرم — هر کیم واقف سابو سوزدن لاجرم
ایدلوم اوکدن سوکا نیجه وکین — بیله بلدوک بونده مقصود نیدوکین
کلدوکدی صورتا هشت آسمان — اول زمانکیم یوغیدی وقت زمان
کوزدرد وکد ایا اول دوست یوزین — واردق بز اول ازلده سکنسزین
جان اچنده سویلشوردک بی زبان — سر اچنده سر ایدی اول جان جان
اول ایشکده دیه لکنمز نا ایدی — سوزنه بی حرف و صوت و رازدی
کیم بو سر لد آچلادار شر دوشه — اقلدی تقدیر و ارادة بو ایشه
بیله آنی آکلیا جمله جهان — آشکارا اولا اول کنج نهان
اول جواهر جمله خلقه ساچلا — بیلنه اول کیزلو کنج آچلا
ایده کیم کوردی بو کز اول بی نیاز — دیلیدی چون بو ایشی اول کارساز
عرش فرشی یوغکن وار ایلدی — کن دیدی قدرت دلیله سویلدی
ایشدیلدی عالما اسمی ایله — ظاهر اولدی نه فلک جسمی ایله
معلوم اولدی هر مقیم و هر مقام — سیر دوکک دوندی وجود اولدی تمام

صوردي قدرة خلقي بيرادن بيرينه / ايشد ايلدي خلق نه ايمش بيري نه
كلدي جان وعقل ونفس ودل تنه / كلدي تن لر هر بري بر مسكنه
طولدي جنس لو جنسي اولدي كروه / طولدي بونلردن بو جمله دشت وكوه
يير وكوك وعرش وكرسي طولدي نور / دورلو خلق بر له بزنيدي اولدي نور
جمله دورلو اصل ايرشدي اصلنه / هم كفر كفره قارشدي دين دينه
جنسلو جنسين بولبان دوتدي قرار / بولدي جنسي ايله اولدي قطار
چونكه نوبت دكدي كلدم بن دخي / كندو جنسم نيجه بولايم بن دخي
جنسي بلدم بني آدم دورر / قاموجنسيدن دولتي محكم دورر
الا كوردم آدمي نادي تمام / طوقوز اوده دورمش ودوتمش مقام
بو طقوز اودن بري طشره دكل / خاص وعام وباي وبخشول بك وقول
يعني كيم طقوز كروه اولمش بولار / اشلو در هر بريده بيك خولار
چونكه دوشدم اول كروه لو انجنه / طاشي نه در بيلمادم ايچي نه
قنقسين كوردم اليسه اويدم اوكا / كورنه واقع اولدي اولدم ده بكا
يا اواردم كندو اهليم بولمدوم / نيلمك نتمك كرك در بلمدوم
بن يوزم اوردم يره قلدم نياز / ايتدم اي حق اي كريم وبي نياز
اوش كوكلدن بو نومي دوتدم سنكا / سن قولاوز لا بني سندن بكا

هيچ بكا بندن مدد بو قدر نيدم / بلمم قنده ادورم قنجا كيدم
بو كروهلرده بنوم اهلم نه در / بيلمازم قنقسي در قنده در
بولداشوم قاني وقاني همنشين / قنقي سين لايق كوررسين قنقي سين
كندو فضلونكله بيان ايتكل بكا / بيليوم ديو لك يكين اوكدن سوكا
بو نيدي قالدرمدين يير دن هنوز / حالي كلدي خوش بشارت خوش رموز
ويبيدي بر قولاوز اول جليل / كيم بكا اولا بو يولده اول دليل
كلدي اولدم قرشو بو نوراني پير / كوكلدمي وجانمي قلدي اسير
بقدوم آنك يوزيني بو يلدكا اولو / كوردم آنك يوزي يوزلردن خولو
دورمدين شول كوكده طوغن كون اكا / يعني خدمت ايچون كلدي هر كون اكا
كلدي كيم بكا قولاوز اولا اول / دعوة ايتدي بني طغو يولا اول
طوني ياشل آني بوزو كند پير / خوب هيئت احسن وهم بي نظير
چونكه لطفندن بني قلدي قبول / شو ديدي آني عاشق اولدي جان كوكل
اتكين دوتدم آكا اولدم مريد / دونوكدنر اولدي اولدم قدر حميد
جانلچونكيم مريد اولدم اكا / بس توجه ايلدم آندن يكا
باشلدي شيخوم بني كيردم بولا / واردي يولوم اوغردي بر محفله
كوردم اول محفل بدي بر شهرا ولو / قومي جمله فاسق وجركين ضولو

بدبیله جهدلری طغرو دکل — بایلری یخشول لری جمله فضول

قاموسی حق ایمونوک بعکین دوتار — آدی مؤمن لیک آییق دین دوتار

قول اچینده دوسته بنکزدیبدلکی — فعله بقسنک ایشی دشمن دیبدلکی

صورتی انسان ولی حیوان ضلو — قورده بنکزر بدبیندن قورضلو

اول بونی و بو آنی یرتق دلر — بدبینه قارشو دون کون دیش بلر

حرص وشهوة شویله طولمش کوزلری — کیم اوتاغاز کیمسدن هیچ یوزلری

شویله مستغرق بودنیا داده بو — کیم یازلمش آدی حیوان آدینه

جمله حیواندن صورت دونمش بولار — دنیه لک اولمش بونلر اچرکین خولار

فعل وفتنه زرق وحیله ایش لری — هیچ اولومدن یوقدرر تشویشلری

چون بولاروک بویله کوردم حاللرین — شیخوما صوردم بوکز احواللرین

ایتدم ای شیخ معقدس نور حق — نیجه خلق دراشبو خلق ونیجه خلق

ایتدی بونلر صانع دنیا اهلیدر — نفس اماره بولاروک نفس در

بوکروه درجمله خلقنک یاوزی — بونلروک تنکی دررر دیبه لک اوزی

کچ بولاردن کیم دونداسی بیردکل — چونکه ایشتدم بوسوزی قلدم قبول

کچدوم آندن ایلری بربر منزله — هم آنده ایردم بنه بر محفله

اولدقی بر شهی کوردم معتبر — شهره کیردم قوتله قلدم نظر

تنه اچی کوردم طولو فسق وفساد — ایشلونورفسق وولی قدری کساد

هر بر ایش ایشی پشمان ایشنه — ایشلونورفسق وولی رغبت دینه

هر بریسی نفسه ویرمش اوزنی — الا کندوسی قیتر کندا اوزنی

جمله فاسق قوجه سی و ییکدی — ایشلر ایدر ایشلماسم ییکدی

نفسی هر دم فساددن قاندوررر — الا کندو کندا اوزین اوتاندوررر

توبه ایلر لیک دوغاز بوبه سین — بویله کوردم اول کروهنک ادبه سین

چون بوشهروک بویله کوردم خلقنی — ایتی بوکز صوردم بولارنک خلقنی

ایتدم ای شیخ جهان دانش جان — اشبو نیجه خلق وخلق در قل عیان

ایتدی بونلر آدمی زاد اصلی در — نفس لوامه بولارنک نفس در

بو کروهنک هم فساددر درلکی — الا طاعت اهلنه وار بر لکی

کچ بو محفلدن دقی ایلرنک دکل — بنه شیخوم سوزنی قلدم قبول

کچدم آندن ایلرو بر منزله — اوغردم آنده ینه بر محفله

کوردم اول محفل دقی یولق اولو — بنه بر درلو کروه آنده طولو

اول کروهه لردن بولر خاموش رق — بونلره بقسا بو بیر نوخوش رق

هم دوکلمش لر بولارهم امرنش — کرچه کیم بونده دقی وار هر بر ایشی

صدق نفلاجون مطیع اولمش بولار — الا هم وار ندر دقی چرکین ضلالر

بن بنیسی راضی اولمش خوب بکا — هیچ اولویشماز بر بیوک صو
یعنی ایدرکیم بندم خلقم بو درر — هیچ دینز کیم کوکچک و چرکین در خوب
قانع اولمش جمله حاللو حاللنه — اردمز هیچ ایشی نه درحالی نه
یا لکی یا لیک طمع نا ملق دیلنه — آج آج و کمسیه آجدا دیمز
کندولدا اولبه رغبت لری — بو قدرر هیچ کمسیه خدمت لری
یعنی محتاج اولمدق در کمسنه — طاپو قلمز قول بکه یخشول بایه
چون بولاروک بویله کوردم اشلرین — بس ینه شیخه مرور دم ایشلرین
ایتدم ای شیخ الشیوخ ودین حق — ایت بکا کیم بونه خلق دربو نه خلق
ایتدی بونلر شول کروه درکیم بولار — مطمئنه نفسله دوندی خولار
یعنی منقاد و مطیع درهر ایشه — انی یاوز قامو بد ایتمز نشه
ایدک مدبر لکه قانع درر — کندو کندو خیر نه مانع درر
کچ بولاردن بو دینی اهلنک دکل — شول وارب وصل اولسی اصلنک دکل
ینه کچدم کتدوم آندن ایلرو — اوغردم بر شهره کیردم ایچرو
کوردم اول شهروک دخی خلقی نیجه — آکلدم کیم دیدلکی خلقی نیجه
راضی اولمش لر بولار هر بر ایشه — هر نه کلسه حقدن ایتمز لر نیشه
بای یخشول اولماسم دیب غم یمز — یخشولی یخشول بای اولسم دیمز

هیچ اوزنلر کمسه سی اوچانچون — یا خود اوچمقده حوری قچانچون
هم بولارده هیچ آکا یوق طامعی — شویله کوردم اول کروهی قامویی
هرنه کلسه تنکردا راضی بولار — بویله بتمش کوردم اول خلقده خولار
کرچلیدن رحمت اولا کر عذاب — راضی اولمش جمله قطع اولمش جواب
چون بولاری کوردم اشبو حال ایله — بوخ بو درلیک و بو احوال ایله
بن بولاروک حالنه قالدم عجب — کیم بولارده قالمدق هر کیز طلب
ینه صوردم شیخه کای شیخ کرین — ایت بکا بو نیجه مذهب نیجه دین
ایتدی بونلر شول رضا اهلی درر — نفسی راضیه آنوک نفسی درر
راضی اولمشدر بولار حق امرینه — نظر کروه قلم لر سیف دینه
بو کروه دن کچ سنکا منزل دکل — سن دورب اکلنه سی محفل دکل
ایلرو وار ردقی بکمک مقام — کیم ایرامز اونلو بن خاص و عام
کچدم آندن ایلرو واردم ینه — بولده هم بر خوش شهر کوردم بینه
شهره چون کیردوم کوردم خلقنی — آکلدم دیدلکنی و خلقینی
عاشق اولمش قاموسی کوردم بولار — هر بیزی بر نه قلمش اختیار
کیمی عاشق حوریه اوچمغا — یعنی اول اوچمقده حوری قوچمغا
کیمی علیه عاشق اولمش صدر اطون — یعنی بو خلق اورتنده قدر اطون

کیمی عاشق ملکه ماله بك لکه … یعنی بر کندو کبیدن بك لکه
کمی عاشق کوزکلولروك یوزنه … معشوق ایدینمش آنی لندا اوزنه
کیم ایدوجا عشقم بن تنکر یا … الا اکستر قانی دیلك بی ریا
هر بری بر نسنه سومش بلا ب … عشق ایجنده اکلنشلر زار زار
هر نه لور سه آنی سومل خولری … بر بریله بلزمز آرزولری
جون بالازردا بو خوبی کوردم بینه … نتیجه بونلر ندکن صوردم بینه
ایتدوم ای دین سروری شیخ جهان … ساکا معلوم آشکارا نهان
بو جماعت نیجه خلق در بنیدکین … معلوم ایله حاللری نیجه ایدکین
ایتدی اهل عاشقدر بونلر در … بونلرك نغنده بو عشق واردر
بو کروهده عشق زنارکان دین … اونکیچون سود بونلر کوردکین
کرچه عشق در دنیاده صیاد دکلدر … صید اولنمه لقا خوب نکار
اول نکارك نور عشقا صید اولور … الا صورت نقشی نغز قید اولور
جون مقید اولا نقش اول نقشله … قالدی ای رق قندا ایر منزله
کچ بولردن بو دقی منزل دکل … قلما بونده بو خوبی قلما قبول

کچدوم انده ایلرو … وردم بینه
بر شهر آزاده … کوردم بینه

کوردم اول شهر اهلنوك خوش صدادار … جمله دللر سوزه کلمش نطق دار
سویلشور هر بری بر یارلا … هر بونوك دیلی بر تکرارلا
تسبیح اولمش هر بونوك سودکی … کل بغلمش اکا اوقی اوکی
هر بری بر تسبیح اوقر زارلا … هر بونوك کوکلی بر کلزارلا
هر بونوك مقصود وار کل کبی … اکلنشر هر بری بر بلبل کبی
ایتدم ای دانندهٔ راز نهان … بو کروه در بویله بو شیرین زبان
بونلروك حالن بکا ایت بیلیم … انکا لایق رای تدبیر قیلیم
ایتدی نفس ناطقه در بو قوم … بو کروه ده نه صلات وار نه صوم
دللری در بونلروك سرمایه‌سی … دل ایچنده نقد کنج مایه‌سی
جونکه بونلر دل اچوب سویلایلر … بلبلی طوطی لات ایلایلر
دل اولو سرمایه در بو محفله … الا التمز کمسنی اول منزله

کچدوم انده … ایلرو کیتدم بینه
بر اشتیکیم … وار زدین نیتدم بینه

کوردم انده بر شهر کی معتبر … الا بتونم خلق یوق مختصر
شهر الو یوق ولی خلقی بکجه … ارتق کیتمش آوه بکزر شهر ایچی
بای یخشول کمسی معلوم دکل … قام دیدر کیمسی مفهوم دکل

شهر قومی جلبی یخشول کبی | قوللری قول بکلری هم قول کبی
کیمسنده هیچ مال ملک یوق | هم حسد هم کبر و کینه رنج یوق
دنیا ایشندن چکلمش اللری | دنیا سوزندن کسلمش دللری
دنیالکدن کمسده هیچ نسنه یوق | یوغکن شول وارلودن کونکل طوق
فارغ اولمش ایشده یوق هیچ کمسنه | بس بو حالی شیخنه صوردم ینه
ایتدم ای جان پیشروی دین سروری | ای معانی کنجی ای قدرت اری
نیجه خلق درایت بو شهروک خلقی | نیجه خلق در بیله یوم بر خلقی
ایتدی شول نفس فقیره در بولار | اول فقیرلق خوبی در اشبو صولار
دنیادن بونلر الن چکمش درر | آخرت رنکین دقی دوکمش درر
دنیادن بونلر کوزین یومدی تمام | آخرته دوتمدی ملک و مقام
قاموسی بو حضرتا دوتمش درر | خیر شری جمله ترک ایتمش درر
ایله فارغ کیم صناسین قول دکل | کج بولاردن بو دخی مقبول دکل
چون دورابی پیر دیلی پیش رو | آنده در بو جمله جانه پیش رو
چون بو حالی شیخ بلدردی بکا | کجدم آندن بقدوم آیرق بکا

ینه کجدم کیتدوم | آندن بر زمان
اوغردوم بر شهره | قدی بی زبان

آلیمادم شهر قومندن جواب | کوردم آنده نه کنه وار نه ثواب
نه اولو بولدم بولارده نه دیری | کلمدوک کندا اوزنه بینکدن بری
جمله محو اولمش بولاروک وارلغی | هیچ بلورمز یارلغی اغیارلغی
اونوتدیلمش دین و دنیا قاموسی | قالمدوق عاری دوکمش ناموسی
نه عدم بولدم بولارده نه وجود | نه قیام وار نه رکوع و نه سجود
نه اولو بللو بولارده نه کچی | نه ایلیدر نه ایسر اول شهر اچی
یوغیدنکر وارکن جنبش لری | بلمدوم کیم نه عمل در ایشلری
الده ایش وارکن باطل قالمش بولار | ایش حقا دوتمش بطل اولمش بولار
چون بولاروک وارلغین یوغ آکلدم | زی عجب دیلک دیو بن طنکلدم
نه فراق بولدم بولارده نه وصال | پس بو کز قلدم ینه شیخه سوال
ایتدم ای علم لدن آتی اولو | بو کروه اوصلو میدر یوخسه دلو
بو نیجه دیرلک درر ایتکل بکا | پس بولاروک حالنا قالدم طکا
ایتدی نفس فانیه بونلر درر | بللو نه یوق در بولار نه وار درر
بلکه بونلر نه وجود در نه عدم | نه بولارده شادلق وار در نه غم
کمسه لر کیم کندا اوزندن محو اولا | کندو علمی کندا اوزنده سهو اولا
آی بوغا نه کستره نه بلدره | بلمیه نه حقی نیجه بلدره

بو دقی منزلده کل بن دورسی … بونده شربت یوق سنی قند ورسی
کچ بولاردن بو دکلدر منزلنک … ایلیور مجلونک و محفلنک
حالیا آندا دقی … کچدی یولوم
اولو سیره ایلتدی … بنی اول اولوم
کوردم آنده بر شهر یولق اولو … تذتبی آراسته قودی طولو
شهر ایچنده بر بنغش تختی وار … کوردم آنده اوتورر بر بخت وار
اولیا و انبیا منقاد اوکا … جمله مؤمنلر یوزی آندن بیکا
قامو خلقدن یکرک آنوک امتی … تنکری ذا ایله اورلمش تذکبی
هم عمارت دنیا و هم آخرت … ختم دیدار اولسا هم عاقبت
تن دقی آراسته هم جان دقی … عقل و دولت دین و هم ایمان دقی
اول امام اولیشی بو جمله جان اکا … رحمتی حقنک مدام احسان اکا
تنکری تعک عرشی اوکا اولمش ذراق … دکشوریلمش وصلتا جمله فراق
نه فلکدن یوقرو دوتمش مقام … جمله خلقنک نعمتی اوتمش تمام
کیرلو بخشین ذوری قلمش حق اکا … مخفی نسنه قالمدق اوکدن سوکا
چونکه کوردم بو ایشی یولق کمال … بو کشی الله ایله دوتمش وصال
شیخ صوردم بس بنده بن بو الیشی … اشبو ارکاندر و بو رسم و دورشی

ایتدم ای کشاف سرّ لاینال … ناطقه وصفنکدن اولدی کنک و لال
بو نه منزل دربکا بلدر عیان … کیم دربو کوردکوم سلطان نشان
ایتدی نفس کامله در بو وجود … یروکوک اهلی اکا قلدی سجود
آنی سومکدن یرا ایتدی نه فلک … عرش و فرش و جسم جان انس ملک
هم حبیبم دیو بو آنی اوخشدی … اول کلیجک جمله دینلر قوخشدی
قالدی آنوک دینی دایم تا ابد … سجدی آنی دوست ایدندی اول احد
بوک دوست آنوک اتکین الدن قومه … تسبیح ایدین آنی دلدن قومه
کیم سنی اول ایلتسیدر حقه اول … حقدن آچلدی اکا اول طغوب یول
چون ایشتدم شیخنک اشبو سوزینه … بس بینه اوردم بو کون نکلم یوزنی
بنه صوردم اول کون نکل اوستانل … کیمدر ایتر بو تنکری دوستی آدی نه
ایتدی آدی اوش الف حی میم و دال … بو کدو بدر حقله قریب و وصال
میم ایله احد درر بیلکل عیان … میمی کیدسا خود احد دربی کمان
چونکه بلدم بو ایشی بو یله کمال … تسلیم اولدم قالمدی آیرق مجال
جان الیله توتدم آنوک اتکین … تا ایلتدی اول نبی حقا دکین
کوردم احد اول احدله بر ایمش … کاف نوندن ایلی و تقدیر ایلمش
جمله ایش آنوکله اولمش تمام … نه فلکدن یوقرو دوتمش مقام

اول طقوز درلو کرو هنک بکرکی | معلوم اولدی بونده کیم دررکی
اوش بو معنی منزله ایردی تمام | شرح وتقریر اولدی جمله خاص وعام
بختلو اول جانی کیم خوش آکلیا | اشبو سوزی جان اچندن دیکلیا
حی دن آچلدی بکا اشبو خبر | ضاد ایله بولدم ضحای معتبر
ری روا کوردی وکستردی رسول | بو اشارت اولدی جانمده قبول
خی وضا دوردی بکدی اولدی آد | بکا اول آددن آچلدی اشبو داد
کوستن اولدر بکا بو کنجی اول | آندن آچلدی بکا بو طغری یول
کوردم کوزکودن اشبو یوزی بن | اول کتابدن اوقدم بو سوزی بن
اول قولاون اولدی بو یولده بکا | آیتدوم آخر حالومی اوکدن سوکا
اول ایردی جانی اشبو منزله | وصف حالوم اوش قمو کلدی دله
هر که کوردیسه بو جانی اول بلور | یول ورانلر اول کشی کیم یول بولور
بلمین نسه بلیه چون بلمدی | بولمین نه کستره چون بولمدی
چون بو معنی عاشقه اولدی عیان | ایله بل کیم بولدی بر کنج نهان
بلدوکین بلدی وبولدی مراد | جمله ایش قالدی واول اولدی مراد
آنی بلمکله ایرشدوم حضرتا | آنی بلمکله دکندم دولتا
انشاء الله کیم چلب روزی قلا | قامولار بو معنی بو یله بله

[illegible] فی العشق

قانی اول عقلی بتون کوکلی صفا | بر ایشتسون نیلدی اول مصطفی
اشبو سوزی جان اچندن دیکلسون | سوزده مقصود نیدوکنی آکلسون
کورسون اول نیتدی آنوکله نیتدیلر | یولده نیجه یولداش اولوب کیتدیلر
نیتدیلر کیم حق بکندی ایشلرین | قلدی رحمت قومدی تشویشلرین
نیلیوب حقدن اشارت بولدیلر | اول اشارتدن بشارت بولدیلر
کرچه رحمت خلقه حقدن ایر یار | الا آنی بر سبب له بولدیلار
بر سبب وار رحمته لایق دورر | قلمه رحمت کلمکی بایق دورر
بر سبب وار درکه چشمه شارکار | قامو سنی کوستروبدر روزکار
شرح برلر ایدیم هر بیرسنی | دیکله ایدی تنکری نوک تقدیرنی
اول زمان کیم بو جهان یوغدی هنوز | هم زمین هم بو زمان یوغدی هنوز
بی وجود بی عدم واردی همان | وار ایدی اول پادشاه بی مکان
دیلدی کیم عالمی وار ایلیه | قدرتن عالمده اظهار ایلیه
ایلکبر اتدی مصطفانوک جانی | قودی اول جانده محبت کانی
سودی آنی دوست دوتدی اول احد | قالدی اول دوستلق اچنده تا ابد

دوزدي آنوڭ دوستلغيچون عالمي / هم قويدي عالم ايچره آدمي

يروكوك وعرش كرسي جسم وجان / اولدي آنوڭ دوستلغي چون بي گمان

كوك صيغوان دوتدي آنوڭ اوستند / يري ميدان قلدي حق اول دوستن

چون كتوردي دنيايه اول سروري / بلدي آنوڭ كلدوكين انس وپري

هركه باش ايندردي آكا اولدي شاد / هركه اول سركشلك ايتدي قالدي ياد

كيم كتوردي ايمان بولدي امان / ايمن اولدي طامودن اول بي گمان

كافر اولدي هركه انكار ايلدي / تا ابد الله آني خوار ايلدي

اشبو سوزدن مقصودم وار اي صفا / بو سوزه سن جانله قلغل وفا

ايشدنلر كيم وفا قلدي بولار / رحمتين حقنك نيجه بولدي بولار

كلدوك ايمدي بو حكايت نيدوكين / شرح بيله ايديم نيجه ايدوكين

اول زمانكيم مصطفى / آچدي ديني

ديديه دعوة قلدي / عالم خلقني

هركيم اوندي ديديه بونلر اولدي شاد / اوقيمانلر تا قيامت قالدي ياد

قالدي شويله كفر ايله شول ياوزلري / اولدي مؤمن بلكيشن آدملري

كيمي اتت اولدي مؤمن كيمي يار / كيمي اولدي صحابي مردكار

قاموسي اسلام اوزنده بر دورر / ليكن اوني اورتدا نادر دورر

شولر اول اوني كيم بولر جمع اولدلار / جمله بر آغز دبنده كلديلار

دوتديلر قوقتلو آليني پيغامبروك / سوديلر طوغرو يولني اول سرورك

ايتديلر كرتندوك اول بر تنكريا / هم سنكا ايمان كتوردوك بي ريا

دوتدوغ آنوك قومياوز تا ابد / اوستومزده طانغ اولسون اول احد

آو بيرخ اسباب وملك ومالموز / سندن آيروا اولميا هرحالموز

دوستوكا دوستوزبيز بالجمل عيان / دشمنوكه دشمنوز بللو بيان

ايليوكده جان وتن اولسون فدي / دوكلر بجه بو سوزني كلدي بندي

يا دشهدن آيت ايندي بونلرا / احمده مخصوص هم اول اونلرا

قوله تعالى يا ايها النبي [illegible] يبايعنك [illegible] الآية

دوردي دورت يار آلتي اصحابدن / حق يولنده قاموسي احبابدن

حق ديدي كيم يا محمد طانغ اول / شول اونوك بن عهدني قلدم قبول

بيعكر بونلر سنوكله قلديلار / الا رحمت قاموسي بندن دلار

پس بنوم له اولدي اول بيعي تمام / طانغ اول بلسون بو جمله خاص وعام

بيلغادم بونلري بلسون بولار / خوش بشارة دريا قلسون بولار

قانو الدن سنوك آلونك فوقندي / قاموسندن بانم الوم فوق ايدي

اول يوقاروا الكوكه حمد اوكا / با عليوز وبر كتوز اولدن سوكا

ایمدی کل بونلر بو عهده ازره در … حق بولادا بی حساب رحمت ویا

آیتندن خود بو سوز معلوم اولا … کیم بلورسه معنی سین محکوم در

آکلدوکمی نیدوکین اول ای صفا … واسطه ایدی اورتدا اول مصطفا

واسطه تا اولمیجا اول حبیب … دکمدی حقدن بولادا بو نصیب

ایلدصان بو آیته ایدی اول رسول … حقی آندن کوردی بونلر شک دکل

یعنی کیم حق دوستنه دوست اولدیلر … لاجرم دوسته دوستلغنی بولدیلر

بنی بلو تک کیم دوست اولدن حق دوستنه … رحمت ایله هردم آنوک اوستنه

ومن اوی فی باغ عنده علیه … فتبوأ بیته الجنة بینهما

بو سوزه اول اونکشی طانق در … کیم بو ایشده هیچ شکل یوق

هرکه سودی تنکری نوک دوستلارنی … بی کمان اول کورسه آن دیدارینی

دوستلارین کورمک آنی کورمک اولور … دوستلاره ایرمک اوکا ایرمک اولور

شو کابنکزر کیم بولر کون کونه … کندویه بقمق اولور اول کندونه

کوره کیم کوزکو کوردوکی اول کوزکو در … الا آندا کوردوکی یوز کندودر

کوزکو سوز کندو یوزین کورمز بو کوز … کندو یوزندن خبر ویرمز بو کوز

کوزلره لبس یوزنی کوزکو کوسترور … اول کماندن کونکلی کوزکو قورتر

ایمدی کل بو کوز بقق بو معنی یا … کوزکو کیمدر انبیا و اولیا

صیقل اوردی بونلروک کونکلنه حق … حق نورین کورمک دلرسنک آندا بق

هرکیم آنی بقدی کوردی دوست یوزین … دوست یوزندن ایرمدی کندو کوزین

کوزکوسی خلقنک ولی کونکلی در … دوستلا دوست یوزنی اول کوسترر

المؤمن مرآة المؤمن

صدقله بق کل آکا کیم کوره سین … اشبو سوزوک معنسنه ایره سین

نته کیم پیغامبرم بقدی عمر … کورنه اقرار ایلدی اول شیر نر

ایتدی کوردی تنکری کونکلم کوزی … محکوم اولدی قالمدی آیدوق سوزی

هم ایشت بر نه دیدی اول بایزید … هر زمانکیم حقدن اولوردی مزید

ویردی کیم جبتم اچره یوق دورر … حقدن آیرق نسنه الا حق در

کیم حقی ایستر ایسه کلسون بکا … حق بنوم له در کلانک حقدن یکا

یعنی کیم بن کوزکوسی یم اول حقنک … آنی کورمک اچون بکا هردم بقنک

کیم کوره اینیز بنده اول دوست یوزنی … کوزکودن کورن کبی کندو اوزنی

هم رسولدن کلمشیدی بر حدیث … بلمیی بو معنی قالدی خبیث

ایتدی هرکوک شیخی یوغدر دینی یوق … یعنی یوزنی حقه باغلر دینی یوق

من لا شیخ له لا دین له

دین بو شیخ در کیم آنی باغلر حقا … باغلونو یکر بولور عمر بقا

يوخسه خود شيخي آنوك ابليس اولا
عاقبت جمله ايشي تلبيس اولا

يعني بو سوز معنيسي مرشد درر
خالقا ايلمانا كه خلقي جذب درر

مرشد اولماسا نه در عيبي اي يار
شولدرر كيم يولي قور نفسه اويار

نفس اكا شيطان دكلي كورسنكا
قومز آني وارمغا حقدن يكا

قوله تعالى ولا تتبع الهوى فيضلك عن سبيل الله

حضرتا مرشد درر ايلتن بزني
كر تو سوز در كر تو بيلكل بو سوزني

يارين انده بو لسان بللو بيان
حق تعالى قلدي قرآنده عيان

ايتدي يارين جمله خاص وعام ايله
اوقياوز بز بيره امام ايله

يوم ندعو كل اناس بامامهم الاية

يعني هر كيم كيمه اويدي تمام
آنو كله قوپسار اول والسلام

بلدي كوزي ايلدي كيم نتك كورك
دنياده بر ال آتك دوتمق كرك

سيز جماعة اول سيزه امام اولا
سيزه ارشاد ايليه دوغرو يولا

كسنوك كيم صنعتي ارشاد اولا
اوكا اويان لاجرم كيم شاد اولا

واي اكا كيم اويمدي بر اوليا
بولداش اولدي كنداوزندن آليا

دولت ايستي كسنه شولدر كيم اول
بر اولونك خدمتنده واردي يول

دوغرولقله دوتدي آنوك خدمتين
هيچ كمانسوز بولدي آنوك رحمتين

هر كه بو يول اهلنه قلدي وفا
جمله يول ايسندن اول بولدي وفا

خشنود آندن تنكرينوك پيغامبري
تا اوردنجا آنده جمله يول اري

يول الجنده قاموسي خشنود اولا
هيچ اريلمز اول وفا اوكدن سنوكا

هم دخي حق راضي اولا سكسزين
لايق اولا كورمكه اول دوست يوزين

عاشق چون حق
وفادار ايلدي

جمله يول اهلنيده
يار ايلدي

جان بو يوني اول وفاده باغلودر
يوركي اول عشق اودندن طغلودر

چون اولودن ال آتك دوتمشدرر
كونكلي آنده بركشب بتمشدرر

ديلمز هيچ آندن آيرو اولمغي
تن دلدي جاندن آيرو اولمغي

اي خدايا دوغرو يولدن ايرمغل
اول اولودن سن بزي آيرمغل

الداستان الثاني في العاشر

قالي اولكيم اشبو عالم خلقيني
قنده كورسه بلمك ايستر خلقيني

شاني ايستركيم بله كندا اوزيني
باشه ينله ايليود هر بزا ليشي

هر صورتنده خاصيت نه وار درر
اول خصيت بدله نه ايليش يار درر

خاصيت كه اوله كيم آنسوز اولا
صورته بكزر كيم اول جانسوز اولا

اشبو علمی استین کلسون بکا / شرح بوله ایدیم بر بر سنکا

آکلسون نه خاصیت کیم نه ایله / رونقی وار یادشون اولسا بله

ایمدی ایشت / بو حکایه نیدوکن

خاصیتلر هر بری / نیجه‌یدوکین

نه در اول کیم یادشون آنی کلمه / ضبطی یوق اولماسا اول آنده بله

خلق ایچنده خاصیت اون وار عیان / اون دقی یاد در آکا بللو بیان

اول اون اولمسا بو اون بی داد اولور / دادی یوق دک خلق ایچنده آد اولور

دیکله ایمدی هر بر بیوک آدنی / کیم بله سین آد ایچنده دادنی

اولی شولدر که / باشنده عقل اولا

باشلیا اول باش / لری دوغری یولا

یول ایچنده کوزی دیندن اول بچه / ایل ایچنده اول نیدرسه اول کچه

آدمی بو خلق ایچنده اول اولو / خلقی مطلق آدمی اول اولدرر

کیمده یوغسا اولور حیوان ضولو / کوکلی طولو حرص و کوزی اوچلو

آدمی بو عقلله جلدی حقی / آدمنک بو عقل ایله در رونقی

لیکن کرک کیم عقل اولا هر کیشده / کیم آنوکله هم دیه هم ایشده

عقلی وار الا دکل پرهیزکار / عقل کامللر آنی حیوان صیار

قنقی عاقل کیم آنوک پرهیزی یوق / آنک کناهی چوق قننده اوله چوق

کی خاصیت در بزه حقدن عقل / عقل قلدی هر نسنه حقدن نقل

الا پرهیز اولمسا بو عقل ایله / آدمی حیوانه بنکزر نقل ایله

بس کرکدر عقله پرهیز ایلمک / ایشی بلمک سوزی آندن سویلمک

پرهیز اولمازسا بو عقل ایدر جفا / عقلی بو پرهیز کتوردی رونقا

چون عقل بی پرهیز اولا تن بی / آدمی بی ضبط اولا حیوان کبی

خلقه ینه بر خاصیت وار درر / ینه بر نسنه آنوکله یاد درر

آنی لایق یار ایله یاد نه / دیکله ایمدی ایدیم کیم یادی نه

اول فضیلت در که خلقه حق ویرد / قاموللردن چوق آنی آرتق کورر

حرمت ایله اکا جمله خاص و عام / چاوی یوردر خلق ایچنده نیک نام

قننده وارسا یوقدر و کچک دلر / هپ ایشی دوزمک کسوب بچمک دلر

آدنو بودر اولو آدین دنیاده / عزت ایله اولو کچی اول آدده

آدی اولو خلق ایچنده قدری وار / اولمدق الا بو علم آنوکله یار

اولی فضیلت بو علم سوز قدری یوق / جانی آجیدر نه وار اولساجی طوق

علم ایله کلدی فضیلت رونقا / علم اولمازسا بلونک دوتمز بقا

بو فضیلت بی علم ایشده دکل / اولولار کورسه آنی قلماز قبول

قنق

بس فضیلت بر له علم اولسا کورک تنکری علمین اول کشی کورسه کرک
بو علم سوز اول فضیلت آلکو در اوزی کبی کوچه آدی اولکو در
هر فضیلت کیم اکا علم ایش اولا اول کشی قندیسه خیر اندیش اولا
اول فضیلت کیم علم دن یاری یوق آنجا بنکزر کیم آنونک باری یوق
معلوم اولدی کیم فضیلت علم ایله خوش بیاشور اوبحق علمی بله

یده واردر برخا صیت کیشده
شولدر اولکیم اولا قوة کیشده

بازوسنده قوت اولا معتبر ییني کورنه اوکا جمله خشک وتر
هر کونکله آز شورسا اختره سینه قندا اوغوشورسا لشکره
قوتیله باشه ایلته هر ایشی خیر وشر هر نه دوترسا اول کشی
آدینده قوت اولساخوش اولور الاشول وقتین که قورقو ایش اولور
قوتي جسمانیی محکم اولا اول زمان اول سانکه بر رستم اولا
تنکریدن قورقمق اولاچون یار اکا لاجرم یول بولمیا اعیار اوکا
قوته کیم یار اولا حق قورقوسی آنوکلیکیده نفسنک خار ضوسی
بوضد یار اولمازسا قورقو قوته تیز ایره نقص وخلل بو دولته
بر کورک قورقو اولا قوت ایله هر نه ایش اولسا اولا آنده بله

قورقونیز دوتمایه چون هر برنی ایمن اولا هر بر ایشده اول کشی
قورقوسونقوة بیراشماز مطلقا متقی قورقو بله ایندی حقا
هر که بونده دیر له قورقو ایله یارین آنده قورقودن ایمن اولا

اولدقی بتدی بو کز بر کورینه
خاصیت نه واردر بر صور بینه

شرح بر له بن دیم سن آنی کور ایل اچنده ایدی کل سلطانی کور
سلطنت بخوش خاصیت در ای یار حکمنه منقاد جمله ایل وشار
ایدشور الی صونسه هر ایشه مانع اولبلمسه ایتمز نشه
ایل لره ایدر الی صونمز ایکن سویلنور سوزلری دیمانه ایکن
سوبلنمزکن سویلنور سوزلری بقدین هر دم کورا در کوزلری
ایشلمزکن ایشلنور در ایش لری بیلور اول قول لوقده جمله ایشلی
خلقه دشوار ایسه آسان اوکا آنی آدایدر بو خلق سلطان اوکا
خوش نصیب در دنیاده شول سلطنت تنکری امری اولور اوکا قول قتنت
الا رحمت یولداش اولمازسا بله خاص وعام جمله قیله آندن کله
سلطنت اچون که رحمت ایش اولا بلکیم اول سلطان خیراندیش اولا
سلطنتده بس کرک رحمت بله کیم کمسه قلمیه آندن کله

بو خصوص ظالم اولور آدی آنوک	آخردن آجی اولور دادی آنوک
چون که سلطان خوش رحم دل اولمیا	بو ضعیفلر حالنی اول بلمیا
سلطنت بی رحمت اولسا ایش دکل	الله آنوک ایشنی قلماز قبول
شرح بو له اولدقی اولدی تمام	سلطنت نیمش ایشتدی خاص وعام
ایمدی بو کل بر	خاصیت کورینه
اولدقی نیمش	بکا بو صورینه
اول نسب در کیم بو خلقا وار درر	نیچه لر آنوک کله سر و بر درر
آته دن قالمشدر اول حرمت اکا	کیم آنی کورسه قلور خدمت اکا
قنده وارسا خلق آکا عزت قلور	بای و یخسل قاموسی آدین بلور
آته آدی در آنوک سرمایه سی	دینلکنده نقد و کنج و مایه سی
دینده بو دیلکه بیک ترک سبب	قنقدر شو کیم اولا اصل و نسب
آتدن قالمش اولا حرمت اوکا	قنده وارسا خوان اولا نعمت اکا
آته دوستی اوغلا میراث اولور	دکشر یلمز آیرغ اول شویله قالور
کشیه دولت درر اصل و نسب	الا شوکا کیم اولا اوندن ادب
اول نسب کیم بو ادبدن یادی یوق	رنجه بنکزر کیم آنوک تیماری یوق
چون نسبله بو ادب یولداش اولا	اول کشی لابد که خلقه باش اولا

بو خصوص اول بد بی ادب سوداي آکا	کولشور یخسول جمله بابي اکا
چون نسبله بو ادب یولداش دکل	اولولار کونکلی آنی قلماز قبول
خلق ایچنده آدی وار دکدادی یوق	سقفه بنکزر کیم آنوک بنیادی یوق
شرح بو له بو دقی	اولدی تمام
ینه وار در خا	مقام
	صیت بدخوش
تعریف ایلب اولدقی کلون دله	دیکله ایمدی نیچه درقلدن قله
شادلقدر اولکه کونکلی قیندورر	کلدرر نفسی وحبسی اویندورر
باغنی و بندنی جمله ششر	هیچ آکلماز دوست و دوشمن خیر و شر
حاصل اولور کوکله ذوق و فرح	ایله صانان کیم ایچدي یا رحمتدن قدح
عالمنک مالی ثمن آنوک کبی	بایه بنکزر جنبشی و ترتیبی
هیچ کورونمز دنیاده انسان اکا	بر درر سکبانله سلطان اوکا
جان کونکل طولو نشاط و شوق و ذوق	تو بدیا جاندن کلدی نغمه ذوق و شوق
آجی طویدي یخسول ایسه اولدي بایي	خلق آنی ایستر دوقنوب یل اویناي
شادي خوشند ایستر آنی مرد و زن	خوش اولور بر دم آنوکله جان و تن
الا شول تعیین که ایلده امن اولا	ذوق و شادي آل ویده جمله توقولا
ایمن اولا خلق و عدل و داد اولا	بایي و یخسول قیغودن آزاد اولا

بس امن شادي ايله يولداش كرك / بو امن در شادي اكينده ديرك

يوخسه شادي بي امن دورماز بقا / امن ايله كلدي بو شادي دونقا

چون يولداش دكل شادي ايله امن / قورقودن كمسه نيجه شادي قيله

امن ايله شادي دقي نيجيدوكي / شرح بيله معلوم اولدي نيدوكي

بو خاصيت وارنه بو دنياده / آني ذاتي بت ايشتكل اي دده

شولدر اولكيم دنيا مالي چوق اولا / بوتونن اولا اكني قدني طوق اولا

اولا اونده نقد وجنس وملك ومال / عيد اولا هر روز هفته ماه وسال

خلق اچنده مخلولا اول كشي / خلقدا آندك اوك كله هر بايشي

آدي بايي وكندو بللو اولا اول / قانونلردن اوله آندك يوزي بول

قنچه كيم صونسا نعمت ال ويره / صونه هر نسنه چون ال ايده

خلق اچنده اول اولا اشول كرتو بايي / نعمت آكا ال ويره ميل اوسكاي

دنياده بو مال نعمت خوش اولور / الا اشول وقت كيم سخاوت ايش اولور

فنتي بايد اكيم سخاوت اولميا / يارين آنده هيچ شفاعت بوليا

چون سخي در بايق اولدر كرتو بايي / بنده كيم اولميشدي حاتم طائي

يوخسه هر كسه كيم آدي بايي اولور / بي سخاوه بللو بيلو نيك واي اولور

فنتي بايد اكيم سخاوت اولميدي / شويله بيل كيم بو جهانه كلمدي

بس بلو كچو مردلكي بايلغه / ويرمدي اول پادشه دكه قولا

كي خاصيت در بو انكده كرم / اول كرم اهلي بلور بن نه ديرم

معلوم اولدي اولدقي نيجيدوكي / باي كيشيلرده سخاوت نيدوكي

ايمدي كل درويشلكي كور نيجه در / كيم بله سين بو حكايت نيته در

يعني درويشلك يوخسوللق در / بايلق وبكلك دكل قلق در

بو خاصيت در بقا رسنك اولدقي / قول كم بو قبول اوليا آكا زحقي

چونكه مال وملك واسباب اوليا / دنيا حقدا آكا محراب اوليا

كيمنده وارسا باغ وجفت وسيم وزر / لاجرم هر كون كونكل آني دوزر

چونكه دنيا اوليا آزاد اولور / كچه دنيا لذتندن ياد اولور

مصطفا الفقر فخري ديدي اول / فقر اچنده بولدي حقا دوغري يول

ايتدي درويشلك بنوم فخرم در / كيم مرادي پادشاهدن اوميدر

اولو خلعت در بو درويشلك آره / قانع اولورسا شونكا كيم حق ويره

چونكه قناعت درويشه همراه اولا / كوزده درويشلك كونكلده شاه اولا

چونكه درويش ايله قناعت ايشي دكل / اول قوتا الكن درر درويش دكل

پس قناعت درویشنک کی یایی در　　یوزین اول یوردرویشنک اول آری در

بو قناعت چون اولا درویش ایله　　درویش اولدرکیم اولا ایکسی بله

حق اطوار اول درویشنک سرمایسی　　جان الچنده نقد و گنج و مایه سی

چون کم درویشلک قناعتله تمام　　یولداش اولسا اولور اول عالی مقام

ایدی کل بر کور　　که بو بکلک دقی

بی تواضع نیجه　　درعلین اوقی

اولو بخشایش درر بکلک اره　　خاصه کیم اول بکلکی تنکری ویره

دولتی محکم اولا حکمی روان　　اوکا یوز دوتیش اولا دور زمان

کوجی یتدکجه ایشی ایشله مکه　　ایشلیه و دوتمیه هیچ اکمکه

دیکلیه لوسوزنی نه دیر ایسه　　قیلنالو حکمنه نیدر ایسه

خاص و عامله بیلشه اول یادکن　　قول کبی اولا خلق اکا آزاد ایکن

دنیا اهلنده بو بکلک خوش اولور　　الا شول وقت کیم تواضع ایش اولور

قنقی بکده کیم تواضع اولمیا　　اولولار آنوندن آلقش آلمیا

اولولغله چون کبر یولداش اولا　　نیجه مسکین باغری آندن باش اولا

بو تواضع قنده کیم اولسا تمام　　اولور اکا جمله کونکل لو مقام

پس اولولغله تواضع یاردشور　　اولولر کونکل یوزین اولدرکه بور

اولو شولدرکیم اولا صاحب قبول　　نیجه منصبده اولورسه غم دکل

عالم اولا شیخ اولا کر بک اولا　　یعنی شولدرکیم بو خلقدن بک اولا

چون تواضع اولا آنوکله بله　　هیچ کمانسز حق اکا رحمت قله

اولولغه بو تواضع نیدوکی　　معلوم اولدی اولدقی نیجیدوکی

ایدی کل بر جهدکی　　کور توفیقله

بیرکیاجک نه او　　لو ایکیسی بله

جهد قلمغ اولو خصلت در اره　　جهد ایله ارنر نیه صونسا ایده

جهد له ایردی ارنلر مقصوده　　جهد بول بولدی قرو ده وصوده

قوله تعالی والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا

جهد ایله ایردی ارنلر منزله　　جهد له کیردی کیرنلر محفله

جهدکی سرمایه در یول وارنه　　بقسنکا شول یوزا اوزب یالوارنه

اجتهاد ایلنک دیدی الله قولا　　مالکوزله نفسکوز ایکسی بله

قوله تعالی یجاهدون فی سبیل الله الآیة

حق یولنده خوشدرر جهد ایلمک　　دورشوک کیم هیچ یاووارمز امک

خوشدرر جهد ایلمک حقدن اکا　　الا توفیق ایرجک حقدن آکا

جهد الچنده توفیق اولسا یارشور　　هر نیه کیم اوزنورسه ایرشور

قنده بی توفیق اولورسا اجتهاد — ایشلینده فاسد اولور اعتقاد

زیرا دوتدوق ایشی باشه ایلتمس — لیس بوکز منکر اولور اول هیچ کس

تنکری سوزنم دوتلدی دیب ایلنور — کونکلی انکار ایتسکنده دو لنور

لیس اولا بوجهد ایله توفیق اولا — کیم کانی کبده ایش تحقیق اولا

اجتهادی کونین آرتادقی — آرتیا هیچ ایستیه هردم حقی

قول لره حق روزی قلسه اجتهاد — اجتهاد وتوفیق پاک اعتقاد

اوش تمام اولدی اول اون نسنه تام — شرح وتقریر اولدی بیلدی خاص وعام

بلدی لرکیم عقل اولورسرمایه در — الا بی پرهیز کنده مایه در

هم فضیلت اولوخصلت در آره — الا شول وقت کیم اکا علم اولور

هم دقی قوت اولوجوهر درر — الا بی ترس ایله بیل بوخواز درر

سلطنت له بوجهان آراسته در — لیک بی رحمت زعیت یاسده در

خلق ایچنده اولوخصلت در نسب — بیولداش اولورسا اوکا کوچک ادب

شادلیق بیاشوراش ایلسه — بی امن کمسه نجه شادی قلسه

کشی خوشدر بای اولا فانی چوق — بی سخاوة بی یوق نه قدری

ودرویش اولدر دنیا اکا ایش دکل — بی قناعة اولدقی درویش دکل

خلق ایچنده اولولق خوش رنک اولور — بی توضع بیلکی یولق تنک اولور

کی عطا درجهند لک حقدن قولا — ایشه کلمز جونکه بی توفیق اولا

اشبو اون نوک — رونقی شول اونله

خوش بیاشور — نته کیم ارطونله

خلقله دربوجهانوک رونقی — خلقله دررونقی خلقنک دخی

خلق یاوز اولسه جهان بی ضبط اولور — خلق یاوز اولسا بوخلق ایشدا قالور

خلقی خلقندن بیاور لربند وکین — خلقی ایدریاوزین وکیدوکین

هرنه خصلت کیم بوخلقده وار اولا — هرهنر اکا کرک کیم یار اولا

اول خاصیت بوهنرله بارشا — نه دوتسا اول کشی ایله باشا

هرایشه کیم بعد بوخلقی ایش دکل — ایشلنور اول ایش ولیکن ایش دکل

بیلسه سوزمعنیسی دکدی تمام — اون هنر ضبط کلدی اون مقام

بوهنرسیز اول مقام لر الو در — خلق ایچنده کیم آدی اولو در

عاشقنک حقدن — تمناسی مدام

شولدررکیم نصب — ولا اول اون مقام

اول هنر اول اوتیله هم یار اولا — هم دینه هم دنیایه معمار اولا

خشنود اولا اولولار کونکلی مکر — اول سبب دن ایریشه رحمت نظر

اولولار محفلینه لایق اولا — جانی کونکلی بیرکه طوغری اولا

ای خدا یا توفقتنگ آیه مغل … دنیا آخر طغ و بولذن ایه مغل

الداستان الثالث فی العاشر

بینه بولدم خلق اچنده اون کشی … کیم بولارده تنکری سوزی اون ایشی

اول سبیدن یاداولور حقدا بولا … آیه ور حقدن بولاری اول خدا

بو بلری اول خدا ایدور منبرله … هم قوماز کیم کیرله هر محفله

دنیاده دیه لک لری بی داد اولور … یارین اول حق حضرتندن یاد اولور

شخص کند و حالدر یاد ایلین … کرچه حق در قولی آزاد ایلین

حالیا دیه لک سبیدر شک دکل … دیه لکیله اولدی هر کیشی قبول

دیه لکی سوردی بهشتدن آدمی … دیه لکیله بو لسا رهم اول دمی

دیه لکی ایندردی کوکدن ابلیسی … قلدی لعنت آنی اول چرکین خوسی

نه کیم الشدسنک بولاسین دیب جلیل … ایندریبدر بیزه آیات و دلیل

دیه لک ازره ترتیب اولمشدر بشر … دیه لکندن واقع اولور خیر و شر

ونیده دیه لک نه در ایدم سنکا … دوقه قولاغوک بردم اوضه بیداً ا

بیر یوزنده دیرلو دیرلو خلق اوکش … خلق اکش هم خلق اچنده خلق

الا اون درلو خلایق خلقنی … ایدی سروا خلقی برله خلقنی

که اول اون خلقده اول اون خلق بولنی … تنکری رحمت قلمیا اول قولنی

ایشدا ایدی کمدرر اول اون کشی … کیم بولرده تنکری سوزی اون ایشی

بیری شول بایدر کیم مالی چوق … مالی چوق لیکن بخیلدر خیری یوق

بای کشیده بخیل بولق خبیث … واردر آخر بو سوزه طانق حدیث

ایتدی پیغامبر بخیل لرحالنی … یارین آندا تولسار اصحالنی

کیم بخیل لر اوچماغا کیرمایسر … زاهد اولورسه دخی کورمایسر

البخیل لا یدخل الجنة ولو کان زاهدا

بسی بلونک کیم بای کشی اولسا بخیل … سوزنی آنوک دیه لکنی اول جلیل

بای کشی بخل ایله اولدی خسیس … کرکیونسه نفسنه یوز بینک نفیس

بای کشی نفسنده بخلنک رنکی یوق … ایله سان کیم بو جهودر مالی چوق

بای کشی جومرد لغا لایق دورر … آنی الله سودوکی لایق دورر

بایی بلدوک ایدی … کور بخسول دخی

نیجه دور حالن ا … ایشت علمن اوقی

ایشدیجک حالنی دا اکا یه سیتن … کیمی سوز اول چلب اکا یه سیتن

شولدر اولکیم آدی بخسول کندو قول … قول ایکن بخسول ایکن شو یله فضول

قوللغا بخسول لغا باقماز کوزی … شول فضول لق تحتنه آغمش اوزی

کوجی یتمز ایشلری دوتمق دلر / کندا اوزندن اولیٔ اوتمق دلر
تنکری سومز بو تلنجاو قوللری / الا ارتق شول فضول بخسول لری
بس بلوک بخسول کشی اولسا فضول / الله انوک قوللوغین قلماز قبول
بخسولوک کونکلی کدک محکوم اولا / ادی ظالم اولمیا مظلوم اولا
کیم اکا رحمت قله اول پادشاه / عفو اولا قیلالر ایسه یوز بینک کناه

بر دقیقه در که حق سومز انی
سیمه کلسه خوار اولور جسمی جانی

اول طمعدر کیم بیراشماز قاموییا / قاموسی اول ایلته سیدر طاموییا
بو طمعلر قامو قوللر نجس اولور / الا علم اهلنده ارتق نقص اولور
عزتن عالملروک اولدر بوزن / عالم ایکن ادنی ایلر اوزن
بو عالملرده طمع بی ضبط اولور / انوکیله جمله ایشی خبط اولور
تنکری سومز عالمی بو خلق ایله / چون مناسب اولدی جمله خلقله
بس عالملرده کرکدر شول ورع / کیم اولالر بی توقع بی طمع
ایله اولن عالم اهل الله اولور / مقصودی و معبودی الله اولور
عالمنک بلدوک ندن ایمش رونقی / اشتد ایمدی خلق الچنده بر دقی
بو در اولکیم تنکری سومز اول ایشی / بولمیا رحمت اول ایش ایتن کشی

شولدر اولکیم عورة اولسا بی حیا / اونی چقسا هرکون انوک اوبیا
بای و بخسول کوربن اوتانمیا / اوتنوب اول کندو ادین صیانمیا
تنکری سومز بو خولو عورتلری / اولدر اخر تنکرینوک افتلری
اول قلنج خود قامویا لایق دکل / حق انی سومک لکه بایق دکل
الا اول عورة کیم انوک اودی یوق / ایله بل کیم بر اینکدر سودی یوق
بس یراشور بو زصویی عورة لره / اوچمغا اول عورة اردن ایلک کیره
قنقی عورة کیم اولا یوزی صولو / کوجک اولدر چون اولا کوجک خولو
راضی اوندن حق و رسول خشنود اولا / عاقبت انوک ایشی محمود اولا

اولدقی بندی بوکز بر کوربنه
قنقی خود در تنکری سومز صورینه

تنکری سومز قنقی خود در انی کور / الدی کل بر دنیاده سلطانی کور
قنقی سلطانده کر حدة وار اولا / خاص و عام اندن قمو قورقار اولا
اولمیا هیچ کمسنه اوندن امین / حدتندن قوبه هردم کبر و کین
یعنی حدة تیز بوشه تیز قاقیا / صورمدین خلقی قیره هم طوقیا
بل کیم انی تنکری سومز مطلقا / عمری از و دوتمیا ملکی بقا
سلطان اولدر کیم انوک علمی اولا / عقلی صبری شفقتی حلمی اولا

بس ایده حقدن اکا هر دم مَدَد   رحمته یولداش اولا اول تا ابد
اولدقی اوش معلوم اولدی نیدوکی   ایویا وز دیدلکی نیجیدوکی

تنکری سومز بود   قی دیدلک نه در
دکله ایمدی کیم ا   ول دقی کیم نته در

شولدر اولکیم بی دل اولا غازلر   آلطونلق بیته یوکروک تازلر
یعنی بی دل یورکی قورقاق اولا   اول سببدن یالی آلچاق اولا
آرکونده کونکلی یانه یاغیدن   اوشنجادان و قورقادن قیغدن
غازنوک نفسنده شولدر ضارضوسی   کیم اولادین دشمندن قورقوسی
تنکری سومز غازلرده ضارضولی   یعنی کیم یاغی کوننده قورضولی
غازی اولدر یارین اول غرضه کجه   آنوک آتی طوزنه حق آند ایچه

قوله تعالى والعاديات ضبحا

آیدوغی طوتلقجدر غازی دکول   حق قتنده اولمیا نازی قبول

چونکه بلدوک   غازلر احوالنی
کل بزا ایشت   ایمدی زاهد حالنی

دیدلکین زاهدلروک کونیجه در   کیم بله سین بو حکایت نیته در
زهد و طاعه خوش یا اشق درقولا   قول کرک کیم دوردوین قوللق قلا

زاهد و عابد شنو کله اولدی لار   کیم حقا دونوکون عبادة قلدیلار
خوشدر اول قولکیم آنوک زهدی اولا   الا زاهد بلمه چون عجبی اولا
زاهده عجب ایلمک لایق دکل   عجبله زاهدلکی بایق دکل
قنقی زاهدکیم آنوک عجبی اولا   سانمون کیم تنکریدن رحمت بولا
کبری اولن قولدی سومز جلب   ابلسه کبر ایلمک اولدی سبب
شویله عزتده ایکن اولدی ذلیل   زهدی کتدی اولدی اول خوار و خجیل
زاهده بس بو تواضع اولساحال   زهدی کرچک یدوکی لقمه حلال
رحمتینه تنکرینوک لایق در اول   اجمغا کرمک لکا بایق در اول

اوش بلندی اول   زاهدلر دیدلکی
ایمدی کل کورلو   م نیجیمش پیرلکی

پیرلک اوختنده نه سومز جلیل   نیجه دیدلک له اولور پیرلر ذلیل
شولدر اولکیم پیرلک اوختنده کشی   اوله جمله دیدلکی فاسق ایشی
دونوکون فاسقلر ایولداش اولا   اوکاشول فاسقلر ایستی آش اولا
کونکلی جانی بونلروک فاسق اولا   معروف اولا خلق آنی فاسق بله
تنکری سومز قوجلقده اول ایشی   رحمته لایق دکلدر اول کشی
پیر فاسق رحمته لایق دکل   اولیا حق حضرتنده اول قبول

بس کرک دور پیرلره صدق وصفا / زهد وطاعة توبه وعهد و وفا

خوش بو ایشو ر پیرلک اوختنده اره / کیم جهاندن کونکلنی کلّی دیه

قوجلق وقتنده دیبلک نیدوکین / ایدسین ویا وزن نیچید وکین

هم قولقلی دیکلدی هم کوردی کوز / معلوم اولدی آکلیانه دکدی سوز

تنکری سوزی بر د… قی دیبلک نه در

ایدیم بر آ…ی … داقی نیچه در

شولدر اولکیم اهل خیراة اوله اُر / خیره خرج اولا الندە خشک وتر

هم زکاتنی ویرسه اول هم عشرینی / یعنی کیم دوتملغچون حق امرینی

وقف نوادراز ایلی اولسا نقد و جنس / شاکر اولسه هردم آندن جملهٔ انس

اشبو ایشلو کشیده اولسا ریا / اول ریا ایش لایق اولمان تنکریا

تنکری چون ایشده ریا لایق دکل / اول ریالو خیری حق قلمز قبول

قنقی ایشده کیم ریا وار اول جلیل / سوزینده ابو ریا یولق ذلیل

بس کرک خیراتله اخلاص اولا / اول ایش ایسی حق قتنده خاص اولا

خلق ایچون نیا آدا ایچون ایشلسه میا / دعوی اینلبس ایشنی سویلیه میا

هرکه خیراة ایلیه اخلاص ایله / هیچ کمانسز حق اکا رحمت قله

معلوم اولدی اولداقی کل بر بیتنه / تنکری سوزی ایشی نه در بربول بینه

قنقی ایشدر کیم چلب یونس آنی / بیلیغاز اول ایشی ایشلا یینی

شولدر اولکیم بر کشی صالح اولا / یا بیله صالح دیو آدی ایلنه

قنده کیم بودل آنوک آدین آکا / هر دصالح دیبه جمله خلق اوکا

معلوم قامو یا صالح … لغ / معروف اولا زهد وطاعة قلدوغی

اشبو ایش ایتی یلان سوز سویلنه / کیچکی قوب اول یلان ایش صو…لنه

تنکری سوز بللو بیلوک اول ایشی / تنکریا لایق دکلدر اول کیشی

هردصالحده یلان نوز او لمیا / کر اولورسا حضرتا خوش کلمیا

بس کرک کیم سوزنی کوچک سوز اولا / هر بر اعضا بی آنوک بر کوز اولا

سوزی نیشو یلدسو یلیه کیم ایلوشاد / ایشدیجک فیله جمله اعتبار

بس آنوک صالح لغی بایق اولا / اول کمانسز حضرتا لایق اولا

…ا عیش تمام ایتدو… ک اول اون درلو ایشی

کیم بیا تمام ایتله … ایجک اون کیشی

بلمدوکیم منه ایدیم آد سنی / کیم بلمسین نتن بو سوزنک دادینی

بیری بابلده بخیل لق در عیان / کوزدیه احمق یوزن بللو بیان

بیری یخشولده فضولق در بلوک / هیچ کونکل لرده بیری یوقدر بلوک

بیری عالمده طمع در شکسوزین / خلقه ایشمدر مین اولدر سبوزین

ببي شول ... اوسوزلق آندن اولور جمله قيمت سوزلكي
ببي سلطانلرده شول تيز قاقمق نيجه تخي اول سببدن يقدي حق
ببي شول كيم غازيلوك قورقاجي اول سببدن اولور اول اردا كجي
بيري شول زاهدلروك حجبي دورر اول سببدن يولني شيطان اورر
ببي شول پيلكدكي فسق وفجور اول سببدن كوريميه حور وقصور
بيري شول خيراتي اهلنده ريا اول سببدن اميره مز اول تنكريا
ببي صالحلر يلان سوز سويلمك اولدر آخر كندواوزينه خار ايلمك
اشبولدر ايتدوكم اول اون كشي ضار اولور ايشلرسه بونلري اون ايشي
اوني كي اول اون اشوك عكسيندر دنيا آخر لايق اولا رحمتنه
شرح بيله اشبو سوز اولدي تمام معلوم اولدي نيدوكي اول اون مقام
ايش بلندي اركرك كيم ايشليه اشبو سوزي جان اچندن دكليه
آچيخ اولاجان قولاغي سوزه ديه ايشيدجك معنى قادشو قبيه
جان كوزيله كوره بو معني يوزن قيمت ايليه اوك دوتا معني سوزن
كوز قولق ايشيدر كورر بيلنسه جان كوكل آكلر بو لور بو معني
كوز اچنده بر قولق وار ايشيدر عبرة آلمق آنن آنوك ايشي در
حكمتي معني اول كوز كورور
هم قولقده كيزلو بر كوز وار دورر عبرة آلمق آنن اوكا بار دورر

قنق كوزده كيم قولاق اچلمديي علم وعبرة نيدوكين اول بلمديي
قنق قولق كيم آنوك يوق در كوزي اولمدي معلوم اوكا معني يوزي
كوردن ايش قامو سي عبرت دورر سويلنن سوز قامو سي حكمت دورر
اركرك كيم هم كوزه هم ايشيده كوردوكي ايشتدوكيله ايش ايده
عاشق چون ويردي بو علمي جليل
قنده وارسا علم اكا اولدي دليل
بس حقيقت آكا فرض اولدي كيم اول دوستلره ايده كه بو در طوغري يول
دعوة ايده دوستدي طوغري يولا كيم قيمت وارسا بولداش اولا
اي خدايا دوغري يولدن ايرمغيل خاصلو كدن سن بني آيرمغيل

الداستان الرابع في العاشر

بنه بولدم كندواوزمده بر كتاب دكمه بر باب اژده قلدم جان فدي
عالم اچره نه كه وارسا سوز وايش اول كتابده يازلودر اون ورلو باب
هر بر ندن بيك دكر لذت بيكا دكمسندن آلدي جانم بيك غدي
جانمي هر دم قوغوقلي اول كريم اوقدم اول اون مقام ده يازوقيش
اشبو اونضان نعمتيده اول رحيم ايرشورايلتوربني صقدن بيكا

جانم اول خداندن همیشه داد الور … جانما اول داد بهردم زاد اولور

شاکرم بن بو کتابوک علمنه … دکله ایدی کندو نیمش علمنه

دنیا مکتب خانه در جمله قوله … قول کورک کیم بونده حق علمن بله

علم و عبرت حکمت و اسرار و راز … مکر و حیله زرق و انکار و مجاز

هر بر بیوک حرفی بونده یازلودر … معنی اول حرف ایچنده کیزلودر

هر که بونده کلدی اکا ویردی حق … حالو حالنجا بو مکتبده سبق

کوردیلر و بلدیلر او کوندلر … ییدیلر و ایچدلر و قندیلر

چونکه نوبت دکدی کلدم بن دخی … ایستدم اوستادی بولدم بن دخی

کوردم اولر جمله علمی بلدورن … علم ایچنده آغلدان و کولدرن

بن دخی بو علمی بلمک دیلدوم … یعنی بر نسنه دلردم بیله دم

کیم آنی دل اولمیایدی سویلمش … خلق ایچنده شرح و تقریر ایلمش

اول علمدن ایرشیدی جانه داد … ایدی کورنتدی بنوم له اوستاد

بر کتاب آچدی بو کز بندن یکا … ایتدی اوقی اشبونی اوکدا سوکا

اوکرنورسنک سکا طپدر بو کتاب … بو کتابده یازلودر اون درلو باب

دکه بر بابنده واردر بینک ورق … یازلودر هر بر ورقده بینک سبق

کر بو علمی او قیاسین سن تمام … سنکا شاکرد اوله جمله خاص عام

هم بو علمنک معنیسندن آیازورش … جانوکا ایره غذیا و پرورش

بو اشارة ایدی چون حقدن بکا … بولمی دوتدم بو کز حقدن یکا

مشغول اولدم اول کتابوک علمنه … ایشد ایمدی کندو نه در علمنه

کوردم اولمش کندو نفسم بر کتاب … اعضالر یازلودر آنده باب باب

باب اول اوش … قولق کیم ایشدر

بو اشتمک جمله آ … نوک ایشی در

جانما اول باب ایچندن درلو اون … نعمت اولپ ایرشیدر دونو کون

درلو علم و درلو حکمت درلو سوز … درلو درلو صوت و نغمه ساز و سوز

درلو درلو داستان و درلو آد … هر بر یندن جان آلور بر درلو داد

هم سیاست هم نوازش هم نواخت … هم خطاب و هم عتاب و نرم و سخت

بو قولق بابنده یازلو حرف حرف … حرف ایچنده معنی اولور جانه صرف

[illegible] … [illegible]

چون قولق بابنده ایش اولدی تمام … جانما بوکز بو کوزه اولدی مقام

بو کتابوک کوزنـ … ایکنجی بابی در

کوردوکی جمله … آنوک اسبابی در

جانم اول اسبابله بابی اولدی اوش … ایله صانکیم حاتم طایی اولدی اوش

زي تنعم زي تفرج زي عطا كيم بو كوزدن عالم ازره جان بقا
كوره درلو درلو عالم نقشني كوتره اول نقش ايچنده بخشني
جا لي جانم كلدي اول جان بابنه اوغردم اول اولولار اسبابنه
چرخي كوردم چرخ ايچنده بي دونر دونده كنجه كسترور درلو هنر
كوكي كوردم طبطلو قدرت درر يري كوردم دبدزي نعمت درر
كوردم آيدن كوندن آري كوكلر تنكريدن خلعت دوتا كلمش بولر
هر بيري بر آيت رحمت درر هم غذي درجانه هم خلعت درر
كوردم آچلمش چچكلر رنك و رنك درلو درلو خلق و درلو چوب و سنك
هر برنده بونجه درلو معنيلار كوزدن اولور جانا هردم نثار

[illegible]

كوندركي معني تمام اوقندي چون جانه منزل اولدي بوكز بو بزدون
بو بو بو بندر بونده اول اوچنجي باب
معني اوشن اندره د قي آچدي نقاب
درلو درلو خوش بيتيلر كلدي اوش بو بوبندن جانا اوش اولدي كوش
خوش بيتيلر چو قدرا لا آيغو سي شولدر اولكيم اولا الله سي
شول نفس كيم اوليالردن كلور حق بيسين بو بو دون آندن آلور

سن دوتي جان بورني دوتغيل اوكا كيم كله هم اول بني حقدن بنكا
بل كه جان بر قوش درر تن بر قفس دمكه بر ساعتده جانم بينك نفس
تنكريدن آلور ويرر هم تنكريا حق خدايي دربي دريغ و بي ريا
هر نفس كيم تنكريدن جانه كلور بو تنه ويرليك و جانه جان كلور

[illegible]

چونكه بو علمي بوروان باينده جان اوقودي بلدي عيان ايدر عيان
بوكز آغز بابنه قلدي نظر كيم آنده دقي نه معني وار
ذيه كيم وورديجي با ب آغز درر
معنين بلمك آنوك جايز درر
معني شولدركيم حلال و هم حرام ايرشيدر جانه آغزدن مدام
يعني آغزدن كلور جمله غذي هر غذي يدن معلوم اولور بر نذي
بر نذي دن بينك معاني جانبا معلوم اولدي جان فدا و رهنما
دبلوم آنوك معلوماتندن سوز كلدي ضمني معني بيان قلدي بنه
علم ايچنده بلبل اولب اوتدوكي اول اثر دندر حقي ذكر ايتدوكي
بو ذكرله اول معاني لذتي هردم اولور جانه رحمة شربتي

حظن آلدی جان نجه آغزدن دقی　　ایدی بو کز کلی بو آل علن اوقی

بو کتابوک اُ[illegible]　　بشنجی بابی در

الده اوینز هرکه　　خاکی آبی در

آلت اولدر العفاو ونیه نکه　　جانه هم معنی کرک آندن ذکه

شولدر الکیم دادو استاد آنده در　　ایش الده لیک دادی جانده در

جانم ال بابندن اوقور معنی ار　　آلکیانه الده اولو معنی وار

قنقی ال کیم آنده ایش ایشلمدی　　جانی معنی شربتندن قانمدی

شمل زکاتی صدقه الدر ویرن　　دوشمنی کوشدمکه الدر ایرن

الدر آخر کیم کلور آندن عطا　　ظاهر اولور هم ثواب وهم خطا

خلق آنی یا بخل ویا احسان اوقور　　قاموسینوک معنی جان اوقور

هر بر ایش کیم ایشلنور بر آدی وار　　آد الجنده کیزلو نوزینک دادی وار

چونکه جانم اوقدی ال معنیسین　　کلدی ایا بو کز کیم کوره آیق ضوسین

ییده کیم آلتنجی باب　　آیق دورر

هم بو باب ده کیزلو　　معنی چوق دورر

کلدی جانم بو ایق علن اوقور　　معنیسی بنک بلیک وحرفی بیز بیر

کوردکم

کوردکیم بو صورتا آندر آیق　　ایدی کل سن بو علمدن آل سبق

کور بو آیقدن نجه ایشلدقد یار　　نیجه لر بو آیغی یا توب اوپار

ایاغ ایلتور مسجده مؤمن لری　　کیم آنده کلد قایم اولوردین لری

ایاغ ازره بینوبن بو خاص وعام　　حضرتا قارشو دورب دوتدی قیام

هر بر ایش کیم بو ایقدن ایشلنور　　اول ایشه البته معنی ایستنور

اوقدی چون اعضالر بابن بو جان　　هر بر ینوک معنیسین بلدی عیان

کلدی بو کز کیم بو نفس بابن بله　　اوقیه معنیسنی بر بر دیه

بو کتابده نفس در　　یدنجی باب

یازلودر آنده اول　　هم عتاب

هم کناه هم توبه آنده یازلو در　　علمی ظاهر لیک معنی کیزلو در

کلدی جانم اوقدی نفس بابنی　　بلا بلدی نیدوکی کفری دینی

کوردم آنده کفرودین یازلو دورر　　حرف الجنده معنی کیزلو دورر

ایکی حرفدر نفس الجنده کفر دین　　حرفنی دیکله وآکلا معنیسین

بو ایکی دن ایکی معنی آچلور　　فسق وطاعت خلقه آندن ساچلور

طاعتندن تنکری سومک طوغار　　کوتورر تشخص آلوزعو شه آغار

شرک و انکار اول فساددن بتر — مجرم ایلر نفسی کافردن بیتر

اشبو علمنک کیم بو ذلده آدی وار — جان ایچنده بیر نوک بینک دادی وار

چونکه بلدی جان بو نفس بابن تمام — عقل کلدی اوش بو کز دوتدی مقام

بونده اول سکزنجی — باب اولدی عقل

ایدیم آندن دقی — بیر قچ نقل

کلدی عقلم اوغردی فکر اوینه — کیردی یولوم اوغردی بکی اوینه

فکر ایچنده کوکلدی کندم تمام — معلوم اولدی هر مقیم و هر مقام

کوردم کلدی هر مقامده هر بر ایش — یرده کوکده دوننو کندز یازو قیش

چونکه فکرم ایردی کوکده یلدوزه — عقلم ایدر اشبو ایشی کیم دوزه

کیم اولا کیم کوکده آی کون یوروده — کیم اولا کیم یرده دون کون دوروده

اشبو حکمت بیله ایوان کیم دوتا — اشبو صنعت بیله سیوان کیم دوتا

کیم اولا کیم قارو یغمور یاغدورا — کیم اولا کیم ایندورا و آغدورا

کیم دونه ارمقلروک بو بیله یورین — طغلروک کیم برکده بویله اولرین

صولری بر دکینزه کیم دیرشوره — دیرشوربن نیلیه قنجا سوره

بونجه درلو نعمتی کیم بیتوره — بونجه خلقه بیدوره و بیتره

بونجه درلو دل لری کیم دربلن — بونجه حاجتلر روا کیم در قلن

اشبو ایشلی کندوزندن اولمدی — هم دقی بو خلق الندن کلمدی

پس بو صنعوک صانعی وار حقدر اول — جمله ایشده حاکم و مطلق در اول

چون بو علمی اول عقل بابنده جان — اوقدی بلدی عیان اندر عیان

بلدی الله وارلغین و اولدی شاد — بو بلودن آلدی جان بینک درلو داد

اوقدم چون عقل بابنده شونی — بو بلو اولدی بکا رحمت خوانی

اوقدم اوش اول عقل بابن دقی — چونکیم آنی اوقدم بولدوم حقی

کلدی جان بو کز بو کونکل بابنه — یعنی کیم ایرمک دلر اصحابنه

بونده اول طقوز — نجی باب اولدی کونکل

ایدیا کل بو کز بو با — بده معنی بول

نیجه درلو آرزو بیله دردو آه — کیم بو کونکله قومش در پادشاه

نیجه میل و نیجه شفقت کیم قلور — بو کونکلرده نه واردر کیم بلور

حالی کلدم کونکله کیردم بو کز — اول کونکل علمین دقی بلدم بو کز

کوردم آنده بر جهان کیم اول جهان — بی نظیر و بی نهایت بی نشان

نه آشوب وار اول جهانده نه کچی — آنده نه حرکت و جنبش نه سکوت

هیچ بلورمی بیر وکوک وغوب وشرق | جمله اولمش اول دکیزده مات وغرق

اشبو وارلق اولمش آنده محو مات | قایم اول ذاتیله دایم اول صفات

آدو کرانلر چون اکا کوکل دیدی | یعنی کیم طاردا ولمغل کیبک اول ددی

آنده ملک و پادشهلق بی حساب | کورنودر اول دوست دیداری بی حجاب

حاضر آنده اولیا و انبیا | قیغوشور هردم بزه کیم زو بیا

چونکه جانم اوقدی بو معنیٔ | آلدی اول معنی الچندن خوش بیٔ

دوتدی دادو دوتدی دولت بولدی حق | ییدی اول خوانداتی وحقه دوتدی یون

جان دوربدر حقه قرشو بی حجاب | جان الچنده معنی خوانی بی حجاب

باب عشق

چون کوکل بلکی بکا اولدی تمام | معلوم اولدی اول کوکل علمی تمام

بو کتابوک عشق | اونیجی بابی بودر

شول عاشقلر جاننو | زک بحرا بی ندر

کلدی اول محو ابه جان قلدی سجود | بی قیام وبی رکوع وبی وجود

کوردی آندن جمله عاشق جان بونی | سجده یه اورمش او نقش کندوزین

قامو وارلق اولمش منزلده مات | یا نه وارمش جسم وجان وعقل وذات

چونکیم ایردم بندقی اول منزله | اولنده نیجه اولدوغم کلمزدیله

کلدی

کلدی باکا اول عاشقلر پیشه سی | کتدی بندن کفر ودین اندیشه سی

کوردم اول معشوق بی همتا یوزینی | آنی کوردن اونودرمش کندوزینی

کلدی اول لذة بنی محو ایلدی | جمله درلو علمیمی سهو ایلدی

وارلغم صرف اولدی جمله اول حقا | کتدی بنلک قالدی اول حی وبقا

سویلین اول اولدی جمله سوز آنک | کورین اول اولدی کوردن کوز آنک

ایشدن اول اولدی جمله ایشلری | آنده ایشلر ایشی جمله ایش ایدی

چونکیم اشبو علم عشق بابنده جان | اوقدی بی حرف وصوت وبی زبان

آکلدی ایش نیدوکنی اولدی شاد | بو غنیمت لذتدن آلدی داد

تمام شدی بابها

اوش تمام اولدی اول اون بابوک سوزی | خاک وباد وآتش وآبوک سوزی

اعضالرده نه که واقع اولدی سا | عقل وکوکل جان وتن نه قلدی سا

عرض قلدی بن بریسی | نیدوکین

معلوم اولدی فوق | وطاعة کوروخین

اولدی اول اون باب اوش اول اون مقام | کلدی عشق بابنده ختم اولدی تمام

سیرم ایدی حضرتا و دوتدی جد | کتدی وارلق قاتو قالدی اول احد

جان الچندن علم آچلیق بو بیلدور | اشبو سوزی کندو جاهلوم سویلدی دیر

کیمسه‌دن اوکرندوم بن بو سوزی   لیکن کورر آخر کیموک آچوغسه کوزی
بس کتابدر صورتی هر کیشنوک   علمی آنده یازلو دررر هر ایشنوک
آنی یاوز حرف حرف یازلو دررر   حرف ایچنده معنی کیزلو دررر
کوز کرک کیم کوره کونکل آکلیا   آندن آیدوق نسنیه آکلیا
کندو اوزنده بوله نه ایسترایسه   کندودن داشرا دکل نه وارایسه
چونکه کندو کندو اوزین بلدی کشی   کندودن بتدی آنوک جمله ایشی
هرکه بلدی کندو اوزین بلدی حقی   بتسون اول نه ایسته‌سون آیقدقی

بوکتابوک علمی طا   پدر عاشقا
ساجسون اول نقدی   بوجمله عاشقا

جمله عاشق یابیسون بو نقد ایله   نقد ایشی بلکل که بتمز عقد ایله
نقد ایله بتدی بتن ایش دنیاده   عقد ایله هیچ نسنه بتمز ای دده
بزدن اول نقدی طلب ایدمسون   دنیا آخردغو و یولدن ایرمسون

الداستان الخامس فی العاشر علم یکدر مالدن

تنکری علمین خوشدرر اوکرنسه چوق   آنی کیم بلدیسه چوق اول اولدی طوق
هم آنو دیندلر اکا و هم غنی   جمله خلق محتاج اولب ایستر آنی

دنیا مالندن

دنیا مالندن علم یکدر بلونک   ای یارنلر علمه کی رغبت قلونک
کرچه مالدار آدی بای و بک دررر   الا مالدن بو علم چوق یکدررر
عالمنک چون خلق ایچنده صدری وار   هم دخی حق حضرتنده قدری وار

قوله تعالی والذین اوتوا العلم درجات

مالی چوق دارتر بو دنیا زحمتین   هم کماندر کیم بولا حق رحمتین
دنیاده علمونک و مالنک دادی وار   بونلری کیم چوق دیرسه آدی وار
بر نوک آدی عالم فاضل دررر   بر نوک آدی ناکس و مدخل دررر

بس علم یکدر بو ما   لدن مطلقا
مال کیدوقور   شخصی علم ایلتور حقا

اشبو سوزوک طانغین ایدیم سنکا   دوت قولاغوک بردم اوجه بندا ایکا
اول زمان کیم دنیایه کلدی رسول   خلق ایچنده یوغدی هرگیز اصول
هر ایشی حق اکا معلوم ایلدی   بو علم نیدوکنی اول سویلدی
علمی اول بیلدی حقیقة نیدوکین   سویلدی هر بر ایشی نیجه‌یدوکین
ایتدی علموک شهری بنوم قاموسی   الا بو شهروک علی در قاپوسی

قوله علیه السلام انا مدینة العلم وعلی بابها

کیم کلورسه قاپودن کلسون بکا   چون قپو اولدر کلنک ایلکین اوکا

علي اگا صورک اول ایده عیان   بیله سیز سیز بو ایشي بللو بیان
چون رسولدن اشبو سوز کلدي دله   آلدي خلق ایلندي آني ایلدن ایله
چون بو سوزي خاص وعام ایشتدي لر   ایلدي بر ایت که نه ایش ایتدي لر
اولکه مؤمن دي اینانذي شکسوزین   حق دیوب حق بلدي پیغمبر سوزین
کافر ومنکر منافق آلمدي   حق دیوبن بو سوزي حق بلمدي
چون بولارده وار ایدي کفر ونفاق   پس بو کزاون کیشي قلدي اتفاق
ایتدیلر کورلوم علي اشبو سوزه   صورلوم بر نه جواب ایدر بزه
اونموز بر بر بو سوزي صورلوم   مالي یک یوخسه علمي کورلوم
بیري کلدي صوردي ایتدي یا علي   بو علم مي یک یا دنیا مالي
ایت بکا قنقسي یکدر بیلیوم   اولکه یکدر اکا رغبت قیلیوم
اول امیر المؤمنین ایتدي عیان   تنکري علمي یکدرر بللو بیان
نیجه کیم رنج ایدلسنک علمه اکل   دنیا مالندن علم یک بللو بیل
اول کشي صوردي که نه معني ایله   کیشي علمو تک یک لکین نیجه بله
اول علي مرتضی ایتدي جواب   علم اول کزنمک قمو خلقه صواب

[illegible] امیر المؤمنین علی

علي پیغامبرلره ویردي جلیل   آنک کیله اولوي لر خلقه دلیل

مالي قارون دیرمش ایدي بي حساب   عاقبت آنو کله اولدي خراب
پس علم یکدر   بو مالدن مطلقا
مال کیرو قور تخص   علم ایلتور حقا

سؤال کردن

سوز تمام اولدي وکتدي اول کشي   بو کزین کلدي آنوک اول بر ایشي
اولدقي هم بو سوزي قلدي سؤال   بو علم یکدر ایت یوخسه بو مال
اول امیر المؤمنین ایتدي بنه   دنیا مالي ذک دکل حق علمنه
بو علم یکدر اول مالدن بلوک   علمه کي رنج ایک وکي رغبت قلونک
اول کشي صوردي بو سوزه نه دلیل   نیته علم اولدي عزیز ومال ذلیل
ایت بنه بو ایشي بللو بیله لوم   مالي دوکلوم علمه رغبت قیله لوم
اول علي ایتدي که مالي هر زمان   ایستي بکلر ایشي اولور پاسبان
بو علم اولدر که بکلر اسیلتني   دیي دوتدنیا یي هم دسینی
پس علم یکدر   بو مالدن مطلقا
مال کیرو قور تخص   علم ایلتور حقا

سؤال کردن

[illegible]

سوزني دکدي کتدي اول ار ایشتنه   اشبو سوزي ایلندي قالن ایشتنه
اول اوچنجي کیشي کلدي بو کزین   کیم صوره اول علم ایله بو مال سوزین
اولدقي کلدي بو نیت اوستنه   اشبو جالي صوردي اول حق دوستنه

ایتدی ایتکل یا علی بو علم و مال ... قنقسی یکدر دیوب قلدی سؤال

بکی کی قنقی درر ایت بیله لوم ... اولکه یکدر رغبت آرتق قیله لوم

ایتدی اول مالدن علم یکدر علیم ... نسبتی یوقدر دلیم یکدر دلیم

علمه کیم کیرج ایتمز مغبون دکل ... شاد در دم بر دم اول محزون دکل

اول کشی ایتدی ندر نیمش سبب ... بو علم مالدن نچون یکدر عجب

ایت کورالم بو سوزوک معنیسی نه ... یکلکی نیمش عجب معنیسی نه

ینه ایتدی اول امیر المؤمنین ... کیم ایراق اوندن نفاق و کبر و کین

ایتدی مالی خرج ایدجک اکسلور ... علمی خرج ایتدوکجه آرتر آچلور

سؤال کرد چهارم جواب او

بس علم یکدر ... بو مالدن مطلقا

مال کرو قوری تخجی ... علم ایلتور حقا

اولدقی آلدی خبر کتدی ینه ... واردی آنده بو سوزی ایتدی ینه

کلدی بونده بو کز اول دردج کشی ... اولدقی صورمانچون هم بو ایشی

صوردی ایتدی یا علی بو دنیاده ... مال می یکدر یا علم می ای دده

ایتدی مالدن بو علم کی یکدرر ... هر کونک کیم عقلی وارسا خود کورور

کندو ایدر یکلکی نیجه دوکین ... فعلنه باق کیم بله سین نیدوکین

اول کشی ایتدی یک لکین ایتکل بکا ... ثابت ایله یک لکین کستر بکا

ینه سبیدن در بو علمونک یک دوکی ... مال نچون خوار اولیدندر یکلکی

ینه اول مؤمنلوک تاجی ینه ... طانق ایدر بو علم بیک لیکنه

ایتدی مالی اوغری آلور آکسوزین ... هم حرامی اوراو آلور کنکسوزین

لیک بو علمی کمسنه آلمازن ... حکم ایدوبن کمسه حاکم اولمازن

سؤال کرد پنجم

بس علم یکدر ... بو مالدن مطلقا

مال کرو قد تخجی ... علم ایلتور حقا

اولدقی آلدی سوزین کتدی کرو ... اول بشنجی نوکبی کلدی ایلرو

یعنی بلمک ایچون بو علمی (ایشی) اولدقی ... آلودن یکی و باطلدن حقی

صوردی ایتدی مالمی یکدر یا علی ... یا علم یکدر ایتکل بو حالی

قنقسی یکیسه اوکا رنج ایتمیه لوم ... یکینی بللو بو یکدور دییه لوم

ایتدی چون صوردوک علم یکدرر ... هر کیم یکینی بلدی نینه دک دورر

یکدرر مالدن علم نسبت دکل ... بیر خطا دردکیه قسمت دکل

اول کشی ایتدی بنه بللو بیان ... یکلکی علمک نه در ایتکل نشان

اول امیر المؤمنین ایتدی ینه ... طانغ ایدم بو علم بیک لیکنه

یکلکی شولدر کشی چونکیم اولور ... مالنی و ملکنی آیروق آلور

علمنی آلور کیدر آنده بله ... نیته کیم بو بنده ایدی آنرا بله

بس علم یکدر بو مالدن مطلقا / مال کم و قور تخصی علم ایلتور حقا

جواب

چون علیدن اول جواب آلدی ینه / واردی کتدی اول بری کلدی ینه

کلدی هم اول بو سوالی صورمغا / یعنی کیم بو علم و مالی صورمغا

چونکه کلدی بو کز اول آلتنجی ار / اولدقی صوردی ینه کای شیر نر

مالی یکدر ایت بنه یوخسه علم / قنقسنی یک بلورسن یک دیلوم

اول علی ایتدی یا علم یک نسندر / علمه بقسنک نیشه کلور مال نه در

کیمسه کیم جهد ایتدی علم اوکرنمکه / هیچ کما نسز ایردی اول مالدن یکه

ایتدی اثبات ایله مالنک یکلکین / بیلهلوم علمونک نه ندر یک لکن

یک لکین علمنک بو مالدن نه ایله / معلوم ایله مخلصن قلدن قله

ایتدی مال بر له بو دنیا تختیتی / حاصل اولور تخصه دنیا عزتی

علم ایله دنیا و عقبی آلنور / ایکسنده عز و دولت بولنور

بس علم یکدر / بو مالدن مطلقا

سوال کوردی ... جواب

مال کم و قور تخصی / علم ایلتور حقا

اولدقی کتدی ینه کلدی بر ی / بر ایدی چون قاموسینوک تدبری

کلدی اول یدنجی صورمغه چون / یعنی خیدر علمنی کورمکچون

صوردی ایتدی یا علی ایتکل بزه / مالمی یکدر یا علم کوستر کوزه

یکی قنقی ثابت ایله ایشنی / اوکا کوره بیله لوم تشویشنی

بو کز ایتدی اول معانی معدنی / علمه دک دوتماک بو دنیا مالنی

دنیا مالندن علم یکدر بلونک / جانله علم ایسته خدمت قلونک

اول کشی صوردی ینه کیم نه ایله / کشی علمونک یکلکین نه ایله بیله

ایتدی مال سوکوسی چون ماله قوند / اندیشه ایله کیشنوک کوکلی طوند

جان کونکل بو علم ایله روشن اولور / تقدیرغی یر کوزینه کلشن کلور

بس علم یکدر / بو مالدن مطلقا

سوال کوردی

مال کم و قور تخصی / علم ایلتور حقا

چونکه دکدی آکا اشبو معنیلار / کتدی اول بو کز بری کلمک دلار

کلدی اول سکزنجی دوردی بو کز / مالی علمی نیدوکین صوردی بو کز

کلدی صوردی ایتدی ایتکل یا علی / بو علم یکمی دیا دنیا مالی

قنقسی کیم یک انی ایتکل عیان / یکنی بیک بیلهلوم بللو بیان

اول امیر المؤمنین اول پرهنر / بو علم یکدر دیدی اول شیر نر

ایتدی مالدن بو علم چوق یکدر / شویله بیل بو یرکبی اول کوک در

اول کشی صوردی ینه معنی نه در / بو علم مالدن یکی یعنی نه در

ایتدي مال ایسی حلال اچون حساب ويه كوره هم حرام اچون عذاب
الا عالملر شفاعتجي اولا يادين آنده صحاوبي آلدن الا

بس علم يكدور بو جمالدن مطلقا
مال كروقورتخي علم ايلتور حقا

اولدقي دكلدي سوزي بتدي ایشي كتدي بو كز كلدي طقوزنجي كشي
يعني كيم صدرا نچون هم بو سوزي كيم كورانه كستره معني يوزي
كلدي ايتدي ياعلي كلدم سنكا بر سوالم وار جواب ايتكل بكا
ايت بكا بو مالي يكدر يا علم يكنوك فيغوسني آرتق بلم
قنقسي كيم يكسه دوتلوم آني اول بروندن اختيار ايتلوم آني
ايتدي بو مالدن علم يك شكسز بن علم ايله كوردي كورن معني يوزين
هر كونك كيم علمي چوغسا بايدر اول قاموالد يلدوز كبي درآيدر اول
اول كشي صوزدي بنه كيم يا فتي بو علم مالدن نتا يكدر نتا
اول فتوت اولوني ايتدي بنه طانق ايدم بو علم يكليكنه
علمي كوكدن بيربيدي اول جليل اسني ايلتدي كوكا اولدي دليل
مالنك اصلي ير درر يردن بتر كيم آني سودي سه بو يرده يتر

بس علم يكدر بو مالدن مطلقا

سوال كرده — مال كروقورتخي علم ايلتور حقا

اولدقي دكلدي سوزي كتدي بو كز بر كوده اوننجي نتدي بو كز
كلدي صوردي اولدقي بر رنكله ايتدي ايتكل ياعلي كيم خلق بله
مالي يكدر يا علم ايتكل عيان جمله بلسون آني بللو بيان
كورنه ديدي اول علي مرتضى ايتدي مالدن يكدرر علم خدا
هر كه علمه رنج ايدي مغبون دكل مالي بردا ايلنك قلونك علي تبدل
صوردي اول اري يعني نه معني ديو مال اچون اولدي ياوز و علم ايو
نه سببدندر بو علمونك يكلكي ثابت ايله كيم بلنسون بيك دوكي
ايتدي شول معني ايله كيم علم چوق تنكرلق دعويسني ايتدوكي يوق
ذكر و طاعت در هميشه ايشلري آندن آيرلدق يوق درر تشويشلري
الا هر كيم مالي چوق اولدي بولاد تنكرلق دعويسني قلدي بو لا د
بونلري باشدن چقردي مال لري اول سببدن آزغون اولدي حاللري

بس علم يكدور بو مالدن مطلقا
مال كروقورتخص علم ايلتور حقا

چونكه دكدي اوننجي اون درلو سوز كتدي اول انكار و اقرار اولدي كوز
كوردلر معني يوزين و كلدي لر اوني بركزده مسلمان اولدي لر

اشبو ایش دوتدی کونکل لرده مقام	سویلنور جمله دل لرده مدام
جمله عالم بلدی بو ایش نیدوکین	علم ایله مال احوالی نجیدوکین
بلدی لر مالدن علم آرتوغش	قیمتی مالنک علم جه یوغش
آنوک ایچون قلدی لر مالی سبیل	دوتدی لر علمی و مال اولدی ذلیل
علم ایله بر کورنه دولت سوردلر	علم ایله بر یولی دوغرو واردی لر
ای یامانلر علمه کی رغبت قلونک	جاهل اولماک بو علم لردن اولوک
هرکه اول اوکرندیسه علم تمام	جمله کونکل لر اوکا اولدی مقام
حالی ظاهر علمنه کیم ال ویرور	الیندور اشبو قولاغ و کوز کوزور
ارقعین ارتقون اوکرنو دورمق کرک	بلیدوکین بیلنه صورمق کرک
اولیکه باطن علم در کیندو کلور	سنی سنکا قوینز اول کیندو آلور
اوکرنیمز آنی کیسه کسه دن	کیم بلور کیم کندونه اصلی نیدن
جان ایچنده بر دقی جان اولدرید	کیم کونکلده کنج پنهان اولدرر
آنی الله کیمه روز ایلر ایسه	علم اولور بونه کیم اول سویلر ایسه
ظاهری و باطنی معمور اولور	قنده دورسا دوردغی بیر طور اولور
باطن ایچره عاشقینک اوستادی وار	علم ظاهردن آنک استادی وار
ظاهری تازه دوتن شولدر کیم اولی	باطن ایچره آچلیدر اوکا یول

هر کونکنک

هر کونکنک کیم ظاهری روشن اولا	لاجرم کیم باطنی کلشن اولا
ای خدایا قامو اکسک لر لری	بو مقامین یتعد کل بونلری

الداستان السادس فی العاشق

کسنوک کیم دنیاده اون دوستی وار	نیچه اولا عقلی مفتون کونکلی طار
بن غریبم دیو نیچون بیر نیته	چون بولا اول یاری یار دیرینه
قنده وارسا دوستدن آیرو اولمیا	یرده کوکده اکا دشمن قالمیا
چونکیم اولا دوستنده دوستلق تمام	دوست اولا اوکا بو جمله خاص وعام
کیم تلورسا دوستلق اول دوستلر لر	بقدوغی یر کل اولا کلزار ایله
ایشده ایدی ایدیوم اول دوستلقی	کیم شنوکلدوستدن اونی هر بنزی
اونی بیکدده سنوکلدر ایش دور	ضیره او سوزسنی خیر اندیش دور
هر بدینوک آدنی ایدیم عیان	کیم بله سنی تو الیشی بلمز بیان
[illegible] اونی اول دوستلر	[illegible] وک الله ور
[illegible] کیم سنکا [illegible]	[illegible] رمزین [illegible] دور
قنده اولسا حالوکی اولدر کوزن	قنده اولسا ز قوکی اولدرویرن
بهایه واولسا ک اوندن الیتر شفا	اول ویدیبیر صحبت آندن در صفا

کوکدن اولدر ایندرن نعمتلری ... ییردن اولدر بیتورن رحمتلری
عالما اول ویدر هر کون کونی ... کندونه اول دکشورر هر بر دونی
دردوکا اوندن درر هر کون دوا ... حاجتوک اوندن اولور هر دم روا
سنی اولدر قورقولردن قورتارن ... آنده ایکن هر اولغوکی آرتورن
کوزلدوک بو عالمی اوندن کورو ... دیلوکا تکراری هر دم اول ویرور
الدوک اوندن دوتن هر بر ایشی ... آیغوک یوردن اولدر ای کشی
دنیاده ویرلک اچنده دوستوک اول ... کیدیجک هم اوکا وارر دوغو یول

قوله تعالى [illegible] في الحيوة الدنيا

چون وراسین دنیادن اول منزله ... هم کوداسین اونده نه دوستلق قلنه
قنده اولسا ایدیش نوری سنکا ... ونیده هم اوچاغله حوری سنکا
بولغایه طغدن آغزیا زغونک ... رحمت اولا قنده اولسا آزغوک
هر نه کیم حاجت دلرسنک ویز بیسر ... عاقبت دیداری کستر الیسر

اشبو دوستلق خلق ... اچنده قنده وار
دوستوک اولدر کیم ... بو دوستلق آنده وار

چونکیم الله دوستلغین بلدوک عیان ... دوستی هم دوستوک درر بللو بیان
دوستی کیم در اول چلابوک ای صفا ... مصطفا در مصطفا در مصطفا

بس

بس ایکنجی دوستی بلدوک اولدر ... یولی آنوک حقه دوغو یولدرر
حق قتنده ایشی بر کتدی تمام ... یعنی کیم بیزوم اچون دوتدی مقام
بیزه اول بلدردی شرع احکامنی ... سجدی خلقنک خاصنی وعامنی
شول کافرلردن آیردی چون بیزی ... ایلدی اسلام اوین یوردومزی
بیزی آیردی کفردن مطلقا ... کوستروب ایمانی ایوردی حقا
هم اول اوکرتدی بنه بیش وقت نماز ... کیم قلور اوز هر دم آنو کله نیاز
اول کتوردی حقدا اوتوز کون اوروج ... کیم آنو کله کچدی جلدرلو سوروج
اول کتوردی توبه قامو بیلور ... کیم کناهلر آنو کله عفوا ولور
اول شفاعت قیلسا یارین بنده ... کیم ویره حق کندو دیدارین بنده
آکدی اول آتسین و آنسین ... لیکن اونوتمادی بر دم امتین
امتی دیب امتی دیب قلدی نیاز ... حق قتنده اولدی اول نازو نیاز
کلدی رحمت بیلغادی امتی ... بویله اولور دوسته دوستوک همتی

اشبو دوستلق خلق ... اچنده قنده وار
دوستوک اولدر کیم ... بو دوستلق آنده وار

کل اوچنجی دوستی کیمدر کور بو کور ... کر کورامزسنک کورانه صور بو کز
آنی داتی بر ایشتکل نیدوکین ... کندو کیمدر دوستلغی نیجیدوکین

اول امام لردر که حق علی ایله دوزدی لر دین ترتیبین قلدن قلمه

قوله تعالى يوم ندعوا كل اناس بامامهم

ال لرنده حاصل اولدی حل عقد کیم آنوکله ضبط کلدی جنس و نقد

چونکه معنی کنجنی بولدی بولار جمله خلقنک رنجنی بولدی بولار

بلدی لر کیم آنی تمک کرک نه دکو اکا نه خرج ایتمک کرک

اولکلو اولدی بو کز قالدی دیدی حقلو حقین بلمک ایستر هر بری

هر بری نوک حقنی بلدوردی لر آو دوب آغلاینی کلدوردی لر

دوزدی لر دوره مذهبی ترتیب ایله تسبیح اولدی هر بری جمله دیله

بلدیلر آنی بو جمله خاص و عام سویلشورلر بو حلال و اول حرام

پادشاه امری و هم قول رسول تا کیدی اسلام دینی اولدی اصول

بجدی لر کفری قمو بیلدی بو دینه زحمه سی یوق قدر کمسنه کیم دینه

اولدی آسان دین یولی دشوار ایکن یوغه دوندی کفر کافر وار ایکن

بو ایشی کیم دوزدی اول دوره امام کیم ایو دیر بونلره بو خاص و عام

اول امام لر دوزدی بو ارکانلری دایم اولسون رحمت ایچره جانلری

اول عزیزلر بو ایشی چون دوزدی لر بلالتو بلکل کیم بر بجون دوزدی لر

جمله مؤمن لر بو ایشده اولدی شاد تا قیامت جانلره قالدی اشبو داد

خلق

خلق ایچنده اشبو در وستلق قنده وار

دوستوک اولار کیم بو دوستلق آنده وار

آنی بلدوک کور بو کز دورر نجسین آکلغل آنوک دقی خلقین خوسین

کیم بلهسین سن بولاری نیدوکین کندولر کیم دوستلغی نیجیدوکین

اولیادر بلکل آنی اولیا بیزی اولدر باشلب ایلتن مولیا

هر کسی باشلیا ایلته حقا بل که دوستوک در سنوک اول مطلقا

اولیالر اولمسایدی دنیاده یرو کوک بدهم ورمیدی ایذده

اولیادر کیم بولار دوک همتی تازه رو تر دنیاده هر نعمتی

جمله خلقنک روزیتی حقدن دروی لی قنقی ایلده کیم اولور صاحب ولی

قالمز ایلدن آنده نعمت چرخ اولور لذتی و برکتی آرتوغ اولور

قنقی ایلکدن کیم ولیلر اکسیله برکتی آنوک کرک کیم کوتوره دوله

بس ولی در دنیاده برکت بیزه اول ویرور حقدن بکا حرکت بیزه

دنیا اولدوقجه بولار اولسا کرک بونلروک آهی ذرر کوکه دیرک

اولیانوک عشقی بنکر زرکو نشه بر کون آلتون تاج اورر هر باشه

بی دریغ هر بابه تو قهر بخت کینه سجده ذر او بنیه تهس مت کنه

اولیا درشول نفس لر کیم کلور / بایی و یخشول جانی آندن حظ آلور
بیله بنکزر ایلتور الوان یی لر / بیلین لر حقی اوندن بیی لر
اولیانوک علمی بنکزر شول صویا / کیم کرک بوخلقی هر دم اول یویا
صویه بنکزر یعنی بو علم آردر / کیمه ایدسه قاندرر هم آردر
اولیانوک صبری بنکزر طپراغه / کیم کرک هر دم اوکا رحمت یغا
جمله عالم خلقی آندهٔ دیرولور / جمله خلقنک رزقی آندن ویرلور
اولیادن اشبو نعمت هر زمان / ایرشور بیزه هر دم هر زمان

خلق ایچنده اشبو / دوستلق قنده وار
دوستوک اولار کیم بو / دوستلق آنده وار

اول تمام اولدی بوکز بر کورینه / اول بیتیجی دوستی کیمدر صورینه
شرح برله اولدی کلسون دیله / کیم بیله سین بو ایشی قلدن قله
اول بیتیجی دوستو ن علما دررر / کیم بوخلقه شرعله یول کسترورر
دعوة ایله بیزی هر دم طاعتا / کونده بیش کز اوقودایلتورر جمعتا
خلقی حقا اوندین بونلر درور / مصطفانوک نوبتین بونلر اورر
بیله اوتوز کون اوروج اول کستر ور / خلقی چوق درلو کناه دن قورتورور
هم زکاتی کوسترور بیلدن بیله / حقی باطلدن بیجر قلدن قله

قوله تعالى ولله على الناس حج البيت من استطاع اليه سبيلا

بلدررلو هر ایشی نتمک کرک / کوج یتیجک کعبه یه کتمک کرک
بونلروک قولیله جمله انجمن / بربیره کلمک حلال و مردوزن
بو دینه بونلر درر دایم دیرک / نیچه کیم دنیا دوره بونلر کرک
قنده مشکل وارسا بونلر در آچن / مسملی مرداری بونلر در سچن
بو عالملر بیزه هر دم علمسه / کوسترور دین تربین قلدن قله
بلدرر اول پادشاه امرین بزه / قلدرر پیغامبروک قولین بزه
اوکدرر آبدست نجه آلمق کرک / کوسترور طاعت نجه قلمق کرک
بلدررلر بیزه دنیا نیدوکین / آکلدررلر آخرت نیجیدوکین
حکم ایدرلر آخرته نولسار / هر کنه ایشلرسه آنی بولسار
اوچمغی طاموی بر بر بزه / ایله ایدرلر که اول کورونور کوزه
اشبو حاصل اول عالملردن بتر / بختلو اولکیم آنوک سوزین دوتر
کیشی اولور کیم دوترسه سوزنی / نه دررکورمک بولاروک یوزنی

خلق ایچنده اشبو دو / ستلق قنده وار
دوستوک اولار کیم / بو دوستلق آنده وار

اول تمام اولدی بوکز آلتنجسین / کوردلوم آنوک دقی خلقین ضسین

کندوکیم درکوزلوم دوستلغی نه   جان فدای قیلوم آنوک دوستلوغنه
شیخمز در اول بزی اوتدرجقا   کوستورور آنده بزه عمر بقا
اول قولاوزلر بزی حقدن یکا   آنونکیچون جان کونکل اویدی اوکا
چونکه اویدی جان کونکل اوستادنه   راضی اولدی دادنه ایستادنه
شیخک ارشادی بزه اولدی دلیل   هرکونک کیم شیخی یوق قالدی ذلیل
اوستموزده سکه آنوک آدی در   یوزومز صوبی آنوک ارشادی در
شیخ اولوار ماغیننکز کیم آقت   کیم دوزرسا بولنه قوشی بقر
بز آنی اچوق صوکبی اویدوق اکا   اول ایلتور بیزی حقدا یکا
همتی بولداش درر بوحدم بیزه   کوز کورونمزسه کورونرسه کوزه
اول قولاون آنی اولدی بزیولا   ذیلمز کیم کیمسه یولدا قالا
شیخک اولدر دیلکی ایت بکجه   کیم دوتیجق انی ایره یکجه
ایله وید لک سوریلی دوغری صفا   کیم بولاردین خشنود اولا مصطفا
همتی اوستومزه شولدر مدام   حقه دوغسه قالمیا هیچ کس خام
دیلکی شولدرکه حقه ایره وز   یاری انوک حق دیداری کوزبون
اوله وز اجماع الجنیه ... بد   راضی وخشنود اولا بندکا احد

قوله تعالی جنات عدن ...

دونوکندر همتی شولدر بزه   دیلمز کیم طوزقونا اوستومزه
خلق اچنده اشبودو ستلق قنده وار
دوستوک اولدرکیم بودوستلق آنده وار
آنی بلدوک کوریدنجی دوستوکی   سن دقی آکا دوستلوغا دوتة قصدوکی
کیمدر اول دوست دیرلکندا بیله سین   سندقی اول دوسته دوستلق قیله سین
شولدر اولکیم شیخ ألین آلدی بولار   حق یولنده یولداشوک اولدی بولار
خلق اچنده ایش ودوست و یاردی سین   ساکه ایدر رازنی دلداری سین
نعمتین سقلر سنوکله یمکه   رازنی کیزلر سنوکله دیمکه
دوستوکا دوست دوشمنی دردو شمنوک   هربرایشده بیک لکوک ایستر سنوک
نیته کیم شیخ آدینه سن طوغروسین   اولدقی هم ایلتو بدر شیخه دین
دیندشوکدر دلداشوکدر اول کشی   سندا آیدق بوقدرر هرکن ایشی
هم سنوکله بیله قوپه یارین اول   اونودوب تنک ایتمیه آنده یارین اول
کداولورسا برینده یوز صوبی   دیلیه حقدن آلا بلینک سوچلوبی
هرکه بوشیخه مرید درشک سوزبن   کورسرآنده بدی برنوک یوزینی
نیته کیم صحبتنده دی بونده بولار   قوپجق هم قوپوسار آنده بولالار
قیلسار بوندبدی بدینه مدح   نه کبراولابولارده نه حسد

هر که بر شیخه مرید اولمش اولا / کوردی بونلرو کی اولمش اولا

بر بیله اید سیدر طاعتی / هر بر ینوک نه قدر سه طاقتی

خلق اچنده اشبو / دوستلق قنده وار

دوستوک اولدر کیم بو / دوستلق آنده وار

معلوم اولدقی (اولدی) بر کور ینه / کیم در اول سکزنجی دوستی صوریله

چون بلهسین کندو کیم در آدی نه / بس کیم اسین سن بو سوزوک دادنه

آتنک آنا کدر سنوک اول ای صفا / سندقی اول دوستلره قلغل وفا

هیچ کمانسز دوست درر بونلر سنکا / نه امک دارتر سنوکچون کور سنکا

راحت اولمازسندن اوته وکندوزین / قول قیناوش ایلمش در کندوزین

هم سنوکچون ترک ایدر اوخو سینه / اویوبن دونله اویوسین دیب سینی

سندن اوته وایتی سوق بیر بولار / یعنی سنی خوش دیب بلسون دیبدور

کیر حلال و کیر حرام کیم جمع ایدر / قاموسینی ساکا ایسار لر کیدر

دونوکون شولر سنکا همت لری / کیم بیاسین سن همو نعمت لری

هر نیکه کیم صونساک الوک اید لیشه / مال و ملک و نعمت هر بر ایشه

ایستمز بونلر که سن آج اولسین / یا خود اشبو خلقه محتاج اولسین

الا ایسترلر سنوک بکلیکی سنکی / خلق اچنده قامودن بک لیکی

آنه آنا همتی شول در بره / هیچ یاوزلق ایستمز اوغلا قیزه

الا ایستر کیم اوغول قیز اولالا / کون کوره و مال دیره و ملک آلا

کنا کیم آرتدوغوک ایستر سنوک / آنی دوست بلکل دکلدر دشمنوک

کندو هر دم مشغول اولور نکسبه / تا که سن هر کون وراسین مکتبه

اوکده نه سین اونده تنکری علمنی / هم دوتاسین دنیایی وهم دینی

خلق اچنده اشبو / دوستلق قنده وار

دوستوک اولدر کیم / بو دوستلق آنده وار

کل بوکز طوقوزنجی دوستوک شرحنه / آکلغل بر کندو کیم در شرحی نه

شرح بر له اولدقی کلسون دله / کیم بلهسین بو ایشی قلدن قلسه

اول شول اوستادوک درر کیم بیشه سین / اوکردوب کستردی کسبوک پیشه سین

آنوکیچون پیشه دیرلر پیشه یه / کیم بو پیشه بنکزر اولور پیشه یه

یعنی کیم صاحب تو کمنز پیشه لو / خلق اچنده شوکا بنکزر پیشه لو

نیته کیم پیشه دوکمز صاتبان / هم دکمز پیشه قازنج قاتبان

چونکیم اول اوستاد آنی ویردی سنکا / بس سنوک دوستوک در اول آکلا سنکا

اول سببدن بر کسب ایتمک حلال / قازنهسین کیم سنکا کلمز ملال

هر نه صنعت کیم جهانده ایشلنور / آنی خلق اوستادلردن اوکرنور

صنعت آلتدر بو دنیا خلقنه
ایرکورر خلقی بو دنیا کسبنه

کی سبیدر کسب الهٔ کتورمکه
خلق اچنده کی خوش تنعم سورمکه

خلق آنوکله دنیاده کسب ایدنور
اول نه اسکیر آشنور بن نه صینور

صنعت ایشلب نه صینور نه آشنور
نیجه ایشلندوکجه کسب آرتق کلور

آدمی آنوکله دیلک سورر
بیر اچادو بیر بسادوکون کورر

ایشبو برکت قامو اوستادوکدر
پس سنوک بر دوستوک اوستادوکدر

هر نه صنعتده که وارسنک آکا ای
حق سوز اوستادی هردم آکنی

هرکوک کیم دنیاده اوستادی یوق
خلق اچنده دادی یوق استادی یوق

همتی اوستادوک اول شاکرد ایله
شنی ایستر بر هنر ایتنی اولر

خلق اچنده اشبودر
دوستلق قنده وار

دوستوک اولدر کیم
بو دوستلق آنده وار

اول طقوز دوستلق تمام اولدی بوکز
صوز او نتیجی دوستلقا کلدی بوکز

کورلوم بو نیجه دوستلق ایدولدق
بیر نه کلیک ایدک دوستلق حقی

شولدر اول کیم بو عدل سلطان اولا
هردم آنوک یاردی سبحان اولا

دکمش اولا حقدن اوکا عدل و داد
ایشکنده بولنا جمله مراد

کنفد اولا عقلی کامل کوکلی بای
نعمتندن خلق طویا سیل اونکای

ایلی کونی بغلیا اول یاغدان
خلقی دیره اولیا اول طاغدان

ظالم الندن الا مظلوم لری
ایرکوره مقصودنه محروم لری

کوندعولق بو خلق اچنده دنخ اولا
جمله بخشول بایبیا ایلی کونج اولا

اولا اول سلطان بو دنیا دیرکی
بغلنا آنوکله جلقنک یورکی

هم اولا اول پاسبان اشبو دینه
تا که نهی آتلنمیا دین اوستنه

یعنی حقی باطله باسدرمیا
کندو داقی باسمغا قصد اومیا

بکلیه دین اهلینی عدلی ایله
بسلیه بخشولری بذلی ایله

ایشی آنوک عدل ایله احسان اولا
دردولیر دردینه اول درمان اولا

چون اولا سلطانلروک عدلی تمام
بایلیه بخشولره بذلی تمام

دوستدر اول قامنک بن مطلقا
قامو خلق ازره چو شفقتله بقا

بایی و بخشول مقصودین آندن بولا
رحمت اولا حقدن اول جمله قولا

آنوک اوجندن قمو نعمت بتیا
آنوکله جمله بخشول بایبیا

خلق اچنده اشبو
دوستلق قنده وار

دوستوک اولدر کیم
بو دوستلق آنده وار

اوش تمام اولدی اون دوستوک سوزی
معلوم اولدی دوستلق دوستلق یوزی

هر برینوک دیدی لکن ایتدوک عیان
ثابت اولدی دوستلوغی یلو بیان

حق بولاری چون بنده دوست ایلدی / بونلنی اول دین دشمن نیت ایلدیا

آنین اولدق دین ایچنده آسوده / قالمدق دشمن الینده آلوده

ایدی بز بو دوستلغا ایتمک کرک / کونده بینک کز حقه شکر ایتمک کرک

کیم بنی دوستلوغا لایق ایلدی / سودی و سودوردی عاشق ایلدی

چونکه دوست اولدی بزه اول اولو / ایله صانکیم بیروکوک دوست درطولو

قنده اولسا دوسته قوشو یونوز / قایم اول دوست دوستلغیله دینوز

کونده یوز بینک کز شکر اول خالقا / کیم بو حالی روزی قلدی عاشقا

بلدی عاشق دنیاده دوست نیدوکین / دوست و دوستوک دوستلغی نیجیدوکین

کوکلی جانی بیر کدیا اول دوستلیه / دیلی اول دوستلر ایله دوستا واره

دنیاده دوستلر ایله کچدی کوینی / آخرتده دوستله قوشو یتینی

قنقی جانده کیم اول اون دوست وار / لاجرم دون کون دیلنده آدی وار

ایچی طاشی طپطلو دوستدور آنوک / بس بلونک اول دوستوک اولدی دوست آنوک

ای خدایا آنی دوستدن ایرمغل / دنیا آخر دوستلوغوک آیرمغل

[illegible]

قانی اول کسه کیم آنوک عقلی وار / هر بر ایشده عقله اولدی سوار

عقله هم ایشیدور و هم کوزور / هر ایشی بو عقل ایله آلور ویرور

دعویسی اولدر کیم ایدر عاقلم / عقله هر نسنه نوک اصلن بلنم

کلمون ایشتمون ایشوک اصلی نه در / ایش ایچنده حال و دیلک نیجه در

دنیاده عاقل کشی نتمک کرک / نه ایشی قویب نه دوتمق کرک

آدمی اولدر که بلدی بو ایشی / یوخسا حیوان در حقیقت اول کشی

کمنوک کیم عقلی یوق آدم دکل / کما کالحیوان دینک سن غم دکل

آدمیده واردر اون درلو نشان / ایشلیودر آشکارا و نهان

آنو کله معلوم اولدی آدمی / لایق اولدی دوتغا بو عالمی

دکله ایدی بنه درلو اول / اون درلو ایش

کیم ولیلی ایشله / آنی یا زوقیش

بیری شولدر کیم تفکر قیله سین / بیروکوک اهلن تمامت بیله سین

بیله سین کوکلدکی خلق نیجه در / دیلکی نیمیش و نیچون بونجه در

هم بقاسین بیده کی خلق حالنه / آکلیاسین کندونیمش حالی نه

کونه سین کیم هر بری بر ایشده در / آنو کیچون دورمدین جنبشده در

جملسی قوللر طپر معبودنه / نه وار اکر کلدیسه بر دینه

هر برینک حق یولنده فکری وار / حال لو حالنجا دیلنده ذکری وار

بیله‌سین کیم نکه باطلی قالمدی   هیچ کوکمز نسنه تلکه کلمدی

هر بیسی حضر تا ودتدی بونین   قدل بلور اول بادشاها کندا اوزین

چون کیم اول سن تفکر قیله‌سین   یر وکوک اهلین تمامت بیله‌سین

بس ایکنجی لازم اولدی بوکذین   ایدی کل سن آج بوکز کونکل کوزین

خوش تفرج قیل بو عالم خلقینی   خلقنی بلسنک بله‌سین خلقنی

خلقی خلق ایچون تفرج قیله‌سین   دنیایه خلق نیشه کلدی بیله‌سین

چون بله‌سین سن بو خلقنک ایشی نه   بیله‌سین کیم کندو نیمش ایسی نه

چونکه بو معنی سنکا معلوم اولا   یعنی اهلی قانسی محکوم اولا

هر بریسی بیلو یرینده سنکا   خدمت ایده محکوم اولا حکمو کا

ایشدا ایدی سن بو خلق جنبیشنی   کیم بیله‌سین هر بر بیتوک ایشنی

بعضی خلقنک ایشی اولدر کیم اوچار   اول ملک در کیم بیدی کوکدن کچار

بعضی حیوان کبی در طوتار یوکونک   کوتورر اول نیجه کیم آرتر یوکونک

بعضی اولا اوکوکده چون نبات   ویره حاصل چون اولاسنده حیات

بس ایده حکمونک تصرف قلمغا   چون ملک له کونکلی کوکا آغمغا

اول قولاوز اولاسنی ایلتمکا   ایدشاسین هر نفس یکدن یکا

بس تصرف در او جنجی ایش سنکا   بن بو بلکی خوش تصرف قلسنکا

اول ملک ملکی سنکا سیران اولا   بر یوزنی باشدن بشامیدان اولا

هم اولا انسان سنکا یولداش یار   حکمو کا منقاد اولا جمله دیار

هم یوکنک طرتاسنوک حیوان دخی   محکوم اولا چون بولاسنده حقی

هم اوکوکده خوان اولا جمله نبات   ویره حاصل چون آلاسنده حیات

هر بریسی بیلو یرنده تمام   محکوم اولا حکمنکا جمله مقام

بس بولاره حاکم وقته اولسین   هر بر ایشی ویره‌سین و آله‌سین

جمله خلقنک اولوسی و دیریسی   حکمو کا محتاج اولا هر بریسی

بو تصرف چون که حقدن اسنکا   جمله کونکللر دونایسندا ایکا

سن سنی بیلسنه اولادوم صاغل   عزته و حرمته آلدا اغنیل

بنی کنه کیم سن تواضع قیله‌سین   کندا اوزوک مسکین و عاجز کوره‌سین

بس تواضع در سنوک دوردنجی ایشو   اولا مسکین لیکه هر بر جنبشونک

اولمیا کیم کبر ایله یارلق سنکا   یول بولا یولداش اولا کونکلنکا

حق یولنده کی تواضع ایله کل   هر سوزی اول حقی آک سوی یلکل

سن بو حکمی کندو اوزکده صاغنیل   حاکم اولدم صانوبن آلدانمغیل

مالک اولدر ملک آنوکدر حکم آنوک   آکلغل هم اورتده نسنک وار سنوک

چونکه سن یوقسونک سنوک نک اولسا تر   نه اولا حکمی آنوک چون اولسا تر

بردۀ کولکده حاکم اولدر مطلقا   کندو اوزوک آکلب بوبیندیر اول حقا
چونکه سن کندو اوزوکی قبول بیلمسین   هر ایش ایچنده تواضع قیلمسین
بس حلال اولا سنکا بو حلالوالیش   آلاسندن قامو عالم بر ورش
اولدغی اولدی بو کز تمک کرک   بو ایشی تقریر و شرح ایتمک کرک
چونکه دکدی بو بیلو حقدن سنکا   بلمیا نه بلدورب آکلت سنکا
اول بیشی نسنه بو تقریر دررر   زیره معنی سر ایچنده سر دررر
تا که تقریر اولمیا آچلماز اول   معلوم اولماز کمسه بو طوغری یول
چونکه تقریر ایلیه سین سن آنی   آکلیا عاقل بلدجان لد آنی
معلوم اولا اجله ایش قیلدن قله   آچله معنی دوشه دلدن دیله
چونکه خلقا معلوم اولا بو بیلو   دلدلدا وصلو اولا او وصلو دلو
اسریا بو عقل وجانی ایشدن حقا   بلمیه نتمک کرک باشدن چقا
بس بقا ارکانی وسیونی بلمیه   تدک ایره شرطینی وقوللقی قلمیه
ایله اولسا دیمکلوک دادی کیده   بیقله یول اهلنوک آدی کیده
اولا فاسق لا اوله زاهد هم نشین   بو بیله قارشا بو کوزودین
یول ارینوک اولمیا سوج رغبتی   قالمیا فاسقه قدر قیمتی
بو کزین نتمک کرک بو خلق ایله   کیم بو خلقی ایله اسین منزله

بس کرک کیم بونده بو تدبیر اولا   کیم بو خلق کونکلی سنوکله بیر اولا
کیم بو خلقه اول اولا تدبیر کیمی   کیم فساده وارمیا بو آدمی
بلکه اول آلتیجی ایش تدبیر دررر   اول سببدن خلق سنوکله بر دررر
تدبیر اول تدبیر در آخر آنی صفا   کیم آنی قیلیشدی اول مصطفا
جمله پیغامبرلر آنی ایشلدی   آنوکله خلقی یولا باشلدی
خلق بر یکمز کرا وکت آلماز ایسه   خیره ایوبن اندیشه قیلماز ایسه
کیشی اولدر خیرنو شرین بیله   شردن آیریلا ایچون تدبیر قیله
تدبیری اول اوله کیم شری بضا   شول یدانه ایشی محکلدن کسا
کیشنوک چون آری تدبیری اولا   تقدیری آندن آکا یاری اولا
حق رضاسین بولمغ اولا مقصودی   شول اولا کیم راضی اولا معبودی
ایلدی نه قیلسون و نه تدبیر اوکا   کیم موافق اولا اول تقدیر اوکا
توبه ایلب حقله اولمق کرک   آری دیرلک کی عمل قلمق کرک
چون اولاسین جمله ایشلدن بری   ایدیشه حقدن سنکا هردم یاری
توبه در بس اول بدنجی ایش سنکا   آکلیوبن ایشی توبه قیلسنکا
اولو طاعة توبه در یول اهلنه   ایشدا ایلدی توبه نیمش اهلی نه
توبه شولدر کیم قلنلر شاداولر   طاموادوزدن تنی آزاد اولور

اهلی اولدر کیم اکا رحمت کاور — رحمتندن تنکرینوک خلعت کاور

بللو بلدوک توبه سیز قول قبول دکل — زینه کیم قولّق لدی مقبول دکل

فاسقنک قوللوغنه نه اعتبار — چونکیم اول قلدی فسادی اختیار

توبه لو قوللار در اولکیم حق سُوَر — تنکری قرآنده بیده و یدور خبر

قوله تعالی انّ الله یحب التوابین ویحب الآیه

توبه سوزلدین هیچ راحت بولمیا — فاسقاجقدن هدایت کلمیا

کیم قاورسا توبه اخلاص ایله — هیچ کمانسوز حق اکا رحمت قله

توبه قلمق قول لره یعنی نه در — توبه قلمقدن قولا معنی نه در

معنی شول در کیم قلن اولدی تمیز — خلق الجنده بها یشی قلدی تمیز

بو تمیز در بس سنکا سکزنجی ایش — زنهار آنی قومه الدین یازوقش

باطل ایشدن شول تمیز نیچدی حقی — آنکا کیلد کلدی یولونک رونقی

خلق الجنده خاصی عامدن اول تجر — بو حلالی اول حرامدن اول تجر

اول تمیز در کونکی اسلامدن بلن — یاونا ایشی ترک ایدوب پرهیز قلن

یارین اول حضرتده بو اهل تمیز — اولسالر قامو قوللر حق عزیز

بو تمیز اهلی کرک بردیت طوتا — قامو ایشی قو یا حق امرنه دوتا

یعنی کیم دینی اولا اسلام دینی — اختیار ایتمش اولا حق امرنی

آنداق آرتوق نسنه آلدا انبیا — لاجرم کیم یا دین اوده یا نبیا

چون تمیز اهلیله بولداش اولسین — آری دیلک دیسین هم آلسین

لاجرم آری کدا سین دنیادن — مغفور اولوبن وارا سین آنده سن

بو تمیزدن کورسنکا حاصل نه در — یعنی بلکل حق نه در باطل نه در

چون بلدسین باطلی ترک ایده سین — جان کونکل اول حقله برکیده سین

بس تقرب بولسین اول حضرتنا — جان و کونکل لایق اولا رحمتنا

بو تقرب در سنکا طقوزنجی حال — هم بولاسین سن تقربدن وصال

چون تقرب بولسین سن اول حقا — ایرشاجقدن سنکا عمر بقا

اول تقرب له ایا یسین شکرزین — فخر و بقنک کورا سین دوست یوزین

تا رتاسین جمله پیغامبرلره — حق یولنده اول اولو سرورلره

کوزلروکدن کوتره له جمله حجاب — بی نقد ایشده سین بینک خطاب

حاجتوک اوندا اولا جمله روا — دردوکا جقدن که هردم دوا

اهل تقربده بولاسین مرتبه — جمله یلدن ایشداسین مرحبا

بیرو کوک اهلی تمه جمله سنی — حق سنکا قبول ایلیا قامو سنی

کوندوزوک بیرام دنوک معراج اولا — اینکوکده تا مو یا محتاج اولا

بر کدا ایکن بو دستله دوستلق تمام — اولا اول حضرتده سنکا ملک و مقام

چون بو قاپو آچلا حقدن سنگا / جمله ایشوک صاغ اولا اولگدن سوکا

پس تقربدن بو وصلت ایدشه / ایدشه حکموک ایلی هر بر ایشه

کیم بو وصلت در اونونجی منزلنک / واردی وحدة ملکی اولدی محفلنک

بیرگوبن بر اولب اول بیر ایله / ایشلیاسین هر ایشی تقدیر ایله

قنده وارسنگ دوردوغوک بیر طور اولا / عالم ایچره دولتوک منصور اولا

اللروکده ایشلیه قدرت ایلی / هر نفس سندن قوپا رحمت یلی

کوزلروکدن کیمه ایرسه بر نظر / مختصر کن اولا اول بر معتبر

هر بر اعضا یا حق اظهار ایلیا / واری یوغ ایلب یوغنی وار ایلیا

حاکم مطلق اولاسین ای کشی / ایشلیاسین خلقله هر بر ایشی

چون بو وصلت سینی شوکا ایکورر / جمله اولمیش دیلکوکی دیرکوره

کله اول وارلق سنی سندن آلا / کیده سندن سنلکو وارلق قالا

قورتولاسین کیده سندن سنلکوک / کیده کلی محو اولا اول منلکوک

اول دکینرده غم واره عقلوجان / اولمسوز دیلک بولاسین جاودان

اوش تمام اولدی هم اول اون درلو ایش / کیم ولیلر ایشلمه آنی یازوقیش

هم آنده کله ایرشورلر تنکری یا / هم اوقورلر خلقی حقا بی ریا

هر که ایشلرسه بو اون درلو ایشی / پادشاها لایق اولدی اول کشی

هم جهانده ضبط کلدی دیرلکی / هم بره بندی برکدی بیرلکی

تنکرینوک خاص قوللری بونلردرر / بلوبیل بو دیرلک ایشی وار درر

ایدی کل سن کندو حالوک ار دکل / اشبو حالی کندوزوکده ایستکل

کورتفکر وار مدور سنده مدام / فکروکا منزل اولوری هر مقام

یا تفرج واری سنده کوزله / کوردوکوک آکلرمسین قلدن قله

اللروکده کور تصرف واری در / یا مسخری سنکا بو خلقی کور

یا تواضع واری نفسنکده سنوک / ایمکا منقاد و مطیع در سنوک

یا دیلوکده واری تقریر و بیان / کیم قلاسین معنی خلقه عیان

واری یا تدبیر طغرو کیتکا / اشبو خلقی حقه دعوت ایتکا

یوخسه تو بنک واری کور اخلاص ایله / عام ایله می صحبتوک یا خاص ایله

یا خو بر کوز وار مدر سنده تمیز / شری یا خیر و خیری دوتدوکی عزیز

اشبو ایشلردن تقرب در مراد / سنده بونلر وار مدر ای نامراد

تا مو ایشدن بیک بو وصلت در سنکا / سن سنی آکلا اولاشدوکی اوکا

وار ایسه سنده بو اون نسنه تمام / حضرتی حقنک سنکا اولدی مقام

دنیاده هم آخرتده حق سنی / دوستلق ایدنده دوتا مطلق سنی

یوخسه کیمده کیم بو اون ایش اولمیا / اشبو دیلک نسنه کیمی اول بلمیا

بس آنی صید انجا یغل سکوزین　　یعنی ایسوز قومدی حق یریوزین

... خلق ... بصورة آدم

عاشق ایدی سن سنکا کل سن سنکا　　نیجه نیجه اوکوده ایدم بن سنکا

بو ایشی سن اشلیو کور خلقدن اوک　　خلق آنی ایلک ایشلیوب سن قلمه صوک

هرکیم ایلک دیدوکنی کندو طوتا　　لاجرم کیم قامونوک کوکلین اوتا

جمله کوکل لر اوکا تسلیم اولا　　باشلیا خلق کیده طغرو یولا

ای خدا یا طغرو یولدن ایرمغل　　دنیا آخر طغرو یولدن ایرمغل

ایدا ... الثامن فی العاشر معتبر

ینه کوکلم عشق اویندن قابندی　　کلدی دلدن طاشدی طشره اوبندی

ینه حکمت بتدی طوتدی کوکلمی　　ینه عبرة کلدی آلدی عقلمی

ینه طاکنوق نسنه کوردی کوزلرم　　ینه طانق کلدی اوکا سوزلرم

ینه کوردم اولو ایشلر دنیاده　　هربری برمعنی ایدرا ای دده

هر برینوک معنسین ایدم سنکا　　دویه تا تا لغوک بردم اوقته بنده ایکا

ونیده اون نسنه کوردم معتبر　　جمله دلده سویلنن اولدر خبر

بیروکوک احمق طغو هر دو جهان　　نه که وارسا آشکا و نهان

جمله

جمله اشبو اون ایچنده کیزلودر　　قامو سینوک نقشی بونده ینه لودر

اشیدایدی هر برینوک آدینی　　کیم بلسین سن بو سوزنوک طادینی

بریسی قرآن در اول اون نسنه نوک　　بیش نوک و رهبروک اولدر سنوک

قرآن اول رحمتدر مؤمنلره　　کیم آنی ویرمدی آیروق دینلره

مؤمنه قرآن اولو دولتدرور　　هم شفادر وهم دخی رحمتدرر

وقوله تعالى وننزل من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنين

یدی قتدر اندر بو قرآن ای صفا　　قانی خوانسالاری کیدور مصطفا

یدی مصحف یعنی یدی خوان کبی　　یدی قت در خوانه بنکزر تبی

بر طبق در کورسنکا هر بر ورق　　بر طبقده دوزلو بدر بینک چنق

دکمه حرفی برچنق در یعنی کوبد　　نعمتی اول حرف ایچنده معنی کور

تنکری نوک رحمت خوانی قرآن درر　　آنی ییین تن دکلدر جاندرر

یرده کوکده هیچ نسنه قالمدی　　کیم آنوک مثلی بوجهانده کلمدی

... ولا رطب ولا یابس الا فی کتاب مبین

طشره دن بلمک ایله خوان آدینی　　آلمیاسین سن بونعمت دادینی

بیلین خکین دوتانلر آلدی داد　　بلمین لر قلمین لر قالدی یاد

هرکه بلدی سنه بوقرآن سرینی　　ایله بلسون کوردی الله نورینی

اول نوری قرآن اچنده کیزلدی   کلدی مؤمن جانی آنی اکلدی
صحره‌لر کوردی دوشوپدر کافوری   کلدی قوندی صحرده اول حق نوری
کوردی صحرا طولو مشکدن خیمه‌لر   خیمه اچنده نه‌لر واردر نه‌لر
خوب رولر اوتورر آنده بی شمار   دکمه بر رنکی کشینوک کونکلی زار
هر برینوک بویی بو کوکدن یوجا   نوری دوتمش عالمی اوجدن اوجا
بونلره نسبت دکل بو انس و جان   بیرینه قیمت دکل هر دو جهان
کرچه خلقه بنکزر خالق دکل   الا هم بللو بلوک مخلوق دکل
غیر مخلوق اوکا آنی دیدیلر   قانی اولکیم بو ایشی بلمکدلر
آکلسون خیمه و صحرا نیدوکین   خوب رولر خیمه‌ده نیجیدوکین
صحرا کاغذ یعنی آق آغ یازیلر   خیمه اول کاغذ یوزنده یازولر
خوب رولر خیمه‌ده بو معنی دورر   بونلری سن جان کوزیله کوزله کور
طشره‌دن بقما غلط کورمایسین   سن بو معنی سترنه ایرمایسین
یرده کوکده کمسنا قرآن کبی   دونمدی و دونمیه بو ترتیبی
اشبو قرآن تعزیری در ای صفا   نیدوکین کیم بلدی آنی مصطفا
مصطفادر اول ایکنجی معتبر   کیم بو آدم صورتنده مختصر
عالمی آنوک نورندن ایلدی   کیزلو رازن الله اوکا سویلدی

قوله علیه السلام اول ما خلق الله تعالی نوری

سوردی دوستم دیدی آنی پادشاه   قاب قوسین اولدی اوکا تختگاه
اول زمان کیم چقدی اول عرش اوستنه   کتدی بیرده دوست ایرشدی دوستنه
جمله کوک اهلی بشارت اوردیلار   قابوده ال قاوشوروبن دوردیلار
قامولردن ایچرو کیردی رسول   کمسنا کورمادوکین کوردی رسول
اورتدا سویلندی بونجه کیزلو راز   بر نفس ده مقبول اولدی بونک نیاز
معلوم اولدی اول آخر نولسار   نه کیم اولمشدی و نه کیم اولسار
چون حبیب ایندی کیرو بو منزله   عرش ایاغنده بله کلدی بله
عین وری و شین ایکن اول عرش ایدی   شین وری عین اولدی شرع اول عرش ایدی
چونکه مقلوب اولدی اول عرش اولدی شرع   فرع اصل اولدی و اولدی اصل فرع
پس بو شرع اول عرشدرر یا کوکلکی   آنی شویله بلدی خلقنک بلکسی
کرچه شرعنک ترتبی بو فرش دورر   الا کیم دوتدیسه آنی عرش دورر
چونکه عرشدن ایندی پس اول حبیب   چونکه شرع اولدی اوکا حقدن نصیب
اول حبیبی حق نیچون آغلدی   آنک ایچون کیم حقی اوک بلدی
حقدن آیه و نسیه اول طیمدی   بت ایچون قندا سدا بیراویمدی
اول طوغجق بتلر اولدی سرنکون   بت پرستلر قاموسی اولدی زبون

دوتدی آنوك حكمی جمله عالمی / اوكا منقاد اولدی جمله آدمی
تا قیامت اول كورك شویله قالا / هم شفاعت یارین آنده اول قیلا
چون اوكا ملك اولدی بو هر دو جهان / معلوم اولدی آشكار او نهان
پس جهانده معتبر در اول كشی / كیم معطل قالمدی هرگیز ایشی
معتبر كیمدر جهانده بر دخی / بن دیم آدین و سن علین اوخی
سلطنت در اول اوجنجی معتبر / تنكری قرآنده بنه ویردی خبر
كیم مطیع ساتكر یا پیغامبرا / اول اولوا الامره گرك بوین ویرا

یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله

چون كیم اللهدن آچلدی آكا بخت / كلدی دولت اول صورتده اوردی تخت
صونبن ال ایدی فریبه حكمی ایدر / كوز یاقوب كورمزیدی كوزی كور
كر دلرسا عدل ایله اولكی بیادر / خلق الجنده بونجه خیر ایشلر قوپار
كر دلرسا ظلم ایله ایلر یقادر / خلق كمی باشدن كیمی مالدن چقادر
خلق صنور كیم ظلم آنوكدر داد آنوك / تقدیر ایشلر ایشی لیكین آد آنوك
گرچه حقدندر بو جمله خیر و شر / الا بو صورتده ایشلر بو هنر
پس بلوك اول صورت اولدی كارگاه / آنوكیچون آدی اولدی پادشاه
سن بو حكمی صورت ایشلر صانمغل / یاقبان اول صورته آلدانمغل

سلطنت شولدر كیم اول دولت درر / دولت اولدر كیم آدی قدرت درر
ایشی قدرت ایشلر آدی بر كشی / اول كشی اولور كیدر اولمز ایشی
ینه بر صورتده ایشلر بیكی ایش / ینه ویرور قدرت آكا پرورش
تا قیامت اول حكم قایم طورر / صورت اولور سلطنت دایم طورر
پس بلونك كیم معتبر در سلطنت / اوكا الله قدرتی در قول قنت
آنی بلدوك ایشدایدی بر دخی / معتبر كیم ایلكن اول بلدی حقی
قامولاردن ایلكن اول دوتدی وجود / قاموخلقدن ایلكن اول قلدی سجود
عقل كل دیر اوكا جمله اولولار / الله آنی قامودن بیك اولولار
آنی خلقدن ایلك یراتدی اول جلیل / قاموی حقدن یكا اولدی دلیل
عالمی اول عقل كلدن ایلدی / صانمغل كیم آب و كلدن ایلدی
ما سوی الله بر وجوددر كوزه اول / قنجی وبقا آحق در اوكا یول
بو عقلدر كیم جهان خلقین اوكا / حق مسخر ایلدی اوكدن سوكا
كورسنكا طپراق و صو و یل اودله / عقله دون كندوز كرك خدمت قله
طپراغی كور كیم ویر ور دونوكون خراج / طوینغو در هر كون اونداین بیك آج
قیمتی طاشلرتمو طپراق درر / هم دخی آلتون كمش طپراق ورر
صو دخی هر قنده كیم ایلتسنك كیدر / بر ایشت كیم وار دوغی یرده نیدر

اوکیم در بغدادیی باغ لارصو وارر   چشمه لر او لور و خلقا صو ویرور
بیلی کور کیم نیجه طولو بیلکننه   ایلدر هر مسکنی بر مسکننه
کوره لرده اودی نیجه اویندورر   اولور اودطاشلاری شویله قیندورر
اودی کور کیم نیجه کورمش قونیا   بیشورر آشلار دیلی آجلار طویا
موم کبی کور نیجه ایلیه دامورین   کیم اولوبنک درلو نسنه هر بر یی
قاموسی شاکردی در عقلوک بولر   عقل النده ایشلنوب باشبوخو لر
بوندن آرتق کور نیجه محصول و بایی   کیم قلور لر عقلله تدبیر و رایی
یاخو بو نجا اولیا و انبیا   عقلله یول واردی ایردی مولیا
معتبر در بس بلوک اول عقل کل   آنو کلبه دیولک ایلر جمله قول
بی دخی نه در جهانده معتبر   اول علم کیم ویرور اول حقدا خبر
حق آنی ویر بیدی کوکلدن بیره   بکلدی کیم خلقه خبر حقدن ویره
رونقه بوعلم ایله کلدی جهان   معلوم اولدی آشکار او نهان
اصلی کوکلدن در بنی دارتر کوکا   کیم اویارسا اییشور یکلدن یکا
بوعلم بر نردبان در اوجمغا   هم قنت در جانه کوکا آغمغا
اولیا و انبیا بوعلم ایلسه   ایشلیوب ایلتدی بوخلقی منزله
دنیابه اوزرقو اکوتند و تنک   ایچی طولو ملکی صیله حرب و جنک

اول قد اکو علمله آید یکت اولور   صلح دونچونکه طاری کیک اولوز
بوعلم زید اجراق درای صفا   آنو کله دوزدی ملکی مصطفا
ایلک کرک کیم تنکری علمین بیله لر   آندن آنو کله عبادت قیله لر
نه بیله جاهل کشی نتمک کرک   تنکری یولنده نیجه کتمک کرک
کرچه علمونک خود عملدر میوه سی   الا شخص ایلکن بوعلمه ایوه سی
یعنی میوه بتمدی هیچ بلا شجر   بس علم سوز معلوم اولمز خیر و شر
هر ایشی بلمک کرک ایلکن کیشی   بلمنجه ایشلیومز هر اسی ایشی
علم ایله اسلام دینی دوتدی قیام   آدمی بو علم ایله دوتدی نظام
هرکمونک کیم علمی وار اولدی دلیل   آنلروک کیم علمی یوق قالدی ذلیل
کیمه کیم علم و عمل یولداش اولا   اول کرک کیم جمله خلقا باش اولا
علم ایله بلدوک بو ایش نیجیدو کین   اما آخر نولسا زدر نیدوکین
بس علم در اول بتیجی معتبر   کیم ویرور حقدن بنه هر دم خبر
کرچه علمونک آدی طشرا ایلور در   الا دادی جان اچنده کیز لودر
جانده قودی دادن آنوک اول جلیل   آنو کیچون جانلره اولدی دلیل
جان داقی بر معتبر نسنه دور   آنو کیچون بلمدی کمسنه نه دور
جانله در جمله جسموک جنبشی   جان کدیجک باطل اولور جسم ایشی

جانله بوز دیبلکی جمله تنوک | هیچ کمانیوز کر بنوم درکوستوک
ایدیاسن بلسنک کوک کیم جان نه در | تنده بوجانوک دوراغی قنده در
تنده‌یی یا طاشره‌یی تندن بو جان | یا یه بنکزر یانه در ایتکل بو نشان
صو میدر طپرق می یلمی اود میدر | یا بولاردن طشره جان بر آدمیدر
اشبولارنوکله دیدی اولور بو تن | قنقسی اولماز ایسا اولور بو تن
کلدوک ایدی جان نه در بر بیله‌لوم | اشبولاردن قنقسی در بوله‌لوم
دیکله ایدی نیجه در جان وصفنی | کیم بله سین کندویی هم اصلنی
بعضی تنده صو یله بولدی حیات | یعنی صودن دیدی در جمله نبات

قوله تعالى وجعلنا من الماء كل شيء حي افلا يؤمنون

هم امر در بعضی خلقنک جانلری | یعنی دیدی اول دوتدر حیوانلری
هم بو نفخه بعضی خلقه جان در | یعنی نفخه ایله دیدی انسان در
بعضی خلقنک روحی قدسی جانیدر | کیم در اونلر شول کیم اول روحانیدر
صو یله جسمنک دیدی نفس نامیه | دنیاده بولداش اولوب کندی بله
یعنی نفس حیوان در جسم اول نبات | اما یله صودن دوتدر بولار حیات
هم بو جان نفخه‌یله دوتدی دیرلکی | روح قدسی عقلله در برلکی
یعنی جان انسانکی عقل اول ملک | شول اکی‌لر در بولر تنده ذولک

جان بولرده قنقسی در ایت بکا | بلمدوک جان نیدوکین اوکدن شوکا
هیچ کمسنا بلدی جان نیدوکین | کلمکی و کیتمکی نیجیدوکین
الا بلدوک کیم بو خلق جانسوز دکل | دیرینن تن دنیده آنسوز دکل
بس بلوک کیم معتبر در اشبو جان | چون آنوکله دیرلور اشبو جهان
جان تمام اولدی بوکز کلدی کونکل | کیم اوکا قدرت ایتدی کیم کیک اول
شویله کیکدر کیم سغار بو کوک تمام | یرده کوکده نه کیم وار ایسه خاص و عام

قوله تعالى وسع كرسيه السموات والارض الآية

تا وارسی کیم بیلنز بولدوغین | کورمدی کمسه بو کونکل طولدوغین
آنوکیچون معتبر در دیدیلر | طولمدی بو کوکله ایتن دیلر
نیجه درلو نقش و صنعت رنک و آد | بخل و احسان خشم و رحمة ظلم و داد
جمله کونکل دفترینده یازلودر | یا قبن کوزلر کوراني کیزلودر
علم ظاهر یازلودر بر حرف ایله | نوخته کیم الیتر سنک کلور بر بر دله
کرچه عالم نقش عبرة در ای یار | بو کونکلده بر بنه بینک معنی وار
حکمتی خود کوکله نقش ایلدی | آنی صاحب دللره بخش ایلدی
کرچه کیم سر علمی بو جانده یتر | الا کونکلده کلور منزل طوتر
لعلم قدرت کیم حقنک بر تاویدر | بو کونکل خود مطلق آنوک اویدر

هر نه کیم وار سانیاذیلمش قمو / دنیا آخرتیر و کوک احمق طمو
بو کونکل ده جمله بر درلو دکل / بو نلرو کله قانع اولماز بو کوکل
ایتنی کورمک دلر نیدر اوی / کونکلوک خود دعا اولدر اوی
هم نظرگاه در بو کونکل هم سرای / ایده در حقدن نظر بیل او نکای
هم حقنک کنج خانیسی در بو کونکل / ایسته بو کنج خانه سن سنده بول
چون طلب کنجین کونکللرده قودی / هم کونکللرده بنی ایستنک دیدی
پس بلوک کیم معتبر در بو کوکل / حق آنوکچون قلدی قبول
چون کونکل سوزین کونکلدن دیکله / شرح تقریر نه ایمش بر آکلدوک
دیکله ایمدی عشقله عشق نیدوکین / بلمدی کمسه بو عشق نیجیدوکین
عشق در اول معتبردن معتبر / عشقی صورغل عشقدن ایستر سنک خبر
نه عقل بلدی بو عشقی نیدوکین / نه کونکللر آکلدی نیجیدوکین
عقل کونکل جان و نفس تن دقی / جملسی بو عشقله استر حقی
عشق ارادت در قدیم دن اول قدیم / نه دیدی ایشت آنکله اول حکیم
ایتدی بن بر کنج ایدوم کزلو نهان / دیلدوم کیم بیله لر بنی عیان

خبر عن الله تعالی کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف

پس بو خلقی یوغکن وار ایلدوم / کندوزم بو خلقه اظهار ایلدم

کیم بنوم بر لیکومی بر بیله لر / هم بنو مچون خوش عباده قیله لر
اول اراده چون قدیم دن وار ایدی / ایله بیل جمله ایشه معمار ایدی
اول ارادتدن اشارت ایلدی / کورکه نه یر کوک عمارت ایلدی
یر و کوکی درلو درلو خلق ایله / خوش مزین ایلدی قلدن قلمه
اول ارادتدن بو جمله عقل و ذات / ذره ذره اولدی جمله مخلوقات
اول ارادت ذره سین چون کوردیلر / اختیاری آنوک النه ویردیلر
آدنی عشق ویردیلر اول ذره نوک / شول ایشکده اوزنن اولدر سنوک
عشق در آخر جمله خلقی یلتین / اشبو ایشی بونده طوتوک اول دین
جمله ایشه خلقی اولدر اودورن / هر بر ینه خلقی اولدر سودورن
چونکه عشق در جمله ایشی ایشلدن / عشقه قوللر عقل و نفس و جان و تن
پس بلوک عشق معتبر در معتبر / عشقه صور کیم آلسین عشقدن خبر
شول ارادتدر بو عشق کیم حق دلر / بو خدایی یعنی آنوکله ایلر
اول اراده کلدی بزده اولدی عشق / جان کونکل اولدی عمارة طولدی عشق
عشق دخی آکلندی عاشق جانلره / کرچه صغمز شرحی بو داستانلره
ایمدی کل بر سن بو نفسی کور بو کز / اولدخی نیمش جهانده صور بو کز
نفس در اول اول معتبردن بیری / کیم بو جسموک آنسوز اولمز دیریسی

نفسوک اصلی نفس کل در آکلغل / جمله نفس اول نفس کلدن طوغدی بیل

نفس کل در جمله نفسوک مایه سی / آنن اولدی جمله نسلوک مایسی

تنقی جسموک کیم اچنده نفسی یوق / هیچ جهانده حرکتی هواسی یوق

هر بریسی نفس اچون ظرفدر آکمک / مقصود آنده نفسه بر لقمه یمک

جسم اچنده نفس اولو جوهر دررر / اوینده‌ر کر ماده و کرنه دررر

بیر ده کوکده نه که وار نقش ونشان / نفس اچنده قامسی وار در نهان

هر بر آیت کیم جهانده یازلو در / جملسی بو نفس اچنده کیزلو در

قوله تعالى سنريهم آياتنا في الآفاق الآية

پس نیچون کوردمز کوزوک اول آیتی / وار کن قرآن اچنده غایتی

خلق اچنده نه که وار ازلک دیشی / هر برنده ایشلور بو نفس ایشی

جمله نفسده وار بر اچاکو یمک / دم بدم خوش راحت اولب او یمک

نفسه منقاد ایلدی بوقا مو بیه / نفس کیزلر اوچاغی طامع یتی

تنقی نفس کیم اول مطیع اولدی حقا / بولسر اوچمقده اول عمر بقا

تنقی نفس کیم اولدی عاصی اولدی رد / قالسا در طامو ده اول تا ابد

قوله تعالى اولئك اصحاب النار هم فيها خالدون

نفس اچون کلدی حیات و هم ممات / نفسه ویرلک ویردی اول آب حیات

چونکه نفسه متصلدر جمله ایش / خیر و شر آلور بو نفسدن پرورش

پس بو نفسی بیلور کی معتبر / نه وار آخر کونونو ربنا مختصر

قوله تعالى ونفس وما سويها فالهمها فجورها وتقويها

هر که نفس محکوم اولدی کندو یا / اول کشی جمع اولدی کلدی کندو یا

کندو اوزندن حضرتا آچلدی یول / حقه اوغور قنجه وکیم وارسه اول

چونکه معلوم نفسوک سوزلری / ایلدی کل برکور بو کز یلدوزلری

برده جنی کی معتبر بونلر دروز / جمله صوبنه ازره حکمی وار دررر

چونکه یب اندی عالمی اول بی نیاز / بیدی قت کوک ایلدی اول کارساز

بیدی کوکده بیدی یلدز قودی اول / کندو امرندن بونلارا اچدی یول

اول امردن هر برینه دکدی ایش / جمله جسم آلور بونلاردن پرورش

هر برینوک نیندوکین ایدیم سنکا / دیکله ایدیی نیجه در اوکدن سوکا

آیی کوردکیم جمله طفل اوغلانلری / پرورش ویرور بسلر اونلری

دایسی اولدر بو جسمنک طفل ایکن / پس عطارد کلدی چون اولالدی تن

اول عطارد علم وصنعت اوکردر / پیشه لر اول اوکردر اول ایشلدر

چون رسیده اولدی نفس عشرت دلر / زهره ساز ایله آنی هر دم بسلر

زهره در بو جمله نفسی اویندن / نفس اچنده عیش و عشرت قیندن

چون یکت اولدی بوکز کلدی کنش | ایلەصان کیم اول کنشی اولدی کنش
قندە اولسا کونکلی آیدین کونکلی | کوندن آلور تندا اشبو تن تیجی
عمر ایدشدی اوتوزە اولدی فضول | اوکدر مریخ اوکا رسم و اصول
باش کتب قان دوکمکا ایلتر آنی | یعنی کندو ایشنە ایلتر آنی
کلدی بوکز مشتری حکمی اوکا | رای و تدبیر اوکدر دورکور سنکا
چون وزیردر اول وزارت اوکدر | ولله لفظ و عبارت اوکدر
آلتمشا واردی عمر کلدی زحل | ایلەصانکیم بوکشی اولدی زحل
تند و تیز و نحس و تیرە دیرلکی | چون زحل قلدی آنوکلە برلکی
بیدی قت کوکدە بولار ایشلایشی | جملە خلق اول ایشدن آلور جنبشی
بیدی کوکدن یوقرو اول ثابتات | کیم آنوکلە ثابت اولدی عقل و ذات
تندە اولدر جوهری قایم طورتن | موضعندە هر ایشی دایم دوتن
اول طوقوزنجی فلک در عرش در اول | صانکە بو جملە جهاندە باشدر اول
دوشدی بیتاوی آنک جملە باشا | باش آنوکلە هر ایشی ایلتدی باشا
اشبو افلاک و کواکبدن اثر | ایرشور جملە جسمە خیر و شر
معتبردر بس بلونک بونلر دقی | بونلروک آدین مدبرلر اوقی
دنیادە بونلر حقنک امرین سورر | آنوکیچون هر ایشا حکمی ایرر

اوش تمام اولدی اول اون نسنە تمام | کیم آنوکلە جنبش ایلر خاص و عام
شرح برلە تقریر ایتدوم هب سنکا | بنە ایدم آدلرین اوکدن سوکا
بری قرآن دربریسی مصطفی | کیم بولردن اولدی بو عالم صفا
سلطنت دربیری بیری عقل کل | بیری هم بو علم حق کیم حقدر اول
بیری جان کیم دیری دوتدن لری | بیری کونکل کیم بولور مسکینلری
بیری عشق در کیم کونکللر قینندر | بیری نفس در کیم بو خلقی اوینندر
بیرسی شول نە فلک کیم آدی وار | جملە خلقە دادی و ارستادی وار
اشبو اوندن در بلوک ضبط جهان | نە کە وارسا آشکار او نهان
بونلرو کلە ضبط کلدی هر وجود | بلدی حق وارلیغنی قلدی سجود
بیردە کوکدە معتبر بونلر درر | اللرینده اللە امری واردرر
خیر شری ایشلدی بونلر تمام | کیم آنوکلە معلوم اولدی خاص و عام
ایمدی کل بر اوکلکی دیشور سنکا | آچ کوزوک دوت یونوکی حقدن یکا
بیردە کوکدە کور بو عالم خلقینی | خلقنی بلسنک بلەسین خلقینی
خلق و خلقی چون بلەسین سن تمام | معلوم اولا هر مقیم و هر مقام
بیلسین کیم ایشدە در هر بر نسنە | یوخدرر ایش سوز جهاندە هر نسنە
لیک هر ایشدە تفاوت واردرر | بیل کە آنی بلمیانلر خر درر

آدمي اولدر كه بيلدي بو ايشي / دنياده ايكن بيلدي يادو بيلشي
يادي قودي بيلشه اولدي بيلش / آدم ايسنك سن دخي ايلدي بيلش
يادبيلش يعني نه در اغيار و يار / اغيادي قودون كون ايتكل يار يار
عاشق ايلدن قومه اول يارا تكين / تا كيم ايلنه اول سني حقا دكين
جمله سوزدن مقصود اول يار در بلو / هر كيم آني بلدي تعالدي د لو
يا بيوك اولدر كيم بيني اوندر حقا / ويدا وكا كندو اوزوكي كوندر حقا
كلي تبرك ايت سن سني اول يارده وير / وار لغوك شول بر نفس اقاره وير
كيم كدر سنك دنيادن اقدارا ايله / وار اولاسين تا ابد ديدار ايله
اي خدا يا طغو يولدن ايرمغيل / كيم تو ياردن بن بني آيرمغل
دوستلر وك يوزي صوبي اچون اي جليل / ريكليانه سن صفالو روزي قيل

الداستان التاسع في العاشر

بنه كلدي كوز نكاومه برقج اوكوت / كيم بو جسم يوز صوبي درجانه قوت
جسم آني دوتسا اولور يوزي صولو / جان آني قلسا اولور كوكلك خولو
جسم وجان جونكيم بو ينيدي طوتلو / جمله خلقنك كيزلو كنجين اوته لو
هم جليلدن بونلو ا رحمت كله / هم بو خلقدن عزت و رغبت كله

اشبو سوزدن مقصودم اون پند درر / اول بو شخصه هم قنت هم بند درر
جانلدا اول پند اولور خوش پر و بال / تن لره اول پند اولور قرب وصال
هر كيم اول پندي دوتسه شاد اولا / كيده اوندن جمله بند آزاد اولا
ايشد اول اون درلو پندي كوزنه در / كيم بله سين بو حكايت نيته در
اول اولدر كيم حقا صدقنك اولا / حق سوزنه صدق ديو نطقنك اولا
قنده كيم سن ايشدرسنك حق سوزين / سيره اورغل صدقله كونكل يوزين
حق يولنده هيچ انكار ايلمه / كونكلوكا انكاري سن يار ايلمه
صدقي طوت كيم اولاسا كا پيش رو / صدقلدن قامولردن پيش رو
كد كلو رسنك بو يولاسن صدقله / بل كه آدوك عاقبت صديق اولا
فعل عبادت ايله خوشنود رضا لقا / الا صدق ايتي ايدا در صادقا

قال الله تعالى هذا يوم ينفع الصادقين صدقهم

يا بن اونده جمله خلقي ديده لر / خير و شرينه ايشلديسه صوره لر
اول حقنك جون كيزلو كنجي آچلد / رحمتي بو قوللره سا چله
عالمه دو پيدوزا ولا رحمت نظر / ليكين ايرده هر قولا صدقي قدر
نيته كيم كونش نوريله خاص و عام / ديدوزي درطيطلو در هر مقام
الا آلور باجا سنجا هر بر آ و / اول اوي خاصي كهن دوده خاه نو

ری

بو کونکل یس آو کبیدر هر بیری باجه صدقنک دوشر اوندن حق نو

یا جه سوز اونیته کیم آیدین دکل آیدنی کند اوزینه قلماز قبول

هر کونکل کیم صدقی یوق بنکزر شوکا رحمت ابری تیره درار اوکدن شوکا

چونکه صدقنک طغو اولدی حقله ایدی نه قلمق کرک بو خلق ایله

دکله ایدی خلق ایله نتمک کرک بو اوناق یولده نیجه کتمک کرک

حق صدقنک خلقله انصاف ایلکل هر سوزی انداز بنده سویله کل

کر صاتو بازار اولا کر یول یوریش خوشدر انصافله هر درلو ایش

شویله انصاف ایلکل بو خلق ایله تا بو خلقنک حالنا قلدن قله

کورسنکا هر نه بیار ساصان اوکا قیله دورغلی دمیدم احسان اکا

دینی ناقص هر که نا انصاف ایسه دینه قوت تدر نه کیم انصاف ایسه

بعضی بو انصافه دیدین یادسی نه دیمکدر یعنی کیم دین یارسی

ینوک

یا رسین بیل سن بو انصافی دینوک انصافوک وارسا درست اولدی د

هر یکوک انصافی وارسا دینی وار اولمه نا انصافله یولده ایش دیار

هر که نا انصافسا انصاف ایده اولا کیم تنکری اوکا انصاف ویره

هر که کونکلنده یتون انصاف اولا نیجه نا انصافدن اول انصاف آله

بس بزه انصافله ویرلک کرک تا مو دیبلک لردن اولدر بیکرک

خلقه بلدوک نه کرک انصاف ایلش قول و فعل و صاتو بازار هر بر ایش

ایلدی بر کور نفس ایله نتمک کرک بو اوزاق یولده نیجه کتمک کرک

چونکه آیت یلماز بله یولداش درر یولده تشوک اول بنه یولوک اول ازور

قهر ایله زنهار آنی سن باصه کور قهر الیله دوت باشینی کسه کور

بو ریاضت یول ارنده یازوقیش نفسه قهر ایلمک اچون اولدی ایش

قلمینجه یول اری نفسه جفا قلمدی نفسی اوکا هرکز وفا

اول ارن کیم نفسی کسدی اوجودن ایلدی پرهیز اتمکدن صودن

یعنی کیم قهر ایتمک ایستر نفسنه مقصودی شولدر که بو نفسی ضدینه

تنکری امرین طوته نوک نفسی صنور بو امر نفسه قهر در ایچینو د

الا نفسه اولو قهر آجلق درر ایله صانی آجلق آنوک بوینن اوزور

هر نه کیم الله اوکا ویردی وجود بلدی حق داز لیتی قلدی سجود

هر بر نیه قلدی آندن بر خطاب یعنی کوتورمک اچون یوزدن نقاب

بن کیم سن کیم دیو صوردی اوکا ایتدیلر سن پادشاه بز قول شکا

بدی

نفسه صوردی نفس اوکا سن د یعنی سن سن بن بن بن وا دیدی

درلو درلو قهر ایله زجر ایتدی لر قومدی اول سن بنی کورنشدی لر

حق بویوردی زجر اوکا آجلیغله مقصود اولکیم کندا اوزین کمدر بیله

چون آجقدی نفس ایتدی یا آله / جمله مز بیز قول سن سین پادشاه

اجینجا قوللوغا بیدی ویب مدی / تنک یا قول وا دیو اولدی ویب مدی

بس بلوک نفسه قهر آجلیق الیمی / آنن اولدی یول ارینه آجلق ایش

نفسه کیم قهر ایلیه ایسه او الله / جمله خلقوک کونکلی کنجین اول آله

بو کوین اول اولو یا ننک کرک / بو اوزق یولده نیجه کتمک کرک

چون اولوردر اولو یا خدمت کرک / جانله کوجک لئن عزت کرک

اولو یا خدمت کرکدر کیجی دن / اولولار خدمتده قدپدی کیجدن

هر کیجی کیم قوللوغ ایتدی اولو یا / اولدی قول کندی اوزندن آلو یا

اولولق ابستر ایسنک طورطابوه / کندی اوزی بله دیبده قابوده ا

یول اچنده قابو دیبدر رویب قبوه / قابو دیب کوزلامدین قلغل طابوه

قابوده خدمت قلن کچدی دیبه / آدی وار دی مشرقا و مغربینه زین

نیجه لردر بده ایکن خدمتسوزین / قابولاردن طاشره کوردی کندا او

ننه کیم ابلیس چقیشدی کوکا / ایده شوردی بو نفس یکدن یکا

بر سجود ایتمادوکی اچون سوردیلر / آدی شیطان ولعنت اوردیلر

یعنی خدمت قلمدی بر سرور ه / آنو کیجون سوزکب ایتدی یده

هر که خدمت قلمدی بدا او لو یا / لاجرم کیم لعنت ایدیب اولو یا

بس بلو نک کیم اولو یا خدمت قلن / خلق اچنده اولدر اول رحمت بولن

اولو یا خدمت قلن لردر دی لر / نیجه خادم مخدوم اولدی کوردیلر

اولو یا خدمت کرکدر بلدوک اوش / خدمته بیل بغلب آنن کلدوک اوش

ایدی کورلوم کیجیه ننک کرک / بو اوزق یولده نیجه کتمک کرک

چون اولولق کیجوز او لمز خواص / اولماز بو کیجی لر سوز عام وخاص

ای اولو بس شفقت ایله کیجیه / شفقت ایله کلدی کیجی لر ایه

ننه کیم اوغلانوک اولو نعمتی / بو جهانده آنه آنه شفقتی

کیجی لر شفقتله شویله اولالور / کیم اولو آدلو اتا ملکین آلور

کر صدفده مهر شفقت او لمیا / قطره اول شفقت ایله آلیا

اولمیایدی قطره لو در یتیم / اولمیایدی شفقت اول جانده مقیم

سن صدفده کورسنکا اول شفقتی / نیجه اولور قطره در یتیمقته

قطره قطره یغود اول شفقاتله / دانه دانه در اولوب کلدی آله

چونکه تخم دوشدی یده شفقت بولور / عاقبت آندن آنن نعمت کلور

هر اولو کیم کیجیه شفقت قله / هیچ کمانسوز حق اوکا رحمت قله

بس اولودنی کیجیه شفقت کرک / ننه کیم اول اولو یا خدمت کرک

چونکه بلدوک اولو کیجی نیدوکن / کیجی خدمت اولو شفقت ایدوکین

ایلدی كوردوستلار ایله تمك كرك | بو اوزاق یولده نیجه كتمك كرك
چون نكسنا دوستت سنر اولماز نیاه | دوستله دوستلق كركسه ای دده
دوستده هر دم خوش نصیحت ویره دور | دیلا خیرین دوت وشرین كیروطور
هركوك كیم دوستلوغی كرتو اولا | اول كرك دوستین چكه طوزیو لا
اولو دوستوك دنیاده اول كیشی در | كیم نصیحت ویرمك آنوك ایشی در
اول نصیحت له سنی حقا اوقیر | دیلمز هرگز اولاسین سن حقیر
هركه خلقی حقه اوقیر دوستدر اول | آنوكیچون كوسترو درطوغرو یول
نیشه دوست در اولیا و انبیا | خلقی دعوة قلدوغیچون مولیا
دوستلروك یكی اول سبحان در | كدر كیم سن قول و اول سلطان در
دوستله وینیدی قدا آنی اول | یعنی كیم كستروی دوست طوغرو یول
آنوكیچون كلدی اول قدا آن سنكا | كیم الا ایلیه سنی حقدن یكا
بو نصیحت درطوترسنك اید سین | هیچ كیمسه نسوز حقی دیدارین كوره سین
بس نصیحت درنشان بو دوستلوغا | اول نصیحت وندخی دوستلق دوغا
دوستده هردم خوش نصیحت اردیكل | آنكیله آنی حقه اونده كل
دوستی بلدوك كل بو كز دشمانی كور | اولدخی سندن نه ایستر آنی كور
بل كیم اول دشمانلیه تمك كرك | بو اوزاق یولده نیجه كتمك كرك

چونكه دشمن سوز اولماز كیمسنه | ایلدی نه قلق كرك اول دشمنه
دشمنه كی حیلله دیلك كرك | نه اولا سركش و نه بدلك كرك
دشمنه حلم ایله اوله سخت دل | چونكه كوجوك یلمز توپرتا قال و قیل
دشمنی یكیك دلرسنك حلم ایله | قیلی ایله یكدیلر كور علم ایله
دشمنوك علمی حلم در ای صفا | دشمنی حلیله یكدی مصطفا
شمی كوركیم جمع الجنده نه قلور | غوغا سوز كورنیجه یاندیا قلور
الجی كویمز بكلدی ضار و یغوی یاش | كوزكلی آخر كوردنجا دركوزی یاش
كوزر آندكه كوینده وكین بو خاص ما | كوینیدوكنجه آید یكی آرتار تمام
الا بلمز كیمسه حالین نیدوكین | اودا النده دیدیكی نیجیدوكین
كندو حالین كندو حالی اژرته در | كدر كیم یاشی بكاغیدن بیرته در
هركه شویله دیه لورسا جمع اولا | عاقبت اول جمع الجنده شمع اولا
بس حلم در دشمنه قد شو طورن | شویله وكنجه آخذرا قدسوا اوزرن
اول بلنمذی كل بو كز درویش لره | قول الجنده سوخته دل درویش لره
كورلوم درویش لره تمك كرك | بو اوزاق یولده نیجه كتمك كرك
چونكه درویش سوزه كلدی هرمقام | درویشه احسان كرك در لیس بدا ام
نیجه كوجیر نیدوكجه سن درویش لره | قیلدو احسان و بخشش بو تلره

مال و ملك و نعمت الوكده ايكن — بي بدر بخشايش ايله آيي سن
ايوخسه بر كون آله لر سندن آني — بيه لر آكما يه لر بركيز سني
چون اولسين مالوكي آيرمغ آلا — بي بدور آيرمغچون دارتما بلا
كشي اولدركيم آنوك احساني وار — اول قله احسان كيم آنوك جاني وار
آدمي احسان له صيد ايلدي — دامه دارتدي وحشتي قيد ايلدي

قوله عليه السلام الانسان عبيد الاحسان

بيري بر بنه خلقي احسان قلدي قول — بر بر بنه خلق آنوكله اولدي قول
كيمسه كيم يولداش درر احسان اوكا — قول اولا باشدن بشا انسان اوكا
هر كيمه كيم بيشه اولدي فتح وجود — عالموك خلقي اوكا قلدي سجود
هر كه احسان اهلي در الله اوكا — جنتي ملك ايليا والله اوكا
بس بلوك احسان قلن در آدمي — حق اوكا منقاد قلدي عالمي
چونكه بو احسان ايشي اولدي تمام — ايشدنلر آكلدي بلدي تمام
ايمدي بو كز جاهله نتمك كرك — بو اوزق يولده نيجه كتمك كرك
چون جهل سوز دنيده بيو قدرر — بلكه عالمدن بو جاهل چوقدرر
جاهله اسكوت و خاموش در صواب — خلقه اول هم يوز صويي درهم ثواب
ويلوكي بوت كريعه دكمه سوزلره — ياربن اولمايه عقاب دلسوزلره

سوز ايله اولدي مكرم آدمي — سوز ايله طوتدي بو جمله عالمي
الا جاهلدن سقنغل سوزوكي — سويليب خوار ايلمه كندوزكي
سوزي بلكل كوهره بنكزداي يار — جاهله سويلب آني ايلمه خوار
كوهري ويرمه دوكاندار الينه — آلتوني دكشورمه دوري پولينه
ايتمه سويله سوزي سويلر ايسنك — اسكوت ايله جاهله كر ار ايسنك
جاهله دك دورمغ اولور سويلمك — يوخسه سويلنه وكجه سوز آرتدرمك
بس جوابي جاهلنك اسكوت ايمش — قدر بو سويلنمك آنوكله اوداميش
جاهلي اسكوتله بعدي بصان — دك دوردانه ايدوكين كسيدي كسن
معلوم اولدي جاهلنك ديبليكي نه — نه كرك در ايشي نه ديبليكي نه
جاهله اسكوت ايله ويكل جواب — اسكوت و خاموش اوكا عين صواب
بو كزين عالم لره نتمك كرك — بو ازاق يولده نيجه كتمك كرك
چونكه عالموز بنده بو قدر اصول — پس اوكا قدر بو نيجه اوللوم فضول
عالم اوكنده تواضع ايلكل — هر نه كيم سويلرسنك آلچق سويلكل
چونكه طپرقدن يراتدي حق بني — بنه طپرقدن قيلسار مطلق سني
شمدي دن طپرق كبي بس آلچق اول — اول اولولر اياغنده طپرق اول
اودكي سركش اولن آدم دكل — اوكا سن ايلتيس ديبا يتنك خم دكل

قنده بر عالم کورر سنک ای صفا — بغلکل آنو کله عهد و وفا
بونلره هردم تواضع ایله کل — هر نفس همت توقع ایله کل

قوله علیه السلام من تواضع لله رفعه الله

هر کونکل کیم اینه هر دم طپرغا — اول کونکل اوزره کرک رحمت یغا
الله اول طپرقدن آنی کوتوره — هر نه کیم الکسوکی وارسا بیتوره
هر کونکل کیم یوجه دوتدی اوزنی — عاقبت خوار ایلدی کند اوزنی
یوجه لکدن دوشدی اول اولدی ذلیل — تا ابد اول حالله قالدی ذلیل
چونکه دانه دوشدی طپرق آلتنه — اوکا البته کرک رحمت اینه
چون اولالدی اوزنی کوردی یوجا — طغردی اوراغ آنی اوجدن اوجا
بس تواضع اولو دولت در اره — خاصه ایلرسنک آنی عالملره
اوش تمام اولدی اول اون پندوک سوزی — آکلدی کیمده که وار کونکل کوزی
آکلدی دیبلک نه در اوکدن سوکا — آکلمادوکسه نیه ایدم سنکا
کیم اول اون پندوک بیله سین آدنی — آدنی بلسنک آلاسین دادنی
بیری صدق قوک طغرو اولا حق ایله — بیری انصاف ایلیاسین خلقله
بیری قلغل نفسوکا قهر و جفا — بیری خدمت قل اولویا ای صفا
بیری سندن کیچیه شفقت دورر — بیری دوستوک دوستنه نصیحت دورر

بریسی دشمن لره حلم ایلمک — بری درویش لره احسان ایلمک
بیرینی جاهل لره خاموش اولا — بریسی عالم لره آلچق کلا
اشبو اون پندی طوتن ایردی حقا — حق یولنده بولسر عمر بقا
خوش کچوردی عمرنی بو پند ایله — نفس دیوین باغلدی بو بند ایله
دولت آنوک کیم طوتا ایشتدوکن — دوندره حقدن یکا اوصین اوکین
دوت بو پندی ایشلکل بو ایشلری — بو ایشی کیم قلدیسه اولدی یول اری
کیم اوکوت آلدی ایسه خوار اولمدی — قالدی مغبون هر کیم اوکوت آلمدی
اولولار پندین طوترسنک ای صفا — کورمیاسین دنیاده جور و جفا
اشبو دنیا کمسیه دوست اولمدی — بی وفا در کمسه دوستلق قلمدی (بولمدی)
حکموک آلتنده خنوک بی غصه سین — دنیده حکم آلتنه بسن دوشمدین
بیل سلیمان تختنی کوتوردی ایدی — هر نه کیم الکسا اوکا بترور ایدی
عاقبت الله آنی ویردی بیله — تاج و تختی قاموسنی واردی بیله
دولت آنوک کیم بیدردی بیمدین — دنیایی ترک ایتدی ترک ایت دیمدین
اولومندن ایلرو آلدی تمام — کورسین کوردی ایشی اولدی تمام

قوله علیه السلام موتوا قبل ان تموتوا

عاشقنک دون کون تمنا قلدوغی — دنیا خلقندن بو کنجی بولدوغی

پیدا آري دیرلك درر خلقدن بولا　　خلق آنك كه حضرتا لایق اولا

اولا اول دیرلك بو خلقه یوز صوبي　　رحمته مستغرق اولا دویدوزي

اي چلبي سن روزي قیل قولاروكا　　اول دوكنمز خزاني بخشوللاروكا

عشقين آرتور عشقله دیكلاینوك　　دیكلیوب سوز معنسین آكلاینوك

الداستان العاشر في العاشق

قاني اول كوچك كونكلي اینتي ادن　　قنجو بغدي ایسه عبرت كوزدن

قاني اول معني بلن كلیون بزو　　كوكنكلي كوزي بزدم اوخته اولسون بزو

قاني اول كیم بو یولا صادق دراول　　قاني اولكیم بو سوزه عاشق دراول

جان قولاغیله بو سوزي دیكلسون　　سوز اچنده كیزلو معني آكلاسون

یعني بلسون بو حكایت نیدوكین　　بو حكایتدن ارادت نیدوكین

كلدوك ایدي بو سوزوك تقریرینه　　بر نظر قیل پادشاه تقدیرینه

كوركه نه قلدي بونتدي نیلدي　　دنیاده بو خلقي نیچون ایلدي

نیچون اولدي بیرو كوك جسم وجان　　نیته كلدي دنیایه بو انس وجان

كوكده نیچون یوردي بو آي وكون　　نیچون اولدي آي ییل ودونوكون

نیته بغلندي بو یانه آي ویل　　نیته بركندي مكانه آب وكیل

نیته بتدي یر یوزنده خشك وتر　　ایشه دوتدي دنیایي درلو هنر

نیچون اولدي دنیاده بو یاز وقیش　　نیچون ایشلندي جهانده هر بر ایش

تا كه حقنك كیزلو كنجي آچلیه　　رحمتي بو جمله خلقه صاچلیه

بیله لر هر بر ایشي آدي ایله　　ییه لر هر نعمتي دادي ایله

ییوب اول نعمتدي شكر ایده لر　　بیله لر حقي وارلغین ذكر ایده لر

بیلنه بو دنیاده هر بر هنر　　كفر ودین وفسق وطاعة خیر وشر

دیلدي چون بو ایشي اول كارساز　　ایلدي یر كوك ویردي قیش ویاز

یرو كوكي طپطولو خلق ایلدي　　دكه بر خلقنده بر خلق ایلدي

دكه بر یده ویردي بر درلو هنر　　اول هنرله كاه اغاز دركه ایشلر

كیمسي قلدي عبادت حق اچون　　كیمسي یاپدي عمارت خلق اچون

كیمي دعوت قلدي خلقي تنكریا　　عمریني خرج ایتدي اونده بي ریا

كیمي الینقله چقردي آدیني　　آلدي كند ودشمندن دادیني

كیمي دوتدي ملك سوردي سلطنت　　اولدي عالم خلقي اوكا قول قنت

كیمي صنعتلري طوتدي دنیاده　　صنعتیله اول كشي كلدي آده

كیمي تصنیف ایلیب دوندي كتاب　　اوقوندي آني خاص وعام وشیخ وشاب

كتدي بونلر ایشي قالدي یادكار　　بویله دوندي عالمي اول كردكار

چونکه نوبت دکدی کلدم بن دخی / بولیمن اول بری بلدوم حقی
کوردم اول حق یولده دیرلک سوزی / نیجه کیمش آکلدوم اول ازرنی
بن دخی دوشدم بولانوک صوینا / جان کوکل تا کیم بولاردن طوینا
خون مده ایدی چلبیدن بیلندی / جان اچندن حال دلیله کل دیدی
اول ارنلر صوینی صویله دیدی / ایشین ایشله سوزنی سویله دیدی
صویلدوم کوردم بولنتدوکنی / آکلدوم بلدوم نیجه کتدوکنی
دنیا ملکین ترک ایدوب کندی بولا / الا قومش هر بری بر یادکار
کیم آنی کله آکلیدور هر بری / صورتی اولدی ولی آدی دیری
چونکه کوردم کیدسادم بن دخی / کوزوک آج قالمیسرسین سندخی
دیلدوم بندن دخی بر یادکار / قاله کوره آنی جمله اختیار
آکالدن بکنی آنو کله آنو کله / آکلهسین سندخی آدو کله
دولت آنوک کیم آنو آد قازنا / رحمت اول ایلوک بکاین قانا
چون بو فکری حق بر قدی کونکلومه / بیر وکوک عبرت کوزندی کوزمه
کوردم اشبو عالمی عبرت طولو / عالم اچره آدی حکمت طولو
عالم اچره کوردوکم عبرة لری / آدمیده بولدوغم حکمت لری
بر بیده دلیشوردم اولدی بر کتاب / اولدی بنیادی آنوک اون درلو باب

دکه بابده کلدی اون دستان دیله / شرح وتقریر وبیان قلدن قله
بو کتابوک بابی نیچون اولدی اون / دکه بابوک داستانی کلدی اون
نیچون اوندر بو کتابوک ترتیبی / نیچون اون ازره اورلدی بن کتبی
نیچون اولدی اوش بو ایش ایدیم انکا / دوقه قولاغوک بردم اوخیه بنده ایکا
کوردم اول قرآنده الله سویلمش / اون کز آکمش دوستلرین مدح ایلمش
بنده اون کز دوستلرین آکمش »» / اون دخی دشمن لره سوکمش »»
ایشدا اون دوست مدحنی نیجه دوکین / کیم بله سین بو حکایت نیدوکین
بیرسی التائبون التائبون / بیرسی العابدون العابدون
بیرسی الحامدون الحامدون / بیرسی السائحون السائحون
بیرسی الراکعون الراکعون / بیرسی الساجدون الساجدون
بیرسی شول امر معروف ایلیین / بیرسی شول منکری نهی ایلیین
بیرسی شول کیم بکلدی حق امرنی / یعنی تغیر اولمدی اسلام دینی
بیری اول دوستدر که کلدی دوستنه / خوش بشارت کلدی مؤمن اوستنه
اشبو اون مدحی چلب دوستلرنه / ایتدی وقلدی نثار اوستارنه

نته قال التائبون العابدون الا...

بنده آکدی اوکدی اون درلو قولی / بجیدی بو تلوده بابی وبخولی

بداية بونلردخي كيم درعيان — كيم بلەسين بوايشي بلالو بيان

بري شول كرچك مسلمان دركه وار — اروعورت بربرينه اولدي يار

قوله تعالى ان المسلمين والمسلمات

بري مؤمن دركاينانيدي تنكريا — اروعورة حقه دوندي بي ريا

والمؤمنين والمؤمنات

بري دون كون اياغ ازره دورن — اروعورة طاعت ازره جان ويرن

والقانتين والقانتات

بري شولدركه صادق اولدي لر — اروعورة صدق اچنده قالديلر

والصادقين والصادقات

بري شول صبراري كرتوارن — اروعورة صبر اچنده جان ويرن

والصابرين والصابرات

بري شولدركه قورقاتنكردن — اروعورة يولده قورقويله كدن

والخاشعين والخاشعات

بري شول كيم كتدلر صدقه ايله — اروعورة ديدن نفقه ايله

والمتصدقين والمتصدقات

بري شولدركيم اوروجي دوتدي لر — اروعورة يولده شويله كتدي لر

والصائمين والصائمات

بري شولدركه بكدي اوزني — اروعورة بجلدي كنداوزني

والحافظين فروجهم والحافظات

بري شولدركيم حقي ذكر ايتدي لر — اروعورة ذكر اچنده كتدي لر

والذاكرين الله كثيرا والذاكرات

اشبولاري اون كذ اوكدي اول جليل — هيچ كانسز كلدي آيات ودليل

اون كذ اون كذ دوستلارين اوكدي چلب — اون دخي دشمن لره سوكدي چلب

ايديم اول سوكدوكي نيجيدوكين — كيم بلەسين بوحكايت نيدوكين

بري شول كيم كل حلاف ديدي — يعني يا كلش آد اچون اولدي آدي

بري مهين ديدي آني خوار ايلدي — يعني اولدرجمله خلقنك خوريادي

بري هماز ديدي قدآن اوكا — يعني آرتق سوزلودر ديركو رسنكا

بري مشاء ديدي معنيسي نه — يعني دون دلبي بودير شر اوستنه

بري نميم ديوبن دقدي لقب — يعني اوكا برسخن چين دير چلب

بري مناع ديدي معني نه وار — يعني خلقي منع ايدر خيرين يغار

بربنه ايتدي معتد معني نه در — يعني كيم بي ضبط وبي اندازه در

بردخي اوكا اثيم ديدي اول جليل — يعني يازقلو كناه كار وذليل

بر عقیل دیدی الله اول قول لـ / یعنی معلوم اولدی جرکین خویله

بو دخی بللو ذنیم اولدی آدی / یعنی حق اوکا حرام زاده دیدی

قوله تعالی حلاف مهین همّاز مشّاء بنمیم مناع للخیر الآیه

اشبو اون حرفی کیم دیدی خالق اوکا / یعنی سوکمک دربلوک بایق اوکا

کیم دراول حق سوکدوکی کور ای صفا / شمل که دشمن دوندی آنی مصطفی

آنی بلدوک بو دخی ایشت بو کذین / آنیله ایدیوم الله سوزین

بونده حکمت نیدوکینوک غایتی / معلوم اولا اوقونیجق آیتی

موسی بوله وعده قلدی اول حکیم / کیم اوتوز کون اوروج اولا اول کلیم

دوندی اوتوز کون ولیکین اولدی / آنوکیله وعده یبرینه کلمدی

حق بیوردی اون دقی دوتکیم اولا / جمله ایشوک بیتله یبرینه کلا

اون دقی دوندی اول ایش اولدی تمام / عهدو وعده یبرینه کلدی تمام

قوله تعالی وواعدنا موسی ثلثین و اتممناها بعشر

اونیله بیتلدی اول عهد اکسوکی / موسی بوله سویلشب حق ایتدوکی

حق بنه ایتدی بو جمله قول لره / خاصه عامه بایلرا یخسول لره

کیم کلوره سه خیر ایله بنده ا یکا / دوندرم بن بیرینه اون خیر اوکا

قوله تعالی من جاء بالحسنة فله عشر امثالها الآیه

بیرینه اون اونه یوز یوزینه بیکین / بیلکوک الله بله خلین دکین

آنیله آکلدق بو [illegible] لشی / اون دخی بو کو دنه وار درای کشی

بنه ایتدی هر نکیم بیدن بیتر / یعنی نه کلسه نباتدن خشک و تر

اونده بر سین صایبان ویرکل بکا / طوقوزینی آلغل حلال اولسون سکا

دوکدی کوک کوک یعنی کیم عشرینی ویر / اول حلال لقمه بیان لر بویله بیر

قوله تعالی وآتوا حقه یوم حصاده الآیه

آکله ایدی سن بو سوزوک حکمتین / کورصقوک جومردلغین ورحمتین

ویردوکیندن اونده بر کندو [illegible] لر / یعنی کیم اول طوقوزوک جرکین سلر

آلدوغندن بیرینه اون دوندرور / یعنی سنی طغر و یولا کوندرور

خوش صاتق بازار و قانی مشتری / مشتریسی کیمدر آنوک یول اری

معلوم اولدی اولدقی بر کورینه / ثم آن الجره اون نه وار درصورینه

آیتوک اوننده بر حد قودی لر / بو عشر دیب اوننا آد قودی لر

معنده بو آیتونک بینک دادی وار / صورتا اون آیتوک بر آدی وار

قنده کیم اون نسنه یعنی جمع اولا / رحمتی اول جمع الجنده شمع اولا

حق اونا کورنه دیدی قرآن لـه / اون الجون کلش دررا اول کامله

قوله تعالى ثلث عشرة كاملة

قنده کیم اون وارسا اولدی کمال * بیننده کیم اول اون بولدی کمال

برلغنده اونی بر کزده تمام * بیلور آخر آنی جمله خاص و عام

خوش بشارت کلدی حقدن بونلرا * روزی قلدون آنی جمله قوللرا

چون بولدیوز اردی بو کرچک دینه * اونی دیرنشدی بر آنخ دینه

قوله تعالى لقد رضي الله عن المؤمنين اذ يبايعونك تحت الشجرة

دوتدیلر قوتلو الین پیغامبروک * محمدینه بیل بغلیوب اول سرورک

تنکری تعالی بن لیکنه اینانديلار * حق دیوب پیغامبره بونلدیلر

بیزی بو یولدن دونمیاوز تا ابد * اوستموزه طانغ اولسون اول احد

او برزخ اسباب و ملک و مالموز * سندن آیرو اولمیا هر حالموز

چون بو عهدی ایلدی اول اون کشی * نیلدی حق بونلره کورای کشی

بونلره ایندوردی رحمت آیتین * آیتندن بیلسین شونوغا بتیین

قوله تعالى ان الذين يبايعونك تحت الشجرة

اون نه وار در دنیاده بر کور بله * کیم بلهسین سن بو علمی ایله ده

حق تعالی چون بیاتدی دنیایه * دنیده ویردی بنه هر بر نسه

هو الذي خلق لكم ما في الارض جميعا

هرنه کیم وارسا جهانده آدی وار * آدا چنده کیزلنوبن دادی وار

ویردی قیمت اوستنه آردی حساب * دیلک ایلیه آنوکیله شیخ و شاب

جمله قیمت اول حسابله بیلنور * آنوکیله صاتیلور و آلینور

اول حسابوک اصلین اون ازره قودی * اصلی اوندر یوز بیک اولورسه آدی

دیکله ایمدی نیجه درسن اول اونی * کیم سنکا یوز کستره معنی یونی

بیر بیر بر صنیسنک اون کز اون اولور * یوز اولور اول اون چون اون کز اون اولور

یوز یوز کز صیسنک اون کز اولدی بیلنک * چونکه بر یوز اون کز اولدی طولدی بیلنک

اون بیلنک اولور صیسنک اون کز اون یوزی * یوز بیلنک اولور صیسنک اون کز اون بیکی

یوز بیکی یوز کز صیانه کمسنه * قو آنی صایمه کیرو کل اول اونه

بو حسابوک اصلی بر در حدی اون * کر کوکا چقدیسه بو بیی قدی اون

بر ده کو کده صایلمن اول اونلره * معلوم اولدی قاموا ایش قلدن قله

آنوکیچون بو کتابوک اصلی اون * ایلدوک بابین واردق فصلین اون

دکمه بر بابنده اون دستان تمام * کلدی آنده هر مقیم و هر مقام

اون کز اون دستان کلیدر نظم ایله * شرح و تقریر و بیان قلدن قله

بو کتابوک کیم اوقورسا قامسین * صیمیا هیچ کیمه آنوک ناموسین

کیم عمل ایلیسه اول رحمت بولا * آخرنده دنیاده رغبت بولا

کیم آلورسا بو کتابی یاد ینه ‏ ‏ اینه جمله معنونوک بنیادینه
گرچه کیم سویلندی بونده تنک دیلی ‏ ‏ الا معلوم اولدی معنی منزیلی
چون بولاسین جمله یول منزللرین ‏ ‏ بیلکل سن تنک و تاجیک دیللرین
قامو دلده واردی ضبط و اصول ‏ ‏ بونلرا دوشمیش ایدی جمله عقول
تنک دلینه کمسنه یاقماز ایدی ‏ ‏ تنکلره هرکیز کونکل آقماز ایدی
تنکدقی بلمز ایدی اول یوللری ‏ ‏ اینجه یوللی اول اولو منزللری
بو کتاب آنوکیچون کلدی دله ‏ ‏ کیم بو دیل اهلی دخی معنی بله
تنک دیلنده یعنی معنی بوله لر ‏ ‏ تنک و تاجیک بیله یولداش اوله لر
یول اچنده بری برینی بیلمیه ‏ ‏ دیله باقب معنی یه خوار کورمیه
گرچه کونکل دیر کورر اول منزله ‏ ‏ اول کونکلده اکلنمکلمز دیله
قاموسیله اولدقی هم ایشده در ‏ ‏ ایده مز ایدور اوشدور ایشده در
حال ناطق و خبر ایدر بو دیل ‏ ‏ گرچه کیم ایده مز اوکا بو قال و قیل

قوله تعالی ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء

هر نفس ده یول اچو قدر تنکری یا ‏ ‏ کیم اکا بلدیه آنی سبحی دیا
قامو دلده واردر معنی سوزی ‏ ‏ کورنه کیزلو دکل معنی یوزی
معنی ایلی معنونک قدرین بلور ‏ ‏ قنده کیم بولسا اکا رغبت قلور

چوق عجایب چوق غرایب نسنه لر ‏ ‏ سویلنور دیلده نه لر وار در نه لر
جمله جانلر آنی کوزلری نشان ‏ ‏ جمله دیل لر آنی سویلری کمان
جمله دیلده سویلنن اول سوز در ‏ ‏ جمله کوزلردن کورن اول کوز در
جمله جانلر سودوکی بر نسنه در ‏ ‏ الا بلمز کمسنا کیم اول نه در
بغلنوب در هر بری بر صورتا ‏ ‏ لیک مقصود اولدی کلدی صورتا
اول صورتده نسنه وار در جان کورر ‏ ‏ آنوکیچون آنوک اذره جان ویرور
بو کتابوک ختمی اوش اولدی تمام ‏ ‏ طپطلو یوز داستان کلدی تمام
یدی یوز اوتوز یلنده هجرتونک ‏ ‏ سوزی ایردی ختمنه بو فکرتونک
معنی یه خود کمسنه ختم ایتمدی ‏ ‏ بو سوزی قطع ایلیوبن کتمدی
بلدوکنجه سویلدی هر بر کشی ‏ ‏ ایلتمدی کیمسه کمالنه بو ایشی
سوز اچنده آرتق اکسوک وارسا ‏ ‏ بیتوبی ویرسون آنی کیم یا بایسا
حق قتنده عاشقونک اکسوکی چوق ‏ ‏ الله ونک اکسوکلونه ایلوکی چوق
قامو خلقنک اکسوکی اوندن بتر ‏ ‏ رحمتیله قاموسی اول خوش طوتر
فضل و رحمت اول ایشکده چوقدر ‏ ‏ اولدر امید آیروق یوقدر
ای خداوندا سنوک فضلنک دلیم ‏ ‏ سن سین آخر هم حکیم و هم علیم
رحمتوکله بر لنغا قول لاروکی ‏ ‏ سن اسیرکا کندو بحسول لاروکی

هرکه دیکلرسه بو سوزی ای جلیل رحمتوک اولسون او کاهردم دلیل

تمت کتاب الدیوان بعون الله الملک المنان سریدی العبد الضعیف المذنب
الحقیر الفقیر الی رحمة ربه اللطیف الخبیر خلیل ابن عثمان ابن
منتاش جعله الله تعالی من الذاکرین عفر
الله له ولوالدیه ولجمیع المسلمین و
المسلمات والمومنین والمومنات
آمین یارب العالمین
وقت الضحی الکبری فی
یوم الاثنین من شهر رمضان
المبارک وتاریخ سنه
احدی وتسعمائه
من هجرة سید خیر البریه
وصلی الله علی سیدنا
محمد وآله اجمعین

هرکه خواند دعا طمع دارم زانکه من بنده گنه کارم

Halil ibn Osman ibn Menteş A.C.

901

منکا
سندن بلا جان قصدینه سندن روان اولدی
هر کورنده کوزلرونک باغ غمزه سی مژکان دستانی
خوبلر سنده صورتنک نقشنده بو اجل نظر
دل بیرن بحکم قالمزای اجل اولدم ولی
ویره دوم جان وجهانی الدوم دردو غمینی
بل تیر ونک طعنی رقیبنک جوری جانه حمل ایدی
ای فغانی فانی اول بیهوش کم عشقین منی

منکا
بیر دو تب جسمده جان تک نشانه جان اولدی
داغلر یکدی سعادتین نشان اولدی منکا
اول نظر علمنده یوزمعنی عیان اولدی منکا
ایله حسرت کتورکوم دیداره قان اولدی منکا
اول تزکنده بو سعنک کیم زیان اولدی منکا
بولکه بهستدی یوضر اول اهونک نهان اولدی منکا
اشکارا ایلدی غنچه نهان اولدی منکا

سبزه ای سرورانم باغ زندان در منکا
باشمی کسسن قانمی توک سوره قاپونکدین منی
گر نکار جنک کلور اولدوره کوز وصل ایلم
زلفنک چرخ حقی دار بو تمده سانه بلزیم
سندن اوز که یاره دل ویردی دیمش دشمن منکا
ای فغانی زلف ورخساری غمندن دل یورونکه

غنچه ترا دیم ضیا لو نکدن گلستان در منکا
قاشمی تولکک ایرماغ بین قان در منکا
دیر بهجران دولندن اولک اسان در منکا
اول جانی نک بلاردن جهان در منکا
سن اوزنک بلز سنک ای جان بو جهان در منکا
بر کوزه دوشم که دون کون جسم بحیان در منکا

ای کیدین مهوش غنک توبی یادکار السون منکا / کن بزین غم کتلوبن غمکا زالسون منکا

کریوزونکدین اوز که کلش ده کلیه قیلسم نظر / ویرمه سانجلوسنک اول کلبرک خار اولسون منکا

رازیزین دردهانونک کیمه بیلمس برقی / سویله کل لطف ایله بو راز آشکار السونک منکا

اشکدین ایلرونک ایچره کوستر کل یرم / دوشسم توزلردن اندن اعتبار السونک منکا

کل یوزونکه کستر جفا ترک ایت بوکون شاد ایت منی / ای وفاسیز نیچه بو درد آه زار اولسونک منکا

ای نهانی دورت اولوس کر دشمن اولسه غم دکل / اینچه اولسونک اول جفالو دوست یار السونک منکا

ولە ایضا

یتمش اول ای دل دیرم بیر سود تمدیدن سنکا / دانی خوبلر کوینه وار سن کوکلکل دبین سنکا

کوردهم بو کون سینک کوینکدە راحت دایما / من اوزونک بر بی وفایه مبتلاسن من سنکا

کورمیش اول کل منی چرخ صاله خوبلر چکنه / من منکا ای دل بو کوندن تیله وارکل سن سنکا

پیلدنک سن دوتمدین جو حالە عشق ونک جانی / دیمدی مشکل ایسدور بو دوشکن کون من سنکا

داراوز نکلن در و هجران چکلکی یا الستام / دانی یار اولر نهانی تک بو جانونی سنکا

ولە ایضا

مرغ نادەمکا اول پری روانه قیلور / روان ایرور کوزوم استنده اشیانه قیلور

پیر ایله دوستکرین تک اول وفاسیز ملخ / یمن خرابه دوشکن دمده بیوز بهانه قیلور

واق قیلادی بوندن بتس نی بعقو به / نهانیا بو جوریکیم اول بوکش زمانه قیلور

کونم بودر که نچه کوینده صبح اونیچه رقیب / کلور اوتون توتوشون نالە زارە قیلور

بوزونک جوابیردی نهانی قولاغه درتک / کورت جوابی کور لعل بیرله دانه قیلور

کیته ای جان سنسزین صبر و قرارم یوق منم / سیزن اوزکه دینیم پر غمکسارم یوق منم

دینه کلدوم سکلن آشنا بو مملکت / اندن اوزکه یوبنه دانی کار و بارم یوق منم

من بیلور دوم کم سنسی سوک مکنادوشمن ولی / عشق ایشی درده پوابشدە اختیارم یوق منم

نی مصیبت در منکا بو ایرلیغ کیم اندە هیچ / نالە شیوندن اوزکه بیر شعارم یوق منم

ای نهانی نیچه غربت دوتیم عالمدە کیم / یاد و ه بیلنده برکون بر دو غزدیار و میر یوق منم

ع

اول که برج سعادت مهر و ماهم در منم / من الکا بر بنده م اول پادشاهم در منم

حاجتی کوردوم دیدوم یارب نوچ در طالعم / چشمی کوردوم دیدوم بخت سیاهم در منم

زار و بیمار دم دیم شول یاره یا ور قیلمه / اشک سرخ و چهرە زردم کواهم در منم

هر کیم ایدی ترک جانان بد اندیشم دور اول / جانونکی ترک ایت دیمک نیک خواهم در منم

کرجه آهی آینه ایلر از دوی نظر / صیقلی آینه دل آخر آهوم در منم

با خیالت همدم دایم حطام اولور همین / ترک جان قیلمغ با عذر کناهوم در منم

اول علی تک پادشاه ملک دردم لا جرم / روز و شب خیل جمال [illegible] سپاهم در منم

بی‌نظیرین حرمم گر جهنم ایچره یار منگا | بن [illegible] نوک [illegible] روضهٔ رضوان منگا

ایله مجنون اولمشم عشقکده ای لیلی صفت | روح [illegible] گورسه عالمی قالور حیران منگا

دوست دشمن [illegible] صاحب پنجره دم ایکن | [illegible] بوق [illegible] ایله درمان منگا

[illegible] خوبلر بن [illegible] نظر | [illegible] ایله [illegible] اولم آسمان منگا

[illegible] وصل [illegible] محبت اولنکه | [illegible] بیله بودم ایتکن هجران منگا

[illegible] شه الغ شانی در منگا | اولدوکوم عشقده [illegible] دانی در منگا

بو نگاه [illegible] نظر [illegible] گوز نک ناکه | گوز [illegible] اول [illegible] نا گهانی در منگا

[illegible] رنک [illegible] نشان ایلدی [illegible] | [illegible] اول [illegible] آسمانی در منگا

[illegible] دن [illegible] اختیار | جو [illegible] اول یوسف مصری زمانی در منگا

[illegible] گه جان ولدی [illegible] | [illegible] حال [illegible] در منگا

[illegible] | اولسی [illegible] آستانی در منگا

[illegible] | [illegible] اول [illegible] در منگا

[illegible] اوغلی برهان [illegible]